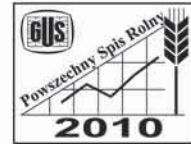

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Charakterystyka gospodarstw rolnych

Powszechny Spis Rolny 2010

WARSZAWA 2012

Opracowanie publikacji: GUS, Grupa Robocza ds. PSR 2010

kierujący: Artur Łączyński – Dyrektor Departamentu Rolnictwa, GUS

Grupa w składzie: Liliana Kursa, Renata Kaczkowska, Urszula Wojno, Mirosława Makowska, Anna Majcher, Arkadiusz Obarowski, Ewa Cypelt, Stanisław Niszczoła, Tomasz Milewski, Dariusz Miziołek, Anna Kupidura, Wiesława Rafa, Kazimierz Dziubiński, Lucyna Krawiecka, Małgorzata Kuliś, Jolanta Przypaśniak, Elżbieta Ziółkowska, Anna Bogumił, Agnieszka Zgierska, Agata Cendrowska, Ewa Seweryn, Michał Pacuski
Bronisław Lednicki i Robert Wieczorkowski w zakresie opisu schematu losowania próby

Algorytmy do naliczenia typologii gospodarstw rolnych:

dr Lech Goraj, dr Dariusz Osuch, Izabela Cholewa – Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie

Projekt okładki Zakład Wydawnictw Statystycznych

ISBN: 978-83-7027-505-1

Publikacja dostępna na www.stat.gov.pl

Publikacja zawiera wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2010
współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja stanowi kolejne opracowanie z serii prezentującej wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2010 (PSR 2010).

PSR 2010 był pierwszym spisem przeprowadzonym po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Spełniał potrzeby informacyjne zarówno odbiorców krajowych, jak i wymagania unijne w zakresie pełnego badania struktury gospodarstw rolnych (spisu rolnego), które wszystkie kraje członkowskie miały obowiązek przeprowadzić w 2010 r. zgodnie z kalendarzem i wymogami określonymi przez ustawodawstwo Wspólnoty.

Opracowanie stanowi kontynuację publikacji „Charakterystyka gospodarstw rolnych” wydanych po Powszechnym Spisie Rolnym 2002 oraz po reprezentacyjnych badaniach struktury gospodarstw rolnych w 2005 i 2007 roku, i tak jak poprzednie publikacje prezentuje grupowanie oraz charakterystykę gospodarstw rolnych według różnorodnych kryteriów z wykorzystaniem pełnego zbioru danych uzyskanych w badaniu.

Publikacja składa się z uwag metodycznych, części analitycznej i części tabelarycznej.

W uwagach metodycznych omówiono podstawowe zasady, definicje i pojęcia obowiązujące w spisie i badaniu metod produkcji rolnej oraz schematy losowania próby.

W uwagach analitycznych przedstawiono charakterystykę gospodarstw rolnych według wybranych kryteriów, w tym podstawowe dane ukazano na tle wyników PSR 2002. Część tabelaryczna prezentuje szeroki zakres danych liczbowych zebranych we wszystkich działach formularza spisowego, co pozwala na dokonywanie wieloprzekrojowych analiz i dobór takich kryteriów grupowania gospodarstw, aby w jak największym stopniu zaspokoić potrzeby informacyjne odbiorców.

W opracowaniu przedstawiono klasyfikację polskich gospodarstw rolnych również według kryteriów stosowanych w Eurostacie (tzw. typologia gospodarstw rolnych). Wzbogaca to prezentowaną charakterystykę gospodarstw rolnych i pozwala na ich porównywanie z gospodarstwami krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Składam serdeczne podziękowanie respondentom, którzy wzięli udział w badaniu dostarczając wymaganych danych oraz wszystkim osobom i instytucjom zaangażowanym w przygotowanie i przeprowadzenie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Janusz Witkowski

Generalny Komisarz Spisowy
Prezes Głównego Urzędu Statystycznego

Warszawa, sierpień 2012 r.

PREFACE

This publication constitutes another study in a series of papers presenting the results of the Agricultural Census 2010 (AC 2010).

The AC 2010 was the first census conducted after the Polish accession to the European Union. It satisfied the information-related needs of both domestic recipients and the European Union, as regards the full farm structure survey (agricultural census) which all Member States were obliged to conduct in 2010 in line with the timetable and requirements defined by Community law.

This document serves as a continuation of the publication entitled “The Characteristics of Agricultural Holdings,” released after the Agricultural Census 2002 (AC 2002), and after the sample farm structure surveys in 2005 and 2007. Similar to the previous publications, it presents the grouping and characteristics of agricultural holdings by various criteria, based on a full set of data gathered in the survey.

This publication comprises methodological notes, an analytical part and a tabular part.

The methodological notes discuss basic rules, definitions and concepts applicable to both the AC 2010 and the survey on agricultural production methods, as well as the relevant sampling schemes.

The analytical notes provide a characteristics of agricultural holdings by selected criteria, as part of which basic data was presented against the results of the AC 2002. The tabular part presents a wide range of numerical data, collected in all sections of the census form. This allows for performing cross-sectional analyses and selecting such farm grouping criteria that would meet, to the highest extent possible, the information-related needs of recipients.

The study further presents Polish agricultural holdings according to the criteria applied by Eurostat (referred to as the typology for agricultural holdings). This supplements the characteristics of agricultural holdings presented, and allows for comparing them to the holdings in other EU Member States.

I give my warmest thanks to the respondents, which took part in the survey providing require data and all persons and institutions involved in preparation and realization of the Agricultural Census 2010.

Janusz Witkowski

General Census Commissioner
President of the Central Statistical Office

Warsaw, August 2012

SPIS TREŚCI

	Str.
PRZEDMOWA	3
UWAGI METODYCZNE	17
UWAGI ANALITYCZNE	71
Ogólna charakterystyka gospodarstw rolnych	76
Użytkowanie gruntów	83
Powierzchnia zasiewów	92
Zwierzęta gospodarskie	109
Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze	133
Nawozy, środki ochrony roślin i nawadnianie	140
Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego	145
Cele produkcji gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego	153
Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych	163
Typologia gospodarstw rolnych	173

Tablice

	Tabl.	Str.
Liczba gospodarstw rolnych w latach 2002, 2007 i 2010	1	77
Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą według województw	2	86
Liczba gospodarstw rolnych prowadzących uprawę zbóż ogółem oraz średnia powierzchnia zasiewów zbóż w gospodarstwach rolnych w latach 2002 i 2010	3	96
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^a /gruntów ornych w latach 2002 i 2010	4	111
Ciągniki w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych w latach 2002 i 2010	5	134
Wyposażenie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w wybrane maszyny w latach 2002 i 2010	6	138
Zużycie nawozów wapniowych według sektorów	7	143
Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według głównego źródła dochodu gospodarstwa domowego	8	147
Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczonej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego	9	154

	Tabl.	Str.
Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według klas wielkości ekonomicznej	10	175
Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według typów rolniczych ...	11	183
Wykresy		
	Wyk.	Str.
Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą	1	83
Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych	2	84
Udział powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych według województw	3	87
Udział powierzchni uprawy drzew owocowych, krzewów owocowych oraz szkółek drzew i krzewów owocowych w ogólnej powierzchni sadów	4	89
Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów w latach 2002 i 2010	5	92
Powierzchnia zasiewów ogółem i liczba gospodarstw rolnych posiadających zasiewy według grup obszarowych użytków rolnych	6	93
Średnia powierzchnia pod zasiewami przypadająca na 1 gospodarstwo rolne według województw	7	94
Udział powierzchni poszczególnych grup upraw w ogólnej powierzchni zasiewów	8	95
Odsetek powierzchni uprawy zbóż oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę zbóż według grup obszarowych użytków rolnych	9	96
Odsetek powierzchni uprawy strączkowych jadalnych oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę strączkowych jadalnych według grup obszarowych użytków rolnych	10	98
Odsetek powierzchni uprawy ziemniaków oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę ziemniaków według grup obszarowych użytków rolnych	11	101
Odsetek powierzchni uprawy buraków cukrowych oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę buraków cukrowych według grup obszarowych użytków rolnych	12	102
Odsetek powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę rzepaku i rzepiku według grup obszarowych użytków rolnych	13	105
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia bydła według skali chowu bydła	14	114

	Wyk.	Str.
Struktura gospodarstw rolnych według skali chowu bydła i grup obszarowych użytków rolnych	15	115
Struktura pogłowia bydła według skali chowu bydła i grup obszarowych użytków rolnych	16	115
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia krów według skali chowu krów	17	116
Struktura pogłowia krów według skali chowu krów i grup obszarowych użytków rolnych	18	117
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia trzody chlewnej według skali chowu trzody chlewnej	19	118
Struktura gospodarstw rolnych według skali chowu trzody chlewnej i grup obszarowych użytków rolnych	20	119
Struktura pogłowia trzody chlewnej według skali chowu trzody chlewnej i grup obszarowych użytków rolnych	21	120
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia loch według skali chowu loch	22	120
Struktura gospodarstw rolnych według skali chowu loch i grup obszarowych użytków rolnych	23	121
Struktura pogłowia loch według skali chowu loch i grup obszarowych użytków rolnych	24	122
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia owiec według skali chowu owiec	25	123
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia koni według skali chowu koni	26	125
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia kóz według skali chowu kóz	27	126
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia kur niosek według skali chowu niosek	28	128
Struktura liczby gospodarstw i pogłowia brojlerów kurzych według skali chowu brojlerów	29	130
Struktura liczby ciągników według mocy silnika	30	133
Ciągniki według grup obszarowych użytków rolnych w latach 2002 i 2010	31	135
Gospodarstwa rolne według ilości ciągników i grup obszarowych użytków rolnych	32	136
Ciągniki fabrycznie nowe zakupione po 2004 r. według mocy silnika i grup obszarowych użytków rolnych	33	136
Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych według województw	34	142
Gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR stosujące środki ochrony roślin	35	144
Struktura gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego według głównego źródła utrzymania w latach 2002 i 2010	36	146
Średnia powierzchnia gospodarstwa indywidualnego według głównego źródła utrzymania gospodarstwa domowego w latach 2002 i 2010	37	150

	Wyk.	Str.
Gospodarstwa domowe ogółem, w tym gospodarstwa, dla których działalność rolnicza jest głównym źródłem dochodów według wielkości odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczony na samozaopatrzenie	38	156
Średnia wielkość użytków rolnych i średnia wielkość ekonomiczna gospodarstw rolnych według wielkości odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczony na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego	39	157
Pracujący i nakłady pracy rodzinnej siły roboczej w latach 2002 i 2010	40	167
Przeciętna liczba AWU przypadająca na pracującego członka rodziny użytkownika gospodarstwa rolnego według grup obszarowych użytków rolnych	41	168
Struktura pracujących i nakładów pracy w gospodarstwach indywidualnych w ciągu roku według grup obszarowych użytków rolnych	42	169
Struktura gospodarstw rolnych oraz poszczególnych kategorii pracujących i nakładów pracy w ciągu roku w tych gospodarstwach według grup obszarowych użytków rolnych	43	170
Użytkownicy gospodarstw rolnych pracujący w swoim gospodarstwie rolnym według płci i wieku	44	171
Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących w gospodarstwach indywidualnych według grup obszarowych użytków rolnych i wieku	45	171
Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących w gospodarstwach indywidualnych według kategorii, wykonywania pracy dodatkowej i płci	46	172
Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących w gospodarstwach indywidualnych według wykonywania pracy dodatkowej i grup obszarowych użytków rolnych	47	173
Struktura liczby gospodarstw i wielkości ekonomicznej według grup obszarowych użytków rolnych	48	177
Średnia wielkość gospodarstw rolnych według typów rolniczych	49	186

Rysunki

	Rys.	Str.
Odsetek gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w tym działalność inną niż rolnicza	1	80
Odsetek osób kierujących z wykształceniem rolniczym w tym z wyższym wykształceniem rolniczym	2	80
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych	3	85
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR	4	85
Odsetek gospodarstw indywidualnych produkujących głównie na sprzedaż	5	162

	Rys.	Str.
Odsetek gospodarstw indywidualnych produkujących głównie na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego w tym – wyłącznie na samozaopatrzenie	6	162
Średnia wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego	7	178
Średnia wielkość ekonomiczna gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR	8	178

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

	Tabl.	Str.
Gospodarstwa rolne według form własności i grup obszarowych użytków rolnych	1	191
Charakterystyka gospodarstw rolnych według form własności	2	192
Charakterystyka gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych	3	194
Charakterystyka gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych	4	198
Charakterystyka gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą według rodzaju prowadzonej działalności	5	314
Charakterystyka gospodarstw ekologicznych według grup obszarowych użytków rolnych	6	327
Charakterystyka gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą według głównego źródła dochodu gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego	7	332
Charakterystyka gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą według odsetka zużycia wartości końcowej produkcji rolniczej w gospodarstwie domowym z użytkownikiem gospodarstwa rolnego	8	344
Charakterystyka gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą według płci i wieku osoby kierującej	9	356
Pracujący w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych	10	368
Charakterystyka gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą według klas wielkości ekonomicznej	11	370
Charakterystyka gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą według typów rolniczych	12	398
Charakterystyka gospodarstw rolnych według form własności i regionów	13	430
Gospodarstwa rolne według form własności i województw	14	433
Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą według poziomu wykształcenia ogólnego osoby kierującej i województw	15	434

	Tabl.	Str.
Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą według poziomu wykształcenia rolniczego osoby kierującej i województw	16	435
Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą według lat prowadzenia gospodarstwa przez osobę kierującą i województw	17	436
Gospodarstwa indywidualne prowadzące działalność rolniczą według osoby kierującej i województw	18	437
Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą i inną niż rolnicza według grup obszarowych użytków rolnych i województw	19	438
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych i województw ...	20	440
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych i województw	21	444
Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych i województw	22	446
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych i województw	23	450
Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego prowadzącego działalność rolniczą według dochodów i województw	24	452
Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego prowadzącego działalność rolniczą według głównego źródła dochodu i województw	25	453
Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego prowadzącego działalność rolniczą według odsetka zużycia wartości końcowej produkcji rolniczej i województw	26	454
Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą według płci i wieku osoby kierującej oraz województw	27	456
Pracujący w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą według województw	28	458
Członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwach indywidualnych prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych i województw	29	460
Członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwach indywidualnych prowadzących działalność rolniczą według wieku i województw	30	462
Członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwach indywidualnych prowadzących działalność rolniczą według czasu pracy i województw	31	463
Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą według klas wielkości ekonomicznej i województw	32	464
Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą według typów rolniczych i województw	33	466

CONTENTS

	Page
PREFACE	3
METHODOLOGICAL NOTES	17
ANALYTICAL NOTES	71
General characteristics of agricultural holdings	76
Land use	83
Sown area	92
Livestock	109
Tractors, agricultural machinery and equipment	133
Fertilisers, pesticides and irrigation	140
Income of households with a holder of an agricultural holding	145
Purposes of production of households with the holder of an agricultural holding	153
Labour force and labour input	163
Typology of agricultural holdings	173

Tables	Table	Page
Number of agricultural holdings in 2002, 2007 and 2010	1	77
Agricultural area of agricultural holdings conducting agricultural activity by voivodships	2	86
Number of agricultural holdings with cereals and average sown area of cereals in 2002 and 2010	3	96
Number of livestock per 100 ha of agricultural land ^a /arable land in 2002 and 2010	4	111
Tractors on holdings conducting agricultural activity by area groups of agricultural land in 2002 and 2010	5	134
Selected machinery on agricultural holdings conducting agricultural activity in 2002 and 2010	6	138
Consumption of calcium fertilisers by sectors	7	143
Selected indicators for natural person's holdings by the household's income	8	147

	Table	Page
Selected indicators for natural person's holdings by percentage of the final production value designated for subsistence	9	154
Selected indicators for natural person's holdings by economic size classes	10	175
Selected indicators for natural person's holdings by farm types	11	183

Charts

	Chart	Page
Structure of land use in agricultural holdings conducting agricultural activity	1	83
Number of agricultural holdings and agricultural area by area groups of agricultural land	2	84
Share of sown area in agricultural land by voivodships	3	87
Share of area under fruit trees, bushes and fruit trees and bushes nurseries in the total area of orchards	4	89
Sown area by agricultural crops groups in 2002 and 2010	5	92
Total sown area and number of holdings with sowings by area groups of agricultural land	6	93
Average sown area per 1 agricultural holding by voivodships	7	94
Share of area of separate crop groups in total sown area	8	95
Percentage of area under cereals and number of agricultural holdings cultivating cereals by area groups of agricultural land	9	96
Percentage of area under edible pulses and number of agricultural holdings cultivating edible pulses by area groups of agricultural land	10	98
Percentage of area under potatoes and number of agricultural holdings cultivating potatoes by area groups of agricultural land	11	101
Percentage of area under sugar beet and number of agricultural holdings cultivating sugar beet by area groups of agricultural land	12	102
Percentage of area under rape and turnip rape and number of agricultural holdings cultivating rape and turnip rape by area groups of agricultural land	13	105
Structure of number of holdings and number of cattle by the scale of breeding	14	114
Structure of holdings by the scale of cattle's breeding and by area groups of agricultural land	15	115
Structure of cattle by the scale of breeding and by area groups of agricultural land	16	115
Structure of number of holdings and number of cows by the scale of breeding	17	116

	Chart	Page
Structure of number of cows by the scale of cow's breeding and by area groups of agricultural land	18	117
Structure of number of holdings and number of pigs by the scale of breeding	19	118
Structure of holdings by the scale of pig's breeding and by area groups of agricultural land	20	119
Structure of number of pigs by the scale of breeding and by area groups of agricultural land	21	120
Structure of number of holdings and number of sows by the scale of breeding	22	120
Structure of holdings by the scale of sow's breeding and by area groups of agricultural land	23	121
Structure of sows by the scale of sow's breeding and by area groups of agricultural land	24	122
Structure of number of holdings and number of sheep by the scale of breeding	25	123
Structure of number of holdings and number of horses by the scale of breeding	26	125
Structure of number of holdings and number of goats by the scale of breeding	27	126
Structure of number of holdings and number of laying hens by the scale of breeding	28	128
Structure of number of holdings and number of broilers by the scale of breeding	29	130
Structure of tractors by engine power	30	133
Tractors on agricultural holdings by area groups of agricultural land in 2002 and 2010	31	135
Agriculture holdings by number of tractors and by area groups of agricultural land	32	136
Brand new tractors bought after 2004 by engine power and by area groups of agricultural land	33	136
Consumption of mineral and calcium fertilisers by voivodships	34	142
Holdings with an agricultural area above 1 ha of agricultural land applying pesticides	35	144
Structure of households with the holder of agricultural holding by the main source of income in 2002 and 2010	36	146
Average area of a natural person's holding by the household's main source of income in the years 2002 and 2010	37	150
Number of households, including those for which conducting agricultural activity is the main source of income by the percentage of the final production value designated for subsistence	38	156

	Chart	Page
Average size of agricultural land and average economic size of agricultural holdings by the percentage of the final production value designated for subsistence	39	157
The employed and family labour input in the years 2002 and 2010	40	167
Average number of AWUs per one employed family member of the holder by area groups of agricultural land	41	168
Annual structure of the employed and labour input on natural person's holdings by area groups of agricultural land	42	169
Annual structure of agricultural holdings and particular categories of the employed and labour input on these holdings by area groups of agricultural land	43	170
Holders working on their own agricultural holdings by sex and age	44	171
Structure of family labour force on natural person's holdings by area groups of agricultural land and age	45	171
Structure of family labour force employed on natural person's holdings by categories, performance of additional jobs and sex	46	172
Structure of family labour force employed on natural person's holdings by performance of additional jobs and by area groups of agricultural land	47	173
Structure of number and economic size of holdings by area groups of agricultural land	48	177
Average size of holdings by farm types	49	186

Drawings

	Drawing	Page
Percentage of holdings conducting agricultural activity, of which conducting other gainful activity	1	80
Percentage of managers with agricultural education, of which with tertiary education	2	80
Average area of agricultural land of agricultural holdings	3	85
Average area of agricultural land of natural person's holdings over 1 ha of agricultural land	4	85
Percentage of natural person's holdings producing mainly for sale	5	162
Percentage of natural person's holdings producing mainly for subsistence, of which - exclusively for subsistence	6	162
Average economic size class of an agricultural holding	7	178

	Drawing	Page
Average economic size of a natural person' s holding over 1 ha of agricultural land	8	178

TABULAR PART

	Table	Page
Agricultural holdings by ownership forms and area groups of agricultural land ...	1	191
Characteristics of agricultural holdings by ownership forms	2	192
Characteristics of agricultural holdings by area groups of agricultural land	3	194
Characteristics of agricultural holdings conducting agricultural activity by area groups of agricultural land	4	198
Characteristics of agricultural holdings conducting agricultural activity by type of economic activity	5	314
Characteristics of organic farms by area groups of agricultural land	6	327
Characteristics of natural person' s holdings conducting agricultural activity by the main income source of the household with a holder of an agricultural holding	7	332
Characteristics of natural person' s holdings conducting agricultural activity by percentage of consumption of the final production value in the households with the agricultural holding holder	8	344
Characteristics of agricultural holdings conducting agricultural activity by sex and age of the manager	9	356
Labour force on agricultural holdings conducting agricultural activity by area groups of agricultural land	10	368
Characteristics of agricultural holdings conducting agricultural activity by economic size classes	11	370
Characteristics of agricultural holdings conducting agricultural activity by farm types	12	398
Characteristics of agricultural holdings by ownership forms and regions	13	430
Agricultural holdings by ownership forms of property and voivodships	14	433
Agricultural holdings conducting agricultural activity by the manager' s general education level and voivodships	15	434
Agricultural holdings conducting agricultural activity by the manager' s agricultural education level and voivodships	16	435
Agricultural holdings conducting agricultural activity by years of running the holding by the farm manager and voivodships	17	436

	Table	Page
Natural person' s holdings conducting agricultural activity by farm managers and voivodships	18	437
Agricultural holdings conducting agricultural and other gainful activity by area groups of agricultural land and voivodships	19	438
Agricultural holdings by area groups of agricultural land and voivodships	20	440
Average area of agricultural land of agricultural holdings by area groups of agricultural land and voivodships	21	444
Agricultural holdings conducting agricultural activity by area groups of agricultural land and voivodships	22	446
Average area of agricultural land of agricultural holdings conducting agricultural activity by area groups of agricultural land and voivodships	23	450
Households with a holder of an agricultural holding conducting agricultural activity by income and voivodships	24	452
Households with a holder of an agricultural holding conducting agricultural activity by the main source of income and voivodships	25	453
Households with a holder of an agricultural holding conducting agricultural activity by percentage of consumption of the final production value and voivodships	26	454
Agricultural holdings conducting agricultural activity by gender and age of manager and voivodships	27	456
Labour force on agricultural holdings conducting agricultural activity by voivodships	28	458
Members of the holder' s family working on natural person' s holdings conducting agricultural activity by area groups of agricultural land and voivodships	29	460
Members of the holder' s family working on natural person' s holdings conducting agricultural activity by age and voivodships	30	462
Members of the holder' s family working on natural person' s holdings conducting agricultural activity by working time and voivodships	31	463
Agricultural holdings conducting agricultural activity by economic size classes and voivodships	32	464
Agricultural holdings conducting agricultural activity by farm types and voivodships	33	466

UWAGI METODYCZNE

Wprowadzenie

Powszechny Spis Rolny 2010 (PSR 2010) oraz badanie metod produkcji rolnej przeprowadzone zostały od 1 września do 31 października 2010 r. według stanu na 30 czerwca 2010 r.

Podstawę prawną PSR 2010 oraz badania metod produkcji rolnej stanowiły:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1166/2008 z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie badań struktury gospodarstw rolnych i badania metod produkcji rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 571/88 (Dz. U. UE nr L 321 z dnia 1 grudnia 2008 r.);
- Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o powszechnym spisie rolnym w 2010 r. (Dz. U. z dnia 10 sierpnia 2009 r., Nr 126 poz. 1040);
- Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 1995 r., Nr 88, poz. 439; z 1996 r. z późniejszymi zmianami);
- Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej.

W powyższych aktach prawnych określono termin i zakres tematyczny spisu, zasady organizacji i realizacji prac spisowych, zobowiązanie respondentów do udzielania informacji oraz sposób zebrania i ochrony danych.

PSR 2010 był pierwszym spisem zrealizowanym od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Z członkostwa państwa polskiego w Unii Europejskiej wynika szereg zobowiązań, m.in. konieczność dostarczenia informacji z dziedziny rolnictwa w zakresie i terminach określonych przez ustawodawstwo Wspólnoty.

Potrzeba przeprowadzenia PSR 2010 r. wynikała ponadto z konieczności:

- ✓ zapewnienia bazy informacyjnej o gospodarstwach rolnych, koniecznej dla realizacji krajowej, regionalnej oraz lokalnej polityki rolnej i społecznej na wsi,
- ✓ dokonania analizy zmian, jakie zaszły w rolnictwie na przestrzeni lat 2002-2010,
- ✓ wykonania zobowiązań Polski w zakresie dostarczenia informacji dla potrzeb innych niż EUROSTAT organizacji międzynarodowych (FAO, OECD i inne),
- ✓ budowy operatu do różnotematycznych badań reprezentacyjnych z zakresu rolnictwa realizowanych w latach następnych.

Wstępne wyniki PSR 2010 zostały przedstawione w lipcu 2011 r. w „Raporcie z wyników”. Ostateczne dane zostały zaprezentowane w następujących publikacjach tematycznych:

1. Powszechny Spis Rolny 2010 – Użytkowanie gruntów,
2. Powszechny Spis Rolny 2010 – Uprawy rolne i wybrane elementy metod produkcji roślinnej,
3. Powszechny Spis Rolny 2010 – Uprawy ogrodnicze,
4. Powszechny Spis Rolny 2010 – Zwierzęta gospodarskie i wybrane elementy metod produkcji zwierzęcej,
5. Powszechny Spis Rolny 2010 – Środki produkcji w rolnictwie,

Ponadto w październiku 2012 r. ukaże się publikacja „Pracujący w gospodarstwach rolnych”.

Dodatkowo wydano „Raporty” szczebla wojewódzkiego, a planuje się wydanie publikacji – Powszechny Spis Rolny 2010 – „Charakterystyka gospodarstw rolnych w województwie...”

Nowym rozwiązaniem w procesie udostępniania danych jest Analityczna Baza Mikrodanych (ABM), w której znajdują się odpersonalizowane dane uzyskane w spisie i badaniu metod produkcji rolnej. W ramach ABM, specjalnie przygotowana Aplikacja Użytkownika Zewnętrznego (AUZ) zapewnia dostęp do bezpłatnych produktów oraz umożliwia zamawianie bezpłatnych i płatnych produktów na indywidualne potrzeby odbiorców. Dane będą dostępne również poprzez Portal Geostatystyczny.

Ponadto, w Banku Danych Lokalnych zostały zamieszczone podstawowe informacje ze spisu dla poszczególnych szczebli podziału terytorialnego kraju.

Zakres i tematyka PSR 2010 oraz badania metod produkcji rolnej

PSR 2010 został przeprowadzony jako:

A. badanie pełne w gospodarstwach rolnych:

1. osób fizycznych o powierzchni użytków rolnych wynoszącej:
  - a) co najmniej 1 ha,
  - b) poniżej 1 ha spełniających następujące progi fizyczne: 0,5 ha dla plantacji drzew owocowych, 0,5 ha dla plantacji krzewów owocowych, 0,5 dla warzyw i truskawek gruntowych, 0,5 ha dla chmielu, 0,3 ha dla szkółek sadowniczych i ozdobnych, 0,1 ha dla truskawek gruntowych, 0,1 ha dla warzyw i truskawek

pod osłonami, 0,1 ha dla tytoniu, 0,1 ha dla kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami, 10 sztuk dla bydła ogółem, 5 sztuk dla krów ogółem, 50 sztuk dla trzody chlewnej ogółem, 10 sztuk dla loch, 20 sztuk dla owiec ogółem, 20 sztuk dla kóz ogółem, 100 sztuk dla drobiu ogółem oraz 5 sztuk dla koni ogółem,

2. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

B. badanie reprezentacyjne w gospodarstwach rolnych osób fizycznych o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (innych niż określone w pkt. A.1.b).

Badanie metod produkcji rolnej przeprowadzono jako:

A. badanie pełne:

1. w gospodarstwach rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
2. w gospodarstwach rolnych osób fizycznych prowadzących produkcję ekologiczną,
3. u podmiotów prowadzących działy specjalne produkcji rolnej w zakresie chowu i hodowli bydła, trzody i owiec poza gospodarstwem rolnym (działy: 21 – 32 i 41 – 42) oraz gospodarstwa rolne prowadzące chów i hodowlę drobiu (działy: 51 – 60).

B. badanie reprezentacyjne w gospodarstwach rolnych osób fizycznych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych (innych niż określone w pkt. A.2 i A.3).

W spisie zebrano informacje z zakresu:

1. **Użytkowania gruntów** (m.in.: powierzchnia ogólna gospodarstwa, powierzchnia użytków rolnych, w tym w dobrej kulturze rolnej – zasiewów, upraw trwałych, łąk i pastwisk, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów).
2. **Działalności gospodarczej** (m.in.: działalność inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym oraz jej znaczenie dla gospodarstwa).
3. **Struktury dochodów gospodarstwa domowego** (m.in.: udział dochodów z działalności rolniczej, pozarolniczej, pracy najemnej, emerytur i rent, innych źródeł niezarobkowych w ogólnych dochodach gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, udział samozaopatrzenia gospodarstwa domowego w końcowej produkcji rolniczej).

4. **Powierzchni zasiewów i innej** (m.in.: zboża, strączkowe, oleiste, ziemniaki, buraki cukrowe, rośliny przemysłowe, rośliny pastewne, rośliny na przyoranie, warzywa gruntowe, szkółki drzew i krzewów, a także powierzchnia poplonów, grzybów i roślin energetycznych).
5. **Pogłowia zwierząt gospodarskich** (bydło, trzoda chlewna, owce, kozy, konie, drób, króliki, pozostałe zwierzęta utrzymywane w gospodarstwie dla produkcji mięsa, zwierzęta futerkowe oraz liczba pni pszczelich).
6. **Ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych** (m.in.: liczba ciągników, samochodów ciężarowych i przyczep, kombajnów i innych maszyn do zbioru, rozsiewaczy, rozrzutników, sadzarek, agregatów uprawowych, opryskiwaczy, dożarek, a także korzystanie z urządzeń do produkcji energii odnawialnej).
7. **Zużycia nawozów** (azotowych, potasowych i fosforowych oraz wapniowych, a także organicznych pochodzenia zwierzęcego).
8. **Aktywności ekonomicznej** (m.in.: aktywność bieżąca i nakłady pracy poniesione w ciągu 12 miesięcy poprzedzających dzień referencyjny badania przez użytkownika, członków jego rodziny i pracowników najemnych).

Tematyka **badania metod produkcji rolnej** obejmowała m.in.: metody orki, płodozmian, liniowe elementy krajobrazu, wypas zwierząt, budynki inwentarskie, urządzenia do magazynowania nawozów organicznych, stosowanie środków ochrony roślin, powierzchnię nawadnianą.

Dodatkowo, tylko ze źródeł administracyjnych pozyskano informacje o produkcji ekologicznej (powierzchnia upraw certyfikowana i w trakcie przestawiania oraz pogłowia zwierząt gospodarskich), a także o fakcie korzystania przez gospodarstwo z płatności w ramach działań ujętych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013.

Ważniejsze definicje, pojęcia i zasady spisywania

Gospodarstwo rolne – oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo o powierzchni użytków rolnych od 0,1 ha, będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej oraz gospodarstwo rolne osoby posiadającej użytki rolne o powierzchni mniejszej niż 0,1 ha lub nieposiadającej użytków rolnych, która ma

co najmniej: 1 sztukę bydła lub (i) 5 sztuk trzody chlewnej albo 1 lochę lub (i) 3 sztuki owiec lub (i) 3 sztuki kóz lub (i) 1 konia lub (i) 30 sztuk drobiu lub (i) 1 strusia lub (i) 5 sztuk samic królików lub (i) 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych lub (i) 3 sztuki pozostałych zwierząt utrzymywanych na rzeź lub (i) 1 pień pszczeli.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności do sekcji A, dział 01, grupy: 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie, 01.2 – uprawy roślin wieloletnich, 01.3 – rozmnażanie roślin, 01.4 – chów i hodowla zwierząt, 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana), 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych przekracza 1 ha lub jednostka prowadzi chów zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Za **osobę kierującą gospodarstwem rolnym** uważa się osobę fizyczną upoważnioną przez właściciela/użytkownika gospodarstwa rolnego do podejmowania decyzji bezpośrednio związanych z procesami produkcyjnymi, nadzorowania ich lub wykonywania. Kierujący jest na ogół tą samą osobą co użytkownik.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczoł oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Za **zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym** przyjęto działalność produkcyjną lub usługową prowadzoną

na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku, która wykorzystuje zasoby gospodarstwa rolnego (siłę roboczą, teren, budynki, park maszynowy itp.) lub produkty rolne w nim powstałe (np. agroturystyka, przetwórstwo produktów rolnych).

Nie wlicza się tu działalności innej niż rolnicza, jeżeli z zasobów gospodarstwa do jej prowadzenia wykorzystywana jest tylko i wyłącznie siła robocza.

Wartość końcowej produkcji rolniczej to suma wartości: sprzedaży (nieprzetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych oraz zwierząt gospodarskich), samozaopatrzenia (surowych, nieprzetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych) oraz dopłat do produktów.

Ogólna sprzedaż produkcji gospodarstwa rolnego to suma sprzedaży produktów rolnych oraz wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym, a także dopłat do produktów.

Bezpośrednia sprzedaż konsumentom (ostatecznym odbiorcom na ich własne potrzeby) oznacza sprzedaż produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie rolnym (przetworzonych lub nie) na targowiskach, we własnych sklepach czy w ramach sprzedaży międzysąsiedzkiej.

Nie zalicza się tu sprzedaży produktów rolnych do punktu skupu oraz zakupów dokonywanych przez właścicieli sklepów, restauracji, itp.

Za **gospodarstwo rolne korzystające ze środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich**, uważa się gospodarstwo, z którym zawarto umowę/wydano pozytywną decyzję o przyznaniu płatności w okresie 3 lat kończących się 31 grudnia 2010 r. dla przynajmniej jednego z działań wymienionych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1166/2008 tj.:

- korzystanie z usług doradczych,
- modernizacja gospodarstw rolnych,
- zwiększanie wartości dodanej produktów rolnych i leśnych,
- spełnianie norm opartych na prawodawstwie wspólnotowym,
- uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności,
- dopłaty bezpośrednio do gruntów rolnych w ramach programu Natura 2000,
- płatności związane z ramową dyrektywą wodną,
- płatności rolno-środowiskowe,

- w tym płatności z tytułu rolnictwa ekologicznego,

- płatności z tytułu dobrostanu zwierząt,

- różnicowanie w kierunku działalności pozarolniczej,
- zachęcanie do prowadzenia działalności związanej z turystyką.

Użytkowanie gruntów

Grunty ogółem to łączna powierzchnia użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Powierzchnię **użytków rolnych ogółem** stanowią:

- użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm z dnia 12 marca 2007 r. z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2010 r., nr 39, poz. 211), na którą składają się:
  - łąki trwałe,
  - pastwiska trwałe,
  - uprawy trwałe, w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki),
  - ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
  - zasiewy,
  - grunty ugorowane,
- użytki rolne pozostałe (użytki rolne nie użytkowane i nie utrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 30 czerwca 2010 r.).

Łąki trwałe to grunty pokryte trwale trawami (5 lub więcej lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwałe to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi

pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Uprawy trwale to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Sady to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie należy zaliczać powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych należy zaliczyć także grunty przygotowane pod tegoroczne zasiewy (np. warzyw), ale do 30 czerwca 2010 r. nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Lasy i grunty leśne to powierzchnia pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (nie zalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Pozostałe grunty to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska,

zwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe, itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nie użytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Uwaga

W związku z wprowadzeniem pojęcia dobrej kultury rolnej (Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 7 kwietnia 2004 r. – Dz. U. z 2004 r., nr 65, poz. 600), poszczególne rodzaje użytków rolnych, np. łąki, pastwiska, grunty ugorowane, sady, a także pozostałe grunty, nie są w pełni porównywalne z wynikami PSR 2002. W PSR 2010 zaprezentowano nowe lub zmienione kategorie użytków rolnych dostosowane definicyjnie do wymogów zawartych w ustawodawstwie Unii Europejskiej – np. grunty ugorowane, uprawy trwałe. Obecna nomenklatura będzie obowiązywała we wszystkich badaniach prowadzonych przez GUS oraz przy publikowaniu ich wyników.

Powierzchnia zasiewów

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami itp. Nie zalicza się tu powierzchni plantacji drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów oraz powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, ponieważ tę powierzchnię zakwalifikowano do gruntów ugorowanych. Do tej powierzchni nie kwalifikuje się również ogrodów przydomowych.

Dane o powierzchni zasiewów ujmowane w spisie dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy „**zbóż ogółem**” zalicza się powierzchnię uprawy zbóż podstawowych (pszenica, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto) z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno i pozostałymi uprawami zbożowymi (gryka, proso itp.).

Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu i konopi oraz tytoniu. Nie zalicza się tu maku, słonecznika, chmielu, ziół

leczniczych, wikliny i innych przemysłowych. Uprawy te w niniejszej publikacji zaliczono do grupy „pozostałe uprawy”.

Do grupy „**strączkowych jadalnych**” zalicza się groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycę). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Do grupy „**pastewnych**” zaliczono uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno, kukurydzy na zielonkę, motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „**pozostałe**” obejmuje dane o powierzchni warzyw gruntowych, truskawek i poziomek gruntowych, innych upraw nasiennych, kwiatów i roślin ozdobnych gruntowych, pozostałych przemysłowych (np. krokosza barwierskiego, ziół dla przemysłu kosmetycznego), słonecznika na ziarno, soi, innych oleistych, chmielu, ziół i przypraw, cykorii, a także upraw pod osłonami bez upraw trwałych pod osłonami oraz pozostałych upraw.

Do **warzyw** zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafior (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, selery, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonere, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Do grupy tej należy również zaliczyć powierzchnię zasianą grochem i bobem, z której przewiduje się dokonanie zbioru w stanie niedojrzałym (zielonym), powierzchnię zasianą fasolą szparagową, z której przewiduje się zbiór niedojrzałych strąków oraz powierzchnię uprawy kukurydzy z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także powierzchnię uprawy rozsąd warzyw gruntowych na potrzeby gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji.

Powierzchnia uprawy „**warzyw pod osłonami**” to powierzchnia uprawy warzyw i rozsąd warzyw na potrzeby gospodarstwa, uprawianych pod dostępnymi osłonami, tj. w szklarniach, tunelach foliowych wysokich (1,5 m i więcej w szczycie) i w inspektach.

Powierzchnia uprawy „**truskawek**” to powierzchnia zasadzona truskawkami i poziomkami (łącznie z nowymi, wiosennymi nasadzeniami) w gruncie i pod niską,

niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) oraz pod dostępnymi osłonami, tj. w szklarniach, tunelach foliowych wysokich (1,5 m i więcej w szczycie) i w inspektach. Nie ujmowano tu powierzchni przygotowanej do nasadzeń jesiennych oraz powierzchni plantacji truskawek przeznaczonych na sadzonki. W 2002 r. powierzchnia poziomek nie była ujmowana łącznie z powierzchnią truskawek, lecz była włączona do grupy pozostałych krzewów owocowych i plantacji jagodowych.

Metody produkcji roślinnej

Orka pługiem lemieszowym lub talerzowym to powszechnie stosowana metoda uprawy, która obejmuje odwrócenie gleby. Po tej czynności może nastąpić drugi etap uprawy jakim jest np. użycie brony.

Uprawa konserwująca (płytką orka) jest wykonywana bez użycia pługa lemieszowego lub talerzowego. Ta metoda uprawy nie powoduje odwrócenia gleby. Dzięki niej resztki poźniwne, które pozostają na powierzchni ziemi zmniejszają erozję i pozwalają zatrzymać wilgoć w glebie (na polu powinno zostać przynajmniej 30% resztek poźniwnych). Konserwująca (zachowawcza) uprawa gleby obejmuje: pasową lub strefową uprawę gleby, uprawę bronową, obredlanie.

Siew bezpośredni to metoda uprawy, która nie wymaga stosowania żadnych zabiegów agrotechnicznych pomiędzy zbiorem upraw z poprzedniego sezonu wegetacji a siewem. Nasiona umieszcza się w glebie bez uprzedniego zastosowania orek lub uprawy konserwującej (zachowawczej).

Zbierane dane dotyczyły metod uprawy zastosowanych w okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r.

Zwierzęta gospodarskie

Badaniu podlegały zwierzęta gospodarskie, znajdowały się w gospodarstwie rolnym oraz zwierzęta wysłane na redyki, wypasy i do baczek. Rejestrowane były wszystkie zwierzęta, tj. zarówno stanowiące własność użytkownika gospodarstwa rolnego lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na wychów, opas itp., niezależnie od tego, czy przyjęto je od gospodarstw indywidualnych, czy od jednostek państwowych, spółdzielczych, spółek.

Do **krów** zalicza się krowy mleczne i krowy „mamki”.

Krowy mleczne to dorosłe samice bydła, które miały już potomstwo, a ze względu na rasę, odmianę lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetworzenia na produkty mleczne. Zalicza się tu również krowy mleczne wybrakowane już z chowu, które w momencie przeprowadzania badania pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Krowy „mamki” to dorosłe samice bydła, które miały już potomstwo, a ze względu na rasę (krowy ras mięsnych i urodzone z krzyżówek z rasami mięsnymi) lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji cieląt rzeźnych i których mleko wykorzystywane jest do odchowu cieląt lub przeznaczane na paszę dla innych zwierząt. Zalicza się tu również krowy „mamki” wybrakowane już z chowu, które w momencie przeprowadzania badania pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Badaniu podlegało pogłowie **drobiu** poszczególnych gatunków w wieku powyżej 2 tygodni. Dla gospodarstw rolnych o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

W celu przeliczenia pogłowia zwierząt w sztukach fizycznych na **sztuki przeliczeniowe duże (SD)** wykorzystano następujące współczynniki:

- bydło, tj. cielęta ogółem w wieku poniżej 1 roku – 0,40; byczki i jałówki razem w wieku 1-2 lat – 0,70; samce bydła w wieku 2 lat i więcej – 1,0; jałówki w wieku 2 lat i więcej – 0,80; krowy mleczne – 1,0, krowy „mamki” – 0,80,
- trzoda chlewna, tj. prosięta o wadze do 20 kg – 0,027; lochy ogółem – 0,50; pozostała trzoda chlewna razem (warchlaki o wadze 20-50 kg, knury i knurki o wadze 50 kg i więcej, trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej, tj. tuczniki) – 0,30,
- owce ogółem – 0,10,
- kozy ogółem – 0,10,
- konie ogółem – 0,80,
- drób, tj. łącznie brojlery kurze oraz kury i koguty dorosłe na rzeź – 0,007; nioski kurze razem – 0,014; łącznie indyki, gęsi, kaczki, drób pozostały (bez strusi) – 0,030; strusie – 0,35,
- króliki ogółem – 0,020.

Metody produkcji zwierzęcej

Budynki inwentarskie to budynki przeznaczone dla zwierząt gospodarskich. Zależnie od gatunku zwierząt i kierunku produkcji stosuje się różne rozwiązania technologiczne i funkcyjno-przestrzenne. Stosownie do przeznaczenia, budynki inwentarskie dzieli się na: budynki dla bydła (obory), trzody chlewnej (chlewnie), drobiu kurzego (kurniki) i innych gatunków zwierząt gospodarskich. W budynkach inwentarskich, które zaprojektowano i wykonano dla określonego gatunku zwierząt i kierunku produkcji, zapewnione są odpowiednie, optymalne warunki mikroklimatyczne (temperatura, wilgotność powietrza, oświetlenie), które warunkują uzyskanie dobrych efektów produkcyjnych.

Zbierane dane dotyczyły budynków, które w okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r. były zasiedlone zwierzętami. Uwzględnione były również te budynki, które stały okresowo puste w związku z zakończeniem cyklu produkcyjnego i trwaniem niezbędnej przerwy technologicznej.

Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze

Badaniem zostały objęte ciągniki oraz wybrane maszyny i urządzenia użytkowane w gospodarstwach rolnych do prac związanych z działalnością rolniczą w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie. Spisano sprzęt własny (stanowiący wyłączną własność użytkownika gospodarstwa lub członka jego gospodarstwa domowego), jak i wspólny (będący własnością kilku rolników i użytkowany przez więcej niż jedno gospodarstwo). Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze należące do kilku rolników spisywano u tego rolnika, u którego znajdowały się w dniu 30 czerwca 2010 r.

Nie spisywano sprzętu, który był niesprawny dłużej niż rok oraz tego, który został przeznaczony do kasacji.

Dane o ciągnikach dotyczą ciągników kołowych dwuosiowych i gąsienicowych.

Zużycie nawozów

W badaniu zebrano dane o nawozach mineralnych, wapniowych oraz nawozach organicznych pochodzenia zwierzęcego, zużytych w gospodarstwach rolnych od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r.

Zużycie nawozów mineralnych (azotowych, fosforowych, potasowych) oraz wapniowych prezentowane jest w przeliczeniu na czysty składnik NPK i CaO. Przeliczeń zużycia nawozów na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2009/2010 dokonano na powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej.

Informacje o urządzeniach znajdujących się w gospodarstwach rolnych służących do magazynowania nawozów organicznych pochodzenia zwierzęcego dotyczą płyt obornikowych oraz zbiorników na gnojówkę i gnojowicę. W badaniu uwzględniono urządzenia zakryte, chroniące przed emisją amoniaku.

Gospodarstwa ekologiczne

Za **gospodarstwo stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej (gospodarstwo ekologiczne)** uważa się gospodarstwo rolne, które posiada certyfikat nadany przez jednostkę certyfikującą lub jest w trakcie przedstawiania na ekologiczne metody produkcji rolniczej (pod kontrolą jednostki certyfikującej).

Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

Za **gospodarstwo domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego** uważa się zespół osób mieszkających i utrzymujących się wspólnie, jeżeli wśród nich jest osoba prowadząca gospodarstwo indywidualne.

Za **dochód całkowity gospodarstwa domowego** uważa się łączne dochody wszystkich osób zamieszkałych wspólnie z użytkownikiem gospodarstwa rolnego i utrzymujących się razem z nim, tj. z tytułu prowadzenia działalności rolniczej i pozarolniczej (również tej niezwiązanej z gospodarstwem rolnym) oraz z tytułu: pracy najemnej, pobierania emerytur i rent, zasiłku z pomocy społecznej, zasiłku wychowawczego, alimentów, stypendiów, posiadania lokat kapitałowych, uzyskiwania pomocy zagranicznej, wygranych w grach liczbowych i loteriach itp.

Dla potrzeb publikacji przyjęto, że główne źródło dochodu to źródło dochodów przekraczające 50% dochodów ogółem gospodarstwa domowego.

Do gospodarstw uzyskujących dochody z działalności rolniczej oraz z działalności pozarolniczej zaliczono również te gospodarstwa, gdzie omawiane rodzaje działalności nie przyniosły jeszcze dochodów lub przynosiły straty.

Dane o strukturze dochodów dotyczą okresu 12 miesięcy poprzedzających badanie (tzn. okresu od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r.).

Pracujący

Dane dotyczą osób pracujących w gospodarstwach rolnych w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie (tj. wg aktywności stałej) w podziale na gospodarstwa indywidualne

oraz gospodarstwa rolne osób prawnych i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Dane o pracujących w rolnictwie według aktywności stalej dotyczą nakładów pracy ponoszonych na wytworzenie produkcji rolnej w ciągu 12 miesięcy, a więc uwzględniają cały roczny cykl produkcyjny w gospodarstwie rolnym (pod warunkiem, że 30 czerwca 2010 r. w gospodarstwie była prowadzona działalność rolnicza).

W **gospodarstwach indywidualnych** poddano badaniu wkład pracy użytkownika gospodarstwa rolnego oraz dorosłych członków jego rodziny (tj. w wieku 15 lat i więcej), niezależnie od tego czy stanowili jedno gospodarstwo domowe, czy nie, wkład pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych, a także pracę wykonywaną w ramach pomocy sąsiedzkiej.

W **gospodarstwach osób prawnych oraz jednostkach organizacyjnych niemających osobowości prawnej** badany był wkład pracy **pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych pracujących**.

Za **pracę w swoim/rodzinnym gospodarstwie rolnym** uznaje się wykonywanie prac bezpośrednio związanych z produkcją rolniczą (roślinną i zwierzęcą) oraz prace ogólne, związane z prowadzeniem gospodarstwa np.:

- zakup środków produkcji,
- sprzedaż produktów i przygotowanie ich do sprzedaży,
- prace związane z magazynowaniem,
- transport na potrzeby gospodarstwa rolnego,
- bieżące naprawy sprzętu rolniczego, prace konserwacyjne budynków, maszyn, instalacji,
- organizację i zarządzanie pracą w gospodarstwie rolnym, załatwianie spraw urzędowych, prowadzenie rachunków,
- wypełnianie wniosków o dopłaty bezpośrednie i inne.

Ze względu na zaistniałą w 2010 r. specyficzną sytuację, do pracy w swoim gospodarstwie rolnym wliczono również prace związane z likwidacją skutków powodzi.

Jako pracy w gospodarstwie rolnym nie traktuje się takich prac jak: przyrządzanie posiłków, pranie, sprzątanie, opieka nad dziećmi oraz innych prac związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Wyłączone są również prace związane z leśnictwem, łowiectwem, połowem lub hodowlą ryb (bez względu na to czy prowadzone były w gospodarstwie czy poza nim), a także praca w ramach działalności gospodarczej innej niż rolnicza.

Za **pracę poza swoim/rodzinnym gospodarstwem rolnym** uznaje się każdą pracę (również dorywczą), wykonywaną poza rodzinnym gospodarstwem rolnym (najemną lub na własny rachunek, w tym również w rolnictwie). Uwzględniona została tutaj również praca wykonywana w rodzinnej działalności gospodarczej (innej niż rolnicza) np. w agroturystyce, działalności usługowej z wykorzystaniem własnego sprzętu.

Wśród pracujących członków gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (określonych jako „pracujący w swoim gospodarstwie rolnym”) wyodrębniono następujące kategorie:

1. pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym,
2. pracujący głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem,
3. pracujący głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w swoim gospodarstwie rolnym.

Podziału na pracę główną i dodatkową dokonano na podstawie kryterium czasu pracy, tj.:

- **praca główna** – określana dla osób, które wykonywały więcej niż jedną pracę – oznaczała taką, która zwykle zajmuje najwięcej czasu. Jeżeli dwie prace (lub więcej) zajmowały taką samą ilość czasu, pracą główną była ta, która przynosiła wyższy dochód,
- **praca dodatkowa** oznaczała tę, która spośród innych niż praca główna wykonywanych zajęć zarobkowych, zajmowała zwykle najwięcej czasu. Jeżeli dwie prace dodatkowe zajmowały taką samą ilość czasu, należało wskazać tę, która przynosiła wyższy dochód.

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, kontraktowych, pracujących w ramach pomocy sąsiedzkiej i „pozostałych osób pracujących” **nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w umownych rocznych jednostkach pracy (Annual Work Unit – AWU).**

Roczna jednostka pracy (AWU) oznacza ekwiwalent pełnego etatu. Oblicza się ją przez podzielenie liczby godzin przepracowanych w ciągu roku przez roczną liczbę godzin odpowiadającą pełnemu etatowi. W Polsce jako ekwiwalent pełnego etatu przyjęto 2120 godzin pracy w roku, tzn. 265 dni roboczych po 8 godzin pracy dziennie. Przy wyliczaniu nakładów pracy wyrażonych w AWU (zgodnie z metodologią Eurostatu) zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 AWU, nawet jeżeli w rzeczywistości osoba pracuje dłużej.

W tabelicy prezentującej dane według godzin pracy podano średni czas pracy w gospodarstwie rolnym w ciągu roku w przedziałach:

- 0 – 530 godzin oznacza mniej niż $\frac{1}{4}$ etatu – (np. praca była wykonywana przez okres do 3 miesięcy),
- 531 – 1060 godzin oznacza $\frac{1}{4}$ etatu, ale mniej niż $\frac{1}{2}$ etatu – (np. praca była wykonywana przez okres od 3 miesięcy włącznie do 6 miesięcy),
- 1061 – 1590 godzin oznacza $\frac{1}{2}$ etatu, ale mniej niż $\frac{3}{4}$ etatu – (np. praca była wykonywana przez okres od 6 miesięcy włącznie do 9 miesięcy),
- 1591 – 2119 godzin oznacza $\frac{3}{4}$ etatu, ale mniej niż 1 etat – (np. praca była wykonywana przez okres od 9 miesięcy włącznie do 12 miesięcy),
- 2120 godzin i więcej oznacza 1 pełny etat – (np. praca była wykonywana przez 12 miesięcy w roku).

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają również wkład pracowników najemnych w gospodarstwach indywidualnych i w gospodarstwach osób prawnych oraz jednostkach niemających osobowości prawnej.

Do **pracowników najemnych** zaliczono osoby zatrudnione na podstawie pisemnej lub ustnej umowy o pracę, otrzymujące wynagrodzenie w gotówce lub w naturze. Częścią wynagrodzenia mogły być również koszty utrzymania (np. nocleg, wyżywienie).

Do **pracowników najemnych stałych** zaliczono osoby, które pracowały w każdym tygodniu w roku poprzedzającym dzień badania, bez względu na liczbę godzin pracy w ciągu tygodnia. Do pracowników najemnych stałych zaliczono również osoby, które przepracowały tylko część tygodni w roku ze względu na:

- specyfikę produkcji rolnej w gospodarstwie (np. uprawa owoców, warzyw gruntowych) wymagającej zatrudnienia pracowników tylko w ciągu kilku miesięcy w roku,
- urlop, służbę wojskową, chorobę, wypadek, zgon,
- rozpoczęcie lub zakończenie pracy w gospodarstwie (czyli osoby, które zmieniły miejsce pracy w ciągu roku),
- całkowite wstrzymanie pracy w gospodarstwie spowodowane przyczynami naturalnymi (powódź, pożar).

Pracownicy dorywczy – są to osoby, które w ciągu 12 miesięcy pracowały tylko w wybranym okresie i nie mają stałej umowy o pracę.

Pomoc sąsiedzka – jest to wymiana nakładów pracy pomiędzy gospodarstwami rolnymi. Praca ta musi być wykonywana bez wynagrodzenia przez osoby użytkujące inne gospodarstwo rolne.

Pracownicy kontraktowi – są to osoby wykonujące określoną usługę w gospodarstwie rolnym, które nie zostały zatrudnione bezpośrednio przez to gospodarstwo rolne.

Do pozostałych osób pracujących w gospodarstwie rolnym zaliczono członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych (jeżeli pracowali w gospodarstwie rolnym), uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące (w tym duchownych) w gospodarstwach prowadzonych przez zakony (ale nie pracowników najemnych stałych).

Typologia gospodarstw rolnych

Przedstawiona w niniejszej publikacji typologia gospodarstw rolnych nie jest porównywalna z typologią prezentowaną w poprzednich opracowaniach (Charakterystyka gospodarstw rolnych 2002, 2005 i 2007) ze względu na zmianę metody jej naliczania.

Obecnie obowiązująca klasyfikacja gospodarstw rolnych według standardów Unii Europejskiej nazywana Wspólnotową Typologią Gospodarstw Rolnych w skrócie „typologią”, została ustanowiona Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1242/2009 z dnia 8 grudnia 2008 r.

Podstawowym celem typologii jest dostarczenie narzędzia umożliwiającego:

- spełnienie potrzeb informacyjnych Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej,
- sporządzanie analiz porównawczych sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej gospodarstw rolnych:
  - pomiędzy różnymi klasami wielkości ekonomicznej i różnymi typami rolniczymi gospodarstw,
  - pomiędzy poszczególnymi krajami członkowskimi i ich regionami,
  - pomiędzy różnymi okresami czasowymi (analizy pionowe).

Dane pochodzące z PSR 2010 oraz wartości współczynników standardowej produkcji opracowane przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy dla każdej uprawy i kategorii zwierząt pozwoliły na ustalenie dla każdego spisane gospodarstwa rolnego **typu rolniczego** oraz **wielkości ekonomicznej**.

Produkcja określonej działalności rolniczej jest to wartość produkcji rolnej brutto uzyskanej z jednego hektara uprawy lub od jednego zwierzęcia gospodarskiego. Wartość oblicza się poprzez przemnożenie produkcji z 1 ha lub od 1 zwierzęcia przez cenę

na terenie gospodarstwa rolnego, bez VAT, podatków od produktów i dopłat bezpośrednich.

Standardowa produkcja (SP) oznacza wartość produkcji odpowiadającej przeciętnej sytuacji w danym regionie. Jest obliczana jako średnia z pięciu lat wartość produkcji z określonej działalności rolniczej (roślinnej i zwierzęcej).

Całkowita standardowa produkcja gospodarstwa (GSP) jest sumą wartości uzyskanych dla każdej działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie przez przemnożenie współczynników SP dla danej działalności przez liczbę hektarów lub liczbę zwierząt.

Wartość SP produktów roślinnych jest odnoszona do 1 ha, z wyjątkiem upraw grzybów, gdzie stosuje się standardową powierzchnię 100 m². W przypadku produkcji zwierzęcej współczynniki SP liczone są na jedną sztukę zwierzęcia. Wyjątek stanowią drób i pszczoły, dla których SP liczone są odpowiednio na 100 sztuk i 1 pień pszczeli.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego jest to całkowita standardowa produkcja gospodarstwa wyrażona w euro.

Gospodarstwa rolne klasyfikuje się według wielkości ekonomicznej w czternastu klasach:

Klasa wielkości ekonomicznej	Wielkość w euro		
I		<	2 000
II	2 000	- <	4 000
III	4 000	- <	8 000
IV	8 000	- <	15 000
V	15 000	- <	25 000
VI	25 000	- <	50 000
VII	50 000	- <	100 000
VIII	100 000	- <	250 000
IX	250 000	- <	500 000
X	500 000	- <	750 000
XI	750 000	- <	1 000 000
XII	1 000 000	- <	1 500 000
XIII	1 500 000	- <	3 000 000
XIV		> =	3 000 000

Typ rolniczy gospodarstwa określany jest na podstawie wielkości udziału standardowej produkcji poszczególnych działalności rolniczych prowadzonych w gospodarstwie w całkowitej standardowej produkcji gospodarstwa rolnego.

Typologia gospodarstw rolnych ma charakter hierarchiczny. Wyróżnia się 9 typów ogólnych, 22 typy podstawowe oraz 62 typy szczegółowe.

Dla potrzeb definicji typów ogólnych, wskaźnikom standardowej produkcji z działalności rolniczych ujmowanych w badaniach struktury gospodarstw rolnych zostały nadane następujące symbole:

- **P1** – standardowa produkcja z następujących upraw: zboża (pszenica zwyczajna, pszenica twarda, żyto, pszenżyto, jęczmień, owies, kukurydza na ziarno, gryka, proso, pozostałe zboża), strączkowe łącznie z mieszankami zbóż z roślinami strączkowymi (groch jadalny, fasola jadalna, inne strączkowe jadalne, strączkowe pastewne na ziarno, strączkowe pastewne na zielonkę), ziemniaki, buraki cukrowe, pastewne okopowe i krzyżowe, rośliny przemysłowe (tytoń, chmiel, rzepak i rzepik, słonecznik, soja, len, konopie, zioła i rośliny aromatyczne), warzywa i truskawki w uprawie polowej, rośliny paszowe (trawy polowe, kukurydza na zielonkę, motylkowe pastewne na zielonkę, inne pastewne na gruntach ornym), uprawy nasienne i sadzonki, grunty ugorowane bez dopłat.
- **P2** – standardowa produkcja z następujących upraw: warzywa i truskawki w uprawie polowej – ogrody towarowe, warzywa i truskawki w uprawie pod osłonami, kwiaty i rośliny ozdobne w uprawie polowej, kwiaty i rośliny ozdobne w uprawie pod osłonami, szkółki drzew i krzewów owocowych, ozdobnych i leśnych, uprawy grzybów.
- **P3** – standardowa produkcja z następujących upraw: plantacje drzew i krzewów owocowych, winnice, pozostałe uprawy trwałe (np. wiklina), uprawy trwałe pod szkłem.
- **P4** – standardowa produkcja z następujących gatunków zwierząt: konie, bydło, owce, kozy oraz rośliny pastewne (łąki i pastwiska, rośliny okopowe, rośliny na zielonkę: strączkowe, motylkowe, kukurydza, inne pastewne na zielonkę oraz trawy polowe na zielonkę).
- **P5** – standardowa produkcja z następujących gatunków zwierząt: trzoda chlewna, drób, króliki (samice hodowlane).

Wyróżnia się następujące **typy ogólne** gospodarstw:

1. Specjalizujące się w uprawach polowych

Gospodarstwa, dla których: $P1 > 2/3$ całkowitej standardowej produkcji gospodarstwa rolnego (GSP)

- 2. Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych), grzybów i w szkółkarstwie**
Gospodarstwa, dla których: $P2 > 2/3 \text{ GSP}$
- 3. Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe)**
Gospodarstwa, dla których: $P3 > 2/3 \text{ GSP}$
- 4. Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi**
Gospodarstwa, dla których: $P4 > 2/3 \text{ GSP}$
- 5. Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi**
Gospodarstwa, dla których: $P5 > 2/3 \text{ GSP}$
- 6. Mieszane – różne uprawy**
Gospodarstwa, dla których: $(P1 + P2 + P3) > 2/3 \text{ GSP}$; $P1 \leq 2/3 \text{ GSP}$; $P2 \leq 2/3$;
 $P3 \leq 2/3 \text{ GSP}$
- 7. Mieszane – różne zwierzęta**
Gospodarstwa, dla których: $(P4 + P5) > 2/3 \text{ GSP}$; $P4 \leq 2/3 \text{ GSP}$; $P5 \leq 2/3 \text{ GSP}$
- 8. Mieszane – różne uprawy i zwierzęta**
Gospodarstwa nie spełniające warunków klasyfikacji dla typów 1-7.
- 9. Gospodarstwa niesklasyfikowane**
Gospodarstwa, dla których $\text{GSP} = 0$

Schematy losowania prób

Schemat losowania próby gospodarstw indywidualnych o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha

Losowanie gospodarstw rolnych przeprowadzone zostało oddzielnie w każdej gminie przy wykorzystaniu schematu losowania warstwowego. Próba gospodarstw o liczebności 150 tys. rozdzielona została pomiędzy gminy w taki sposób, aby błąd względny oszacowania łącznej powierzchni użytków rolnych (tj. z uwzględnieniem gospodarstw rolnych o powierzchni 1 ha i więcej, które ujęto w badaniu pełnym) nie przekraczał 0,15% dla każdej gminy.

W celu alokacji próby pomiędzy gminy wykorzystany został specjalny program optymalizacyjny, który jednocześnie:

- rozdzielał próbę gospodarstw pomiędzy gminy,
- w każdej gminie populację gospodarstw o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha, dzielił w sposób optymalny na trzy warstwy; w rezultacie ustalone zostały granice warstw, różne w zależności od gminy,

- wydzielał w danej gminie tzw. warstwę górną zawierającą gospodarstwa największe w klasie gospodarstw poniżej 1 ha; gospodarstwa te badane były w 100%, stanowiąc około 37% próby,
- dokonywał optymalnego rozdziału próby pomiędzy pozostałe warstwy.

W celu wykonania losowania jako operat wykorzystano wykaz, który obejmował wszystkie gospodarstwa (nie tylko poniżej 1 ha), w którym dla każdego gospodarstwa zapisano m.in. symbol gminy oraz powierzchnię użytków rolnych.

Schemat losowania próby do badania metod produkcji rolnej

W celu wylosowania próby zastosowano schemat losowania warstwowego optymalnego. Przyjęto, że liczebność próby losowanej do badania wynosić będzie 200 tys. gospodarstw rolnych. O liczebności próby zdecydowały możliwości finansowe i organizacyjne, a także analiza precyzji wyników badania struktury gospodarstw rolnych z 2007 roku oraz wymogi dotyczące precyzji zapisane w rozporządzeniu (WE) 1166/2008.

Ze względu na specyfikę i skalę produkcji rolnej zdecydowano, że niektóre kategorie gospodarstw badane będą w 100%. Były to następujące gospodarstwa:

- 1) gospodarstwa ekologiczne,
- 2) podmioty prowadzące działy specjalne produkcji rolnej w zakresie chowu i hodowli bydła, trzody chlewnej i owiec poza gospodarstwem rolnym oraz gospodarstwa rolne prowadzące chów i hodowlę drobiu,
- 3) gospodarstwa rolne osób fizycznych o bardzo dużej skali chowu bydła (ponad 2 tysiące sztuk) lub trzody chlewnej (ponad 20 tysięcy sztuk),
- 4) gospodarstwa rolne o znaczącej skali chowu owiec lub kóz (powyżej 50 sztuk).

W celu jednoczesnej alokacji próby pomiędzy 16 województw i warstw utworzonych w tych województwach wykorzystany został algorytm, który równocześnie optymalizował granice warstw oraz rozkład próby pomiędzy warstwy ze względu na przyjęte kryteria (zastosowana metoda opisana jest dokładniej w pracy: Lednicki, Wieczorkowski (2003), *Optimal stratification and sample allocation between subpopulations and strata, Statistics in Transition*, Vol 6, No.2, 287-305).

Jako kryteria optymalizacji przyjęto wartości względnych błędów standardowych dla następujących zmiennych:

- powierzchnia użytków rolnych,

- pogłowie bydła,
- pogłowie trzody chlewnej.

Wybór powyższych zmiennych wynikał z faktu, że stanowiły one zbiór najważniejszych cech rolniczych, dla których była dostępna informacja w operacie. Kontrola oczekiwanej precyzji estymacji dla tych cech pozwalała spodziewać się uzyskania precyzyjnych wyników również dla pozostałych, skorelowanych z nimi cech, które występują w wymogach dokładności dla badania metod produkcji w Rozporządzeniu 1166/2008.

Efektom zastosowania algorytmu optymalizacyjnego było:

- ustalenie granic warstw ze względu na powyższe zmienne, a tym samym możliwość przypisania każdemu gospodarstwu numeru warstwy,
- ustalenie liczby gospodarstw losowanych z poszczególnych warstw,
- wydzielenie tzw. warstwy górnej badanej w 100%, zawierającej największe gospodarstwa ze względu na przyjęte kryteria,
- minimalizacja względnych błędów standardowych dla sum zmiennych: powierzchnia użytków rolnych, pogłowie bydła i pogłowie trzody chlewnej przy z góry założonej liczebności próby.

Próba losowana była z operatu losowania, w którym każdemu gospodarstwu przypisane zostały, oprócz identyfikatorów i symbolu województwa, wartości zmiennych umożliwiających zakwalifikowanie gospodarstwa do próby bez losowania oraz wartości cech warstwujących.

Przy realizacji programu optymalizacyjnego przyjęto, że wartości względnych błędów standardowych dla zmiennych wykorzystanych jako kryteria optymalizacji dla wszystkich województw nie powinny przekroczyć poziomu 0,44% (wartość ta była konsekwencją założonej sumarycznej wielkości próby).

Próba losowana była przy wykorzystaniu standardowych procedur losowania zawartych w systemie SAS (procedura SURVEYSELECT). W każdej warstwie niezależnie zastosowano metodę losowania prostego bez zwracania.

Metoda estymacji

Zastosowana metoda estymacji uwzględniała następujące elementy:

- wagi wynikające z losowania próby,
- występowanie braków odpowiedzi,
- występowanie gospodarstw nietypowych dla danej warstwy (tzw. *outliers*).

Wagi początkowe (ang. *basic weight*) wynikające ze schematu losowania były korygowane oddzielnie dla próby gospodarstw poniżej 1ha oraz dla próby gospodarstw do badania metod produkcji rolnej. Poniżej podano odpowiednie wzory. W przypadku próby gospodarstw poniżej 1ha w miejsce województw należy rozważać gminy (NUTS 5).

Podstawowym parametrem szacowanym w badaniu była suma wartości zmiennej X np. pogłowie trzody czy też powierzchnia użytków rolnych.

Parametr ten dla w -tego województwa (NUTS 2) był postaci:

$$(1) \hat{x}_w = \sum_h \sum_i M1_{whi} * x_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}; h = 1, 2, \dots, \max h)$$

gdzie:

x_{whi} – wartość zmiennej X w i -tym gospodarstwie wylosowanym z h -tej warstwy w w -tym województwie,

$M1_{whi}$ – waga przypisana i -temu gospodarstwu wylosowanemu z h -tej warstwy w -tego województwa.

n_{wh} – liczba gospodarstw wylosowanych do próby z h -tej warstwy w -tego województwa,

$\max h$ – maksymalna liczba warstw w próbie dla danego województwa.

Ocena sumy zmiennej X dla Polski jest sumą wartości oszacowanych dla województw, tj.:

$$(2) \hat{x} = \sum_w \hat{x}_w,$$

Wagi $M1_{whi}$ są równe odwrotności frakcji losowania w h -tej warstwie w -tego województwa tj.:

$$(3) M1_{whi} = \frac{N_{wh}}{n_{wh}},$$

gdzie:

N_{wh} – liczba gospodarstw w h -tej warstwie w -tego województwa,

Ze względu na występowanie braków odpowiedzi (odmowa, brak kontaktu z wylosowanym gospodarstwem, a także likwidacja gospodarstwa), wagi pierwotne wynikające z losowania próby zostały odpowiednio skorygowane.

Waga dla i -tego gospodarstwa w h -tej warstwie w -tego województwa korygowana była za pomocą mnożnika korygującego r_{whi} , który obliczony został następująco:

$$(4) r_{whi} = \frac{\hat{n}_{1wh} + \hat{n}_{2wh}}{\hat{n}_{1wh}},$$

gdzie:

$\hat{n}_{1wh}$ - uogólniona liczebność próby zbadanej w h -tej warstwie w -tego województwa,

$\hat{n}_{2wh}$ - uogólniona liczba gospodarstw, które odmówiły udziału w badaniu w h -tej warstwie w -tego województwa.

Powyższe wartości oszacowane zostały przy wykorzystaniu wag obliczonych zgodnie ze wzorem (3), po czym obliczone zostały wagi skorygowane $M2_{whi}$ według następującej formuły:

$$(5) M2_{whi} = r_{whi} * M1_{whi},$$

Mnożnik korygujący r_{whi} stanowił oszacowanie proporcji liczby jednostek, które powinny być zbadane w stosunku do liczby zbadanych jednostek w danej warstwie. Do jednostek, które powinny zostać zbadane zaliczono wszystkie przypadki odmów.

Waga obliczona według wzoru (5) była korygowana w sytuacji, gdy stwierdzono, że wylosowane gospodarstwo stanowiło przypadek nietypowy (tzw. *outlier*). Dotyczyło to gospodarstw, dla których w operacji losowania zapisane były stosunkowo małe wartości powierzchni użytków rolnych lub pogłowia zwierząt, a w rzeczywistości okazywały się gospodarstwami dużymi ze względu na wspomniane zmienne. Utrzymanie wag (5) dla tego typu gospodarstw, prowadziłoby do znacznego przeszacowania powierzchni użytków rolnych lub pogłowia trzody czy bydła. W związku z tym, wprowadzono wagę $M3_{whi}$, która przyjmuje wartości:

$$(6) M3_{whi} = 1 \text{ dla przypadków nietypowych,}$$

$$(7) M3_{whi} = M2_{whi} \frac{\sum_i M2_{whi} - n_{1wh}^*}{\sum_{i:\text{typowe}} M2_{whi}}, \text{ dla pozostałych (typowych) gospodarstw.}$$

gdzie:

n_{1wh}^* – liczba gospodarstw nietypowych h -tej warstwie w -tego województwa.

Ostatecznie podane wcześniej w równaniu (1) wagi $M1_{whi}$ zastępowano wagami $M3_{whi}$.

Korekta wag spowodowała konieczność modyfikacji standardowej metody szacowania wariancji.

Precyzja oszacowania sumy wartości zmiennej X była estymowana następująco:

$$(8) \hat{N}_{wh} = \sum_i M3_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{1wh}^1)$$

$$(9) s_{wh}^2(x) = \frac{1}{n_{1wh}^1 - 1} \left[\sum_i x_{whi}^2 - \frac{1}{n_{wh}} \left(\sum_i x_{whi} \right)^2 \right]$$

$$(10) d^2(\hat{x}_w) = \sum_h \hat{N}_{wh}^2 \left(\frac{1}{n_{1wh}^1} - \frac{1}{\hat{N}_{wh}} \right) s_{wh}^2(x)$$

gdzie:

n_{1wh}^1 – liczba gospodarstw z waga $M3_{whi} > 1$,

$\hat{N}_{wh}$ – oszacowanie liczby gospodarstw (bez gospodarstw nietypowych) w h-tej warstwie w-tego województwa.

$$(11) cv(\hat{x}_w) = \frac{\sqrt{d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}_w} 100.$$

Wartość $cv(\hat{x}_w)$ jest względnym błędem standardowym oszacowania sumy wartości zmiennej X w w-tym województwie. Z kolei dla Polski, mamy:

$$(12) cv(\hat{x}) = \frac{\sqrt{\sum_w d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}} 100.$$

Ważniejsze grupowania i zakres publikowanych danych

Wyniki badania zaprezentowano na poziomie kraju, a dane nieujęte w dotychczas wydanych publikacjach z serii PSR 2010, również na poziomie regionów i województw.

W tablicach przedstawiono dane dla dwóch grup gospodarstw: gospodarstw rolnych ogółem i gospodarstw indywidualnych. Dla podstawowych cech grupowanie to zostało rozszerzone o sektor prywatny oraz sektor publiczny.

W **sektorze prywatnym** podstawowymi formami własności są: własność prywatna krajowa (gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana.

Do **sektora publicznego** zaliczono gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (spółki z przewagą mienia państwowego).

Dane prezentowane w niniejszej publikacji dotyczą:

- **gospodarstw prowadzących 30 czerwca 2010 r. działalność rolniczą,**
- wszystkich gospodarstw rolnych (prowadzących i nieprowadzących działalności rolniczej) tylko w zakresie liczby gospodarstw, użytkowania gruntów i średniej wielkości gospodarstwa.

Dane prezentowane w publikacji opracowano **według siedziby użytkownika gospodarstwa**, z wyjątkiem tablic dotyczących **typologii gospodarstw rolnych**, gdzie dane zaprezentowano **według siedziby gospodarstwa rolnego**.

W zależności od tematyki, dane zostały opracowane według niżej wymienionych klasyfikacji:

- grup obszarowych powierzchni użytków rolnych,
- płci i wieku osoby kierującej gospodarstwem rolnym,
- wykształcenia ogólnego i rolniczego osoby kierującej gospodarstwem,
- liczby lat prowadzenia gospodarstwa rolnego,
- nakładów pracy wyrażonych w AWU,
- rodzaju prowadzonej działalności,
- grup obszarowych upraw,
- skali chowu zwierząt gospodarskich,
- mocy ciągników rolniczych,
- rodzajów nawozów mineralnych i organicznych,
- celu produkcji rolniczej gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego,
- rodzaju gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego,
- wielkości ekonomicznej gospodarstw,
- typu rolniczego gospodarstw rolnych.

Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie zamknięte, z wyjątkiem grup:

- „0-1” , gdzie przedział jest obustronnie zamknięty $<0,00- 1,00>$,
- „1-2” , gdzie przedział jest obustronnie otwarty $(1,01-1,99)$.

Wszystkie przedziały grup obszarowych upraw oraz klas wielkości ekonomicznej są lewostronnie zamknięte.

W tablicach zawierających dane sumaryczne mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrążeń automatycznych zastosowanych w procesie uogólnienia danych z próby. Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrążeń mogą nie sumować się na 100%.

METHODOLOGICAL NOTES

Introduction

The National Agricultural Census (AC 2010) and the survey on agricultural production methods were conducted in the period from 1 September to 31 October 2010 as of 30 June 2010.

The legal basis for the AC 2010 and the survey on agricultural production methods were provided by:

- a) The Regulation of the European Parliament and the European Council (EC) No. 1166/2008 of 19 November 2008 on farm structure surveys and the survey on agricultural production methods and repealing Council Regulation (EEC) No. 571/88 (EU Official Journal No. L 321 of 1 December 2008);
- b) The Law of 17 July 2009 on the National Agricultural Census in 2010 (Journal of Laws of 10 August 2009, No. 126 item 1040);
- c) The Law of 29 June 1995 on official statistics (Journal of Laws of 1995, No. 88, item 439; of 1996, with further amendments);
- d) The Official Statistics Survey Programme.

The time and scope of the census, the organisation rules and implementation of the census work, respondents' obligation to provide information, and the method of collecting and protecting the data, were specified in the above mentioned acts.

The AC 2010 was the first census conducted since Poland's accession to the European Union. The membership of Poland in the EU is connected with many obligations, including the need to provide information in the field of agriculture in the scope and within time limits defined by Community law.

The need for the AC 2010 stemmed also from the necessity to:

- ✓ provide an information base on farms, required for the implementation of national, regional and local agricultural and social policies in rural areas,
- ✓ analyse the changes which took place in agriculture in the years 2002-2010,
- ✓ fulfil the obligations of Poland in the area of providing information for the needs of international organisations other than EUROSTAT (FAO, OECD and other),
- ✓ create a sampling frame for sample surveys on various topics in the field of agriculture implemented in the subsequent years.

The preliminary results were presented in July 2011 in the Report on the results of the 2010 Agricultural Census. The final data were presented in the following thematic publications:

1. The National Agricultural Census 2010 – Land use,
2. The National Agricultural Census 2010 – Agricultural crops and selected elements of crop production methods,
3. The National Agricultural Census 2010 – Horticultural crops,
4. The National Agricultural Census 2010 – Livestock and selected elements of animal production methods,
5. The National Agricultural Census 2010 – Means of production in agriculture.

Moreover in October 2012 a publication “Persons employed in farms” will be released.

Additionally, Reports on a voivodship level have already been published and the publication of the National Agricultural Census 2010 – “Characteristics of agricultural holdings in ... voivodship” is planned to be released.

A new solution in the process of data dissemination will be provided by the Analytical Microdata Base (AMB), in which depersonalised data obtained in the census, and the survey on agricultural production methods are located. Within the AMB, the dedicated the External User Application provides the possibility to access products free-of-charge and to order paid and un-paid products meeting individual requirements of users. The data will be also available through the Geostatistics Portal.

Furthermore, the Local Database contained census information on different levels of territorial division.

The scope and coverage of the AC 2010 and the survey on agricultural production methods

The agricultural census was conducted as:

A. a full-scope survey in agricultural holdings of:

1. natural persons with agricultural land of:
  - a) at least 1 ha,
  - b) less than 1 ha, meeting the following physical thresholds: 0.5 for fruit-bearing tree plantations, 0.5 ha for fruit-bearing shrub plantations, 0.5 ha for ground

vegetables and strawberries, 0.5 ha for hops, 0.3 ha for orchard and ornamental plants nurseries, 0.1 ha for ground strawberries, 0.1 ha for vegetables and strawberries under covers, 0.1 ha for tobacco, 0.1 ha for flowers and ornamental plants under covers, 10 head of cattle in total, 5 head of cows in total, 50 head of pigs in total, 10 head of sows, 20 head of sheep in total, 20 head of goats in total, 100 head of poultry in total, and 5 head of horses in total.

2. legal persons and organisational units without legal personality.

B. a sample survey in natural persons' holdings with an area below 1 ha of agricultural land (other than those referred in point A.1.b).

The survey on agricultural production methods was conducted as:

A. a full-scope survey:

1. in holdings of legal persons and organisational units without legal personality,
2. in organic farms,
3. in entities conducting activity connected with special branches of agricultural production in the area of cattle, pigs and sheep production outside holdings (branches: 21-32 and 41-42), and agricultural holdings engaged in poultry production (branches: 51 - 60).

B. a sample survey conducted in natural persons' agricultural holdings with an area of 1 ha and more of agricultural land (other than those referred in point A.2 and A.3).

In the census, information in the following areas was collected:

1. **Land use** (among others, the total area of the agricultural holding, the area of agricultural land, including land in a good agricultural and environmental condition - sown area, permanent crops, meadows and pastures, forests and forest land, and other land).
2. **Economic activity** (among others, non-agricultural activity directly connected with the holding and its significance to the holding).
3. **The household income structure** (among others, the share of income from agricultural activity, non-agricultural activity, paid employment, retirement pays and pensions, other non-paid sources in the total household income with the user of the holding, the share of self-supply of a household in the final agricultural production).

4. **Sown and other area** (among others, cereals, pulses, oilseeds crops, potatoes, sugar beets, industrial plants, feed plants, plants intended for ploughing, ground vegetables, tree and shrub nurseries, as well as the area of catch crops, mushrooms and energy crops)
5. **Livestock** (cattle, pigs, sheep, goats, horses, poultry, rabbits, other animals for slaughter, fur-bearing animals, and the number of beehives).
6. **Tractors, agricultural machinery and equipment** (among others, the number of tractors, trucks and trailers, combine harvesters and other harvesting machines, distributors, spreaders, planters, combine cultivators, sprayers, milking machines, and the fact of using equipment for renewable energy production).
7. **Fertiliser use** (nitrogen, potassium, phosphorous and calcium, as well as organic fertilisers of animal origin).
8. **Labour force** (among others, the current activity and labour input within 12 months preceding the reference date of surveying the user, members of his/her family and paid employees).

The subject matter of **the survey on agricultural production methods** included, among others, ploughing methods, crop rotation, linear elements of landscape, livestock grazing, farm buildings, equipment for storing organic fertilisers, the use of pesticides, the irrigated area.

In addition, information obtained solely from administrative sources included information on organic production (the certified crop area and the area under conversion to organic farming, and the livestock), and on the use of payments within actions included under the Rural Development Programme 2007-2013.

Important definitions, census terms and enumeration rules

An **agricultural holding** is understood as agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and livestock, if they constitute or may constitute an organised economic unit, as well as rights related to running an agricultural farm.

A **natural person's agricultural holding** is understood as an agricultural holding from 0,1 ha of agricultural land, either owned or used by a natural person, as well as an agricultural holding of a person having no agricultural land, or with agricultural land less than 0.1 ha, who possesses at least: 1 head of cattle, or (and) 5 head of pigs, or 1 sow, or (and) 3 head of sheep or (and) 3 head of goats, or (and) 1 horse, or (and) 30 head of poultry,

or (and) 1 ostrich, or (and) 5 head of female rabbits, or (and) 5 head of other fur-bearing female animals, or (and) 3 head of other animals kept for slaughter, or (and) 1 beehive.

A legal person's, or organisational unit without legal personality agricultural holding is understood as an agricultural farm run by a legal person or by an organisational unit without legal personality, the principal activity of which is classified, according to the Polish Classification of Activities, to Section A, Division 01, Groups 01.1 – growing of non-perennial crops, 01.2 – growing of perennial crops, 01.3 – plant propagation, 01.4 – livestock production and breeding, 01.5 – agricultural crops mixed with livestock production (mixed farming), 01.6, class 01.61 – support activities for plant production (maintaining good agricultural condition following environmental protection standards), as well as any activity, irrespective of the principal activity classification, where the area of agricultural land cultivated by the unit exceeds 1 ha, or the unit runs livestock production.

A holder is understood as a natural person, a legal person or an organisational unit without legal personality, actually using the land, regardless of whether as owners or leaseholders, or using the land in any other respect, regardless of whether this land is situated in one or in several gminas.

A manager of an agricultural holding is a natural person authorised by the owner/holder of the farm to make decisions directly associated with production processes, to oversee or execute them. The manager is usually the same person as the holder.

Agricultural activity includes activity associated with crop and livestock production, including all agricultural crops (including mushroom production), vegetable production and horticulture, arboriculture, agricultural and horticultural crop and seed production, livestock production in a holding (cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-bearing animals, game kept for slaughter), bees, and activity consisting of maintaining unused agricultural land for production purposes according to the rules of a good agricultural practice in accordance with environmental protection requirements.

Other gainful activity directly connected with the holding is production or service activity conducted on one's own account for profit, using the resources of the holding (the labour force, the area, the buildings, the machinery park, etc.) or agricultural products made within the holding (e.g. agrotourism, the processing of agricultural products).

Other gainful activity is not included here if among the resources of the holding only the labour input is used for the purpose of conducting the activity.

The value of the final production of the holding is a sum of such values as sales (of unprocessed crop and animal products and of livestock), self-supply (raw, unprocessed crop and animal products) and subsidies on products.

Total sales of agricultural holding is a sum of agricultural products as well as goods and services from other gainful activity directly connected with the holding, including subsidies on products.

Direct sales to the consumers (to the final users for their own purposes) means the sales of agricultural products made within the holding (processed or unprocessed) on marketplaces, own shops or within neighbourly sales.

This does not include the sales of agricultural products to procurement points and purchases made by the owners of shops, restaurants, etc.

An **agricultural holding benefited from rural development measures** is understood as a holding which has agreement/received a positive decision on financing support in period of three years ending on 31 December of 2010 year for at least one measures listed in the Regulation of the European Parliament and of the Council No. 1166/2008, that is:.

- use of advisory services,
- modernization of agricultural holdings,
- adding value to agricultural and forestry products,
- meeting standards based on Community legislation,
- participation of farmers in food quality schemes,
- Natura 2000 payments for agricultural area,
- payments linked to the Water Framework Directive,
- agri-environment payments, of which in the framework of organic farming,
- animal welfare payments,
- diversification into non-agricultural activities,

Land use

Total land area stands for the total area of agricultural land, forests, forest land and other land, regardless of whether it is owned, leased (with or without contract), used in respect of occupying a certain position (e.g. forester, priest, teacher, etc.), common land, a part of which accrues to the holder, as well as land belonging to deserted farms, used by the surveyed holding.

Total agricultural land consist of:

- agricultural land maintained in a good agricultural condition (i.e. in compliance with the common standards and in conformity with the requirements stipulated in the Regulation of the Minister of Agriculture and Rural Development on Minimum Standards of 12 March 2007, with subsequent amendments (Journal of Laws of 2010, No. 39, Item 211), which comprises:
  - sown area,
  - fallow land,
  - permanent meadows,
  - permanent pastures,
  - permanent crops, including orchards (plantations of fruit-bearing trees and shrubs, and nurseries),
  - kitchen gardens (except for the area intended for recreation),
- other agricultural land (agricultural land not cultivated and not maintained in a good agricultural condition as of 30 June 2010).

Permanent meadows is the land permanently overgrown with grass (for 5 years or more), which in principle is mown. In mountainous regions it also includes the area of mown mountain pastures. Meadows should be maintained in a good agricultural condition and mown at least once a year, but the crops do not have to be used for production purposes.

Permanent pastures is the land permanently overgrown with grass (for 5 years or more), which in principle is not mown but left for grazing. In mountainous regions it also includes the area of mountain pastures left for grazing and maintained in a good agricultural condition (including permanent pastures not used for production purposes and pastures for extensive grazing, located on mountainous land or at high altitudes with low-class soil, where no fertilisation, sub-sowing, melioration, etc. is used).

Permanent crops is the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, nurseries of fruit-bearing trees and shrubs, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, e.g. wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, and other permanent crops cultivated under covers.

Orchards include land planted with fruit trees and shrubs as well as berry plantations maintained in a good agricultural condition (including hazel, raspberry and vine plantations) growing in thick plantations, as well as nurseries of fruit-bearing trees and shrubs, if their

total area is at least 0.10 ha. Strawberry and wild strawberry plantations are not included in orchards.

Kitchen gardens is the land located usually around the household residence, often separated from the remaining household area. It covers the area of crops which mainly serve as self-supplies for the household of the farm holder. Infrequently the crop surplus may be sold. A kitchen garden may cover both agricultural and orchard crops, perennial and non-perennial. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of the kitchen garden.

Fallow land includes arable land which is not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements. This includes both land qualifying and non-qualifying for area payments (e.g. holdings with an area below 1 ha). Fallow land also includes land prepared for sowing (vegetables) in the current year, but not sown or planted until 30 June 2010, and the area of crops intended for ploughing, cultivated as the main crops (green fertilisers).

Forests and forest land include area covered with forest stands (afforested), area temporarily devoid of forest stands (not afforested), and land related to forestry. This includes the area of tree nurseries established in forest areas and used for own purposes of the agricultural holding (non-commercial), and the area of fast-growing trees and shrubs cultivated on agricultural land.

Other land includes land under buildings, courtyards, yards and ornamental gardens, parks, the surface of inland waters (own and leased), drainage ditches, area planted with willow which grows in wild, area of other land (peat land, gravel mines), set-aside land (including area covered with trees and shrubs), area designated for recreation (e.g. located around the house, golf pitches, etc.). Other land also includes agricultural land currently not cultivated and not meant for cultivation in the future, e.g. agricultural land for the construction of a road, a supermarket, etc.

Note

With regard to the introduction of the notion of a good agricultural condition (Regulation of the Minister of Agriculture and Rural Development of 7 April 2004 – Journal of Laws of 2004 No. 65, item 600), particular types of agricultural land, e.g. meadows, pastures, fallow land, orchards, and other land, are not fully comparable with the results of the National Agricultural Census 2002. In the National Agricultural Census 2010 new or amended categories of agricultural land are presented in accordance to the requirements of European

Union law – e.g. fallow land, permanent crops. The present nomenclature will apply to all the surveys conducted by the CSO and to the publication of their results.

Sown area

Sown area is the land that is sown or planted with crops. Sown area does not include the area of nurseries of ornamental trees and shrubs, nurseries of forest trees for commercial purposes, wicker plantations, and fruit-bearing trees and shrubs outside plantations, as well as any other permanent crops and the area of permanent crops cultivated under covers. This category does not include the area of fast-growing trees and shrubs cultivated on agricultural land, which are classified as forests, or the area of crops for ploughing, cultivated as major crops, since this area is classified as fallow land. Kitchen gardens are also excluded from this category.

The data on sown area, included in the census, concern the area of specific crop production, cultivated as major crops.

The group of **“total cereals”** includes the crop area of basic cereals (wheat, rye, barley, oat, triticale), including cereal mixed, together with maize designated for grain and other cereal crops (buckwheat, millet, etc).

The group of **“industrial”** crops comprises the area of sugar beets, rape, turnip rape, flax and hemp, as well as tobacco. This group does not include poppy, sunflower, hops, herbs, wicker and other industrial crops. In this publication these are included in the group of “other crops.”

The group of **„edible pulses”** includes peas, beans, broad beans and other edible pulses cultivated for grain (such as chick peas). The area sown with peas, beans, broad beans etc. and designed for harvest before reaching maturity has been included in field vegetables.

The group of **“fodder”** crops comprises forage root plants, forage pulses, including cereal and pulse mixed and designated for grain, maize designated for green forage, small-seed legumes, and other fodder plants and grasses (excluding crops designated for green fertilisers).

The group of **“other”** crops provides data on the crop area of ground vegetables, ground strawberries and wild strawberries, other seed crops, ground flowers and ornamental plants, other industrial crops (e.g. safflower and herbs for the cosmetic industry), sunflower designated for grain, soya, other oil crops, hops, herbs and spices, chicory, as well as crops under covers, excluding permanent crops under covers and other crops.

Vegetables include cabbages (white, red and savoy, regardless of harvests date), onion, carrot, beetroot, cucumbers, tomatoes, cauliflowers (regardless of harvests date) and other vegetables (parsley, celeriac and celery, leeks, Brussels sprouts, sorrel, spinach, lettuce, radish, horseradish, rhubarb, scorzonera, kohlrabi, garlic, pumpkins, asparagus, broccoli, Chinese cabbage, salad chicory, etc.). This group comprises also the area sown with bean and broad bean, harvested green, string bean harvested green, maize plantations harvested green, and seedlings of vegetables for the own needs of the holding.

Area of **ground vegetables** is the total area of vegetables cultivated in the ground or under low, non-accessible cover (below 1.5 m in the top) covered temporary or permanently in a given season of vegetation.

Area of **vegetables under cover** is the area of vegetables and seedlings for the own needs of the holding, cultivated under accessible protective cover, i.e. in greenhouses – under glass, high plastic tunnels (minimum 1.5 m in the top) or frames.

Area of **ground strawberries and wild strawberries** is the area of strawberries and wild strawberries cultivated outdoor or under low, non-accessible cover (below 1.5 m in the top), including new plantations set up in spring (excluding area prepared for autumn planting and area of seedlings). In 2002 census, the area of wild strawberries was excluded from the total area of strawberries and included to the group of other fruit-bearing shrubs and berry plantations.

Area of **strawberries and wild strawberries under covers** is the area of strawberries and wild strawberries, cultivated under accessible protective cover, i.e. in greenhouses – under glass, plastic tunnels (minimum 1.5 m in the top) or frames.

Crop production methods

Ploughing with a mouldboard or rotary plough is a commonly used land tillage method which involves turning over of the soil. After this the second stage of tillage can be applied, e.g. the use of harrow.

Conservation tillage (shallow ploughing) is performed without the use of a mouldboard or rotary plough. This method does not involve turning over of the soil. Due to this tillage the post-harvest remains on the land surface decrease erosion and make it possible to retain moist in the soil (at least 30% of post-harvest remains should be left on the field). Conservation tillage includes strip or zonal tillage, harrow tillage, or hilling.

Direct sowing is a tillage method which does not require any agrotechnical procedures between the harvesting of crops from the previous vegetation season and sowing. The seeds are placed in the soil without the previous application of ploughing or conservation tillage.

Collected data concern crop production methods applied in the period from 1 July 2009 to 30 June 2010.

Livestock

The survey covered the livestock staying in the farm during the survey period, as well as animals sent to herding, grazing and shepherd's huts. All animals were registered, i.e. the ones owned by a holder or members of his household, as well as animals temporarily or permanently kept in the farm, i.e. taken for raising, fattening, etc., irrespective whether they were taken from private farms, state-owned farms, cooperative entities, or companies.

Cows include dairy cows and suckling cows.

Dairy cows are understood as adult female cattle (excluding heifers) which, due to their breed, species or particular qualities, are kept in a farm exclusively or mainly for production of milk to be consumed or to be processed into dairy products. Dairy cows rejected from breeding, kept in a farm for the period regarded as pre-slaughter pasturing, after which they are sent to slaughter, are also included in this group.

Suckling cows are understood as adult female cattle (excluding heifers) which, due to their breed (beef breed cows and cows born from a cross-breed with beef breeds) or particular qualities, are kept in a farm exclusively or mainly for calves for slaughter, and whose milk is used to feed calves or other animals. Suckling cows rejected from breeding, kept in a farm for the period regarded as pre-slaughter pasturing, after which they are sent to slaughter, are also included in this group.

The survey included **poultry** livestock for particular species aged above 2 weeks. In the case of farms engaged in production of poultry on a large scale (such as a large-scale farm producing broilers or hen eggs), in which no poultry has been recorded on the survey day, due to the current technological break in production, whenever such break does not exceed 8 weeks, the poultry stocks from the period before emptying the rooms (poultry houses) have been adopted.

In order to convert the livestock in physical head into **livestock unit (LSU)**, the following coefficients were applied:

- cattle, i.e. calves in total, less than 1 year old – 0.40; bull calves and heifers in total, aged 1-2 – 0.70; male cattle aged 2 years or more – 1.0; heifers aged 2 years or more – 0.80; dairy cows – 1.0, suckling cows – 0.80,
- pigs, i.e. piglets up to 20 kg – 0.027; sows in total – 0.50; other pigs in total (piglets with a weight of 20-50 kg, boars and young boars with a weight of 50 kg or more, pigs for slaughter with a weight of 50 kg or more, i.e. porkers) – 0.30,
- sheep in total – 0.10,
- goats in total – 0.10,
- horses in total – 0.80,
- poultry, i.e. broilers, hens and adult roosters in total, intended for slaughter – 0.007; laying hens in total – 0.014; turkeys in total, geese, ducks and other poultry (except for ostriches) in total – 0.030; ostriches – 0.35,
- rabbits in total – 0.020.

Livestock production methods

Livestock buildings - are buildings designed for livestock. Depending on the animal species and the direction of production, various technological and functional and spatial solutions are adopted. According to the intended use, livestock buildings are divided into: buildings for cattle (barns), pigs (pigsties), hens (hen-houses), and other species of livestock. In the livestock buildings designed and made for a given species of animals and direction of production, optimum microclimatic conditions are ensured (temperature, humidity, lighting), which condition the achievement of good production results.

Data collected concern buildings which in the period from 1 July 2009 to 30 June 2010 were settled by livestock. Buildings temporarily empty in case of technological break in production were also included.

Tractors, agricultural machinery and equipment

The survey included tractors and selected machinery and equipment used in holdings for work connected with agricultural activity within 12 months preceding the survey. The enumeration included owned equipment (constituting the sole property of the farm holder or a member of the farm), and common equipment (a property of several farmers and used by more than one holding). Tractors, agricultural machinery and equipment belonging to several farmers were assigned to the farmer who had them on 30 June 2010.

The enumeration did not include the equipment which had been out of order for more than a year or was withdrawn from use.

Data on tractors concern biaxial wheel and caterpillar tractors.

Fertiliser consumption

The survey collected data on mineral, lime organic fertilisers of animal origin utilised in holdings from 1 July 2009 to 30 June 2010.

The consumption of mineral fertilisers (nitrogen, phosphorus, potassium) and lime fertilisers is presented converted into pure ingredient NPK and CaO. The conversion of fertiliser consumption per 1 ha in the 2009/2010 farming year was made on the basis of the area of agricultural land in a good agricultural condition.

Information on equipment in holdings used for storing organic fertilisers of animal origin concern manure storage pads and liquid manure and slurry containers. The survey included covered equipment protecting against ammonium emission.

Organic farms

Holdings applying organic methods of agricultural production (organic farms) are agricultural holdings with a certificate issued by a certifying body or under conversion into organic methods of agricultural production (under control of a certifying body).

The income of households with a holder of agricultural holding

A household with a holder of agricultural holding is a group of persons residing together and with a common subsistence, if at least one of them has a private farm.

Total income of a household is total income of all persons living together with the agricultural farm holder and with a common subsistence, i.e. from agricultural and non-agricultural activity (also the one not connected with the farm) and from: paid work, retirement pays and pensions, social assistance benefits, maternity benefit, alimony, scholarships, capital investments, foreign assistance, wins in numerical and other lotteries, etc.

For the purposes of this publication it was assumed that the main source of income is the source of income exceeding 50% of total income of a household.

The group of holdings getting income from agricultural activity or non agricultural activity contains also those holdings where above mentioned kinds of activity did not bring income yet or brought loses.

The data on the income structure concern the period of 12 months preceding the survey (i.e. the period from 1 July 2009 to 30 June 2010).

The employed

The data concern persons employed on holdings within 12 months preceding the survey (i.e. according to the permanent activity) broken down by private holdings and holdings owned by legal persons, as well as organisational units without legal personality.

Data on persons working in agriculture by permanent activity concern labour input on agricultural production within 12 months, i.e. they include the whole annual production cycle in a holding (providing that on 30 June 2010 agricultural activity was being conducted on the holding).

On the natural **persons' holdings** the survey concerned labour input of the holder and adult members of his/her family (i.e. persons aged 15 or more), regardless whether they constitute a single household or not, the labour input of permanent, occasional and contracted workers, as well as work performed within the framework of neighbourly assistance.

In case of the **legal persons' holdings and organisational units without legal personality** the survey concerned labour input of **permanent, occasional and contracted workers and other workers**.

As **working on one's own/family holding** is considered performing work directly connected with agricultural production (crop and livestock) and general work connected with running the holding, e.g.:

- the purchase of means of production,
- the sales of products and preparation for sales,
- work connected with storage,
- transport for the purposes of the agricultural holding,
- current repairs of agricultural equipment, maintenance work related to buildings, machinery and installations,
- organisation and management of labour on the holding, settling official matters, bookkeeping,
- completing applications for direct and other subsidies.

Due to the specific situation in the 2010, work in one's own holding also includes the work associated with eliminating the results of the 2010 flood.

The following types of work **are not treated** as work on the agricultural holding: preparing meals, washing, cleaning, taking care of children and other work related to running the household. This category also excludes work related to forestry, fishing or fish breeding (regardless whether conducted on the holding or not), as well as work performed as part of economic activity other than agricultural.

Working outside one's own/family holding refers to any work (including temporary) performed outside the family holding (salaried or own-account work, also in agriculture). This category includes any work performed as a part of family-owned economic activity (other than agricultural), e.g. in agro-tourism or service activity using one's own equipment.

All employed members of a household with the holder (referred to as "persons working on their own holding") were divided into the following categories:

1. working exclusively on their own holding,
2. working mainly on, and additionally outside, their own holding,
3. working mainly outside, and additionally on, their own holding.

The division into main and additional work was based on the working time criterion, i.e.:

- **main work** – refers to persons performing more than one work – means work which usually consumes the largest amount of time. If two (or more) types of work take the same amount of time, the one which generates the highest income should be treated as the main work,
- **additional work** means additional work which usually consumes the largest amount of time, apart from the main work. If two types of additional work take the same amount of time, the one which generates the highest income should be indicated.

Due to a large share of part-time work or seasonal employment of temporary workers, contracted workers, persons working as part of neighbourly assistance and "other working persons" **the labour input in agriculture was expressed in the conventional annual work units.**

Annual Work Unit (AWU) is the equivalent of full-time work. It is calculated through dividing the number of hours worked per year by the annual number of hours corresponding

to full-time work. In Poland, the number of 2120 working hours per year, i.e. 265 working days of 8 working hours each, was adopted as the equivalent of full-time work. When calculating the labour input in AWU (based on the Eurostat methodology), it was assumed that no more than 1 AWU could be attributed to 1 person, even if in reality he/she had worked longer.

The table presenting data according to the number of working hours provides the following ranges of average working time per year on the holding:

- 0 - 530 hours means less than $\frac{1}{4}$ of full-time work (e.g. work was performed for a period of up to 3 months per year),
- 531 - 1060 hours means at least $\frac{1}{4}$ but less than $\frac{1}{2}$ of full-time work (e.g. work was performed for a period from 3 to 6 months per year, inclusive),
- 1061 - 1590 hours means at least $\frac{1}{2}$ but less than $\frac{3}{4}$ of full-time work (e.g. work was performed for a period from 6 to 9 months per year, inclusive),
- 1591 - 2119 hours means at least $\frac{3}{4}$ but less than 1 full-time work (e.g. work was performed for a period from 9 to 12 months per year, inclusive),
- 2120 hours and more means 1 full-time work (e.g. work was performed for a period of 12 months per year).

The total labour input for agriculture also takes into consideration the input of employees on natural persons' holdings and on the holdings run by legal persons and by entities without legal personality.

Employees include persons hired on the basis of a written or oral employment contract, receiving remuneration in cash or in kind. Maintenance costs (e.g. accommodation and boarding) may also form part of remuneration.

Permanent employees include persons who performed work in each week of the year preceding the date of the survey, regardless of the number of working hours per week. This category also includes persons who only worked in some weeks of the year, due to:

- the specificity of agricultural production on the holding (e.g. growing fruit or field vegetables) which required employees to be hired only in several months of a year,
- leave, military service, illness, accident, death,
- the beginning or termination of work on the holding (i.e. persons who changed their workplace within a year),
- a complete stoppage of work on the holding caused by natural factors (flood, fire).

Temporary workers – persons who worked temporarily in the 12 months period, and who had no permanent employment contract.

Neighbourly assistance – exchange of the labour input between agricultural holdings. Such work must be performed without any remuneration paid by the holders of other holdings.

Contracted workers – persons performing specific services on the agricultural holding, who were not directly hired by this holding.

Other persons working on the holding include members of agricultural production cooperatives (provided that they worked in the agricultural holding), students working on the school-owned holdings, persons (including the clergy) working on agricultural holdings run by monasteries (except for permanent employees).

The typology of agricultural holdings

The typology of agricultural holdings presented in this publication is not comparable with typology published in previous elaborations (Characteristics of agricultural holdings 2002, 2005 and 2007) due to change in the calculation method.

Currently binding classification of agricultural holdings according to the European Union standards, referred to as the Community Typology for Agricultural Holdings, abbreviated as “the typology,” was introduced by way of the Commission Regulation (EC) No. 1242/2009 of 8 December 2008.

The typology is mainly intended to serve as an instrument that allows for:

- satisfying the information-related needs arising from the Common Agricultural Policy of the European Union,
- conducting comparative analyses of the economic and production situation of agricultural holdings:
  - between various economic size classes and types of farming,
  - between various Member States and regions,
  - between various periods (vertical analyses).

The AC 2010 data and the standard output coefficients developed by the Institute of Agricultural and Food Economics – National Research Institute for each crop and livestock category allowed for determining **the type of farming** and **the economic size** of each enumerated holding.

The output of a given type of agricultural activity represents the gross value of agricultural production per 1 hectare of crops or per 1 animal. The reference value is calculated by multiplying the production per ha or per animal by the price binding in the agricultural holding area, exclusive of VAT, taxes on products and direct subsidies.

The standard output (SO) represents the production value reflecting a average status in the surveyed region. It is calculated as the average five-year production value achieved from specific agricultural (crop or animal) activity.

The total standard output of the holding (Polish acronym: **GSP**) is the sum of values obtained for each agricultural activity conducted in the holding, through multiplying the SO coefficients for a given type of activity by the number of hectares or animal heads.

The SO for crops refers to 1 ha, except for mushrooms for which the standard area of 100 m² is applied. As regards animal production, the SO coefficients are calculated per 1 animal head, except for poultry and bees for which the SO is calculated per 100 animals and per 1 beehive, respectively.

The economic size of the holding represents the total standard output expressed in euro.

Based on the economic size, agricultural holdings are grouped in the following fourteen classes:

Economic size class	Size in euro		
I		<	2 000
II	2 000	- <	4 000
III	4 000	- <	8 000
IV	8 000	- <	15 000
V	15 000	- <	25 000
VI	25 000	- <	50 000
VII	50 000	- <	100 000
VIII	100 000	- <	250 000
IX	250 000	- <	500 000
X	500 000	- <	750 000
XI	750 000	- <	1 000 000
XII	1 000 000	- <	1 500 000
XIII	1 500 000	- <	3 000 000
XIV		> =	3 000 000

The type of farming in the holding is determined through the share of standard outputs from various types of agricultural activity conducted in the holding in the total standard output of this holding.

The typology for agricultural holdings exhibits a certain hierarchy, within which 9 general types, 22 basic types and 62 specific types can be distinguished.

For the purpose of defining **the general types**, the following symbols were assigned to SO indicators for various types of agricultural activity covered in the Farm Structure Survey:

- **P1** – standard output from the following crops: cereals (common wheat, hard wheat, rye, triticale, barley, oats, maize intended for grain, buckwheat, millet and other cereals), leguminous plants including cereals mixed with leguminous plants (edible peas, edible beans, other edible leguminous plants, leguminous fodder plants intended for grain and leguminous fodder plants intended for green forage), potatoes, sugar beets, fodder root plants and mixed plants, industrial plants (tobacco, hops, rape and turnip rape, sunflower, soy, flax, hemp, herbs and aromatic plants), vegetables and strawberries grown in the open field, forage plants (field grasses, maize intended for green forage, fodder legumes intended for green forage and other forage plants grown in arable land), seeds and seedlings and fallow land not subsidised.
- **P2** – standard output from the following crops: vegetables and strawberries grown in the open field – commercial gardens, vegetables and strawberries grown under cover, flowers and ornamental plants grown in the open field, flowers and ornamental plants grown under cover, nurseries of fruit-bearing trees and shrubs, ornamental and forest plants and mushrooms.
- **P3** – standard output from the following crops: plantations of fruit-bearing trees and shrubs, vineyards, other permanent crops (e.g. willow) and permanent crops grown under glass cover.
- **P4** – standard output from the following animal species: cattle, sheep, goats, horses and from fodder crops (meadows and pastures, root crops, crops intended for green forage: leguminous plants, legumes, maize, other fodder plants and field grasses intended for green forage).
- **P5** – standard output from the following animal species: pigs, poultry, rabbits (breeding females).

The following **general types** of holdings can be distinguished:

1. Specialising in field crops

Holdings for which: $P1 > 2/3$ GSP

2. Specialising in horticultural crops

Holdings for which: $P2 > 2/3$ GSP

3. Specialising in permanent crops

Holdings for which: $P3 > 2/3$ GSP

4. Specialising in rearing of grazing livestock

Holdings for which: $P4 > 2/3$ GSP

5. Specialising in rearing of animals fed with concentrated feeding stuffs

Holdings for which: $P5 > 2/3$ GSP

6. Mixed crops

Holdings for which: $(P1 + P2 + P3) > 2/3$ GSP; $P1 \leq 2/3$ GSP; $P2 \leq 2/3$;
 $P3 \leq 2/3$ GSP

7. Mixed livestock

Holdings for which: $(P4 + P5) > 2/3$ GSP; $P4 \leq 2/3$ GSP; $P5 \leq 2/3$ GSP

8. Mixed crops and livestock

Holdings not satisfying the classification requirements for types 1-7.

9. Non-classified holdings

Holdings for which $GSP = 0$

The sampling schemes**The sampling scheme for natural person's farms with less than 1 ha of agricultural land**

The sampling of agricultural holdings was conducted separately for each gmina, based on a stratified sampling scheme. A sample comprising 150 thousand farms was divided between gminas in such a way that the relative estimation error for the total area of agricultural land (i.e. including farms with at least 1 ha of agricultural land, which were covered in the full-scope survey) would not exceed 0.15% for each gmina.

In order to allocate the sample between gminas, use was made of a special optimisation programme, as part of which:

- the farm sample was distributed between gminas,
- the population of farms with less than 1 ha of agricultural land, operating in each gmina, was divided into three optimal strata, as a result of which strata boundaries were determined separately for each gmina,

- the upper boundary was established for each gmina, comprising the largest farms in the group of farms with less than 1 ha of agricultural land; these farms were then surveyed on a 100% basis, accounting for approx. 37% of the entire sample,
- an optimal sample distribution between other strata was performed.

A list comprising all farms (not only those with less than 1 ha of agricultural land), in which, among others, a gmina symbol and the area of agricultural land were recorded for each farm, was used as a sampling frame.

The sampling scheme for the survey on agricultural production methods

In order to perform the sampling, use was made of an optimal stratified sampling scheme. It was assumed that the sample number would amount to 200 thousand farms, taking into consideration the financial and organisational means, the analysis of the results precision achieved in the Farm Structure Surveys in 2007, as well as the requirements regarding precision, stipulated in the Regulation (EC) No. 1166/2008.

Considering the specificity and scale of agricultural production, it was decided that certain farm categories would be surveyed on a 100% basis. This concerned:

- 1) organic farms,
- 2) entities operating in specific divisions of agricultural production, in the field of cattle, pigs and sheep rearing and breeding outside the holding, as well as farms conducting poultry rearing and breeding,
- 3) farms owned by natural persons with a large scale of cattle breeding (over 2 thousand heads) or pigs breeding (over 20 thousand heads),
- 4) farms with a considerable scale of sheep or goats breeding (over 50 heads).

In order to simultaneously allocate the sample between 16 voivodships and voivodship strata, use was made of an algorithm which allowed for optimising both the strata boundaries and the sample allocation between strata, based on the criteria adopted (the method applied has been described in further detail in the study by Lednicki, Wieczorkowski (2003), Optimal stratification and sample allocation between subpopulations and strata, *Statistics in Transition*, Vol 6, No.2, 287-305).

The values of relative standard errors for the following variables were adopted as optimisation criteria:

- ✓ the area of agricultural land,
- ✓ the number of cattle,

- ✓ the number of pigs.

The choice of these variables stemmed from the fact that they provided a selection of the most significant agricultural characteristics, for which the relevant information was available in the sampling scheme. Having checked the anticipated estimation precision for the reference characteristics, one may expect that precise results will be achieved also for other correlated features which are included in the requirements regarding precision, stipulated in the Regulation No. 1166/2008, applicable to the survey on agricultural production methods.

The application of the optimisation algorithm allowed for:

- determining the strata boundaries with respect to the above variables, and assigning a stratum number to each farm
- determining the number of farms to be selected from individual strata,
- separating the so-called upper boundary to be surveyed on a 100% basis, comprising the largest farms, in terms of the criteria adopted,
- minimising the relative standard errors for the following variables: the area of agricultural land, number of cattle and the number of pigs, based on a pre-defined sample number.

The sample was derived from the sampling frame in which certain variable values that allowed for qualifying a farm to the sample without selection, as well as the values of stratification factors were assigned to each farm, along with identifiers and voivodship symbols.

While implementing the optimisation programme, it was assumed that the values of relative standard errors for the variables used as optimisation criteria for all voivodships should not exceed the level of 0.44% (this resulted from the assumed total size of the sample).

The sample was selected using the standard sampling procedures stipulated in SAS (the SURVEYSELECT procedure). The method of simple random sampling without replacement was applied separately to each strata.

The estimation method

The estimation method applied made use of the following elements:

- weights resulting from the sampling process,
- non-responses,
- outliers.

The basic weights resulting from the sampling scheme were adjusted separately for the sample of farms with less than 1 ha of agricultural land, and for the sample of farms used in the survey on agricultural production methods. The relevant formulas are given below. For the sample of farms with less than 1 ha of agricultural land, the reference to gminas (NUTS 5) should be considered instead of voivodships.

The sum of values of variable X , e.g. the number of pigs or the area of land, constituted the principal parameter estimated in the survey.

This parameter for wth voivodship (NUTS 2) was as follows:

$$(1) \hat{x}_w = \sum_h \sum_i M1_{whi} * x_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}; h = 1, 2, \dots, \max h)$$

where:

x_{whi} – the value of variable X in i^{th} farm selected from h^{th} stratum in wth voivodship,

$M1_{whi}$ – the weight assigned to i^{th} farm selected from h^{th} stratum in wth voivodship.

n_{wh} – the number of farms selected from h^{th} stratum in wth voivodship,

$\max h$ – the maximum number of strata in the sample for a given voivodship.

The sum of variable X for Poland corresponds to the sum of estimated voivodship values, i.e.

$$(2) \hat{x} = \sum_w \hat{x}_w,$$

Weights $M1_{whi}$ correspond to the reverse of the sampling fraction in h^{th} stratum in wth voivodship, i.e.

$$(3) M1_{whi} = \frac{N_{wh}}{n_{wh}},$$

where:

N_{wh} – the number of farms in h^{th} stratum in wth voivodship,

Considering the cases of non-response (refusals, no contact with the farm selected, or farm liquidation), the basic weights resulting from the sampling process were properly adjusted.

The weight for i^{th} farm in h^{th} stratum of wth voivodship was adjusted using the adjustment factor r_{whi} , which was calculated as follows:

$$(4) r_{whi} = \frac{\hat{n}_{1wh} + \hat{n}_{2wh}}{\hat{n}_{1wh}},$$

where:

$\hat{n}_{1wh}$ – the extrapolated number of the sample surveyed in h^{th} stratum in wth voivodship,

$\hat{n}_{2wh}$ – the extrapolated number of farms which refused to participate in the survey in h^{th} stratum in wth voivodship.

The above values were estimated using the weights calculated according to formula (3). Then, $M2_{whi}$ adjusted weights were calculated as follows:

$$(5) M2_{whi} = r_{whi} * M1_{whi},$$

The adjustment factor r_{whi} was employed to estimate the proportion of the units which should be surveyed to the units which were actually surveyed in a given stratum. The former included all cases of refusal.

The weight calculated according to formula (5) was properly adjusted in case the farm selected was considered an outlier. This referred to such farms for which relatively small values of the area of agricultural land or livestock were recorded in the sampling frame, whereas in reality these were large farms in terms of the reference variables. Applying weights (5) for this types of farms would result in a considerable overestimation of the area of agricultural land, or the livestock of pigs or cattle. In consequence, weight $M3_{whi}$ was introduced, taking the following values:

$$(6) M3_{whi} = 1 \text{ for outliers,}$$

$$(7) M3_{whi} = M2_{whi} \frac{\sum_i M2_{whi} - n_{1wh}^*}{\sum_{i:typowe} M2_{whi}}, \text{ for other (typical) farms.}$$

where:

n_{1wh}^* – the number of outliers in h^{th} stratum of wth voivodship.

Weights $M1_{whi}$, calculated according to formula (1), were eventually replaced with weights $M3_{whi}$.

The weights adjustment triggered the necessity to modify the standard variance estimation method.

The estimation precision of the sum of values of variable X was established as follows:

$$(8) \hat{N}_{wh} = \sum_i M3_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{1wh}^1)$$

$$(9) s_{wh}^2(x) = \frac{1}{n_{1wh}^1 - 1} \left[\sum_i x_{whi}^2 - \frac{1}{n_{1wh}^1} \left(\sum_i x_{whi} \right)^2 \right]$$

$$(10) d^2(\hat{x}_w) = \sum_h \hat{N}_{wh}^2 \left(\frac{1}{n_{1wh}^1} - \frac{1}{\hat{N}_{wh}} \right) s_{wh}^2(x)$$

where:

n_{1wh}^1 – the number of farms with weight $M3_{whi} > 1$,

$\hat{N}_{wh}$ – an estimated number of farms (excluding outliers) in h^{th} stratum in wth voivodship.

$$(11) cv(\hat{x}_w) = \frac{\sqrt{d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}_w} 100.$$

Value $cv(\hat{x}_w)$ represents the relative standard error of an estimated sum of values of variable X in wth voivodship. As regards Poland, the following formula is applicable:

$$(12) cv(\hat{x}) = \frac{\sqrt{\sum_w d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}} 100.$$

Major groups and the scope of published data

The survey results are presented at the national level, and data previously not included in the publications released in the AC 2010 series was additionally presented at the regional and voivodship level.

The tables include data for two groups of holdings, namely farms in total and natural persons' holdings. For basic characteristics, this grouping was extended by the private and public sector.

The private sector includes entities of state domestic ownership (private farms, cooperative farms and private domestic companies), foreign ownership and mixed ownership.

The public sector includes state-owned farms (of the State Treasury and state legal persons), farms owned by self-governments (gminas) and entities of mixed ownership (companies with a predominance of public property).

Data presented in this publication concerns:

- **farms conducting agricultural activity as of 30 June 2010,**

- all farms (both conducting and not conducting agricultural activity), only as regards the number of farms, land use and medium-sized farms.

Data presented in this publication was calculated **according to the seat of the holder**, except for the tables regarding the typology of agricultural holdings, in which data was presented **according to the headquarter of the holding**.

Depending on the thematic scope, data was compiled according to the following classifications:

- area groups of agricultural land,
- gender and age of managers of holdings,
- general and agricultural education of the manager,
- number of years of running the holding by the manager,
- labour input in AWU,
- type of activity conducted,
- area groups of crops,
- scale of breeding of animals,
- engine power of agricultural tractors,
- type of mineral and organic fertilisers,
- purpose of agricultural production of households with holder of agricultural holding,
- kind of households with holder of agricultural holding,
- economic size of holdings in euro,
- agricultural types of holdings.

The intervals of area groups of agricultural land are left-closed, except for groups:

- “0-1” , where the interval is closed on both sides $\langle 0,00- 1,00 \rangle$,
- “1-2” , where the interval is open on both sides $(1,01-1,99)$.

All intervals of area groups of crops and economic size classes are left-closed.

The tables containing summary data may exhibit certain calculation inconsistencies resulting from automatic rounding performed in the sample data generalisation process. Numerical data, in percentage terms, was presented to one decimal point and, considering an electronic rounding technique, it may not sum up to 100%.

UWAGI ANALITYCZNE

W okresie pomiędzy dwoma spisami rolnymi przeprowadzonymi w 2002 i 2010 r., podstawowe znaczenie dla procesu przemian w rolnictwie polskim miały:

- ✓ przygotowywanie się tego działu gospodarki do akcesji i dostosowywanie krajowej polityki rolnej do standardów Unii Europejskiej,
- ✓ realizacja przedakcesyjnych programów pomocowych (lata 2002-2004), a następnie wprowadzenie od 2004 r. narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej.

Należy również pamiętać, że rolnictwo podlega zmianom związanym z biologicznym charakterem produkcji rolniczej, w tym wpływowi warunków atmosferycznych, często bardzo niekorzystnych i dynamicznych. W ostatnich latach na koniunkturę w rolnictwie światowym i krajowym wpłynęły rosnące wymagania jakościowe, zmieniające się nawyki żywieniowe ludzi oraz nowoczesne sposoby żywienia i utrzymania zwierząt gospodarskich, jak również poszukiwanie nowych źródeł energii.

Wszystko to wymusiło proces adaptacji gospodarstw rolnych do zmieniających się warunków. W części gospodarstw nastąpiło zintensyfikowanie procesu specjalizacji i modernizacji. Dzięki temu są one w stanie efektywnie konkurować na rynku europejskim i światowym, a nierzadko osiągają rezultaty porównywalne do najbardziej nowoczesnych podmiotów z Zachodniej Europy. Z drugiej strony wielu użytkowników, szczególnie najmniejszych i najsłabszych ekonomicznie gospodarstw, albo całkowicie zrezygnowało z prowadzenia produkcji rolniczej, sprzedało grunty rolne lub wykorzystuje je na cele nierolnicze, w tym rekreacyjne, czy też traktuje jako lokatę kapitału albo wytwarza produkty rolne tylko na potrzeby gospodarstwa domowego. Należy przy tym zaznaczyć, że istnieją gospodarstwa domowe, dla których prowadzona tylko na samozaopatrzenie działalność rolnicza jest głównym źródłem dochodów. Pojawiła się też grupa gospodarstw rolnych, w których działalność rolnicza sprowadza się przede wszystkim do utrzymywania gruntów w dobrej kulturze rolnej, a uzyskane dopłaty stanowią uzupełnienie dochodów gospodarstwa domowego z pracy najemnej czy działalności pozarolniczej.

Pomimo wprowadzenia narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) oraz intensywnych zmian w rolnictwie, struktura polskich gospodarstw rolnych nadal pozostaje rozdrobniona. Dużą grupę stanowią gospodarstwa małe prowadzące ekstensywną produkcję. W początkowym okresie akcesji Polski do UE było to postrzegane jako zjawisko niekorzystne. Jednak w świetle nowych zasad WPR, ta cecha polskiego rolnictwa może stać

się jego atutem. Obecnie coraz częściej mówi się o konieczności odejścia od traktowania gospodarstwa rolnego jedynie jako miejsca prowadzenia produkcji rolniczej, najlepiej intensywnej i na dużą skalę, bez dbałości o otoczenie. Preferowany staje się model gospodarstwa wielofunkcyjnego i przyjaznego środowisku. Trend ten jest szczególnie istotny dla małych gospodarstwach, gdzie może być prowadzona produkcja dobrej jakościowo i zdrowej żywności z wykorzystaniem tradycyjnych, regionalnych receptur. Dzięki temu mogą zostać zachowane walory krajobrazowe i kulturowe oraz powstawać atrakcyjne miejsca rekreacji i wypoczynku. Dywersyfikacja źródeł dochodów pozwala przetrwać gospodarstwom, gdzie produkcja rolnicza jest nieopłacalna.

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 r., w porównaniu z Powszechnym Spisem Rolnym z 2002 r., wskazują na:

- tendencję zmniejszania się liczby gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni ogólnej oraz użytków rolnych (odpowiednio z 6,59 ha do 7,93 ha oraz z 5,76 ha do 6,81 ha). Średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego prowadzącego działalność rolniczą wzrosła z 7,84 ha do 9,13 ha, a średnia powierzchnia użytków rolnych z 6,98 ha do 7,95 ha,
- zmniejszenie ogólnej liczby gospodarstw rolnych z działalnością rolniczą głównie na skutek zaniechania prowadzenia tej działalności przez jednostki najmniejsze (o powierzchni do 2 ha użytków rolnych). W tym samym okresie zwiększyła się liczba gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 30 ha i więcej. Jednocześnie wzrósł udział w ogólnej liczbie gospodarstw tych podmiotów, które prowadzą działalność rolniczą,
- zmiany w strukturze gospodarstw rolnych, gdzie zmałał udział gospodarstw najmniejszych (o powierzchni do 2 ha użytków rolnych) w ogólnej liczbie jednostek prowadzących działalność rolniczą, a jednocześnie wzrósł udział największych (50 ha i więcej). Podkreślić przy tym należy, że zmiany te były powolne i ponad 60% gospodarstw miało powierzchnię użytków rolnych nie przekraczającą 5 ha podczas gdy odsetek gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej wynosił zaledwie 10% (w tym jednostek o powierzchni powyżej 50 ha – niespełna 1,5%),
- utrzymanie się zróżnicowania regionalnego struktury gospodarstw rolnych. Nadal województwa południowo-wschodnie charakteryzują się dużą liczbą drobnych gospodarstw rolnych, podczas gdy w województwach północnych występują gospodarstwa największe obszarowo,

- zmniejszenie liczby użytkowników i współmałżonków pracujących w gospodarstwach rolnych w ciągu roku, zarówno w osobach fizycznych, jak i w nakładach pracy liczonych w pełnych jednostkach pracy, co jest wprost efektem zmniejszenia się liczby gospodarstw rolnych w analizowanym okresie. Jednocześnie zwiększyła się liczba pozostałych członków rodziny wnoszących swój wkład pracy w gospodarstwo rodzinne (zarówno w osobach fizycznych, jak i w AWU),
- wzrost udziału w ogólnej liczbie osób kierujących gospodarstwami rolnymi osób kierujących, które posiadają wykształcenie rolnicze (zawodowe, średnie, wyższe), przy jednoczesnym spadku udziału osób, które ukończyły jedynie kurs rolniczy. Należy zaznaczyć wzrost odsetka osób kierujących z wyższym wykształceniem rolniczym, choć nadal pozostaje on niewielki (2% ogółu kierujących), przy czym w grupie gospodarstw największych (100 ha użytków rolnych i więcej) już ponad ¼ kierujących legitymowała się omawianym wykształceniem,
- utrzymanie się na tym samym poziomie odsetka gospodarstw posiadających użytki rolne, przy spadku powierzchni użytków rolnych wynikającym ze zmniejszenia liczby gospodarstw na skutek ich likwidacji i przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze, np. pod zabudowę, inwestycje drogowe itp.,
- zmniejszenie liczby gospodarstw z zasiewami, przy wzroście średniej powierzchni zasiewów w tych gospodarstwach z 5,36 ha do 7,20 ha. Jednocześnie udział podmiotów z powierzchnią zasiewów w ogólnej liczbie gospodarstw z działalnością rolniczą zmniejszył się z 92,4% do 76,6%,
- spadek udziału, w gospodarstwach prowadzących produkcję roślinną, powierzchni zasiewów w ogólnej powierzchni użytków rolnych i zmianę struktury zasiewów (w ogólnej powierzchni zasiewów wzrósł udział roślin przemysłowych i pastewnych, a zmalał zbóż ogółem i ziemniaków). Wpłynęło na to przede wszystkim wprowadzenie narzędzi WPR, rozwój rynku biopaliw, a także zmiany w technologii żywienia zwierząt gospodarskich,
- wzrost liczby i powierzchni specjalistycznych gospodarstw sadowniczych. Zwiększył się także udział powierzchni sadów w ogólnej powierzchni użytków rolnych. Wzrost powierzchni uprawy owoców wynikał z rozwoju ich eksportu i przetwórstwa,
- wzrost odsetka gospodarstw użytkujących łąki trwałe i jednocześnie spadek odsetka jednostek użytkujących pastwiska trwałe, co wskazuje na zmiany w sposobie żywienia bydła,

- pogłębiające się zróżnicowanie regionalne związane z coraz silniej zaznaczającą się specjalizacją danego regionu, np. gospodarstwa sadownicze skupione są w województwach mazowieckim, lubelskim, łódzkim i świętokrzyskim, w zachodniej Polsce dominuje uprawa rzepaku i buraków cukrowych, a w województwach północno-wschodniej Polski znaczne powierzchnie przeznaczają się pod uprawę kukurydzy, łąk i pastwisk trwałych, tak aby zabezpieczyć potrzeby rozwijającej się tam produkcji zwierzęcej,
- spadek udziału podmiotów zajmujących się chowem i hodowlą zwierząt gospodarskich w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą z 66,9% do 56,1%,
- zmniejszenie liczby gospodarstw rolnych utrzymujących bydło, co przy zwiększeniu stanu pogłowia bydła ogółem, skutkowało znaczącym wzrostem (o 44%) przeciętnej w kraju obsady bydła na 1 gospodarstwo prowadzące chów tego gatunku. Wzrosła również obsada bydła na 100 ha użytków rolnych z 33 szt. na 37 sztuk,
- wyraźne zmniejszenie odsetka gospodarstw utrzymujących krowy i ograniczenie stada krów mlecznych w związku z kwotowaniem produkcji mleka, a także wysokimi wymaganiami jakościowymi dla mleka krowiego, którym część producentów nie mogła sprostać z uwagi na brak środków na niezbędną modernizację gospodarstw,
- wzrost zainteresowania rolników produkcją bydła rzeźnego, która stała się opłacalna w wyniku wzrostu cen żywca wołowego po akcesji Polski do struktur unijnych,
- wycofywanie się rolników z produkcji świń co jest związane z dużymi wahaniami opłacalności chowu tego gatunku zwierząt. W gospodarstwach rolnych, które nadal utrzymywały trzodę chlewną, znacząco (o 58%) zwiększyła się obsada trzody chlewnej na 1 gospodarstwo. Jednocześnie odnotowano spadek obsady trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych z 110 szt. na 99 sztuk,
- utrzymujące się małe zainteresowanie chowem owiec będące efektem małej popularności mięsa baraniego wśród konsumentów krajowych i niskimi cenami skupu,
- koncentrację produkcji kur niosek, brojlerów kurzych i indyków w gospodarstwach o największej skali ich chowu, przy jednoczesnym spadku pogłowia drobiu ogółem,
- utrzymywanie się regionalizacji chowu i hodowli poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich. W produkcji mleka i żywca wołowego dominujące znaczenie mają trzy województwa: mazowieckie, podlaskie i wielkopolskie. W produkcji żywca wieprzowego wiodącą rolę odgrywają od lat cztery województwa: wielkopolskie,

kujawsko-pomorskie, mazowieckie i łódzkie, a produkcja owiec jest tradycyjnie skupiona w województwie małopolskim,

- zachodzący proces modernizacji gospodarstw pod względem wyposażenia w środki produkcji. Proces ten uzależniony był od zmian w strukturze użytkowania gruntów oraz powierzchni zasiewów, jak również od kierunku specjalizacji gospodarstw i poziomu intensywności działalności produkcyjnej. Po przystąpieniu Polski do UE, na poziom wyposażenia gospodarstw w maszyny rolnicze wpływ miał także stopień wykorzystania instrumentów wspierających Wspólnej Polityki Rolnej,
- zmniejszenie średniej powierzchni użytków rolnych przypadających na 1 ciągnik z 12,6 ha w 2002 r. do 10,6 ha w 2010 r., a także znaczący wzrost wyposażenia gospodarstw w kombajny zbożowe, prasy zbierające oraz agregaty uprawowe. Ograniczanie produkcji buraków cukrowych i ziemniaków miało wpływ na zmniejszenie ilości kombajnów do zbioru tych ziemniaków. Ponadto przy spadku liczby gospodarstw wyposażonych w dojarki bańkowe wyraźnie zwiększyła się liczba gospodarstw posiadających dojarki rurociągowy,
- utrzymujące się zróżnicowanie wyposażenia gospodarstw w ciągniki rolnicze w ujęciu terytorialnym. Najwyższy udział gospodarstw z ciągnikami w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą odnotowano w województwach podlaskim i kujawsko-pomorskim. Najniższy poziom wyposażenia w ciągniki odnotowano w województwach: podkarpackim, śląskim i małopolskim,
- utrzymanie się na tym samym poziomie odsetka gospodarstw stosujących nawożenie mineralne (ok. 2/3 ogółu gospodarstw z działalnością rolniczą), przy wzroście zużycia NPK na 1 ha użytków rolnych z ok. 93 kg do prawie 122 kg,
- tendencję wzrostową liczby gospodarstw stosujących lub będących w okresie przestawiania na ekologiczne metody produkcji roślinnej i zwierzęcej,
- utrzymujący się niski udział (ok. 28%) gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, dla których głównym źródłem utrzymania jest działalność rolnicza w ogólnej liczbie gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą. Omawiany udział kształtował się poniżej średniej krajowej wśród gospodarstw małych, o powierzchni użytków rolnych do 5 ha, a już wśród gospodarstw o powierzchni 20 ha i więcej przekraczał 80%. Należy również zauważyć zmianę drugiego co do częstości występowania (po działalności rolniczej) źródła dochodów gospodarstw domowych z emerytur i rent na pracę najemną,

- pomimo tendencji spadkowej, utrzymujący się znaczny odsetek gospodarstw indywidualnych, których gospodarstwa domowe przeznaczają wytworzone produkty rolnicze głównie na samozaopatrzenie (ok. 38%). Podkreślić należy, że ponad połowa tych gospodarstw miała powierzchnię poniżej 2 ha użytków rolnych, a w 80% gospodarstw powierzchnia nie przekraczała 5 hektarów.

Ogólna charakterystyka gospodarstw rolnych

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010 (PSR 2010) **liczba gospodarstw rolnych** w czerwcu 2010 r. wynosiła 2277,6 tys. Z tej liczby 2276,7 tys. gospodarstw należało do sektora prywatnego, a zaledwie 0,9 tys. gospodarstw do sektora publicznego. Spośród 1562,6 tys. gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych (UR) – 99,7% (1558,4 tys.) stanowiły gospodarstwa indywidualne.

W polskim rolnictwie dominują gospodarstwa sektora prywatnego, w tym gospodarstwa indywidualne, które w 2010 r. stanowiły 99,8% ogółu gospodarstw rolnych. Gospodarstwa indywidualne z działalnością rolniczą posiadały ok. 90% ogółu użytków rolnych jak i ogółu sztuk dużych zwierząt gospodarskich znajdujących się w podmiotach prowadzących działalność rolniczą.

W porównaniu z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego 2002, w 2010 r. liczba gospodarstw rolnych ogółem zmniejszyła się o 655,6 tys., tj. o 22,4%, a w porównaniu z uogólnionymi danymi uzyskanymi w badaniu struktury 2007 – o 301,6 tys., tj. o 11,7%.

Największą dynamikę spadku zarówno w odniesieniu do 2002 jak i 2007 r. odnotowano w grupie obszarowej 1-2 ha UR, gdzie liczba gospodarstw zmniejszyła się odpowiednio o 33,8% oraz o 19,0%. W porównaniu do spisu z 2002 r. znacząco (o 26,8%) zmalała również liczba gospodarstw najmniejszych (o powierzchni do 1 ha UR). Wzrosła natomiast liczba gospodarstw największych, o powierzchni 50 ha i więcej UR – o 37,0% w porównaniu z rokiem 2002 oraz o 12,6 % w odniesieniu do roku 2007.

Liczba gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR w porównaniu z rokiem 2002 zmniejszyła się o 20,2 %, a w odniesieniu do roku 2007 – o 13,6%.

Zmniejszanie się liczby gospodarstw, szczególnie tych najmniejszych, jest zjawiskiem korzystnym. Ma to swoje odzwierciedlenie w stałym wzroście **średniej powierzchni użytków rolnych przypadającej na 1 gospodarstwo**: z 5,76 ha w 2002 r. i 6,27 ha w 2007 r., do 6,81 ha w 2010 r.

Tabl. 1. Liczba gospodarstw rolnych w latach 2002, 2007 i 2010

Lata	Ogółem	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych w ha								
		≤ 1	1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	≥ 50
Ogółem w tysiącach										
2002	2933,2	977,1	517,0	281,1	348,7	426,8	182,7	83,9	96,0	19,9
2007	2579,2	771,1	422,6	273,8	340,5	400,2	166,6	77,6	102,7	24,1
2010	2277,6	715,0	342,3	230,8	288,7	351,7	152,3	72,3	97,3	27,2
<i>2002 = 100</i>										
2010	77,6	73,2	66,2	82,1	82,8	82,4	83,4	86,1	101,4	137,0
<i>2007 = 100</i>										
2010	88,3	92,7	81,0	84,3	84,8	87,9	91,4	93,2	94,7	112,6
Gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha UR w tysiącach										
2002	1951,7	-	516,8	281,0	348,5	426,5	182,5	83,8	95,5	17,1
2007	1804,1	-	422,5	273,7	340,3	399,9	166,4	77,5	102,3	21,5
2010	1558,4	-	342,2	230,7	288,5	351,5	152,2	72,2	96,8	24,3
<i>2002 = 100</i>										
2010	79,8	-	66,2	82,1	82,8	82,4	83,4	86,2	101,4	142,3
<i>2007 = 100</i>										
2010	86,4	-	81,0	84,3	84,8	87,9	91,4	93,1	94,6	113,4

Podobnie jak w 2002 r. najczęściej gospodarstw rolnych odnotowano w województwach: małopolskim (12,4% ogółu gospodarstw w kraju), mazowieckim (12,2%), podkarpackim (11,5%) i lubelskim (11,3%), a najmniej w województwach: lubuskim (1,9%), opolskim (2,0%) i zachodniopomorskim (2,1%).

Nadal utrzymuje się zróżnicowanie regionalne struktury gospodarstw rolnych. Najwyższy udział gospodarstw o powierzchni do 2 ha UR w ogólnej liczbie gospodarstw województwa odnotowano na południu kraju (w śląskim – 71,5% oraz małopolskim i podkarpackim – po 64,9%). Omawiany udział był najmniejszy w podlaskim (25,1%) i mazowieckim (27,8%)

Odsetek gospodarstw o powierzchni 50 ha i więcej był najwyższy w pasie województw północno-zachodnich: zachodniopomorskim – 6,5%, warmińsko-mazurskim – 4,8% oraz pomorskim i lubuskim – po 3,3%. Odsetek ten był najniższy (od 0,1% do 0,4%) w przypadku następujących województw: łódzkie, małopolskie, podkarpackie, śląskie i świętokrzyskie.

Nieznacznej poprawie uległa **struktura gospodarstw rolnych**. Udział gospodarstw największych w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą zwiększył się

w przypadku gospodarstw o powierzchni powyżej 20 ha UR z 5,1% w 2002 r. do 6,6% w 2010 r., w tym gospodarstw o powierzchni powyżej 50 ha, odpowiednio z 0,9% do 1,4%. Odsetek gospodarstw najmniejszych (do 1 ha UR) zmniejszył się z 25,5% w 2002 r. do 21,5% w 2010 r. Należy zauważyć, że odsetek gospodarstw o powierzchni UR 1-5 ha zwiększył się z 39,5% w 2002 r. do 41,8% w 2010 r., natomiast gospodarstw o powierzchni 5-20 ha pozostał na zbliżonym poziomie (ok. 30%).

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego prowadzącego działalność rolniczą zwiększyła się z 6,98 ha w 2002 r. do 7,95 ha użytków rolnych w 2010 r.

Wśród gospodarstw prowadzących działalność rolniczą 1878,1 tys. (99,3%) posiadało użytki rolne, 1867,6 tys. (98,8%) – użytki rolne w dobrej kulturze rolnej, a 1060,8 (56,1%) utrzymywało zwierzęta gospodarskie. W porównaniu do poprzedniego spisu odsetek gospodarstw z użytkami rolnymi pozostał na zbliżonym poziomie (w 2002 r. wynosił 99,2%), natomiast znacznie zmniejszył się odsetek gospodarstw posiadających zwierzęta gospodarskie (w 2002 r. wynosił 66,9%).

Blisko 77% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą posiadało powierzchnię pod zasiewami. Wśród upraw najbardziej popularne były zboża, które produkowało 68,6% jednostek.

Bydło utrzymywało 27,8% gospodarstw z działalnością rolniczą, co piąte posiadało świnie, a 40,8% prowadziło produkcję drobiu kurzego.

Należy zauważyć, że gospodarstwa najmniejsze (do 1 ha UR włącznie) stanowiły ponad 1/5 ogółu gospodarstw rolnych, a użytkowały zaledwie 1,2% ogólnej powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze i posiadały 4,6% ogółu sztuk dużych zwierząt gospodarskich. Ponad 55% ogólnej powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze i ogółu sztuk dużych zwierząt gospodarskich znajdowało się w jednostkach o powierzchni UR 15 ha i więcej, które stanowiły 10% ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

W 2010 roku 54,7 tys. gospodarstw rolnych (2,9% ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) prowadziło **działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym**. W porównaniu do roku 2007, liczba omawianych gospodarstw zmniejszyła się o ponad połowę. Część z nich zaniechała prowadzenia działalności rolniczej na rzecz rozwoju działalności pozarolniczej.

Odsetek gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza wzrastał wraz ze wzrostem powierzchni UR – od 1,4% w grupie obszarowej 0-1 ha do 16,3% w grupie 100 ha i więcej.

Najwyższy odsetek gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza odnotowano w przypadku:

- działalności usługowej z wykorzystaniem własnego sprzętu – w grupie obszarowej 50-100 ha UR (27,5% ogółu gospodarstw tej grupy prowadzących działalność inną niż rolnicza),
- agroturystyki – w grupie obszarowej 1-2 ha (23,4%),
- przetwórstwa produktów rolnych – w grupie obszarowej 100 ha i więcej (9,6%),
- przetwarzania drewna – w grupie obszarowej 2-3 ha (4,9%),
- rękodziela – w grupie obszarowej 0-1 ha (4,9%),
- akwakultury – w grupie obszarowej 100 ha i więcej (30,8%),
- wytwarzania energii odnawialnej na rynek – w grupie obszarowej 100 ha i więcej (1,5%),
- innych działalności (np. prowadzenie sklepu, w którym są sprzedawane produkty gospodarstwa rolnego) – w grupie obszarowej 0-1 ha (56,3% ogółu gospodarstw tej grupy prowadzących działalność inną niż rolnicza).

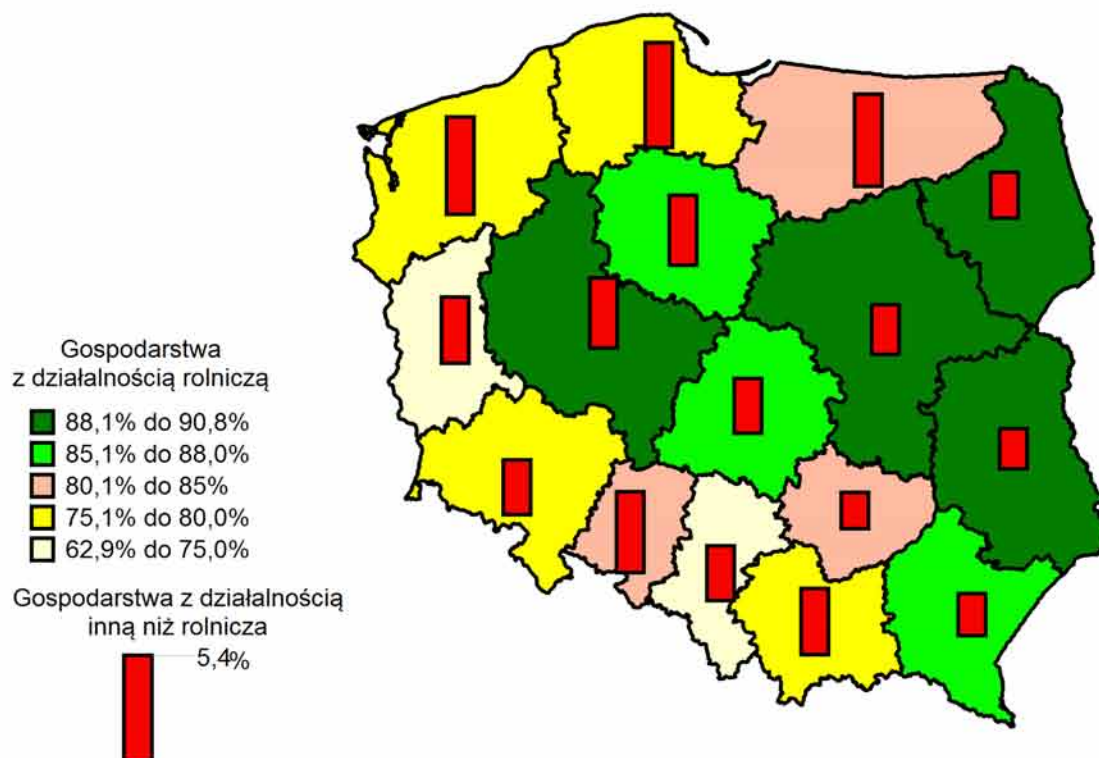
Udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:

- nie przekraczał 10% w przypadku 38,7% ogółu gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza,
- mieścił się w przedziale 11-50% dla 26,9% omawianych gospodarstw,
- wynosił ponad 50% w przypadku 34,4% gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza.

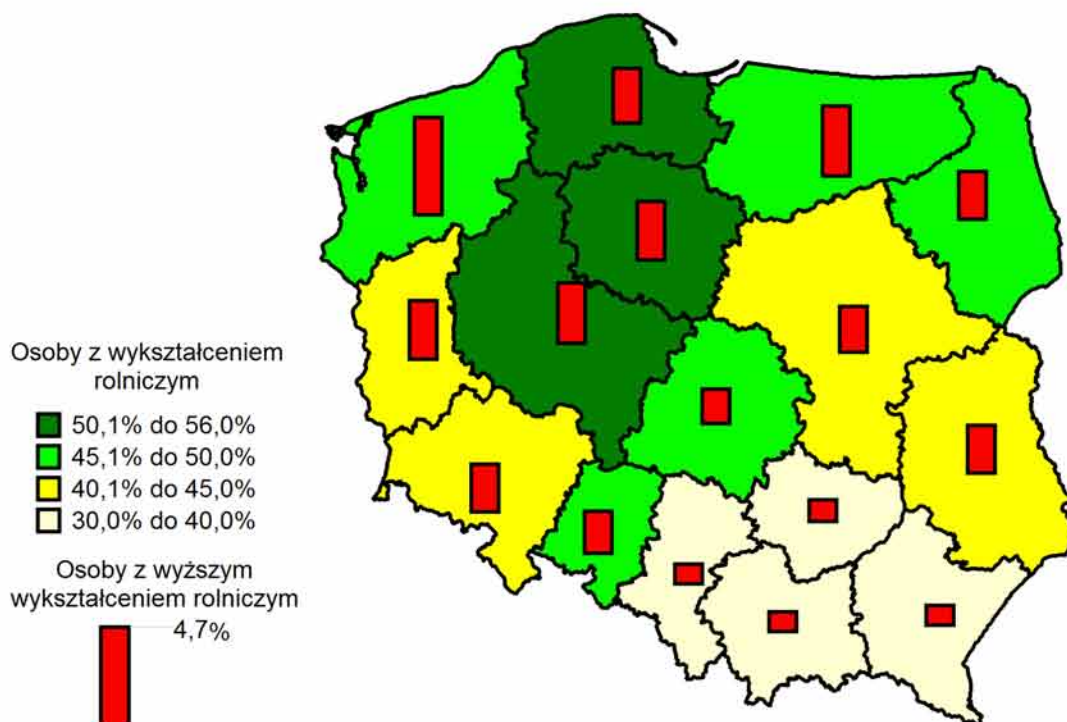
Przychody z działalności innej niż rolnicza były większe niż z działalności rolniczej przede wszystkim w gospodarstwach najmniejszych do 10 ha UR (ok. 42% omawianych gospodarstw). Dla porównania, sytuacja ta dotyczyła niespełna 1/5 jednostek o powierzchni użytków rolnych 10 ha i więcej.

Według wyników PSR 2010 niewiele ponad 17 tys. gospodarstw rolnych (0,9% ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą, w 2002 r. – 0,1%) posiadało certyfikat **rolnictwa ekologicznego** nadany przez jednostkę certyfikującą lub było w trakcie przedstawiania na ekologiczne metody produkcji rolniczej.

**Rys. 1. ODSETEK GOSPODARSTW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ
W TYM - DZIAŁALNOŚĆ INNĄ NIŻ ROLNICZĄ**

**Rys. 2. ODSETEK OSÓB KIERUJĄCYCH Z WYKSZTAŁCENIEM ROLNICZYM
W TYM - Z WYŻSZYM WYKSZTAŁCENIEM ROLNICZYM**

Większość omawianych gospodarstw stosowała ekologiczne metody produkcji wyłącznie w uprawie roślin (66,1% ogółu gospodarstw ekologicznych), a pozostałe zarówno w produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. Gospodarstwa stosujące ekologiczne metody produkcji wyłącznie w chowie zwierząt stanowiły zaledwie 0,03%.

Odsetek gospodarstw ekologicznych wzrastał wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych z 0,1% w grupie 1-2 ha do 11,9% w grupie obszarowej 100 ha i więcej. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w średniej powierzchni UR w gospodarstwie ekologicznym, która wynosiła 32,33 ha (była 4-krotnie wyższa niż gospodarstwa rolne prowadzącego działalność rolniczą ogółem).

W przekroju terytorialnym, największy udział gospodarstw ekologicznych w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w województwie odnotowano w zachodniopomorskim (4,7%) i warmińsko-mazurskim (3,2%). Omawiany odsetek był najniższy w województwach: łódzkim, opolskim i śląskim (po 0,2%).

Spośród ok. 1,4 mln gospodarstw rolnych produkujących na rynek (ponad $\frac{3}{4}$ ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) ponad 45% jednostek (647,8 tys.) sprzedawało część wytworzonych produktów bezpośrednio konsumentom. Z tej liczby dla ponad 1/3 gospodarstw **wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom** wynosiła więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa.

Wyniki spisu wykazały, że ponad 60% gospodarstw indywidualnych, w tym 66% gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR wytwarzało produkty rolnicze przeznaczone **głównie na sprzedaż**.

W przypadku prawie 40% gospodarstw indywidualnych, w tym 34% gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR, **gospodarstwo domowe użytkownika zużywało więcej niż 50% wartości wytworzonej produkcji rolniczej**, a więc produkowało **głównie na samozaopatrzenie**. W co czwartym gospodarstwie indywidualnym i prawie co piątym o powierzchni powyżej 1 ha UR produkcja rolnicza prowadzona była **wyłącznie na samozaopatrzenie** gospodarstwa domowego użytkownika.

Według danych uzyskanych w spisie 41,0% (w 2002 r. – 42,4%) **osób kierujących** gospodarstwem rolnym posiadało **wykształcenie rolnicze lub kurs rolniczy**. W miarę wzrostu powierzchni użytków rolnych odsetek ten wyraźnie wzrastał z 22,5% w grupie 0-1 ha UR do ponad 75% dla gospodarstw o powierzchni UR 30 ha i więcej.

Ukończeniem kursu rolniczego (jako najwyższym poziomem wykształcenia rolniczego) legitymowało się 19,7% osób kierujących (w 2002 r. – 25,9%). Najwyższy odsetek

omawianych osób odnotowano w gospodarstwach z grup obszarowych 5-10 ha i 10-15 ha UR (po ok. 24%), a najniższy w gospodarstwach najmniejszych o powierzchni UR do 1 ha włącznie (13,4%) i największych o powierzchni 100 ha i więcej (14,4%).

W porównaniu z poprzednim spisem wzrosła liczba osób kierujących z wyższym wykształceniem rolniczym, jednak nadal ich udział w ogólnej liczbie kierujących był niewielki i wynosił 2,0% (w 2002 r. – 1,0%). Udział ten był najniższy w grupie obszarowej UR do 1 ha włącznie (1,0%), a najwyższy w grupie 100 ha i więcej (25,2%).

Wśród gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR, 46,1% ogółu osób kierujących posiadało wykształcenie lub kurs rolniczy. Kurs rolniczy (jako najwyższy poziom wykształcenia rolniczego) ukończyło 21,4%, a wykształcenie wyższe rolnicze posiadało 2,1% osób kierujących gospodarstwami indywidualnymi powyżej 1 ha użytków rolnych.

W przekroju terytorialnym najwyższy odsetek gospodarstw (ponad 50%), w których osoba kierująca posiadała wykształcenie lub kurs rolniczy wystąpił w województwach: kujawsko-pomorskim, pomorskim i wielkopolskim. Omawianym wykształceniem legitymowała się niespełna 1/3 użytkowników w województwach: małopolskim, podkarpackim, śląskim i świętokrzyskim.

Większość osób kierujących (68,9%) posiadała ponad dziesięcioletnie **doświadczenie w prowadzeniu gospodarstwa rolnego** (w 2002 r. – 59,8%), w tym 36,3% (w 2002 r. – 32,4%) stanowiły osoby prowadzące gospodarstwo ponad 20 lat. Najwyższy odsetek osób kierujących z ponad dziesięcioletnim stażem w prowadzeniu gospodarstwa rolnego odnotowano w grupie obszarowej użytków rolnych 30-50 ha – 76,7%, a najniższy w grupie 1-2 ha – 64,5%.

Osobami kierującymi gospodarstwami rolnymi byli przede wszystkim mężczyźni, którzy stanowili ponad 2/3 ogółu kierujących. Co czwarty kierujący nie przekroczył 40 lat, a wiek większości (64,0% ogółu kierujących) mieścił się w przedziale 40-64 lata.

Prawie co dziesiąty użytkownik gospodarstwa indywidualnego planował, przejście na emeryturę lub rentę do 2013 r. i przekazanie gospodarstwa następcy. Większość omawianych użytkowników (ok., 80%) jako swojego następcę typowała osobę z rodziny.

Najwyższy odsetek użytkowników deklarujących przekazanie gospodarstwa następcy do 2013 r. odnotowano w grupach obszarowych 10-15 i 15-20 ha UR (po 12,8%), a najniższy wśród gospodarstw największych o powierzchni 100 ha UR i więcej – 4,6%.

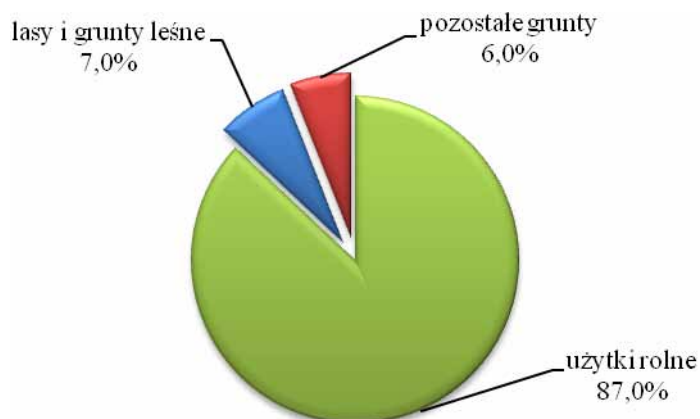
W zdecydowanej większości gospodarstw indywidualnych (95,3% ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą) **użytkownik był jednocześnie osobą kierującą** gospodarstwem. Omawiany odsetek zmalał w porównaniu do lat 2002 i 2007, gdzie wynosił odpowiednio 97,7% i 96,6%. Należy zauważyć, że coraz częściej użytkownicy zatrudniają menadżerów do prowadzenia swoich gospodarstw rolnych.

Użytkowanie gruntów

Powszechny Spis Rolny 2010 r. wykazał zmiany w użytkowaniu gruntów w gospodarstwach rolnych wywołane działaniem przedakcesyjnych programów pomocowych, a następnie po przystąpieniu Polski do UE wprowadzeniem narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej. Wymienione działania spowodowały zintensyfikowanie procesu modernizacji i specjalizacji gospodarstw rolnych szczególnie w rejonach o dobrych glebach i intensywnej produkcji rolniczej, przy jednoczesnej ekstensyfikacji produkcji i likwidacji nierentownych gospodarstw małych.

W 2010 r. **ogólna powierzchnia gruntów** w użytkowaniu gospodarstw rolnych wyniosła 18,1 mln ha i zmniejszyła się w porównaniu do 2002 r. o 1,3 mln ha, tj. o 6,5%.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą

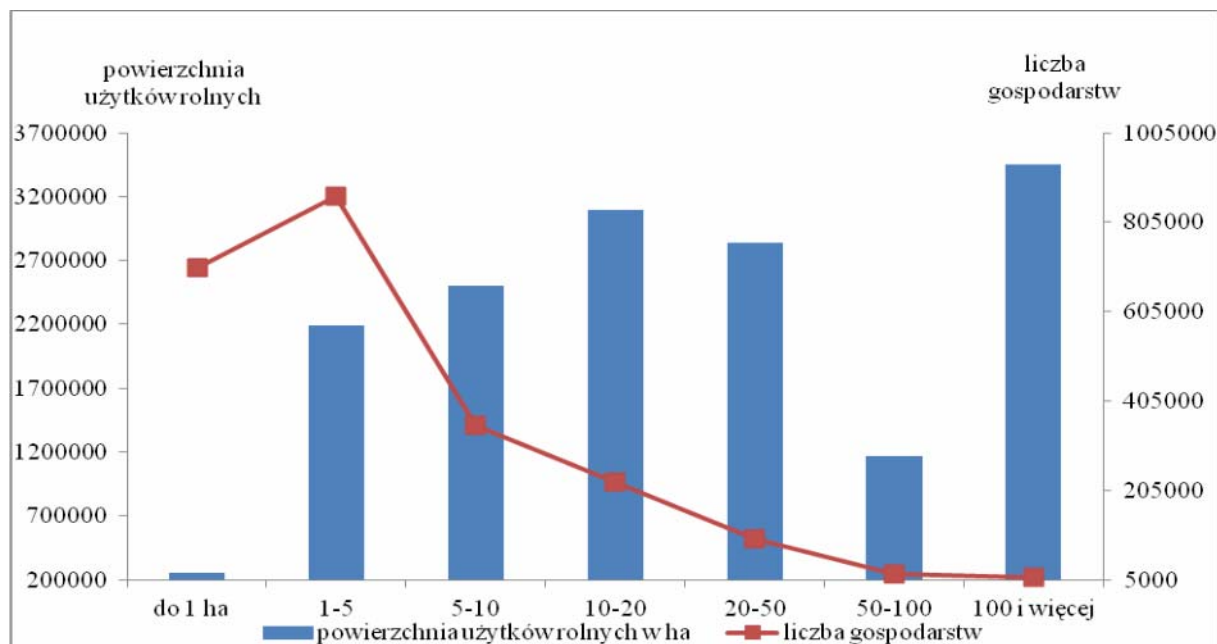
W użytkowaniu jednostek sektora prywatnego znajdowało się 17,3 mln ha, tj. 95,6% ogółu gruntów, natomiast w jednostkach sektora publicznego – zaledwie 0,8 mln ha, tj. 4,4% powierzchni gruntów ogółem. W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 15,8 mln ha, tj. 87,3% powierzchni gruntów ogółem, w tym w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR znajdowało się 15,2 mln ha omawianych gruntów, tj. 96,6% gruntów ogółem gospodarstw indywidualnych.

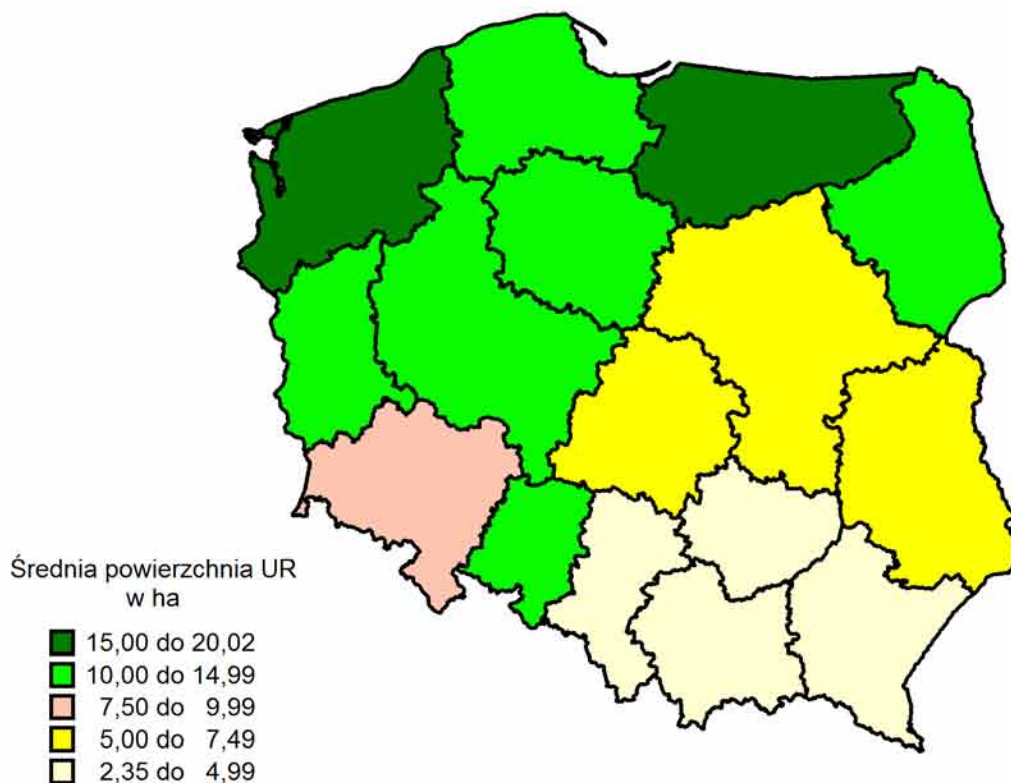
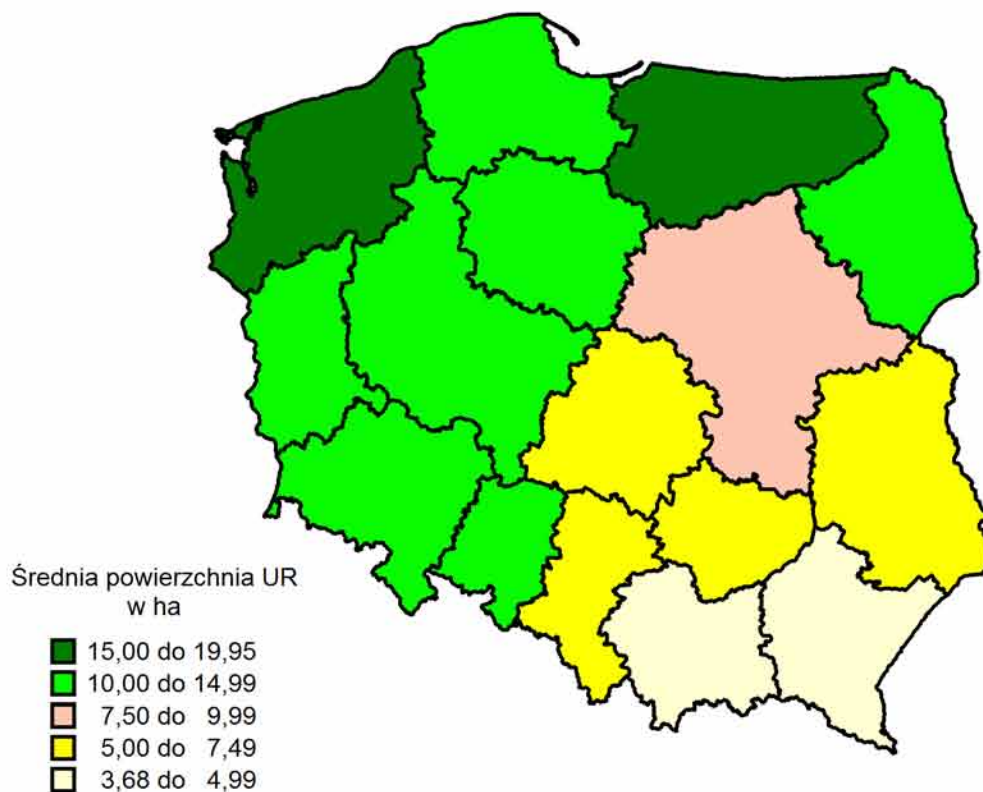
Średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego wyniosła 7,93 ha i była większa od tej z 2002 r. o 1,34 ha, przy czym średnia powierzchnia ogólna w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha w 2010 r. wyniosła 11,2 ha (w 2002 r. – 9,60 ha).

W gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą powierzchnia gruntów ogółem wyniosła 17,3 mln ha i była większa od tej z 2002 r. o 187,4 tys. ha, tj. o 1,1% (przy 6,5% spadku omawianej powierzchni gospodarstw ogółem). **Średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego prowadzącego działalność rolniczą** w 2010 r. wyniosła 9,13 ha i było to o 1,29 ha więcej niż w 2002 r.

Areał **użytków rolnych** w gospodarstwach rolnych wynosił 15,5 mln ha, a liczba gospodarstw użytkujących użytki rolne wyniosła 2264,7 tys., w tym 1562,6 tys. gospodarstw posiadało powyżej 1 ha UR, a 702,1 tys. gospodarstw posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1 ha włącznie. Odnotowano ok. 1,8 tys. gospodarstw rolnych – właścicieli zwierząt gospodarskich nie posiadających użytków rolnych. W ciągu 8 lat – to jest od spisu rolnego 2002 r. nastąpiło zmniejszenie powierzchni użytków rolnych o blisko 1,4 mln, tj. o 8,3%. Odnotowano zaś wzrost **średniej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie rolnym posiadającym użytki rolne** do 6,85 ha, tj. o 1,09 ha przy jednoczesnym zmniejszeniu o 652 tys. liczby gospodarstw rolnych.

Wykres 2. Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych

**RYS. 3. ŚREDNIA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH
W GOSPODARSTWACH ROLNYCH****RYS. 4. ŚREDNIA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH
W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH
O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha UR**

Z ogólnej powierzchni użytków rolnych – prawie połowa (48,1%) znajdowało się w gospodarstwach rolnych o powierzchni 20 ha i więcej UR, choć jednostki te stanowiły zaledwie 5,5% ogólnej liczby gospodarstw użytkujących użytki rolne (w tym w grupie obszarowej 100 ha i więcej UR znajdowało się 22,3% łącznej powierzchni użytków rolnych w kraju i niespełna 0,4% ogólnej liczby gospodarstw z użytkami rolnymi).

Należy podkreślić, że gospodarstwa najmniejsze (do 1 ha UR włącznie) stanowią prawie 1/3 ogółu gospodarstw, a użytkują zaledwie 1,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

W gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą powierzchnia użytków rolnych ogółem wyniosła 15,0 mln ha i była mniejsza w porównaniu do 2002 r. o 178,4 ha (przy ogólnym zmniejszeniu powierzchni użytków rolnych o 1,4 mln ha). Liczba gospodarstw prowadzących działalność rolniczą i posiadających użytki rolne zmniejszyła się o 282,6 tys. i wyniosła blisko 1,9 mln (przy zmniejszeniu w porównaniu do 2002 r. liczby gospodarstw ogółem posiadających użytki rolne o 651,6 tys.).

Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą i posiadających użytki rolne wyniosła 8,00 ha i była o 1,02 ha wyższa od tej z 2002 r.

Odsetek gospodarstw posiadających użytki rolne w dobrej kulturze wzrastał od 95,7% w grupie obszarowej do 1 ha UR włącznie i 99,3% w grupie 1-2 ha do 99,9% począwszy od grupy obszarowej 20-30 ha.

Tabl. 2. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą według województw

Przedziały powierzchni UR w tys. ha	Liczba województw	Województwa
1953 - 1800	2	mazowieckie (1954,4 tys. ha), wielkopolskie (1780,8 tys. ha)
1799 - 1000	4	lubelskie (1401,5 tys. ha), kujawsko-pomorskie (1082,8 tys. ha), podlaskie (1060,5 tys. ha), warmińsko-mazurskie (1004,1 tys. ha)
999 - 700	4	łódzkie (985,7 tys. ha), dolnośląskie (928,7 tys. ha), zachodniopomorskie (912,9 tys. ha), pomorskie (752,6 tys. ha)
699 - 500	4	podkarpackie (647,2 tys. ha), małopolskie (626,8 tys. ha), świętokrzyskie (524,9 tys. ha), opolskie (516,3 tys. ha)
499 i poniżej	2	lubuskie (441,2 tys. ha), śląskie (406,9 tys. ha)

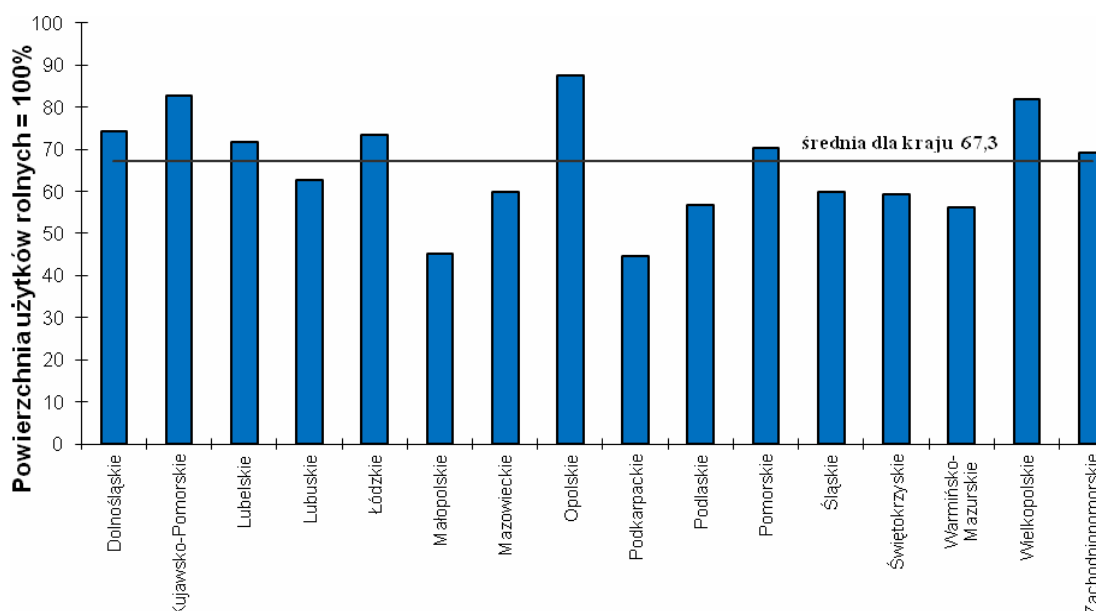
Największą ogólną powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą odnotowano w województwach mazowieckim i wielkopolskim, a najmniejszą – w lubuskim i śląskim.

Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych posiadających użytki rolne i prowadzących działalność rolniczą była wyższa o 1,15 ha od średniej powierzchni UR przypadającej na 1 gospodarstwo posiadające użytki rolne ogółem, a największą różnicę w powyższych gospodarstwach odnotowano w województwie zachodniopomorskim – 4,0 ha i lubuskim 3,87 ha średnio na 1 gospodarstwo rolne.

W gospodarstwach rolnych prowadzących działalność rolniczą i posiadających użytki rolne najwyższą średnią powierzchnię UR przypadających na 1 gospodarstwo odnotowano w województwach: zachodniopomorskim – 24,01 ha, warmińsko-mazurskim – 19,36 ha oraz pomorskim – 16,09 ha, a najniższą w małopolskim 2,85 ha i podkarpackim – 2,91 ha.

W strukturze użytkowania gruntów dominowała **powierzchnia zasiewów**, która stanowiła 67,3% ogółu powierzchni użytków rolnych (69,4% ogółu powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą).

Wykres 3. Udział powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych według województw

Zróżnicowanie udziału powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych w poszczególnych województwach było duże. W województwie podkarpackim powierzchnia zasiewów stanowiła zaledwie 44,7% powierzchni użytków rolnych, ale aż 27,6% stanowiły

łąki trwałe i 10,4% pastwiska trwałe. Podobną strukturę użytkowania gruntów zaobserwowano w województwie małopolskim, gdzie pod zasiewami było 45,3% powierzchni użytków rolnych, a trwałe użytki zielone zajmowały łącznie 37,7% powierzchni użytków rolnych.

W skali kraju ok. 12% gospodarstw ugorowało grunty, a powierzchnia tych gruntów stanowiła niespełna 3% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Powierzchnia **łąk trwałych** w gospodarstwach rolnych wyniosła 2,6 mln ha i była w porównaniu do 2002 r. wyższa o 3,9%. Łąki trwałe znajdowały się w 1,2 mln gospodarstw rolnych. W gospodarstwach rolnych użytkujących od 7 do 50 ha użytków rolnych znajdowało się ponad 50% ogólnej powierzchni łąk trwałych.

W strukturze użytkowania gruntów łąki trwałe stanowiły blisko 17% powierzchni użytków rolnych. Zaobserwowano duże zróżnicowanie regionalne udziału łąk trwałych w strukturze użytkowania gruntów. Ponad 20% udział łąk trwałych w strukturze użytkowania gruntów wykazały 4 województwa: małopolskie 33,7%, podlaskie 27,6%, podkarpackie 26,1% i mazowieckie 21,2%, a najniższy udział 7,7% odnotowano w województwie opolskim (gdzie najwyższy w skali kraju udział w użytkowaniu gruntów ma powierzchnia zasiewów).

Odsetek gospodarstw prowadzących działalność rolniczą i posiadających łąki wzrastał od 37,3% wśród gospodarstw najmniejszych (0-1 ha UR) do 78,7% w grupie obszarowej UR 15-20 ha, po czym malał do 67,3% w gospodarstwach największych (100 ha UR i więcej). Średnia powierzchnia łąk trwałych w omawianych gospodarstwach wynosiła 2,25 ha.

Powierzchnia **pastwisk trwałych** w gospodarstwach rolnych wyniosła 654,3 tys. ha i było to o 36,5% mniej niż w 2002 r. Pastwiska trwałe znajdowały się w 267,3 tys. gospodarstw rolnych, gdzie ich średnia powierzchnia wynosiła 2,45 ha.

Najwyższy odsetek gospodarstw z działalnością rolniczą użytkujących pastwiska odnotowano w grupie obszarowej 20-30 ha (35,0%), a najniższy wśród gospodarstw najmniejszych o powierzchni do 1 ha UR łącznie (2,6%). Blisko 61% ogólnej powierzchni pastwisk trwałych znajdowało się w gospodarstwach rolnych użytkujących od 7 do 50 ha użytków rolnych.

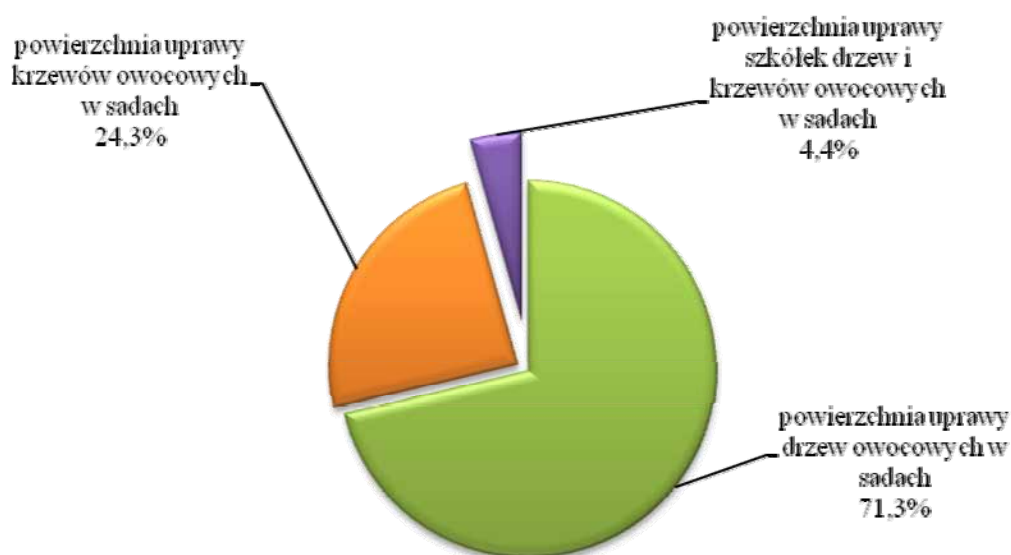
W strukturze użytkowania gruntów najwyższy udział pastwisk trwałych (przy procentowym udziale dla kraju wynoszącym 4,2%) miały województwa warmińsko-mazurskie – 14,3% oraz podlaskie – 10,4%, a najniższy – tak jak dla łąk trwałych – województwo opolskie – zaledwie 1,1%.

Łączna powierzchnia **upraw trwałych** w gospodarstwach rolnych wyniosła 398,0 tys. ha i było to 2,6% użytków rolnych, z czego powierzchnia sadów wynosiła 374,2 tys. ha, tj. 2,4% użytków rolnych. Uprawy trwałe posiadało co piąte gospodarstwo prowadzące działalność rolniczą z grupy obszarowej UR 5-10 ha, a tylko 12,8% jednostek z grupy 0-1 ha. Średnia powierzchnia upraw trwałych przypadająca na 1 gospodarstwo wynosiła 1,27 ha.

Należy podkreślić, że dominująca w powierzchni upraw trwałych powierzchnia **sadów** w porównaniu do 2002 r. wzrosła o 38,1%, natomiast liczba gospodarstw użytkujących sady zmniejszyła się o 10,2% i wyniosła 284,6 tys. Średnia powierzchnia tych upraw przypadająca na 1 gospodarstwo zwiększyła się w porównaniu do 2002 r. i wyniosła 1,31 ha (w 2002 r. – 0,86 ha). Obserwuje się także wyraźne zróżnicowanie regionalne występowania upraw sadowniczych, a od 2002 r., zanotowano znaczące zmiany w strukturze obszarowej gospodarstw sadowniczych. Nastąpiła koncentracja upraw sadowniczych w gospodarstwach większych. Blisko 60% powierzchni uprawy drzew owocowych skupione jest w gospodarstwach, które prowadziły ich uprawę na powierzchni 5 ha i więcej, natomiast ponad 60% powierzchni uprawy krzewów owocowych skumulowane było w gospodarstwach posiadających minimum 2 ha tych upraw.

Wykres 4. Udział powierzchni uprawy drzew owocowych, krzewów owocowych oraz szkółek drzew i krzewów owocowych w ogólnej powierzchni sadów

W strukturze upraw w sadach zwiększył się udział uprawy krzewów owocowych oraz szkółek drzew i krzewów owocowych. Relatywnie mniej było upraw drzew owocowych, choć w porównaniu do 2002 r. powierzchnia uprawy drzew owocowych w sadach zwiększyła

się o 23,9% i wyniosła 266,8 tys. ha. Drzewa owocowe w sadach uprawiano w 197,8 tys. gospodarstw rolnych, ale ich liczba, mimo wzrostu powierzchni uprawy drzew owocowych w sadach, zmniejszyła się stosunku do 2002 r. o 27,5% gospodarstw (w 2010 r. – o 58,2 tys. gospodarstw mniej niż w 2002 r.). Wpłynął na to znaczny wzrost średniej powierzchni uprawy drzew w sadach i koncentracja uprawy w dużych gospodarstwach sadowniczych. Średnia powierzchnia uprawy drzew owocowych w sadach zwiększyła się od 2002 r. z 0,79 ha do 1,35 ha.

W strukturze uprawy drzew owocowych w sadach nadal największy udział miały jabłonie – 62,0% (w porównaniu do 2002 r. spadek o 6,3% pkt. proc.), natomiast ze względu na duże nasadzenia orzechów włoskich nastąpił znaczny wzrost udziału w strukturze upraw drzew w sadach grupy „pozostałe” (do której zaliczane są m.in. orzechy włoskie).

W porównaniu do 2002 r. zaobserwowano znaczące zmiany w strukturze obszarowej sadów obsadzonych drzewami owocowymi. Nastąpił znaczny spadek powierzchni uprawy drzew owocowych w sadach o powierzchni 1 ha i mniejszych. Sady te stanowiły 14,7% ogólnej powierzchni uprawy drzew w sadach (w 2002 r. – 23,7%). Mniejszy był także odsetek powierzchni uprawy drzew w sadach z gospodarstw posiadających 1 – 5 ha tych upraw – zmniejszenie o 6,0 pkt. proc. Zwiększył się zaś udział powierzchni sadów z powierzchnią uprawy drzew owocowych od 5 do 20 ha (o 4,1 pkt. proc.) oraz z powierzchnią uprawy drzew owocowych 20 ha i więcej (o 10,8 pkt. proc.).

Najwięcej gospodarstw zajmujących się uprawą drzew owocowych w sadach zanotowano w województwach: lubelskim i mazowieckim, a najmniej w województwach: opolskim i lubuskim.

Areał uprawy krzewów owocowych w gospodarstwach rolnych wyniósł ponad 90 tys. ha, co stanowiło 24,3% łącznej powierzchni sadów. W porównaniu do 2002 r. zmniejszył się w strukturze powierzchni uprawy udział porzeczek, choć to one nadal przeważały w strukturze uprawy krzewów owocowych w sadach (46,2%), natomiast wzrosła powierzchnia uprawy malin. Krzewy owocowe w sadach według wyników spisu 2010 r. uprawiano w 103,5 tys. gospodarstw rolnych, a ich liczba, mimo wzrostu powierzchni uprawy krzewów owocowych w sadach, zmniejszyła się nieznacznie w porównaniu do 2002 r. – o 5,3% gospodarstw, tj. o 5,8 tys. gospodarstw mniej niż w 2002 r. Średnia powierzchnia gospodarstwa z uprawą krzewów owocowych zwiększyła się od 2002 r. z 0,49 ha do 0,88 ha.

W porównaniu do 2002 r. wzrosła powierzchnia **ogrodów przydomowych** (o 27,7 tys. ha) i wyniosła 44,2 tys. ha. Prowadzenie ogrodu przydomowego zadeklarowało 423,1 tys. gospodarstw rolnych (22,4% ogółu gospodarstw).

Odsetek gospodarstw posiadających ogrody przydomowe wahał się od 31,1% w gospodarstwach najmniejszych (do 1 ha UR włącznie) do 8,7% w gospodarstwach największych (100 ha i więcej UR). Średnia powierzchnia ogrodu przydomowego mieściła się w granicach 10-12 arów we wszystkich grupach obszarowych UR z wyjątkiem grupy 100 ha i więcej gdzie wynosiła 0,64 ha. W strukturze zasiewów w ogrodach przydomowych dominowały warzywa (ponad 40% powierzchni zasiewów) oraz ziemniaki (ok. 30%).

Lasy i grunty leśne w gospodarstwach rolnych zajmowały blisko 1,3 mln ha i w ciągu 8 lat jakie minęły od poprzedniego spisu ich powierzchnia zwiększyła się o 92,3 tys. ha (o 7,7%). Wzrost powierzchni lasów i gruntów leśnych w gospodarstwach rolnych świadczy o przeznaczaniu pod zalesianie gruntów słabszych i tych, gdzie produkcja rolna staje się mniej opłacalna. Średnia omawiana powierzchnia wynosiła 1,47 ha na 1 gospodarstwo rolne.

Użytkowanie powierzchni lasów i gruntów leśnych deklarowało blisko 40% ogólnej liczby gospodarstw rolnych (o blisko 58 tys. gospodarstw rolnych więcej niż w 2002 r.).

Lasy i grunty leśne posiadało ponad 60% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą o powierzchni 100 ha UR i więcej, a tylko co piąte gospodarstwo o powierzchni do 1 ha UR włącznie.

Blisko 7,0% ogólnej powierzchni gruntów znajdujących się w użytkowaniu gospodarstw rolnych (tj. ok. 1,3 mln ha) zajmowały **pozostałe grunty**, tj. powierzchnia pod zabudowaniami, podwórzami, placami, ogrodami ozdobnymi, parkami, torfowiskami, nieużytkami itp. Było to o 49 tys. ha (o 4,0%) więcej niż w 2002 r. Największy wzrost powierzchni pozostałych gruntów odnotowano w gospodarstwach najmniejszych, tj. o powierzchni UR do 1 ha włącznie. Działalność rolnicza w małych gospodarstwach rolnych staje się nieopłacalna i często grunty z tych gospodarstw ostatecznie zmieniają sposób użytkowania na nierolniczy.

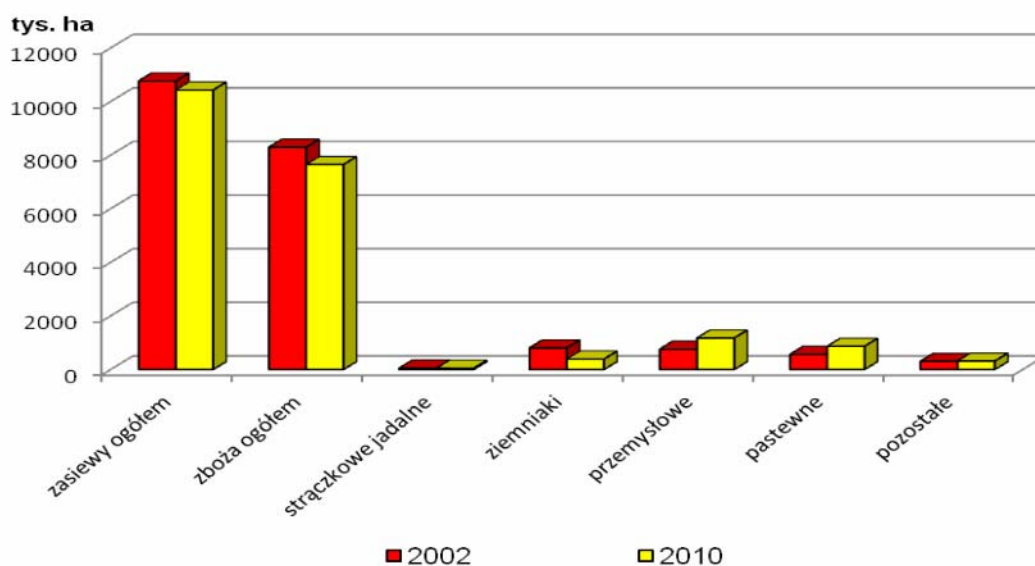
Zdecydowana większość (ponad 80%) gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w każdej grupie obszarowej posiadała pozostałe grunty. Omawiany odsetek był najwyższy wśród gospodarstw należących do grupy obszarowej 15-20 ha UR (91,8%), a najniższy w grupie 1-2 ha (80,2%). Średnia powierzchnia pozostałych gruntów w omawianych gospodarstwach wynosiła 0,64 ha.

Wyniki PSR 2010 wykazały, że nadal utrzymuje się duże zróżnicowanie regionalne w sposobie użytkowania gruntów. Województwa południowo-wschodniej Polski charakteryzują się dużą liczbą mniejszych obszarowo gospodarstw rolnych, podczas gdy w województwach północnych występują największe obszarowo gospodarstwa rolne. Pogłębiające się zróżnicowanie regionalne związane jest z coraz silniej zaznaczającą się specjalizacją danego regionu, np. gospodarstwa sadownicze skupione są w województwach mazowieckim, lubelskim, łódzkim i świętokrzyskim, w zachodniej Polsce dominuje uprawa rzepaku i buraków cukrowych, a w województwach północno-wschodniej Polski znaczne powierzchnie przeznaczają się pod uprawę kukurydzy, łąk i pastwisk trwałych, tak aby zabezpieczyć potrzeby rozwijającej się tam produkcji zwierzęcej.

Powierzchnia zasiewów

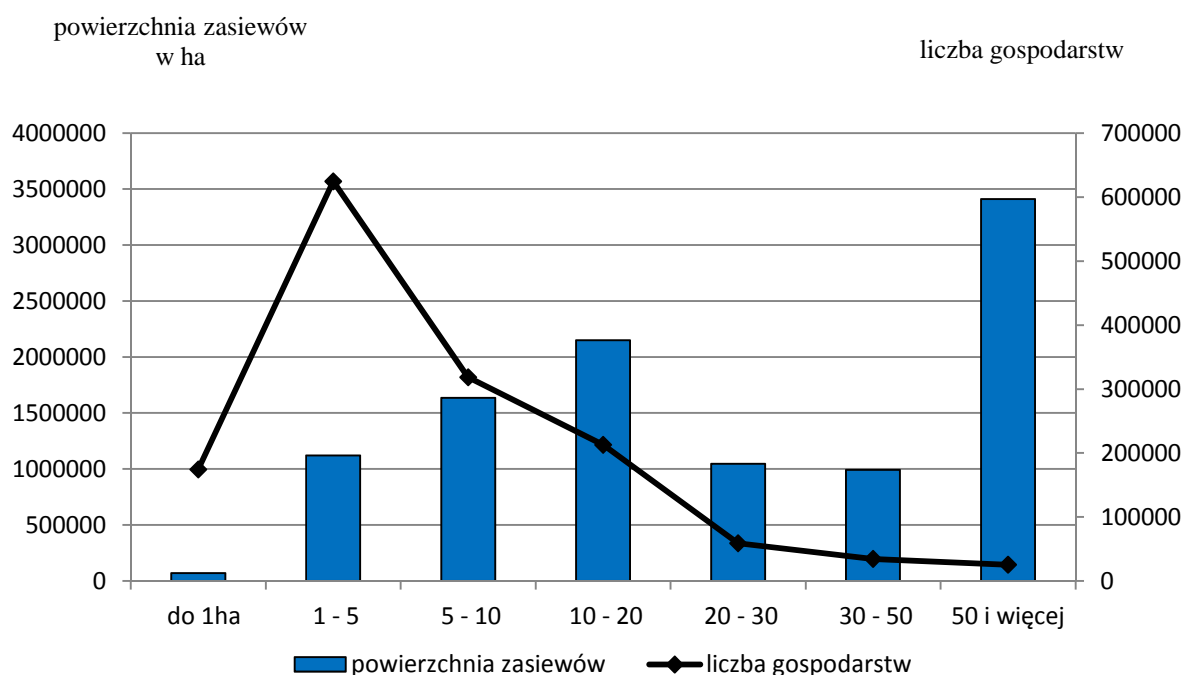
W porównaniu z danymi PSR 2002, ogólna powierzchnia zasiewów zmniejszyła się z 10,8 mln ha do 10,4 mln ha tj. o blisko 337 tys. ha (o 3,1%), przy dużym spadku powierzchni zasiewów w gospodarstwach o powierzchni UR do 1 ha włącznie (o 51,6%) oraz znaczącym wzroście powierzchni zasiewów w gospodarstwach rolnych należących do grupy 30-50 ha UR (o 14,0%), a także w gospodarstwach rolnych posiadających 50 ha i więcej użytków rolnych (o 17,8%).

Wykres 5. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów w latach 2002 i 2010

Zmniejszenie ogólnej powierzchni pod zasiewami wynika przede wszystkim ze znacznie mniejszej liczby gospodarstw rolnych zajmujących się produkcją roślinną. Liczba omawianych gospodarstw zmniejszyła się z 2006,9 tys. w 2002 r. do 1448,7 tys. w 2010 r. Jednocześnie udział jednostek zajmujących się uprawą ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w ogólnej liczbie gospodarstw zmniejszył się w omawianym okresie z 68,4% do 63,6%, a wśród gospodarstw prowadzących działalność rolniczą z 92,4% do 76,6%.

Wykres 6. Powierzchnia zasiewów ogółem i liczba gospodarstw rolnych posiadających zasiewy według grup obszarowych użytków rolnych

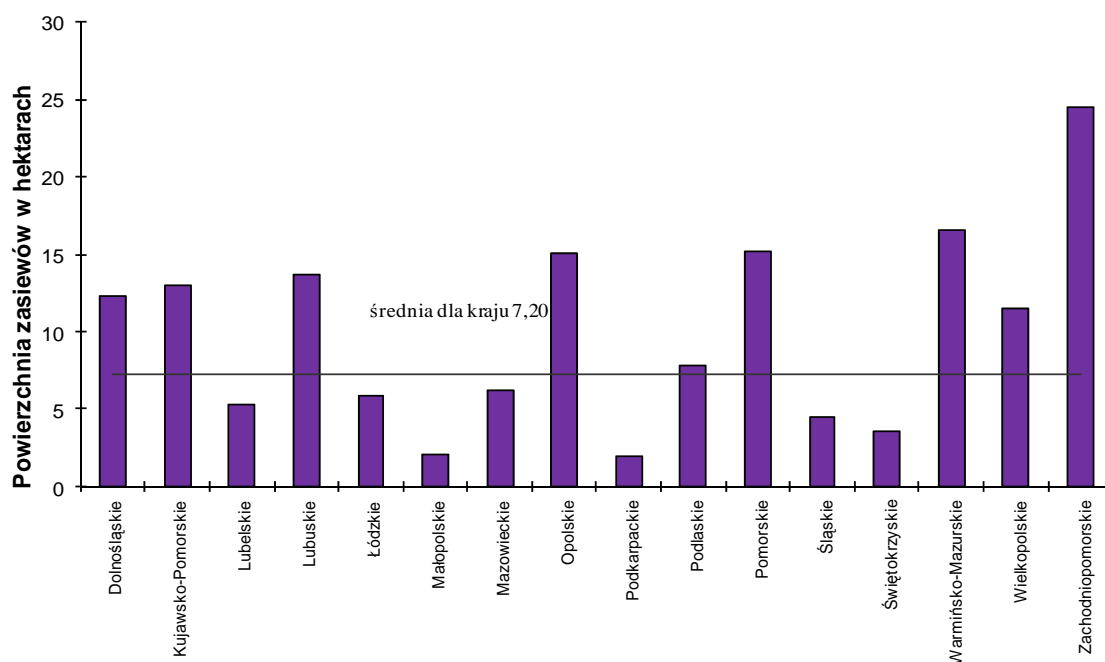

Analiza liczby gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w poszczególnych grupach obszarowych użytków rolnych wykazała, że najniższy odsetek gospodarstw posiadających zasiewy wystąpił wśród gospodarstw najmniejszych (w grupie obszarowej UR do 1 ha włącznie – 42,8% i w grupie 1-2 ha – 71,1%), a najwyższy w grupie 20-30 ha – 96,4% ogółu gospodarstw tej grupy. Wśród gospodarstw o powierzchni 20-30 ha UR odnotowano jednocześnie najniższy odsetek gospodarstw ugorujących grunty (7,8%). Omawiany odsetek był najwyższy w grupie 100 ha UR i więcej – 16,9%.

W ogólnej powierzchni zasiewów zaobserwowano niewielki wzrost udziału zasiewów sektora prywatnego, który wyniósł 98,1% i w porównaniu do 2002 roku zwiększył się o 0,2 pkt. proc., natomiast udział zasiewów sektora publicznego wyniósł 1,9% i w porównaniu do 2002 r. zmniejszył się o 0,2 pkt. proc.

W porównaniu z 2002 r. zwiększyła się **średnia powierzchnia zasiewów** w gospodarstwach rolnych posiadających zasiewy z 5,36 ha do 7,20 ha, tj. o 1,84 ha (o 34,3%), w tym w gospodarstwach indywidualnych z 4,82 do 6,34 tj. o 1,52 ha (o 31,5%).

Wykres 7. Średnia powierzchnia pod zasiewami przypadająca na 1 gospodarstwo rolne według województw

Struktura zasiewów w 2010 r. przedstawiała się następująco:

- zboża ogółem (zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi oraz gryka, proso i inne zbożowe łącznie z kukurydzą na ziarno) zajmowały powierzchnię ponad 7,6 mln ha (tj. 73,3% ogólnej powierzchni zasiewów),
- rośliny strączkowe jadalne – 43,7 tys. ha (tj. 0,4%),
- ziemniaki zajmowały prawie 0,4 mln ha (tj. 3,7%),
- grupa roślin przemysłowych – blisko 1,2 mln ha (tj. 11,2%),
- rośliny pastewne łącznie z kukurydzą na zielonkę – prawie 0,9 mln ha (tj. 8,3%),
- pozostałe uprawy – nieco ponad 0,3 mln ha (tj. 3,0% ogólnej powierzchni zasiewów).

Wykres 8. Udział powierzchni poszczególnych grup upraw w ogólnej powierzchni zasiewów

Zboża

W 2010 r. powierzchnia zasiewów zbóż ogółem wyniosła ponad 7,6 mln ha (73,3% ogólnej powierzchni zasiewów). Powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła 7,2 mln ha i była mniejsza w porównaniu z 2002 r. o 9,5%.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą zbóż wyniosła 1296,7 tys., tj. 89,5% ogółu gospodarstw rolnych, które zajmowały się uprawą ziemiopłodów. Odsetek gospodarstw uprawiających zboża wzrastał od 63,5% ogółu gospodarstw z uprawami w grupie 0-1 ha UR do ponad 95% począwszy od grupy 5-10 ha, osiągając najwyższą wartość wśród gospodarstw o powierzchni UR 15-20 ha (97,3%).

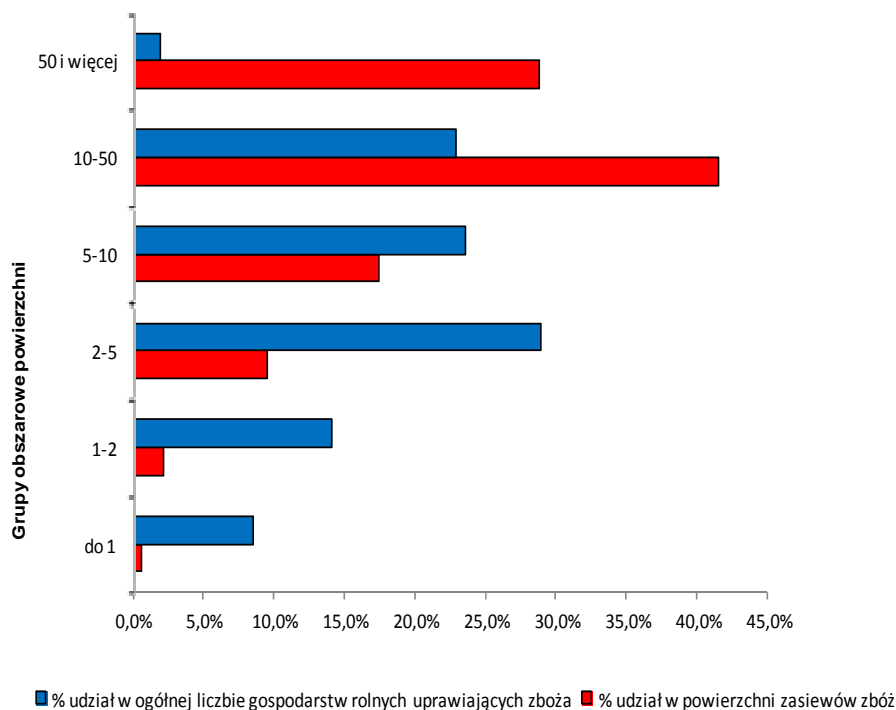
Udział powierzchni zasiewów zbóż w ogólnej powierzchni zasiewów w poszczególnych grupach obszarowych UR wahał się od 62,9% w grupie 100 ha i więcej oraz 65,7% w grupie 0-1 ha do 80,6% w grupie 3-5 ha oraz 81,2% w grupie 5-10 ha.

Średnia powierzchnia zasiewów zbóż ogółem w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wyniosła 5,90 ha.

W gospodarstwach rolnych posiadających od 10 do 50 ha użytków rolnych znajdowało się 41,6% całego areалу uprawy zbóż – ale było to zaledwie 22,9% gospodarstw posiadających uprawę zbóż. Najwięcej gospodarstw uprawiających zboża, tj. 66,7%

wszystkich gospodarstw uprawiających zboża posiadało od 1 do 10 ha użytków rolnych, jednak w gospodarstwach tych znajdowało się tylko 29,0% zasiewów zbóż ogółem.

Wykres 9. Odsetek powierzchni uprawy zbóż oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę zbóż według grup obszarowych użytków rolnych

O 37,0% wzrosła w porównaniu do 2002 r. liczba wielkoobszarowych gospodarstw uprawiających zboża (tj. posiadających 100 ha i więcej UR), choć łączna powierzchnia uprawy zbóż w tych gospodarstwach zmniejszyła się o 78,3 tys. ha, tj. o 4,7

Tabl. 3. Liczba gospodarstw rolnych prowadzących uprawę zbóż ogółem oraz średnia powierzchnia zasiewów zbóż w gospodarstwach rolnych w latach 2002 i 2010.

Grupy obszarowe powierzchni użytków rolnych w ha	Liczba gospodarstw posiadających zasiewy zbóż	Udział w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących uprawę zbóż w %	Średnia powierzchnia uprawy zbóż w 1 gospodarstwie w ha	Liczba gospodarstw posiadających zasiewy zbóż		Średnia powierzchnia uprawy zbóż w 1 gospodarstwie w ha	
				2002 r.	2010 r.	2002 r.	2010 r.
Ogółem	1667978	100,0	4,97	1296686	100,0	5,90	
do 1 ha włącznie	221983	13,3	0,33	110696	8,5	0,42	
1 – 2	267706	16,0	0,77	183084	14,1	0,92	

Grupy obszarowe powierzchni użytków rolnych w ha	Liczba gospodarstw posiadających zasiewy zbóż	Udział w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących uprawę zbóż w %	Średnia powierzchnia uprawy zbóż w 1 gospodarstwie w ha	2002 r.		2010 r.	
				Liczba gospodarstw posiadających zasiewy zbóż	Udział w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących uprawę zbóż w %	Liczba gospodarstw posiadających zasiewy zbóż	Udział w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących uprawę zbóż w %
2 – 3	183463	11,0	1,25	153106	11,8	1,42	
3 – 5	266676	16,0	2,04	222546	17,2	2,28	
5 – 7	183778	11,0	3,27	151667	11,7	3,57	
7 – 10	187564	11,2	4,82	153892	11,9	5,11	
10 – 15	168951	10,1	7,12	139363	10,7	7,28	
15 – 20	79146	4,7	10,07	67204	5,2	9,98	
20 – 50	90910	5,5	17,16	90722	7,0	16,45	
50 ha i więcej	17801	1,1	122,3	24406	1,9	90,20	

W strukturze zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wzrósł udział zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta łącznie) z 55,5% w 2002 r. do 61,9% w 2010 r., natomiast zmniejszył się udział żyta z 19,7% do 14,8%.

W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą zbóż liczba gospodarstw prowadzących poszczególne uprawy przedstawiała się następująco:

- pszenicę ozimą uprawiało 533,0 tys. gospodarstw rolnych, tj. 41,1% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających zboża;
- pszenicę jara uprawiało 140,8 tys., tj. 10,9%;
- żyto uprawiało 416,8 tys., tj. 32,1%;
- jęczmień ozimy uprawiało 96,1 tys., tj. 7,4%,
- jęczmień jary uprawiało 282,7 tys., tj. 21,8%,
- owies uprawiało 319,5 tys., tj. 24,6%,
- pszenżyto ozime uprawiało 432,2 tys., tj. 33,3%,
- pszenżyto jare uprawiało 59,6 tys., tj. 4,6%,
- mieszanki zbożowe ozime uprawiało – 55,0 tys., tj. 4,2%,
- mieszanki zbożowe jare uprawiało – 391,7 tys., tj. 30,2%,
- grykę uprawiało – 26,3 tys., tj. 2,0%,
- proso uprawiało – 3,5 tys., tj. 0,3%,
- pozostałe zbożowe uprawiało – 5,5 tys., tj. 0,4%,

- kukurydzę na ziarno uprawiało – 58,5 tys., tj. 4,5% ogólnej liczby gospodarstw uprawiających zboża.

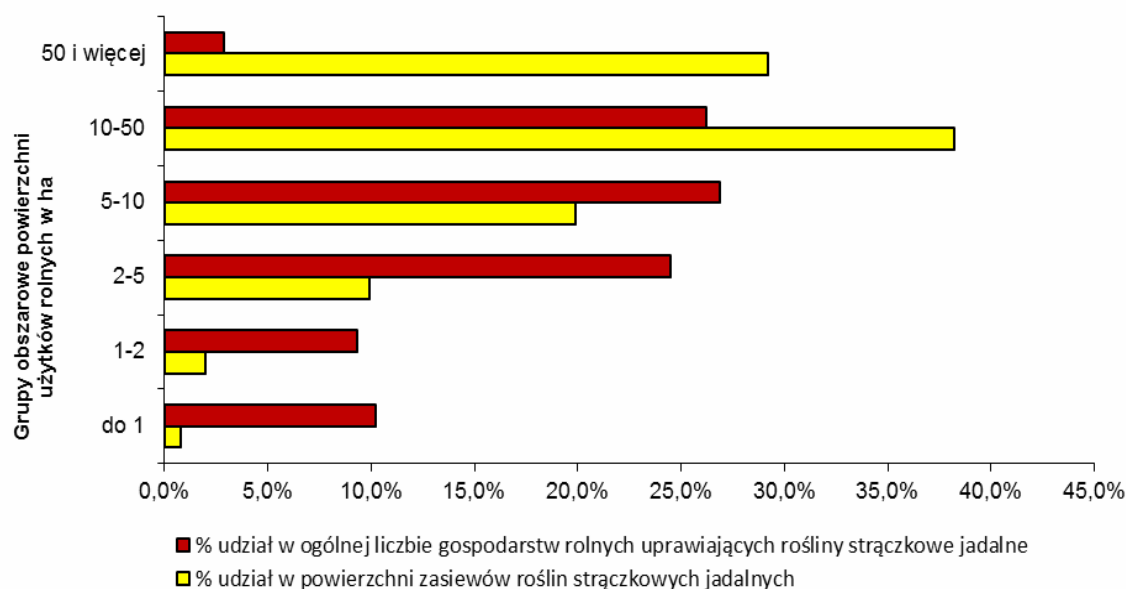
Strączkowe jadalne

W 2010 r. rośliny strączkowe jadalne zajmowały powierzchnię 43,7 tys. ha, tj. o ok. 1,7 tys. ha (o 3,7%) mniejszą niż w 2002 r.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą roślin strączkowych jadalnych wyniosła 29,1 tys., tj. 2,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawy. Omawiany odsetek był najniższy w grupie obszarowej UR 1-2 ha (1,3%), a najwyższy wśród gospodarstw największych (100 ha i więcej) gdzie wynosił 3,7%.

We wszystkich grupach obszarowych UR udział powierzchni uprawy strączkowych jadalnych w ogólnej powierzchni zasiewów w danej grupie nie przekraczał 0,5%.

Wykres 10. Odsetek powierzchni uprawy strączkowych jadalnych oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę strączkowych jadalnych według grup obszarowych użytków rolnych

Na 1 gospodarstwo posiadające strączkowe jadalne przypadało średnio 1,50 ha powierzchni tych upraw.

W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni UR, liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw

uprawiających rośliny strączkowe jadalne, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 3,0 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 13,9 tys.), tj. 10,2% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1 ha włącznie, przy średniej powierzchni uprawy roślin strączkowych jadalnych w tych gospodarstwach – 0,12 ha (w 2002 r. – 0,07 ha);
- 2,7 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 5,1 tys.), tj. 9,3% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadało powierzchnię użytków rolnych od 1 do 2 ha, przy średniej powierzchni uprawy roślin strączkowych jadalnych w tych gospodarstwach – 0,32 ha (w 2002 r. – 0,23 ha);
- 7,1 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 10,8 tys.), tj. 24,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadało powierzchnię użytków rolnych od 2 do 5 ha, przy średniej powierzchni uprawy roślin strączkowych jadalnych w tych gospodarstwach – 0,61 ha (w 2002 r. – 0,41 ha);
- 7,8 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 12,2 tys.), tj. 26,9% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadało powierzchnię użytków rolnych od 5 do 10 ha, przy średniej powierzchni uprawy roślin strączkowych jadalnych w tych gospodarstwach – 2,19 ha (w 2002 r. – 0,82 ha);
- 7,6 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 10,0 tys.), tj. 26,2% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadało powierzchnię użytków rolnych od 10 do 50 ha, przy średniej powierzchni uprawy roślin strączkowych jadalnych w tych gospodarstwach – 2,19 ha (w 2002 r. – 1,77 ha);
- 0,9 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 0,8 tys.), tj. 2,9% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne posiadało powierzchnię użytków rolnych 50 ha i więcej, przy średniej powierzchni uprawy roślin strączkowych jadalnych w tych gospodarstwach – 14,97 ha (w 2002 r. – 13,97 ha);

Największy odsetek gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą strączkowych jadalnych zanotowano w województwach: lubelskim (5,1%), świętokrzyskim (4,5%) i małopolskim (3,4%), a najmniejszy odsetek gospodarstw rolnych zajmujących się omawianą uprawą – w województwach: podlaskim (0,5%), śląskim i opolskim (po 0,6%), wielkopolskim i mazowieckim (po 0,7%), warmińsko-mazurskim (0,8%) i lubuskim (0,9%).

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków w 2010 r. wyniosła 388,3 tys. ha i w porównaniu z danymi PSR 2002 zmniejszyła się o 415,1 tys. ha, tj. o 51,7%.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą ziemniaków wyniosła – 747,7 tys., tj. 51,6 % ogólnej liczby gospodarstw posiadających grunty pod zasiewami. Analiza liczby gospodarstw w poszczególnych grupach obszarowych UR wykazała, że uprawę ziemniaków prowadziła ponad połowa jednostek najmniejszych (z grupy 0-1 ha) posiadających zasiewy, a także gospodarstwa z grup od 3-5 ha do 20-30 ha. Omawiana uprawa była prowadzona przez 1/3 gospodarstw z grupy 50-100 ha UR i niespełna 1/5 jednostek z zasiewami o powierzchni 100 ha i więcej.

Należy podkreślić, że wśród gospodarstw najmniejszych (0-1 ha UR) powierzchnia uprawy ziemniaków stanowiła 20,4% ogólnej powierzchni zasiewów w tej grupie. W gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha UR, omawiany odsetek malał od 9,8% w grupie obszarowej 1-2 ha do zaledwie 2,0% w gospodarstwach o powierzchni 100 ha i więcej.

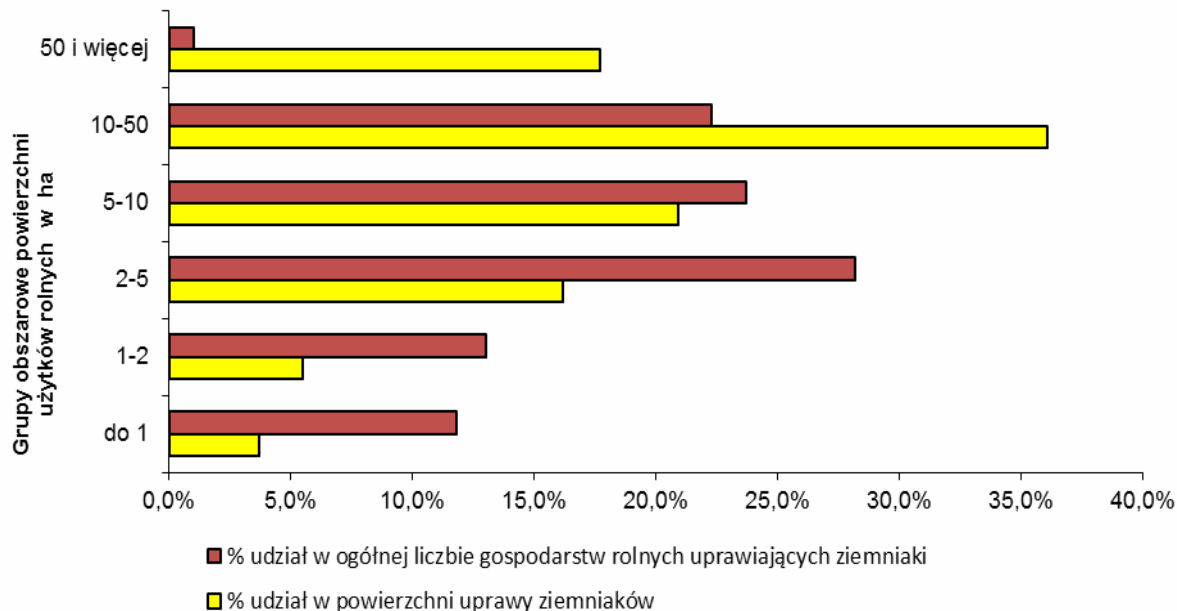
Średnia powierzchnia uprawy ziemniaków w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wyniosła 0,52 ha.

W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni UR, liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających ziemniaki, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 88,6 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 317,9 tys.), tj. 11,8% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1 ha włącznie, przy średniej powierzchni uprawy ziemniaków w tych gospodarstwach – 0,16 ha (w 2002 r. – 0,14 ha);
- 97,2 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 227,2 tys.), tj. 13,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię użytków rolnych od 1 do 2 ha, przy średniej powierzchni uprawy ziemniaków w tych gospodarstwach – 0,22 ha (w 2002 r. – 0,25 ha);
- 211,0 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 385,3 tys.), tj. 28,2% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię użytków rolnych od 2 do 5 ha, przy średniej powierzchni uprawy ziemniaków w tych gospodarstwach – 0,30 ha (w 2002 r. – 0,38 ha);

- 177,4 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 325,1 tys.), tj. 23,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię użytków rolnych od 5 do 10 ha, przy średniej powierzchni uprawy ziemniaków w tych gospodarstwach – 0,46 ha (w 2002 r. – 0,62 ha);
- 166,4 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 291,2 tys.), tj. 22,3% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię użytków rolnych od 10 do 50 ha, przy średniej powierzchni uprawy ziemniaków w tych gospodarstwach – 0,84 ha (w 2002 r. – 1,07 ha);
- 7,2 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 8,5 tys.), tj. 1,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki posiadało powierzchnię użytków rolnych 50 ha i więcej, przy średniej powierzchni uprawy ziemniaków w tych gospodarstwach – 9,58 ha (w 2002 r. – 5,09 ha).

Wykres 11. Odsetek powierzchni uprawy ziemniaków oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę ziemniaków według grup obszarowych użytków rolnych

Największy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki zanotowano w województwach: podkarpackim (77,7%), małopolskim (72,4%) i świętokrzyskim (61,4%), a najmniejszy w województwach: wielkopolskim (31,4%), lubuskim (39,1%) oraz zachodniopomorskim i kujawsko-pomorskim (po 39,5%).

Buraki cukrowe

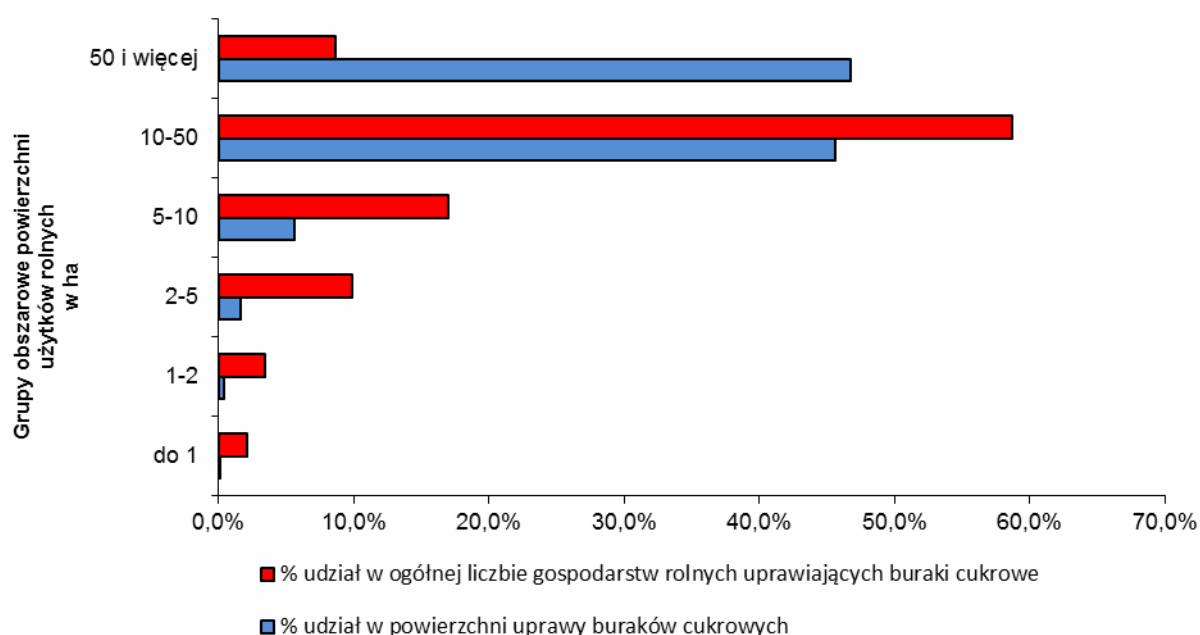
Uprawa buraków cukrowych w 2010 roku zajmowała 206,4 tys. ha, tj. o 96,6 tys. ha (o 31,9%) mniej niż w 2002 roku.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą buraków cukrowych w 2010 roku wyniosła 51,3 tys., stanowiąc 3,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych posiadających grunty pod zasiewami.

Uprawę buraków cukrowych prowadziły przede wszystkim gospodarstwa duże. Udział gospodarstw produkujących buraki w ogólnej liczbie gospodarstw z zasiewami w danej grupie obszarowej UR wzrastał od 0,6% wśród gospodarstw o powierzchni do 1 ha włącznie i 0,8% w grupie 1-2 ha do 17,0% i więcej począwszy od grupy 30-50 ha. Jednocześnie w gospodarstwach największych (30 ha i więcej UR) udział powierzchni uprawy buraków cukrowych w powierzchni zasiewów był najwyższy i wynosił ok. 3%. Omawiany udział był dziesięciokrotnie niższy w gospodarstwach najmniejszych (o powierzchni do 2 ha UR).

Średnia powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wyniosła 4,02 ha.

Wykres 12. Odsetek powierzchni uprawy buraków cukrowych oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę buraków cukrowych według grup obszarowych użytkowników rolnych

W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych, liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających buraki cukrowe, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 1,1 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 4,5 tys.), tj. 2,1% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1 ha włącznie, przy średniej powierzchni uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach – 0,19 ha (w 2002 r. – 0,05 ha);
- 1,8 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 1,7 tys.), tj. 3,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 1 do 2 ha, przy średniej powierzchni uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach – 0,42 ha (w 2002 r. – 0,46 ha);
- 5,1 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 7,9 tys.), tj. 9,9% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 2 do 5 ha, przy średniej powierzchni uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach – 0,67 ha (w 2002 r. – 0,73 ha);
- 8,7 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 24,2 tys.), tj. 17,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 5 do 10 ha, przy średniej powierzchni uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach – 1,33 ha (w 2002 r. – 1,22 ha);
- 30,1 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 58,6 tys.), tj. 58,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 10 do 50 ha, przy średniej powierzchni uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach – 3,12 ha (w 2002 r. – 2,63 ha);
- 4,5 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 4,4 tys.), tj. 8,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe posiadało powierzchnię użytków rolnych 50 ha i więcej, przy średniej powierzchni uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach – 21,56 ha (w 2002 r. – 25,35 ha).

Największy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających buraki cukrowe zanotowano w województwach: kujawsko-pomorskim (12,0%), opolskim (7,3%), wielkopolskim (6,9%) i lubelskim (5,8%), a najmniejszy w województwie podlaskim (0,4%).

Rzepak i rzepik

Według wyników PSR 2010, powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku wynosiła 946,1 tys. ha i była większa o 507,2 tys. ha, tj. ponad dwukrotnie od powierzchni zasiewów wykazanej w poprzednim spisie rolnym z 2002 r.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą rzepaku i rzepiku wynosiła 85,7 tys. i była większa o 42,7 tys., tj. prawie dwukrotnie od liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik w 2002 r.

Rzepak i rzepik uprawiało niespełna 1% gospodarstw o powierzchni UR do 1 ha włącznie posiadających zasiewy, a ponad 60% jednostek o powierzchni 100 ha UR i więcej. W grupie obszarowej UR 0-1 ha rzepak i rzepik zajmował nieco ponad 1% powierzchni zasiewów a już 1/5 powierzchni zasiewów w grupie 100 ha i więcej.

Średnia powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się omawianymi uprawami wyniosła 11,04 ha.

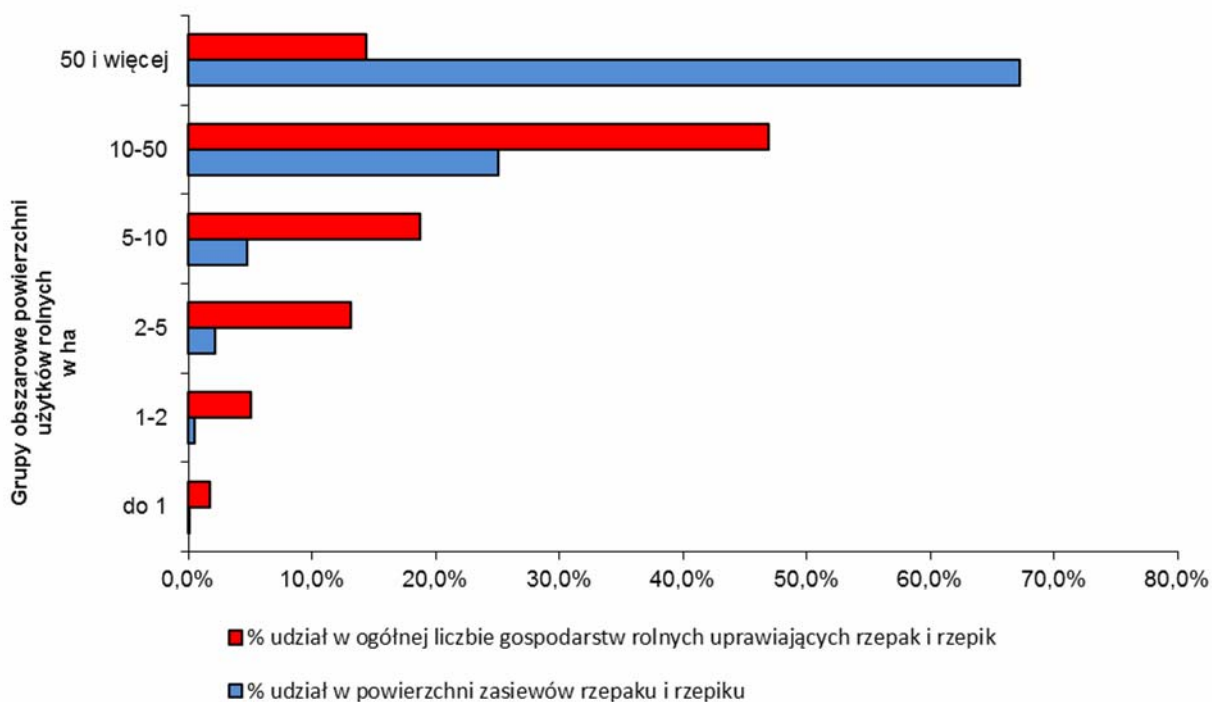
W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych, liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających rzepak i rzepik, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 1,5 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 3,7 tys.), tj. 1,8% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1 ha włącznie, przy średniej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku w tych gospodarstwach – 0,57 ha (w 2002 r. – 0,06 ha);
- 4,3 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 1,1 tys.), tj. 5,1% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię użytków rolnych od 1 do 2 ha, przy średniej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku w tych gospodarstwach – 1,08 ha (w 2002 r. – 1,00 ha);
- 11,2 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 3,2 tys.), tj. 13,1% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię użytków rolnych od 2 do 5 ha, przy średniej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku w tych gospodarstwach – 1,87 ha (w 2002 r. – 1,61 ha);
- 16,1 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 6,7 tys.), tj. 18,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię użytków rolnych od 5 do 10 ha, przy średniej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku w tych gospodarstwach – 2,84 ha (w 2002 r. – 2,18 ha);

- 40,2 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 21,6 tys.), tj. 46,9% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię użytków rolnych od 10 do 50 ha, przy średniej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku w tych gospodarstwach – 5,91 ha (w 2002 r. – 4,31 ha);
- 12,4 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 6,7 tys.), tj. 14,4% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających rzepak i rzepik posiadało powierzchnię użytków rolnych 50 ha i więcej, przy średniej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku w tych gospodarstwach – 51,39 ha (w 2002 r. – 48,70 ha).

Wykres 13. Odsetek powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku oraz liczby gospodarstw rolnych prowadzących uprawę rzepaku i rzepiku według grup obszarowych użytków rolnych

Największy odsetek gospodarstw w 2010 r. zajmujących się uprawą rzepaku i rzepiku zanotowano w województwach: opolskim (25,8%), dolnośląskim (20,5%), kujawsko-pomorskim (18,5%) i zachodniopomorskim (16,0%), a najmniejszy odsetek w województwach: małopolskim (0,4%), podlaskim (1,1%) i świętokrzyskim (1,8%).

Warzywa gruntowe

Areał uprawy warzyw gruntowych (bez powierzchni ich uprawy w ogrodach przydomowych) wyniósł w 2010 r. 139,5 tys. ha. W porównaniu do 2002 r. powierzchnia uprawy warzyw gruntowych zmniejszyła się o 31,8 tys. ha (o 18,6%).

Warzywa gruntowe według wyników spisu 2010 r. uprawiano w 110,2 tys. gospodarstw rolnych, tj. 7,6% gospodarstw rolnych prowadzących uprawę ziemiopłodów (o 506,9 tys. gospodarstw, tj. o 82,1% mniej niż w 2002 r.), a średnia powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w 1 gospodarstwie wynosiła 1,27 ha (w porównaniu do 2002 r. średnia ta wzrosła ponad cztery i pół razy).

Najwyższy odsetek gospodarstw z zasiewami produkujących warzywa gruntowe odnotowano w grupach obszarowych UR 0-1 ha (11,3% ogółu gospodarstw w tej grupie) oraz 5-10 ha (8,1%), natomiast najniższy wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 50 ha UR (5,1%).

Udział powierzchni uprawy warzyw gruntowych w ogólnej powierzchni zasiewów w danej grupie obszarowej UR malał od 3,2% w grupie 0-1 ha do 0,7% w grupie 100 ha i więcej.

W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych, liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających warzywa gruntowe, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 19,8 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 223,3 tys.), tj. 17,9% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1 ha włącznie, przy średniej powierzchni uprawy warzyw gruntowych w tych gospodarstwach – 0,12 ha (w 2002 r. – 0,07 ha);
- 14,0 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 81,8 tys.), tj. 12,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 1 do 2 ha, przy średniej powierzchni uprawy warzyw gruntowych w tych gospodarstwach – 0,31 ha (w 2002 r. – 0,12 ha);
- 28,8 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 121,4 tys.), tj. 26,1% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 2 do 5 ha, przy średniej powierzchni uprawy warzyw gruntowych w tych gospodarstwach – 0,61 ha (w 2002 r. – 0,21 ha);

- 25,7 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 102,6 tys.), tj. 23,4% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 5 do 10 ha, przy średniej powierzchni uprawy warzyw gruntowych w tych gospodarstwach – 1,19 ha (w 2002 r. – 0,40 ha);
- 10,6 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 44,9 tys.), tj. 9,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 10 do 15 ha, przy średniej powierzchni uprawy warzyw gruntowych w tych gospodarstwach – 1,87 ha (w 2002 r. – 0,57 ha);
- 11,3 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 43,1 tys.), tj. 10,2% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych 15 ha i więcej, przy średniej powierzchni uprawy warzyw gruntowych w tych gospodarstwach – 5,76 ha (w 2002 r. – 1,25 ha).

Największy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających warzywa gruntowe zanotowano w województwach: świętokrzyskim (15,2%), małopolskim (12,3%) i podkarpackim (11,5%), a najmniejszy w województwach: warmińsko-mazurskim (1,9%) oraz podlaskim i opolskim (po 2,1%).

Truskawki i poziomki gruntowe

Według wyników PSR 2010 zmniejszyła się powierzchnia uprawy truskawek i poziomek gruntowych i w 2010 r. wyniosła 33,6 tys. ha. W porównaniu do 2002 r. powierzchnia uprawy truskawek i poziomek gruntowych była mniejsza o 4,4 tys. ha (o 11,5%).

Uprawą truskawek i poziomek gruntowych w 2010 r. zajmowało się 56,2 tys. gospodarstw, tj. 3,9% ogółu gospodarstw rolnych prowadzących uprawy ziemniaków rolnych lub ogrodniczych.

W poszczególnych grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych, liczba gospodarstw oraz udział gospodarstw z danej grupy obszarowej w ogólnej liczbie gospodarstw uprawiających truskawki i poziomki gruntowe, a także średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo przedstawiały się następująco:

- 3,4 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 60,6 tys.), tj. 6,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1 ha włącznie, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 0,12 ha (w 2002 r. – 0,06 ha);

- 6,1 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 22,1 tys.), tj. 10,8% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 1 do 2 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 0,28 ha (w 2002 r. – 0,14 ha);
- 16,8 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 41,5 tys.), tj. 29,9% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 2 do 5 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 0,35 ha (w 2002 r. – 0,18 ha);
- 17,4 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 41,7 tys.), tj. 31,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 5 do 10 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 0,53 ha (w 2002 r. – 0,25 ha);
- 7,0 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 16,9 tys.), tj. 12,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych od 10 do 15 ha, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 0,78 ha (w 2002 r. – 0,32 ha);
- 5,5 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 13,4 tys.), tj. 9,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych uprawiających truskawki i poziomki gruntowe posiadało powierzchnię użytków rolnych 15 ha i więcej, przy średniej powierzchni ich uprawy w tych gospodarstwach – 1,96 ha (w 2002 r. – 0,59 ha).

W przypadku powierzchni uprawy truskawek i poziomek najwyższy jej udział w ogólnej powierzchni zasiewów w danej grupie obszarowej UR odnotowano w grupie 1-2 ha (0,8%), a najniższy wśród gospodarstw 50 ha i więcej (0,1%).

Największy odsetek gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą truskawek i poziomek gruntowych zanotowano w województwach: świętokrzyskim (9,9%), mazowieckim (7,4%) i lubelskim (6,0%), a najmniejszy odsetek gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą truskawek i poziomek gruntowych zanotowano w województwach: śląskim i opolskim (po 1,0%).

Metody uprawy gleby

Wyniki badania metod produkcji rolnej wykazały, że w 2010 r. prawie 85% gospodarstw o powierzchni użytków rolnych ogółem powyżej 1 ha i posiadających użytki

rolne w dobrej kulturze stosowało orkę pługiem lemieszowym lub talerzowym, 8,8% – orkę płytką (uprawa konserwująca), a 2,6% – uprawę bezorkową (siew bezpośredni).

Najwyższy odsetek gospodarstw z użytkami rolnymi w dobrej kulturze i stosujących orkę pługiem (91% – 92%) odnotowano w następujących w grupach obszarowych UR: 10-15 ha, 15-20 ha, 20-30 ha oraz 30-50 ha, zaś najniższy – w grupie 1-2 ha (76,3%).

Uprawę konserwującą stosowało prawie co dziesiąte gospodarstwo należące do grup obszarowych UR: 5-10 ha, 10-15 ha i 15-20 ha, a najmniej (ok. 6%) podmiotów należących do grupy UR 30-50 ha i 50-100 ha.

W grupach gospodarstw największych, tj. o powierzchni 50-100 ha i 100 ha i więcej UR wystąpił najwyższy odsetek jednostek stosujących siew bezpośredni (odpowiednio 13,7% i 5,4%). Omawiany odsetek był najniższy (niespełna 1,5%) w grupach obszarowych UR 15-20 ha i 20-30 ha.

Zwierzęta gospodarskie

W 2010 r. odnotowano 1060,8 tys. gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie, co stanowiło 46,6% ogółu gospodarstw rolnych i 56,1% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

Pogłowie poszczególnych gatunków zwierząt (w tysiącach sztuk) w czerwcu 2010 r. wynosiło:

- bydło – 5760,6,
  - w tym krowy – 2657,4,
- trzoda chlewna – 15278,1,
  - w tym lochy – 1426,6,
- owce – 267,7,
- konie – 264,2,
- kozy – 117,3,
- drób ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) – 176488,1,
- króliki (samice) – 631,5,
- pozostałe zwierzęta futerkowe (samice) – 449,4.

Ponadto zarejestrowano 596,3 tys. pni pszczelich.

W porównaniu z informacjami uzyskanymi ze spisu w 2002 r. spadła populacja następujących gatunków zwierząt gospodarskich: trzody chlewnej – o 18,0%, w tym loch na

chów – o 25,6; owiec – o 22,5%; kóz – o 39,4%; koni – o 19,8%; samic króliczych – o 27,4%; drobiu ogółem – o 11,2%. Wzrost liczebności pogłowia w ciągu minionych 8 lat dotyczył: bydła ogółem – o 4,1% (przy czym liczba krów spadła w tym czasie o 7,5%); samic pozostałych zwierząt futerkowych – o 74,7% oraz liczby pni pszczelich – o 6,0%.

W gospodarstwach rolnych należących do sektora publicznego stan pogłowia zwierząt większości badanych gatunków, w porównaniu z 2002 r., znacznie się obniżył i wynikał przede wszystkim z trwających nadal zmian systemowych w rolnictwie, zapoczątkowanych jeszcze w 1990 r., a związanych z likwidacją wielu podmiotów tego sektora własnościowego bądź prywatyzacją gospodarstw.

W 2010 r. udział sektora prywatnego, w tym gospodarstw indywidualnych, w rolnictwie ogółem był znaczący i dla stada bydła kształtował się na poziomie 98,4% i 94,1% wobec odpowiadających wielkości z 2002 r. – 98,2% i 94,5%; dla pogłowia trzody chlewnej – 99,4% i 86% wobec notowanych w 2002 r. udziałów – 98,9% i 92,5%, a dla owiec odpowiednio – 95,7% i 91,8% wobec 94,5% i 90,2% w 2002 r.

Odnotowany w chowie zwierząt wzrost udziału sektora prywatnego w rolnictwie ogółem w okresie od poprzedniego spisu rolnego potwierdza kontynuowanie przemian własnościowych w gospodarstwach rolnych i wskazuje na umacnianie się własności prywatnej przy jednoczesnej marginalizacji sektora publicznego.

W strukturze pogłowia bydła ogółem, w porównaniu z 2002 r., wzrósł udział cieląt w wieku poniżej 1 roku, młodego bydła w wieku 1–2 lat oraz bydła dorosłego pozostałego (bez krów) odpowiednio: o 0,4 pkt proc.; o 2,5 pkt proc. i o 2,9 pkt proc. kosztem udziału krów (spadek o 5,8 pkt proc.). Notowana w 2010 r. struktura stada bydła wskazuje na stopniowy wzrost znaczenia chowu bydła w kierunku produkcji żywca wołowego. Potwierdzeniem tego jest również znaczący wzrost udziału krów mamek w ogólnym pogłowie krów z 0,8% w 2002 r. do 5,3% w 2010 r.

W stadzie trzody chlewnej, w porównaniu z wynikami spisu rolnego z 2002 r., odnotowano spadek udziału grupy prosiąt (o 6,1 pkt proc.) i loch na chów (o 1 pkt proc.), natomiast wzrost udziału warchlaków (o 2 pkt proc.) i tuczników (o 5,1 pkt proc.).

Tabl. 4. Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych^a/gruntów ornych w latach 2002 i 2010.

Lata	Bydło	Owce	Konie	Kozy	Trzoda chlewna	
	w sztukach na 100 ha użytków rolnych					w sztukach na 100 ha gruntów ornych
2002	32,7	2,0	1,9	1,1	110,2	142,6
2010	37,2	1,7	1,7	0,8	98,5	139,6

^a Użytki rolne bez gruntów różnych niestanowiących gospodarstw rolnych.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 2010 r. wynosiła 37,2 szt i była większa o 4,5 szt (o 13,8%) od notowanej w 2002 r. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha gruntów ornych** wynosiła blisko 140 sztuk, wykazując tym samym spadek w stosunku do 2002 r. o 3 szt (o 2,1%).

Średnio w kraju **na 1 gospodarstwo rolne** ogółem przypadało:

- bydła – 2,5 szt (w 2002 r. – 1,9 szt),
- trzody chlewnej – 6,7 szt (6,4 szt),
- owiec, koni i kóz – 0,1 szt, tj. analogicznie jak w 2002 r.
- drobiu ogółem – 77,5 szt (67,8 szt w 2002 r.).

W 2010 r. w gospodarstwach najmniejszych obszarowo (tj. o powierzchni do 1 ha UR włącznie) znajdowało się odpowiednio: 0,6% krajowego pogłowia bydła (w 2002 r. – 1,1%), 1,0% – trzody chlewnej, tj. analogicznie jak w 2002 r.), 3,5% – owiec (4,4% w 2002 r.), 3,8% – koni (w 2002 r. – 4,5%), 9,4% – kóz (22,6% w 2002 r.), 19,7% – królików (23,0% w 2002 r.), 28,9% – zwierząt futerkowych (35,4% w 2002 r.), 21,4% – drobiu ogółem (15,2% w 2002 r.) oraz 28,7% – ogólnej liczby pni pszczelich (w 2002 r. – 36,9%).

W gospodarstwach rolnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, które utrzymywały na stanie większość krajowej populacji zwierząt gospodarskich poszczególnych gatunków, najwyższy odsetek pogłowia:

- bydła (17,6%) odnotowano w gospodarstwach o powierzchni 20–30 ha UR (w 2002 r. – 10-15 ha),
- trzody chlewnej, owiec oraz drobiu ogółem (odpowiednio 28,7%, 25,4% i 25,9%) – w gospodarstwach o powierzchni UR 50 ha i więcej (w 2002 r. – odpowiednio: 10-15 ha, 20-30 ha i 1-2 ha),

- koni (25,3%) – w gospodarstwach należących do grupy obszarowej UR 5-10 ha (w 2002 r. – 3-5 ha),
- kóz (19,4%) odnotowano w gospodarstwach o powierzchni UR 5-10 ha (w 2002 r. – 1-2 ha UR),
- samic pozostałych zwierząt futerkowych (19,4%) – w gospodarstwach należących do grupy UR 5-10 ha (w 2002 r. – 1-2 ha).

Obsada zwierząt gospodarskich w sztukach na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych kształtowała się następująco:

➤ do 5 ha:

- bydło – 0,2 (w 2002 r. – 0,3),
- trzoda chlewna – 0,7, tj. analogicznie jak w 2002 r.,
- owce – 0,04, tj. analogicznie jak w 2002 r.,
- konie 0,1, tj. analogicznie jak w 2002 r.,
- kozy – 0,04 (w 2002 r. – 0,1),
- drób ogółem – 47,5 (w 2002 r. – 42,5),

➤ 5 – 10 ha:

- bydło – 2,4 (w 2002 r. – 2,5),
- trzoda chlewna – 6,4 (7,6),
- owce – 0,1, tj. analogicznie jak w 2002 r.,
- konie – 0,2, tj. analogicznie jak w 2002 r.,
- kozy – 0,1, tj. analogicznie jak w 2002 r.,
- drób ogółem – 70,5 (w 2002 r. – 69,9),

➤ 10 ha i więcej:

- bydło – 13 (w 2002 r. – 9,8),
- trzoda chlewna – 34,4 (36,1),
- owce – 0,5, tj. analogicznie jak w 2002 r.,
- konie – 0,3, tj. analogicznie jak w 2002 r.,
- kozy – 0,1, tj. analogicznie jak w 2002 r.,
- drób ogółem – 219,9 (w 2002 r. – 206).

W 2010 r. pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, owce, kozy, konie, drób ogółem oraz króliki) w **przeliczeniowych sztukach dużych (SD)** wynosiło 10446,8 tys. sztuk.

Wśród gospodarstw utrzymujących ww. gatunki zwierząt:

- 32,0% posiadało poniżej 1 SD,
- 35,2% – 1-5 SD,
- 12,7% – 5-10 SD,
- 9,8% – 10-20 SD,
- 10,3% posiadało 20 i więcej SD.

Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ogółem wynosiła 67,4 SD. Na 1 gospodarstwo rolne ogółem przypadało 4,6 SD, a na 1 gospodarstwo prowadzące chów zwierząt gospodarskich – 10 SD.

Bydło

Według wyników PSR 2010 chów i hodowlę bydła prowadziło 525,5 gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 935,2 tys.), w tym gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły – 97,6% (w 2002 r. – 95,7%).

W skali kraju prawie połowa (49,5%) gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą posiadała bydło. Analiza liczby gospodarstw rolnych utrzymujących bydło w poszczególnych grupach obszarowych UR wykazała, że ich udział w ogólnej liczbie gospodarstw posiadających zwierzęta był największy w grupach obszarowych 15-20 ha i 20-30 ha, gdzie wynosił ok. 80%, a najniższy wśród gospodarstw najmniejszych należących do grupy UR do 1 ha włącznie (8,2%) oraz 1-2 ha (22,1%).

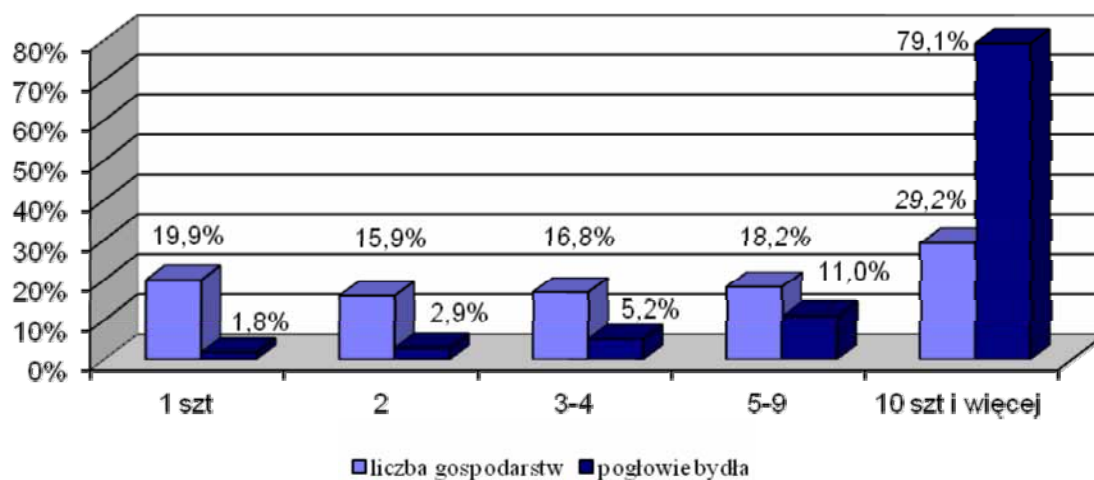
Przeciętnie w kraju, wśród gospodarstw utrzymujących bydło:

- 19,9% posiadało 1 szt (w 2002 r. – 27,9%),
- 15,9% " 2 szt (20,5%),
- 16,8% " 3–4 szt (18,8%),
- 18,2% " 5–9 szt (17,3%),
- 29,2% " 10 i więcej sztuk (15,5%).

Wśród gospodarstw najmniejszych, tj. o powierzchni UR do 1 ha włącznie, 65,5% (w 2002 r. – 72,1%) posiadało tylko 1 sztukę bydła. Wśród gospodarstw o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, największy odsetek w grupie obszarowej 1–5 ha użytków rolnych stanowiły podmioty utrzymujące 1 sztukę bydła – 42,2% (w 2002 r. – 49,7%), w grupie obszarowej 5–10 ha użytków rolnych najwięcej było gospodarstw z 5–9 sztukami bydła – 26,2% (w 2002 r. w tej grupie obszarowej najwięcej było gospodarstw

z 3–4 sztukami bydła – 29,1%), w grupie obszarowej 10–15 ha najczęściej było gospodarstw z 10 i więcej sztukami bydła – 42,7% (w 2002 r. w tej grupie obszarowej najczęściej było podmiotów z 5–9 szt bydła – 35,2%), a w grupie obszarowej 15 ha i więcej największy odsetek stanowiły jednostki utrzymujące 10 i więcej sztuk bydła – 72,9% (w 2002 r. w tej grupie obszarowej największy udział miały także podmioty z 10 i więcej sztukami bydła – 60,9%).

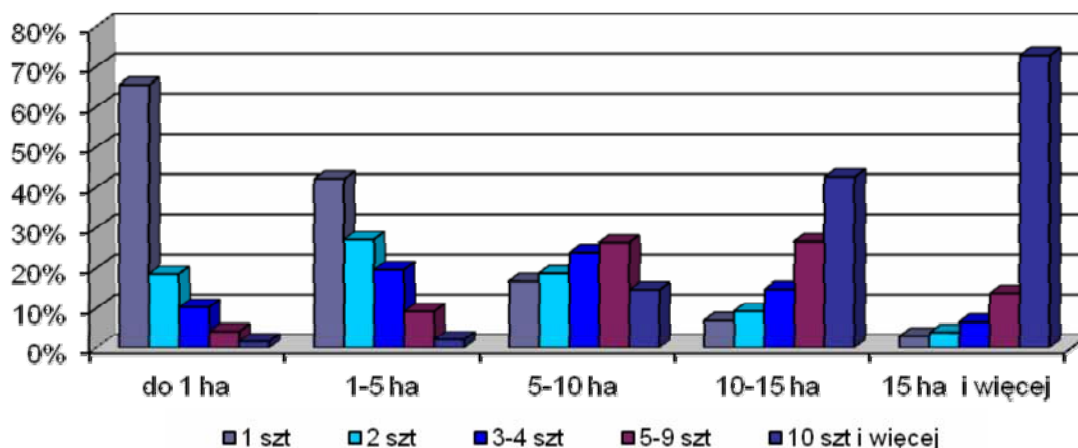
Wykres 14. Struktura liczby gospodarstw i pogłowia bydła według skali chowu bydła

W 2010 r. 0,6% (w 2002 r. – 1,1%) ogólnego stanu bydła znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha UR włącznie, a 99,4% (w 2002 r. – 98,9%) w jednostkach pozostałych.

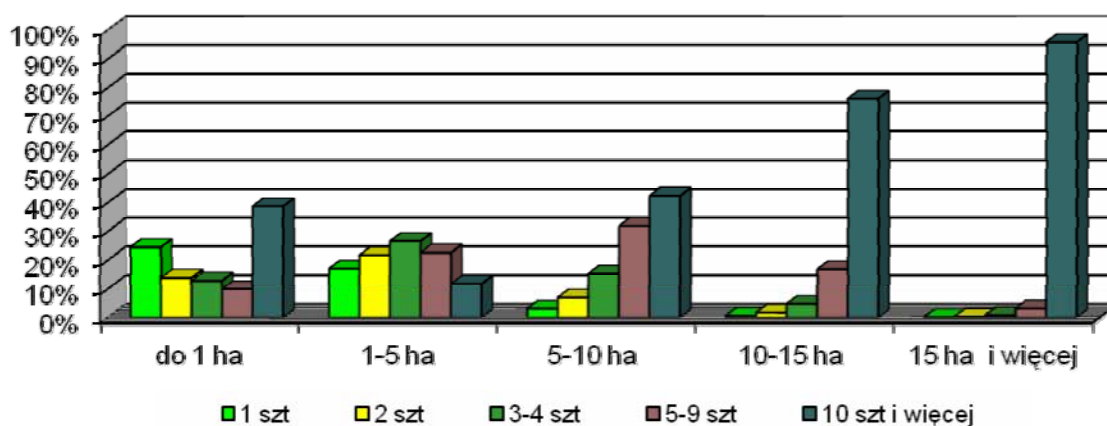
Wyniki spisu ponadto wykazały, że 1,8% (w 2002 r. – 4,7%) krajowego pogłowia bydła znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 sztukę bydła, 2,9% (6,9% w 2002 r.) zarejestrowano w podmiotach z 2 sztukami bydła, 5,2% (10,9% w 2002 r.) – w jednostkach posiadających 3–4 sztuki, 11,0% (19% w 2002 r.) – w gospodarstwach z 5–9 szt, a 79,1% (58,5% w 2002 r.) – w jednostkach utrzymujących 10 i więcej sztuk bydła.

Wykres 15. Struktura gospodarstw rolnych według skali chowu bydła i grup obszarowych użytków rolnych

Odsetek pogłowia bydła utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1 sztukę bydła, wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych. W podmiotach o powierzchni UR do 1 ha włącznie wynosił 24,5%, w jednostkach o powierzchni 1–5 ha – 17,0%, w gospodarstwach z grupy obszarowej 5–10 ha – 3,1%, w podmiotach z grupy obszarowej 10–15 ha – 0,6%, a w gospodarstwach o powierzchni UR 15 ha i więcej – już tylko 0,1%.

Wykres 16. Struktura pogłowia bydła według skali chowu bydła i grup obszarowych użytków rolnych

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu bydła, tj. utrzymujących 10 i więcej sztuk, odsetek pogłowia bydła kształtował się na poziomie 38,7% w jednostkach najmniejszych obszarowo (tj. do 1 ha), a w podmiotach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej wynosił 95,6%.

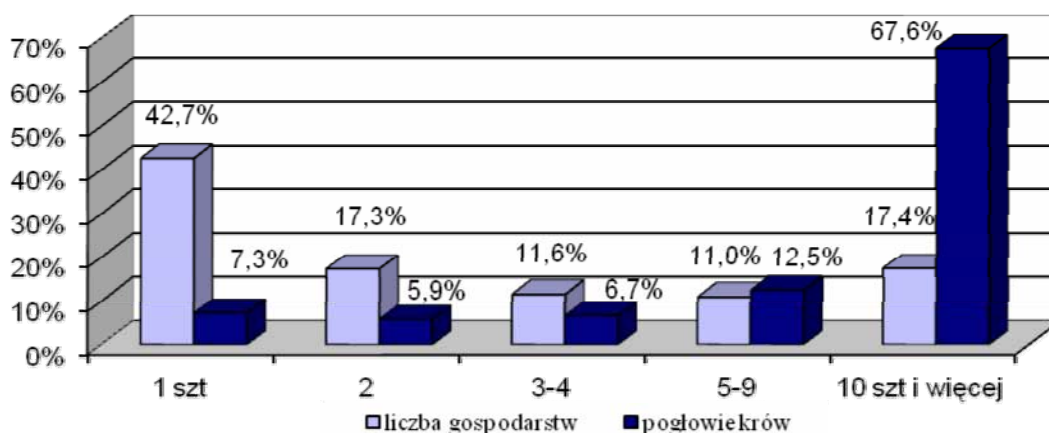
W gospodarstwach rolnych utrzymujących bydło obsada tego gatunku zwierząt na 100 ha UR wynosiła 83 szt (w 2002 r. – 57,8 szt). Na 1 gospodarstwo rolne utrzymujące bydło przypadało 11 sztuk bydła (w 2002 r. – 5,9 sztuk).

W 2010 r. chowem i hodowlą **krów** zajmowało się 453,9 tys. (w 2002 r. – 875,4 tys.), w tym gospodarstwa o powierzchni do 1 ha użytków rolnych stanowiły 2,3% (w 2002 r. – 4%), a gospodarstwa pozostałe – 97,7% (96% w 2002 r.).

Przeciętnie w kraju, wśród gospodarstw utrzymujących krowy:

- 42,7% posiadało 1 szt (w 2002 r. – 45,9%),
- 17,3% " 2 szt (21,9%),
- 11,6% " 3–4 szt (15,0%),
- 11,0% " 5–9 szt (10,7%),
- 17,4% " 10 i więcej sztuk (6,5%).

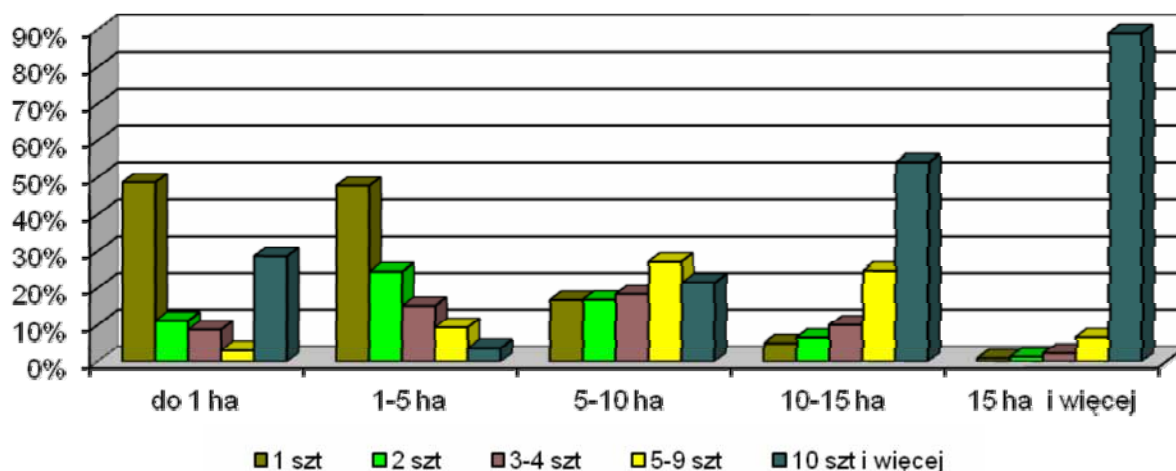
Wykres 17. Struktura liczby gospodarstw i pogłowia krów według skali chowu krów

Wśród gospodarstw najmniejszych, tj. o powierzchni użytków rolnych do 1 ha, 84,6% (w 2002 r. – 88,5%) posiadało tylko 1 krowę. Wśród gospodarstw o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, największy odsetek w grupie obszarowej 1–5 ha użytków rolnych stanowiły podmioty utrzymujące 1 krowę – 72,0% (w 2002 r. – 73,0%), w grupie obszarowej 5–10 ha użytków rolnych oraz grupie 10–15 ha również najczęściej było gospodarstw z 1 krową – 46% i 26,9% (w 2002 r. – największy odsetek w tych grupach obszarowych stanowiły odpowiednio podmioty z 1 krową – 38,3% i z 3–4 krowami – 26,5%), a w grupie obszarowej 15 ha i więcej największy odsetek stanowiły jednostki utrzymujące 10 i więcej krów – 51,9% (w 2002 r. największy odsetek w tej grupie obszarowej stanowiły podmioty utrzymujące 10 i więcej krów – 31,8%).

Wyniki spisu wykazały, że 7,3% (w 2002 r. – 14,0%) krajowego pogłowia krów znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 krowę, 5,9% (13,3% w 2002 r.) pozostawało w posiadaniu jednostek z 2 krowami, 6,7% (15,5% w 2002 r.) – w jednostkach posiadających 3–4 krowy, 12,5% (21,0% w 2002 r.) – w gospodarstwach z 5–9 krowami, a 67,6% (36,2% w 2002 r.) – w jednostkach utrzymujących 10 i więcej krów.

Wykres 18. Struktura pogłowia krów według skali chowu krów i grup obszarowych użytków rolnych

Odsetek pogłowia krów utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1 krowę, wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych. W podmiotach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha wynosił 48,6%, w jednostkach o powierzchni 1–5 ha – 47,6%, w gospodarstwach z grupy obszarowej 5–10 ha – 16,6%, w podmiotach z grupy obszarowej 10–15 ha – 4,9%, a w gospodarstwach największych, tj. o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej – 0,9%.

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu krów, tj. utrzymujących 10 i więcej sztuk, odsetek pogłowia krów zdecydowanie wzrastał z 28,5% w jednostkach najmniejszych obszarowo (tj. do 1 ha łącznie) do 88,9% w podmiotach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej.

W gospodarstwach rolnych utrzymujących krowy obsada krów na 100 ha użytków rolnych wynosiła 42,9 szt (w 2002 r. – 31,6 szt). Na 1 gospodarstwo posiadające bydło przypadało 5,1 krów (w 2002 r. – 3,1 szt krów), a na 1 gospodarstwo utrzymujące krowy przypadało ich 5,9 szt (w 2002 r. – 3,3 sztuki).

Trzoda chlewna

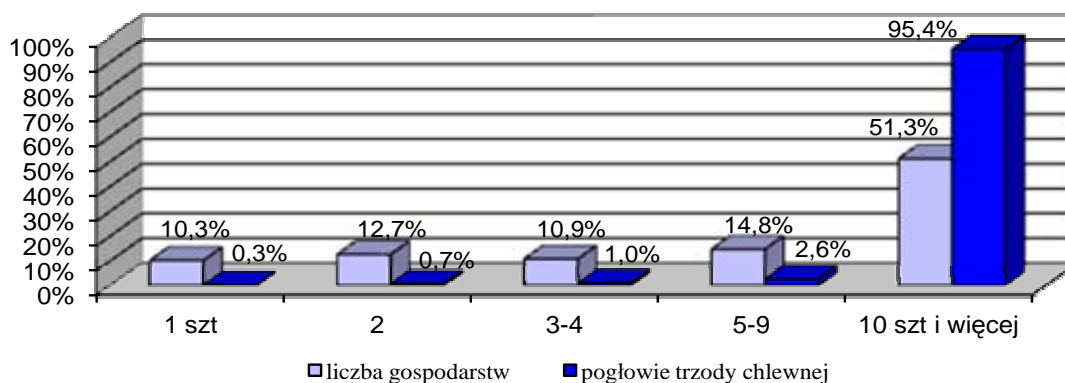
W 2010 r. chowem i hodowlą trzody chlewnej zajmowało się 397,7 tys. gospodarstw (w 2002 r. – 760,6 tys.), w tym podmioty o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły – 97,4% (w 2002 r. – 95,7%).

Wśród gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie 37,5% prowadziło produkcję trzody chlewnej. Najwyższy odsetek gospodarstw posiadających świnie odnotowano w grupie obszarowej UR 10-15 ha i 15-20 ha (odpowiednio 57,6% i 56,0% ogółu gospodarstw posiadających zwierzęta w danej grupie obszarowej). Chów trzody chlewnej był najmniej popularny wśród najmniejszych gospodarstw utrzymujących zwierzęta, gdzie omawiany odsetek wynosił: w grupie do 1 ha UR włącznie – 6,8%, a w grupie 1-2 ha – 17,5%.

Przeciętnie w kraju, wśród gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną:

- 10,3% posiadało 1 szt (w 2002 r. – 9,9%),
- 12,7% " 2 szt (14,1%),
- 10,9% " 3–4 szt (13,0%),
- 14,8% " 5–9 szt (15,8%),
- 51,3% " 10 i więcej sztuk (47,2%).

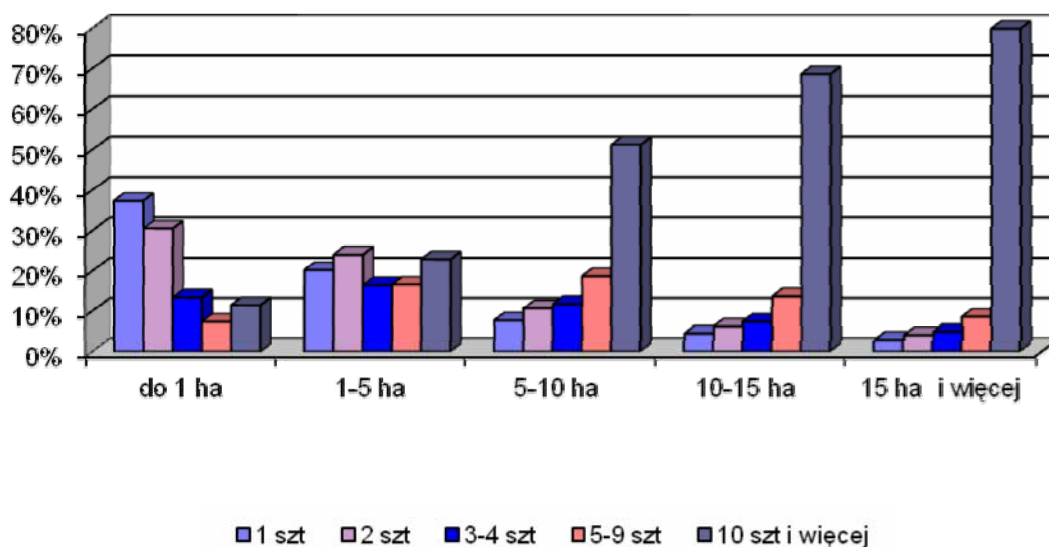
Wykres 19. Struktura liczby gospodarstw i pogłowia trzody chlewnej według skali chowu trzody chlewnej

W grupie gospodarstw najmniejszych, tj. o powierzchni użytków rolnych do 1 ha, 37,3% (w 2002 r. – 29,7%) posiadało 1 szt. trzody. Wśród gospodarstw o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, największy odsetek w grupie obszarowej 1–5 ha użytków rolnych stanowiły podmioty utrzymujące 2 świnie – 24,0% (w 2002 r. – 26,4%), w grupie obszarowej 5–10 ha użytków rolnych najczęściej było gospodarstw z 10 i więcej szt. trzody

chlewnej – 51,3% (w 2002 r. – największy odsetek w tej grupie obszarowej stanowiły także podmioty z 10 i więcej szt. świń – 47,9%), w grupie obszarowej 10–15 ha oraz 15 ha i więcej, analogicznie jak w 2002 r., najczęściej było gospodarstw z 10 i więcej sztukami trzody chlewnej – odpowiednio 68,5% i 79,8% (w 2002 r. – 69,8% i 81,5%).

Wykres 20. Struktura gospodarstw rolnych według skali chowu trzody chlewnej i grup obszarowych użytków rolnych

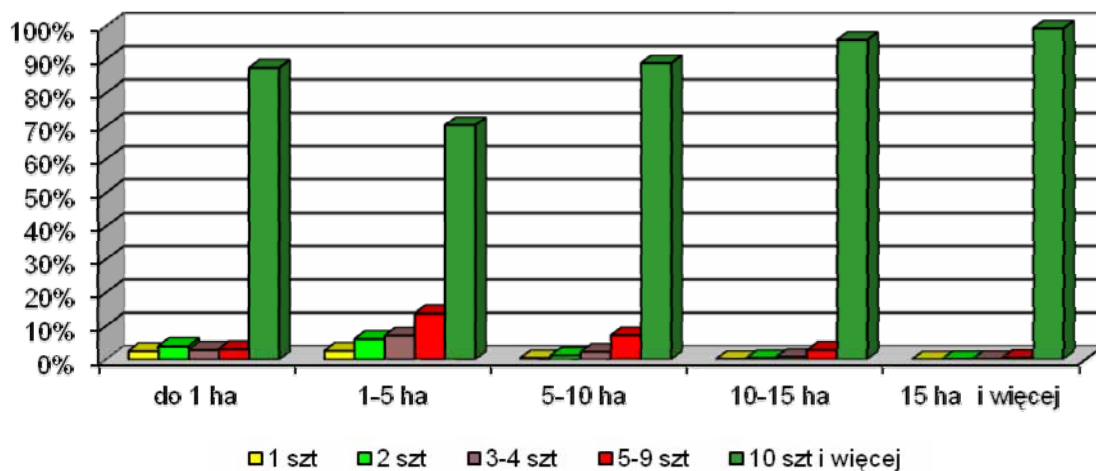

W 2010 r. 99,0% (analogicznie jak w 2002 r.) ogólnego stanu trzody chlewnej znajdowało w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych.

Wyniki spisu wykazały, że 0,3% (w 2002 r. – 0,4%) krajowego pogłowia świń znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 sztukę; 0,7% (1,2% w 2002 r.) pozostawało w posiadaniu jednostek z 2 świniami; 1,0% (1,8% w 2002 r.) – w jednostkach posiadających 3–4 szt. trzody; 2,6% (4,3% w 2002 r.) – w gospodarstwach z 5–9 szt. trzody, a 95,4% (92,3% w 2002 r.) – w jednostkach utrzymujących 10 i więcej szt. trzody chlewnej.

Odsetek pogłowia trzody chlewnej utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1 świnie, wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych. W podmiotach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha wynosił 2,5%, w jednostkach o powierzchni 1–5 ha – 2,6%, w gospodarstwach z grupy obszarowej 5–10 ha – 0,4%, w podmiotach z grupy obszarowej 10–15 ha – 0,1%, a w gospodarstwach największych, tj. o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej – 0,02%.

Wykres 21. Struktura pogłowia trzody chlewnej według skali chowu trzody chlewnej i grup obszarowych użytków rolnych

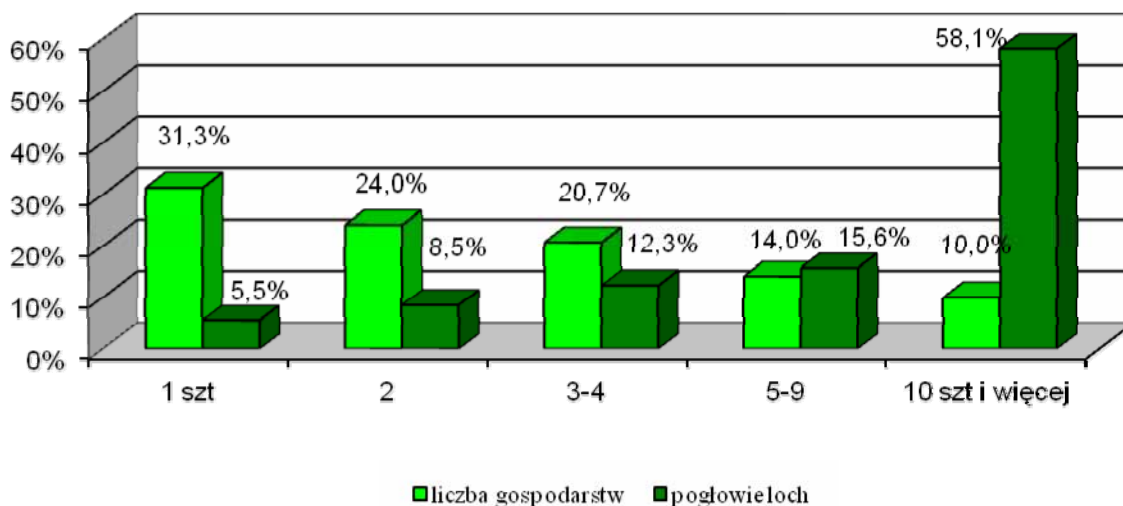

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu trzody chlewnej, tj. utrzymujących 10 i więcej sztuk, odsetek pogłowia świń zdecydowanie wzrastał wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych – z 87,5% w jednostkach najmniejszych obszarowo (tj. do 1 ha włącznie) do 99,3% w podmiotach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej.

W gospodarstwach rolnych utrzymujących trzodę chlewną obsada świń na 100 ha użytków rolnych wynosiła 320,1 szt (w 2002 r. – 219,3 szt). Na 1 gospodarstwo prowadzące prowadzące chów i hodowlę świń przypadało 38,4 szt tego gatunku (w 2002 r. – 24,5 szt).

Chowem **loch** zajmowało się w 2010 r. 251,9 tys. (w 2002 r. – 452,3 tys.), tj. 63,3% gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną ogółem (w 2002 r. – 59,5% gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną ogółem).

Wykres 22. Struktura liczby gospodarstw i pogłowia loch według skali chowu loch

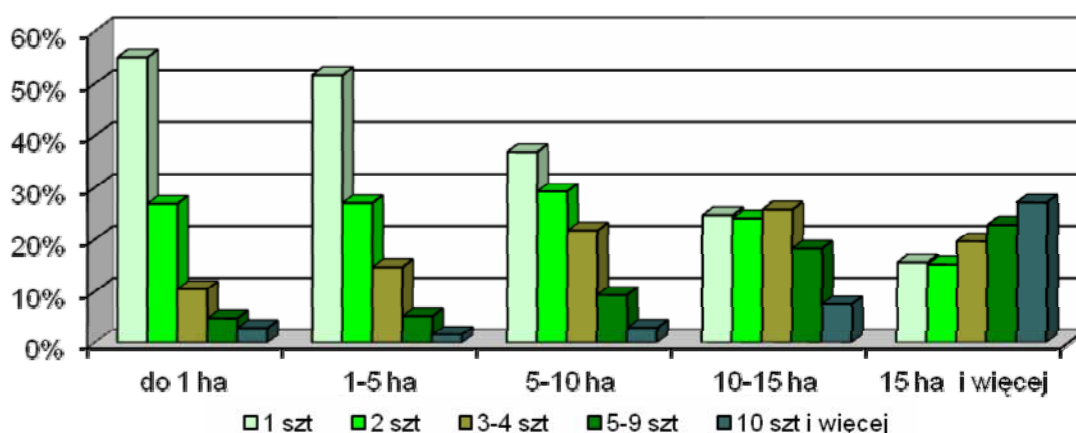

Przeciętnie w kraju, wśród gospodarstw utrzymujących lochy:

- 31,3% posiadało 1 szt (w 2002 r. – 33,1%),
- 24,0% " 2 szt (25,2%),
- 20,7% " 3–4 szt (20,9%),
- 14,0% " 5–9 szt (13,3%),
- 10,0% " 10 i więcej sztuk (7,5%).

Wykres 23. Struktura gospodarstw rolnych według skali chowu loch i grup obszarowych użytków rolnych

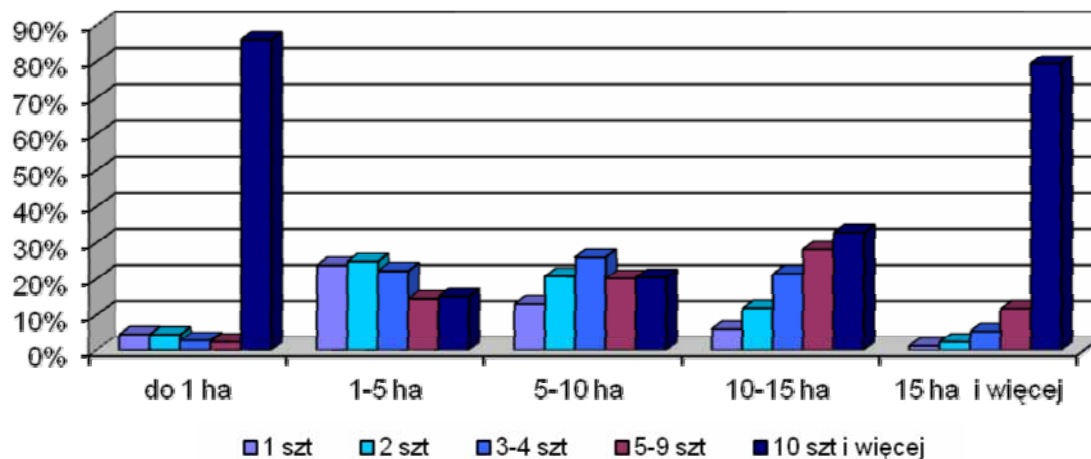
Wyniki spisu wykazały, że 5,5% (w 2002 r. – 7,8%) krajowego pogłowia loch znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 maciorę; 8,5% (11,9% w 2002 r.) pozostawało w posiadaniu jednostek z 2 lochami; 12,3% (16,6% w 2002 r.) – w jednostkach posiadających 3–4 lochy; 15,6% (19,5% w 2002 r.) – w gospodarstwach z 5–9 lochami; a 58,1% (44,2% w 2002 r.) – w jednostkach utrzymujących 10 i więcej loch.

Odsetek pogłowia loch na chów utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1 maciorę, wyraźnie zmniejszał się w jednostkach o areale użytków rolnych 15 ha i więcej. W gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha wynosił 4,5%, w jednostkach o powierzchni 1–5 ha – 23,7%, w gospodarstwach z grupy obszarowej 5–10 ha – 13,0%, w podmiotach z grupy obszarowej 10–15 ha – 6,0%, a w gospodarstwach największych, tj. o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej – 1,2%.

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu macior, tj. utrzymujących 10 i więcej sztuk, odsetek pogłowia loch w jednostkach najmniejszych obszarowo (do 1 ha) wynosił 85,9%, w kolejnych trzech grupach obszarowych gospodarstw, tj. 1–5 ha, 5–10 ha i 10–15 ha użytków rolnych odsetek ten kształtował się na znacznie niższym poziomie –

odpowiednio: 15,0%, 20,4%, 32,8%, a w gospodarstwach największych, o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej, wynosił 79,4%.

Wykres 24. Struktura pogłowia loch według skali chowu loch i grup obszarowych użytków rolnych

W gospodarstwach rolnych utrzymujących lochy obsada macior na 100 ha użytków rolnych wynosiła 39,6 szt (w 2002 r. – 29,8 szt). Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę trzody chlewnej przypadało 3,6 lochy (w 2002 r. – 2,5 lochy), a na 1 gospodarstwo rolne utrzymujące maciory przypadało ich 5,7 szt (w 2002 r. – 4,2 szt).

Owce

Wyniki spisu wykazały, że w 2010 r. chów i hodowlę owiec prowadziło 12,8 tys. gospodarstw (w 2002 r. – 17,9 tys. gospodarstw).

W 2010 r., w ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących owce, gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły – 86,8% (83,1% w 2002 r.).

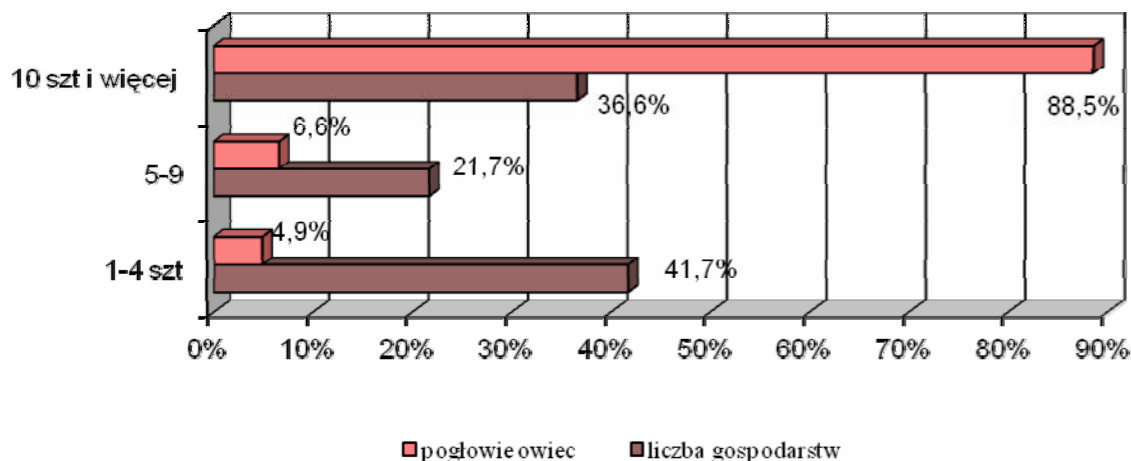
W skali kraju zaledwie 1,2% gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą posiadało owce. Analiza liczby gospodarstw rolnych utrzymujących owce w poszczególnych grupach obszarowych UR wykazała, że ich udział w ogólnej liczbie gospodarstw posiadających zwierzęta był najwyższy w gospodarstwach największych o powierzchni UR 100 ha i więcej gdzie wyniósł 5,2%, a najniższy (0,9%) wśród gospodarstw należących do grupy UR 5-10 ha i 10-15 ha.

Przeciętnie w kraju, wśród gospodarstw utrzymujących owce:

- 41,7% posiadało 1–4 szt (w 2002 r. – 46,2%),

- 21,7% " 5–9 szt (20,1%),
- 36,6% " 10 i więcej sztuk (33,7%).

Wykres 25. Struktura liczby gospodarstw i pogłowia owiec według skali chowu owiec

W grupie gospodarstw najmniejszych, tj. o powierzchni użytków rolnych do 1 ha, 59,7% (w 2002 r. – 68,2%) posiadało 1–4 szt owiec. Wśród gospodarstw o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, największy odsetek w grupie obszarowej 1–5 ha stanowiły podmioty utrzymujące również tylko 1–4 owce – 48,4% (w 2002 r. – 44,2%); w grupie obszarowej 5–10 ha użytków rolnych najwięcej było podmiotów utrzymujących 10 i więcej owiec – 43,0% (w 2002 r. – 45,1%); w grupie obszarowej 10–15 ha oraz 15 ha i więcej użytków rolnych najwięcej było podmiotów z 10 szt i więcej owiec – odpowiednio 52,0% i 67,9% (w 2002 r. w grupie obszarowej 10–15 ha UR największy odsetek stanowiły podmioty utrzymujące 1–4 owce – 45,6%, a w grupie obszarowej 15 ha i więcej najwięcej było podmiotów z 10 szt i więcej owiec – 55,1%).

W 2010 r. 3,5% (w 2002 r. – 4,4%) ogólnego stanu owiec znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha użytków rolnych włącznie, a 96,5% (w 2002 r. – 95,6%) w jednostkach pozostałych.

Wyniki spisu wykazały, że 4,9% (w 2002 r. – 5,4%) krajowego pogłowia owiec znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1–4 szt; 6,6%, tj. analogicznie jak w 2002 r., pozostawało w posiadaniu jednostek z 5–9 owcami, a 88,5% (88,0% w 2002 r.) – w jednostkach posiadających 10 i więcej owiec.

Odsetek pogłowia owiec utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1–4 szt owiec, wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem

powierzchni użytków rolnych gospodarstw – z 25,1% w podmiotach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha – do 0,7% w gospodarstwach największych, tj. o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej.

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu owiec, tj. utrzymujących 10 i więcej sztuk, odsetek pogłowia owiec sukcesywnie zwiększał się wraz ze wzrostem areалу użytków rolnych – z 45,9% w jednostkach najmniejszych obszarowo (do 1 ha) do 98,1% w gospodarstwach największych, o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej.

W gospodarstwach rolnych utrzymujących owce obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wynosiła 132,2 szt (w 2002 r. – 138,7 szt). Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę owiec przypadało ich blisko 21 sztuk (w 2002 r. – 19,3 szt).

Konie

Wyniki spisu wykazały, że w 2010 r. chowem i hodowlą koni zajmowało się 101,3 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 202 tys. gospodarstw).

W 2010 r., w ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących konie, gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych stanowiły 94,4% (94,9% w 2002 r.).

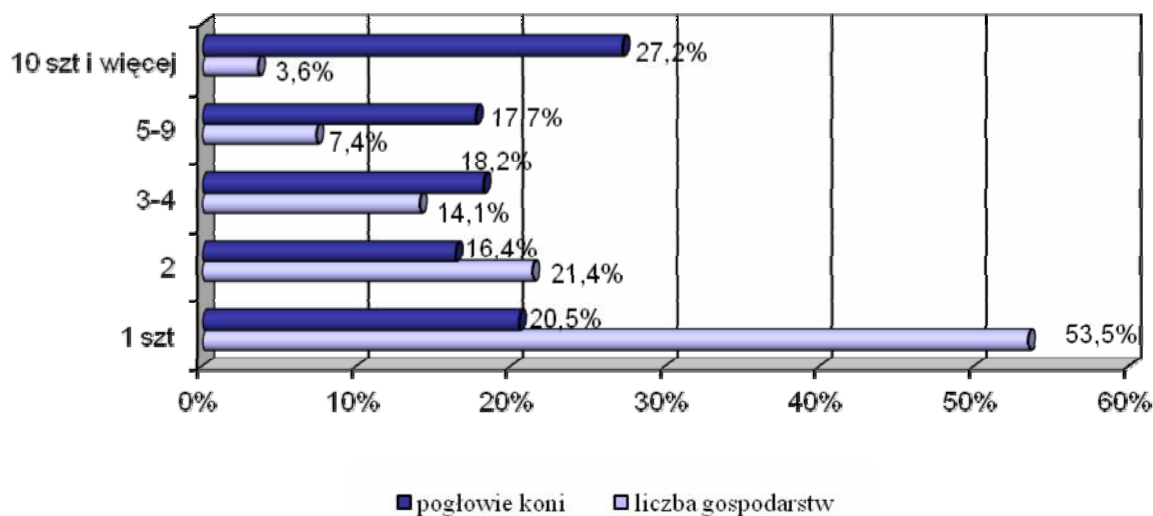
Prawie co dziesiąte (9,5%) gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę zwierząt gospodarskich posiadało konie. Omawiany odsetek był najwyższy wśród gospodarstw największych o powierzchni 100 ha UR i więcej (19,2%), a najniższy w grupie gospodarstw najmniejszych o powierzchni do 1 ha UR włącznie – 3,8%.

Przeciętnie w kraju, wśród gospodarstw utrzymujących konie:

- 53,5% posiadało 1 szt (w 2002 r. – 74,5%),
- 21,4% " 2 szt (15,6%),
- 14,1% " 3–4 szt (6,5%),
- 7,4% " 5–9 szt (2,5%),
- 3,6% " 10 i więcej sztuk (0,9%).

Wśród gospodarstw najmniejszych, tj. o powierzchni użytków rolnych do 1 ha, 66,6% (w 2002 r. – 81,6%) posiadało 1 konia. Wśród gospodarstw o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, największy odsetek w każdej grupie obszarowej (tj. 1–5 ha, 5–10 ha, 10–15 ha oraz 15 ha i więcej użytków rolnych) stanowiły podmioty utrzymujące również tylko 1 konia – odpowiednio 67,0%, 51,1%, 37,2 oraz 26,7% (w 2002 r. odpowiednio – 86,3%, 73,3%, 55,9% i 38,8%).

Wykres 26. Struktura liczby gospodarstw i pogłowia koni według skali chowu koni

W 2010 r. 3,8% (w 2002 r. – 4,5%) krajowego stanu koni znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha użytków rolnych, a 96,2% (w 2002 r. – 95,5%) w jednostkach pozostałych.

Wyniki spisu wykazały, że 20,5% (w 2002 r. – 45,6%) ogólnego pogłowia koni znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 konia; 16,4% (19,1% w 2002 r.) pozostawało w posiadaniu jednostek z 2 końmi; 18,2% (13,3% w 2002 r.) utrzymywały gospodarstwa o skali chowu koni 3–4 szt; 17,7% (9,4% w 2002 r.) było w gospodarstwach posiadających 5–9 koni, a 27,2% (12,6% w 2002 r.) pozostawało w jednostkach posiadających 10 i więcej koni.

Odsetek pogłowia koni utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1 konia, utrzymywał się na stosunkowo wysokim poziomie w jednostkach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i w grupie obszarowej 1–5 ha (odpowiednio 37,7% i 38,5%), a następnie wyraźnie zmniejszał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych gospodarstw – z 22,2% w podmiotach o powierzchni użytków rolnych 5–10 ha do 4,7% w gospodarstwach największych, tj. o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej.

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu koni, tj. utrzymujących 10 i więcej sztuk, odsetek pogłowia koni w jednostkach najmniejszych obszarowo (do 1 ha) wynosił 11,3%, a w gospodarstwach największych, o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej, był niemal 5-krotnie wyższy i wynosił 55,4%.

W gospodarstwach rolnych utrzymujących konie obsada koni na 100 ha użytków rolnych wynosiła 22,3 szt (w 2002 r. – 17,8 szt). Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę koni przypadało ich 2,6 sztuki (w 2002 r. – 1,6 szt).

Kozy

Powszechny spis rolny w 2010 r. wykazał, że chów i hodowlę kóz prowadziło 27,8 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 68,4 tys. gospodarstw).

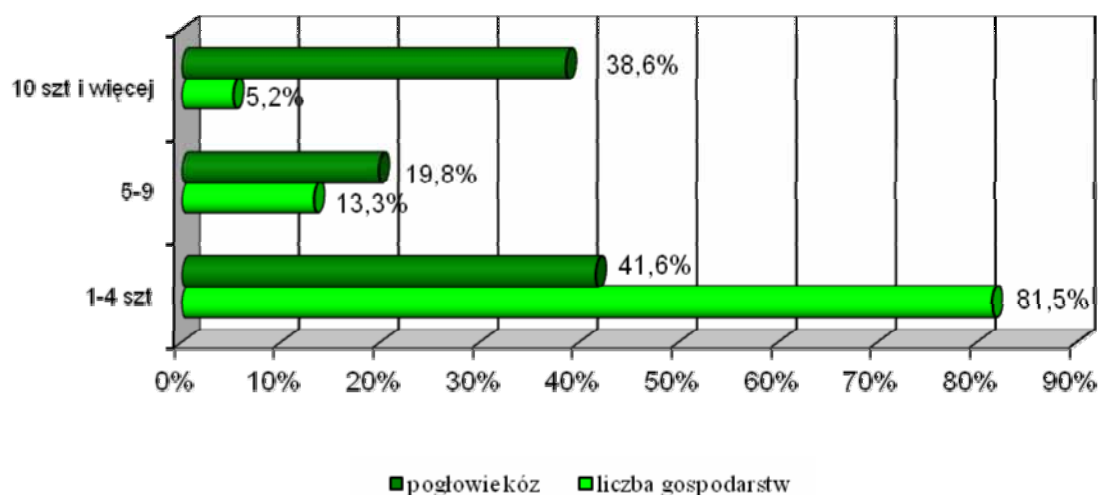
W 2010 r., w ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących kozy, podmioty o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych stanowiły 80,8% (75,3% w 2002 r.).

W skali kraju 2,6% gospodarstw posiadających zwierzęta prowadziło chów kóz. Analiza wielkości omawianego odsetka w poszczególnych grupach obszarowych UR wykazała, że był on najwyższy w grupie gospodarstw o powierzchni 1-2 ha (4,2%), a najniższy w grupie 15-20 ha (1,1%).

Przeciętnie w kraju, wśród gospodarstw utrzymujących kozy:

- 81,5% posiadało 1–4 szt (w 2002 r. – 87,3%),
- 13,3% " 5–9 szt (10,3%),
- 5,2% " 10 i więcej sztuk (2,4%).

Wykres 27. Struktura liczby gospodarstw i pogłowia kóz według skali chowu kóz

Wśród badanych gospodarstw utrzymujących kozy zdecydowanie największy odsetek, niezależnie od wielkości gospodarstwa, stanowiły podmioty posiadające tylko 1–4 szt kóz –

odpowiednio dla kolejnych grup obszarowych: 94,2%, 80,5%, 78,7%, 73,4% i 67,7% (w 2002 r. – 88,1%, 88,4%, 86,6%, 84,9% i 79,3%)

W 2010 r. 9,4% (w 2002 r. – 22,6%) krajowego stanu kóz znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha użytków rolnych, a 90,6% (w 2002 r. – 77,4%) w jednostkach pozostałych.

Wyniki spisu wykazały, że 41,6% (w 2002 r. – 59,9%) ogólnego pogłowia kóz znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1–4 szt kóz; 19,8% (22,3% w 2002 r.) pozostawało w posiadaniu jednostek z 5–9 szt kóz, a 38,6% (17,8% w 2002 r.) utrzymywały gospodarstwa o skali chowu kóz 10 i więcej sztuk.

Odsetek pogłowia kóz utrzymywanego w gospodarstwach o najmniejszej skali chowu, tj. posiadających tylko 1–4 szt kóz, zmniejszał się sukcesywnie wraz ze wzrostem powierzchni gospodarstw: z 80,2% w jednostkach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha włącznie – do 11,6% w podmiotach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej.

W gospodarstwach rolnych o największej skali chowu kóz, tj. utrzymujących 10 i więcej sztuk, odsetek pogłowia kóz zwiększał się stopniowo wraz ze wzrostem powierzchni gospodarstw: z 5,8% w gospodarstwach najmniejszych (do 1 ha włącznie) do 80% w jednostkach obszarowo największych (o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej).

W gospodarstwach rolnych utrzymujących kozy obsada kóz na 100 ha użytków rolnych wynosiła 63,7 szt (w 2002 r. – 53,3 szt). Na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę kóz przypadało ich 4,2 szt (w 2002 r. – 2,8 szt).

Drób kurzy

W 2010 r. blisko 73% gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą posiadało drób kurzy. Najczęściej chowem drobiu kurzego zajmowały się gospodarstwa z grup obszarowych UR 1-2 ha i 2-3 ha (ponad 80% ogółu gospodarstw ze zwierzętami w tych grupach obszarowych), a najrzadziej gospodarstwa największe o powierzchni 100 ha i więcej UR (29,3%).

Chowem i hodowlą **niosek kurzych** (utrzymywanych w celu pozyskania jaj konsumpcyjnych i wylęgowych) zajmowało się 671,4 tys. (w 2002 r. – 997,4 tys.), tj. 63,3% ogółu gospodarstw utrzymujących zwierzęta.

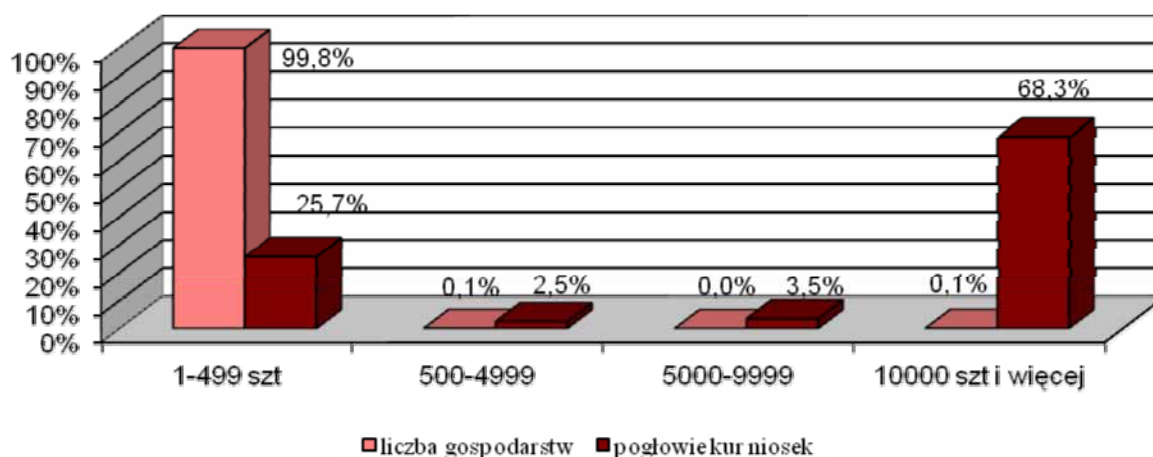
Podobnie jak w przypadku drobiu kurzego ogółem, najwyższy odsetek gospodarstw utrzymujących nioski kurze odnotowano w grupach obszarowych UR 1-2 ha i 2-3 ha, a najniższy w grupie 100 ha i więcej – 25,0%.

W ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących nioski kurze, podmioty o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych stanowiły 85,7% (w 2002 r. – 84,8%).

Przeciętnie w kraju, wśród gospodarstw utrzymujących kury nioski:

- 99,8% posiadało 1–499 szt (w 2002 r. – 99,8%),
- 0,1% " 500–4999 szt (0,1%),
- 0,0% " 5000–9999 szt (0,0%),
- 0,1% " 10000 i więcej sztuk (0,1%).

Wykres 28. Struktura liczby gospodarstw i pogłowia kur niosek według skali chowu niosek

Wśród badanych gospodarstw utrzymujących nioski kurze, niezależnie od arealu użytków rolnych w tych gospodarstwach, zdecydowanie największy odsetek stanowiły podmioty z najmniejszą skalą chowu, tj. posiadające na stanie tylko 1–499 kur niosek.

Według wyników spisu w 2010 r. 24,4% (w 2002 r. – 18,2%) krajowego stanu niosek kurzych znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha użytków rolnych włącznie, a 75,6% (w 2002 r. – 81,8%) w jednostkach o areale użytków rolnych powyżej 1 ha.

Z ogólnego pogłowia kur niosek – 25,7% (31,2% w 2002 r.) znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1–499 niosek; 2,5% (w 2002 r. – 3,8%) pozostawało w jednostkach o skali chowu 500–4999 sztuk; 3,5% (w 2002 r. – 6,1%) utrzymywały

gospodarstwa o skali chowu 5000–9999 niosek kurzych, a 68,3% (w 2002 r. – 58,9%) w gospodarstwach utrzymujących 10000 sztuk i więcej niosek kurzych.

W gospodarstwach o najmniejszej skali chowu kur niosek, tj. posiadających tylko 1–499 sztuk, największy odsetek pogłównia niosek (46,5%) znajdował się w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 5-10 ha, a najmniejszy (11,0%) w gospodarstwach o areale użytków rolnych do 1 ha włącznie.

Gospodarstwa rolne o skali chowu niosek kurzych 10000 i więcej sztuk, niezależnie od posiadanej powierzchni użytków rolnych, utrzymywały największy odsetek pogłównia kur niosek. W jednostkach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej odsetek ten kształtował się na poziomie 83,3%, a w gospodarstwach o najmniejszym areale użytków rolnych (do 1 ha włącznie) wynosił 82,8%.

Przeciętnie w kraju, na 1 gospodarstwo rolne prowadzące chów i hodowlę niosek kurzych przypadało ich 78 sztuk (w 2002 r. na 1 gospodarstwo rolne prowadzące chów i hodowlę niosek kurzych przypadało ich 52 szt).

Chowem **brojlerów kurzych** zajmowało się 94,1 tys. gospodarstw rolnych (w 2002 r. – 191,2 tys.), tj. niespełna 9% ogółu gospodarstw posiadających zwierzęta gospodarskie.

Udział gospodarstw prowadzących chów brojlerów kurzych w ogólnej liczbie gospodarstw posiadających zwierzęta w danej grupie obszarowej powierzchni UR kształtował się w większości omawianych grup na poziomie od 9,0% do 9,6%. Wyjątek stanowiły grupy 30-50 ha i 50-100 ha, gdzie omawiany odsetek przekroczył nieznacznie 10% oraz grupy gospodarstw o powierzchni do 1 ha włącznie oraz 100 ha i więcej, dla których odnotowano najniższe odsetki wynoszące odpowiednio 6,1% i 7,2%.

W ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących brojlerzy kurze, podmioty o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych stanowiły 90,2% (w 2002 r. – 88,0%).

Przeciętnie w kraju, wśród gospodarstw utrzymujących brojlerzy:

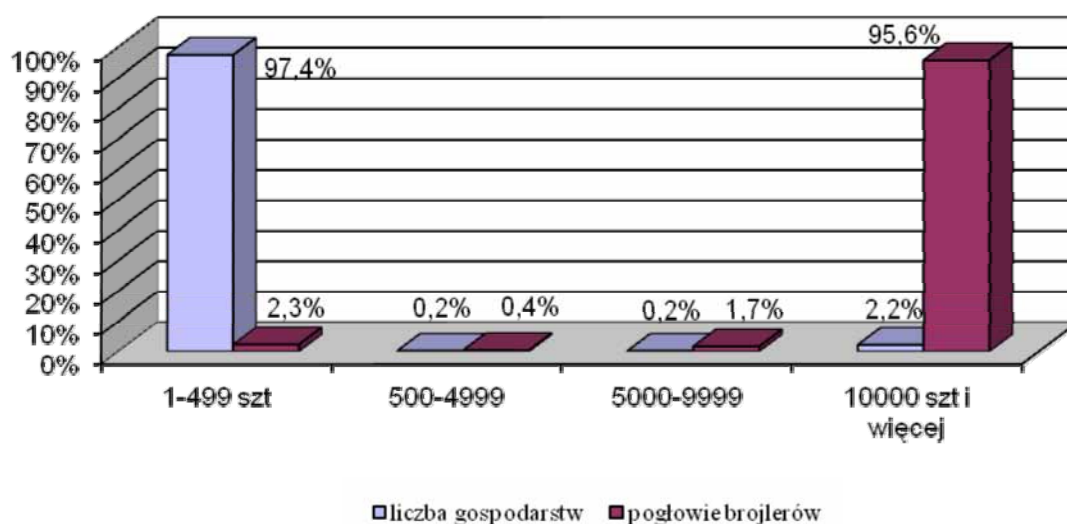
- 97,4% posiadało 1–499 szt (w 2002 r. – 98,5%),
- 0,2% " 500–4999 szt (0,2%),
- 0,2% " 5000–9999 szt (0,1%),
- 2,2% " 10000 i więcej sztuk (1,2%).

Wśród badanych gospodarstw utrzymujących brojlerzy kurze, niezależnie od arealu użytków rolnych w tych gospodarstwach, zdecydowanie największy odsetek stanowiły podmioty z najmniejszą skalą chowu, tj. posiadające na stanie tylko 1–499 brojlerów.

Według wyników spisu w 2010 r. 23,0% (w 2002 r. – 15,1%) krajowego stanu brojlerów kurzych znajdowało się w gospodarstwach do 1 ha użytków rolnych włącznie, a 77,0% (w 2002 r. – 84,9%) w jednostkach o areale użytków rolnych powyżej 1 ha.

Z ogólnego погоłowia brojlerów – 2,3% (w 2002 r. – 4,3%) znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1–499 brojlerów; 0,4% (0,5% – w 2002 r.) pozostawało w jednostkach o skali chowu 500–4999 sztuk; 1,7% (w 2002 r. – 1,4%) utrzymywały gospodarstwa o skali chowu 5000–9999 brojlerów, a 95,6% (w 2002 r. – 93,8%) w gospodarstwach utrzymujących 10000 sztuk i więcej brojlerów kurzych.

Wykres 29. Struktura liczby gospodarstw i погоłowia brojlerów kurzych według skali chowu brojlerów

W gospodarstwach o najmniejszej skali chowu brojlerów, tj. posiadających tylko 1–499 sztuk, największy odsetek погоłowia brojlerów (4,9%) znajdował się w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 10–15 ha, a najmniejszy (0,8%) w gospodarstwach o areale użytków rolnych do 1 ha włącznie.

Gospodarstwa rolne o skali chowu brojlerów kurzych 10000 i więcej sztuk, niezależnie od posiadanej powierzchni użytków rolnych, utrzymywały największy odsetek погоłowia brojlerów. W jednostkach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej odsetek ten kształtował się na poziomie 97,6%, a w gospodarstwach o najmniejszym areale użytków rolnych (do 1 ha) wynosił 97,7%.

Przeciętnie w kraju, na 1 gospodarstwo rolne prowadzące chów brojlerów kurzych przypadało ich 1031 (w 2002 r. na 1 gospodarstwo rolne prowadzące chów brojlerów kurzych przypadało ich ponad 605).

Budynki inwentarskie

Według wyników badania metod produkcji rolnej, w 2010 r. 877,9 tys. (96,4%) gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR prowadzących chów i hodowlę zwierząt gospodarskich posiadało budynki inwentarskie (obory, chlewnie, kurniki dla niosek).

Obory odnotowano w 614,4 tys., tj. w 70,0% gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR posiadających budynki inwentarskie, w których było łącznie 7143,4 tys. stanowisk dla bydła.

Spośród wszystkich omawianych gospodarstw z oborami – 60,4% deklaroowało posiadanie obór stanowiskowych z utwardzonym podłożem, 2,9% – posiadało obory stanowiskowe z podłogą rusztową, 11,6% – posiadało obory wolnostanowiskowe o utwardzonym podłożu, 1,3% – obory wolnostanowiskowe z podłogą rusztową, a 41,0% gospodarstw deklaroowało posiadanie obór innych typów.

Analiza liczby omawianych gospodarstw z oborami w poszczególnych grupach obszarowych UR wykazała, że najwyższy ich odsetek (ok. 84%) wystąpił w grupach 15-20 ha i 20-30 ha, a najniższy w grupie 1-2 ha – 46,7%.

Wśród gospodarstw posiadających obory niezależnie od posiadanego areału użytków rolnych zdecydowanie dominowały podmioty posiadające obory stanowiskowe o litym, utwardzonym podłożu. Ich odsetek we wszystkich grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych przekraczał 50% osiągając najwyższą wartość w grupie 30-50 ha, gdzie 80,8% gospodarstw posiadało omawiany typ obór. Najmniej było gospodarstw posiadających obory z podłogą rusztową zarówno stanowiskowe jak i wolnostanowiskowe. Odsetek tych gospodarstw w poszczególnych grupach obszarowych UR nie przekraczał 5% osiągając najwyższe wartości dla obór stanowiskowych w grupie 2-3 ha (4,9%), a dla wolnostanowiskowych – wśród jednostek o powierzchni 100 ha i więcej (4,6%). Gospodarstwa największe charakteryzowały się również najwyższym odsetkiem podmiotów posiadających obory wolnostanowiskowe o utwardzonym podłożu (42,0%). Obory innych typów najczęściej występowały wśród gospodarstw należących do grup obszarowych UR: 15-20 ha, 20-30 ha oraz 30-50 ha. W grupach tych odsetek podmiotów z oborami innych typów wynosił ponad 47%.

Przeciętnie w kraju na 1 gospodarstwo o powierzchni powyżej 1 ha UR posiadające obory przypadało blisko 12 stanowisk dla bydła.

W 2010 r. odnotowano 439,8 tys. gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha UR posiadających **chlewnie** (co stanowiło 50,1% gospodarstw z budynkami inwentarskimi), w których było łącznie 19038,6 tys. stanowisk dla trzody chlewnej.

Spośród wszystkich gospodarstw z chlewniami – 8,3% posiadało chlewnie z podłogą rusztową na części powierzchni, 2,9% – posiadało chlewnie z podłogą rusztową na całej powierzchni, 28,2% deklarowało posiadanie chlewni z głęboką, luźną ściółką, a 73,6% gospodarstw deklarowało posiadanie chlewni innych typów.

Największe obszarowo (100 ha UR i więcej) gospodarstwa posiadające chlewnie charakteryzował najwyższy odsetek podmiotów posiadających chlewnie z podłogą rusztową zarówno na części, jak i na całej powierzchni (odpowiednio 21,5% i 10,3%), ale także posiadających chlewnie z głęboką ściółką (37,1%). Budynki dla trzody innych typów najczęściej występowały wśród gospodarstw z grup obszarowych UR 15-20 i 20-30 ha (w grupach tych omawiane typy budynków inwentarskich posiadało ok. 80% gospodarstw, które deklarowały posiadanie chlewni).

Przeciętnie w kraju na 1 gospodarstwo z chlewniami przypadały ponad 43 stanowiska dla świń.

Wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR posiadających budynki inwentarskie odnotowano 592,6 tys. (tj. 67,5%) podmiotów posiadających **kurniki dla kurniosek**, w których było łącznie 62537,5 tys. stanowisk.

Spośród wszystkich gospodarstw z kurnikami dla niosek – 0,1% deklarowało posiadanie kurników klatkowych, 93,8% posiadało kurniki z głęboką, luźną ściółką, a 12,9% gospodarstw deklarowało posiadanie kurników wolnowybiegowych.

We wszystkich grupach obszarowych UR udział gospodarstw posiadających kurniki z głęboką, luźną ściółką wśród wszystkich gospodarstw posiadających kurniki w danej grupie obszarowej przekraczał 90%, osiągając najwyższą wartość w grupie 2-3 ha – 94,8%. Wyjątek stanowiła grupa podmiotów największych, gdzie omawiany odsetek wynosił 87,8%. Grupa obszarowa UR 100 ha i więcej charakteryzowała się jednocześnie najwyższymi odsetkami gospodarstw posiadających kurniki klatkowe (4,4%) oraz kurniki innych typów (16,0%).

Przeciętnie w kraju na 1 gospodarstwo z kurnikami dla niosek przypadało blisko 105 stanowisk.

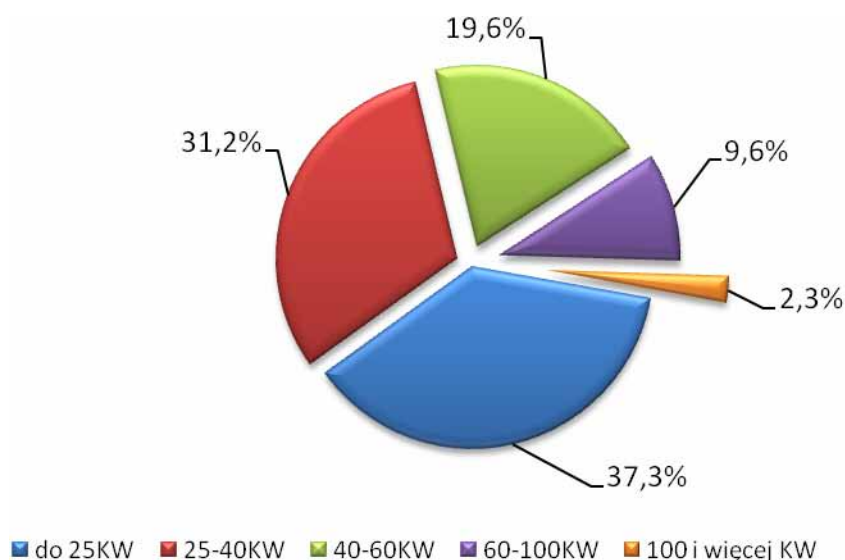
Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze

Według wyników spisu rolnego, w 2010 r. 1015,1 tys. (53,7%) gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wyposażonych było w **ciągniki**. Spisano 1466,3 tys. ciągników, tj. o 9,5% więcej niż w 2002 r. W gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha UR znajdowało się 1412,2 tys. (96,3%) ciągników. W gospodarstwach indywidualnych było 1443,6 tys. szt., co stanowiło 98,4% ogólnej liczby ciągników, w tym o powierzchni powyżej 1 ha – 1389,6 tys. szt.

Udział gospodarstw z ciągnikami w ogólnej liczbie jednostek prowadzących działalność rolniczą był zróżnicowany w zależności od powierzchni użytkowanych gruntów i zwiększał się od 12,2% w gospodarstwach najmniejszych (do 1 ha UR włącznie) i 29,1% w grupie gospodarstw 1-2 ha do 95,6% w grupie gospodarstw o powierzchni 20-30 ha UR, po czym malał do 89,9% w gospodarstwach największych (100 ha UR i więcej).

Analizując wyposażenie gospodarstw w ciągniki pod względem **mocy silnika** należy zauważyć, że najczęściej gospodarstw wyposażonych było w ciągniki o mocy silnika 15-25 kW i 25-40 kW – stanowiły one odpowiednio 25,1% i 21,7% w jednostkach prowadzących działalność rolniczą. Najmniej było gospodarstw z ciągnikami zarówno o najmniejszej (do 15 kW), jak i o największej mocy (powyżej 100 kW). Ich udział w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wynosił odpowiednio 2,3% i 1,2%. Odsetek gospodarstw z ciągnikami o mocy 60 – 100 kW wynosił 6,1%.

Wykres 30. Struktura liczby ciągników według mocy silnika

W ciągu ośmiu lat między spisami odnotowano niewielkie zmiany w strukturze mocy ciągników. Podobnie jak w 2002 r. dominowały ciągniki o mocy od 15 do 25 KW i od 25 do 40 KW. Razem stanowiły one w ogólnej liczbie ciągników 65,3% (w 2002 r. – 59,1%).

W gospodarstwach rolnych w określonych grupach obszarowych użytków rolnych obserwuje się zróżnicowanie liczby posiadanych ciągników, jak również ich mocy z tendencją do wzrostu ilości ciągników i ich mocy wraz ze wzrostem powierzchni użytkowanych gruntów. Odsetek ciągników o mocy 100 kW i więcej wzrastał od 0,4% w grupie do 1 ha UR włącznie i 0,3% w grupie 1-2 ha do 33,9% w grupie 50-100 ha oraz 69,3% wśród gospodarstw największych (100 ha UR i więcej). Najwyższy odsetek podmiotów z ciągnikami o mocy do 15 kW wystąpił w grupie do 1 ha UR włącznie (15,4%), a najniższy w grupie 50-100 ha (0,8%).

Średnio w kraju **na jedno gospodarstwo prowadzące działalność rolniczą i posiadające ciągniki** przypadało 1,4 szt. ciągników. Omawiany wskaźnik wzrastał od 1,1 szt. wśród gospodarstw o powierzchni poniżej 5 ha UR do 5,2 szt. w grupie gospodarstw o powierzchni 100 ha i więcej.

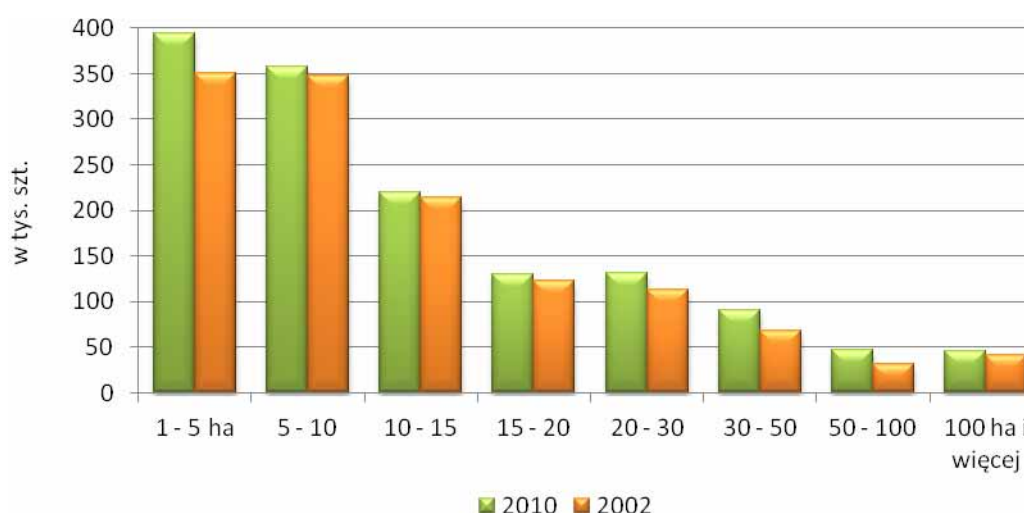
Tabl. 5. Ciągniki w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych w latach 2002 i 2010

Grupy obszarowe użytków rolnych	Gospodarstwa z ciągnikami			Liczba ciągników		
	2002	2010	2002=100	2002	2010	2002=100
Ogółem	1052623	1015052	96,4	1338720	1466334	109,5
do 1 ha	46364	49740	107,3	48067	54118	112,6
1 – 5	340621	356262	104,6	350887	391442	111,6
5 – 10	314475	284315	90,4	348251	355669	102,1
10 – 15	163616	139502	85,3	214509	219158	102,2
15 – 20	78612	68120	86,7	122446	129613	105,9
20 – 50	91100	92547	101,6	181418	223033	122,9
50 – 100	11350	15673	138,1	31038	47240	152,2
100 ha i więcej	6485	8893	137,1	42104	46061	109,4

W okresie między spisami liczba ciągników wzrosła we wszystkich grupach obszarowych użytków rolnych. Najwyższą dynamikę zmian odnotowano w grupie gospodarstw dużych, o powierzchni użytków rolnych 50 ha i więcej. Liczba gospodarstw

posiadających ciągniki w tej grupie wzrosła o ok. 38% i stosownie do tego liczba ciągników – o ok. 28%. Największą skalę zmian odnotowano natomiast w małych gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 5 ha. Przy wzroście liczby gospodarstw w grupach obszarowych do 1 ha włącznie i 1-5 ha UR odpowiednio o ok. 7% i o ok. 5%, ilość ciągników zwiększyła się o ok. 13% i o ok. 12%. Wyraźnie zmniejszyła się natomiast liczba gospodarstw posiadających ciągniki w grupach gospodarstw od 5 do 20 ha UR – przeciętnie o ok. 12%, przy jednoczesnym wzroście ilości ciągników w tych gospodarstwach – średnio o ok. 3%.

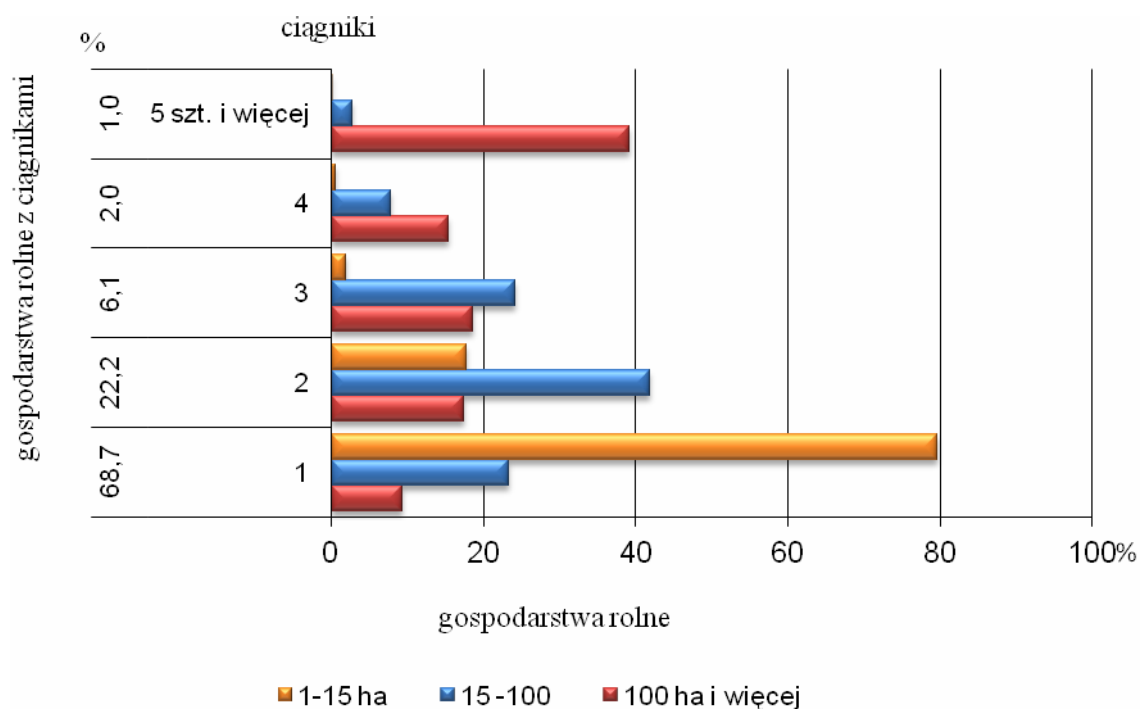
Wykres 31. Ciągniki według grup obszarowych użytków rolnych w latach 2002 i 2010

Zdecydowana większość gospodarstw wyposażona była w 1 ciągnik – 37,5% ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Po dwa ciągniki spisano w 11,5% gospodarstw, 3 – w 3,1% i 4 – w 1,0% gospodarstw. Ponad 5 ciągników w większości posiadały gospodarstwa duże (100 ha UR i więcej), przy czym ich udział w ogólnej liczbie gospodarstw wynosił tylko 0,5%. Najwięcej gospodarstw z 1 ciągnikiem spisano w grupie jednostek o powierzchni 5-10 ha UR, tj. ponad 60% w odsetkach ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą i stosownie: z 2 ciągnikami – w grupie 15-30 ha ponad 40%; z 3 ciągnikami w grupie 30-50 ha – ok. 33% i z 4 ciągnikami – w grupie 50-100 ha – ponad 18%.

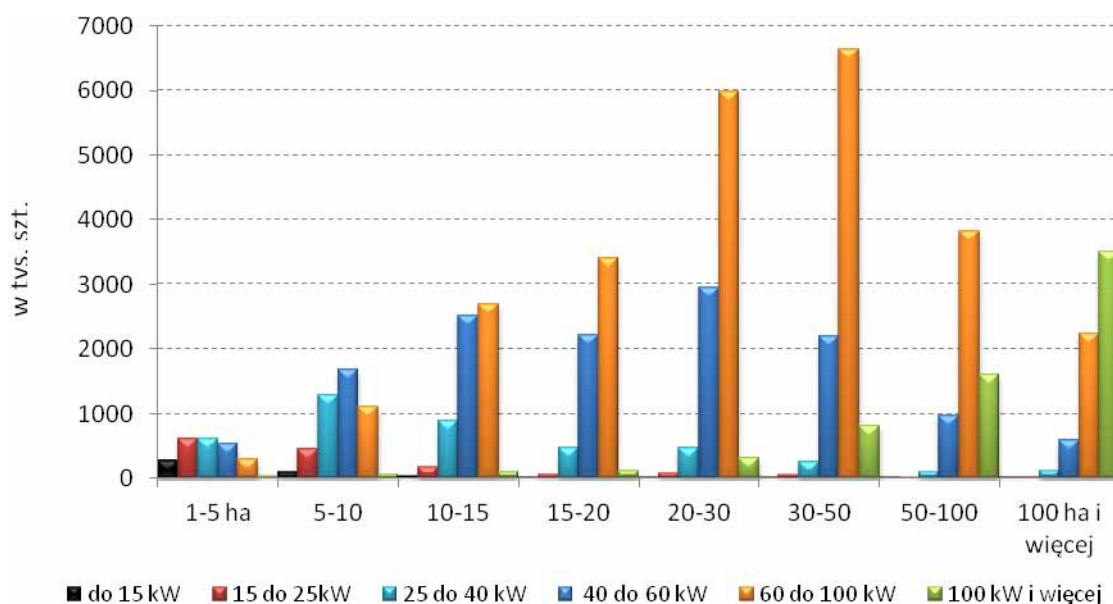
Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik w 2010 r. wynosiła 10,6 ha wobec 12,6 ha w 2002 r.

Wykres 32. Gospodarstwa rolne według ilości ciągników i grup obszarowych użytków rolnych

Po 2004 r. użytkownicy gospodarstw zakupili 52,8 tys. nowych ciągników, z tego 19,8 tys. szt. (37,4%) znalazło się w gospodarstwach o powierzchni 20-50 ha UR.

Wykres 33. Ciągniki fabrycznie nowe zakupione po 2004 r. według mocy silnika i grup obszarowych użytków rolnych

Wyniki PSR 2010 wskazują na duże zróżnicowanie wyposażenia gospodarstw w ciągniki rolnicze w ujęciu terytorialnym. Najwyższy udział gospodarstw z ciągnikami w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą odnotowano w województwach podlaskim (65,9%) i kujawsko-pomorskim (65,3%). Województwa te charakteryzowały się jednocześnie najwyższą liczbą ciągników przypadających na 100 gospodarstw (w kujawsko-pomorskim – ok. 114 szt., w podlaskim – ok. 110 szt.).

Dużo niższy poziom wyposażenia w ciągniki odnotowano w województwach podkarpackim, śląskim i małopolskim. W tych województwach średnio na 100 gospodarstw przypadało odpowiednio ok. 49 szt., ok. 52 szt. i ok. 53 szt. ciągników.

W 2010 r. 886,6 tys. czyli niespełna połowa (47,6%) zbadanych gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wyposażonych było w **maszyny i urządzenia rolnicze**.

W okresie między spisami wystąpił znaczący wzrost wyposażenia gospodarstw w kombajny zbożowe (o 23,6%), prasy zbierające (o 34,7%) oraz agregaty uprawowe (o 170,6%). Ponadto przy wyraźnym spadku liczby gospodarstw wyposażonych w dojarki bańkowe (o 36,6%) oraz ilości dojarek bańkowych (o 34,3%) wyraźnie zwiększyła się liczba gospodarstw posiadających dojarki rurociągowo (o 155,1%) oraz dojarek rurociągowych (o 158,7%).

Przy utrzymującej się przewadze zbóż w strukturze powierzchni zasiewów i jednoczesnym znacznym wzroście powierzchni uprawy rzepaku, w 147,2 tys. gospodarstw odnotowano 152,1 tys. **kombajnów** do zbioru tych upraw. Udział gospodarstw posiadających kombajny w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą wynosił 7,8%. Omawiany udział był najwyższy (ok. 64%) wśród gospodarstw największych (o powierzchni UR 50 ha i więcej). Na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą przypadało średnio w kraju 8 kombajnów. W kombajny najlepiej wyposażone były gospodarstwa o powierzchni 30-50 ha UR – ok. 61 szt. na 100 gospodarstw, 50-100 ha ok. 69 szt. oraz 100 ha i więcej UR – ok. 89 sztuk. Najwięcej kombajnów – ok. 18% z ogólnej ilości spisanych – znajdowało się w grupach gospodarstw o powierzchni 10-15 ha i 20-30 ha UR. Przeciętnie na 100 ha powierzchni zasiewów zbóż i rzepaku przypadało 1,8 maszyny tego typu.

Spadkowa tendencja powierzchni uprawy buraków cukrowych i ziemniaków miała wpływ na zmniejszenie ilości kombajnów do zbioru tych ziemniaków. W 2010 r. ziemniaki uprawiało ok. 748 tys. gospodarstw. **Kombajny ziemniaczane** w ilości 79,9 tys. szt. spisano w 78,9 tys. gospodarstw, tj. w 4,2% jednostek prowadzących działalność rolniczą. Najwięcej gospodarstw z kombajnami odnotowano w grupach gospodarstw o powierzchni 20-30 ha i 30-

50 ha UR (odpowiednio 20,7% i 22,4%). W tych gospodarstwach spisano łącznie ok. 26% tych maszyn. Na 100 gospodarstw przypadały ok. 4 kombajny, najwięcej w grupie obszarowej 30-50 ha – ok. 23 sztuki. W 2010 r. średnio na 100 ha uprawy ziemniaków przypadało 19,9 szt. kombajnów ziemniaczanych wobec 10,2 w 2002 r.

Tabl. 6. Wyposażenie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w wybrane maszyny w latach 2002 i 2010

Wyszczególnienie	Gospodarstwa posiadające maszyny			Liczba maszyn		
	2002	2010	2002=100	2002	2010	2002=100
Kombajny zbożowe	117688	147190	125,1	123119	152140	123,6
Kombajny ziemniaczane	80586	78871	97,9	81288	79885	98,3
Kombajny buraczane	31949	27302	85,5	32449	27829	85,8
Silosokombajny samobieżne i pozostałe	11918	11069	92,9	13057	11831	90,6
Rozsiewacze nawozów i wapna	515321	553172	107,3	537925	575452	107,0
Agregaty uprawowe	242501	441449	182,0	283647	767588	270,6
Rozrzutniki obornika	491948	474639	96,5	501737	486035	96,9
Kosiarki ciągnikowe	505889	494755	97,8	518509	512978	98,9
Ładowacze chwytakowe	199646	216852	108,6	208556	241950	116,0
Kopaczki do ziemniaków	397455	370760	93,3	398846	372299	93,3
Sadzarki do ziemniaków	400607	349625	87,3	403219	351836	87,3
Przyczepy zbierające	93204	92715	99,5	95752	96298	100,6
Prasy zbierające	142941	187789	131,4	147147	198239	134,7
Połowe opryskiwacze ciągnikowe	464465	486674	104,8	471688	495742	105,1
Dojarki bańkowe	253095	160370	63,4	261314	171737	65,7
Dojarki rurociągowe	9562	24393	255,1	10635	27514	258,7

Znacznie więcej gospodarstw wykorzystuje do zbioru ziemniaków **kopaczki** (19,6% jednostek z działalnością rolniczą), przy czym najwięcej tych maszyn znajdowało się w gospodarstwach o powierzchni 5-10 ha UR (ok. 30% z ogółem spisanych kopaczek).

We wspomnianej grupie obszarowej UR jak i w grupie następnej (10-15 ha) odnotowano najwyższy odsetek gospodarstw posiadających kopaczki (ok. 42%). Na 100 gospodarstw przypadło ok. 20 kopaczek, najwięcej (ok. 43 szt.) w grupie 15-20 ha użytków rolnych.

W 2010 r. w 27,3 tys. gospodarstw rolnych (1,4% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) spisano 27,8 tys. szt. **kombajnów buraczanych**, przy czym uprawę buraków prowadziło ogółem 51,3 tys. gospodarstw. Ponad połowa gospodarstw zajmujących się produkcją buraków cukrowych wyposażona była w specjalistyczny sprzęt do zbioru, przy czym więcej niż 10% jednostek posiadających ten sprzęt znajdowało się w grupach gospodarstw o powierzchni 20-30 ha, 30-50 ha i 50-100 ha UR. Najwięcej tych maszyn znajdowało się w grupach gospodarstw o powierzchni 20-30 ha i 30-50 ha UR – łącznie ok. 40%. Na 100 gospodarstw z działalnością rolniczą przypadło średnio w kraju 1,5 kombajnu buraczanego. Najlepiej wyposażone były gospodarstwa o powierzchni 30-50 ha UR, gdzie omawiany wskaźnik wyniósł 13,5 sztuki.

Silosokombajny – w ilości 11,8 tys. szt. znajdowały się na stanie 11,1 tys. gospodarstw. Tylko 0,6% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wyposażonych było w sprzęt tego rodzaju. Najwięcej gospodarstw z silosokombajnami spisano w grupach gospodarstw powyżej 30 ha UR – od ok. 6% w grupach 30-50 ha i 50-100 ha do 7,4% w grupie gospodarstw największych. Zdecydowana większość tych maszyn spisana została w grupach gospodarstw 20-30 ha i 30-50 ha UR i stanowiła razem ok. 41% w ogólnej ilości spisanych silosokombajnów. Na 100 gospodarstw przeciętnie w kraju przypadła niespełna 1 silosokombajn. Wskaźnik ten osiągnął najwyższą wartość wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 100 ha UR – prawie 10 sztuk.

W 486,7 tys. gospodarstw (25,7% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą), spisano 495,7 tys. **polowych opryskiwaczy ciągnikowych**. W badaniu spisano ogólną liczbę opryskiwaczy, która może obejmować nie tylko maszyny stosowane w ochronie roślin (opryskiwacze w użyciu), ale również do nawożenia, nawadniania i innych celów gospodarczych. We wszystkich grupach gospodarstw od 10 ha UR wzwyż, ponad 60% jednostek wyposażonych było w opryskiwacze polowe, przy czym najwyższy odsetek wystąpił w grupie 30-50 ha UR (80,3%). Prawie jedną trzecią tych maszyn spisano w gospodarstwach o powierzchni 5-10 ha UR. W przeliczeniu na 100 gospodarstw najwięcej opryskiwaczy – ok. 96 szt. przypadło w grupie jednostek największych (100 ha i więcej).

W 2010 r. 441,4 tys. gospodarstw, tj. 23,3% z ogólnej liczby gospodarstw prowadzących działalność rolniczą, wyposażonych było w **agregaty uprawowe**. Agregaty spisano w ponad 70% gospodarstw o powierzchni UR: 30-50 ha, 50-100 ha oraz 100 ha i więcej. Najwięcej agregatów – 27,7% – znajdowało się w grupie gospodarstw o powierzchni 5-10 ha UR. Przeciętnie w kraju na 100 gospodarstw przypadało prawie 41 agregatów uprawowych. W miarę wzrostu powierzchni użytków rolnych wzrastała liczba agregatów przypadających na 100 gospodarstw z ok. 5 szt. w grupie obszarowej UR do 1 ha włącznie do ponad 100 począwszy od grupy 30-50 ha, osiągając najwyższą wartość w grupie 100 ha i więcej – prawie 156 sztuk.

Ponad 1/4 gospodarstw wyposażonych była w **kosiarki ciągnikowe, rozsiewacze nawozów i wapna oraz rozrzutniki obornika** (odpowiednio 26,2%, 29,3%, 25,1% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą). Gospodarstwa w grupach obszarowych 15-20 ha, 20-30 ha i 30-50 ha w ponad 80% były wyposażone w rozsiewacze nawozów i wapna oraz w ponad 70% w rozrzutniki obornika. Gospodarstwa z kosiarkami ciągnikowymi najliczniej wystąpiły w grupach obszarowych 20-30 ha UR – 71,6%, 30-50 ha – 69,1% i 15-20 ha UR – 68,9% gospodarstw. Najwięcej tych maszyn – ok. 30% ze spisanych ogółem według rodzaju maszyny (rozrzutników obornika – 31,9%, rozsiewaczy nawozów i wapna – 31,0%, kosiarek – 28,6%) spisano w gospodarstwach o powierzchni 5-10 ha użytków rolnych. Na 100 gospodarstw przypadało średnio w kraju:

- ok. 27 kosiarek ciągnikowych (najwięcej w grupie obszarowej UR 30-50 ha – ok. 78 szt.),
- ok. 30 rozsiewaczy nawozów i wapna (najwięcej w grupie obszarowej UR 100 ha i więcej – ok. 127 szt.),
- ok. 26 szt. rozrzutników obornika (najwięcej w grupie obszarowej UR 30-50 ha – ok. 81 szt.).

Nawozy, środki ochrony roślin i nawadnianie

Wyniki spisu wykazały, że 1377,7 tys. gospodarstw rolnych (72,9% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą) stosowało **nawozy** w roku gospodarczym 2009/2010. Udział gospodarstw stosujących nawożenie mineralne, wapniowe i organiczne pochodzenia zwierzęcego w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wynosił odpowiednio 66,2%, 9,6% oraz 25,5%.

Nawożenie azotem stosowało 60,4% gospodarstw, natomiast znacznie mniej jednostek wykorzystywało nawozy fosforowe i potasowe (odpowiednio 8,8% i 8,4%). Popularne było również stosowanie nawozów wieloskładnikowych – 38,6% gospodarstw stosowało te nawozy.

Wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych odsetek gospodarstw stosujących:

- nawożenie mineralne – wzrastał od 29,4% wśród gospodarstw o powierzchni do 1 ha UR włącznie i 59,1% w grupie UR 1-2 ha do 91,3% w grupie 20-30 ha, po czym malał do 83,2% wśród gospodarstw największych (100 ha UR i więcej),
- nawożenie organiczne – wzrastał od 16,8% wśród gospodarstw o powierzchni do 1 ha UR włącznie i 31,7% w grupie UR 1-2 ha do 80,6% w grupie 20-30 ha, po czym malał do 41,9% wśród gospodarstw największych (100 ha UR i więcej),
- nawożenie wapniowe – wzrastał od 1,7% i 4,1% w grupach do 1 ha UR włącznie i 1-2 ha do 34,1% i 43,9% wśród gospodarstw największych o powierzchni odpowiednio 50-100 ha oraz 100 ha UR i więcej.

Wśród gospodarstw stosujących nawożenie mineralne najmniejszy i największy udział gospodarstw stosujących:

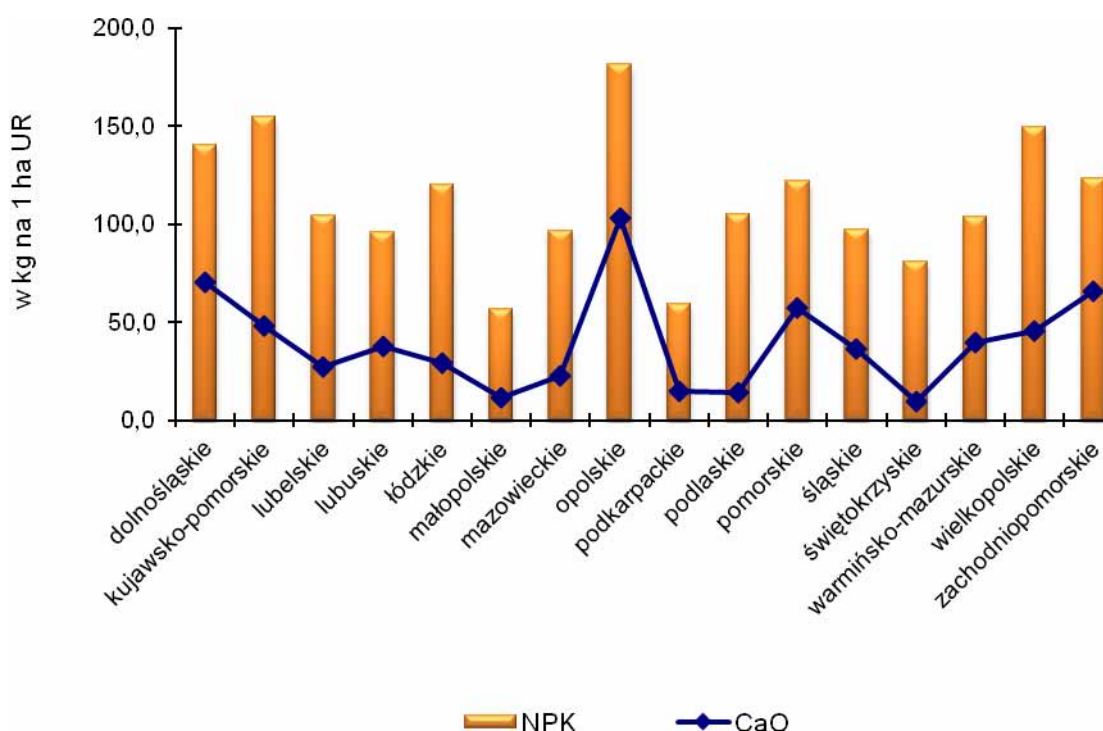
- nawozy azotowe odnotowano w grupach do 1 ha UR włącznie oraz 30-50 ha – odpowiednio 73,8% i 98,5%,
- nawozy fosforowe – w grupach do 1 ha UR włącznie oraz 15-20 ha – odpowiednio 5,1% i 17,4%,
- nawozy potasowe – w grupach do 1 ha UR włącznie oraz 30-50 ha – odpowiednio 3,7% i 24,3%,
- nawozy wieloskładnikowe – w grupach do 1 ha UR włącznie oraz 50-100 ha – odpowiednio 50,2% i 77,4%.

Zużycie nawozów mineralnych w roku gospodarczym 2009/10 w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze osiągnęło poziom 121,7 kg czystego składnika NPK. Jednocześnie ze wzrostem użytkowanych gruntów zwiększało się zużycie nawozów na jednostkę powierzchni. Intensywne nawożenie (ponad 160 kg/ha) stosowano w gospodarstwach dużych o powierzchni 50 ha i więcej UR. W grupach gospodarstw o powierzchni od 10 do 50 ha nawożenie przekraczało 100 kg NPK/ha, przy czym w grupie gospodarstw 20-30 ha – wyniosło blisko 133 kg/ha, a w grupie 30-50 ha – ok. 117 kg/ha.

W gospodarstwach mniejszych obszarowo mieściło się w granicach od ok. 40 kg/ha – w gospodarstwach do 1 ha włącznie do ok. 84 kg/ha – w grupie 5-10 ha UR.

Z uwagi na duże regionalne zróżnicowanie intensywności produkcji roślinnej istnieją znaczne różnice zużycia nawozów mineralnych pod względem terytorialnym. W województwach: opolskim, kujawsko-pomorskim, wielkopolskim, dolnośląskim, pomorskim i zachodniopomorskim nawożenie mineralne było największe i wynosiło od 184,7 kg do 134,3 kg NPK na 1 ha UR w dobrej kulturze. Najmniejsze zużycie nawozów mineralnych odnotowano natomiast w województwach: małopolskim (62,2 kg), podkarpackim (67,6 kg) i świętokrzyskim (88,5 kg). W pozostałych województwach zużycie nawozów na 1 ha UR w dobrej kulturze wynosiło od 102,2 kg w mazowieckim do 125,5 kg w łódzkim.

Wykres 34. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych według województw

Wyniki spisu wykazały, że pod zbiory 2010 r., w ok. 181 tys. gospodarstw zużyto 591,4 tys. ton nawozów wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik. Przeciętne w kraju zużycie nawozów wapniowych kształtowało się na bardzo niskim poziomie i wynosiło 40,5 kg/ha UR w dobrej kulturze.

Zużycie nawozów wapniowych jest również silnie zróżnicowane regionalnie. W 2010 r. największe jednostkowe zużycie wapna nawozowego w kg na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze odnotowano w województwach zachodniopomorskim – 72,1, dolnośląskim – 75,2 i opolskim – 104,3. Niezwykle niski poziom wapnowania gleb wystąpił natomiast w województwach świętokrzyskim – 10,4 i małopolskim 12,9 kg/ ha UR w dobrej kulturze.

Tabl. 7. Zużycie nawozów wapniowych według sektorów

Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
	razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
w kg			
Na 1 ha użytków rolnych			
38,2	38,3	32,7	33,6
Na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze			
40,5	40,0	34,2	63,3

Badanie wykazało, że 881,4 tys. gospodarstw stosowało **nawozy organiczne** pochodzenia zwierzęcego, a wśród nich 99,2% stosowało nawożenie obornikiem, 23,5% – gnojówką i 7,1% – gnojowicą.

Analizując liczbę gospodarstw stosujących nawozy organiczne w poszczególnych grupach obszarowych UR należy zauważyć, że najwyższy ich odsetek (ok. 80% gospodarstw z działalnością rolniczą) odnotowano w grupach 15-20 ha oraz 20-30 ha, a najniższy wśród gospodarstw najmniejszych – 16,8% w grupie do 1 ha włącznie i 31,7% w grupie 1-2 hektary.

Wśród gospodarstw stosujących nawożenie organiczne dominowały jednostki wykorzystujące obornik, których udział przekraczał 99% w grupach UR od 2-3 ha do 20-30 hektarów. Najniższy odsetek podmiotów stosujących obornik wystąpił wśród największych gospodarstw (100 ha UR i więcej) stosujących nawożenie organiczne – 95,8%. Najczęściej nawożenie gnojówką stosowały gospodarstwa z grupy obszarowej UR 30-50 ha (48,0%), a gnojowicą – o powierzchni 50 ha UR i więcej (22,4%).

Najwyższe zużycie obornika na 1 ha UR w dobrej kulturze odnotowano w grupach 10-15 i 15-20 ha, odpowiednio 9,7 dt i 8,5 dt, przy przeciętnym nawożeniu w kraju wynoszącym 5,1 dt.

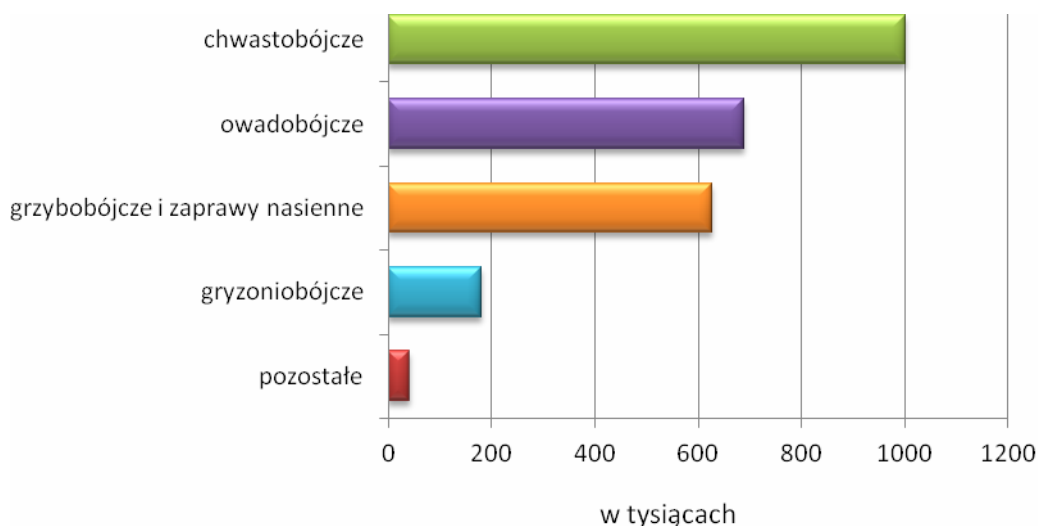
Według wyników badania metod produkcji, w 2010 r. prawie co trzecie gospodarstwo o powierzchni powyżej 1 ha UR prowadzące działalność rolniczą posiadało **urządzenia**

do magazynowania odchodów zwierzęcych, a wśród nich 70,3% gospodarstw dysponowało urządzeniami do magazynowania obornika, 78,2% – gnojówki i 32,3% gospodarstw – gnojowicy. O ile urządzenia do magazynowania obornika były w zdecydowanej większości odkryte, to do przechowywania gnojówki i gnojowicy były urządzeniami zakrytymi.

Najwięcej gospodarstw z urządzeniami do magazynowania obornika i gnojówki zarejestrowanych zostało w grupach gospodarstw o powierzchni 20-30 ha i 30-50 ha UR (odpowiednio 47,8% i 53,0% i stosownie 54,1% i 56,4% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą). Ponad 21% gospodarstw w grupach 20-30 ha (21,9%), 30-50 ha (23,7%) i 50-100 ha UR (21,9%) wyposażonych było w urządzenia do magazynowania gnojowicy.

W badaniu metod produkcji rolnej w 2010 r. zebrane zostały również informacje o rodzaju zastosowanych **środków ochrony roślin** w podziale na: owadobójcze, grzybobójcze i zaprawy nasienne, chwastobójcze, gryzoniobójcze oraz pozostałe. Spośród gospodarstw prowadzących działalność rolniczą o powierzchni powyżej 1 ha UR 73,7% jednostek (1093,3 tys.) stosowało przynajmniej jedną z w/w grup środków.

Wykres 35. Gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha UR stosujące środki ochrony roślin

Wśród jednostek o powierzchni powyżej 1 ha UR stosujących środki ochrony roślin:

- 91,6% stosowało środki chwastobójcze,
- 63,1% – owadobójcze,
- 57,4% – grzybobójcze i zaprawy nasienne,
- 16,5% – gryzoniobójcze,
- 3,8% – pozostałe.

Ponad 85% gospodarstw w każdej z grup o powierzchni od 10 do 50 ha UR stosowało co najmniej jedną z omawianych grup środków ochrony roślin.

Według wyników spisu zaledwie 13,6 tys. gospodarstw stosowało **nawadnianie**, a powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku wynosiła ponad 45 tys. ha, tj. 0,4% powierzchni upraw ogółem.

W badaniu metod produkcji rolnej zebrano informacje o **metodach nawadniania i źródłach wody**. Z ich analizy wynika, że gospodarstwach powyżej 1 ha UR nawadnianie kropelkowe stosowało – ponad 4 tys. jednostek, powierzchniowe – 3,6 tys. i zraszaczami – 2,7 tys. gospodarstw. Najwięcej gospodarstw wykorzystywało do nawadniania wodę gruntową – ponad 4 tys., a następnie wodę powierzchniową w obrębie gospodarstwa – 2,3 tys. oraz wodę spoza gospodarstwa z ogólnie dostępnych sieci – ok. 2 tys. gospodarstw.

Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

W okresie od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r., 1886,9 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego prowadziło działalność rolniczą, w tym 1480,2 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha.

Obok dochodów z działalności rolniczej gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego uzyskiwały dochody z następujących źródeł:

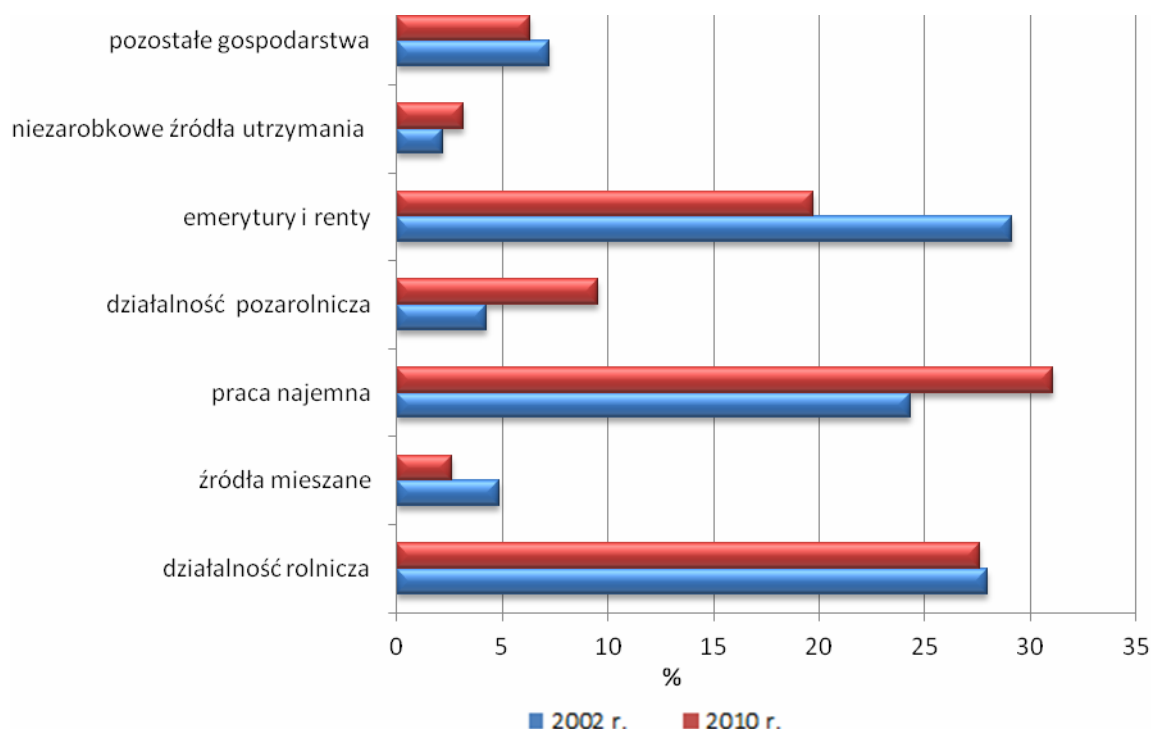
- pracy najemnej – 47,7% ogółu omawianych gospodarstw (w 2002 r. – 42,1%),
- emerytur i rent – 33,1% (w 2002 r. – 57,5%),
- działalności pozarolniczej – 19,7% (w 2002 r. – 11,8%),
- innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą – 6,9% (w 2002 r. – 8,2%).

Działalność rolnicza dla 27,6% (w 2002 r. – dla 27,9%) gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstw rolnego oraz 34,1% (w 2002 r. – dla 36,1%) gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiła główne źródło utrzymania, czyli źródło dochodów przekraczające 50% dochodów ogółem.

Emerytury i renty dla 19,7% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego i 15,1% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR stanowiły główne źródło dochodów.

Dochody z **pracy najemnej** przekraczały 50% dochodów ogółem w przypadku 31,1% ogółu omawianych gospodarstw domowych i 28,7% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Wykres 36. Struktura gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego według głównego źródła utrzymania w latach 2002 i 2010

Działalność pozarolnicza stanowiła główne źródło utrzymania dla 9,5% omawianych gospodarstw domowych oraz 9,3% gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Inne niezarobkowe źródła utrzymania (poza emeryturą i rentą) były głównym źródłem utrzymania dla 3,1% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, w tym dla 2,7% gospodarstw domowych użytkujących gospodarstwo indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Wśród omawianych gospodarstw domowych wyodrębniono również gospodarstwa uzyskujące główne dochody z dwóch rodzajów **źródeł mieszanych**. Odsetek gospodarstw domowych, dla których łączne dochody z **działalności rolniczej i pracy najemnej** (z przewagą dochodów z działalności rolniczej) przekraczały 50% dochodów ogółem, wyniósł dla gospodarstw indywidualnych 0,7%, a dla gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR – 0,8%. Odsetek gospodarstw domowych, dla których łączne

dochody z **pracy najemnej** i **działalności rolniczej** (z przewagą dochodów z pracy najemnej) przekraczały 50% dochodów ogółem, wyniósł dla gospodarstw indywidualnych 2,0%, a dla gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR – 2,2%.

Dla 6,3% ogółu gospodarstw domowych użytkujących gospodarstwo indywidualne i 7,0% użytkujących gospodarstwo indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha UR, żadne z powyżej wymienionych źródeł dochodów nie przekroczyło 50% dochodów ogółem.

Tabl. 8. Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według głównego źródła dochodu gospodarstwa domowego

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym z głównym źródłem dochodów gospodarstwa domowego z:			
		działalności		pracy najemnej	emerytury i renty
		rolniczej	poza-rolniczej		
Struktura liczby gospodarstw w %	100,0	27,6	9,5	31,1	19,7
Odsetek kierujących w wieku do 40 lat	25,0	28,5	30,5	32,1	5,0
Odsetek kierujących kobiet	33,2	18,8	31,9	36,1	47,9
Odsetek kierujących z wykształceniem rolniczym	41,0	60,5	32,0	29,6	36,8
Nakłady pracy na 1 gospodarstwo w AWU	1,1	1,8	1,6	0,7	0,4
Nakłady pracy na 100 ha UR w AWU	15,3	11,6	31,9	20,9	15,6
Odsetek gospodarstw domowych produkujących głównie na samozaopatrzenie	38,3	20,2	35,0	43,8	56,0
Odsetek gospodarstw z działalnością inną niż rolnicza	2,9	2,0	13,4	0,9	0,8
Odsetek gospodarstw, gdzie przychody z działalności innej niż rolnicza przewyższają przychody z działalności rolniczej	34,4	9,5	55,5	18,1	11,5
Wielkość ekonomiczna gospodarstwa w tys. euro	9,2	23,6	5,3	3,0	2,0
Powierzchnia UR na 1 gospodarstwo w ha	7,09	15,75	5,00	3,48	2,30

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym z głównym źródłem dochodów gospodarstwa domowego z:			
		działalności		pracy najemnej	emerytury i renty
		rolniczej	poza- rolniczej		
Obsada zwierząt na 1 gospodarstwo w SD	5,0	14,1	2,1	1,1	0,8
Obsada zwierząt na 100 ha UR w SD	70,5	89,6	41,8	32,4	35,2
Liczba ciągników na 1 gospodarstwo w szt.	0,8	1,5	0,5	0,5	0,4
Liczba ciągników na 100 ha UR w szt.	10,8	9,3	10,2	13,9	15,9
Zużycie NPK na 1 ha w kg	115	136	81,9	74,6	59,8

Analizując główne źródła utrzymania gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, należy zauważyć, że wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych:

- rósł odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z działalności rolniczej przekraczały 50% ogółu dochodów – z 3,9% w grupie obszarowej 0-1 ha UR i 7,9% w grupie 1-2 ha do 86,3% w grupie 30-50 ha UR (po czym malał do 81,5% dla gospodarstw o powierzchni 100 ha UR i więcej),
- malał odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z pracy najemnej przekraczały 50% ogółu dochodów – z 39,5% w grupie obszarowej do 1 ha UR włącznie i 41,4% w grupie 1-2 ha do 3,3% w grupie obszarowej 100 ha UR i więcej,
- malał odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z emerytur i rent przekraczały 50% ogółu dochodów – z 36,4% w grupie obszarowej do 1 ha UR włącznie i 27,0% w grupie 1-2 ha do 0,6% w grupie 100 ha UR i więcej.

Odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z działalności pozarolniczej przekraczały 50% ogółu dochodów był najwyższy w grupie gospodarstw rolnych o powierzchni 1-2 ha UR (12,1%), a najniższy w grupie gospodarstw o powierzchni – 20-30 ha i 30-50 ha UR (po 3,7%).

Wśród ogółu gospodarstw rolnych, których gospodarstwa domowe uzyskiwały ponad 50% dochodów z działalności rolniczej dominowały gospodarstwa o powierzchni użytków

rolnych 5-10 ha (27,6%) i 10-15 ha (18,7%). Gospodarstwa domowe, gdzie głównym źródłem utrzymania były: praca najemna, emerytury i renty, działalność pozarolnicza, niezarobkowe źródła, użytkowały przede wszystkim małe gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych 1-2 ha. Wśród gospodarstw domowych uzyskujących główny dochód ze źródeł mieszanych dominowały gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych 5-10 ha.

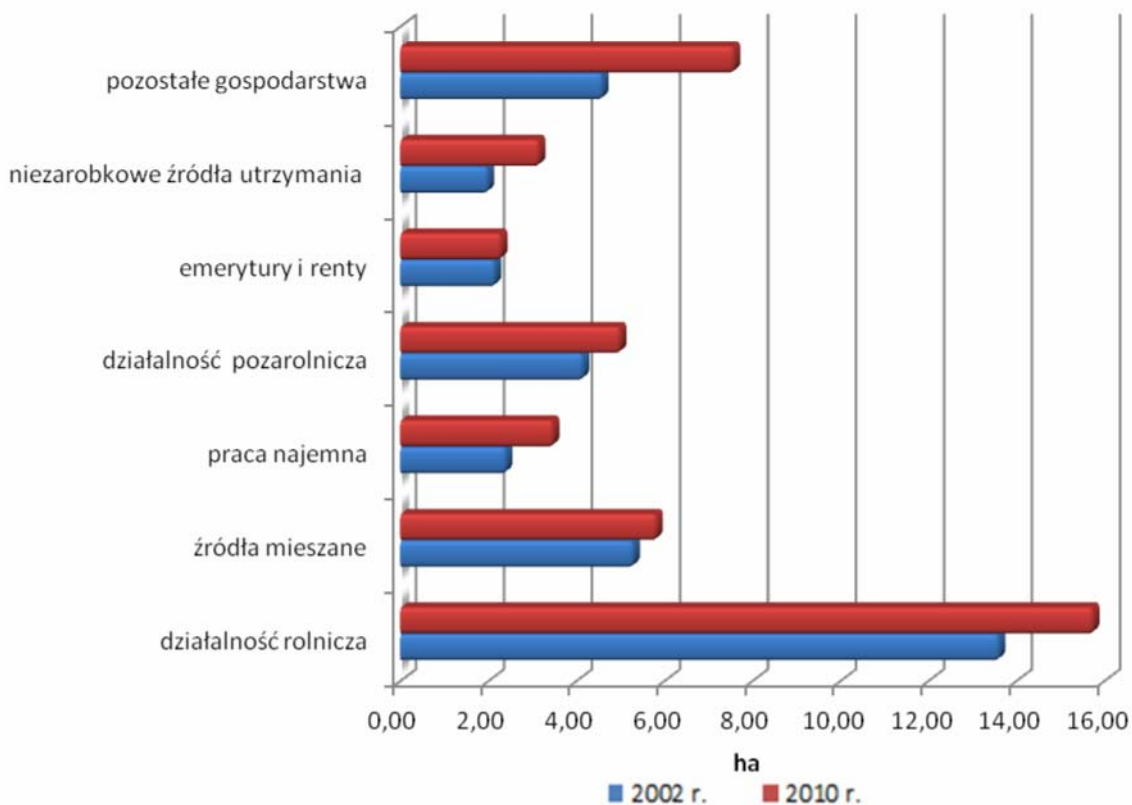
W grupie gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem dochodów była działalność rolnicza odnotowano najwyższy odsetek osób kierujących gospodarstwem rolnym posiadających **wykształcenie rolnicze** (60,5%). Najmniej kierujących posiadało wykształcenie rolnicze wśród gospodarstw domowych, gdzie głównym źródłem utrzymania były źródła niezarobkowe poza emeryturą i rentą (27,8%). Najwyższy odsetek osób kierujących z wykształceniem wyższym rolniczym (2,6%) wystąpił w grupie gospodarstw domowych, gdzie głównym źródłem utrzymania była działalność pozarolnicza, a najniższy (0,9%) wśród gospodarstw utrzymujących się głównie z emerytur i rent.

Wśród gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania były dochody z działalności rolniczej odnotowano najniższy odsetek tych gospodarstw, które **zużywały więcej niż 50% wartości produkcji rolniczej** wytworzonej w gospodarstwie rolnym – 20,2%. Omawiany odsetek osiągnął najwyższą wartość – 56,0% – w grupie gospodarstw domowych, dla których główne źródło utrzymania stanowiły emerytury i renty.

Prawie wszystkie omawiane gospodarstwa domowe posiadały gospodarstwa rolne z **użytkami rolnymi ogółem i w dobrej kulturze rolnej**. Najwyższy odsetek gospodarstw bez użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej odnotowano w grupach gospodarstw domowych, gdzie głównym źródłem utrzymania były emerytury i renty (2,2%) oraz inne niezarobkowe źródła utrzymania (2,0%). W wymienionych grupach gospodarstw domowych wystąpiło najwięcej gospodarstw rolnych z powierzchnią ugorów (ok. 15%). Najniższy odsetek gospodarstw z ugorami odnotowano wśród gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza – 7,7%.

Gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza posiadały największe obszarowo gospodarstwa rolne. **Średnia powierzchnia użytków rolnych** w tych gospodarstwach wynosiła 15,75 ha. Najmniejsze obszarowo gospodarstwa rolne (średnia powierzchnia UR – 2,30 ha) były użytkowane przez gospodarstwa domowe, gdzie głównym źródłem utrzymania były emerytury i renty.

Wykres 37. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego gospodarstw według głównego źródła utrzymania gospodarstwa domowego w latach 2002 i 2010

Blisko 90% gospodarstw rolnych z grup gospodarstw domowych, gdzie główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego stanowiły dochody z działalności rolniczej i pracy najemnej oraz z działalności rolniczej **uprawiało** zboża, a tylko 53,3% gospodarstw rolnych, w których inne niezarobkowe źródła utrzymania stanowiły ponad 50% dochodów ogółem gospodarstwa domowego.

Gospodarstwa domowe, gdzie głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza charakteryzował najwyższy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających strączkowe jadalne (2,6% ogółu omawianych gospodarstw domowych), rośliny przemysłowe (15,5%) oraz warzywa gruntowe (8,8%) i warzywa pod osłonami (1,4%).

Wśród gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza i praca najemna odnotowano najwyższy odsetek gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki (57,4%) oraz truskawki (5,7%).

Gospodarstwa domowe, gdzie głównym źródłem utrzymania była działalność pozarolnicza najrzadziej podejmowały się uprawy ziemniaków (27,1% omawianych gospodarstw domowych). Wśród gospodarstw domowych, dla których emerytura i renta stanowiła główne źródło dochodów odnotowano najniższy odsetek gospodarstw rolnych

prowadzących produkcję roślin przemysłowych, warzyw pod osłonami i truskawek. Najniższy odsetek gospodarstw zajmujących się uprawą strączkowych jadalnych, warzyw gruntowych i również warzyw pod osłonami wystąpił w grupie gospodarstw domowych, gdzie ponad 50% dochodów ogółem stanowiły niezarobkowe źródła utrzymania inne niż emerytura i renta.

Średnia powierzchnia uprawy przypadająca na 1 gospodarstwo rolne dla wszystkich ww. roślin uprawnych była największa w przypadku gospodarstw użytkowanych przez gospodarstwa domowe uzyskujące główne dochody z działalności rolniczej.

Zwierzęta gospodarskie posiadało 78,9% gospodarstw rolnych z grupy gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania było źródło mieszane – działalność rolnicza i praca najemna oraz 75,4% gospodarstw, gdzie omawianym źródłem była działalność rolnicza. Najniższy odsetek gospodarstw rolnych (36,6%) prowadzących chów zwierząt odnotowano wśród gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania była działalność pozarolnicza.

W grupie gospodarstw domowych, dla których 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z działalności rolniczej odnotowano najwyższy odsetek gospodarstw rolnych posiadających bydło (54,7%). Omawiany odsetek był najniższy wśród gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z działalności pozarolniczej (12,2%).

Gospodarstwa domowe, dla których głównym źródłem dochodów była działalność rolnicza i praca najemna charakteryzowały się najwyższym odsetkiem gospodarstw rolnych utrzymujących: trzodę chlewną (42,0%), owce (1,3%), konie (9,2%) oraz drób kurzy (61,6%). Najniższe omawiane odsetki odnotowano w grupach gospodarstw domowych, gdzie głównym źródłem utrzymania były odpowiednio: działalność pozarolnicza i niezarobkowe źródła utrzymania inne niż emerytura i renta (po 9,9%), praca najemna i niezarobkowe źródła utrzymania inne niż emerytura i renta (po 0,6%), praca najemna (4,0%) oraz działalność pozarolnicza (25,8%).

Wyniki badania pokazały, że ponad połowa gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą posiadała **ciągniki**. Ciągniki odnotowano w ponad 80% gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza oraz źródło mieszane (działalność rolnicza i praca najemna), a jedynie w co trzecim gospodarstwie domowym uzyskującym ponad 50% dochodów z emerytur i rent oraz z pozostałych niezarobkowych źródeł utrzymania.

W 2010 r., ponad 2/3 ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą **stosowało nawozy** mineralne i wapniowe i niespełna połowa – organiczne pochodzenia zwierzęcego. Najwyższe odsetki gospodarstw stosujących nawożenie mineralne i wapniowe oraz organiczne odnotowano w grupie gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza – odpowiednio 86,9% i 71,0% oraz źródło mieszane (działalność rolnicza i praca najemna) – odpowiednio 86,1% i 71,7%, a najniższe wśród gospodarstw, gdzie głównym źródłem dochodów były inne (niż emerytura i renta) niezarobkowe źródła utrzymania – odpowiednio 47,2% i 29,8%.

Zużycie NPK na 1 ha UR w dobrej kulturze było najwyższe wśród gospodarstw, dla których głównym źródłem utrzymania była działalność rolnicza – 136 kg, a najniższe wśród gospodarstw, gdzie głównym źródłem dochodów były inne (niż emerytura i renta) niezarobkowe źródła utrzymania – niecałe 59 kilogramów.

W **przekroju terytorialnym**, najwyższy odsetek gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem utrzymania były dochody z działalności rolniczej wystąpił w województwach: kujawsko-pomorskim (52,2% ogółu gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w województwie), podlaskim (46,7%), warmińsko-mazurskim (43,9%) oraz wielkopolskim (41,6%), natomiast najniższy – w podkarpackim (8,3%), śląskim (10,3%) i małopolskim (13,2%).

Województwa o najwyższym udziale, wśród ogółu gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, gospodarstw, które uzyskiwały ponad 50% dochodów z działalności pozarolniczej to: lubuskie (12,3%), opolskie (11,9%) oraz dolnośląskie i zachodniopomorskie (po 11,6%), zaś o najniższym udziale lubelskie (7,1%) i podkarpackie (7,9%).

Odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z pracy najemnej przekraczały 50% dochodów ogółem był najwyższy w województwach: śląskim (38,3%), podkarpackim (37,5%) i małopolskim (37,0%), natomiast najniższy w województwach: kujawsko-pomorskim (19,9%), podlaskim (23,1%) i warmińsko-mazurskim (23,0%).

Najwyższy odsetek gospodarstw domowych, dla których dochód z emerytur i rent stanowił główne źródło utrzymania wystąpił w województwach: podkarpackim (32,0%), śląskim (30,1%) oraz małopolskim (26,2%), a najniższy w województwach: kujawsko-pomorskim (9,8%), podlaskim (11,3%) wielkopolskim (12,3%) i pomorskim (12,4%).

Cele produkcji gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

Wyniki spisu wykazały, że w przypadku 723,6 tys. gospodarstw indywidualnych (38,3% ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą), w tym 503,4 tys. gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha UR (34,0% ogółu gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR prowadzących działalność rolniczą), **gospodarstwo domowe użytkownika zużywało więcej niż 50% wartości wytworzonej końcowej produkcji rolniczej**, a więc produkowało **głównie na samozaopatrzenie**. Odsetek omawianych gospodarstw malał wraz z rosnącą powierzchnią gospodarstwa: z 54,1% w grupie obszarowej 0-1 ha i 48,3% w grupie 1-2 ha do 0,2% wśród gospodarstw o powierzchni 30 ha UR i więcej.

Wśród gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie 463,7 tys. gospodarstw indywidualnych (24,6% ogółu gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą), w tym w ponad 260 tys. gospodarstw indywidualnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha (17,7% ogółu gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR prowadzących działalność rolniczą) produkowało **wyłącznie na samozaopatrzenie** gospodarstwa domowego użytkownika.

W grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie wyodrębniono poza ww. także podgrupę gospodarstw, których **gospodarstwo domowe zużywało od 51% do 75% wartości końcowej produkcji rolniczej** oraz podgrupę gospodarstw, których **gospodarstwo domowe zużywało od 76% do 99% wartości końcowej produkcji rolniczej**

Gospodarstwa domowe ponad 1160 tys. użytkowników gospodarstw indywidualnych (61,7% ogółu gospodarstw indywidualnych z działalnością rolniczą), w tym 976,8 tys. gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR (66,0% ogółu gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR z działalnością rolniczą) **zużywało 50% i mniej wartości końcowej produkcji rolniczej**. Zdecydowana większość tych gospodarstw przeznaczała wytworzone produkty rolne na sprzedaż i w związku z tym na potrzeby analizy przyjęto, że jest to grupa gospodarstw produkujących **głównie na sprzedaż**. Odsetek omawianych gospodarstw towarowych rósł wraz z rosnącą powierzchnią użytków rolnych: z 45,9% w grupie obszarowej 0-1 ha i 51,7% w grupie 1-2 ha do prawie 100% wśród gospodarstw o powierzchni 30 ha i więcej.

W grupie jednostek produkujących głównie na sprzedaż, **wyłącznie na sprzedaż** produkowało 331,2 tys. gospodarstw, tj. 17,6% ogółu gospodarstw indywidualnych.

Najwyższy odsetek omawianych gospodarstw odnotowano w grupie obszarowej 100 ha i więcej UR – 37,7%, a najniższy w grupie 15-20 ha – 10,1%.

W grupie gospodarstw produkujących głównie na sprzedaż wyodrębniono dodatkowo podgrupę gospodarstw, których **gospodarstwo domowe zużywało od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej** oraz podgrupę gospodarstw, których **gospodarstwo domowe zużywało od 26% do 50% wartości końcowej produkcji rolniczej**.

Tabl. 9. Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczanej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego

Wyszczególnienie	Ogółem	Odsetek wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczanej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego					
		0%	1-25%	26-50%	51-75%	76-99%	100%
Struktura liczby gospodarstw w %	100,0	17,6	30,9	13,2	4,0	9,8	24,6
Odsetek kierujących w wieku do 40 lat	25,0	27,6	27,5	26,7	26,3	25,5	18,7
Odsetek kierujących – kobiet	33,2	35,0	25,9	29,9	29,7	31,1	44,2
Odsetek kierujących z wykształceniem rolniczym	41,0	35,0	51,8	44,3	45,6	43,4	28,2
Nakłady pracy na 1 gospodarstwo w AWU	1,1	0,7	1,4	1,2	1,4	1,4	0,8
Nakłady pracy na 100 ha UR w AWU	15,3	9,4	12,2	14,2	23,1	23,1	50,6
Odsetek gospodarstw, gdzie działalność rolnicza jest głównym źródłem utrzymania gospodarstwa domowego	27,6	17,2	45,1	38,6	34,4	28,5	5,8
Odsetek gospodarstw z działalnością inną niż rolnicza	2,9	3,0	3,4	3,1	3,1	3,5	1,7
Odsetek gospodarstw, gdzie przychody z działalności innej niż rolnicza przewyższają przychody z działalności rolniczej	34,4	45,3	30,4	25,7	33,7	36,0	38,0
Wielkość ekonomiczna gospodarstwa w tys. euro	9,2	9,0	16,4	11,0	5,8	5,4	1,3

Wyszczególnienie	Ogółem	Odsetek wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczony na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego					
		0%	1-25%	26-50%	51-75%	76-99%	100%
Powierzchnia UR na 1 gospodarstwo w ha	7,09	7,11	11,33	8,68	5,93	5,90	1,56
Obsada zwierząt na 1 gospodarstwo w SD	5,0	3,3	9,5	7,3	2,9	2,9	0,5
Obsada zwierząt na 100 ha UR w SD	70,5	46,3	84,1	84,1	48,1	49,4	29,9
Liczba ciągników na 1 gospodarstwo w szt.	0,8	0,4	1,1	1,0	0,9	0,9	0,3
Liczba ciągników na 100 ha UR w szt.	10,8	6,2	10,1	11,1	15,4	14,9	21,8
Zużycie NPK na 1 ha w kg	115	117	132	110	86,1	67,7	40,5

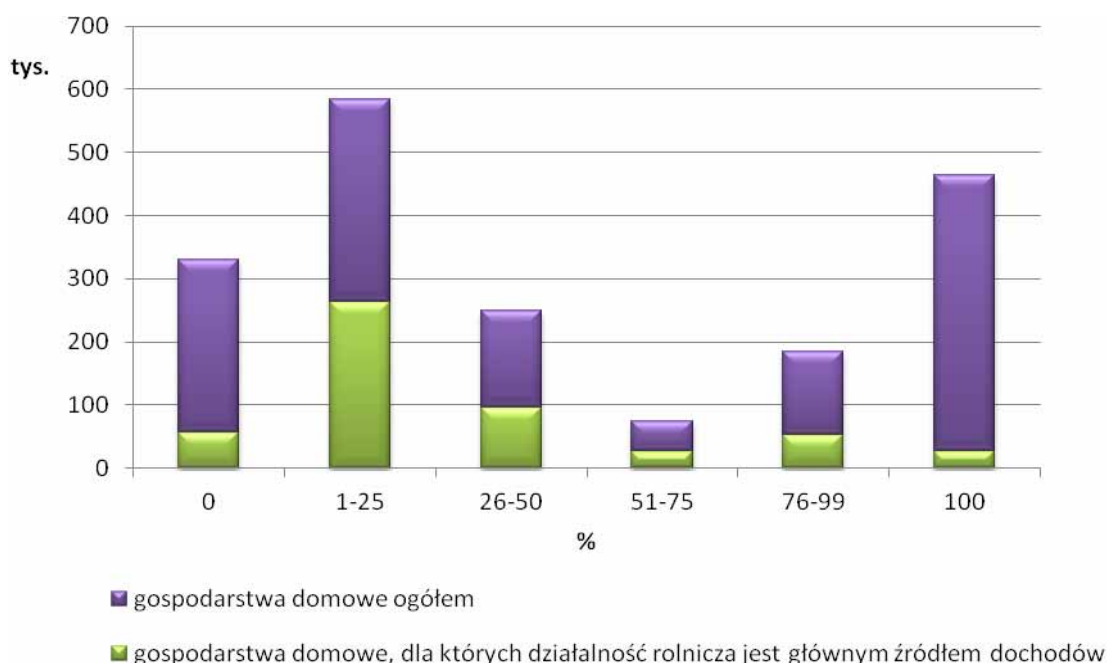
Ponad 45% **osób kierujących** gospodarstwami, których produkcja rolnicza przeznaczona była głównie na sprzedaż posiadało **wykształcenie rolnicze**, a niespełna 34% kierujących gospodarstwami produkującymi głównie na samozaopatrzenie (w tym 28,2% produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie). Wśród osób posiadających wykształcenie rolnicze wykształceniem wyższym rolniczym legitymowało się 5,5% kierujących gospodarstwami produkującymi głównie na rynek (w tym co dziesiąty kierujący gospodarstwami produkującymi wyłącznie na sprzedaż), a tylko 2,6% kierujących jednostkami produkującymi głównie na samozaopatrzenie. Kurs rolniczy jako najwyższy poziom wykształcenia rolniczego posiadało prawie 60% kierujących gospodarstwami produkującymi głównie na samozaopatrzenie (w tym 64,2% – wyłącznie na samozaopatrzenie), a niespełna 43% – głównie na rynek.

Analizując **źródła dochodów** gospodarstw domowych z użytkownikami gospodarstw indywidualnych należy zauważyć, że odsetek gospodarstw domowych uzyskujących dochody z działalności pozarolniczej był zbliżony w grupie jednostek produkujących głównie na rynek oraz głównie na samozaopatrzenie i wynosił odpowiednio 20,1% i 19,2%. W poszczególnych podgrupach omawiany odsetek przyjmował wartości od 17,2% w gospodarstwach, których gospodarstwa domowe zużywały od 1 do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej do 25,9% w jednostkach produkujących wyłącznie na sprzedaż. Odsetki gospodarstw domowych uzyskujących dochody z pracy najemnej jak i emerytury i renty były wyższe

w grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie, osiągając najwyższe wartości w podgrupie jednostek produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie (odpowiednio 54,5% i 48,1%). Omawiane odsetki były najniższe, w przypadku pracy najemnej w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 1 do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej (42,1%), a w przypadku emerytur i rent – wśród podmiotów produkujących wyłącznie na sprzedaż (26,0%).

Prowadzenie działalności rolniczej było **głównym źródłem dochodów** dla 35,8% gospodarstw domowych produkujących głównie na rynek wobec 14,5% gospodarstw domowych produkujących głównie na samozaopatrzenie. W podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 1 do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej ok. 45% podmiotów uzyskiwało główne dochody z działalności rolniczej. Omawiany odsetek był najniższy (5,8%) wśród gospodarstw domowych zużywających całą wytworzoną produkcję.

Wykres 38. Gospodarstwa domowe ogółem, w tym gospodarstwa, dla których działalność rolnicza jest głównym źródłem dochodów według wielkości odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczanej na samozaopatrzenie

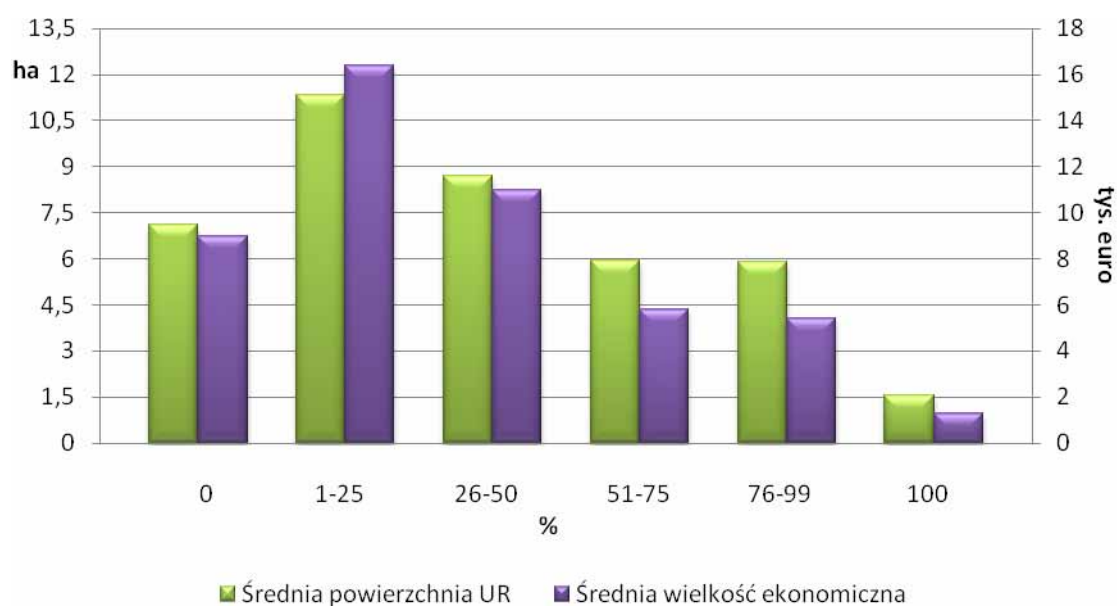
Co dziesiąte gospodarstwo domowe produkujące głównie na rynek wskazało działalność pozarolniczą jako główne źródło dochodów. W podgrupie gospodarstw produkujących wyłącznie na rynek, jednostki ze wspomnianym źródłem stanowiły 16,0% ogółu gospodarstw należących do tej podgrupy. W grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie odsetek gospodarstw domowych, gdzie działalność

pozarolnicza była głównym źródłem dochodów wynosił 8,7%, osiągając najniższą wartość (7,0%) w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 51% do 75% wartości końcowej produkcji rolniczej,

W przypadku pracy najemnej oraz emerytury i renty, to gospodarstwa domowe produkujące głównie na samozaopatrzenie częściej deklarowały, że wspomniane źródła są głównymi źródłami ich dochodów (odpowiednio 35,4% i 28,8%). Omawiane odsetki były najwyższe wśród gospodarstw domowych zużywających całą wytworzoną produkcję (odpowiednio 38,8% i 35,0%). Należy przy tym zauważyć, że w podgrupie gospodarstw produkujących wyłącznie na rynek odnotowano również wysoki odsetek gospodarstw deklarujących, że praca najemna była ich głównym źródłem dochodów (38,1%).

Średnia wielkość ekonomiczna gospodarstwa indywidualnego prowadzącego działalność rolniczą wynosiła w 2010 r. 9,2 tys. euro. W grupie gospodarstw produkujących głównie na sprzedaż omawiana średnia wynosiła 13,1 tys. euro, osiągając najwyższą wartość w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 1 do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej – 16,4 tys. euro. Średnia wielkość ekonomiczna gospodarstwa produkującego wyłącznie na rynek była nieco niższa od średniej krajowej i wynosiła 9,0 tys. euro.

Wykres 39. Średnia wielkość użytków rolnych i średnia wielkość ekonomiczna gospodarstw rolnych według wielkości odsetka wartości końcowej produkcji rolniczej przeznaczanej na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego

Średnia wielkość ekonomiczna w grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie wynosiła 2,8 tys. euro i była ponad 4,5-krotnie niższa niż w grupie produkujących głównie na rynek. Wpływ na to miała liczna podgrupa jednostek produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie, gdzie średnia wielkość ekonomiczna wynosiła zaledwie 1,3 tys. euro (w pozostałych jednostkach omawianej grupy gospodarstw średnia wielkość ekonomiczna wynosiła ok. 5,5 tys. euro).

Działalność inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym prowadziło 3,2% gospodarstw produkujących głównie na rynek i 2,3% – głównie na potrzeby gospodarstwa domowego (w tym zaledwie 1,7% – wyłącznie na samozaopatrzenie). Gospodarstwa produkujące głównie na samozaopatrzenie częściej niż jednostki wytwarzające głównie na rynek prowadziły działalność z zakresu: agroturystyki, rękodzieła, przetwórstwa produktów rolnych, przetwarzania surowego drewna w gospodarstwie i rolniczych prac kontraktowych. Wśród gospodarstw wytwarzających głównie na sprzedaż popularniejsza była akwakultura, produkcja energii odnawialnej i inne działalności (np. prowadzenie sklepu, w którym sprzedaje się wytworzone w gospodarstwie produkty rolne).

Gospodarstwa indywidualne produkujące **głównie na samozaopatrzenie** były najmniejsze zarówno pod względem powierzchni jak i wielkości produkcji roślinnej oraz zwierzęcej, a ich analiza wykazała, że:

- średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 gospodarstwo, wynosząca 3,12 ha dla całej grupy, mieściła się w granicach od 1,56 ha wśród gospodarstw produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie do 5,93 ha dla gospodarstw, których gospodarstwo domowe zużywało od 51% do 75% wartości końcowej produkcji rolniczej,
- odsetek gospodarstw posiadających zasiewy, ugory i ogrody przydomowe był wyższy niż w grupie gospodarstw produkujących głównie na rynek, osiągając najwyższą wartość dla zasiewów wśród gospodarstw, których gospodarstwo domowe zużywało od 51% do 75% wartości końcowej produkcji rolniczej (93,2%), a dla ugorów i ogrodów przydomowych – wśród podmiotów produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie (odpowiednio 13,5% i 33,8%),
- prawie połowa ogółu gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie uprawiała ziemniaki i była to jedyna uprawa gdzie omawiany odsetek przewyższał ten odnotowany dla ogółu gospodarstw produkujących głównie na sprzedaż. Analizując poszczególne podgrupy gospodarstw produkujących zarówno na samozaopatrzenie

jak i na sprzedaż należy zauważyć, że wśród gospodarstw, których gospodarstwo domowe zużywało od 51% do 75% wartości końcowej produkcji rolniczej wystąpił najwyższy odsetek podmiotów zajmujących się uprawą zbóż, ziemniaków, strączkowych jadalnych i truskawek (odpowiednio 88,9%, 59,0%, 2,4% i 5,9%),

- średnia powierzchnia wszystkich podstawowych upraw przypadająca na 1 gospodarstwo prowadzące poszczególne uprawy była niższa niż w podmiotach wytwarzających głównie na rynek osiągając najniższe wartości dla gospodarstw produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie,
- w przypadku produkcji zwierzęcej, dla owiec, drobiu kurzego, koni oraz kóz odsetek podmiotów utrzymujących wymienione gatunki był wyższy niż w grupie gospodarstw produkujących głównie na sprzedaż i wynosił odpowiednio: 0,9%, 53,3%, 7,1% (przy czym był najwyższy w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwo domowe zużywało od 76% do 99% wartości końcowej produkcji rolniczej i wynosił 1,2% dla owiec, 61,9% dla drobiu kurzego, 11,9% dla koni) oraz 2,3% (przy czym był najwyższy w podgrupie gospodarstw produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie – 2,4%),
- liczba poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich przypadająca na 1 gospodarstwo prowadzące chów danego gatunku była znacznie niższa niż w grupie gospodarstw produkujących głównie na rynek. Najniższe wartości omawianego wskaźnika odnotowano wśród gospodarstw wytwarzających produkty wyłącznie na samozaopatrzenie. Gospodarstwa te utrzymywały średnio: 1,3 szt. bydła, 2,3 szt. świń, 3,7 szt. owiec, 2,6 szt. kóz, 18,6 szt. drobiu kurzego oraz 1,6 szt. koni.

Gospodarstwa indywidualne produkujące **głównie na sprzedaż** charakteryzowały się:

- wyższą od przeciętnej dla kraju średnią powierzchnią użytków rolnych wynoszącą 9,56 ha. Zdecydowanie największe były gospodarstwa, których gospodarstwa domowe zużywały od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej. Ich średnia powierzchnia wynosiła 11,33 ha użytków rolnych. Należy zauważyć, że średnia powierzchnia gospodarstw produkujących wyłącznie na rynek kształtowała się na poziomie średniej krajowej i wynosiła 7,11 ha użytków rolnych,
- wyższymi, w porównaniu do gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie, odsetkami gospodarstw użytkujących użytki rolne, trwałe użytki zielone oraz uprawy trwałe, w tym sady,

- większymi, niż w grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie, średnimi powierzchniami poszczególnych rodzajów użytków rolnych (z wyjątkiem ogrodów przydomowych). Należy zauważyć, że w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej odnotowano największe omawiane średnie dla: gruntów pod zasiewami (8,24 ha na 1 gospodarstwo), pastwisk trwałych (0,54 ha), upraw trwałych (0,35 ha), w tym sadow (0,34 ha). Średnia powierzchnia gruntów ugorowanych była najwyższa w podgrupie gospodarstw produkujących wyłącznie na sprzedaż i wynosiła 0,33 ha, a łąk trwałych – w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 26% do 50% wartości końcowej produkcji rolniczej (1,81 ha na 1 gospodarstwo),
- wyższymi (z wyjątkiem ziemniaków) niż w przypadku grupy gospodarstw wytwarzającej głównie na samozaopatrzenie odsetkami gospodarstw posiadających podstawowe grupy upraw. Wśród wszystkich podgrup analizowanych jednostek (produkujących zarówno na samozaopatrzenie jak i na sprzedaż) gospodarstwa, których gospodarstwa domowe zużywały od 1 do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej charakteryzowały się najwyższym odsetkiem gospodarstw uprawiających rośliny przemysłowe, warzywa gruntowe i warzywa pod osłonami (odpowiednio: 11,9%, 8,4% i 1,4%). Odsetek jednostek uprawiających rośliny strączkowe był taki sam jak w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwo domowe zużywało od 51% do 75% wartości końcowej produkcji rolniczej (2,4%),
- w porównaniu do grupy gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie, wyższymi średnimi powierzchniami poszczególnych roślin w 1 gospodarstwie prowadzącym daną uprawę. W podgrupie gospodarstw produkujących wyłącznie na rynek odnotowano największe średnie powierzchnie wszystkich (z wyjątkiem zbóż) podstawowych upraw (strączkowe jadalne – 3,36 ha, ziemniaki – 0,92 ha, rośliny przemysłowe – 10,52 ha, warzywa gruntowe – 2,66 ha, warzywa pod osłonami – 0,50 ha, truskawki – 1,28 ha). Największą średnią powierzchnię uprawy zbóż (7,47 ha) posiadały gospodarstwa, których gospodarstwa domowe zużywały od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej,
- znacznie wyższym (w odniesieniu do podmiotów produkujących głównie na samozaopatrzenie) odsetkiem gospodarstw produkujących grzyby jadalne. Średnia powierzchnia uprawy grzybów w gospodarstwach produkujących głównie na samozaopatrzenie wynosiła niecałe 3 m², a w gospodarstwach produkujących głównie na

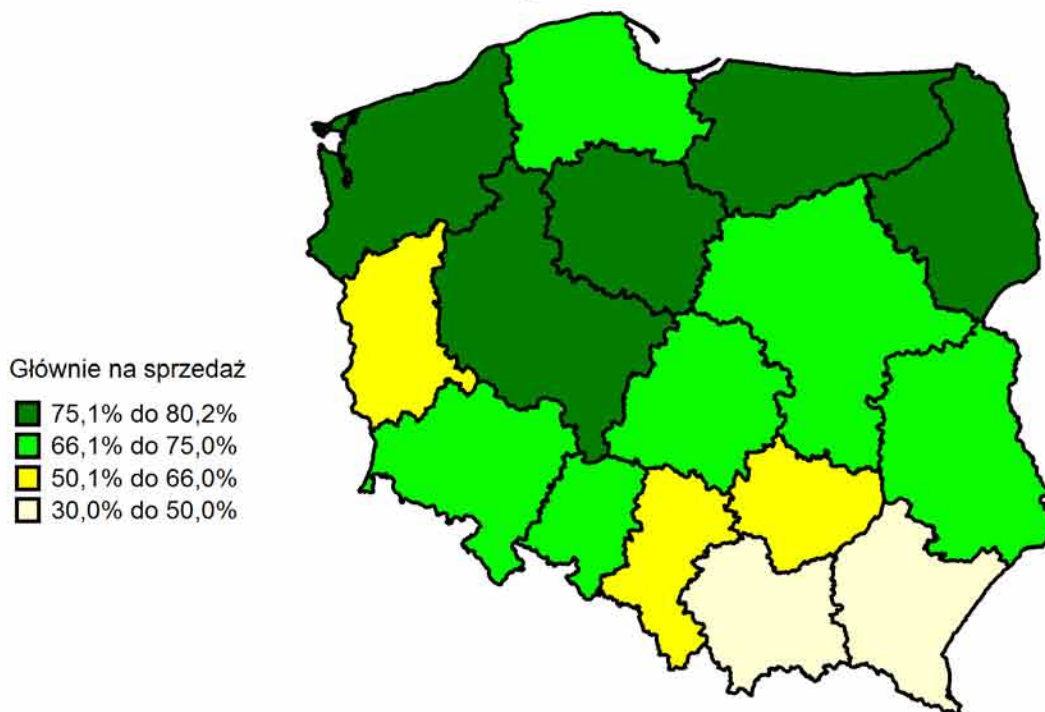
rynek prawie 770 m² (przy czym osiągnęła najwyższą wartość w podgrupie gospodarstw wytwarzających wyłącznie na rynek – 850 m²),

- nieco częstszym, niż w przypadku gospodarstw wytwarzających produkty rolne głównie na samozaopatrzenie, prowadzeniem chowu i hodowli bydła oraz trzody chlewnej pomimo, że najwyższe odsetki omawianych gospodarstw wystąpiły w podgrupach należących do grupy jednostek produkujących głównie na samozaopatrzenie (dla bydła w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwo domowe zużywało od 76% do 99% wartości końcowej produkcji rolniczej – 51,9%, a dla trzody w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwo domowe zużywało od 51% do 75% wartości końcowej produkcji rolniczej – 39,9%),
- większymi, niż w grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie średnimi stadami zwierząt poszczególnych gatunków utrzymywanych w 1 gospodarstwie. Należy podkreślić, że w podgrupie gospodarstw produkujących wyłącznie na sprzedaż odnotowano najniższe odsetki podmiotów utrzymujących poszczególne gatunki zwierząt i jednocześnie największe pogłowie zwierząt poszczególnych gatunków (z wyjątkiem owiec i kóz) przypadające średnio na 1 gospodarstwo (16,4 szt. bydła, 93,5 szt. świń, 1653 szt. drobiu kurzego, 4 szt. koni). Najwięcej owiec przypadało na 1 gospodarstwo, którego gospodarstwo domowe zużywało od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej (ok. 40 sztuk).

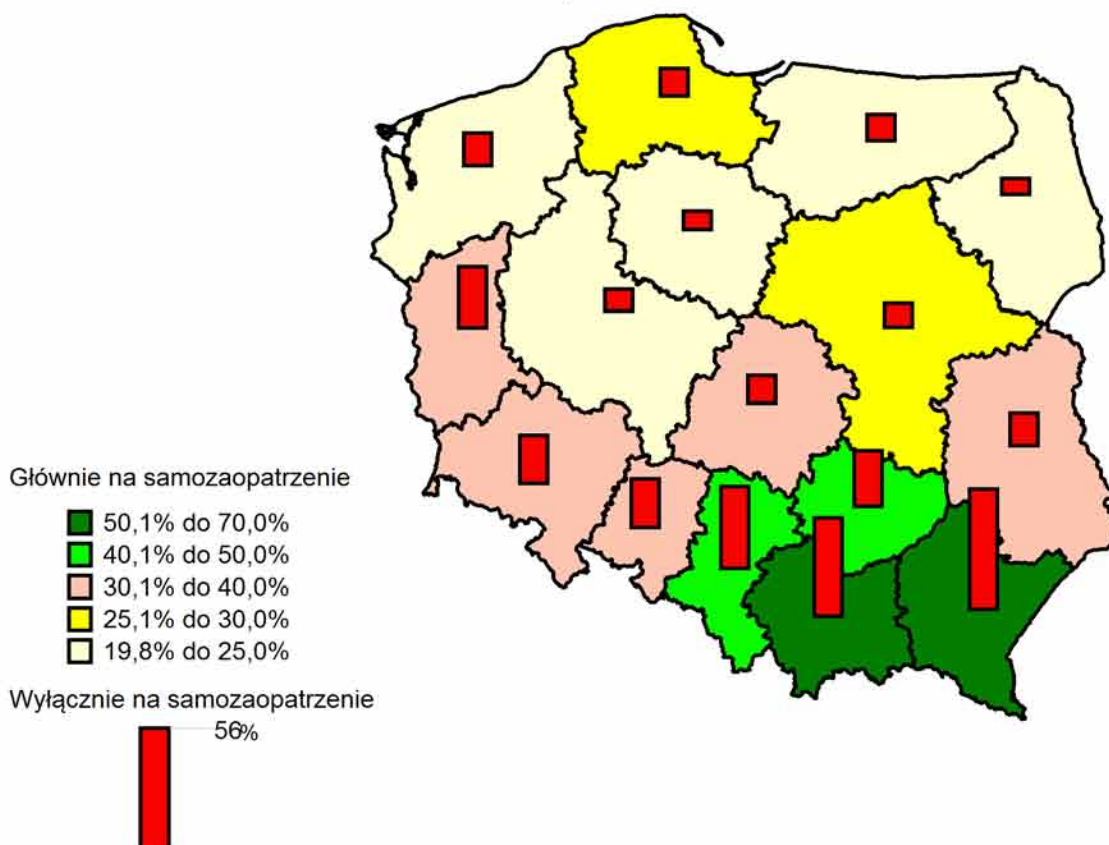
Gospodarstwa produkujące głównie na sprzedaż były lepiej wyposażone w **ciągniki**. Liczba ciągników ogółem na 100 gospodarstw posiadających ciągniki wynosiła w tej grupie 157 szt. podczas gdy w grupie gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie – 115 sztuk. Omawiany wskaźnik był najwyższy (160 szt.) w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej. Największa liczba ciągników najwyższej mocy, tj. 60-100 kW i powyżej 100 kW przypadająca na 100 gospodarstw wystąpiła w podgrupie gospodarstw produkujących wyłącznie na sprzedaż (odpowiednio 125 i 141 sztuk).

Prawie 70% gospodarstw produkujących głównie na rynek i ok. 61% wytwarzających głównie na samozaopatrzenie stosowało **nawozy mineralne i wapniowe**. Zużycie NPK na 1 ha UR w dobrej kulturze rolnej było w gospodarstwach produkujących głównie na sprzedaż prawie dwukrotnie wyższe niż w jednostkach produkujących głównie na samozaopatrzenie, osiągając najwyższą wartość w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 1% do 25% wartości końcowej produkcji rolniczej – 132 kilogramy.

Rys. 5. ODSETEK GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PRODUKUJĄCYCH GŁÓWNIE NA SPRZEDAŻ

Rys. 6. ODSETEK GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PRODUKUJĄCYCH GŁÓWNIE NA SAMOZAOPATRZENIE GOSPODARSTWA DOMOWEGO W TYM - WYŁĄCZNIE NA SAMOZAOPATRZENIE

Połowa (50,3%) gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie i 44,4% gospodarstw produkujących głównie na sprzedaż stosowała **nawozy organiczne** pochodzenia zwierzęcego. Omawiany odsetek był najwyższy w podgrupie gospodarstw, których gospodarstwa domowe zużywały od 76% do 99% wartości końcowej produkcji rolniczej (72,2%), a najniższy wśród podmiotów produkujących wyłącznie na rynek (15,7%).

W **przekroju terytorialnym** najwyższy odsetek gospodarstw domowych produkujących głównie na rynek wystąpił w województwach: kujawsko-pomorskim (80,2% ogółu gospodarstw indywidualnych w województwie), podlaskim (79,3%) i wielkopolskim (78,5%). W województwach tych odnotowano jednocześnie najniższy udział gospodarstw domowych, które zużywają na swoje potrzeby całość wytworzonej produkcji rolniczej. Najwięcej, prawie 1/3 gospodarstw, produkowała wyłącznie na sprzedaż w województwach dolnośląskim i zachodniopomorskim.

Południowo-wschodni region kraju charakteryzował się najwyższym odsetkiem gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego produkujących głównie na samozaopatrzenie. Ponad 60% gospodarstw domowych w województwie małopolskim i 70,0% w podkarpackim zużywało wytworzone produkty rolne głównie na własne potrzeby. W omawianych województwach odnotowano jednocześnie najwyższe odsetki gospodarstw produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie (odpowiednio 46,3% i 56,0%).

Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych

Działalność rolnicza prowadzona w gospodarstwach rolnych wymaga udziału i wkładu pracy człowieka. W gospodarstwach indywidualnych jest to zazwyczaj pracujący użytkownik i członkowie jego rodziny (tworzący wspólne gospodarstwo domowe z użytkownikiem lub utrzymujący się oddzielnie), wspomagani przez opłacanych pracowników najemnych lub pracowników kontraktowych (tj. osoby zatrudnione przy świadczeniu zakontraktowanych usług), a czasem także bezpłatną pomoc sąsiedzką. W pozostałych gospodarstwach rolnych, w zależności od formy własności, trzon stanowią pracownicy najemni lub inne osoby pracujące bez wynagrodzenia (członkowie spółdzielni, zakonów, uczniowie szkół etc), wspomagane pracownikami najemnymi i kontraktowymi. Osobą zarządzającą, podejmującą decyzję co do kierunku i rozmiarów prowadzonej w gospodarstwie produkcji, jest kierujący gospodarstwem rolnym. W gospodarstwach indywidualnych w przeważającej części jest

to sam użytkownik, w gospodarstwach pozostałych – najczęściej zatrudniony do tego celu pracownik najemny.

W niniejszej publikacji skoncentrowano się na charakterystyce gospodarstw rolnych i prowadzonej w nich produkcji rolnej, a więc i temat dotyczący pracujących wymaga takiego ujęcia, które pozwoli na pokazanie wielkości **nakładów pracy ludzkiej poniesionych na działalność rolniczą w gospodarstwach rolnych w ciągu całego roku gospodarczego**. Uwzględniono zatem nawet minimalny wkład pracy każdej z osób pracujących w gospodarstwie rolnym przy produkcji rolnej w każdym z 12 miesięcy poprzedzających dzień referencyjny PSR 2010, niezależnie od tego czy praca w gospodarstwie rolnym była dla tych osób pracą wyłączną, główną czy dodatkową. Warto w tym miejscu nadmienić, że takie podejście (stosowane w cyklicznych badaniach struktury gospodarstw rolnych) znacząco różni się od metodologii rekomendowanej dla badań rynku pracy przez Międzynarodową Organizację Pracy i wykorzystywaną m.in. do zbilansowania pracujących w całej Gospodarce Narodowej. Temu drugiemu podejściu poświęcono odrębne opracowania wykorzystujące wyniki PSR 2010.

Bardzo ważnym zagadnieniem przy ocenie nakładów pracy w rolnictwie w ciągu roku jest wymiar czasu pracy, w jakim pracują poszczególne osoby – zarówno rodzinna siła robocza, jak i pozostali pracownicy. Duży udział pracujących w niepełnym wymiarze czasu zniekształca w pewnym stopniu obraz z punktu widzenia pracochłonności poszczególnych typów gospodarstw. Ponadto m.in. w przypadku pracowników dorywczych, kontraktowych, pomocy sąsiedzkiej – bardziej istotny jest łączny wkład pracy mierzony w godzinach, niż sama liczba osób pracujących (tym bardziej, że najczęściej jest to praca zadaniowa, poszczególne osoby wymieniają się w ciągu roku, a wkład pracy każdej z tych osób może być różny). W związku z powyższym podstawą prowadzonej analizy są **nakłady pracy wyrażone w umownych rocznych jednostkach pracy (z ang. Annual Work Unit – AWU)**, będących **odpowiednikiem rocznego wkładu pracy osoby zatrudnionej w pełnym wymiarze czasu pracy** (tj. po przeliczeniu pracujących w niepełnym wymiarze na pełne etaty). Informacje o osobach fizycznych (zaprezentowane także w poniższym schemacie) omówione zostaną szerzej jedynie w przypadku wybranych charakterystyk, istotnych dla prowadzonej analizy.

Schemat – Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych

PRACUJĄCY				W GOSPODARSTWACH ROLNYCH				$\frac{X}{2101,3}$		$\frac{\text{tys. osób}}{\text{tys. AWU}}$	
NAKŁADY PRACY				W CIĄGU ROKU							
GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE										$\frac{X}{2052,6}$	
Członkowie rodziny użytkownika			$\frac{4449,9}{1981,9}$		Pracownicy najemni		$\frac{X}{62,0}$		Pracownicy kontraktowi		Pomoc sąsiedzka
Użytkownicy	Współmałżonkowie użytkowników	Inni członkowie rodziny	Pracownicy najemni stali	Pracownicy najemni dorywczy							
$\frac{1854,7}{980,1}$	$\frac{1077,8}{546,5}$	$\frac{1517,4}{455,4}$	$\frac{47,1}{36,6}$	$\frac{X}{25,5}$		$\frac{X}{1,8}$		$\frac{X}{6,8}$			
GOSPODARSTWA OSÓB PRAWNYCH I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH NIEMAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ										$\frac{X}{48,8}$	
Pracownicy najemni				$\frac{X}{41,5}$		Pracownicy kontraktowi		Pozostałe osoby ^{a)}			
Pracownicy najemni stali	$\frac{42,1}{38,7}$		Pracownicy najemni dorywczy	$\frac{X}{2,7}$		$\frac{X}{0,4}$		$\frac{X}{7,0}$			

X – brak danych w osobach (jako pełnego odpowiednika danych w AWU)

a) Patrz "Uwagi metodyczne"

Wyniki PSR 2010 wykazały, że **nakłady pracy na prowadzenie działalności rolniczej** we wszystkich gospodarstwach rolnych w Polsce wyniosły 2101,3 tys. AWU, z tego zdecydowana większość – w gospodarstwach indywidualnych (2052,6 tys. wobec 48,8 tys. AWU w pozostałych gospodarstwach), co jest w dużej mierze konsekwencją struktury własnościowej polskiego rolnictwa.

Wśród **gospodarstw indywidualnych** dominowały gospodarstwa prowadzone wyłącznie siłami użytkownika i jego rodziny, w mniejszości były te, w których zatrudnia się pracowników najemnych. W efekcie, w gospodarstwach indywidualnych 96,6% ogółu

nakładów pracy ponoszonych na prowadzenie działalności rolniczej stanowiła **rodzinna siła robocza** (1981,9 tys. z 2052,6 tys. AWU)^[1].

Średnio tylko jedno na 135 gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą zatrudniało pracowników najemnych stałych, co siódme – dorywczych, co dwudzieste – wynajmowało usługi, zatrudniając tym samym pośrednio pracowników kontraktowych (odsetki wynosiły odpowiednio 0,7%, 14,3%, 5,5% ogółu gospodarstw indywidualnych). W co ósmym gospodarstwie pracowały okazyjnie osoby z innego gospodarstwa w ramach tzw. „pomocy sąsiedzkiej” (13,0%). Przekładało się to w skali kraju na 36,6 tys. pełnozatrudnionych pracowników najemnych stałych, 25,5 tys. pełnozatrudnionych pracowników dorywczych, 1,8 tys. – kontraktowych i 6,8 tys. pełnoetatowej wymiany pracy w ramach usług sąsiedzkich.

Prowadzenie działalności rolniczej w **gospodarstwach osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej** wymagało zaangażowania 48,8 tys. osób w przeliczeniu na pełnozatrudnionych AWU, z czego ponad $\frac{3}{4}$ stanowili pracownicy najemni stali (38,7 tys. AWU).

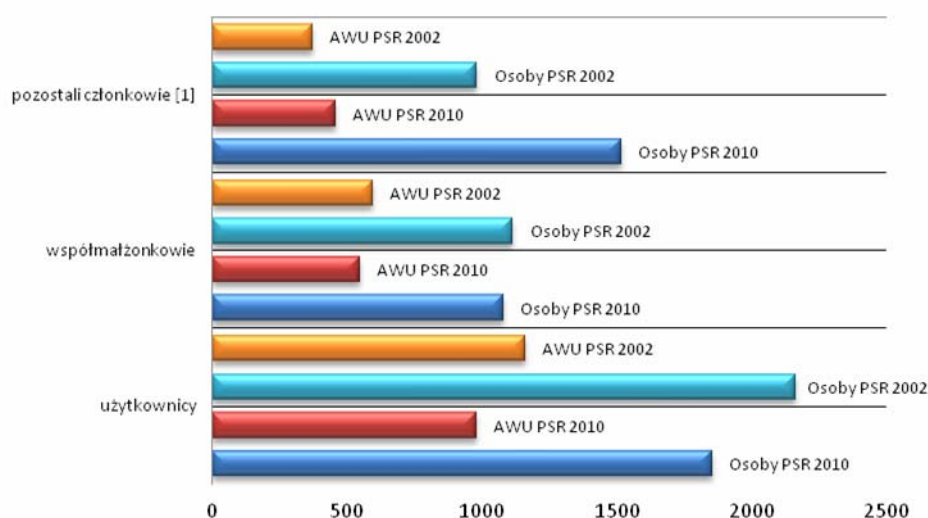
W porównaniu z 2002 r. zmniejszyła się liczba **użytkowników i współmałżonków pracujących w gospodarstwach rolnych** w ciągu roku, zarówno w osobach fizycznych, jak i w nakładach pracy liczonych w pełnych jednostkach pracy. Jest to oczywiście bezpośrednim wynikiem m.in. mniejszej liczby gospodarstw rolnych. Liczba pracujących użytkowników wynosiła w 2002 r.- 2165,0 tys. , a w 2010 r. – 1854,7 tys. osób fizycznych (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych to odpowiednio: 1161,1 tys. i 980,1 tys. AWU), a pracujących współmałżonków: 1114,5 tys. i 1077,8 tys. osób (595,6 tys. i 546,5 tys. AWU). Jednocześnie wyniki spisów z 2002 i 2010 r. wskazują, że zwiększyła się liczba **pozostałych członków rodziny** wnoszących swój wkład pracy w gospodarstwo rodzinne, nawet

---

^[1] Warto w tym miejscu nadmienić, że liczba osób stanowiących rodzinną siłę roboczą (użytkowników i członków ich rodzin) zaangażowanych w prace w gospodarstwie rolnym w ciągu 12 miesięcy przed dniem referencyjnym spisu, wyniosła 4449,9 tys. osób. Ze względu na fakt, że część z tych osób pracowała w niepełnym wymiarze – to ostateczna wielkość nakładów pracy po przeliczeniu na pełnozatrudnionych była niższa – przeciętnie o 1/2 w przypadku użytkowników i ich współmałżonków i o 1/3 w przypadku pozostałych członków rodziny. Oczywiście jest jednak też, że w każdym gospodarstwie prowadzącym działalność rolniczą jest użytkownik, niezależnie od tego, w jakim wymiarze czasu pracuje, a zatem – z punktu widzenia pracochłonności produkcji – zasadnicza ocena powinna polegać na łączeniu informacji o nakładach pracy poszczególnych grup pracujących (użytkownik, współmałżonek, pozostałe osoby) - w ramach gospodarstwa lub typów gospodarstw. To zróżnicowanie wymiaru faktycznego czasu pracy jest widoczne jeszcze bardziej przy uwzględnieniu cech opisujących gospodarstwa rolne, takich jak m.in. powierzchnia użytków rolnych, rodzaj prowadzonej produkcji (roślinna, zwierzęca i stopień specjalizacji), stopień zmechanizowania gospodarstwa i wyposażenia w maszyny, ale także – czy praca wykonywana w gospodarstwach była dla tych osób jedyną, czy też poszczególne osoby łączyły ją z inną pracą wykonywaną poza gospodarstwem rolnym lub też w gospodarstwie ale na rzecz działalności innej niż rolnicza.

uwzględniając różnice metodologiczne pomiędzy obu spisami^[1]. Należy jednak zauważyć, że zwiększenie to widoczne jest przede wszystkim w zbiorowości liczonej w osobach fizycznych, a w mniejszym stopniu po uwzględnieniu przeliczenia na pełnozatrudnionych w AWU. Według PSR 2002 r. liczba pozostałych członków rodziny użytkownika pracujących bez wynagrodzenia w gospodarstwie rolnym wynosiła 981,4 tys. osób fizycznych, a według PSR 2010 – 1517,4 tys. (w AWU to odpowiednio: 373,4 tys. i 455,4 tys.).

Wykres 40. Pracujący i nakłady pracy rodzinnej siły roboczej w latach 2002 i 2010.

W omawianym okresie zwiększyła się także liczba **pracowników najemnych zatrudnionych na stałe w gospodarstwach indywidualnych** (z 42,4 tys. do 47,1 tys. osób, a w przeliczeniu na pełnozatrudnionych – z 32,1 tys. do 36,6 tys.).

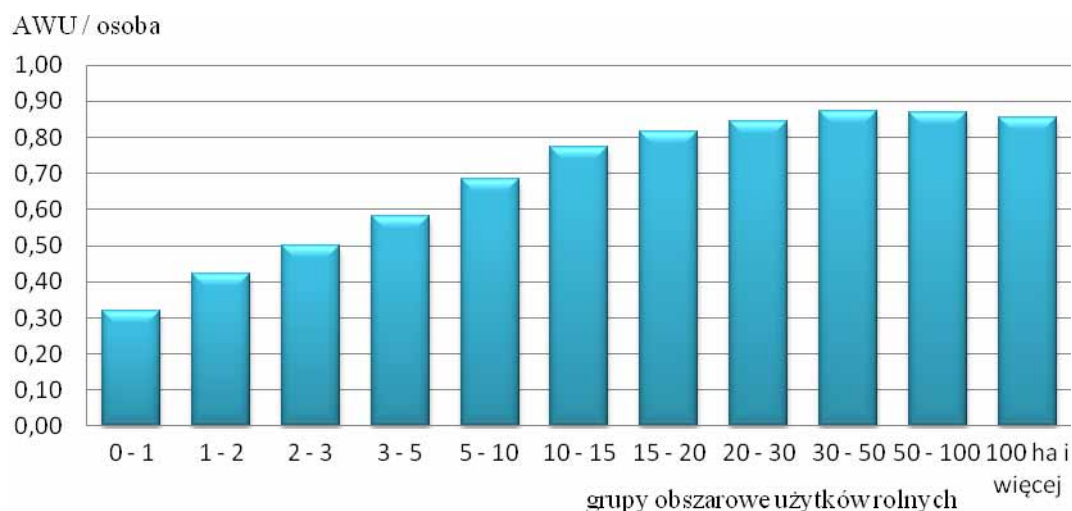
Zmniejszyła się natomiast liczba stałych **pracowników najemnych zatrudnionych w gospodarstwach osób prawnych** (z 46,5 tys. osób do 42,1 tys. osób). W PSR 2002 nie zbierano informacji o pracownikach kontraktowych, członkach Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, zakonach, uczniach – którzy pracowali przy działalności rolniczej w prowadzonych gospodarstwach rolnych (a w gospodarstwach indywidualnych – nie uwzględniano pomocy sąsiedzkiej), nie ma zatem możliwości porównania wyników w tym zakresie między obu spisami.

^[1] W PSR 2010 w ramach rodzinnej siły roboczej uwzględniono także członków rodziny użytkownika gospodarstwa rolnego wnoszących wkład pracy w gospodarstwo rolne w ciągu roku (bez wynagrodzenia), którzy nie mieszkali z użytkownikiem bądź mieszkali razem, ale nie tworzyli z nim wspólnego gospodarstwa domowego (łącznie około 220 tys. osób). W PSR 2002, ze względów organizacyjnych wynikających z połączenia PSR i NSP – zalecano, aby osoby te były traktowane jak pracownicy najemni.

Struktura gospodarstw według powierzchni użytków rolnych, ich rozdrobnienie agrarne – szczególnie gospodarstw indywidualnych (rodzinnych) oraz sytuacja na lokalnym rynku pracy przekłada się wyraźnie na strukturę ludności wnoszącej jakikolwiek wkład pracy w gospodarstwo rolne w ciągu roku. Zgodnie z wynikami PSR 2010. – ponad 60% gospodarstw miało powierzchnię użytków rolnych nieprzekraczającą 5 ha, a odsetek gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej wynosił zaledwie 10%. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą nie przekraczała 8 ha. W gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą z **powierzchnią do 5 ha użytków rolnych** – ulokowane było **niewiele ponad 58% ogólnej liczby pracujących** w ciągu roku, liczonych w osobach fizycznych (ok. 45% w odniesieniu do ogólnych nakładów w przeliczeniu na pełnozatrudnionych). Była to praca przede wszystkim użytkownika, współmałżonka, ale także innych członków rodziny użytkownika.

Generalnie, w przypadku rodzinnych gospodarstw rolnych – im większe gospodarstwo, tym większy był godzinowy wkład pracy w prowadzenie działalności rolniczej samych użytkowników i ich współmałżonków, zwiększały się także nakłady pracy pozostałych członków rodziny.

Wykres 41. Przeciętna liczba AWU przypadająca na pracującego członka rodziny użytkownika gospodarstwa rolnego według grup obszarowych UR

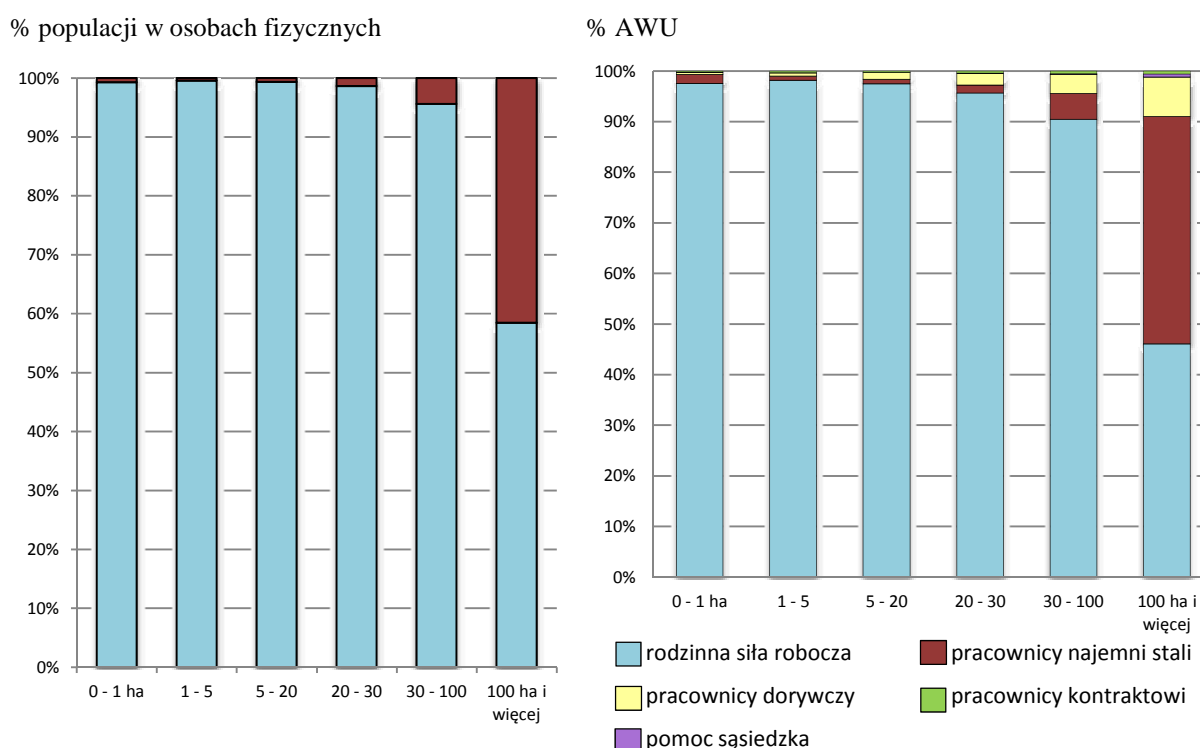
Dopiero w gospodarstwach od 30 ha powierzchni użytków rolnych, a w szczególności w gospodarstwach 50 ha i więcej, istotnego znaczenia nabierał fakt zatrudniania pracowników najemnych, co oznaczać może, że zasoby w ramach własnej rodzinnej siły roboczej były niewystarczające lub – decyzja o niepełnym jej wykorzystaniu przy jednoczesnym zatrudnieniu za wynagrodzeniem osób spoza gospodarstwa była podejmowana świadomie.

Znajduje to odzwierciedlenie także w układzie wojewódzkim, gdzie stosunkowo większy udział pracowników najemnych jest widoczny tam, gdzie są większe gospodarstwa rolne (zachodniopomorskie oraz lubuskie, warmińsko-mazurskie, pomorskie i wielkopolskie).

Z kolei w województwach o bardzo rozdrobnionej strukturze agrarnej, gospodarstwa prowadzone są prawie wyłącznie przez rodzinną siłę roboczą (w województwach podkarpackim, świętokrzyskim, małopolskim, lubelskim i podlaskim ponad 99% ogółu wnoszących wkład pracy w gospodarstwo rolne stanowiła rodzinna siła robocza).

Wykres 42. Struktura pracujących i nakładów pracy w gospodarstwach indywidualnych w ciągu roku według grup obszarowych użytków rolnych.

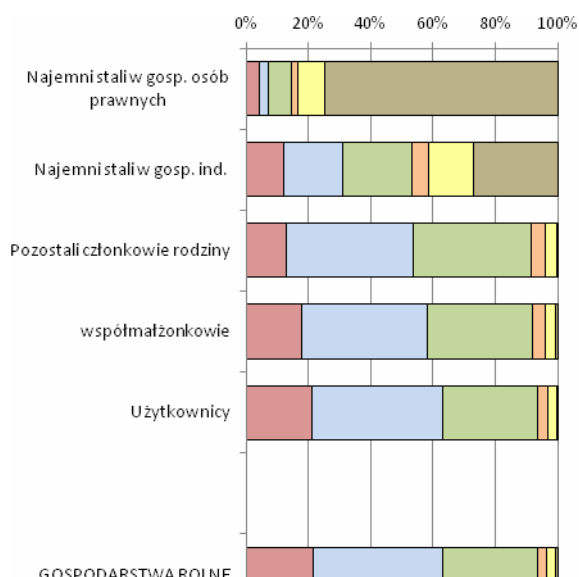

Przeważająca większość użytkowników gospodarstw rolnych zadeklarowała pracę przy produkcji rolnej w ciągu roku, chociaż praca ta może być wykonywana także przez innego z członków rodziny. Także kierowanie gospodarstwem rolnym może być zlecane innej osobie z rodziny, bądź zatrudniani są w tym celu pracownicy najemni. Zdecydowanie jednak większość użytkowników (ponad 95%) to **pracujący i kierujący** własnym gospodarstwem rolnym. Na 1886,9 tys. gospodarstw rolnych – 1798,4 tys. kierowanych było przez użytkowników, 53,3 tys. przez współmałżonków użytkowników, 30,5 tys. – przez innego członka rodziny, a tylko 4,6 tys. – zatrudniało pracownika najemnego do zarządzania gospodarstwem rolnym.

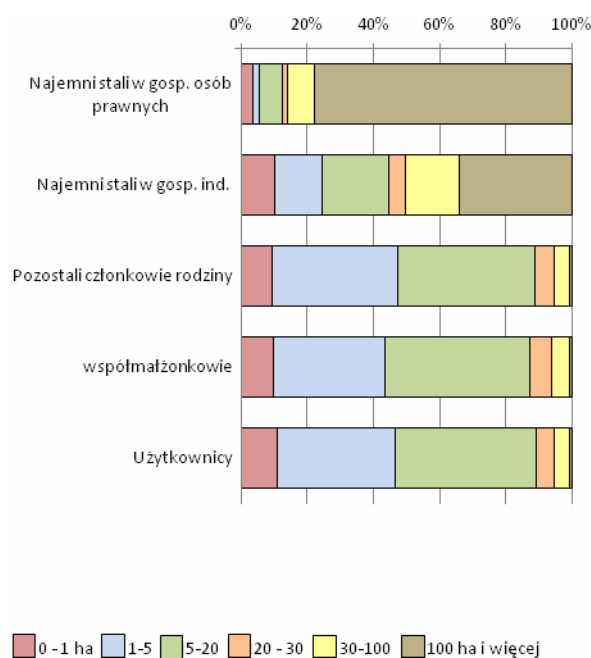
Prawie $\frac{2}{3}$ ogółu pracujących użytkowników gospodarstw rolnych to **mężczyźni**. **Kobiety** w porównaniu z mężczyznami użytkowały mniejsze obszarowo gospodarstwa rolne (na ogólną liczbę 636,4 tys. gospodarstw, w których pracującym użytkownikiem była kobieta – 493,3 tys., to gospodarstwa do 5 ha powierzchni użytków rolnych, tj. 77,5%; wśród gospodarstw użytkowanych przez mężczyzn wartości te wynosiły odpowiednio: 1218,3 tys., 676,4 tys., tj. 55,5%).

Wykres 43. Struktura gospodarstw rolnych oraz poszczególnych kategorii pracujących i nakładów pracy w ciągu roku w tych gospodarstwach według grup obszarowych użytków rolnych

% populacji w osobach fizycznych

% AWU

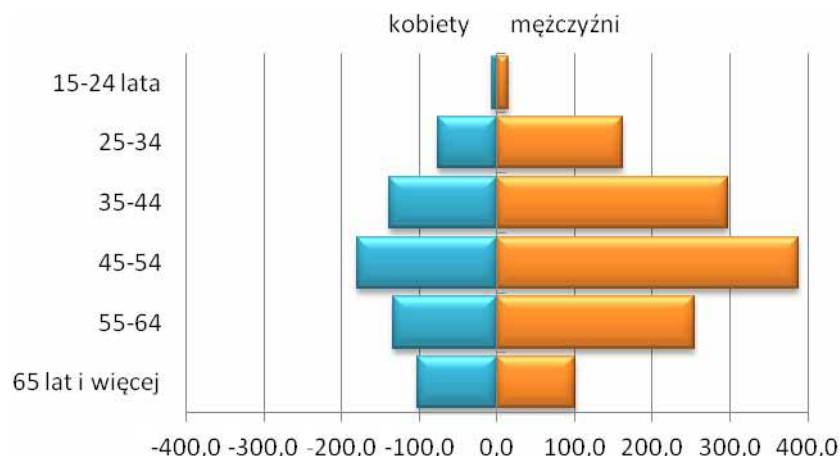

Blisko $\frac{2}{3}$ ogółu użytkowników pracujących w swoich gospodarstwach rolnych to osoby w **wieku** powyżej 44 lat; co dziesiąty pracujący użytkownik przekroczył wiek 65 lat.

Wśród kobiet użytkowników struktura wieku była bardziej niekorzystna – udział osób w wieku powyżej 44 lat wyniósł – 65%, z tego: 28% w wieku 45-54 lata, 21% w wieku 55-64 lata, 16% w wieku 65 lat i więcej. Dla mężczyzn odsetek ten ukształtował się na poziomie 61% (a w analogicznych grupach wieku: 32%, 21%, 8%).

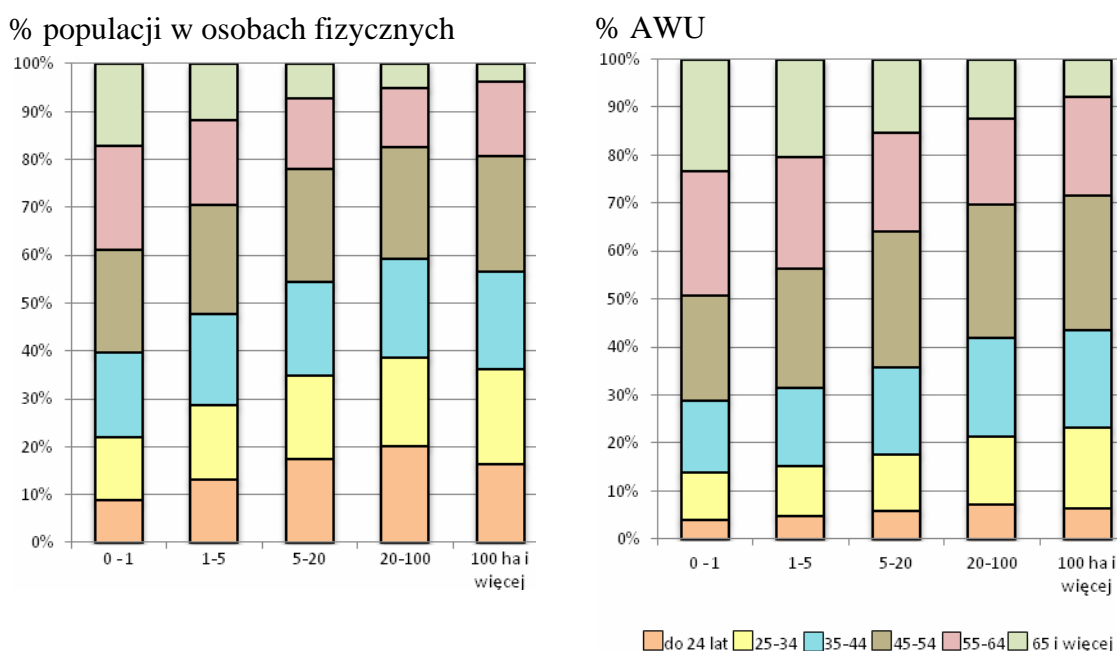
Zdecydowanie młodszy od użytkowników, a także ich współmałżonków, byli pozostali członkowie rodzin pracujący w gospodarstwach rolnych, wśród których tylko średnio co trzeci przekroczył 44 rok życia (30,7% ogółu pomagających). Generalnie wyniki PSR 2010 wskazują, że im większe gospodarstwo rolne – tym pracowały w nim młodsze osoby.

Wykres 44. Użytkownicy gospodarstw rolnych pracujący w swoim gospodarstwie rolnym według płci i wieku

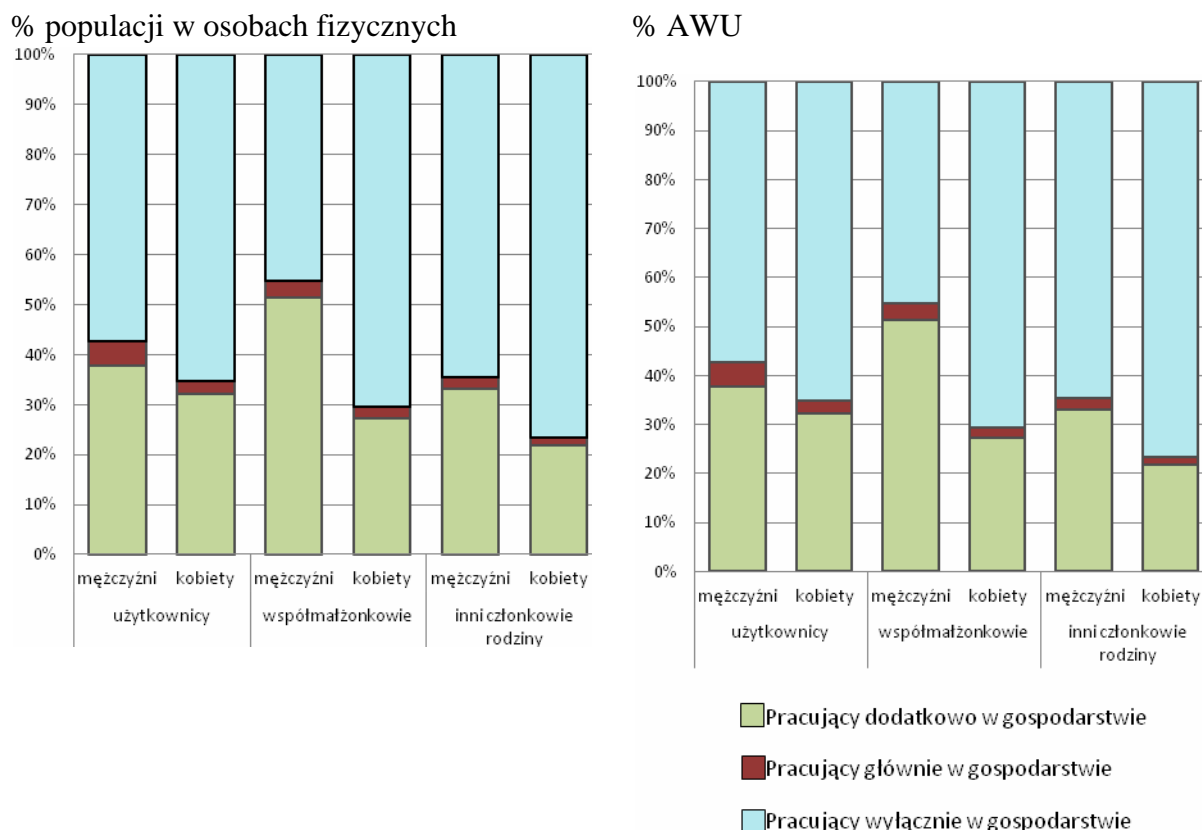
Na ogólną liczbę 4449,9 tys. członków rodziny pracujących w swoich rodzinnych gospodarstwach rolnych – nieco ponad 1/3 łączyło tę pracę z inną, przy czym dla zdecydowanej większości **praca poza gospodarstwem** była pracą główną (2847,6 tys. – pracowało wyłącznie w gospodarstwie rolnym, 134,2 tys. pracowało głównie w gospodarstwie, a dodatkowo poza, a dla 1468,2 tys. – praca w gospodarstwie była tylko dodatkową do innej wykonywanej; 64,0%, 3,0% i 33,0% ogółu pracujących w ramach rodzinnej siły roboczej.

Wykres 45. Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących w gospodarstwach indywidualnych według grup obszarowych użytków rolnych i wieku

Relatywnie częściej prace w gospodarstwie z inną pracą łączyli mężczyźni niż kobiety, a także – analizując z punktu widzenia relacji rodzinnych – relatywnie częściej współmałżonkowie użytkownika, niż sami użytkownicy oraz pozostali członkowie rodziny.

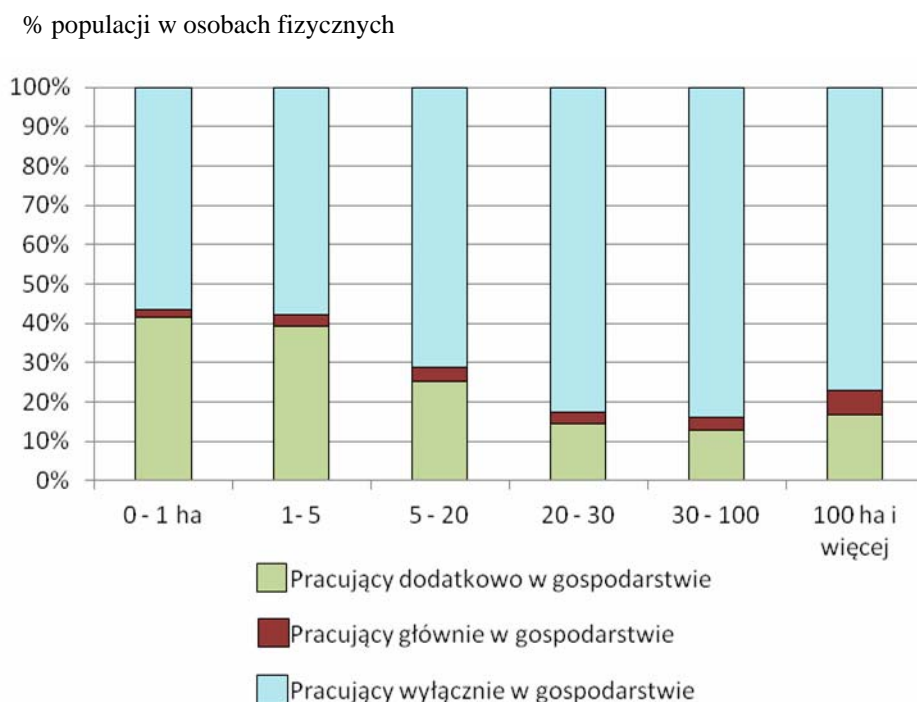
Wykres 46. Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących w gospodarstwach indywidualnych według kategorii, wykonywania pracy dodatkowej i płci

Im większe gospodarstwo rolne, tym zwiększa się przewaga członków rodziny pracujących **wyłącznie w gospodarstwie rolnym**. I tak dla przykładu w gospodarstwach o powierzchni:

- do 1 ha użytków rolnych odsetki te wynosiły:
  - 56,5% – pracujący wyłącznie w gospodarstwie,
  - 2,1% – pracujący głównie w gospodarstwie, dodatkowo poza,
  - 41,4% – pracujący dodatkowo w gospodarstwie, głównie poza.
- 5-10 ha – odpowiednio: 67,4%, 3,6%, 29,0%.
- 30-50 ha – odpowiednio: 84,6%, 2,9% i 12,3%.

Wykres 47. Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących w gospodarstwach indywidualnych według kategorii wykonywania pracy dodatkowej i płci

W gospodarstwach wielkoobszarowych, w których na większą nieco skalę zatrudniani byli pracownicy najemni – członkowie rodziny nieco częściej mogli pozwolić sobie na łączenie pracy w gospodarstwie z inną.

Typologia gospodarstw rolnych

Prezentowana w niniejszej publikacji typologia gospodarstw rolnych została przygotowana z wykorzystaniem wyników PSR 2010 oraz zestawów współczynników standardowej produkcji opracowanych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.

Typ rolniczy i wielkość ekonomiczna zostały obliczone dla gospodarstw rolnych, które w dniu 30 czerwca 2010 roku prowadziły działalność rolniczą.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego obliczana została według następującego schematu:

- na podstawie wyników PSR 2010 ustalono rodzaje upraw oraz gatunki i grupy produkcyjno-użytkowe zwierząt występujące w danym gospodarstwie rolnym,
- przemnożono liczbę hektarów i/lub liczbę sztuk zwierząt przez odpowiedni współczynnik standardowej produkcji wyrażony w euro,

- zsumowano otrzymane wielkości uzyskując całkowitą standardową produkcję gospodarstwa rolnego, czyli wielkość ekonomiczną gospodarstwa wyrażoną w euro.

Poniżej przedstawiono prezentowane w publikacji klasy wielkości ekonomicznej i typy rolnicze (zgodne ze standardami UE):

- ✓ klasy wielkości ekonomicznej:
  - poniżej 2 tys. euro
  - 2 - < 4,
  - 4 - < 8,
  - 8 - < 15,
  - 15 - < 25,
  - 25 - < 50,
  - 50 - < 100,
  - 100 - < 500,
  - 500 - < 1000,
  - 1000 i więcej tys. euro

- ✓ typy rolnicze:
  - gospodarstwa z dominującą uprawą/chowem:
    - specjalizujące się w uprawach polowych (typ I),
    - specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych), grzybów i w szkółkarstwie, w skrócie specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (typ II),
    - specjalizujące się w uprawach drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe), w skrócie specjalizujące się w uprawach trwałych (typ III),
    - specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi (typ IV),
    - specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi (typ V),
  - gospodarstwa mieszane:
    - mieszane – różne uprawy (typ VI),
    - mieszane – różne zwierzęta (typ VII),
    - mieszane – różne uprawy i zwierzęta (typ VIII),
  - gospodarstwa niesklasyfikowane (typ IX).

Wielkość ekonomiczna

Z ogólnej liczby 1891,1 tys. gospodarstw rolnych, które 30 czerwca 2010 r. prowadziły działalność rolniczą, ponad 60% należało do najniższych klas wielkości ekonomicznej (0 – < 2 tys. euro – 45,2% oraz 2 - < 4 tys. euro – 16,0%). Zaledwie 1% gospodarstw osiągnął wielkość ekonomiczną 100 tys. euro i więcej.

Ogólna wielkość ekonomiczna gospodarstw rolnych wynosiła w 2010 r. ponad 19 mld euro. Ponad połowę omawianej wielkości odnotowano w gospodarstwach o powierzchni 15 ha i więcej użytków rolnych.

Gospodarstwa najsłabsze ekonomicznie w większości należały do najniższych grup obszarowych użytków rolnych. Ponad 70% gospodarstw zakwalifikowanych do klasy wielkości ekonomicznej 0 - < 2 tys. euro posiadało powierzchnię użytków rolnych poniżej 2 ha. Gospodarstwa największe, o powierzchni 50 ha i więcej UR, posiadało 62,3% gospodarstw o wielkości ekonomicznej 500 - < 1000 tys. euro i 67,8% gospodarstw o wielkości milion euro i więcej.

Tabl. 10. Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według klas wielkości ekonomicznej

Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości ekonomicznej w tys. euro							
		0-2	2-4	4-8	8-15	15-25	25-50	50-100	≥ 100
Struktura liczby gospodarstw w %	100,0	45,3	16,0	14,6	10,4	6,0	5,0	1,9	0,9
Odsetek kierujących w wieku do 40 lat	25,0	21,3	24,3	27,7	29,9	30,2	31,5	32,8	33,0
Odsetek kierujących kobiet	33,2	43,2	34,8	28,2	21,0	15,1	11,0	9,1	13,2
Odsetek kierujących z wykształceniem rolniczym	41,0	26,4	39,0	47,8	58,3	67,0	72,8	76,8	73,9
Nakłady pracy na 1 gospodarstwo w AWU	1,1	0,6	1,1	1,4	1,7	1,9	2,1	2,3	3,6
Nakłady pracy na 100 ha UR w AWU	15,3	36,6	27,2	21,1	16,1	12,4	8,8	5,4	3,6
Odsetek gospodarstw, gdzie działalność rolnicza jest głównym źródłem utrzymania gospodarstwa domowego	27,6	5,8	16,9	33,4	57,2	76,8	88,3	90,6	84,9
Odsetek gospodarstw domowych produkujących głównie na samozaopatrzenie	38,3	47,3	49,4	40,6	25,4	7,2	0,5	0,0	0,0

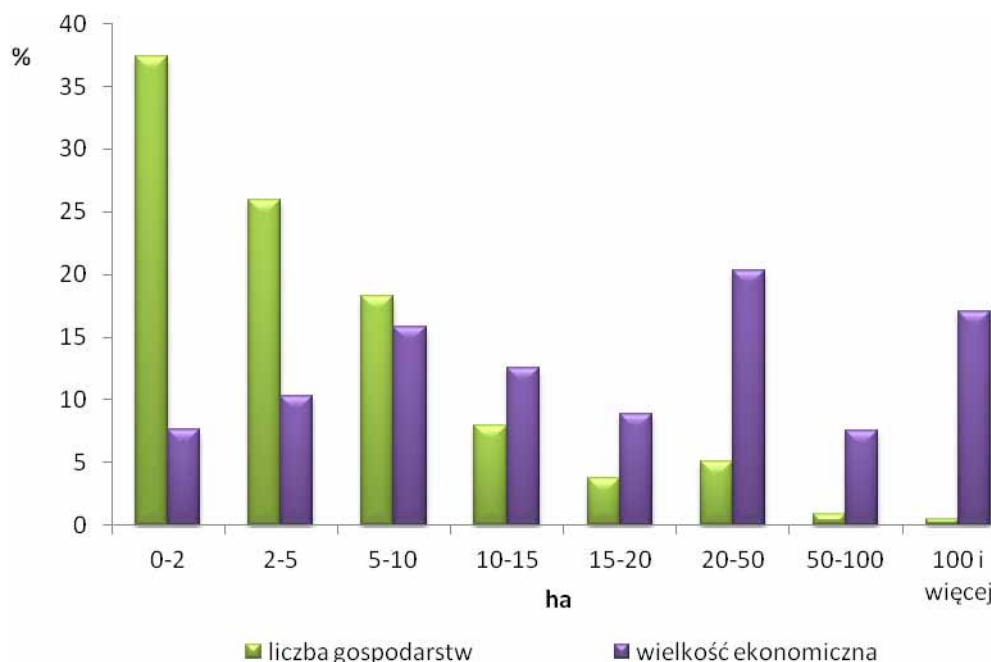
Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości ekonomicznej w tys. euro							
		0-2	2-4	4-8	8-15	15-25	25-50	50-100	≥ 100
Odsetek gospodarstw z działalnością inną niż rolnicza	2,9	1,8	2,9	3,6	3,9	4,0	4,0	5,5	11,2
Odsetek gospodarstw, gdzie przychody z działalności innej niż rolnicza przewyższają przychody z działalności rolniczej	34,4	40,5	43,5	39,6	27,6	19,4	16,7	20,0	29,2
Powierzchnia UR na 1 gospodarstwo w ha	7,09	1,54	3,88	6,47	10,23	15,23	23,88	42,50	100
Obsada zwierząt na 1 gospodarstwo w SD	5,0	0,1	0,9	2,4	5,6	11,0	21,5	39,8	161
Obsada zwierząt na 100 ha UR w SD	70,5	8,8	22,9	36,9	54,7	72,4	90,2	93,6	160
Liczba ciągników na 1 gospodarstwo w szt.	0,8	0,2	0,7	1,0	1,3	1,7	2,2	2,7	2,7
Liczba ciągników na 100 ha UR w szt.	10,8	14,8	17,0	14,7	12,6	11,1	9,2	6,2	2,7
Zużycie NPK na 1 ha w kg	115	45,8	66,5	81,5	103	120	139	162	164

Analiza liczby gospodarstw rolnych zakwalifikowanych do określonego typu rolniczego w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej wykazała, że:

- w gospodarstwach najsłabszych ekonomicznie (klasa 0 - < 2 tys. euro oraz 2 - < 4 tys. euro) najwyższy odsetek gospodarstw (odpowiednio 55,9% i 43,0%) odnotowano dla typu „specjalizujące się w uprawach polowych”,
- w klasach: 4 - < 8 tys. euro i 8 - < 15 tys. euro najwyższy odsetek stanowiły gospodarstwa typu „mieszane – różne uprawy i zwierzęta” (odpowiednio: 36,1% i 33,6%),
- w klasach: 15 - < 25 tys. euro, 25 - < 50 tys. euro i 50 - < 100 tys. euro najwyższy odsetek gospodarstw (odpowiednio 25,7%, 37,1% i 32,3%) odnotowano dla typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi”.
- w gospodarstwach największych ekonomicznie (klasa 100 - < 500 tys. euro, 500 - < 1000 tys. euro oraz 1000 tys. euro i więcej) najwyższy odsetek gospodarstw stanowiły gospodarstwa typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” (odpowiednio 33,1%, 43,0 % i 47,6%).

Wykres 48. Struktura liczby gospodarstw i wielkości ekonomicznej według grup obszarowych użytków rolnych

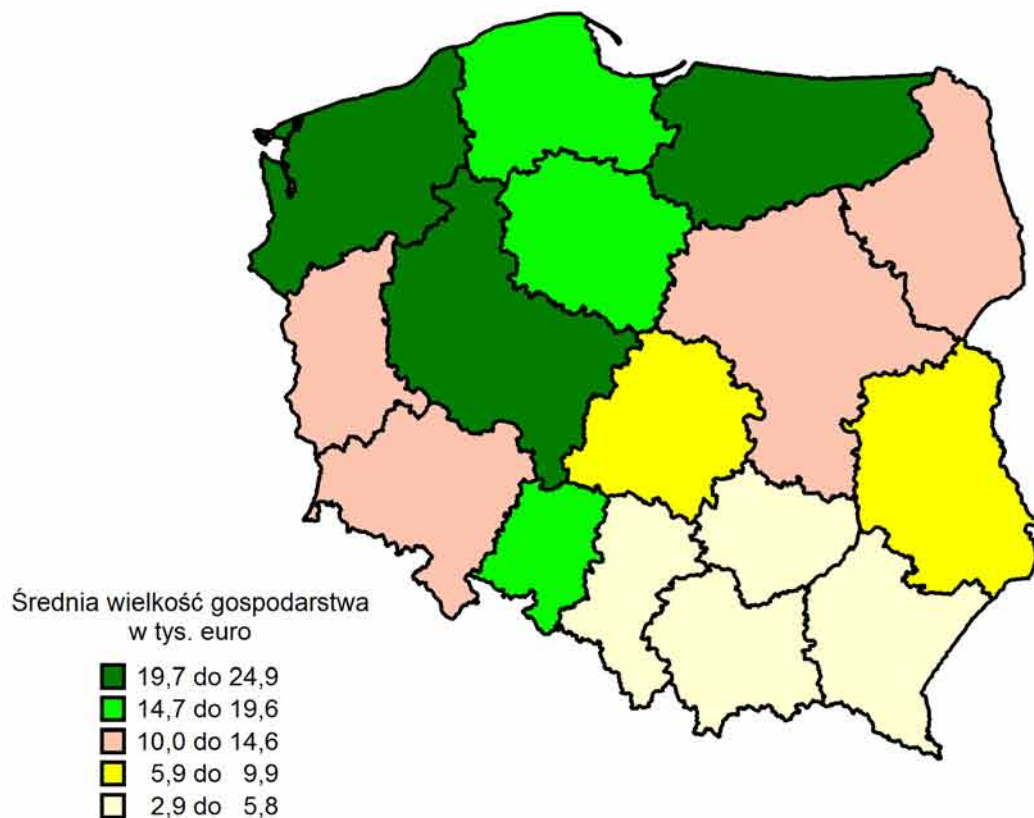

Obok prowadzenia produkcji rolniczej, prawie 55 tys. gospodarstw prowadziło także **działalność inną niż rolnicza** związaną z gospodarstwem rolnym. Analizując liczbę omawianych gospodarstw w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej należy zauważyć, że:

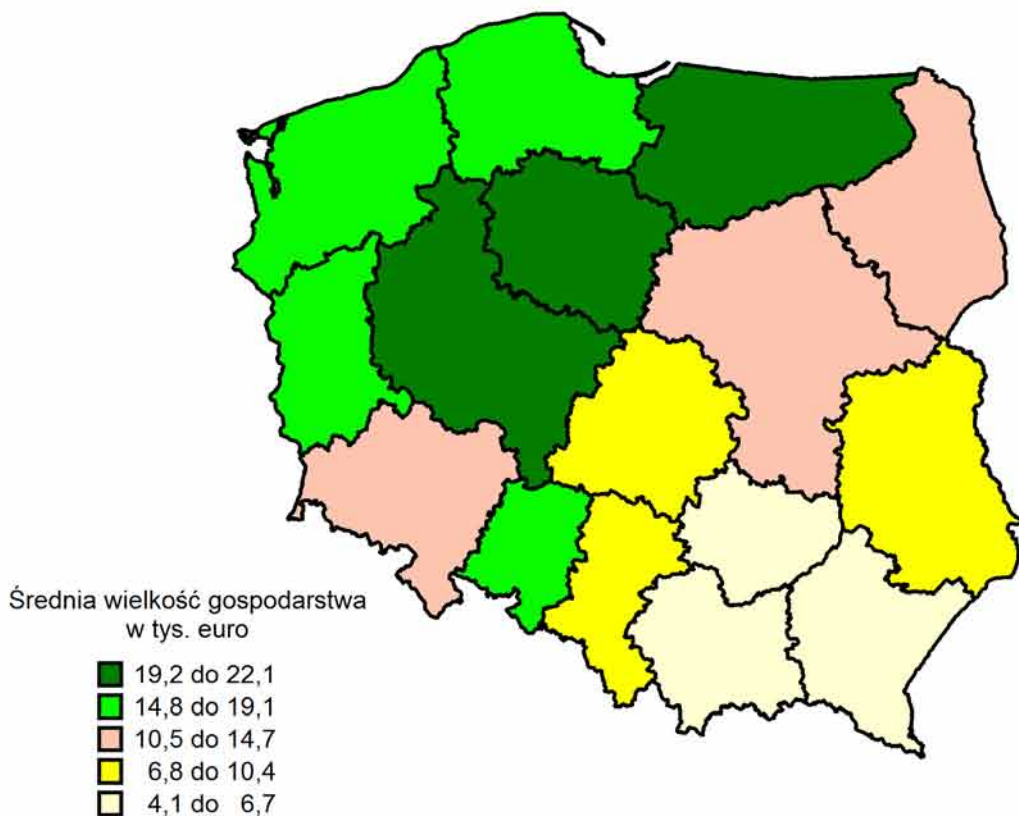
- blisko połowa gospodarstw najmniejszych ekonomicznie (do 4 tys. euro) i ponad połowa gospodarstw o wielkości ekonomicznej 4 tys. i więcej euro (w tym blisko 60% gospodarstw o wielkości milion euro i więcej) prowadziło tzw. inne rodzaje działalności innej niż rolnicza (np. prowadzenie sklepu oferującego produkty wytworzone w gospodarstwie),
- drugim najczęściej prowadzonym rodzajem działalności innej niż rolnicza były:
  - w gospodarstwach o wielkości ekonomicznej do 15 tys. euro – agroturystyka,
  - w gospodarstwach o wielkości od 15 do 100 tys. euro oraz 500 tys. i więcej euro – rolnicze prace kontraktowe,
  - w pozostałych gospodarstwach (klasa 100 - < 500 tys. euro) – akwakultura.

Najwyższy odsetek gospodarstw (ponad 40%), gdzie przychody z działalności innej niż rolnicza przewyższały przychody z działalności rolniczej odnotowano w gospodarstwach najślabszych ekonomicznie (o wielkości do 4 tys. euro). Omawiany odsetek był najniższy wśród gospodarstw należących do klasy wielkości ekonomicznej 25 - < 50 tys. euro (17,2%).

**RYS. 7. ŚREDNIA WIELKOŚĆ EKONOMICZNA
GOSPODARSTWA ROLNEGO**

**RYS. 8. ŚREDNIA WIELKOŚĆ EKONOMICZNA GOSPODARSTWA
INDYWIDUALNEGO O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha UR**

Udział gospodarstw posiadających **użytki rolne** w dobrej kulturze rolnej w ogólnej liczbie gospodarstw należących do danej klasy ekonomicznej był najwyższy w klasie 8 - < 15 tys. euro i wynosił 99,8%. Najwyższy odsetek gospodarstw posiadających:

- zasiewy odnotowano w klasie wielkości ekonomicznej 50 - < 100 tys. euro (95,9% ogółu gospodarstw w tej klasie),
- grunty ugorowane – w klasie najwyższej (1000 tys. euro i więcej – 18,1%) oraz najniższej (0 - < 2 tys. euro – 16,6%),
- trwałe użytki zielone – w klasie 25 - < 50 tys. euro (łąki – 75,2%, pastwiska – 31,7%),
- uprawy trwałe – w klasie 8 - < 15 tys. euro (uprawy trwałe ogółem – 25,1%, w tym sady – 23,4%).

Średnia powierzchnia użytków rolnych rosła w miarę wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa od 1,58 ha w klasie 0 - < 2 tys. euro i 3,89 ha w klasie 2 - < 4 tys. euro do ponad 370 ha w klasie 500 - < 1000 tys. euro oraz ponad 1000 ha w klasie 1000 tys. euro i więcej.

We wszystkich klasach wielkości ekonomicznej dominowały gospodarstwa **uprawiające** zboża (ponad 3/4 ogółu gospodarstw w danej klasie, z wyjątkiem klasy 0 - < 2 tys. euro, gdzie omawiany odsetek wyniósł 46,3%). Najwyższy odsetek omawianych gospodarstw wystąpił w klasie wielkości ekonomicznej 25 - < 50 tys. euro (90,0% ogółu gospodarstw w tej klasie)

W gospodarstwach o wielkości ekonomicznej do 100 tys. euro oprócz zbóż, najczęściej uprawiane były ziemniaki (produkcję ziemniaków prowadziło prawie 60% gospodarstw z klasy 8 - < 15 tys. euro), a w większych ekonomicznie – rośliny przemysłowe (w klasie 500 - < 1000 tys. euro prawie połowa gospodarstw prowadziła uprawę tej grypy roślin).

Najwyższy odsetek gospodarstw uprawiających:

- rośliny strączkowe jadalne odnotowano wśród gospodarstw o wielkości ekonomicznej milion euro i więcej (3,4% ogółu gospodarstw w tej klasie),
- warzywa gruntowe wystąpił w klasie 15 - < 25 tys. euro (11,1%),
- warzywa pod osłonami odnotowano w klasie 100 - < 500 tys. euro (6,9%).

Jednocześnie analiza średniej powierzchni upraw przypadającej na 1 gospodarstwo prowadzące poszczególne rodzaje upraw w danej klasie wielkości ekonomicznej wykazała,

że we wszystkich klasach średnio największy areał zajmowały zboża, a na drugim miejscu rośliny przemysłowe. Trzecią, co do wielkości omawianej powierzchni, była uprawa:

- strączkowych jadalnych w gospodarstwach o wielkości ekonomicznej do 15 tys. euro i w klasie 100 - < 500 tys. euro,
- warzyw gruntowych w gospodarstwach o wielkości od 15 do 100 tys. euro oraz w klasie 500 - < 1000 tys. euro,
- ziemniaków w gospodarstwach najsilniejszych ekonomicznie (o wielkości milion i więcej euro).

Analiza gospodarstw utrzymujących **zwierzęta gospodarskie** wykazała, że w gospodarstwach małych ekonomicznie (do 8 tys. euro) i bardzo dużych (100 tys. euro i więcej) najczęściej prowadzony był chów drobiu kurzego, a w pozostałych (o wielkości od 8 do 100 tys. euro) – chów bydła. Drugim najczęściej utrzymywanym gatunkiem zwierząt w przypadku gospodarstw:

- należących do klasy 0 - < 2 oraz o wielkości ekonomicznej od 50 do 500 tys. euro była trzoda chlewna,
- o wielkości ekonomicznej od 2 do 8 tys. euro oraz 500 i więcej tys. euro – bydło,
- o wielkości ekonomicznej od 8 do 50 tys. euro – drób kurzy.

Najwyższy odsetek gospodarstw prowadzących chów:

- bydła odnotowano w klasie wielkości ekonomicznej 25 - < 50 tys. euro (69,8% ogółu gospodarstw w tej klasie),
- trzody chlewnej i drobiu kurzego – w klasie 8 - < 15 tys. euro (odpowiednio 51,2% i 57,8%),
- owiec – w klasie 1000 tys. euro i więcej (3,0%),
- kóz – w klasie 2 - < 4 tys. euro (2,6%),
- koni – w klasie 4 - < 8 tys. euro (11,0%).

Najwyższą obsadę zwierząt na 100 ha UR odnotowano w przypadku:

- bydła – w gospodarstwach należących do klasy wielkości ekonomicznej 25 - < 50 tys. euro (73,1 szt.),
- trzody chlewnej i drobiu – w gospodarstwach najsilniejszych ekonomicznie, tj. o wielkości milion euro i więcej (odpowiednio 302,1 i 7038 szt.),
- owiec – w gospodarstwach należących do klasy 8 - < 15 tys. euro (2,3 szt.),

- kóz – w gospodarstwach należących do klasy 2 - < 4 tys. euro (2,1 szt.),
- koni – w gospodarstwach należących do klasy 4 - < 8 tys. euro (3,5 szt.).

Co piąte gospodarstwo o wielkości ekonomicznej 0 – < 2 tys. euro, a już ponad 60% gospodarstw o wielkości ekonomicznej 2 - < 4 tys. euro posiadało **ciągniki**. W pozostałych klasach wielkości ekonomicznej omawiany odsetek wynosił ponad 80%, osiągając najwyższą wartość (95,8%) w klasie 25 - < 50 tys. euro.

Wśród ogółu gospodarstw o wielkości ekonomicznej do 8 tys. euro najpopularniejsze były ciągniki o mocy 15-25 kW, o wielkości od 8 do 50 tys. euro – o mocy 25-40 kW, a o wielkości 50 tys. euro i więcej – o mocy 60-100 kW.

Odsetek gospodarstw posiadających ciągniki o największej mocy (100 kW i więcej) rósł wraz ze wzrostem wielkości ekonomicznej od 0,1% w klasie 0 - < 2 tys. euro do 57,0% w klasie 1000 tys. euro i więcej.

Najsłabsze ekonomicznie (o wielkości do 8 tys. euro) gospodarstwa użytkujące ciągniki posiadały średnio 1 ciągnik. Omawiany wskaźnik poprawiał się wraz ze wzrostem wielkości ekonomicznej i w poniższych klasach wynosił:

- 8 - < 15 tys. euro – ok. 1,5 ciągnika,
- 15 - < 25 tys. euro i 25 - < 50 tys. euro – ok. 2 ciągniki,
- 50 - < 100 i 100 - < 500 tys. euro – ok. 3 ciągniki,
- 500 - < 1000 tys. euro – ok. 7 ciągników,
- 1000 tys. euro i więcej – ok. 13 ciągników.

Udział osób kierujących gospodarstwami posiadających **wykształcenie rolnicze** w ogólnej liczbie omawianych osób w danej klasie wielkości ekonomicznej wzrastał od 26,4% w klasie 0 - < 2 tys. euro do 77,0% w klasie 1000 tys. euro i więcej.

W klasie wielkości ekonomicznej 8 - < 15 tys. euro wystąpił najwyższy odsetek osób, dla których kurs rolniczy był najwyższym poziomem wykształcenia rolniczego (25,4% ogółu kierujących w omawianej klasie), a najniższy – w klasie 1000 tys. euro i więcej (12,6%). We wspomnianej najwyższej klasie wielkości ekonomicznej odnotowano jednocześnie najwyższy odsetek osób kierujących, które posiadały wyższe wykształcenie rolnicze (41,4%). Omawiany odsetek był najniższy w klasie 0 - < 2 tys. euro, gdzie wyniósł zaledwie 1,3%.

Spośród gospodarstw, w których **gospodarstwa domowe użytkownika gospodarstwa indywidualnego zużywają więcej niż 50% wartości produkcji rolniczej** gospodarstwa, prawie 56% należało do klasy wielkości ekonomicznej 0 - < 2 tys. euro, a 1/5 do klasy

2 - < 4 tys. euro. W klasie 15 - < 25 tys. euro już tylko co setne i w klasie 25 - < 50 tys. euro zaledwie 0,1% gospodarstw produkowało głównie na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego, a począwszy od klasy 50 - < 100 tys. euro wszystkie gospodarstwa wytwarzały produkty rolne na rynek.

Odsetek **gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, których dochody** z działalności rolniczej przekraczały 50% dochodów osiągnął najwyższe wartości wśród gospodarstw należących do klas wielkości ekonomicznej 25 - < 50 tys. euro i 50 - < 100 tys. euro i wynosił odpowiednio 88,3% i 90,6%.. Omawiany odsetek był najniższy w klasach wielkości ekonomicznej: 0 - < 2 tys. euro (5,8%) oraz 2 - < 4 tys. euro (16,9%).

W najwyższej klasie wielkości ekonomicznej (milion euro i więcej) udział gospodarstw, których gospodarstwa domowe uzyskiwały główne dochody z działalności rolniczej wynosił 78,8%, Jednocześnie wystąpił tu wysoki (10,6%) odsetek gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania była działalność pozarolnicza. Omawiany odsetek przekroczył 10% jeszcze tylko w gospodarstwach najsłabszych ekonomicznie i wynosił 12,1% w klasie wielkości ekonomicznej 0 - < 2 tys. euro oraz 10,9% w klasie – 2 - < 4 tys. euro.

W miarę wzrostu wielkości ekonomicznej malał odsetek gospodarstw domowych uzyskujących główne dochody z pracy najemnej (od 41,2% w klasie 0 - < 2 tys. euro do 1,6% w klasie najwyższej) oraz emerytur i rent (od 30,2% w klasie najniższej do 0,2% w klasie 1000 tys. euro i więcej).

Ponad połowę (56,2%) **osób pełnozatrudnionych w rolnictwie liczonych w AWU** odnotowano w gospodarstwach o wielkości ekonomicznej nie przekraczającej 8 tys. euro. Na 1 gospodarstwo o wielkości ekonomicznej 0 - < 2 tys. euro przypadało 0,6 AWU, od 2 do 8 tys. euro – powyżej 1 AWU, od 8 do 100 tys. euro – ok. 2 AWU, w klasie 100 - < 500 tys. euro – ok. 4 AWU, 500 - < 1000 tys. euro – ok. 11 AWU, a na 1 gospodarstwo o wielkości ekonomicznej milion i więcej euro przypadało ok. 32 AWU.

W **przekroju terytorialnym** najwyższy odsetek gospodarstw najsilniejszych ekonomicznie, tj. o wielkości 100 tys. euro i więcej odnotowano w województwach: zachodniopomorskim (3,0% ogółu gospodarstw w województwie), warmińsko-mazurskim (2,8%), wielkopolskim (2,4%), a najniższy (0,1%-0,2%) wystąpił – w małopolskim, podkarpackim i świętokrzyskim.

Najwyższym odsetkiem gospodarstw najsłabszych ekonomicznie (o wielkości do 2 tys. euro) charakteryzowało się województwo śląskie (67,4%) i podkarpackie (66,0%), a najniższym – kujawsko-pomorskie (28,1%) i podlaskie (30,0%).

Typy rolnicze

Do grupy gospodarstw z dominującą uprawą/chowem należało ponad 60% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą, w tym w prawie 40% dominowały uprawy polowe. Co piąte gospodarstwo rolne zostało zakwalifikowane do typu „mieszane – różne uprawy i zwierzęta”, a prawie co dziesiąte do typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi”. Najniższy odsetek gospodarstw odnotowano w typie „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” – 2,4 %.

Wielkość ekonomiczna ponad 80% gospodarstw należących do typu „specjalizujące się w uprawach polowych” nie przekraczała 4 tys. euro. Najwyższy odsetek gospodarstw najsilniejszych ekonomicznie (100 tys. euro i więcej) odnotowano w typie „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” (6,9% ogółu gospodarstw omawianego typu). Znalazło to swoje odzwierciedlenie w średniej wielkości ekonomicznej gospodarstw w poszczególnych typach rolniczych. Omawiany wskaźnik mieścił się w zakresie od 5,0 tys. euro dla gospodarstw typu „specjalizujące się w uprawach polowych” do 34,7 tys. euro dla gospodarstw typu „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych”.

Należy zauważyć, że w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” odnotowano drugi co do wielkości odsetek zarówno gospodarstw najsłabszych (do 4 tys. euro), jak i najsilniejszych (100 tys. euro i więcej) ekonomicznie (odpowiednio 63,9% i 6,0%). Gospodarstwa te charakteryzowały się również wysoką średnią wielkością ekonomiczną – 33,7 tys. euro.

Tabl. 11. Wybrane wskaźniki dla gospodarstw indywidualnych według typów rolniczych

Wyszczególnienie	Ogółem	Typy rolnicze								
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Struktura liczby gospodarstw w %	100,0	39,8	2,4	4,3	9,7	5,6	4,1	7,0	20,7	6,3
Odsetek kierujących w wieku do 40 lat	25,0	25,8	25,5	25,0	27,8	20,0	23,7	26,5	24,4	20,9

Wyszczególnienie	Ogółem	Typy rolnicze								
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Odsetek kierujących kobiet	33,2	36,4	33,1	34,7	21,9	35,5	35,3	25,0	29,5	46,8
Odsetek kierujących z wykształceniem rolniczym	41,0	35,6	45,7	40,5	53,9	41,0	42,9	53,3	46,9	19,3
Nakłady pracy na 1 gospodarstwo w AWU	1,1	0,8	1,5	1,0	1,7	1,1	1,2	1,7	1,4	0,3
Nakłady pracy na 100 ha UR w AWU	15,3	11,7	34,3	24,4	12,9	18,7	21,1	18,8	17,6	25,9
Odsetek gospodarstw domowych, gdzie działalność rolnicza jest głównym źródłem utrzymania	27,6	17,7	39,9	26,7	57,6	24,6	26,3	47,6	33,8	2,3
Odsetek gospodarstw domowych produkujących głównie na samozaopatrzenie	38,3	33,2	22,1	31,6	30,9	54,2	42,5	43,7	50,9	29,1
Odsetek gospodarstw z działalnością inną niż rolnicza	2,9	2,8	4,1	2,2	4,0	2,9	2,8	2,7	2,9	1,6
Odsetek gospodarstw, gdzie przychody z działalności innej niż rolnicza przewyższają przychody z działalności rolniczej	34,4	39,3	42,8	30,4	24,8	35,6	35,7	27,3	32,0	35,8
Wielkość ekonomiczna gospodarstwa w tys. euro	9,2	4,2	33,5	6,9	18,8	28,6	6,8	13,1	8,5	-
Powierzchni UR na 1 gospodarstwo w ha	7,09	6,61	4,51	4,29	13,26	5,62	5,59	8,92	7,84	1,29
Obsada zwierząt na 1 gospodarstwo w SD	5,0	0,3	0,4	0,1	15,1	27,9	0,9	11,2	5,0	-
Obsada zwierząt na 100 ha UR w SD	70,5	4,3	9,0	1,8	114	496	15,4	125	63,3	-
Liczba ciągników na 1 gospodarstwo w szt.	0,8	0,5	0,7	0,6	1,4	0,7	0,7	1,3	1,0	0,1
Liczba ciągników na 100 ha UR w szt.	10,8	8,1	14,9	14,6	10,8	13,0	13,0	14,2	12,7	6,3
Zużycie NPK na 1 ha w kg	115	121	123	73,3	113	138	101	109	114	7,9

Działalność inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym najchętniej podejmowały gospodarstwa typu „specjalizujące się w uprawach ogrodnich” i „specjalizujące się w chowie zwierząt żywnościowymi paszami objętościowymi” (działalność tą prowadziło po ok. 4% ogółu gospodarstw omawianych typów).

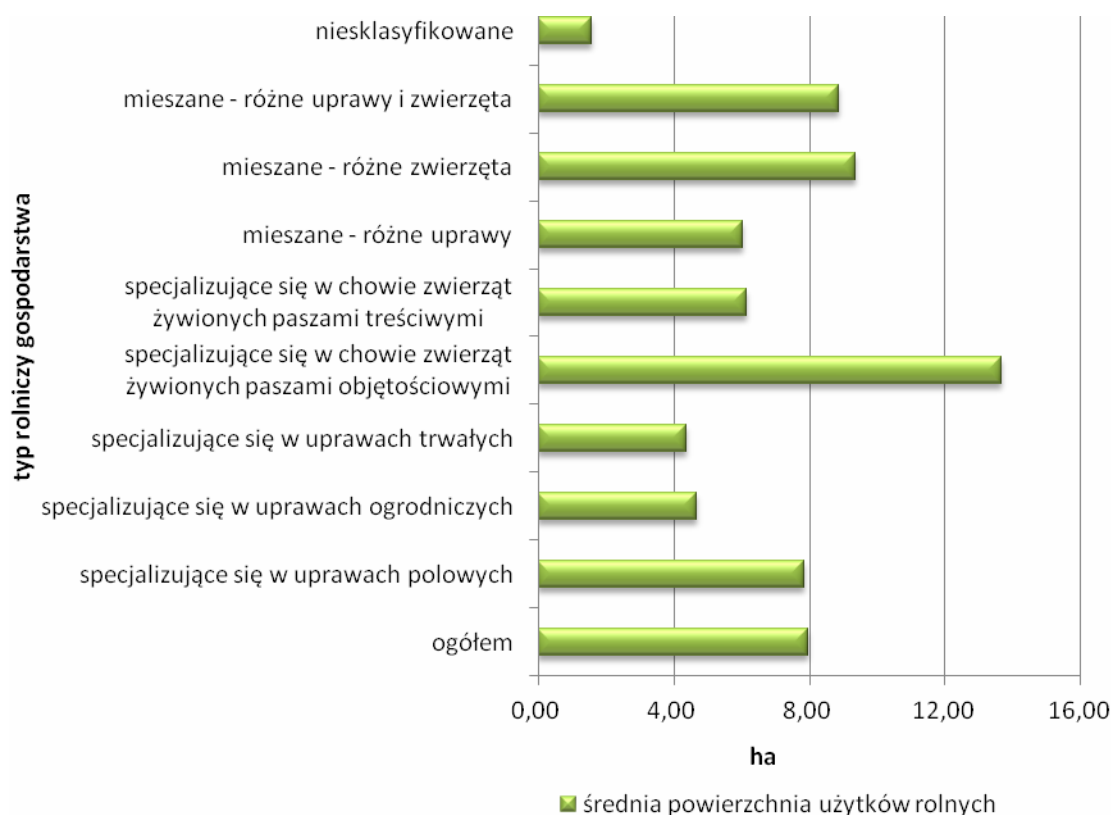
Analizując liczbę gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza w poszczególnych typach rolniczych należy zauważyć, że:

- niezależnie od typu najczęściej były prowadzone tzw. inne rodzaje działalności (np. prowadzenie sklepu oferującego produkty wytworzone w gospodarstwie, hodowla psów i kotów). Wspomniane działalności prowadziło od ponad 40 do ponad 60% gospodarstw poszczególnych typów,
- drugim najchętniej podejmowanym rodzajem działalności były:
  - w gospodarstwach typu: „specjalizujące się w uprawach polowych”, „specjalizujące się w uprawach trwałych”, „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi”, „mieszane – różne uprawy” oraz w gospodarstwach niesklasyfikowanych – agroturystyka,
  - w gospodarstwach typu „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” – przetwórstwo produktów rolnych,
  - w pozostałych typach gospodarstw („specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi”, „mieszane – różne zwierzęta”, „mieszane – różne uprawy i zwierzęta”) – rolnicze prace kontraktowe,
- najwyższy odsetek gospodarstw odnotowano dla działalności:
  - agroturystyka i przetwórstwo produktów rolnych – w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” (odpowiednio 32,2% i 9,0% ogółu gospodarstw omawianego typu),
  - rękodzieło – w typie „specjalizujące się w uprawach trwałych” (12,9%),
  - produkcja energii odnawialnej – w typie „specjalizujące się w uprawach polowych” i wśród gospodarstw niesklasyfikowanych (po 0,6%),
  - przetwarzanie surowego drewna – również w typie „specjalizujące się w uprawach polowych” i wśród gospodarstw niesklasyfikowanych (odpowiednio 4,6% i 4,9%),
  - akwakultura i nierolnicze prace kontraktowe – w typie „specjalizujące się w uprawach polowych” (odpowiednio 15,0% i 6,0%),
  - rolnicze prace kontraktowe i leśnictwo – w typie „mieszane – różne zwierzęta” (odpowiednio 17,9% i 3,6%),
  - inne – w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” (64,6%).

Najwyższy odsetek gospodarstw, gdzie przychody z działalności innej niż rolnicza przewyższały przychody z działalności rolniczej odnotowano w gospodarstwach typu „specjalizujące się w uprawach polowych” i „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” (odpowiednio 39,3% i 42,7% ogółu gospodarstw omawianych typów), a najniższy w typach „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” oraz „mieszane – różne zwierzęta” (odpowiednio 24,9% i 27,3%).

Największe obszarowo gospodarstwa odnotowano w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” oraz „mieszane – różne zwierzęta”, gdzie **średnia powierzchnia użytków rolnych** wynosiła odpowiednio 13,68 oraz 9,35 ha. Najmniejsze gospodarstwa wystąpiły w grupie gospodarstw niesklasyfikowanych (1,57 ha), a wśród sklasyfikowanych – w typach „specjalizujące się w uprawach trwałych” (4,38 ha) oraz „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” (4,67 ha).

Wykres 49. Średnia wielkość gospodarstw rolnych według typów rolniczych

We wszystkich typach rolniczych odsetek gospodarstw posiadających **użytki rolne w dobrej kulturze** wynosił powyżej 98%. Wyjątek stanowił typ „specjalizujące się w chowie

zwierząt żywionych paszami treściwymi”, gdzie udział gospodarstw posiadających użytki rolne w dobrej kulturze w ogólnej liczbie gospodarstw tego typu wyniósł 86,5%.

Najwyższy odsetek gospodarstw posiadających **grunty pod zasiewami** odnotowano w typie „mieszane – różne zwierzęta” (96,7%), a najniższy w typie „specjalizujące się w uprawach trwałych” (25,0%). Grunty ugorowało ponad 40% gospodarstw niesklasyfikowanych, a wśród sklasyfikowanych, najwięcej (17,6%) – typu „specjalizujące się w uprawach trwałych”. Najmniej ugorów posiadały gospodarstwa typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” (7,0%).

Łąki posiadało prawie 90% gospodarstw należących do typów „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” oraz „mieszane – różne zwierzęta”. Wśród gospodarstw omawianych typów odnotowano także najwyższy odsetek jednostek z **pastwiskami** (odpowiednio 42,0% i 30,4%).

Najwyższy odsetek gospodarstw z **sadami** wystąpił w typie „specjalizujące się w uprawach trwałych” (94,1% ogółu gospodarstw tego typu), ale był wysoki także w typie „mieszane – różne uprawy”, gdzie wyniósł 71,9%. Najrzadziej sady występowały w gospodarstwach typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” oraz „specjalizujące się w uprawach polowych” (odsetek omawianych gospodarstw wyniósł odpowiednio 4,6% i 5,6%).

Analiza gospodarstw poszczególnych typów gospodarstw prowadzących podstawowe **grupy upraw** wykazała, że najwyższy odsetek:

- gospodarstw produkujących zboża i ziemniaki wystąpił w typie „mieszane – różne zwierzęta” (odpowiednio 95,0% i 64,9% ogółu gospodarstw omawianego typu),
- producentów roślin strączkowych – w typie „mieszane – różne uprawy” (4,5%),
- gospodarstw uprawiających rośliny przemysłowe – w typie „mieszane – różne uprawy i zwierzęta” (10,2%),
- gospodarstw zajmujących się uprawą warzyw zarówno gruntowych, jak i pod osłonami – w typie „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” (odpowiednio 40,8% i 22,1%).

Jednocześnie należy zauważyć, że średnia powierzchnia uprawy zbóż przypadająca na 1 gospodarstwo posiadające zboża była najwyższa w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” (8,89 ha), średnia powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych, ziemniaków i roślin przemysłowych – w typie „specjalizujące się w uprawach polowych” (odpowiednio: 2,02 ha, 0,70 ha i 10,92 ha), a średnia powierzchnia

warzyw gruntowych i warzyw pod osłonami w typie „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” (odpowiednio 2,28 ha i 0,46 ha).

Najwyższy odsetek gospodarstw prowadzących chów poszczególnych gatunków **zwierząt gospodarskich** odnotowano:

- w typie „mieszane – różne zwierzęta” dla bydła (90,8% ogółu gospodarstw omawianego typu), trzody chlewnej (73,1%), kóz (5,0%) i drobiu kurzego (82,0%),
- w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” dla owiec (2,9% ogółu gospodarstw omawianego typu) i koni (18,7%).

Jak należało się spodziewać, liczba poszczególnych gatunków zwierząt przypadająca na 1 gospodarstwo rolne, jak i obsada na 100 ha UR, była zdecydowanie największa w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” (w przypadku bydła, owiec, kóz i koni) oraz w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” (w przypadku trzody chlewnej i drobiu).

Ponad 80% gospodarstw należących do typów „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” oraz „mieszane – różne zwierzęta” posiadało **ciągniki rolnicze**. Odsetek gospodarstw z ciągnikami kształtował się powyżej średniej krajowej (wynoszącej 53,7% ogółu gospodarstw w kraju) również w przypadku typów: „mieszane – różne uprawy” oraz „mieszane – różne uprawy i zwierzęta” (odpowiednio 57,0% i 72,7% ogółu gospodarstw omawianych typów). W pozostałych typach gospodarstw wspomniany odsetek wynosił od 40,5% do 47,7%, a w gospodarstwach niesklasyfikowanych zaledwie 7,4%.

W typach „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” oraz „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” przypadało najwięcej ciągników na 1 gospodarstwo posiadające ciągniki (odpowiednio 1,8 szt. i 1,6 szt.).

Największą liczbę ciągników na 100 ha UR odnotowano w typach „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” i „specjalizujące się w uprawach trwałych” (odpowiednio 14,5 i 14,3 szt.).

Najwięcej, bo ponad połowa osób kierujących gospodarstwami należącymi do typów „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” oraz „mieszane – różne zwierzęta” posiadała **wykształcenie lub kurs rolniczy**. Najmniej omawianych osób

odnotowano w typie „specjalizujące się w uprawach polowych” (35,7% ogółu kierujących gospodarstwami omawianego typu) oraz wśród gospodarstw niesklasyfikowanych (19,3%).

Wyższe wykształcenie rolnicze posiadało 4,7% osób kierujących gospodarstwami rolnymi należącymi do typu „specjalizujące się w uprawach ogrodnich” i 4,2% kierujących gospodarstwami zaklasyfikowanymi do typu „specjalizujące się w uprawach trwałych”. Omawiany odsetek osiągnął najniższą wartość w typie „mieszane – różne zwierzęta” (0,9%). We wspomnianym typie odnotowano jednocześnie najwyższy odsetek osób z ukończonym kursem rolniczym (25,1%). Omawiany odsetek był najniższy wśród gospodarstw niesklasyfikowanych (11,1%) i w typie „specjalizujące się w uprawach polowych”(17,3%).

Ponad połowa gospodarstw należących do typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” oraz „mieszane – różne uprawy i zwierzęta” produkowała **głównie na samozaopatrzenie** gospodarstwa domowego, wobec 22,1% gospodarstw zaklasyfikowanych do typu „specjalizujące się w uprawach ogrodnich”.

Wyłącznie na rynek produkowały przede wszystkim gospodarstwa specjalizujące się w produkcji roślinnej (uprawy polowe, ogrodnicze oraz trwałe).

Analiza **źródeł dochodów gospodarstw domowych** w poszczególnych typach gospodarstw pokazuje, że najwyższy odsetek gospodarstw, dla których głównym źródłem utrzymania były:

- działalność rolnicza wystąpił wśród gospodarstw zaliczonych do typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” (57,6%) oraz „mieszane – różne zwierzęta” (46,7%),
- praca najemna – wśród gospodarstw niesklasyfikowanych (43,4%) i w typie „specjalizujące się w uprawach polowych” (37,5%),
- emerytury i renty – wśród gospodarstw niesklasyfikowanych (31,3%) i w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” (29,1%).

Liczba pełnozatrudnionych liczona w AWU była najwyższa w gospodarstwach o typie „specjalizujące się w uprawach polowych” oraz „mieszane – różne uprawy i zwierzęta” i stanowiła odpowiednio 28,5% i 26,3% ogólnego AWU. Omawiana liczba była najniższa, oprócz grupy gospodarstw niesklasyfikowanych, dla gospodarstw typu „specjalizujące się w uprawach ogrodnich” – 3,5% ogólnego AWU.

Wśród gospodarstw nieskasyfikowanych i należących do typu „specjalizujące się w uprawach polowych” odnotowano najniższe średnie wartości AWU przypadające na 1 gospodarstwo (odpowiednio 0,3 i 0,8). Omawiany wskaźnik był najwyższy wśród gospodarstw zaklasyfikowanych do typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” i „mieszane – różne zwierzęta” (po 1,7 AWU) oraz „specjalizujące się w uprawach ogrodnich” (1,6 AWU). W pozostałych typach rolniczych na 1 gospodarstwo przypadało od 1,1 do 1,4 AWU.

W ujęciu regionalnym najwyższy odsetek gospodarstw rolnych należących do typu:

- „specjalizujące się w uprawach polowych” odnotowano w województwie dolnośląskim (56,1% ogółu gospodarstw w województwie) i zachodniopomorskim (51,4%),
- „specjalizujące się w uprawach ogrodnich” – w województwach: wielkopolskim (3,8%) oraz kujawsko-pomorskim i mazowieckim (po 3,3%),
- „specjalizujące się w uprawach trwałych” – w województwie lubelskim (8,5%) i świętokrzyskim (7,6%),
- „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” – w województwie podlaskim (30,8%) i warmińsko-mazurskim (24,4%),
- „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” – w województwie śląskim (9,9%) i opolskim (9,7%),
- „mieszane – różne uprawy” – w województwie lubelskim (7,8%) i świętokrzyskim (7,1%),
- „mieszane – różne zwierzęta” – w województwie wielkopolskim (12,8%) i pomorskim (10,7%),
- „mieszane – różne uprawy i zwierzęta” odnotowano w województwie świętokrzyskim (26,0%) i kujawsko-pomorskim (24,5%).

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

TABL. 1. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

Wyszczególnienie	Gospodarstwa		Powierzchnia użytków rolnych	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w hektarach	w odsetkach
O g ó ł e m.....	2277613	100,0	15502975	100,0
Sektor prywatny.....	2276693	100,0	14936119	96,3
w tym:				
Gospodarstwa indywidualne	2273284	99,8	13660413	88,1
w grupach obszarowych użytków rolnych:				
do 1 ha włącznie.....	714871	31,4	256324	1,7
powyżej 1 ha razem.....	1558413	68,4	13404089	86,5
1 - 2 ha.....	342189	15,0	500256	3,2
2 - 3.....	230712	10,1	564695	3,6
3 - 5.....	288539	12,7	1122852	7,2
5 - 10.....	351462	15,4	2501041	16,1
10 - 15.....	152173	6,7	1847423	11,9
15 - 20.....	72162	3,2	1242121	8,0
20 - 30.....	61100	2,7	1474371	9,5
30 - 50.....	35737	1,6	1347510	8,7
50 - 100.....	16764	0,7	1137378	7,3
100 - 200.....	5047	0,2	682496	4,4
200 - 300.....	1351	0,1	327366	2,1
300 - 500.....	781	0,0	292796	1,9
500 - 1000.....	330	0,0	219129	1,4
1000 ha i więcej.....	66	0,0	144656	0,9
Sektor publiczny.....	920	0,0	566856	3,7

TABL. 2. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
Liczba gospodarstw				
Ogółem.....	2277613	2276693	2273284	920
W % ogółem.....	100,0	100,0	99,8	0,0
Powierzchnia użytków rolnych				
W hektarach.....	15502975	14936119	13660413	566856
W % ogółem.....	100,0	96,3	88,1	3,7
Liczba gospodarstw prowadzących działalność				
Wyłącznie rolniczą.....	1836336	1835623	1832870	713
Rolniczą i inną niż rolnicza.....	54729	54614	54018	115
Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą				
W hektarach.....	15026225	14652891	13378975	373334
W % ogółem.....	100,0	97,5	89,0	2,5
Średnia wielkość gospodarstw prowadzących działalność rolniczą				
W hektarach.....	7,95	7,75	7,09	450,89
W euro.....	10,1	10,0	9,2	299,5
Pogłowie zwierząt gospodarskich				
W sztukach dużych.....	10446790	10348128	9431907	98662
W % ogółem.....	100,0	99,1	90,3	0,9
W sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych.....	67,4	69,3	69,0	17,4
Liczba ciągników				
Na jedno gospodarstwo w szt.....	0,6	0,6	0,6	5,2
Na 100 ha użytków rolnych w szt.....	9,5	9,8	10,6	0,9
Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze				
W kg.....	121,7	121,4	114,5	132,6

TABL. 2. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	

Liczba gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej

Ogółem.....	1891065	1890237	1886888	828
0 - 2 tys. euro	854261	854150	853880	111
2 - 4.....	302506	302452	302281	54
4 - 8.....	276631	276559	276380	72
8 - 15.....	195765	195695	195507	70
15-25.....	113130	113066	112923	64
25-50.....	94649	94544	94290	105
50-100.....	35718	35633	35359	85
100-500.....	16223	16068	14936	155
500-1000.....	1382	1338	898	44
1000 euro i więcej.....	800	732	434	68

Liczba gospodarstw rolnych według typów rolniczych

Ogółem.....	1891065	1890237	1886888	828
Specjalizujące się w uprawach połowych.....	754210	753742	751649	468
Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych.....	45845	45790	45691	55
Specjalizujące się w uprawach trwałych.....	81739	81720	81639	19
Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych w systemie wypasowym.....	183971	183912	183714	59
Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi.....	106062	106057	105854	5
Różne uprawy.....	77338	77296	77233	42
Różne zwierzęta.....	131598	131579	131515	19
Różne uprawy i zwierzęta.....	391042	390928	390461	114
Gospodarstwa niesklasyfikowane.....	119260	119213	119132	47

Liczba pełnozatrudnionych^{a)}

W tysiącach AWU.....	2101,3	2089,4	2052,6	12,0
----------------------	--------	--------	--------	------

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzka.

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH OGÓŁEM

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
<i>w liczbach</i>						
1	Gospodarstwa ogółem.....	2277613	715008	1562605	342270	230816
Gospodarstwa z powierzchnią:						
2	ogółem.....	2275862	713257	1562605	342270	230816
3	użytków rolnych.....	2264657	702052	1562605	342270	230816
użytków rolnych w dobrej						
4	kulturze.....	1867558	389270	1478288	298408	212120
5	pod zasiewami.....	1448678	174257	1274421	215659	170227
6	gruntów ugorowanych.....	230506	51780	178726	41899	31082
7	ogrodów przydomowych.....	423110	126415	296695	59819	42120
8	łąk trwałych	1167383	151539	1015844	165535	134729
9	pastwisk trwałych	267320	10504	256816	18311	20017
10	upraw trwałych.....	314315	52141	262174	44535	35558
11	w tym sadów.....	284556	44196	240360	39776	31980
12	użytków rolnych pozostałych	660542	344089	316453	87645	56423
13	lasów i gruntów leśnych.....	898528	126813	771715	120440	103688
14	pozostałych gruntów.....	1844576	507258	1337318	268262	189002
<i>w</i>						
Powierzchnia:						
15	ogółem.....	18069778	540943	17528836	653524	710566
16	użytków rolnych.....	15502975	256351	15246624	500380	564950
użytków rolnych w dobrej						
17	kulturze.....	14603244	173066	14430178	413890	489575
18	pod zasiewami.....	10427711	70524	10357187	218136	274772
19	gruntów ugorowanych.....	449849	19551	430297	34295	34115
20	ogrodów przydomowych.....	44190	13524	30666	5887	4243
21	łąk trwałych	2629234	55208	2574027	125528	140699
22	pastwisk trwałych	654295	3393	650902	9424	12691
23	upraw trwałych.....	397965	10867	387098	20620	23054
24	w tym sadów.....	374169	9873	364296	19130	21592
25	użytków rolnych pozostałych	899731	83284	816447	86490	75375
26	lasów i gruntów leśnych.....	1293539	78636	1214903	81249	88291
27	pozostałych gruntów.....	1273264	205956	1067308	71894	57325
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:						
28	ogółem.....	7,93	0,76	11,22	1,91	3,08
29	użytków rolnych.....	6,81	0,36	9,76	1,46	2,45
30	użytków rolnych w dobrej kulturze....	6,41	0,24	9,23	1,21	2,12

UŻYTKÓW ROLNYCH

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 – 30	30 – 50	50 - 100	100 i więcej	

bezwzględnych

288705	351742	152343	72302	61281	35996	17208	9942	1
288705	351742	152343	72302	61281	35996	17208	9942	2
288705	351742	152343	72302	61281	35996	17208	9942	3
275332	345441	151207	71887	61039	35858	17118	9878	4
238559	318330	143642	69097	58912	34542	16185	9268	5
37508	38148	13060	5656	4769	3002	1927	1675	6
56588	70878	30553	14307	12007	6753	2805	865	7
190743	255968	117741	56674	48059	27607	12138	6650	8
37582	71341	43934	24267	21379	12000	4908	3077	9
52446	69502	28154	12253	9827	5676	2776	1447	10
47821	64359	26260	11565	9239	5342	2647	1371	11
61501	60635	21716	9835	8355	5121	2915	2307	12
148563	195762	87202	42406	36394	21040	9848	6372	13
247184	314998	138845	66255	56095	32773	15163	8741	14

hektarach

1380786	2944178	2103169	1452210	1640971	1514784	1333773	3794875	15
1123503	2503068	1849496	1244552	1478839	1357489	1170022	3454325	16
1023949	2394679	1806992	1221358	1456656	1337851	1147501	3137726	17
629462	1634889	1278308	871263	1047668	991991	879355	2531343	18
54730	75924	34946	19995	22296	21986	26567	105443	19
5814	7273	3143	1455	1242	717	339	552	20
256913	489783	341732	227388	265238	223104	159065	344577	21
29122	84341	91500	75193	96179	82952	59067	110433	22
47908	102469	57362	26065	24033	17100	23109	45378	23
45523	98780	55250	24859	22170	15330	21537	40124	24
99554	108389	42504	23195	22183	19638	22521	316599	25
159203	271663	155030	121049	100023	73097	61026	104273	26
98080	169447	98643	86609	62108	84198	102725	236277	27
4,78	8,37	13,81	20,09	26,78	42,08	77,51	381,70	28
3,89	7,12	12,14	17,21	24,13	37,71	67,99	347,45	29
3,55	6,81	11,86	16,89	23,77	37,17	66,68	315,60	30

**TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
<i>w liczbach</i>						
1	Gospodarstwa ogółem.....	2273284	714871	1558413	342189	230712
Gospodarstwa z powierzchnią:						
2	ogółem.....	2271533	713120	1558413	342189	230712
3	użytków rolnych.....	2260415	702002	1558413	342189	230712
użytków rolnych w dobrej						
4	kulturze.....	1863488	389226	1474262	298335	212025
5	pod zasiewami.....	1445254	174233	1271021	215616	170159
6	gruntów ugorowanych.....	229645	51776	177869	41892	31066
7	ogrodów przydomowych.....	422916	126409	296507	59813	42111
8	łąk trwałych	1164759	151527	1013232	165511	134686
9	pastwisk trwałych	265867	10504	255363	18305	20005
10	upraw trwałych.....	313814	52131	261683	44521	35545
11	w tym sadów.....	284120	44191	239929	39767	31968
12	użytków rolnych pozostałych	659356	344082	315274	87631	56402
13	lasów i gruntów leśnych.....	896389	126794	769595	120428	103664
14	pozostałych gruntów.....	1840999	507127	1333872	268209	188921
<i>w</i>						
Powierzchnia:						
15	ogółem.....	15775307	538617	15236690	647231	710072
16	użytków rolnych.....	13660413	256324	13404089	500256	564695
użytków rolnych w dobrej						
17	kulturze.....	13055821	173044	12882778	413782	489347
18	pod zasiewami.....	9168965	70511	9098454	218084	274646
19	gruntów ugorowanych.....	385872	19549	366323	34287	34096
20	ogrodów przydomowych.....	43659	13523	30135	5883	4240
21	łąk trwałych	2469582	55202	2414379	125501	140636
22	pastwisk trwałych	600707	3393	597315	9419	12682
23	upraw trwałych.....	387036	10865	376172	20608	23047
24	w tym sadów.....	365786	9872	355915	19123	21587
25	użytków rolnych pozostałych	604592	83280	521312	86475	75348
26	lasów i gruntów leśnych.....	1185225	77442	1107784	81202	88221
27	pozostałych gruntów.....	929668	204851	724817	65774	57156
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:						
28	ogółem.....	6,94	0,75	9,78	1,89	3,08
29	użytków rolnych.....	6,01	0,36	8,60	1,46	2,45
30	użytków rolnych w dobrej kulturze....	5,74	0,24	8,27	1,21	2,12

UŻYTKÓW ROLNYCH

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 – 30	30 – 50	50 - 100	100 i więcej	

bezwzględnych

288539	351462	152173	72162	61100	35737	16764	7575	1
288539	351462	152173	72162	61100	35737	16764	7575	2
288539	351462	152173	72162	61100	35737	16764	7575	3
275179	345185	151050	71759	60866	35616	16694	7553	4
238456	318134	143526	68999	58791	34373	15863	7104	5
37478	38109	13025	5626	4738	2940	1829	1166	6
56570	70861	30547	14301	11999	6739	2792	774	7
190668	255831	117647	56593	47953	27455	11874	5014	8
37562	71288	43896	24225	21330	11925	4773	2054	9
52420	69462	28135	12237	9800	5626	2706	1231	10
47800	64323	26244	11551	9217	5302	2583	1174	11
61473	60578	21670	9797	8321	5041	2765	1596	12
148513	195684	87130	42360	36342	20938	9659	4877	13
247062	314814	138725	66155	55981	32592	14828	6585	14

hektarach

1368296	2914909	2088161	1431688	1622112	1453296	1219834	1781091	15
1122852	2501041	1847423	1242121	1474371	1347510	1137378	1666443	16
1023374	2392902	1805207	1219268	1452595	1329268	1118718	1638317	17
629176	1633876	1277333	870159	1045613	987626	862406	1299535	18
54675	75806	34816	19737	21970	21344	24800	44793	19
5799	7254	3142	1450	1208	704	324	131	20
256764	489356	341298	226923	264072	220988	153243	195599	21
29080	84227	91322	74993	95905	82058	56885	60744	22
47881	102384	57297	26006	23826	16549	21059	37514	23
45506	98712	55198	24817	22022	14931	19628	34392	24
99478	108139	42215	22852	21776	18242	18660	28126	25
153804	262435	152680	117196	92722	61204	47536	50784	26
91640	151433	88058	72371	55019	44582	34920	63864	27
4,74	8,29	13,72	19,84	26,55	40,67	72,77	235,13	28
3,89	7,12	12,14	17,21	24,13	37,71	67,85	219,99	29
3,55	6,81	11,86	16,90	23,77	37,20	66,73	216,28	30

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Informacje						
<i>w liczbach</i>						
1	Gospodarstwa ogółem.....	1891065	406793	1484272	300590	213300
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne:						
2	wyższe.....	195245	45947	149298	35922	22795
3	policealne.....	27010	7413	19597	5340	3348
4	średnie zawodowe.....	453807	95091	358716	74395	49983
5	średnie ogólnokształcące.....	115035	31498	83537	21721	14192
6	zasadnicze zawodowe.....	729826	138174	591652	108954	80088
7	gimnazjalne, podstawowe.....	330463	76156	254307	47705	37829
8	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.....	39681	12516	27165	6553	5065
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:						
9	ogółem.....	776026	91348	684678	91092	73787
10	wyższe	37020	3911	33109	4372	3343
11	policealne	3968	421	3547	481	411
12	średnie zawodowe	158119	15615	142504	16542	12952
13	zasadnicze zawodowe	205067	16726	188341	16276	14532
14	kurs rolniczy	371853	54676	317177	53421	42549
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:						
15	do 1 roku.....	39030	13256	25774	6917	4113
16	2 – 5	221870	57750	164120	37890	24195
17	6 – 10	327393	70753	256640	61930	41648
18	11 – 20	615387	111718	503669	96410	71048
19	21 lat i więcej	687385	153316	534069	97443	72296

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

ogólne

bezwzględnych

276472	346321	151517	72019	61126	35903	17136	9888	1
26593	29595	12285	5806	5426	3921	3075	3880	2
3745	4001	1442	619	498	280	176	148	3
62640	78290	36145	18629	17488	11749	6062	3335	4
16246	17353	6203	2775	2304	1451	761	531	5
108463	145845	67175	31967	26834	14698	5898	1730	6
52467	65364	26419	11475	8094	3602	1108	244	7
6318	5873	1848	748	482	202	56	20	8
111554	174770	93621	48463	44023	26993	12854	7521	9
4525	6548	3851	2123	2338	1934	1581	2494	10
599	822	443	278	228	139	81	65	11
19695	33342	20478	11983	12155	8507	4403	2447	12
25560	52044	32739	17467	15909	9063	3660	1091	13
61175	82014	36110	16612	13393	7350	3129	1424	14
4770	5066	2352	1022	802	354	185	193	15
29969	35949	16466	7598	6147	3307	1569	1030	16
50165	55130	21036	9680	7887	4706	2569	1889	17
94802	121395	51756	24472	21172	12886	6147	3581	18
96766	128781	59907	29247	25118	14650	6666	3195	19

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Informacje						
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:						
20	ogółem.....	54729	5789	48940	6214	5271
21	agroturystyki	9017	910	8107	1454	1092
22	rękodzieła.....	1301	281	1020	270	231
23	przetwórstwa produktów rolnych	3284	417	2867	344	301
24	produkcji energii odnawialnej.....	244	17	227	25	13
	przetwarzania surowego drewna					
25	w gospodarstwie.....	2011	191	1820	287	257
26	akwakultury	4859	302	4557	297	309
27	rolniczych prac kontraktowych.....	5814	165	5649	407	523
28	nierolniczych prac kontraktowych....	2501	273	2228	165	163
29	leśnictwa	1276	102	1174	111	114
30	innych działalności.....	28226	3257	24969	3027	2495
Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosi:						
31	do 10%.....	21187	2526	18661	2786	2000
32	11 - 50%.....	14729	1023	13706	998	1198
33	powyżej 50%.....	18813	2240	16573	2430	2073
Gospodarstwa, w których udział bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi:						
34	0%.....	779552	164046	615506	113602	77990
35	1 - 25%.....	257386	16367	241019	21188	21007

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

ogólne (cd.)

bezwzględnych

8158	11641	5867	3058	3120	2314	1681	1616	20
1373	1659	785	436	515	360	258	175	21
207	182	58	26	16	20	10		22
459	718	364	167	153	130	76	155	23
31	28	25	9	27	23	46		24
371	457	177	95	77	46	24	29	25
469	907	533	322	436	372	414	498	26
970	1247	674	398	448	377	310	295	27
243	472	299	186	238	174	153	135	28
202	271	169	91	98	55	35	28	29
4222	6392	3275	1660	1504	1068	694	632	30
2749	3734	2076	1243	1396	1058	823	796	31
1909	2711	2686	1314	1190	821	475	404	32
3500	5196	1105	501	534	435	383	416	33
104099	145264	71202	35549	31771	19573	10105	6351	34
37036	64984	38926	21312	18569	11457	4514	2026	35

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Informacje*w liczbach*

	Gospodarstwa, w których udział bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi (dok.):					
36	26 - 50%.....	166334	5098	161236	11177	12945
37	51 - 75%.....	55884	3363	52521	6249	6418
38	powyżej 75%.....	168224	16415	151809	28549	23172
	Gospodarstwa stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej:					
39	ogółem.....	17173	4	17169	299	564
	Gospodarstwa korzystające ze wsparcia w ramach PROW 2007 - 2013:					
40	ogółem.....	131577	734	130843	2216	3415

Użytkowanie gruntów*w liczbach*

	Gospodarstwa z powierzchnią:					
41	ogółem.....	1889314	405042	1484272	300590	213300
42	użytków rolnych.....	1878109	393837	1484272	300590	213300
	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1867558	389270	1478288	298408	212120
44	pod zasiewami.....	1448678	174257	1274421	215659	170227
45	gruntów ugorowanych.....	230506	51780	178726	41899	31082
46	ogrodów przydomowych.....	423110	126415	296695	59819	42120
47	łąk trwałych	1167383	151539	1015844	165535	134729
48	pastwisk trwałych	267320	10504	256816	18311	20017
49	upraw trwałych.....	314315	52141	262174	44535	35558
50	w tym sadów.....	284556	44196	240360	39776	31980
51	użytków rolnych pozostałych	273994	35874	238120	45965	38907
52	lasów i gruntów leśnych.....	822911	86434	736477	103885	95320
53	pozostałych gruntów.....	1619332	333401	1285931	241196	177324

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

ogólne (dok.)*bezwzględnych*

27105	75816	21137	6951	4175	1239	485	206	36
10820	16555	6448	2601	1994	867	389	180	37
32179	38623	13589	5568	4603	2761	1640	1125	38
1560	4030	2745	1692	1950	1622	1532	1175	39
9522	28211	22423	15305	18532	15398	10140	5681	40

i powierzchnia zasiewów*bezwzględnych*

276472	346321	151517	72019	61126	35903	17136	9888	41
276472	346321	151517	72019	61126	35903	17136	9888	42
275332	345441	151207	71887	61039	35858	17118	9878	43
238559	318330	143642	69097	58912	34542	16185	9268	44
37508	38148	13060	5656	4769	3002	1927	1675	45
56588	70878	30553	14307	12007	6753	2805	865	46
190743	255968	117741	56674	48059	27607	12138	6650	47
37582	71341	43934	24267	21379	12000	4908	3077	48
52446	69502	28154	12253	9827	5676	2776	1447	49
47821	64359	26260	11565	9239	5342	2647	1371	50
49268	55214	20890	9552	8200	5028	2843	2253	51
142067	192716	86770	42254	36319	20989	9813	6344	52
238866	311516	138349	66108	56004	32732	15128	8708	53

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Użytkowanie gruntów						
<i>w</i>						
	Powierzchnia:					
54	ogółem.....	17271952	326315	16945637	577705	657547
55	użytków rolnych.....	15026225	185042	14841182	441364	522725
	użytków rolnych w dobrej					
56	kulturze.....	14603244	173066	14430178	413890	489575
57	pod zasiewami.....	10427711	70524	10357187	218136	274772
58	gruntów ugorowanych.....	449849	19551	430298	34295	34115
59	ogrodów przydomowych.....	44190	13524	30666	5887	4243
60	łąk trwałych	2629234	55208	2574027	125528	140699
61	pastwisk trwałych	654295	3393	650902	9424	12691
62	upraw trwałych.....	397965	10867	387098	20620	23054
63	w tym sadów.....	374169	9873	364296	19130	21592
64	użytków rolnych pozostałych	422981	11976	411005	27473	33150
65	lasów i gruntów leśnych.....	1212552	53812	1158740	69767	80562
66	pozostałych gruntów.....	1033175	87461	945714	66574	54260
	Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:					
67	ogółem	9,13	0,80	11,42	1,92	3,08
68	użytków rolnych.....	7,95	0,45	10,00	1,47	2,45
69	użytków rolnych w dobrej kulturze...	7,72	0,43	9,72	1,38	2,30
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa z powierzchnią upraw trwałych:					
70	ogółem.....	314315	52141	262174	44535	35558
71	plantacje drzew owocowych	197782	30858	166924	26746	21743
72	w tym orzech włoski	40782	9867	30915	6589	4751
73	plantacje krzewów owocowych.....	103528	15163	88365	15343	12398
74	w tym leszczyna	3979	618	3361	633	436
	szkółki drzew i krzewów					
75	owocowych.....	23898	4682	19216	3519	2628

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

hektarach

1319024	2896978	2090919	1435017	1636334	1488042	1272876	3571194	54
1077391	2467389	1839710	1239680	1475126	1353888	1165190	3258720	55
1023949	2394679	1806992	1221358	1456656	1337851	1147501	3137726	56
629462	1634889	1278308	871263	1047668	991991	879355	2531343	57
54730	75924	34946	19995	22296	21986	26567	105443	58
5814	7273	3143	1455	1242	717	339	552	59
256913	489783	341732	227388	265238	223104	159065	344577	60
29122	84341	91500	75193	96179	82952	59067	110433	61
47908	102469	57362	26065	24033	17100	23109	45378	62
45523	98780	55250	24859	22170	15330	21537	40124	63
53442	72710	32718	18322	18470	16037	17689	120993	64
151467	266869	153822	120540	99580	72930	48261	94942	65
90166	162720	97386	74797	61628	61224	59425	217533	66
4,77	8,37	13,80	19,93	26,77	41,45	74,28	361,16	67
3,90	7,12	12,14	17,21	24,13	37,71	68,00	329,56	68
3,70	6,91	11,93	16,96	23,83	37,26	66,96	317,33	69

bezwzględnych

52446	69502	28154	12253	9827	5676	2776	1447	70
32578	44822	18851	8492	6781	3971	1936	1004	71
5855	6741	2768	1398	1224	792	514	283	72
18837	24280	8844	3473	2676	1447	697	370	73
641	861	349	160	154	67	42	18	74
3613	4640	2061	1009	847	458	280	161	75

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Użytkowanie gruntów

w liczbach

Gospodarstwa z powierzchnią upraw trwałych (dok.):						
	szkółki drzew i krzewów					
76	ozdobnych.....	3223	598	2625	602	401
	szkółki drzew leśnych do celów					
77	handlowych.....	596	138	458	85	55
78	wiklina	3452	610	2842	792	632
	drzewa i krzewy rosnące poza					
79	plantacjami.....	27213	7066	20147	3867	3048
80	inne uprawy trwałe.....	1022	146	876	120	101
81	uprawy trwałe pod osłonami.....	89	29	60	17	5

w

Powierzchnia upraw trwałych:						
82	ogółem.....	397965	10867	387098	20620	23054
83	plantacje drzew owocowych	266757	6174	260583	12011	14295
84	w tym orzech włoski	28585	526	28058	568	556
85	plantacje krzewów owocowych.....	90923	2968	87954	6029	6278
86	w tym leszczyna	3323	70	3253	228	248
	szkółki drzew i krzewów					
87	owocowych.....	16489	731	15758	1090	1020
	szkółki drzew i krzewów					
88	ozdobnych.....	6747	108	6639	334	320
	szkółki drzew leśnych do celów					
89	handlowych.....	2006	50	1956	64	54
90	wiklina	3401	228	3173	408	404
	drzewa i krzewy rosnące poza					
91	plantacjami.....	9061	575	8487	605	609
92	inne uprawy trwałe.....	2556	30	2526	76	73
93	uprawy trwałe pod osłonami.....	24	3	21	3	1

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

bezwzględnych

500	579	224	95	91	59	30	44	76
85	91	52		70			20	77
686	504	95	45	38	21	18	11	78
4321	5246	1972	678	590	288	107	30	79
172	224	94	56	35	33	13	28	80
15	10	7		6			-	81

hektarach

47908	102469	57362	26065	24033	17100	23109	45378	82
31587	73069	41485	18176	15021	9878	16354	28707	83
811	1193	830	652	1032	2038	6781	13598	84
12170	22428	11922	5634	5801	4518	4372	8801	85
424	794	485	264	257	193	117	243	86
1767	3282	1843	1048	1348	933	811	2617	87
553	959	704	445	595	676	466	1586	88
104	133	131		329			1140	89
491	607	238	119	248	294	198	167	90
1072	1639	877	437	813	496	689	1250	91
160	344	159	146	108	157	192	1111	92
6	7	2		4			-	93

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Użytkowanie gruntów

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę zbóż według skali uprawy:						
94	ogółem	1296681	110695	1185986	183084	153103
95	poniżej 1 ha.....	299100	107934	191166	96317	46508
96	1 - 2.....	241030	2761	238269	86767	64487
97	2 - 5.....	363446	-	363446	-	42108
98	5 - 10.....	237901	-	237901	-	-
99	10 - 20.....	106139	-	106139	-	-
100	20 ha i więcej.....	49065	-	49065	-	-

w

Powierzchnia uprawy zbóż według skali uprawy:						
101	ogółem	7646399	46300	7600099	168231	217151
102	poniżej 1 ha.....	148750	43539	105211	53012	25717
103	1 - 2.....	339845	2761	337084	115219	93735
104	2 - 5.....	1179704	-	1179704	-	97698
105	5 - 10.....	1653738	-	1653738	-	-
106	10 - 20.....	1423736	-	1423736	-	-
107	20 ha i więcej.....	2900626	-	2900626	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę strączkowych jadalnych według skali uprawy:						
108	ogółem	29094	2970	26124	2704	2532
109	poniżej 1 ha.....	17513	2960	14553	2422	2114
110	1 - 2.....	5782	10	5772	282	321
111	2 - 5.....	4516	-	4516	-	97
112	5 - 10.....	855	-	855	-	-
113	10 - 20.....	245	-	245	-	-
114	20 ha i więcej.....	183	-	183	-	-

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)*bezwzględnych*

222546	305558	139363	67204	57206	33516	15534	8872	94
32060	12986	2089	581	366	169	73	17	95
56621	24289	3833	1195	706	244	93	34	96
133865	152447	23942	6247	3401	1078	274	84	97
-	115836	82677	24569	11373	2797	536	113	98
-	-	26822	34612	32352	10708	1452	193	99
-	-	-	-	9008	18520	13106	8431	100

hektarach

507076	1327914	1014909	670985	779802	712658	610355	1591018	101
17661	7081	1106	309	190	88	36	10	102
83699	35801	5459	1663	989	342	132	45	103
405715	548867	88120	22492	11970	3636	937	268	104
-	736165	614812	189383	87691	20973	3917	796	105
-	-	305412	457138	473045	163475	21866	2798	106
-	-	-	-	205917	524144	583466	1587100	107

bezwzględnych

4588	7820	3557	1655	1445	970	507	346	108
3345	4256	1361	481	342	163	55	14	109
925	2133	995	442	378	211	66	19	110
318	1365	1072	592	506	364	160	42	111
-	66	119	126	188	179	117	60	112
-	-	10	14	27	46	80	68	113
-	-	-	-	4	7	29	143	114

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓŁEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych według skali uprawy:						
115	ogółem	43729	367	43362	878	1193
116	poniżej 1 ha.....	5317	357	4960	513	561
117	1 - 2.....	7662	10	7652	365	414
118	2 - 5.....	12935	-	12935	-	219
119	5 - 10.....	5520	-	5520	-	-
120	10 - 20.....	3278	-	3278	-	-
121	20 ha i więcej.....	9017	-	9017	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę ziemniaków według skali uprawy:						
122	ogółem	747749	88569	659180	97211	84972
123	poniżej 1 ha.....	682264	88473	593791	95611	82842
124	1 - 2.....	39368	96	39272	1600	1670
125	2 - 5.....	19179	-	19179	-	460
126	5 - 10.....	4633	-	4633	-	-
127	10 - 20.....	1463	-	1463	-	-
128	20 ha i więcej.....	842	-	842	-	-

w

Powierzchnia uprawy ziemniaków według skali uprawy:						
129	ogółem	388273	14352	373921	21439	22119
130	poniżej 1 ha.....	180822	14256	166566	19410	18967
131	1 - 2.....	49328	96	49232	2029	2099
132	2 - 5.....	54875	-	54875	-	1053
133	5 - 10.....	30210	-	30210	-	-
134	10 - 20.....	18927	-	18927	-	-
135	20 ha i więcej.....	54111	-	54111	-	-

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)*hektarach*

3116	8709	5848	3575	3826	3443	3379	9393	115
1065	1708	608	229	166	80	25	5	116
1201	2858	1326	589	500	285	89	27	117
850	3740	3080	1787	1526	1093	502	139	118
-	404	728	769	1196	1208	804	410	119
-	-	107	201	343	594	1078	954	120
-	-	-	-	94	184	881	7859	121

bezwzględnych

126064	177371	81486	38405	30769	15740	5433	1729	122
120707	160898	67638	29689	22414	10448	3009	535	123
3968	11191	8732	4968	4201	2102	687	153	124
1389	4651	4199	2940	2888	1816	674	162	125
-	631	833	641	949	957	488	134	126
-	-	84	167	287	345	381	199	127
-	-	-	-	30	72	194	546	128

hektarach

40625	80985	52401	31261	32138	24359	18119	50475	129
31782	49993	23281	10430	7840	3643	1031	190	130
5042	14036	10914	6202	5232	2620	866	190	131
3801	13111	11810	8509	8549	5490	2050	501	132
-	3844	5452	4090	6177	6379	3342	927	133
-	-	945	2030	3644	4464	5084	2760	134
-	-	-	-	695	1764	5746	45906	135

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Użytkowanie gruntów

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę roślin przemysłowych według skali uprawy:						
136	ogółem	134430	2843	131587	6866	6549
137	poniżej 1 ha.....	22876	2681	20195	3617	3007
138	1 - 2.....	25064	162	24902	3249	1915
139	2 - 5.....	45448	-	45448	-	1627
140	5 - 10.....	20996	-	20996	-	-
141	10 - 20.....	10838	-	10838	-	-
142	20 ha i więcej.....	9208	-	9208	-	-

w

Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych według skali uprawy:						
143	ogółem	1172375	1180	1171194	6040	7738
144	poniżej 1 ha.....	10264	1018	9246	1629	1312
145	1 - 2.....	35015	162	34853	4411	2652
146	2 - 5.....	139553	-	139553	-	3774
147	5 - 10.....	142139	-	142139	-	-
148	10 - 20.....	146203	-	146203	-	-
149	20 ha i więcej.....	699201	-	699201	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę buraków cukrowych według skali uprawy:						
150	ogółem	51326	1098	50228	1787	1842
151	poniżej 1 ha.....	11720	1086	10634	1484	1459
152	1 - 2.....	10265	12	10253	303	245
153	2 - 5.....	20819	-	20819	-	138
154	5 - 10.....	5657	-	5657	-	-
155	10 - 20.....	1661	-	1661	-	-
156	20 ha i więcej.....	1204	-	1204	-	-

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

bezwzględnych

12645	28867	21272	13932	15420	12520	7671	5845	136
4628	5899	1862	606	378	142	44	12	137
3877	8661	4387	1589	860	276	62	26	138
4140	12159	11266	7137	6131	2461	459	68	139
-	2148	3358	4017	5861	4276	1168	168	140
-	-	399	583	2054	4565	2788	449	141
-	-	-	-	136	800	3150	5122	142

hektarach

19609	64311	67411	59086	90627	120934	145566	589872	143
2056	2833	892	278	162	63	17	5	144
5305	12093	6317	2300	1247	395	94	38	145
12248	35913	34392	22619	20248	8492	1634	234	146
-	13472	21221	26616	40378	30646	8561	1246	147
-	-	4590	7275	25425	61830	40576	6508	148
-	-	-	-	3169	19508	94683	581841	149

bezwzględnych

3259	8747	9290	7039	7908	5885	2866	1605	150
2312	3141	1244	495	308	132	45	14	151
603	3566	3168	1354	741	229	36	8	152
344	1925	4673	4802	5454	2836	594	53	153
-	115	190	367	1339	2290	1198	158	154
-	-	15	21	61	365	810	389	155
-	-	-	-	5	33	183	983	156

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych według skali uprawy:						
157	ogółem	206408	205	206203	744	1024
158	poniżej 1 ha.....	3547	193	3354	344	381
159	1 - 2.....	14486	12	14474	400	332
160	2 - 5.....	61298	-	61298	-	310
161	5 - 10.....	36234	-	36234	-	-
162	10 - 20.....	21412	-	21412	-	-
163	20 ha i więcej.....	69430	-	69430	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę rzepaku i rzepiku według skali uprawy:						
164	ogółem	85727	1503	84224	4346	3926
165	poniżej 1 ha.....	7008	1369	5639	1646	1044
166	1 - 2.....	14004	134	13870	2700	1458
167	2 - 5.....	31351	-	31351	-	1424
168	5 - 10.....	16823	-	16823	-	-
169	10 - 20.....	8691	-	8691	-	-
170	20 ha i więcej.....	7850	-	7850	-	-

w

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku według skali uprawy:						
171	ogółem	946148	852	945296	4702	6013
172	poniżej 1 ha.....	4241	718	3523	1011	647
173	1 - 2.....	19844	134	19710	3691	2050
174	2 - 5.....	98608	-	98608	-	3316
175	5 - 10.....	113644	-	113644	-	-
176	10 - 20.....	116277	-	116277	-	-
177	20 ha i więcej.....	593535	-	593535	-	-

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)*hektarach*

2396	11590	18546	18354	27220	29939	25489	70901	157
655	1120	485	185	116	47	16	4	158
796	4884	4581	1983	1100	332	54	12	159
946	4903	12167	13780	17178	9702	2117	195	160
-	683	1152	2145	8021	14770	8315	1147	161
-	-	162	260	696	4310	10358	5627	162
-	-	-	-	109	776	4629	63915	163

bezwzględnych

7319	16055	12025	8365	10145	9661	6783	5599	164
1165	1107	362	144	100	48	18	5	165
2624	3977	1682	667	487	202	50	23	166
3530	9100	7044	4325	3737	1745	385	61	167
-	1871	2589	2764	4404	3825	1217	153	168
-	-	348	465	1299	3323	2755	501	169
-	-	-	-	118	518	2358	4856	170

hektarach

14989	45652	45649	39454	62349	90169	119295	517025	171
739	693	235	94	61	32	9	2	172
3675	5755	2461	968	711	289	76	34	173
10576	27414	22476	14361	12790	6115	1362	199	174
-	11790	16461	18136	29927	27180	9008	1142	175
-	-	4016	5896	16098	43722	39197	7347	176
-	-	-	-	2762	12830	69642	508301	177

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Użytkowanie gruntów

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw gruntowych według skali uprawy:						
178	ogółem	110210	19763	90447	13996	11415
179	poniżej 0,1 ha.....	30773	12061	18712	5898	3906
180	0,1 - 0,5.....	35340	7101	28239	5000	4054
181	0,5 - 1.....	13426	540	12886	1593	1464
182	1 - 2.....	13436	61	13375	1505	1340
183	2 - 5.....	11764	-	11764	-	651
184	5 ha i więcej.....	5471	-	5471	-	-

w

Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych według skali uprawy:						
185	ogółem	139489	2280	137209	4348	5361
186	poniżej 0,1 ha.....	1240	484	757	233	156
187	0,1 - 0,5.....	7841	1366	6475	1051	874
188	0,5 - 1.....	9178	370	8809	1100	1016
189	1 - 2.....	18182	61	18121	1964	1810
190	2 - 5.....	35456	-	35456	-	1505
191	5 ha i więcej.....	67591	-	67591	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw pod osłonami według skali uprawy:						
192	ogółem	12463	2193	10270	1788	1561
193	poniżej 0,05 ha.....	1957	716	1241	315	237
194	0,05 - 0,1.....	1736	508	1228	312	210
195	0,1 - 0,2.....	2603	449	2154	393	399
196	0,2 - 0,5.....	3205	360	2845	493	387
197	0,5 ha i więcej.....	2962	160	2802	275	328

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

bezwzględnych

17381	25747	10641	4501	3551	1922	819	474	178
4295	3179	796	299	214	96	23	6	179
6204	8479	2761	924	537	218	49	13	180
2542	4350	1679	640	407	151	45	15	181
2396	4479	1991	790	572	232	53	17	182
1944	4230	2344	1084	853	458	147	53	183
-	1030	1070	764	968	767	502	370	184

hektarach

12211	30581	19855	11473	13540	11609	9984	18247	185
176	132	34	13	8	4	1	0	186
1406	2029	689	230	127	53	12	3	187
1740	2971	1134	431	275	99	31	11	188
3262	6121	2731	1055	772	311	72	25	189
5627	12866	7299	3384	2666	1461	480	168	190
-	6462	7968	6360	9692	9681	9388	18040	191

bezwzględnych

2146	3073	1083	327	166	73	25	28	192
236	256	118	36	20	12	5	6	193
273	280	78	42	17		16		194
496	592	185	47	24		18		195
653	903	276	83	34	4	6	6	196
488	1042	426	119	71	29	10	14	197

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia uprawy warzyw pod osłonami według skali uprawy:						
198	ogółem	4891	316	4575	459	518
199	poniżej 0,05 ha.....	45	16	28	7	5
200	0,05 - 0,1.....	113	33	80	20	14
201	0,1 - 0,2.....	335	58	277	51	52
202	0,2 - 0,5.....	953	102	851	140	116
203	0,5 ha i więcej.....	3445	107	3338	240	331

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę truskawek według skali uprawy:						
204	ogółem	56330	3394	52936	6102	5895
205	poniżej 1 ha.....	48331	3379	44952	5745	5469
206	1 - 2.....	4695	15	4680	357	333
207	2 - 5.....	2537	-	2537	-	93
208	5 - 10.....	590	-	590	-	-
209	10 - 20.....	115	-	115	-	-
210	20 ha i więcej.....	62	-	62	-	-

w

Powierzchnia uprawy truskawek według skali uprawy:						
211	ogółem	33659	425	33235	1711	1889
212	poniżej 1 ha.....	12464	410	12054	1263	1254
213	1 - 2.....	6100	15	6085	448	425
214	2 - 5.....	7388	-	7388	-	210
215	5 - 10.....	3901	-	3901	-	-
216	10 - 20.....	1475	-	1475	-	-
217	20 ha i więcej.....	2332	-	2332	-	-

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

hektarach

795	1552	657	206	132	118	38	98	198
6	6	3	1	0	0	0	0	199
18	18	5	3	1		1		200
63	75	24	6	3		2		201
196	276	83	25	10	1	2	2	202
513	1176	543	171	118	114	36	95	203

bezwzględnych

10973	17439	7049	2581	1654	764	306	173	204
9984	14944	5425	1805	1023	407	119	31	205
738	1578	892	343	263	107	43	26	206
251	814	604	313	234	138	64	26	207
-	103	228		104	79	49	27	208
-	-	20		56		14	25	209
-	-	-	-	7		17	38	210

hektarach

4094	9267	5527	2873	2481	1755	1250	2387	211
2493	4234	1711	589	336	131	34	8	212
935	2068	1166	454	351	141	59	38	213
666	2348	1805	928	711	435	200	84	214
-	617	1504		691	546	346	197	215
-	-	242		700		179	353	216
-	-	-	-	193		431	1707	217

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Użytkowanie gruntów

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę sadów według skali uprawy:						
218	ogółem	284556	44196	240360	39776	31980
219	poniżej 1 ha.....	218099	43818	174281	32356	24078
220	1 - 2.....	25613	378	25235	7420	3923
221	2 - 5.....	23730	-	23730	-	3979
222	5 - 10.....	11481	-	11481	-	-
223	10 - 20.....	4168	-	4168	-	-
224	20 ha i więcej.....	1465	-	1465	-	-

w

Powierzchnia uprawy sadów według skali uprawy:						
225	ogółem	374169	9873	364296	19130	21592
226	poniżej 1 ha.....	57587	9495	48092	9113	6760
227	1 - 2.....	34410	378	34032	10017	5384
228	2 - 5.....	73940	-	73940	-	9448
229	5 - 10.....	79200	-	79200	-	-
230	10 - 20.....	54381	-	54381	-	-
231	20 ha i więcej.....	74651	-	74651	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę:						
232	poplonów jarych	79959	4550	75409	7775	7276
233	poplonów ozimych	80825	3743	77082	6102	5828
234	grzybów jadalnych	3472	1456	2016	448	285

w

Powierzchnia uprawy:						
235	poplonów jarych	281187	1505	279681	5436	6936
236	poplonów ozimych	512493	1254	511239	4654	6434
237	grzybów jadalnych	246	93	153	25	17

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

bezwzględnych

47821	64359	26260	11565	9239	5342	2647	1371	218
34066	43382	18139	8608	7049	4191	1795	617	219
4858	5468	1829	686	511	296	153	91	220
8897	7230	1972	687	467	249	154	95	221
-	8279	2049	503	373	132	84	61	222
-	-	2271	1081	468	179	103	66	223
-	-	-	-	371	295	358	441	224

hektarach

45523	98780	55250	24859	22170	15330	21537	40124	225
9488	11991	4821	2251	1828	1119	515	206	226
6567	7368	2431	902	662	382	198	122	227
29469	23681	6204	2131	1439	794	469	305	228
-	55739	15321	3594	2593	934	589	431	229
-	-	26473	15981	6983	2586	1444	914	230
-	-	-	-	8666	9515	18324	38146	231

bezwzględnych

12026	20646	11146	5863	5304	3049	1471	853	232
10133	18763	11698	6969	7243	5393	3078	1875	233
314	460	270	88	72	42	24	13	234

hektarach

15477	41776	33529	23039	28699	27701	27266	69822	235
16056	50704	49441	39515	55943	62686	69753	156053	236
29	35	16	6	7	7	3	7	237

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Użytkowanie gruntów						
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa prowadzące uprawę na przyoranie (nawozy zielone):						
238	ogółem.....	16397	1464	14933	2555	2243
239	strączkowych (bez łubinu gorzkiego).....	3130	343	2787	428	424
240	łubinu gorzkiego	2791	215	2576	414	350
241	seradeli i innych motylkowych drobnonasiennych.....	2104	235	1869	318	252
242	traw polowych	756	78	678	117	100
243	innych upraw	8011	608	7403	1319	1153
<i>w</i>						
Powierzchnia uprawy na przyoranie (nawozów zielonych):						
244	ogółem.....	39765	457	39308	1540	1861
245	strączkowych (bez łubinu gorzkiego).....	5693	102	5592	257	335
246	łubinu gorzkiego	4096	56	4040	230	258
247	seradeli i innych motylkowych drobnonasiennych.....	2978	82	2896	168	192
248	traw polowych	12890	28	12862	75	91
249	innych upraw	14107	188	13919	809	986
Nawadnianie						
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa nawadniające powierzchnię przynajmniej raz w roku:						
250	ogółem.....	13577	1339	12238	1458	1160
<i>w</i>						
Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku:						
251	ogółem.....	45678	255	45423	694	931

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (dok.)*bezwzględnych*

3234	3913	1476	586	422	233	130	141	238
598	782	262	109	74	68	22	20	239
501	704	321	113	85	41	22	25	240
397	489	209	81	66	27	18	12	241
120	151	84	30	34	17	13	12	242
1709	1892	650	275	175	88	61	81	243

hektarach

3494	5947	3081	1630	1525	1139	1373	17718	244
633	1098	533	284	277	443	256	1476	245
450	894	532	210	167	102	161	1036	246
401	640	368	232	185	115	267	328	247
125	249	210	130	153	39	144	11646	248
1885	3066	1439	775	742	440	545	3232	249

bezwzględnych

1903	3416	1793	823	755	480	259	191	250
------	------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

hektarach

2072	7280	6343	4233	5326	4276	4584	9684	251
------	------	------	------	------	------	------	------	-----

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Zwierzęta						
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie:						
252	ogółem.....	1060782	149981	910801	124307	106335
<i>w sztukach</i>						
Pogłowie zwierząt gospodarskich w sztukach dużych:						
253	ogółem.....	10446790	477236	9969554	211964	251008
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące bydło według skali chowu:						
254	ogółem.....	525472	12360	513112	27417	36956
255	1 - 2 szt.	188194	10384	177810	22875	28056
256	3 - 9	183762	1779	181983	4270	8446
257	10 szt. i więcej.....	153516	197	153319	272	454
<i>w</i>						
Pogłowie bydła według skali chowu:						
258	ogółem.....	5760585	32960	5727625	50851	79545
259	1 - 2 szt.	271696	12676	259020	29716	38193
260	3 - 9	933823	7544	926279	16962	34415
261	10 szt. i więcej.....	4555066	12740	4542326	4173	6937
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące krowy według skali chowu:						
262	ogółem.....	453902	10400	443502	22792	31125
263	1 - 2 szt.	272499	9796	262703	21721	29022
264	3 - 9	102465	546	101919	1025	2025
265	10 szt. i więcej.....	78939	59	78880	46	78

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie*bezwzględnych*

162883	242184	120112	59783	50857	28683	11157	4500	252
--------	--------	--------	-------	-------	-------	-------	------	-----

dużych

540756	1511083	1469154	1144411	1394665	1199004	826590	1420919	253
--------	---------	---------	---------	---------	---------	--------	---------	-----

bezwzględnych

78589	157171	91861	47918	40988	22070	7494	2648	254
48089	55613	14779	4412	2479	1035	388	84	255
28345	78600	37848	13367	7314	2790	818	185	256
2155	22958	39234	30139	31195	18245	6288	2379	257

sztukach

223847	839856	982815	806443	1010676	796361	386513	550718	258
69778	84961	23254	6973	3846	1577	594	128	259
123059	397286	212456	77501	42855	16151	4588	1006	260
31010	357609	747105	721969	963975	778633	381331	549584	261

bezwzględnych

66354	133827	80349	42662	37169	20049	6749	2426	262
58024	92480	35742	12846	7918	3545	1150	255	263
7958	35426	28757	13424	8794	3340	921	249	264
372	5921	15850	16392	20457	13164	4678	1922	265

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Zwierzęta						
<i>w</i>						
Pogłowie krów według skali chowu:						
266	ogółem.....	2657365	18070	2639295	29061	43171
267	1 - 2 szt.	351101	10797	340304	24550	34150
268	3 - 9	511292	2130	509162	3961	7835
269	10 szt. i więcej.....	1794972	5143	1789829	550	1186
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną według skali chowu:						
270	ogółem.....	397676	10229	387447	21716	27554
271	1 - 2 szt.	91548	6935	84613	13228	13792
272	3 - 9	102106	2118	99988	5683	8784
273	10 - 49.....	147666	1060	146606	2576	4675
274	50 - 99.....	30962	55	30907	164	226
275	100 - 199.....	15300	15	15285	38	48
276	200 szt. i więcej.....	10094	46	10048	27	29
<i>w</i>						
Pogłowie trzody chlewnej według skali chowu:						
277	ogółem.....	15278051	156061	15121990	118390	183799
278	1 - 2 szt.	142087	10054	132033	19794	21145
279	3 - 9	550227	9401	540826	26753	43018
280	10 - 49.....	3239536	19908	3219628	44994	81348
281	50 - 99.....	2120515	3633	2116882	10406	14477
282	100 - 199.....	2041271	1932	2039339	4995	6489
283	200 szt. i więcej.....	7184415	111133	7073282	11448	17322

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (cd.)

sztukach

109592	370581	437964	370892	478786	376324	179108	243816	266
72252	123408	49884	18151	11149	4874	1542	344	267
32367	167503	151530	73121	48387	18156	4931	1371	268
4973	79670	236550	279620	419250	353294	172635	242101	269

bezwzględnych

60611	126506	69160	33497	26916	14439	5376	1672	270
21574	23144	7249	2766	1890	735	197	38	271
21663	38449	14522	5333	3564	1463	451	76	272
16369	57223	34744	15203	10264	4186	1165	201	273
742	5914	8906	6072	5238	2715	806	124	274
171	1295	2847	2996	3911	2783	988	208	275
92	481	892	1127	2049	2557	1769	1025	276

sztukach

567072	2246670	2263794	1659393	1969476	1770471	1347154	2995771	277
34068	36632	11483	4384	2964	1177	326	60	278
112350	213507	83288	30411	20335	8150	2619	395	279
295277	1189674	824656	377126	261578	108740	30818	5417	280
46505	387068	605282	420975	370203	195294	57737	8935	281
21569	163283	368489	392650	529007	385454	137387	30016	282
57303	256506	370596	433847	785389	1071656	1118267	2950948	283

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Zwierzęta						
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące lochy według skali chowu:						
284	ogółem.....	251899	2211	249688	5476	9253
285	1 - 2 szt.	139250	1810	137440	4407	7463
286	3 - 9	87391	338	87053	959	1620
287	10 - 49.....	23061	42	23019	101	155
288	50 szt. więcej.....	2197	21	2176	9	15
<i>w</i>						
Pogłowie loch według skali chowu:						
289	ogółem.....	1426576	26999	1399577	12790	20062
290	1 - 2 szt.	199658	2402	197256	5747	9832
291	3 - 9	399316	1419	397897	3960	6603
292	10 - 49.....	402094	700	401394	1432	2397
293	50 szt. więcej.....	425508	22478	403030	1651	1230
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące owce według skali chowu:						
294	ogółem.....	12771	1691	11080	2137	1637
295	1 - 4 szt.....	5333	1009	4324	1179	747
296	5 - 9 szt.....	2770	463	2307	514	434
297	10 - 19.....	1897	161	1736	279	237
298	20 - 49.....	1481	45	1436	137	173
299	50 szt. i więcej.....	1290	13	1277	28	46
<i>w</i>						
Pogłowie owiec według skali chowu:						
300	ogółem.....	267732	9487	258245	15560	16350
301	1 - 4 szt.....	13050	2377	10673	2944	1825
302	5 - 9 szt.....	17623	2748	14875	3274	2797
303	10 - 19.....	24408	1947	22461	3488	2993
304	20 - 49.....	44337	1267	43070	3849	4867
305	50 szt. i więcej.....	168313	1147	167166	2005	3868

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (cd.)

bezwzględnych

28537	86027	54231	27018	21905	11757	4211	1273	284
22172	56810	26364	10215	6642	2585	686	96	285
5981	26674	23784	12721	9617	4308	1198	191	286
367	2462	3962	3938	5363	4415	1839	417	287
17	81	121	144	283	449	488	569	288

sztukach

61433	242598	221081	154618	176378	153706	101064	255847	289
30116	81972	39377	15322	9919	3829	999	143	290
23943	111269	109138	62571	49806	23079	6484	1044	291
5279	36265	61349	63183	93123	86579	41086	10701	292
2095	13092	11217	13542	23530	40219	52495	243959	293

bezwzględnych

2068	2159	1024	570	578	415	256	236	294
899	788	322	139	120	60	40	30	295
477	443	169	94	71	58	32	15	296
356	408	168	97	86	49	30	26	297
244	343	191	92	103	82	40	31	298
92	177	174	148	198	166	114	134	299

sztukach

23718	35098	25695	20341	29056	26752	22494	43181	300
2201	1955	793	336	308	151	89	71	301
3050	2874	1116	600	491	362	209	102	302
4575	5342	2242	1248	1145	657	407	364	303
7012	10445	5844	2953	3403	2511	1217	969	304
6880	14482	15700	15204	23709	23071	20572	41675	305

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Zwierzęta						
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące kozy według skali chowu:						
306	ogółem.....	27785	5339	22446	5206	3983
307	1 - 4 szt.....	22648	5029	17619	4252	3152
308	5 - 9.....	3690	266	3424	741	638
309	10 szt. i więcej.....	1448	45	1403	213	193
<i>w</i>						
Pogłowie kóz według skali chowu:						
310	ogółem.....	117268	11010	106258	18493	14944
311	1 - 4 szt.....	48803	8835	39968	9871	7331
312	5 - 9.....	23208	1538	21670	4657	4060
313	10 szt. i więcej.....	45256	636	44620	3965	3553
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące drób kurzy według skali chowu:						
314	ogółem.....	771995	111595	660400	103566	86706
315	1 - 49 szt.....	690497	106529	583968	96698	79848
316	50 - 149.....	73207	4011	69196	6245	6322
317	150 - 499.....	4064	129	3935	227	247
318	500 - 1999.....	656	80	576	49	38
319	2000 - 4999.....	373	73	300	48	28
320	5000 - 9999.....	467	112	355	66	36
321	10000 szt. i więcej.....	2731	661	2070	233	187
<i>w</i>						
Pogłowie drobiu kurzego według skali chowu:						
322	ogółem.....	155030856	35704835	119326021	9303072	8698190
323	1 - 49 szt.....	13250752	1654667	11596085	1695202	1479804

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (cd.)

bezwzględnych

4845	4710	1728	687	604	371	180	132	306
3901	3709	1269	500	434	246	101	55	307
720	706	295	120	95	60	29	20	308
224	295	164	67	75	65	50	57	309

sztukach

17762	20571	9570	3685	6009	5761	3442	6021	310
8855	8235	2791	1037	929	546	233	140	311
4541	4436	1876	763	618	395	190	134	312
4366	7900	4903	1885	4462	4820	3019	5747	313

bezwzględnych

128384	174372	78396	36791	29599	15760	5507	1319	314
116315	153667	66622	30491	23772	11969	3821	765	315
11171	19046	10701	5647	5140	3286	1352	286	316
479	990	697	397	404	296	143	55	317
62	155	99	40	63	33	25	12	318
40	59	34	27	24	17	12	11	319
59	51	37	23	22	30	17	14	320
258	404	206	166	174	129	137	176	321

sztukach

14600127	21870579	10231359	7331661	8605334	7827677	12403841	18454181	322
2275249	3165383	1409063	660585	528021	274069	90317	18392	323

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Zwierzęta						
<i>w</i>						
Pogłowie drobiu kurzego według skali chowu (dok.):						
324	50 - 149 szt.....	4922901	251168	4671733	411199	418085
325	150 - 499.....	887899	30252	857647	48359	52812
326	500 - 1999.....	604742	78689	526053	47701	43316
327	2000 - 4999.....	1140941	204684	936257	158263	79865
328	5000 - 9999.....	3380884	815047	2565837	474109	249492
329	10000 szt. i więcej.....	130842738	32670329	98172409	6468239	6374816
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące kury nioski według skali chowu:						
330	ogółem.....	671417	96346	575071	90344	74849
331	1 - 49 szt.....	634066	94517	539549	87637	72160
332	50 - 149.....	32752	1361	31391	2393	2399
333	150 - 499.....	2861	94	2767	148	169
334	500 - 1999.....	524	65	459	40	32
335	2000 - 4999.....	287	69	218	31	22
336	5000 - 9999.....	265	75	190	33	21
337	10000 szt. i więcej.....	662	165	497	62	46
<i>w</i>						
Pogłowie kur niosek według skali chowu:						
338	ogółem.....	52373663	12754776	39618887	3583106	2708413
339	1 - 49 szt.....	10765537	1301201	9464336	1355668	1171066
340	50 - 149.....	2089985	82460	2007525	149465	150968
341	150 - 499.....	622901	23498	599403	31474	35511
342	500 - 1999.....	471851	63701	408150	34488	33044
343	2000 - 4999.....	846542	191859	654683	98570	61626
344	5000 - 9999.....	1823816	530316	1293500	221482	142100
345	10000 szt. i więcej.....	35753032	10561742	25191290	1691959	1114098

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (cd.)

sztukach

731402	1268380	732073	391395	362576	237108	98858	20657	324
104109	215709	151884	86680	89517	63368	32074	13135	325
59645	133420	87297	35767	54014	27689	24779	12425	326
123854	178271	110152	86617	74493	53770	38723	32249	327
438561	355365	279870	167642	145831	225696	131651	97620	328
10867307	16554051	7461020	5902975	7350882	6945977	11987439	18259703	329

bezwzględnych

110124	150538	69231	32889	26651	14332	4989	1124	330
105216	141205	63334	29505	23514	12201	3999	778	331
4410	8375	5240	3002	2729	1838	807	198	332
334	688	502	282	296	206	104	38	333
50	119	72	38	49	26	22	11	334
30	37	25	24	19	14	9	7	335
23	34	18	9	10	21	11	10	336
61	80	40	29	34	26	37	82	337

sztukach

4801699	6916531	3873503	2180560	2072144	1731930	6588651	5162350	338
1788320	2539770	1193587	576710	475942	257636	88127	17510	339
274780	531319	338659	194540	178389	121866	54405	13134	340
73326	147089	108680	60973	65706	43594	23721	9329	341
47758	100248	63073	33751	42747	21275	21316	10450	342
89140	98609	79450	76250	60480	43900	25700	20958	343
151780	224420	121754	59500	64100	154259	83760	70345	344
2376595	3275076	1968300	1178836	1184780	1089400	6291622	5020624	345

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Zwierzęta						
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące brojlery kurze według skali chowu:						
346	ogółem.....	94082	9209	84873	11171	9806
347	1 - 49 szt.....	90993	8598	82395	10884	9594
348	50 - 149.....	377	48	329	41	28
349	150 - 499.....	268	11	257	21	15
350	500 - 1999.....	76	13	63	10	5
351	2000 - 4999.....	85	5	80	16	5
352	5000 - 9999.....	210	40	170	29	20
353	10000 szt. i więcej.....	2073	494	1579	170	139
<i>w</i>						
Pogłowie brojlerów kurzych według skali chowu:						
354	ogółem.....	96959684	22260929	74698755	5099115	5369146
355	1 - 49 szt.....	2129865	181133	1948732	235502	210110
356	50 - 149.....	44116	4970	39146	4709	3314
357	150 - 499.....	62552	2680	59872	4486	3359
358	500 - 1999.....	86236	12420	73816	12568	7482
359	2000 - 4999.....	291853	14900	276953	57882	16195
360	5000 - 9999.....	1622123	302020	1320103	227167	145649
361	10000 szt. i więcej.....	92722939	21742806	70980133	4556801	4983037
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące konie według skali chowu:						
362	ogółem.....	101256	5643	95613	8621	11620
363	1 szt.....	54124	3757	50367	5924	8059
364	2.....	21662	995	20667	1490	2076
365	3 - 9.....	21786	847	20939	1111	1376

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (cd.)

bezwzględnych

15308	22513	11191	5593	4866	2969	1130	326	346
14995	21992	10895	5393	4652	2809	983	198	347
38	75	48	24	26	28	16	5	348
27	69	43	23	28	15	13	3	349
5	19	9		12		3		350
11	20	9		10		9		351
36	17	19	15	10	10	7	7	352
196	321	168	133	139	101	104	108	353

sztukach

8951257	13367550	5897746	4843521	6331040	5825495	5758644	13255241	354
328184	506134	273661	141771	131467	83635	31817	6451	355
4560	9157	5733	2847	3170	3196	1868	592	356
6450	15725	11294	4958	6508	3263	2959	870	357
5916	20213	10881		12659		4097		358
35599	72480	28831		35352		30614		359
282141	132240	156861	118842	70654	77517	55793	53239	360
8288407	12611601	5410485	4562836	6096025	5645356	5644651	13180934	361

bezwzględnych

21479	28000	11224	5255	4387	2724	1440	863	362
13992	14293	4181	1661	1185	687	283	102	363
4261	6817	2827	1270	940	598	262	126	364
2995	6222	3650	1892	1767	1029	580	317	365

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Zwierzęta*w liczbach*

	Gospodarstwa utrzymujące konie według skali chowu (dok.):					
366	10 szt. i więcej.....	3685	45	3640	96	109

w

	Pogłowie koni według skali chowu:					
367	ogółem.....	264143	9951	254192	14813	19567
368	1 szt.....	54124	3757	50367	5924	8059
369	2.....	43323	1989	41334	2980	4152
370	3 - 9.....	94971	3080	91891	4523	5731
371	10 szt. i więcej.....	71725	1125	70600	1386	1625

Ciagniki, maszyny*w liczbach*

	Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:					
372	ogółem.....	1015052	49740	965312	87376	95940
373	do 15 kW	44043	7666	36377	10559	7380
374	15 – 25	474621	25175	449446	46255	51657
375	25 – 40	411195	12500	398695	22097	26867
376	40 – 60	246681	4648	242033	8892	11192
377	60 – 100	114553	969	113584	1354	1652
378	100 kW i więcej.....	23353	193	23160	232	260

w

	Liczba ciągników o mocy silnika:					
379	ogółem.....	1466334	54118	1412216	94112	104356
380	do 15 kW	47218	8060	39158	11183	7843
381	15 – 25	499666	26430	473236	48385	54050

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (dok.)*bezwzględnych*

231	668	566	432	495	410	315	318	366
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

sztukach

38351	64363	34847	19931	19682	15177	10883	16578	367
13992	14293	4181	1661	1185	687	283	102	368
8522	13634	5654	2540	1880	1196	524	252	369
12331	26415	16459	8811	8262	4980	2806	1573	370
3506	10021	8553	6919	8355	8314	7270	14651	371

i urządzenia rolnicze*bezwzględnych*

172946	284315	139502	68120	58428	34119	15673	8893	372
7686	6663	2076	798	651	320	129	115	373
90490	135792	60446	27387	21312	10893	3648	1566	374
56629	119768	73101	38103	33053	18508	7273	3296	375
23867	57390	45990	30630	31089	19621	8631	4731	376
3596	11921	16458	16433	23845	20908	10975	6442	377
511	1154	1259	1303	2623	4342	5310	6166	378

sztukach

192974	355669	219158	129613	131677	91356	47240	46061	379
8273	7230	2314	886	730	355	175	169	380
94745	142633	63700	29035	22765	11718	4040	2165	381

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Ciągniki, maszyny

w

Liczba ciągników o mocy silnika (dok.):						
382	25 – 40 kW	457787	13299	444488	23354	28382
383	40 – 60	287781	5042	282739	9441	11960
384	60 – 100	140628	1063	139565	1492	1824
385	100 kW i więcej.....	33254	224	33030	257	297

w liczbach

Gospodarstwa posiadające maszyny i urządzenia rolnicze:						
386	kombajny zbożowe.....	147190	572	146618	1201	2103
387	kombajny ziemniaczane.....	78871	459	78412	758	1124
388	kombajny buraczane.....	27302	117	27185	59	82
389	silosokombajny.....	11069	69	11000	85	75
390	kosiarki ciągnikowe.....	494755	8708	486047	21046	29579
391	przyczepy zbierające	92715	984	91731	2160	3617
392	prasy zbierające.....	187789	729	187060	1416	2544
393	ładowcze.....	216852	1042	215810	1660	2784
394	kopaczki do ziemniaków.....	370760	11619	359141	23626	29272
395	sadzarki do ziemniaków.....	349625	6106	343519	12430	18111
396	rozsiewacze nawozów i wapnia.....	553172	5760	547412	12667	21026
397	rozzutniki obornika.....	474639	4711	469928	8957	16510
398	agregaty uprawowe.....	441449	11108	430341	23091	28152
399	połowe opryskiwacze ciągnikowe.....	486674	5828	480846	13243	21540
400	dojarki bańkowe.....	160370	806	159564	932	2120
401	dojarki rurociągowe.....	24393	37	24356	34	67

w

Liczba maszyn i urządzeń rolniczych:						
402	kombajny zbożowe.....	152140	580	151560	1226	2137
403	kombajny ziemniaczane.....	79885	463	79422	763	1135

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i urządzenia rolnicze (cd.)

sztukach

59871	128984	81751	44076	39430	22797	9246	6597	382
25536	62444	52036	36039	38402	25485	11664	9732	383
3974	13052	17939	18142	27459	26147	15580	13956	384
575	1326	1418	1435	2891	4854	6535	13442	385

bezwzględnych

6131	23521	26443	21500	26966	21387	11043	6323	386
3863	17274	17946	12412	12628	8057	3225	1125	387
327	2889	5293	4955	6097	4722	2018	743	388
223	1021	1638	1663	2396	2155	1008	736	389
65840	144671	91866	49593	43788	24792	9902	4970	390
9041	23705	18712	11710	11509	6998	2926	1353	391
8463	37628	41579	30043	32117	20810	8432	4028	392
8760	41017	47742	35039	37231	24561	11075	5941	393
58173	113548	63110	30537	23884	12004	3915	1072	394
45254	108620	67630	35837	30916	16970	5963	1788	395
62500	176913	111937	58897	51966	30653	13626	7227	396
52876	154295	97611	52073	46084	26576	10454	4492	397
59226	121354	72538	40525	39330	26082	12740	7303	398
59180	148755	92280	50547	46708	28823	12844	6926	399
7723	40126	43401	27406	23624	10788	2866	578	400
264	1181	2439	3295	6547	6520	2837	1172	401

sztukach

6199	23770	26717	21707	27323	21928	11807	8746	402
3883	17366	18056	12496	12771	8208	3374	1370	403

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Ciągniki, maszyny

w

Liczba maszyn i urządzeń rolniczych (dok.):						
404	kombajny buraczane.....	27829	122	27707	59	91
405	silosokombajny.....	11831	73	11758	93	81
406	kosiarki ciągnikowe.....	512978	8813	504165	21172	29809
407	przyczepy zbierające	96298	1019	95279	2191	3672
408	prasy zbierające.....	198239	740	197499	1430	2563
409	ładowacze.....	241950	1114	240836	1766	2904
410	kopaczki do ziemniaków.....	372299	11668	360631	23762	29407
411	sadzarki do ziemniaków.....	351836	6119	345717	12451	18137
412	rozsiewacze nawozów i wapnia.....	575452	5806	569646	12716	21115
413	rozzutniki obornika.....	486035	4731	481304	8968	16541
414	agregaty uprawowe.....	767588	22036	745552	45724	56175
415	polowe opryskiwacze ciągnikowe.....	495742	5886	489856	13365	21709
416	dojarki bańkowe.....	171737	815	170922	941	2179
417	dojarki rurociągowe.....	27514	38	27476	43	68

Nawożenie

w liczbach

Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:						
418	ogółem.....	1255591	120450	1135141	178290	144829
419	mineralne	1251276	119423	1131853	177642	144324
420	azotowe.....	1142972	88185	1054787	151595	128785
421	fosforowe.....	165796	6112	159684	15271	15674
422	potasowe.....	159343	4404	154939	10652	11045
423	wieloskładnikowe.....	730580	59919	670661	91840	76329

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i urządzenia rolnicze (dok.)*sztukach*

329	2904	5313	4996	6166	4858	2137	854	404
241	1067	1723	1736	2514	2285	1083	935	405
66444	146586	93869	51381	46860	28098	12233	7713	406
9161	24077	19122	12065	12169	7587	3283	1952	407
8523	38061	42758	31492	34663	23038	9574	5397	408
9078	42139	50365	38317	42559	29920	14100	9688	409
58376	113898	63309	30659	24013	12111	3956	1140	410
45353	109063	68008	36108	31282	17238	6118	1959	411
62836	178448	114150	61021	55267	34684	16843	12566	412
52975	154819	98418	53069	48042	29041	12197	7234	413
115495	212885	115927	62199	59953	40778	21022	15394	414
59547	149775	93025	51144	47722	30055	14011	9503	415
7922	41501	45987	29670	26147	12153	3342	1080	416
284	1255	2584	3496	6946	7159	3266	2375	417

bezwzględnych

209665	290767	134539	65348	55913	32670	14826	8294	418
209085	290033	134221	65216	55790	32571	14742	8229	419
193796	277296	130258	63749	54720	32075	14435	8078	420
28745	47524	23044	11334	9341	5277	2102	1372	421
22289	43960	25905	14305	12936	7917	3344	2586	422
113950	172502	87353	45153	40800	25008	11412	6314	423

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Nawożenie						
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe (dok.):					
424	wapniowe.....	180982	6762	174220	12268	12348
	Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:					
425	ogółem.....	881386	68235	813151	95419	87537
426	obornik.....	874059	67371	806688	94350	86747
427	gnojówkę.....	206899	5132	201767	14465	17010
428	gnojowicę.....	62358	1481	60877	3809	4200
<i>w</i>						
	Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:					
429	ogółem.....	121,7	40,1	122,7	59,6	62,8
<i>w</i>						
	Zużycie obornika na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:					
430	ogółem.....	4,8	1,0	4,8	1,4	1,7
Pracujący w						
<i>w tysiącach</i>						
	Liczba pełnozatrudnionych^{a)}:					
431	ogółem.....	2101,3	211,0	1890,3	220,5	192,7

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

(dok.)*bezwzględnych*

23753	47639	27354	15122	14853	10707	5839	4337	424
141792	224611	114751	57457	49260	27612	10570	4142	425
140881	223254	113993	57060	48845	27265	10327	3966	426
27953	45770	33743	21856	21757	13241	4615	1357	427
6659	11883	10183	7190	8114	5540	2372	927	428

kilogramach

68,8	83,6	119,7	128,5	132,6	116,8	164,8	169,6	429
------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-----

tonach

2,2	7,0	9,7	8,5	6,0	3,9	2,4	1,4	430
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

gospodarstwie rolnym*AWU*

305,9	484,9	253,6	132,6	120,7	76,3	38,0	65,1	431
-------	-------	-------	-------	-------	------	------	------	-----

pomocą sąsiedzka.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Metody**Metody***w liczbach*

Gospodarstwa stosujące:						
432	orkę pługiem lemieszowym lub talerzowym.....	x	x	1255082	227698	175132
433	uprawę konserwującą (płytką orkę).....	x	x	129683	24986	18387
434	uprawę bezorkową (siew bezpośredni).....	x	x	38617	12654	6372

w

Powierzchnia, na której zastosowano:						
435	orkę pługiem lemieszowym lub talerzowym.....	x	x	8861918	222811	268845
436	uprawę konserwującą (płytką orkę).....	x	x	465996	17924	20231
437	uprawę bezorkową (siew bezpośredni).....	x	x	402862	7635	6102

Budynki*w liczbach*

Gospodarstwa posiadające budynki inwentarskie:						
438	ogółem.....	x	x	877901	122572	107124
439	obory.....	x	x	614418	57245	63694
440	stanowiskowe o utwardzonym podłożu.....	x	x	370905	31666	34244
441	stanowiskowe z podłogą rusztową.....	x	x	18068	2679	3111
442	wolnostanowiskowe o utwardzonym podłożu.....	x	x	71091	6958	7309

b) Dane z reprezentacyjnego badania metod produkcji rolnej.

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

produkcji rolnej^{b)}**uprawy gleby***bezwzględnych*

231285	304514	139147	65441	55848	33004	15001	8012	432
24633	32387	13931	6510	4952	2202	1006	689	433
6881	5601	2230	904	868	828	923	1357	434

hektarach

574310	1481881	1161148	771535	927301	889304	759189	1805594	435
38742	91002	62128	36876	38903	27152	26351	106686	436
8856	13412	7939	4859	6012	11638	28784	307625	437

inwentarskie*bezwzględnych*

157509	231829	115153	55827	46985	26671	10169	4062	438
106181	175792	93803	47114	39270	21267	7287	2766	439
55301	98430	61566	34467	30887	17183	5461	1701	440
4345	3339	1263	949	1178	860	258	85	441
10857	16119	9687	5923	6208	4674	2192	1163	442

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Budynki

w liczbach

	Gospodarstwa posiadające budynki inwentarskie (dok.):					
	wolnostanowiskowe z					
443	podłogą rusztową.....	x	x	7810	853	1156
444	innych typów.....	x	x	251611	16361	20668
445	chlewnie.....	x	x	439781	34585	39268
	z podłogą rusztową na części					
446	powierzchni.....	x	x	36568	5009	4235
	z podłogą rusztową na całej					
447	powierzchni.....	x	x	12821	1420	1840
448	z głęboką ściółką.....	x	x	124020	9795	11578
449	innych typów.....	x	x	323890	20279	24812
450	kurniki dla niosek.....	x	x	592639	97927	81112
451	z głęboką, luźną ściółką.....	x	x	556075	92667	76914
452	klatkowe.....	x	x	358	34	25
453	innych typów.....	x	x	76539	12555	9617

w

	Liczba stanowisk:					
454	w oborach.....	x	x	7143384	167250	213896
	stanowiskowych o					
455	utwardzonym podłożu.....	x	x	4192999	93017	124078
	stanowiskowych z podłogą					
456	rusztową.....	x	x	153358	7028	10149
	wolnostanowiskowych o					
457	utwardzonym podłożu.....	x	x	973082	27733	24160
	wolnostanowiskowych z					
458	podłogą rusztową.....	x	x	120502	2270	2926
459	innych typów.....	x	x	1703443	37201	52583

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

inwentarskie (cd.)

bezwzględnych

1396	1737	883	422	463	479	295	127	443
40445	76727	42081	22304	18752	10137	3101	1035	444
72864	135471	73958	34319	27090	14681	5603	1941	445
6076	8752	4894	2454	2185	1637	909	417	446
2686	3017	1488	714	638	514	306	199	447
19755	37267	20973	9655	7575	4754	1948	721	448
51109	104204	57497	27339	21699	11393	4231	1328	449
113481	151364	70035	32441	26092	14127	4929	1131	450
106482	142283	65161	30105	24003	12973	4493	993	451
42	107	20	16	22	20	22	50	452
15168	18678	9511	4304	3780	1988	757	181	453

sztukach

440959	1222154	1210868	911131	1092475	862179	419132	603341	454
248080	742784	784667	595517	698982	494877	204444	206554	455
16088	19758	16088	16248	24992	23558	8800	10649	456
42483	104196	96989	77278	116111	142175	106162	235797	457
5324	7954	8987	6530	10759	22338	19166	34249	458
128984	347464	304139	215558	241631	179231	80560	116092	459

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Budynki						
<i>w</i>						
Liczba stanowisk (dok.):						
460	w chlewniach.....	x	x	19038585	214989	309342
	z podłogą rusztową na części					
461	powierzchni.....	x	x	2279746	23384	26204
	z podłogą rusztową na całej					
462	powierzchni.....	x	x	1923537	6399	12088
463	z głęboką ściółką.....	x	x	4123075	57030	82843
464	innych typów.....	x	x	10712227	128175	188207
465	w kurnikach dla niosek.....	x	x	62537536	5360547	4260492
466	z głęboką, luźną ściółką.....	x	x	38061731	3927462	3136756
467	klatkowych.....	x	x	16773746	929061	605691
468	innych typów.....	x	x	7702059	504024	518045
Nawadnianie						
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa stosujące nawadnianie:						
469	powierzchniowe.....	x	x	3634	705	440
470	zraszaczami.....	x	x	2664	225	70
471	kropelkowe.....	x	x	4083	750	214
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa, w których głównym źródłem wykorzystywanym do nawadniania jest:						
472	woda gruntowa.....	x	x	4008	570	240
	woda powierzchniowa w obrębie					
473	gospodarstwa.....	x	x	2275	330	28
	woda powierzchniowa spoza					
474	gospodarstwa.....	x	x	786	3	106

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

inwentarskie (dok.)

sztukach

815056	2938347	2899034	2029541	2399627	2113505	1429170	3889974	460
49585	177689	180429	185251	215974	245904	254742	920584	461
24858	66606	57690	49549	75746	96560	101838	1432203	462
190049	637802	646191	420300	485777	513181	353846	736057	463
550564	2056250	2014724	1374441	1622131	1257860	718744	801131	464
6373225	10418969	6520276	3139708	3918390	4676225	10216615	7653089	465
4664259	7347168	4502680	2150861	2311183	3072685	3588968	3359708	466
1233500	1844113	1104782	424788	637394	830939	6064831	3098648	467
475466	1227688	912814	564060	969813	772600	562815	1194733	468

bezwzględnych

601	729	377	239	242	169	72	60	469
360	761	332	252	226	209	138	91	470
622	877	929	329	187	105	49	21	471

bezwzględnych

408	1008	908	273	329	136	78	57	472
325	532	288	279	197	155	81	61	473
213	106	129	47	45	71	39	27	474

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (dok.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Nawadnianie

w liczbach

Gospodarstwa, w których głównym źródłem wykorzystywanym do nawadniania jest (dok.):						
woda spoza gospodarstwa z ogólnie dostępnych sieci						
475	wodociągowych.....	x	x	1981	737	214
476	inne źródło wody.....	x	x	654	24	135
Gospodarstwa posiadające urządzenia do magazynowania nawozów organicznych:						
477	ogółem	x	x	479478	63603	56978
478	obornika.....	x	x	336932	51503	44140
479	w tym zakryte.....	x	x	35244	6363	5670
480	gnojówki.....	x	x	374861	41954	41383
481	w tym zakryte.....	x	x	365840	41046	40171
482	gnojowicy.....	x	x	154960	17779	18637
483	w tym zakryte.....	x	x	145055	16313	16982

Środki

w liczbach

Gospodarstwa stosujące środki ochrony roślin:						
484	ogółem	x	x	1093315	179926	142150
485	owadobójcze.....	x	x	690126	101971	83152
486	grzybobójcze i zaprawy nasienne.....	x	x	627069	87945	74974
487	chwastobójcze i hormonalne.....	x	x	1001658	150760	125548
488	gryzoniobójcze.....	x	x	180439	19875	18291
489	pozostałe.....	x	x	41249	4497	4066

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

(dok.)*bezwzględnych*

360	386	141	86	36	6	14	475	
126	148	66	49	18	59	30	476	
72191	104505	67703	39783	38438	23570	9165	3542	477
51207	62578	41348	27520	29200	19045	7590	2803	478
6822	6459	3494	2104	2108	1361	580	282	479
54105	83335	56738	33662	33048	20248	7659	2727	480
52659	81508	55687	33021	32315	19668	7288	2477	481
23031	32654	22118	13651	13383	8499	3752	1456	482
21327	31171	21075	12994	12683	7918	3383	1210	483

ochrony roślin*bezwzględnych*

197273	276924	130150	61549	52738	31041	13967	7598	484
125204	179903	86586	40282	35032	21603	10165	6228	485
107767	159855	79455	39388	36071	23301	11413	6899	486
178274	259463	124699	59967	51433	30385	13678	7452	487
28913	49241	25288	12141	11635	7907	4244	2904	488
6235	10512	5690	2786	2696	2137	1292	1338	489

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Informacje						
<i>w liczbach</i>						
1	Gospodarstwa ogółem.....	1886888	406661	1480227	300515	213201
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne:						
2	wyższe.....	192757	45878	146879	35886	22746
3	policealne.....	26950	7413	19537	5339	3345
4	średnie zawodowe.....	452638	95059	357579	74369	49948
5	średnie ogólnokształcące.....	114863	31479	83384	21718	14190
6	zasadnicze zawodowe.....	729585	138162	591423	108946	80082
7	gimnazjalne, podstawowe.....	330422	76156	254266	47704	37826
8	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.....	39675	12516	27159	6553	5064
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:						
9	ogółem.....	773146	91272	681874	91057	73746
10	wyższe	35477	3868	31609	4365	3331
11	policealne	3936	421	3515	481	411
12	średnie zawodowe	157274	15599	141675	16523	12932
13	zasadnicze zawodowe	204939	16721	188218	16273	14530
14	kurs rolniczy	371521	54664	316857	53415	42542
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:						
15	do 1 roku.....	38711	13251	25460	6913	4102
16	2 – 5	221000	57711	163289	37868	24172
17	6 – 10	326538	70711	255827	61914	41626
18	11 – 20	614110	111687	502423	96388	71014
19	21 lat i więcej	686529	153301	533228	97432	72287

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

ogólne*bezwzględnych*

276317	346062	151358	71890	60953	35660	16712	7559	1
26502	29449	12184	5736	5330	3757	2823	2466	2
3739	3999	1439	619	498	275	171	113	3
62598	78215	36115	18588	17436	11702	5952	2656	4
16239	17341	6196	2769	2297	1444	740	450	5
108454	145826	67161	31956	26817	14681	5871	1629	6
52467	65359	26416	11474	8093	3599	1099	229	7
6318	5873	1847	748	482	202	56	16	8
111487	174630	93543	48390	43945	26855	12603	5618	9
4497	6494	3812	2089	2300	1853	1462	1406	10
599	820	443	275	228	138	78	42	11
19675	33301	20460	11963	12134	8470	4324	1893	12
25556	52040	32732	17461	15903	9060	3648	1015	13
61160	81975	36096	16602	13380	7334	3091	1262	14
4752	5031	2343	1009	784	334	133	59	15
29930	35886	16419	7574	6100	3249	1464	627	16
50137	55069	21009	9647	7854	4657	2487	1427	17
94750	121340	51712	24430	21126	12814	6025	2824	18
96748	128736	59875	29230	25089	14606	6603	2622	19

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Informacje						
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa, w których użytkownik planuje do 2013 r. przejsć na emeryturę lub rentę i przekazać gospodarstwo rolne następcy:					
20	ogółem.....	170508	27703	142805	21109	16836
	Gospodarstwa, w których następcą użytkownika będzie:					
21	osoba z rodziny.....	137197	22317	114880	17290	13697
22	osoba spoza rodziny.....	3882	441	3441	353	293
23	nie ustalono.....	29429	4945	24484	3466	2846
	Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:					
24	ogółem.....	54018	5772	48246	6208	5257
25	agroturystyki	8970	909	8061	1454	1092
26	rękodziela.....	1298	281	1017	270	231
27	przetwórstwa produktów rolnych	3162	414	2748	340	298
28	produkcji energii odnawialnej..... przetwarzania surowego drewna	236	17	219	25	13
29	w gospodarstwie.....	1997	191	1806	287	257
30	akwakultury	4798	302	4496	297	308
31	rolniczych prac kontraktowych.....	5611	162	5449	405	519
32	nierolniczych prac kontraktowych....	2432	270	2162	164	163
33	leśnictwa	1257	100	1157	111	114
34	innych działalności.....	27907	3249	24658	3026	2489

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

ogólne (cd.)*bezwzględnych*

25125	38628	19380	9199	7323	3647	1208	350	20
20060	30130	15387	7581	6220	3167	1052	296	21
613	1273	531	198	117	42	17	4	22
4452	7225	3462	1420	986	438	139	50	23
8139	11600	5839	3030	3096	2262	1610	1205	24
1370	1657	784	429	512	357	255	151	25
207	181	58	26	16	20	8		26
459	716	363	165	152	124	68	63	27
31	28	24	9	27	22	40		28
370	457	177	95	76	46	21	20	29
468	900	531	320	433	366	399	474	30
966	1234	668	391	445	367	288	166	31
241	470	299	182	236	172	144	91	32
201	271	168	91	97	54	30	20	33
4211	6375	3258	1646	1491	1042	666	454	34

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Informacje						
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosi:					
35	do 10%.....	20889	2521	18368	2785	1994
36	11 - 50%.....	14545	1019	13526	997	1198
37	powyżej 50%.....	18584	2232	16352	2426	2065
	Gospodarstwa, w których udział bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi:					
38	0%.....	776730	163987	612743	113553	77913
39	1 - 25%.....	256573	16310	240263	21181	20999
40	26 - 50%.....	166241	5093	161148	11175	12943
41	51 - 75%.....	55818	3363	52455	6247	6414
42	powyżej 75%.....	167841	16404	151437	28534	23164
	Gospodarstwa stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej:					
43	ogółem.....	17167	4	17163	299	564
	Gospodarstwa korzystające ze wsparcia w ramach PROW 2007 - 2013:					
44	ogółem.....	131213	731	130482	2216	3414

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

ogólne (dok.)*bezwzględnych*

2743	3723	2069	1233	1384	1043	802	592	35
1907	2706	2684	1308	1186	809	456	275	36
3489	5171	1086	489	526	410	352	338	37
103993	145074	71088	35470	31649	19428	9842	4733	38
37016	64951	38900	21290	18538	11399	4431	1558	39
27101	75811	21134	6946	4173	1235	467	163	40
10817	16551	6447	2598	1991	864	377	149	41
32157	38596	13574	5548	4588	2728	1592	956	42
1560	4030	2745	1692	1950	1620	1531	1172	43
9520	28206	22416	15301	18516	15385	10100	5408	44

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Użytkowanie gruntów

w liczbach

Gospodarstwa z powierzchnią:						
45	ogółem.....	1885137	404910	1480227	300515	213201
46	użytków rolnych.....	1874019	393792	1480227	300515	213201
	użytków rolnych w dobrej					
47	kulturze.....	1863488	389226	1474262	298335	212025
48	pod zasiewami.....	1445254	174233	1271021	215616	170159
49	gruntów ugorowanych.....	229645	51776	177869	41892	31066
50	ogrodów przydomowych.....	422916	126409	296507	59813	42111
51	łąk trwałych	1164759	151527	1013232	165511	134686
52	pastwisk trwałych	265867	10504	255363	18305	20005
53	upraw trwałych.....	313814	52131	261683	44521	35545
54	w tym sadów.....	284120	44191	239929	39767	31968
55	użytków rolnych pozostałych	272960	35872	237088	45957	38891
56	lasów i gruntów leśnych.....	820825	86415	734410	103873	95298
57	pozostałych gruntów.....	1615857	333274	1282583	241145	177247

w

Powierzchnia:						
58	ogółem.....	15291250	324003	14967247	571430	657084
59	użytków rolnych.....	13378975	185020	13193955	441249	522482
	użytków rolnych w dobrej					
60	kulturze.....	13055821	173044	12882778	413782	489347
61	pod zasiewami.....	9168965	70511	9098454	218084	274646
62	gruntów ugorowanych.....	385872	19549	366323	34287	34096
63	ogrodów przydomowych.....	43659	13523	30135	5883	4240
64	łąk trwałych	2469582	55202	2414379	125501	140636
65	pastwisk trwałych	600707	3393	597315	9419	12682
66	upraw trwałych.....	387036	10865	376172	20608	23047
67	w tym sadów.....	365786	9872	355915	19123	21587
68	użytków rolnych pozostałych	323153	11976	311177	27467	33135
69	lasów i gruntów leśnych.....	1114870	52618	1062252	69720	80505
70	pozostałych gruntów.....	797406	86366	711040	60462	54097

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów*bezwzględnych*

276317	346062	151358	71890	60953	35660	16712	7559	45
276317	346062	151358	71890	60953	35660	16712	7559	46
275179	345185	151050	71759	60866	35616	16694	7553	47
238456	318134	143526	68999	58791	34373	15863	7104	48
37478	38109	13025	5626	4738	2940	1829	1166	49
56570	70861	30547	14301	11999	6739	2792	774	50
190668	255831	117647	56593	47953	27455	11874	5014	51
37562	71288	43896	24225	21330	11925	4773	2054	52
52420	69462	28135	12237	9800	5626	2706	1231	53
47800	64323	26244	11551	9217	5302	2583	1174	54
49251	55178	20855	9525	8174	4964	2713	1580	55
142023	192644	86702	42212	36270	20893	9629	4866	56
238752	311348	138235	66015	55895	32562	14804	6580	57

hektarach

1312037	2873109	2076910	1426383	1618061	1449908	1204474	1777850	58
1076782	2465515	1837768	1237433	1470864	1344568	1133889	1663406	59
1023374	2392902	1805207	1219268	1452595	1329268	1118718	1638317	60
629176	1633876	1277333	870159	1045613	987626	862406	1299535	61
54675	75806	34816	19737	21970	21344	24800	44793	62
5799	7254	3142	1450	1208	704	324	131	63
256764	489356	341298	226923	264072	220988	153243	195599	64
29080	84227	91322	74993	95905	82058	56885	60744	65
47881	102384	57297	26006	23826	16549	21059	37514	66
45506	98712	55198	24817	22022	14931	19628	34392	67
53408	72613	32561	18164	18269	15300	15171	25089	68
146081	257750	151501	116862	92390	61064	35783	50598	69
89174	149844	87640	72089	54807	44277	34803	63847	70

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3

Użytkowanie gruntów

w

Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:						
71	ogółem	8,10	0,80	10,11	1,90	3,08
72	użytków rolnych.....	7,09	0,45	8,91	1,47	2,45
73	użytków rolnych w dobrej kulturze...	6,92	0,43	8,70	1,38	2,30

w liczbach

Gospodarstwa z powierzchnią upraw trwałych:						
74	ogółem.....	313814	52131	261683	44521	35545
75	plantacje drzew owocowych	197476	30856	166620	26741	21733
76	w tym orzech włoski	40715	9866	30849	6587	4751
77	plantacje krzewów owocowych.....	103406	15161	88245	15341	12398
78	w tym leszczyna	3971	618	3353	633	436
79	szkółki drzew i krzewów owocowych.....	23833	4679	19154	3517	2626
80	szkółki drzew i krzewów ozdobnych.....	3185	596	2589	599	400
81	szkółki drzew leśnych do celów handlowych.....	577	137	440	85	55
82	wiklina	3447	610	2837	792	631
83	drzewa i krzewy rosnące poza plantacjami.....	27197	7065	20132	3866	3048
84	inne uprawy trwałe.....	1003	145	858	119	101
85	uprawy trwałe pod osłonami.....	86	29	57	17	5

w

Powierzchnia upraw trwałych:						
86	ogółem.....	387036	10865	376172	20608	23047
87	plantacje drzew owocowych	260549	6173	254375	12008	14290
88	w tym orzech włoski	27260	526	26734	568	556
89	plantacje krzewów owocowych.....	89528	2968	86560	6027	6278
90	w tym leszczyna	3312	70	3242	228	248

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

hektarach

4,75	8,30	13,72	19,84	26,55	40,66	72,07	235,20	71
3,90	7,12	12,14	17,21	24,13	37,71	67,85	220,06	72
3,70	6,91	11,93	16,96	23,83	37,28	66,94	216,74	73

bezwzględnych

52420	69462	28135	12237	9800	5626	2706	1231	74
32563	44797	18839	8481	6768	3941	1886	871	75
5853	6737	2767	1394	1221	785	500	254	76
18831	24269	8839	3470	2669	1437	682	309	77
641	861	349	159	154	66	40	14	78
3610	4632	2061	1007	844	456	275	126	79
498	578	223	93	88	53	27	30	80
85	91	52		62			10	81
686	503	95	45	38	21	18	8	82
4319	5244	1971	678	588	288	105	25	83
172	221	93	56	34	30	12	20	84
14	10	7		4			-	85

hektarach

47881	102384	57297	26006	23826	16549	21059	37514	86
31578	73013	41463	18162	14967	9531	14728	24637	87
811	1192	817	650	1032	2022	6383	12703	88
12163	22424	11892	5608	5727	4468	4154	7819	89
424	794	485	264	257	188	114	239	90

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Użytkowanie gruntów

w

	Powierzchnia upraw trwałych (dok.):					
	szkółki drzew i krzewów					
91	owocowych.....	15709	730	14979	1089	1019
	szkółki drzew i krzewów					
92	ozdobnych.....	6090	107	5983	331	319
	szkółki drzew leśnych do celów					
93	handlowych.....	1107	50	1057	64	54
94	wiklina	3323	228	3096	408	403
	drzewa i krzewy rosnące poza					
95	plantacjami.....	8786	575	8211	605	609
96	inne uprawy trwałe.....	1923	30	1893	75	73
97	uprawy trwałe pod osłonami.....	20	3	17	3	1

w liczbach

	Gospodarstwa prowadzące uprawę zbóż według skali uprawy:					
98	ogółem	1293589	110689	1182900	183062	153062
99	poniżej 1 ha.....	299046	107930	191116	96308	46503
100	1 - 2.....	240933	2759	238174	86754	64474
101	2 - 5.....	363212	-	363212	-	42085
102	5 - 10.....	237710	-	237710	-	-
103	10 - 20.....	105951	-	105951	-	-
104	20 ha i więcej.....	46737	-	46737	-	-

w

	Powierzchnia uprawy zbóż według skali uprawy:					
105	ogółem	6902674	46296	6856378	168208	217074
106	poniżej 1 ha.....	148719	43537	105182	53006	25715
107	1 - 2.....	339710	2759	336951	115202	93717
108	2 - 5.....	1178932	-	1178932	-	97642
109	5 - 10.....	1652385	-	1652385	-	-

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

hektarach

1764	3275	1843	1047	1328	932	746	1936	91
547	959	694	428	558	561	427	1160	92
104	133	131		279			292	93
491	598	238	119	248	294	198	99	94
1070	1638	876	437	808	496	629	1043	95
160	337	158	146	93	151	173	528	96
4	7	2		1			-	97

bezwzględnych

222467	305398	139262	67121	57102	33368	15255	6803	98
32050	12979	2085	580	361	165	71	14	99
56600	24269	3827	1192	705	239	88	26	100
133817	152378	23913	6233	3388	1067	261	70	101
-	115772	82646	24541	11356	2784	517	94	102
-	-	26791	34575	32312	10679	1427	167	103
-	-	-	-	8980	18434	12891	6432	104

hektarach

506881	1327212	1014204	670155	778414	709493	598713	866024	105
17654	7077	1104	308	187	86	36	8	106
83671	35771	5451	1659	987	334	124	34	107
405556	548629	88021	22442	11926	3598	897	221	108
-	735735	614577	189179	87570	20879	3785	660	109

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Użytkowanie gruntów

w

	Powierzchnia uprawy zbóż według skali uprawy (dok.):					
110	10 - 20 ha.....	1421014	-	1421014	-	-
111	20 ha i więcej.....	2161915	-	2161915	-	-

w liczbach

	Gospodarstwa prowadzące uprawę strączkowych jadalnych według skali uprawy:					
112	ogółem	28990	2970	26020	2703	2531
113	poniżej 1 ha.....	17500	2960	14540	2421	2113
114	1 - 2.....	5778	10	5768	282	321
115	2 - 5.....	4508	-	4508	-	97
116	5 - 10.....	837	-	837	-	-
117	10 - 20.....	224	-	224	-	-
118	20 ha i więcej.....	143	-	143	-	-

w

	Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych według skali uprawy:					
119	ogółem	40956	367	40589	878	1193
120	poniżej 1 ha.....	5314	357	4957	513	561
121	1 - 2.....	7656	10	7646	365	414
122	2 - 5.....	12906	-	12906	-	219
123	5 - 10.....	5405	-	5405	-	-
124	10 - 20.....	2976	-	2976	-	-
125	20 ha i więcej.....	6698	-	6698	-	-

w liczbach

	Gospodarstwa prowadzące uprawę ziemniaków według skali uprawy:					
126	ogółem	747376	88568	658808	97206	84962
127	poniżej 1 ha.....	682148	88472	593676	95607	82834

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

hektarach

-	-	305051	456567	472471	163030	21473	2422	110
-	-	-	-	205273	521566	572398	862678	111

bezwzględnych

4588	7819	3556	1653	1445	965	499	261	112
3345	4256	1360	480	342	160	53	10	113
925	2133	995	441	378	211	65	17	114
318	1364	1072	592	506	363	159	37	115
-	66	119	126	188	178	116	44	116
-	-	10	14	27	46	77	50	117
-	-	-	-	4	7	29	103	118

hektarach

3116	8705	5848	3574	3826	3433	3322	6694	119
1065	1708	608	229	166	79	24	4	120
1201	2858	1326	588	500	285	88	23	121
850	3735	3080	1787	1526	1090	498	121	122
-	404	728	769	1196	1201	798	309	123
-	-	107	201	343	594	1033	697	124
-	-	-	-	94	184	881	5540	125

bezwzględnych

126045	177346	81469	38386	30750	15722	5399	1523	126
120692	160884	67628	29683	22405	10441	2997	505	127

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Użytkowanie gruntów

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę ziemniaków według skali uprawy:						
128	1 - 2 ha.....	39294	96	39198	1599	1668
129	2 - 5.....	19120	-	19120	-	460
130	5 - 10.....	4615	-	4615	-	-
131	10 - 20.....	1444	-	1444	-	-
132	20 ha i więcej.....	755	-	755	-	-

w

Powierzchnia uprawy ziemniaków według skali uprawy:						
133	ogółem	371917	14352	357565	21435	22114
134	poniżej 1 ha.....	180767	14256	166511	19407	18963
135	1 - 2.....	49233	96	49137	2028	2097
136	2 - 5.....	54709	-	54709	-	1053
137	5 - 10.....	30086	-	30086	-	-
138	10 - 20.....	18630	-	18630	-	-
139	20 ha i więcej.....	38492	-	38492	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę roślin przemysłowych według skali uprawy:						
140	ogółem	132605	2841	129764	6864	6545
141	poniżej 1 ha.....	22859	2679	20180	3617	3005
142	1 - 2.....	25053	162	24891	3247	1915
143	2 - 5.....	45395	-	45395	-	1625
144	5 - 10.....	20943	-	20943	-	-
145	10 - 20.....	10740	-	10740	-	-
146	20 ha i więcej.....	7615	-	7615	-	-

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

bezwzględnych

3964	11183	8726	4963	4195	2095	683	122	128
1389	4648	4198	2933	2884	1812	663	133	129
-	631	833	641	949	957	483	121	130
-	-	84	166	287	345	379	183	131
-	-	-	-	30	72	194	459	132

hektarach

40614	80961	52385	31218	32112	24339	18012	34374	133
31777	49986	23275	10427	7836	3641	1025	173	134
5036	14027	10907	6196	5225	2611	862	149	135
3801	13105	11807	8492	8535	5481	2018	416	136
-	3844	5452	4090	6177	6379	3310	835	137
-	-	945	2014	3644	4464	5050	2512	138
-	-	-	-	695	1764	5746	30288	139

bezwzględnych

12641	28853	21261	13926	15394	12484	7570	4226	140
4627	5895	1860	605	377	141	44	9	141
3876	8661	4385	1589	858	276	61	23	142
4138	12154	11261	7133	6127	2454	447	56	143
-	2143	3357	4016	5853	4266	1157	151	144
-	-	398	583	2045	4553	2755	406	145
-	-	-	-	134	794	3106	3581	146

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych według skali uprawy:						
147	ogółem	846461	1180	845281	6036	7733
148	poniżej 1 ha.....	10253	1018	9236	1629	1311
149	1 - 2.....	34999	162	34837	4408	2652
150	2 - 5.....	139385	-	139385	-	3770
151	5 - 10.....	141758	-	141758	-	-
152	10 - 20.....	144749	-	144749	-	-
153	20 ha i więcej.....	375317	-	375317	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę buraków cukrowych według skali uprawy:						
154	ogółem	50734	1098	49636	1785	1841
155	poniżej 1 ha.....	11714	1086	10628	1484	1459
156	1 - 2.....	10259	12	10247	301	245
157	2 - 5.....	20797	-	20797	-	137
158	5 - 10.....	5637	-	5637	-	-
159	10 - 20.....	1588	-	1588	-	-
160	20 ha i więcej.....	739	-	739	-	-

w

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych według skali uprawy:						
161	ogółem	164931	205	164726	741	1021
162	poniżej 1 ha.....	3544	193	3351	344	381
163	1 - 2.....	14477	12	14465	397	332
164	2 - 5.....	61229	-	61229	-	308
165	5 - 10.....	36091	-	36091	-	-
166	10 - 20.....	20315	-	20315	-	-
167	20 ha i więcej.....	29274	-	29274	-	-

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)*hektarach*

19600	64255	67367	59065	90407	120494	143363	266962	147
2055	2830	890	278	161	62	17	3	148
5304	12093	6314	2300	1245	395	93	33	149
12241	35899	34371	22602	20237	8472	1595	198	150
-	13432	21215	26611	40321	30575	8493	1112	151
-	-	4577	7275	25319	61675	40053	5850	152
-	-	-	-	3123	19316	93112	259766	153

bezwzględnych

3259	8746	9289	7037	7902	5880	2841	1056	154
2312	3141	1244	495	308	131	43	11	155
603	3566	3168	1354	741	228	36	5	156
344	1924	4672	4800	5450	2834	587	49	157
-	115	190	367	1337	2290	1193	145	158
-	-	15	21	61	364	801	326	159
-	-	-	-	5	33	181	520	160

hektarach

2396	11587	18541	18349	27196	29922	25254	29718	161
655	1120	485	185	116	47	15	3	162
796	4884	4581	1983	1100	331	54	8	163
946	4900	12162	13776	17167	9697	2095	178	164
-	683	1152	2145	8007	14770	8278	1056	165
-	-	162	260	696	4300	10238	4660	166
-	-	-	-	109	776	4575	23814	167

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Użytkowanie gruntów

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę rzepaku i rzepiku według skali uprawy:						
168	ogółem	83968	1502	82466	4346	3923
169	poniżej 1 ha.....	6994	1368	5626	1646	1042
170	1 - 2.....	13993	134	13859	2700	1458
171	2 - 5.....	31309	-	31309	-	1423
172	5 - 10.....	16772	-	16772	-	-
173	10 - 20.....	8596	-	8596	-	-
174	20 ha i więcej.....	6304	-	6304	-	-

w

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku według skali uprawy:						
175	ogółem	662115	851	661263	4702	6009
176	poniżej 1 ha.....	4232	717	3514	1011	646
177	1 - 2.....	19830	134	19696	3691	2050
178	2 - 5.....	98475	-	98475	-	3314
179	5 - 10.....	113275	-	113275	-	-
180	10 - 20.....	114865	-	114865	-	-
181	20 ha i więcej.....	311438	-	311438	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw gruntowych według skali uprawy:						
182	ogółem.....	109988	19760	90228	13991	11402
183	poniżej 0,1 ha.....	30768	12060	18708	5898	3906
184	0,1 - 0,5.....	35312	7100	28212	4999	4051
185	0,5 - 1.....	13398	540	12858	1592	1462
186	1 - 2.....	13412	60	13352	1502	1335
187	2 - 5.....	11738	-	11738	-	648
188	5 ha i więcej.....	5360	-	5360	-	-

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)*bezwzględnych*

7315	16042	12016	8359	10122	9628	6691	4024	168
1164	1103	360	143	99	47	18	4	169
2623	3977	1680	667	485	201	49	19	170
3528	9096	7040	4321	3733	1741	378	49	171
-	1866	2588	2763	4397	3815	1204	139	172
-	-	348	465	1292	3312	2719	460	173
-	-	-	-	116	512	2323	3353	174

hektarach

14981	45598	45623	39438	62152	89746	117326	235688	175
738	690	233	93	61	31	9	2	176
3674	5755	2459	968	709	288	75	28	177
10569	27403	22460	14349	12776	6103	1338	163	178
-	11751	16455	18131	29876	27109	8924	1030	179
-	-	4016	5896	16015	43578	38643	6717	180
-	-	-	-	2716	12637	68338	227747	181

bezwzględnych

17369	25737	10633	4493	3542	1911	797	353	182
4293	3178	796	299	214	96	23	5	183
6200	8476	2759	921	534	214	47	11	184
2540	4348	1676	638	404	149	41	8	185
2395	4478	1991	789	571	229	50	12	186
1941	4229	2343	1083	852	458	144	40	187
-	1028	1068	763	967	765	492	277	188

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych według skali uprawy:						
189	ogółem.....	132266	2279	129987	4344	5346
190	poniżej 0,1 ha.....	1240	484	757	233	156
191	0,1 - 0,5.....	7834	1366	6468	1051	873
192	0,5 - 1.....	9159	370	8789	1100	1015
193	1 - 2.....	18151	60	18091	1960	1803
194	2 - 5.....	35381	-	35381	-	1499
195	5 ha i więcej.....	60501	-	60501	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw pod osłonami według skali uprawy:						
196	ogółem.....	12395	2191	10204	1782	1551
197	poniżej 0,05 ha.....	1943	716	1227	315	234
198	0,05 - 0,1.....	1731	508	1223	312	210
199	0,1 - 0,2.....	2597	448	2149	393	399
200	0,2 - 0,5.....	3193	359	2834	493	386
201	0,5 ha i więcej.....	2931	160	2771	269	322

w

Powierzchnia uprawy warzyw pod osłonami według skali uprawy:						
202	ogółem.....	4740	315	4425	451	511
203	poniżej 0,05 ha.....	45	16	28	7	5
204	0,05 - 0,1.....	112	33	80	20	14
205	0,1 - 0,2.....	334	58	277	51	52
206	0,2 - 0,5.....	950	102	848	140	116
207	0,5 ha i więcej.....	3299	107	3192	232	324

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

hektarach

12200	30563	19825	11460	13524	11586	9661	11480	189
176	132	34	13	8	4	1	0	190
1405	2028	689	230	127	52	11	2	191
1739	2970	1132	430	272	98	28	5	192
3260	6119	2731	1054	770	307	68	18	193
5619	12861	7294	3382	2664	1461	471	131	194
-	6452	7944	6353	9682	9665	9081	11323	195

bezwzględnych

2141	3066	1077	322	161	67	22	15	196
236	254	116	33	20	11	4	4	197
272	279	78	42	16		14		198
496	591	184	46	24		16		199
650	902	276	83	34	4	6		200
487	1040	423	118	67	26	10	9	201

hektarach

793	1543	642	199	100	83	38	65	202
6	6	3	1	0	0	0	0	203
18	18	5	3	1		1		204
63	75	24	6	3		2		205
195	276	83	25	10	1	2		206
512	1167	528	164	86	79	36	64	207

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Użytkowanie gruntów

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę truskawek według skali uprawy:						
208	ogółem	56293	3394	52899	6102	5893
209	poniżej 1 ha.....	48318	3379	44939	5745	5467
210	1 - 2.....	4691	15	4676	357	333
211	2 - 5.....	2531	-	2531	-	93
212	5 - 10.....	587	-	587	-	-
213	10 - 20.....	110	-	110	-	-
214	20 ha i więcej.....	56	-	56	-	-

w

Powierzchnia uprawy truskawek według skali uprawy:						
215	ogółem	33366	425	32941	1711	1889
216	poniżej 1 ha.....	12460	410	12050	1263	1254
217	1 - 2.....	6094	15	6079	448	425
218	2 - 5.....	7369	-	7369	-	210
219	5 - 10.....	3880	-	3880	-	-
220	10 - 20.....	1404	-	1404	-	-
221	20 ha i więcej.....	2160	-	2160	-	-

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę sadów według skali uprawy:						
222	ogółem	284120	44191	239929	39767	31968
223	poniżej 1 ha.....	217929	43813	174116	32349	24069
224	1 - 2.....	25546	378	25168	7418	3920
225	2 - 5.....	23686	-	23686	-	3979
226	5 - 10.....	11464	-	11464	-	-
227	10 - 20.....	4132	-	4132	-	-
228	20 ha i więcej.....	1363	-	1363	-	-

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

bezwzględnych

10970	17438	7046	2580	1654	762	300	154	208
9982	14943	5423	1804	1023	406	117	29	209
737	1578	892	343	263	107	42	24	210
251	814	603	313	234	138	62	23	211
-	103	228		104	78	49	25	212
-	-	20		56		14	20	213
-	-	-	-	7		16	33	214

hektarach

4092	9267	5524	2873	2481	1746	1220	2138	215
2493	4234	1710	589	336	131	34	7	216
934	2068	1166	454	351	141	58	34	217
666	2348	1803	928	711	435	194	74	218
-	617	1504		691	538	346	184	219
-	-	242		700		179	281	220
-	-	-	-	193		409	1557	221

bezwzględnych

47800	64323	26244	11551	9217	5302	2583	1174	222
34050	43366	18132	8600	7038	4176	1785	551	223
4856	5456	1825	684	509	286	146	68	224
8894	7225	1971	685	465	248	145	74	225
-	8276	2047	503	372	130	83	53	226
-	-	2269	1079	466	174	98	46	227
-	-	-	-	367	288	326	382	228

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Użytkowanie gruntów						
<i>w</i>						
Powierzchnia uprawy sadów według skali uprawy:						
229	ogółem	365786	9872	355915	19123	21587
230	poniżej 1 ha.....	57518	9494	48024	9110	6758
231	1 - 2.....	34321	378	33943	10014	5381
232	2 - 5.....	73805	-	73805	-	9448
233	5 - 10.....	79073	-	79073	-	-
234	10 - 20.....	53867	-	53867	-	-
235	20 ha i więcej.....	67202	-	67202	-	-
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa prowadzące uprawę:						
236	poplonów jarych	79771	4550	75221	7773	7276
237	poplonów ozimych	80375	3743	76632	6100	5826
238	grzybów jadalnych	3465	1453	2012	448	284
<i>w</i>						
Powierzchnia uprawy:						
239	poplonów jarych	260146	1505	258641	5433	6936
240	poplonów ozimych	451773	1254	450519	4653	6429
241	grzybów jadalnych	246	93	153	25	17
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa prowadzące uprawę na przyoranie (nawozy zielone):						
242	ogółem.....	16289	1464	14825	2554	2241
243	strączkowych (bez łubinu gorzkiego).....	3104	343	2761	428	423
244	łubinu gorzkiego	2773	215	2558	414	350
245	seradeli i innych motylkowych drobnonasiennych.....	2097	235	1862	318	252

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

hektarach

45506	98712	55198	24817	22022	14931	19628	34392	229
9481	11986	4817	2248	1824	1113	511	177	230
6564	7352	2426	899	659	368	189	92	231
29460	23662	6202	2127	1433	791	442	239	232
-	55711	15305	3594	2587	915	584	376	233
-	-	26448	15949	6947	2523	1369	631	234
-	-	-	-	8572	9220	16532	32877	235

bezwzględnych

12024	20644	11146	5861	5298	3039	1453	707	236
10129	18758	11693	6965	7238	5385	3050	1488	237
314	460	269	88	72	41	24	12	238

hektarach

15476	41771	33529	23019	28666	27589	26880	49341	239
16050	50689	49407	39487	55923	62589	69033	96259	240
29	35	16	6	7	7	3	7	241

bezwzględnych

3230	3907	1472	581	419	225	114	82	242
598	781	259	108	72	64	17	11	243
501	702	321	112	84	41	21	12	244
396	488	209	81	66	27	16	9	245

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Użytkowanie gruntów

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawy na przyoranie (nawozy zielone) (dok.):						
246	traw polowych	749	78	671	117	100
247	inne uprawy.....	7951	608	7343	1318	1152

w

Powierzchnia uprawy na przyoranie (nawozów zielonych):						
248	ogółem.....	23821	457	23364	1538	1860
249	strączkowych (bez łubinu gorzkiego).....	4320	102	4219	257	334
250	łubinu gorzkiego	3238	56	3182	230	258
251	seradeli i innych motylkowych drobnonasiennych.....	2838	82	2756	168	192
252	traw polowych	1423	28	1395	75	91
253	inne uprawy.....	12001	188	11813	808	985

Nawadnianie

w liczbach

Gospodarstwa nawadniające powierzchnię przynajmniej raz w roku:						
254	ogółem.....	13501	1335	12166	1455	1158

w

Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku:						
255	ogółem.....	41449	254	41195	691	928

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (dok.)*bezwzględnych*

120	151	83	30	34	17	12	7	246
1706	1890	649	271	175	84	52	46	247

hektarach

3487	5930	3052	1605	1517	1111	1215	2050	248
633	1095	518	282	272	422	226	178	249
450	891	532	207	164	102	151	197	250
398	634	368	232	185	115	209	255	251
125	249	200	130	153	39	136	197	252
1882	3061	1434	753	742	432	493	1223	253

bezwzględnych

1901	3412	1791	821	752	475	252	149	254
------	------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

hektarach

2071	7260	6322	4225	5301	4252	4460	5686	255
------	------	------	------	------	------	------	------	-----

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Zwierzęta						
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie:					
256	ogółem.....	1059307	149882	909425	124300	106314
<i>w sztukach</i>						
	Pogłowie zwierząt gospodarskich w sztukach dużych:					
257	ogółem.....	9431907	397861	9034046	210936	233763
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa utrzymujące bydło według skali chowu:					
258	ogółem	524674	12346	512328	27417	36955
259	1 - 2 szt.	188176	10384	177792	22875	28056
260	3 - 9	183733	1779	181954	4270	8445
261	10 szt. i więcej.....	152765	183	152582	272	454
<i>w</i>						
	Pogłowie bydła według skali chowu:					
262	ogółem	5418621	23991	5394630	50851	79540
263	1 - 2 szt.	271668	12676	258992	29716	38193
264	3 - 9	933674	7544	926130	16962	34410
265	10 szt. i więcej.....	4213279	3771	4209508	4173	6937
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa utrzymujące krowy według skali chowu:					
266	ogółem	453183	10386	442797	22792	31124
267	1 - 2 szt.	272475	9796	262679	21721	29021
268	3 - 9	102430	546	101884	1025	2025
269	10 szt. i więcej.....	78279	45	78234	46	78

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie*bezwzględnych*

162857	242135	120083	59754	50830	28629	11057	3466	256
--------	--------	--------	-------	-------	-------	-------	------	-----

dużych

535410	1506439	1468139	1141619	1387821	1182844	761566	605508	257
--------	---------	---------	---------	---------	---------	--------	--------	-----

bezwzględnych

78585	157154	91852	47909	40976	22054	7461	1965	258
48086	55607	14777	4411	2476	1034	388	82	259
28344	78591	37844	13365	7311	2786	815	183	260
2155	22956	39231	30133	31189	18234	6258	1700	261

sztukach

223839	839763	982683	806042	1010541	795459	385223	220689	262
69773	84952	23252	6972	3841	1575	594	124	263
123056	397246	212434	77488	42840	16133	4568	993	264
31010	357565	746997	721582	963860	777751	380061	219572	265

bezwzględnych

66350	133815	80341	42657	37161	20037	6729	1791	266
58020	92473	35739	12846	7915	3541	1150	253	267
7958	35422	28753	13420	8791	3338	917	235	268
372	5920	15849	16391	20455	13158	4662	1303	269

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Zwierzęta

w

Pogłowie krów według skali chowu:						
270	ogółem	2510045	13785	2496260	29061	43169
271	1 - 2 szt.	351068	10797	340271	24550	34148
272	3 - 9	511073	2130	508943	3961	7835
273	10 szt. i więcej.....	1647904	858	1647046	550	1186

w liczbach

Gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną według skali chowu:						
274	ogółem	397094	10206	386888	21715	27549
275	1 - 2 szt.	91540	6935	84605	13228	13791
276	3 - 9	102084	2118	99966	5682	8783
277	10 - 49.....	147613	1059	146554	2576	4674
278	50 - 99.....	30938	54	30884	164	226
279	100 - 199.....	15249	14	15235	38	46
280	200 szt. i więcej.....	9670	26	9644	27	29

w

Pogłowie trzody chlewnej według skali chowu:						
281	ogółem	13132912	68295	13064617	118383	183413
282	1 - 2 szt.	142077	10054	132023	19794	21143
283	3 - 9	550099	9401	540698	26746	43010
284	10 - 49.....	3238095	19880	3218215	44994	81336
285	50 - 99.....	2118802	3583	2115219	10406	14477
286	100 - 199.....	2033903	1799	2032104	4995	6125
287	200 szt. i więcej.....	5049936	23578	5026358	11448	17322

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (cd.)

sztukach

109587	370535	437927	370855	478738	376034	178684	101670	270
72247	123401	49880	18151	11144	4867	1542	341	271
32367	167489	151509	73099	48372	18141	4898	1272	272
4973	79645	236538	279605	419222	353026	172244	100057	273

bezwzględnych

60602	126486	69152	33482	26904	14418	5337	1243	274
21573	23142	7249	2765	1890	735	195	37	275
21662	38442	14520	5330	3561	1461	451	74	276
16363	57215	34740	15196	10258	4181	1161	190	277
742	5913	8905	6070	5237	2714	800	113	278
170	1294	2846	2996	3911	2777	982	175	279
92	480	892	1125	2047	2550	1748	654	280

sztukach

566795	2242812	2263506	1654885	1966734	1762392	1318076	987621	281
34066	36630	11483	4383	2964	1177	324	59	282
112347	213459	83281	30393	20323	8138	2619	382	283
295170	1189515	824540	376933	261422	108590	30703	5012	284
46505	387006	605232	420840	370130	195203	57309	8111	285
21404	163182	368374	392650	529007	384727	136462	25178	286
57303	253020	370596	429686	782888	1064557	1090659	948879	287

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Zwierzęta*w liczbach*

Gospodarstwa utrzymujące lochy według skali chowu:						
288	ogółem	251426	2191	249235	5476	9253
289	1 - 2 szt.	139229	1809	137420	4407	7463
290	3 - 9	87364	338	87026	959	1620
291	10 - 49.....	22925	38	22887	101	155
292	50 szt. więcej.....	1908	6	1902	9	15

w

Pogłowie loch według skali chowu:						
293	ogółem	1228137	5784	1222353	12790	20062
294	1 - 2 szt.	199625	2400	197225	5747	9832
295	3 - 9	399141	1419	397722	3960	6603
296	10 - 49.....	398357	594	397763	1432	2397
297	50 szt. więcej.....	231014	1371	229643	1651	1230

w liczbach

Gospodarstwa utrzymujące owce według skali chowu:						
298	ogółem.....	12681	1688	10993	2137	1637
299	1 - 4 szt.....	5318	1008	4310	1179	747
300	5 - 9 szt.....	2762	463	2299	514	434
301	10 - 19.....	1889	161	1728	279	237
302	20 - 49.....	1473	44	1429	137	173
303	50 szt. i więcej.....	1239	12	1227	28	46

w

Pogłowie owiec według skali chowu:						
304	ogółem.....	245836	9176	236660	15560	16350
305	1 - 4 szt.....	13008	2374	10634	2944	1825

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (cd.)

bezwzględnych

28533	86017	54228	27009	21901	11743	4178	897	288
22169	56806	26363	10210	6641	2583	684	94	289
5981	26671	23783	12718	9615	4306	1195	178	290
367	2460	3961	3938	5363	4407	1821	314	291
16	80	121	143	282	447	478	311	292

sztukach

61358	242195	221061	153395	176310	152769	96312	86101	293
30111	81965	39376	15315	9917	3825	996	141	294
23943	111257	109132	62558	49790	23071	6460	948	295
5279	36243	61336	63183	93123	86426	40700	7644	296
2025	12730	11217	12339	23480	39447	48156	77368	297

bezwzględnych

2066	2154	1023	565	574	409	248	180	298
898	784	322	137	119	57	39	28	299
476	442	169	94	71	58	30	11	300
356	408	167	96	83	48	30	24	301
244	343	191	92	103	81	39	26	302
92	177	174	146	198	165	110	91	303

sztukach

23710	35077	25685	20148	29019	26648	20752	23711	304
2199	1942	793	329	305	144	87	66	305

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Zwierzęta						
<i>w</i>						
	Pogłowie owiec według skali chovu (dok.):					
306	5 - 9 szt.....	17571	2748	14823	3274	2797
307	10 - 19.....	24305	1947	22358	3488	2993
308	20 - 49.....	44130	1241	42889	3849	4867
309	50 szt. i więcej.....	146821	865	145956	2005	3868
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa utrzymujące kozy według skali chovu:					
310	ogółem.....	27732	5337	22395	5206	3982
311	1 - 4 szt.....	22625	5028	17597	4252	3151
312	5 - 9.....	3678	266	3412	741	638
313	10 szt. i więcej.....	1430	44	1386	213	193
<i>w</i>						
	Pogłowie kóz według skali chovu:					
314	ogółem.....	114711	10914	103797	18493	14942
315	1 - 4 szt.....	48745	8833	39912	9871	7329
316	5 - 9.....	23131	1538	21593	4657	4060
317	10 szt. i więcej.....	42834	542	42292	3965	3553
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa utrzymujące drób kurzy według skali chovu:					
318	ogółem	771809	111557	660252	103562	86698
319	1 - 49 szt.....	690459	106526	583933	96696	79842
320	50 - 149.....	73190	4010	69180	6245	6321
321	150 - 499.....	4052	129	3923	227	247
322	500 - 1999.....	652	80	572	49	38
323	2000 - 4999.....	371	73	298	48	28
324	5000 - 9999.....	462	112	350	66	36
325	10000 szt. i więcej.....	2623	627	1996	231	186

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (cd.)

sztukach

3044	2866	1116	600	491	362	196	77	306
4575	5342	2232	1230	1111	645	407	335	307
7012	10445	5844	2953	3403	2481	1189	846	308
6880	14482	15700	15036	23709	23016	18873	22387	309

bezwzględnych

4842	4705	1728	683	600	367	172	110	310
3901	3705	1269	499	432	245	97	46	311
717	705	295	118	94	58	28	18	312
224	295	164	66	74	64	47	46	313

sztukach

17745	20555	9570	3606	5989	5727	3294	3876	314
8855	8226	2791	1035	927	544	224	110	315
4524	4429	1876	753	612	382	181	119	316
4366	7900	4903	1818	4450	4801	2889	3647	317

bezwzględnych

128374	174354	78390	36787	29592	15749	5493	1253	318
116311	153660	66617	30490	23770	11964	3820	763	319
11169	19042	10700	5646	5139	3282	1351	285	320
479	986	697	397	402	296	141	51	321
62	154	99	39	63	33	23	12	322
40	59	34	27	24	17	12	9	323
59	51	37	23	22	29	16	11	324
254	402	206	165	172	128	130	122	325

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Zwierzęta						
<i>w</i>						
Pogłowie drobiu kurzego według skali chowu:						
326	ogółem	139584874	32140753	107444121	9230145	8591975
327	1 - 49 szt.....	13249792	1654609	11595183	1695157	1479639
328	50 - 149.....	4921682	251068	4670614	411199	418035
329	150 - 499.....	885063	30252	854811	48359	52812
330	500 - 1999.....	599811	78689	521122	47701	43316
331	2000 - 4999.....	1133583	204684	928899	158263	79865
332	5000 - 9999.....	3347284	815047	2532237	474109	249492
333	10000 szt. i więcej.....	115447660	29106405	86341255	6395357	6268816
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa utrzymujące kury nioski według skali chowu:						
334	ogółem	671288	96324	574964	90340	74843
335	1 - 49 szt.....	634031	94515	539516	87635	72155
336	50 - 149.....	32737	1360	31377	2393	2398
337	150 - 499.....	2852	94	2758	148	169
338	500 - 1999.....	521	65	456	40	32
339	2000 - 4999.....	286	69	217	31	22
340	5000 - 9999.....	260	75	185	33	21
341	10000 szt. i więcej.....	601	146	455	60	46
<i>w</i>						
Pogłowie kur niosek według skali chowu:						
342	ogółem	43383400	10132041	33251359	3510189	2708208
343	1 - 49 szt.....	10764712	1301159	9463553	1355633	1170911
344	50 - 149.....	2088914	82360	2006554	149465	150918
345	150 - 499.....	620785	23498	597287	31474	35511
346	500 - 1999.....	468060	63701	404359	34488	33044
347	2000 - 4999.....	842764	191859	650905	98570	61626
348	5000 - 9999.....	1787991	530316	1257675	221482	142100
349	10000 szt. i więcej.....	26810175	7939149	18871026	1619077	1114098

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (dok.)

sztukach

14013026	21630563	10231176	7145742	7785307	7786982	8241269	12787936	326
2275128	3165230	1408930	660546	527939	273957	90305	18352	327
731232	1268093	732023	391265	362455	236908	98808	20596	328
104109	214919	151884	86680	89193	63368	31464	12023	329
59645	132420	87297	35017	54014	27689	21598	12425	330
123854	178271	110152	86617	74493	53770	38723	24891	331
438561	355365	279870	167642	145831	219196	123671	78500	332
10280497	16316265	7461020	5717975	6531382	6912094	7836700	12621149	333

bezwzględnych

110117	150524	69225	32886	26645	14324	4982	1078	334
105212	141198	63329	29504	23512	12197	3998	776	335
4408	8372	5239	3001	2728	1835	807	196	336
334	685	502	282	294	206	103	35	337
50	119	72	37	49	26	20	11	338
30	37	25	24	19	14	9	6	339
23	34	18	9	10	20	10	7	340
60	79	40	29	33	26	35	47	341

sztukach

4648508	6693913	3873324	2179786	2052140	1725189	2727498	3132604	342
1788209	2539653	1193458	576671	475882	257545	88115	17476	343
274610	531134	338609	194415	178269	121716	54405	13013	344
73326	146559	108680	60973	65382	43594	23421	8367	345
47758	100248	63073	33141	42747	21275	18135	10450	346
89140	98609	79450	76250	60480	43900	25700	17180	347
151780	224420	121754	59500	64100	147759	75780	49000	348
2223685	3053290	1968300	1178836	1165280	1089400	2441942	3017118	349

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Zwierzęta*w liczbach*

Gospodarstwa utrzymujące brojlery kurze według skali chowu:						
350	ogółem	94022	9193	84829	11170	9805
351	1 - 99 sztuk.....	90988	8598	82390	10883	9594
352	100 - 149.....	376	48	328	41	28
353	150 - 499.....	268	11	257	21	15
354	500 - 1999.....	75	13	62	10	5
355	2000 - 4999.....	84	5	79	16	5
356	5000 - 9999.....	209	39	170	29	20
357	10000 szt. i więcej.....	2022	479	1543	170	138

w

Pogłowie brojlerów kurzych według skali chowu:						
358	ogółem	90528776	21319719	69209057	5099110	5263146
359	1 - 99 sztuk.....	2129725	181133	1948592	235497	210110
360	100 - 149.....	43976	4970	39006	4709	3314
361	150 - 499.....	62552	2680	59872	4486	3359
362	500 - 1999.....	85236	12420	72816	12568	7482
363	2000 - 4999.....	288273	14900	273373	57882	16195
364	5000 - 9999.....	1614123	294020	1320103	227167	145649
365	10000 szt. i więcej.....	86304891	20809596	65495295	4556801	4877037

w liczbach

Gospodarstwa utrzymujące konie według skali chowu:						
366	ogółem.....	100985	5632	95353	8620	11614
367	1 szt.....	54103	3757	50346	5924	8058
368	2	21629	995	20634	1490	2075
369	3 - 9.....	21693	843	20850	1110	1375
370	10 szt. i więcej.....	3561	38	3523	96	106

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (dok.)

bezwzględnych

15305	22510	11191	5591	4864	2967	1125	301	350
14995	21991	10895	5393	4651	2808	983	197	351
38	75	48	23	26	28	16	5	352
27	69	43	23	28	15	13	3	353
5	18	9		12		3		354
11	20	9		10		8		355
36	17	19	15	10	10	7	7	356
193	320	168	132	138	100	99	85	357

sztukach

8517357	13350540	5897746	4658381	5531020	5791597	5457585	9642575	358
328184	506124	273661	141771	131447	83620	31817	6361	359
4560	9157	5733	2707	3170	3196	1868	592	360
6450	15725	11294	4958	6508	3263	2959	870	361
5916	19213	10881		12659		4097		362
35599	72480	28831		35352		27034		363
282141	132240	156861	118842	70654	77517	55793	53239	364
7854507	12595601	5410485	4377836	5296025	5611473	5343592	9571938	365

bezwzględnych

21471	27986	11220	5246	4374	2706	1409	707	366
13990	14291	4181	1661	1184	686	279	92	367
4261	6814	2827	1269	937	595	259	107	368
2993	6217	3647	1886	1761	1022	569	270	369
227	664	565	430	492	403	302	238	370

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Zwierzęta

w

Pogłowie koni według skali chowu:						
371	ogółem.....	254534	9340	245194	14807	19515
372	1 szt.....	54103	3757	50346	5924	8058
373	2	43257	1989	41268	2980	4150
374	3 - 9.....	94492	3063	91429	4517	5727
375	10 szt. i więcej.....	62682	531	62151	1386	1580

Ciągniki, maszyny

w liczbach

Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:						
376	ogółem.....	1011938	49694	962244	87344	95899
377	do 15 kW	43819	7660	36159	10554	7373
378	15 – 25	473772	25163	448609	46243	51645
379	25 – 40	409639	12479	397160	22084	26847
380	40 – 60	244796	4626	240170	8884	11178
381	60 – 100	112471	957	111514	1347	1644
382	100 kW i więcej.....	21619	190	21429	229	260

w

Liczba ciągników o mocy silnika:						
383	ogółem.....	1443590	53998	1389592	94039	104280
384	do 15 kW	46938	8054	38884	11178	7836
385	15 – 25	498298	26413	471885	48371	54038
386	25 – 40	453781	13267	440514	23329	28356
387	40 – 60	282500	5004	277496	9428	11938
388	60 – 100	134414	1041	133373	1480	1815
389	100 kW i więcej.....	27659	219	27440	253	297

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarskie (dok.)*sztukach*

38256	64257	34815	19856	19593	14919	10526	8650	371
13990	14291	4181	1661	1184	686	279	92	372
8522	13628	5654	2538	1874	1190	518	214	373
12319	26389	16447	8775	8242	4941	2740	1332	374
3425	9949	8533	6882	8293	8102	6989	7012	375

i urzędnia rolnicze*bezwzględnych*

172871	284187	139411	68036	58318	33940	15390	6848	376
7668	6632	2057	781	634	279	116	65	377
90469	135763	60425	27366	21288	10862	3559	989	378
56584	119701	73051	38057	32991	18407	7115	2323	379
23848	57344	45955	30594	31043	19530	8454	3340	380
3576	11874	16424	16401	23801	20820	10806	4821	381
506	1145	1255	1297	2610	4322	5241	4564	382

sztukach

192803	355356	218921	129372	131376	90805	46159	26481	383
8250	7198	2294	868	713	310	152	85	384
94722	142586	63674	29005	22729	11665	3900	1195	385
59801	128895	81671	43994	39329	22650	8987	3502	386
25509	62370	51979	35980	38331	25323	11358	5280	387
3952	12992	17889	18096	27399	26032	15327	8391	388
569	1315	1414	1429	2875	4825	6435	8028	389

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Ciągniki, maszyny

w liczbach

Gospodarstwa posiadające maszyny i urządzenia rolnicze:						
390	kombajny zbożowe.....	145432	569	144863	1198	2099
391	kombajny ziemniaczane.....	78627	459	78168	757	1123
392	kombajny buraczane.....	27092	117	26975	59	82
393	silosokombajny.....	10729	68	10661	85	75
394	kosiarki ciągnikowe.....	493030	8698	484332	21036	29566
395	przyczepy zbierające	92284	983	91301	2160	3616
396	prasy zbierające.....	186534	726	185808	1413	2540
397	ładowcze.....	215088	1035	214053	1656	2777
398	kopaczki do ziemniaków.....	370369	11618	358751	23624	29265
399	sadzarki do ziemniaków.....	349159	6105	343054	12429	18107
400	rozsiewacze nawozów i wapnia.....	551070	5753	545317	12661	21012
401	rozrzutniki obornika.....	473232	4703	468529	8955	16500
402	agregaty uprawowe.....	439397	11104	428293	23081	28142
403	polowe opryskiwacze ciągnikowe.....	484661	5820	478841	13238	21529
404	dojarki bańkowe.....	160203	805	159398	932	2119
405	dojarki rurociągowe.....	23943	35	23908	34	67

w

Liczba maszyn i urządzeń rolniczych:						
406	kombajny zbożowe.....	148853	577	148276	1220	2126
407	kombajny ziemniaczane.....	79514	463	79051	762	1134
408	kombajny buraczane.....	27569	122	27447	59	91
409	silosokombajny.....	11347	72	11275	93	81
410	kosiarki ciągnikowe.....	509827	8796	501031	21160	29795
411	przyczepy zbierające	95496	1017	94479	2191	3671
412	prasy zbierające.....	196212	736	195476	1427	2559
413	ładowcze.....	238139	1103	237036	1761	2895
414	kopaczki do ziemniaków.....	371853	11667	360186	23760	29400
415	sadzarki do ziemniaków.....	351252	6118	345134	12450	18133
416	rozsiewacze nawozów i wapnia.....	570537	5795	564742	12710	21100
417	rozrzutniki obornika.....	482944	4721	478223	8964	16529

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i urządzenia rolnicze (cd.)*bezwzględnych*

6121	23493	26425	21475	26938	21336	10908	4870	390
3861	17267	17941	12406	12623	8043	3205	942	391
327	2886	5293	4953	6092	4719	2004	560	392
223	1018	1637	1663	2390	2147	997	426	393
65808	144619	91827	49549	43722	24709	9750	3746	394
9039	23700	18708	11699	11502	6987	2888	1002	395
8454	37603	41560	30025	32093	20767	8334	3019	396
8746	40983	47715	35010	37197	24498	10929	4542	397
58160	113528	63097	30526	23868	11980	3864	839	398
45244	108600	67615	35821	30900	16941	5909	1488	399
62478	176867	111895	58852	51904	30570	13432	5646	400
52858	154269	97584	52046	46055	26518	10327	3417	401
59198	121312	72506	40494	39282	26006	12571	5701	402
59159	148720	92246	50508	46660	28743	12672	5366	403
7721	40122	43396	27400	23618	10785	2857	448	404
264	1181	2439	3294	6547	6517	2827	738	405

sztukach

6179	23714	26675	21664	27279	21832	11590	5997	406
3881	17359	18051	12490	12766	8194	3350	1064	407
329	2901	5313	4994	6160	4853	2123	624	408
241	1063	1722	1736	2507	2276	1070	486	409
66399	146510	93818	51321	46763	27978	12002	5285	410
9159	24071	19118	12054	12160	7571	3240	1244	411
8512	38029	42736	31469	34632	22982	9446	3684	412
9055	42102	50324	38275	42513	29833	13902	6376	413
58363	113877	63296	30648	23996	12086	3901	859	414
45342	109041	67993	36087	31264	17205	6058	1561	415
62804	178391	114101	60951	55186	34540	16537	8422	416
52956	154776	98378	53030	48006	28964	12006	4614	417

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Ciągniki, maszyny						
<i>w</i>						
	Liczba maszyn i urządzeń rolniczych:					
418	agregaty uprawowe.....	761766	22026	739740	45700	56160
419	polowe opryskiwacze ciągnikowe.....	492170	5876	486294	13359	21695
420	dojarki bańkowe.....	171293	814	170479	941	2178
421	dojarki rurociągowo.....	26262	36	26226	43	68
Nawożenie						
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:					
422	ogółem	1252521	120430	1132091	178250	144770
423	mineralne	1248221	119403	1128818	177602	144265
424	azotowe.....	1140089	88175	1051914	151566	128738
425	fosforowe.....	165269	6111	159158	15264	15671
426	potasowe.....	158225	4400	153825	10642	11037
427	wieloskładnikowe.....	728275	59904	668371	91815	76292
428	wapniowe.....	179622	6758	172864	12262	12342
	Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego :					
429	ogółem	880184	68227	811957	95416	87526
430	obornik.....	872906	67364	805542	94347	86739
431	gnojówkę.....	206494	5132	201362	14465	17009
432	gnojowicę.....	62076	1480	60596	3809	4198
<i>w</i>						
	Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:					
433	ogółem	114,5	40,1	115,5	59,6	62,8

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

i urządzenia rolnicze (dok.)*sztukach*

115434	212795	115869	62144	59865	40625	20662	10486	418
59523	149733	92985	51097	47665	29950	13778	6509	419
7920	41497	45982	29663	26138	12150	3329	681	420
284	1255	2584	3495	6946	7155	3256	1140	421

bezwzględnych

209568	290603	134435	65271	55810	32530	14570	6284	422
208988	289869	134118	65141	55687	32432	14488	6228	423
193715	277151	130170	63684	54630	31950	14194	6116	424
28736	47507	23032	11325	9325	5262	2066	970	425
22283	43943	25885	14296	12912	7886	3279	1662	426
113886	172387	87283	45094	40728	24902	11231	4753	427
23743	47622	27339	15116	14835	10668	5769	3168	428
141767	224572	114730	57435	49237	27576	10476	3222	429
140856	223216	113972	57039	48823	27229	10237	3084	430
27951	45764	33739	21849	21754	13235	4598	998	431
6659	11879	10182	7185	8108	5537	2359	680	432

kilogramach

68,8	83,7	119,8	128,6	132,7	117,1	166,7	154,7	433
------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-----

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Nawożenie

w

	Zużycie obornika na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:					
434	ogółem	5,1	1,0	5,2	1,4	1,7

Dochody gospodarstw domowych

w liczbach

	Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu:					
	prowadzenia działalności					
435	pozarolniczej	372487	81768	290719	67530	47006
436	pracy najemnej.....	899598	211540	688058	167345	116129
437	emerytury lub renty	624491	188642	435849	116616	79657
	innych źródeł niezarobkowych					
438	poza emeryturą i rentą.....	129832	31158	98674	23911	17027
	Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów:					
439	z działalności rolniczej.....	521088	15833	505255	23806	26176
	z działalności rolniczej i pracy					
440	najemnej.....	12687	440	12247	876	1061
441	z pracy najemnej.....	585970	160724	425246	124318	82995
	z pracy najemnej i działalności					
442	rolniczej.....	37078	5176	31902	6354	5634
443	z działalności pozarolniczej.....	179608	41430	138178	36360	25461
444	z emerytury i renty.....	371766	148111	223655	81032	50870
	z niezarobkowych źródeł					
	utrzymania poza emeryturą					
445	i rentą.....	59384	19665	39719	13088	8301
446	pozostałe.....	119307	15282	104025	14681	12703

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

(dok.)*tonach*

2,2	7,0	9,7	8,5	6,1	3,9	2,5	1,2	434

z użytkownikiem gospodarstwa rolnego*bezwzględnych*

57886	64022	23758	10487	9013	5559	3353	2105	435
144131	156893	54242	21297	15363	7613	3491	1554	436
92516	89284	30102	12141	8904	4462	1632	535	437
20909	21840	7682	3224	2350	1069	448	214	438
58243	143899	97302	54392	50394	30784	14099	6160	439
2384	4406	1928	802	454	192	103	41	440
96757	88470	21373	6074	3155	1260	595	249	441
8145	8321	2253	647	375	109	43	21	442
30322	29482	8538	3073	2233	1321	842	546	443
50799	32921	5509	1391	695	286	110	42	444
8741	6866	1563	526	308	181	96	49	445
20926	31697	12892	4985	3339	1527	824	451	446

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Dochody gospodarstw domowych						
<i>w liczbach</i>						
Gospodarstwa, w których udział wartości produkcji rolniczej przeznaczonej na potrzeby gospodarstwa domowego w ogólnej wartości końcowej produkcji rolniczej wynosi:						
447	0%.....	331236	80535	250701	68900	43604
448	1 - 25%.....	582632	56406	526226	57766	50725
449	26 - 50%.....	249447	49576	199871	28729	19282
450	51 - 75%.....	74920	5689	69231	7891	8382
451	76 - 99%.....	184968	12951	172017	17404	19440
452	100 %.....	463685	201504	262181	119825	71768
Pracujący w						
<i>w tysiącach</i>						
Członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwie rolnym:						
453	ogółem.....	4449,9	780,5	3669,4	659,2	495,9
454	mężczyźni.....	2414,3	400,5	2013,8	350,0	266,6
455	kobiety.....	2035,6	379,9	1655,7	309,1	229,4
osoby w wieku:						
456	do 24 lat.....	637,4	68,2	569,2	76,2	64,0
457	25 - 34.....	711,2	102,3	608,8	98,6	76,9
458	35 - 44.....	851,2	139,0	712,2	126,4	94,9
459	45 - 54.....	1021,2	168,0	853,2	149,8	113,2
460	55 - 64.....	754,8	168,7	586,1	124,2	87,7
461	65 lat i więcej.....	474,1	134,2	339,9	83,9	59,3
użytkownicy gospodarstw rolnych ...						
462	razem.....	1854,7	393,9	1460,8	294,2	209,3
463	mężczyźni.....	1218,3	207,2	1011,1	166,3	125,5
464	kobiety.....	636,4	186,7	449,7	127,9	83,9

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	
z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (dok.)								
<i>bezwzględnych</i>								
47856	48459	16897	7263	6476	4726	3669	2851	447
83796	140729	76845	42012	39446	19558	11124	4225	448
28890	51026	31300	15378	11585	11289	1910	482	449
16236	25053	8062	2353	1226		28		450
34306	75716	18039	4846	2206	55	5	-	451
65233	5079	215	38	14		9		452

gospodarstwie rolnym*osób*

678,6	892,3	406,6	198,7	172,6	102,1	45,4	17,9	453
370,1	494,2	228,1	111,8	97,5	58,0	26,4	10,9	454
308,5	398,1	178,5	86,9	75,0	44,1	19,0	7,1	455
99,2	148,6	75,0	38,7	34,9	21,0	8,8	3,0	456
110,5	152,4	72,1	35,7	31,4	18,9	8,8	3,5	457
129,7	172,8	79,3	39,3	35,3	21,3	9,7	3,7	458
155,8	210,7	97,0	47,6	40,5	23,5	10,6	4,3	459
112,3	136,3	57,5	26,1	21,3	12,3	5,5	2,8	460
71,2	71,5	25,8	11,3	9,1	5,2	2,0	0,7	461
272,2	342,8	150,4	71,5	60,7	35,5	16,6	7,5	462
177,4	251,5	122,3	61,0	53,6	32,1	15,0	6,5	463
94,8	91,3	28,2	10,5	7,1	3,4	1,7	1,0	464

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Pracujący w						
<i>w tysiącach</i>						
Członkowie rodziny użytkownika						
pracujący w gospodarstwie						
rolnym (dok.):						
użytkownicy gospodarstw rolnych						
(dok.)						
osoby w wieku:						
465	do 24 lat.....	21,8	3,6	18,2	2,6	2,0
466	25 - 34.....	238,6	38,4	200,2	33,2	24,5
467	35 - 44.....	435,0	73,6	361,5	65,6	48,4
468	45 - 54.....	569,2	97,0	472,1	84,0	62,6
469	55 - 64.....	387,7	98,9	288,8	67,0	45,2
470	65 lat i więcej.....	202,5	82,4	120,0	41,8	26,6
małżonkowie użytkowników						
471	razem.....	1077,8	192,8	885,0	160,5	117,3
472	mężczyźni.....	339,6	86,1	253,5	68,6	45,8
473	kobiety.....	738,2	106,7	631,5	91,9	71,5
osoby w wieku:						
474	do 24 lat.....	10,1	1,1	9,0	0,9	0,8
475	25 - 34.....	145,7	18,1	127,6	17,8	14,0
476	35 - 44.....	296,6	40,5	256,1	39,1	29,9
477	45 - 54.....	358,4	52,8	305,5	50,9	38,6
478	55 - 64.....	197,4	51,7	145,7	36,8	24,8
479	65 lat i więcej.....	69,7	28,6	41,0	14,9	9,2
pozostali członkowie rodziny						
480	razem.....	1517,4	193,8	1323,6	204,5	169,3
481	mężczyźni.....	856,5	107,2	749,2	115,2	95,3
482	kobiety.....	660,9	86,5	574,4	89,3	74,0
osoby w wieku:						
483	do 24 lat.....	605,5	63,6	542,0	72,7	61,2
484	25 - 34.....	326,9	45,8	281,0	47,6	38,4
485	35 - 44.....	119,7	25,0	94,7	21,7	16,5
486	45 - 54.....	93,6	18,1	75,5	14,9	12,1
487	55 - 64.....	169,7	18,1	151,6	20,4	17,7
488	65 lat i więcej.....	202,0	23,1	178,8	27,3	23,5

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Pracujący w						
<i>w tysiącach</i>						
Pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym:						
489	ogółem.....	2847,6	440,6	2407,0	363,4	285,3
490	mężczyźni.....	1405,2	196,6	1208,6	165,8	132,8
491	kobiety.....	1442,4	244,1	1198,3	197,6	152,6
Pracujący głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem:						
492	ogółem.....	134,2	16,6	117,5	16,5	14,3
493	mężczyźni.....	91,9	10,0	81,9	10,7	9,7
494	kobiety.....	42,2	6,7	35,6	5,8	4,6
<i>w tysiącach</i>						
Pracujący głównie poza swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo w gospodarstwie:						
495	ogółem.....	1468,2	323,2	1145,0	279,4	196,3
496	mężczyźni.....	917,2	194,0	723,2	173,6	124,1
497	kobiety.....	551,0	129,2	421,8	105,8	72,2
Pracownicy najemni (spoza gospodarstwa domowego) zatrudnieni w gospodarstwie rolnym na stałe:						
498	ogółem.....	47,1	5,7	41,5	3,1	2,3
<i>w tysiącach</i>						
Liczba pełnozatrudnionych ^{c)}:						
499	ogółem.....	2052,6	209,6	1843,0	220,3	192,3
w tym						
Członkowie rodziny użytkownika pracujący w gospodarstwie rolnym:						
500	ogółem.....	1981,9	204,3	1777,7	216,4	188,8
501	użytkownicy gospodarstw rolnych....	980,1	108,0	872,1	108,0	92,7
502	małżonkowie użytkowników.....	546,5	53,7	492,8	57,1	49,0
503	pozostali członkowie rodziny.....	455,4	42,5	412,8	51,4	47,1

c) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych oraz pomocą sąsiedzką.

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

gospodarstwie rolnym (dok.)

osób

413,2	601,2	305,5	158,1	142,4	86,4	37,5	13,8	489
198,3	305,1	163,3	86,3	78,9	48,4	21,5	8,3	490
214,9	296,1	142,2	71,8	63,5	38,0	16,0	5,6	491
21,9	32,2	14,6	6,8	5,3	3,0	1,7	1,2	492
15,0	22,9	10,5	5,0	3,8	2,2	1,2	0,8	493
6,9	9,2	4,1	1,9	1,5	0,8	0,5	0,3	494

osób

243,4	259,0	86,6	33,7	24,8	12,6	6,2	3,0	495
156,8	166,2	54,4	20,5	14,8	7,4	3,6	1,8	496
86,7	92,8	32,2	13,2	10,0	5,2	2,5	1,2	497
3,5	5,4	3,0	2,2	2,4	3,3	3,5	12,8	498

AWU

305,5	483,7	252,7	131,6	119,8	74,9	35,8	26,4	499
299,7	472,6	246,0	127,3	114,6	69,3	30,8	12,2	500
146,9	233,9	121,3	61,7	54,3	32,3	14,7	6,3	501
78,4	130,1	70,9	38,2	35,1	21,5	9,2	3,2	502
74,4	108,6	53,8	27,4	25,1	15,5	6,9	2,6	503

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

Metody**Metody***w liczbach*

Gospodarstwa stosujące:						
504	orkę pługiem lemieszowym lub talerzowym.....	x	x	1251761	227660	175043
505	uprawę konserwującą (płytką orkę).....	x	x	129355	24984	18379
506	uprawę bezorkową (siew bezpośredni).....	x	x	38120	12653	6371

w

Powierzchnia, na której zastosowano:						
507	orkę pługiem lemieszowym lub talerzowym.....	x	x	7965923	222764	268680
508	uprawę konserwującą (płytką orkę).....	x	x	411066	17922	20220
509	uprawę bezorkową (siew bezpośredni).....	x	x	224474	7635	6102

Budynki*w liczbach*

Gospodarstwa posiadające budynki inwentarskie:						
510	ogółem.....	x	x	876610	122564	107106
511	obory.....	x	x	613575	57245	63689
512	stanowiskowe o utwardzonym podłożu.....	x	x	370369	31666	34241
513	stanowiskowe z podłogą rusztową.....	x	x	18043	2679	3111
514	wolnostanowiskowe o utwardzonym podłożu.....	x	x	70714	6958	7309

b) Dane z reprezentacyjnego badania metod produkcji rolnej.

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

produkcji rolnej^{b)}**uprawy gleby***bezwzględnych*

231144	304307	138994	65324	55724	32798	14621	6145	504
24629	32355	13919	6496	4925	2183	971	514	505
6877	5590	2218	897	856	812	892	954	506

hektarach

573916	1480862	1159856	770243	925332	884713	739744	939810	507
38734	90857	62106	36694	38726	26887	25252	53668	508
8855	13359	7881	4800	5906	11445	27870	130622	509

inwentarskie*bezwzględnych*

157491	231795	115112	55801	46965	26624	10063	3088	510
106172	175770	93775	47105	39255	21240	7238	2085	511
55295	98421	61542	34461	30876	17166	5433	1268	512
4343	3337	1262	949	1178	860	258	65	513
10855	16110	9687	5922	6208	4666	2180	819	514

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3

Budynki*w liczbach*

	Gospodarstwa posiadające budynki inwentarskie (dok.):					
	wolnostanowiskowe z					
515	podłogą rusztową.....	x	x	7778	853	1156
516	innych typów.....	x	x	251287	16361	20664
517	chlewnie.....	x	x	439116	34581	39261
	z podłogą rusztową na części					
518	powierzchni.....	x	x	36426	5009	4231
	z podłogą rusztową na całej					
519	powierzchni.....	x	x	12763	1418	1840
520	z głęboką ściółką.....	x	x	123806	9795	11578
521	innych typów.....	x	x	323415	20277	24806
522	kurniki dla niosek.....	x	x	592495	97922	81101
523	z głęboką, luźną ściółką.....	x	x	555953	92663	76909
524	klatkowe.....	x	x	338	32	25
525	innych typów.....	x	x	76516	12555	9611

w

	Liczba stanowisk:					
526	w oborach.....	x	x	6811022	167250	213879
	stanowiskowych o					
527	utwardzonym podłożu.....	x	x	4084360	93017	124073
	stanowiskowych z podłogą					
528	rusztową.....	x	x	149435	7028	10149
	wolnostanowiskowych o					
529	utwardzonym podłożu.....	x	x	832920	27733	24160
	wolnostanowiskowych z					
530	podłogą rusztową.....	x	x	112033	2270	2926
531	innych typów.....	x	x	1632274	37201	52571

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

inwentarskie (cd.)*bezwzględnych*

1396	1737	879	422	463	479	294	101	515
40445	76721	42081	22301	18749	10128	3082	755	516
72855	135447	73948	34299	27072	14654	5538	1461	517
6073	8751	4889	2452	2180	1634	899	308	518
2686	3017	1488	713	638	511	306	146	519
19749	37260	20972	9647	7573	4746	1931	554	520
51106	104184	57493	27322	21684	11375	4182	985	521
113470	151352	70018	32438	26083	14111	4915	1085	522
106472	142271	65146	30102	23996	12957	4480	956	523
41	107	20	16	21	20	19	35	524
15164	18677	9509	4302	3777	1988	757	175	525

sztukach

440902	1220820	1208763	910604	1092073	860717	416955	279058	526
248050	742742	783911	595076	698640	493928	203366	101556	527
16082	19755	16085	16248	24992	23558	8800	6738	528
42463	102952	96989	77274	116111	141891	105812	97536	529
5324	7954	7639	6530	10759	22338	19160	27134	530
128984	347417	304139	215476	241570	179002	79817	46096	531

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
Budynki						
<i>w</i>						
	Liczba stanowisk:					
532	w chlewniach.....	x	x	16765349	214027	308698
	z podłogą rusztową na części					
533	powierzchni.....	x	x	1668475	23384	25731
	z podłogą rusztową na całej					
534	powierzchni.....	x	x	1134769	6370	12088
535	z głęboką ściółką.....	x	x	3639948	57030	82843
536	innych typów.....	x	x	10322157	127242	188036
537	w kurnikach dla niosek.....	x	x	54848371	5215168	4260102
538	z głęboką, luźną ściółką.....	x	x	36379746	3837404	3136549
539	klatkowych.....	x	x	10889700	873741	605691
540	innych typów.....	x	x	7578925	504024	517862
Nawadnianie						
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa stosujące					
	nawadnianie:					
541	powierzchniowe.....	x	x	3613	704	439
542	zraszczami.....	x	x	2609	224	67
543	kropelkowe.....	x	x	4051	749	214
<i>w liczbach</i>						
	Gospodarstwa, w których					
	głównym źródłem					
	wykorzystywanym do					
	nawadniania jest:					
544	woda gruntowa.....	x	x	3982	570	237
	woda powierzchniowa w obrębie					
545	gospodarstwa.....	x	x	2254	328	28
	woda powierzchniowa spoza					
546	gospodarstwa.....	x	x	762	108	

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

inwentarskie (dok.)*sztukach*

813772	2937626	2898682	2022672	2395838	2100538	1390019	1683478	532
48375	177688	180407	179520	215247	245031	249037	324054	533
24858	66606	57690	49538	75746	91514	101838	648521	534
190008	637587	646178	420194	485495	509239	349227	262147	535
550532	2055745	2014408	1373420	1619350	1254753	689916	448755	536
6219479	10195199	6481997	2954438	3898152	4580093	4905079	6138664	537
4663556	7123574	4489734	1965650	2310584	2976553	3314592	2561550	538
1080500	1844113	1104782	424788	617894	830939	1027672	2479581	539
475423	1227511	887481	564001	969675	772600	562815	1097533	540

bezwzględnych

601	729	377	238	242	163	72	49	541
358	759	332	251	224	199	128	68	542
622	872	929	327	183	95	47	13	543

bezwzględnych

408	1007	908	272	326	134	76	44	544
325	532	288	279	197	149	76	51	545
213	106	129	47	40	67	37	15	546

**TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy		
			do 1 ha włącznie		
				razem	1 - 2

Nawadnianie

w liczbach

Gospodarstwa, w których głównym źródłem wykorzystywanym do nawadniania jest (dok.):						
	woda spoza gospodarstwa z ogólnie dostępnych sieci wodociagowych.....	x	x	1977	736	214
548	inne źródło wody.....	x	x	647	159	

Magazynowanie

w liczbach

Gospodarstwa posiadające urządzenia do magazynowania nawozów organicznych:						
549	ogółem	x	x	478319	63600	56967
550	obornika.....	x	x	336014	51500	44132
551	w tym zakryte.....	x	x	35135	6363	5668
552	gnojówki.....	x	x	373999	41951	41379
553	w tym zakryte.....	x	x	365063	41043	40167
554	gnojowicy.....	x	x	154504	17779	18633
555	w tym zakryte.....	x	x	144681	16313	16977

Środki

w liczbach

Gospodarstwa stosujące środki ochrony roślin:						
556	ogółem	x	x	1090316	179881	142079
557	owadobójcze.....	x	x	687914	101950	83119
558	grzybobójcze i zaprawy nasienne.....	x	x	624544	87919	74935
559	chwastobójcze i hormonalne.....	x	x	998806	150723	125489
560	gryzoniobójcze.....	x	x	179225	19872	18282
561	pozostałe.....	x	x	40676	4497	4063

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (dok.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

(dok.)*bezwzględnych*

359	386	141	85	36	6	14	548	
126	144	66	49	18	59	28	548	

nawozów*bezwzględnych*

72176	104470	67676	39757	38420	23521	9078	2653	549
51195	62545	41323	27498	29183	19002	7518	2118	550
6818	6457	3493	2098	2106	1352	575	204	551
54099	83314	56720	33640	33038	20213	7594	2050	552
52652	81488	55672	33000	32305	19633	7224	1879	553
23019	32644	22107	13637	13377	8485	3725	1100	554
21315	31161	21064	12979	12676	7907	3357	932	555

ochrony roślin*bezwzględnych*

197174	276761	130030	61470	52634	30887	13671	5729	556
125163	179824	86536	40249	34971	21501	9975	4626	557
107696	159744	79388	39340	35999	23184	11191	5147	558
178185	259319	124597	59893	51338	30254	13386	5623	559
28902	49209	25260	12116	11613	7876	4153	1943	560
6230	10509	5683	2776	2685	2110	1265	860	561

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI OGÓLEM

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza
Informacje ogólne <i>w liczbach bezwzględnych</i>			
Gospodarstwa ogółem.....	1891065	1836336	54729
Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych:			
do 1 ha włącznie.....	406793	401004	5789
powyżej 1 ha razem.....	1484272	1435332	48940
1 - 2 ha.....	300590	294376	6214
2 - 3	213300	208029	5271
3 - 5	276472	268314	8158
5 - 10	346321	334680	11641
10 - 15	151517	145650	5867
15 - 20	72019	68961	3058
20 - 30	61126	58006	3120
30 - 50	35903	33589	2314
50 - 100	17136	15455	1681
100 ha i więcej	9888	8272	1616
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:			
ogółem.....	776026	748405	27621
wyższe	37020	34131	2889
policealne	3968	3743	225
średnie zawodowe	158119	150835	7285
zasadnicze zawodowe	205067	199134	5932
kurs rolniczy	371853	360562	11291
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:			
do 1 roku.....	39030	38264	766
2 - 5.....	221870	215906	5964
6 -10	327393	317194	10198
11-20	615387	595454	19933
21 lat i więcej	687385	669518	17868

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
OGÓLEM (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Informacje ogólne (dok.)

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:			
ogółem.....	54729	-	54729
agroturystyki.....	9017	-	9017
rękodzieła.....	1301	-	1301
przetwórstwa produktów rolnych.....	3284	-	3284
produkcji energii odnawialnej.....	244	-	244
przetwarzania surowego drewna w gospodarstwie.....	2011	-	2011
akwakultury.....	4859	-	4859
rolniczych prac kontraktowych.....	5814	-	5814
nierolniczych prac kontraktowych.....	2501	-	2501
leśnictwa.....	1276	-	1276
innych działalności	28226	-	28226
Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:			
ogółem.....	224108	215313	8794
Gospodarstwa stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej:			
ogółem.....	17173	15224	1949

Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa z powierzchnią:			
ogółem.....	1889314	1834701	54613
użytków rolnych.....	1878109	1823886	54223

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
OGÓLEM (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów (cd.)

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa z powierzchnią (dok.):

użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1867558	1813690	53868
pod zasiewami	1448678	1404851	43827
gruntów ugorowanych.....	230506	223754	6752
ogrodów przydomowych.....	423110	412630	10480
łąk trwałych	1167383	1130796	36587
pastwisk trwałych	267320	256777	10543
upraw trwałych.....	314315	304408	9907
w tym sadów.....	284556	276139	8417
użytków rolnych pozostałych	273994	265238	8756
lasów i gruntów leśnych.....	822911	793784	29127
pozostałych gruntów.....	1619332	1569338	49994

w hektarach

Powierzchnia:

ogółem.....	17271952	15841203	1430749
użytków rolnych.....	15026225	13866720	1159505
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	14603244	13482743	1120501
pod zasiewami	10427711	9577012	850699
gruntów ugorowanych.....	449849	418755	31094
ogrodów przydomowych.....	44190	42844	1346
łąk trwałych	2629234	2465046	164188
pastwisk trwałych	654295	604317	49978
upraw trwałych.....	397965	374769	23196
w tym sadów.....	374169	353826	20343
użytków rolnych pozostałych	422981	383977	39004
lasów i gruntów leśnych.....	1212552	1110835	101717
pozostałych gruntów.....	1033175	863648	169527

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
OGÓLEM (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów (dok.)

w hektarach

Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:

ogółem.....	9,13	8,63	26,14
użytków rolnych.....	7,95	7,55	21,19
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	7,72	7,34	20,47

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa prowadzące uprawę:

zbóż.....	1296681	1257228	39453
strączkowych jadalnych.....	29094	28249	845
ziemniaków.....	747749	729367	18383
roślin przemysłowych.....	134430	129040	5391
warzyw gruntowych.....	110210	107225	2985
warzyw pod osłonami.....	12463	12007	456
truskawek.....	56330	54672	1658

w hektarach

Powierzchnia uprawy:

zbóż.....	7646399	7068092	578307
strączkowych jadalnych.....	43729	40352	3376
ziemniaków.....	388273	368790	19484
roślin przemysłowych.....	1172375	1029942	142433
warzyw gruntowych.....	139489	128656	10833
warzyw pod osłonami.....	4891	4710	180
truskawek.....	33659	31976	1683

Zwierzęta gospodarskie

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa utrzymujące:

bydło.....	525472	510130	15343
w tym krowy.....	453902	441002	12900

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
OGÓŁEM (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Zwierzęta gospodarskie (dok.)
w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa utrzymujące (dok.):

trzodę chlewną.....	397676	385783	11893
w tym lochy.....	251899	244657	7242
owce.....	12771	11567	1203
kozy.....	27785	26343	1443
drób kurzy.....	771995	749486	22509
w tym kury nioski.....	671417	651777	19640
konie.....	101256	95346	5910

w sztukach

Pogłowie:

bydła.....	5760585	5474490	286095
w tym krów.....	2657365	2534481	122884
trzody chlewnej.....	15278051	14177027	1101025
w tym loch.....	1426576	1326060	100516
owiec.....	267732	229990	37741
kóz.....	117268	107435	9833
drobiu kurzego.....	155030856	133226844	21804012
w tym kur niosek.....	52373663	45407749	6965914
koni.....	264143	226839	37304

Ciągniki rolnicze

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:

ogółem.....	1015052	977847	37205
do 15 kW	44043	42620	1423
15 – 25	474621	460040	14580
25 – 40	411195	395701	15494
40 – 60	246681	234957	11724
60 – 100.....	114553	106819	7734
100 kW i więcej.....	23353	20806	2547

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
OGÓLEM (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Ciągniki rolnicze (dok.)

w sztukach

Liczba ciągników o mocy silnika:			
ogółem.....	1466334	1399909	66425
do 15 kW	47218	45614	1604
15 – 25	499666	483977	15690
25 – 40	457787	439366	18421
40 – 60	287781	272588	15193
60 – 100	140628	129560	11067
100 kW i więcej.....	33254	28804	4450

Nawożenie

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:			
ogółem.....	1255591	1218503	37088
Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:			
ogółem.....	881386	853835	27551

w kilogramach

Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:			
ogółem.....	121,7	119,4	148,6

Pracujący w gospodarstwie rolnym

w tysiącach AWU

Liczba pełnozatrudnionych^{a)}			
ogółem.....	2101,3	2015,0	86,4

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzka.

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Informacje ogólne
w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa ogółem.....	1886888	1832870	54018
Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych:			
do 1 ha włącznie.....	406661	400889	5772
powyżej 1 ha razem.....	1480227	1431981	48246
1 - 2 ha.....	300515	294307	6208
2 - 3	213201	207944	5257
3 - 5	276317	268178	8139
5 - 10	346062	334462	11600
10 - 15	151358	145519	5839
15 - 20	71890	68860	3030
20 - 30	60953	57857	3096
30 - 50	35660	33398	2262
50 - 100	16712	15102	1610
100 ha i więcej	7559	6354	1205
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:			
ogółem.....	773146	746067	27079
wyższe	35477	32892	2585
policealne	3936	3721	215
średnie zawodowe	157274	150133	7142
zasadnicze zawodowe	204939	199028	5910
kurs rolniczy	371521	360293	11228
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:			
do 1 roku.....	38711	37975	736
2 - 5.....	221000	215140	5860
6 -10	326538	316487	10050
11-20	614110	594438	19672
21 lat i więcej	686529	668830	17700

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Informacje ogólne (dok.)

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:			
ogółem.....	54018	-	54018
agroturystyki.....	8970	-	8970
rękodzieła.....	1298	-	1298
przetwórstwa produktów rolnych.....	3162	-	3162
produkcji energii odnawialnej.....	236	-	236
przetwarzania surowego drewna w gospodarstwie.....	1997	-	1997
akwakultury.....	4798	-	4798
rolniczych prac kontraktowych.....	5611	-	5611
nierolniczych prac kontraktowych.....	2432	-	2432
leśnictwa.....	1257	-	1257
innych działalności	27907	-	27907
Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:			
ogółem.....	223659	214958	8700
Gospodarstwa stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej:			
ogółem.....	17167	15219	1948

Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa z powierzchnią:			
ogółem.....	1885137	1831235	53902
użytków rolnych.....	1874019	1820498	53521

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów (cd.)

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa z powierzchnią (dok.):			
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1863488	1810318	53170
pod zasiewami	1445254	1402024	43230
gruntów ugorowanych.....	229645	223068	6577
ogrodów przydomowych.....	422916	412468	10448
łąk trwałych	1164759	1128644	36115
pastwisk trwałych	265867	255614	10253
upraw trwałych.....	313814	303985	9829
w tym sadów.....	284120	275765	8355
użytków rolnych pozostałych	272960	264393	8567
lasów i gruntów leśnych.....	820825	792139	28686
pozostałych gruntów.....	1615857	1566513	49344

w hektarach

Powierzchnia:			
ogółem.....	15291250	14307674	983576
użytków rolnych.....	13378975	12549490	829484
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	13055821	12246071	809751
pod zasiewami	9168965	8584237	584728
gruntów ugorowanych.....	385872	360682	25190
ogrodów przydomowych.....	43659	42426	1233
łąk trwałych	2469582	2332373	137209
pastwisk trwałych	600707	560790	39918
upraw trwałych.....	387036	365563	21473
w tym sadów.....	365786	346449	19338
użytków rolnych pozostałych	323153	303419	19734
lasów i gruntów leśnych.....	1114870	1047317	67552
pozostałych gruntów.....	797406	710867	86540

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów (dok.)

w hektarach

Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:

ogółem.....	8,10	7,81	18,21
użytków rolnych.....	7,09	6,85	15,36
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	6,92	6,68	14,99

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa prowadzące uprawę:

zbóż.....	1293589	1254687	38902
strączkowych jadalnych.....	28990	28164	826
ziemniaków.....	747376	729053	18324
roślin przemysłowych.....	132605	127551	5055
warzyw gruntowych.....	109988	107051	2937
warzyw pod osłonami.....	12395	11951	444
truskawek.....	56293	54641	1652

w hektarach

Powierzchnia uprawy:

zbóż.....	6902674	6483252	419421
strączkowych jadalnych.....	40956	38171	2786
ziemniaków.....	371917	357449	14469
roślin przemysłowych.....	846461	769283	77178
warzyw gruntowych.....	132266	123932	8334
warzyw pod osłonami.....	4740	4590	150
truskawek.....	33366	31773	1593

Zwierzęta gospodarskie

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa utrzymujące:

bydło.....	524674	509504	15171
w tym krowy.....	453183	440439	12744

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Zwierzęta gospodarskie (dok.)
w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa utrzymujące (dok.):

trzodę chlewną.....	397094	385312	11782
w tym lochy.....	251426	244275	7151
owce.....	12681	11503	1177
kozy.....	27732	26305	1428
drób kurzy.....	771809	749334	22475
w tym kury nioski.....	671288	651664	19624
konie.....	100985	95157	5828

w sztukach

Pogłowie:

bydła.....	5418621	5220180	198441
w tym krów.....	2510045	2424189	85856
trzody chlewnej.....	13132912	12311946	820967
w tym loch.....	1228137	1158632	69505
owiec.....	245836	214660	31175
kóz.....	114711	105087	9624
drobiu kurzego.....	139584874	120090049	19494825
w tym kur niosek.....	43383400	36942246	6441154
koni.....	254534	221320	33214

Ciągniki rolnicze

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:

ogółem.....	1011938	975348	36590
do 15 kW	43819	42420	1399
15 – 25	473772	459337	14434

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Ciągniki rolnicze (dok.)

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika (dok.):			
25 – 40 kW.....	409639	394456	15183
40 – 60	244796	233482	11314
60 – 100.....	112471	105146	7325
100 kW i więcej.....	21619	19428	2191

w sztukach

Liczba ciągników o mocy silnika:			
ogółem.....	1443590	1382648	60942
do 15 kW	46938	45369	1569
15 – 25	498298	482882	15417
25 – 40	453781	436321	17460
40 – 60	282500	268771	13729
60 – 100	134414	124834	9579
100 kW i więcej.....	27659	24471	3188

Nawożenie

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:			
ogółem.....	1252521	1215994	36527
Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:			
ogółem.....	880184	852918	27266

w kilogramach

Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:			
ogółem.....	114,5	113,4	130,4

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (dok.)
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące	
		wyłącznie działalność rolniczą	działalność rolniczą i inną niż rolnicza

Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego
w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu:			
prowadzenia działalności pozarolniczej.....	372487	318469	54018
pracy najemnej.....	899598	888081	11518
emerytury lub renty	624491	613945	10546
innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą i rentą.....	129832	126673	3159
Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów:			
z działalności rolniczej.....	521088	510834	10253
z działalności rolniczej i pracy najemnej.....	12687	12077	610
z pracy najemnej.....	585970	580973	4997
z pracy najemnej i działalności rolniczej.....	37078	35534	1544
z działalności pozarolniczej.....	179608	155543	24065
z emerytury i renty.....	371766	368964	2802
z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą.....	59384	58687	697
pozostałe.....	119307	110258	9049
Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego:			
ogółem.....	723573	706989	16585

Pracujący w gospodarstwie rolnym
w tysiącach AWU

Liczba pełnozatrudnionych^{b)}			
ogółem.....	2052,6	1979,2	73,4

b) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pomocą sąsiedzką.

TABL. 6. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha					
		0 - 2	2 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 50	50 i więcej

Informacje ogólne
w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa ogółem.....	17173	303	2124	4030	4437	3572	2707
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:							
ogółem.....	9462	132	1054	2066	2534	2112	1564
wyższe	1350	139		208	284	304	415
policealne	102	13		19	29	24	17
średnie zawodowe	2481	30	236	489	638	620	468
zasadnicze zawodowe	1724	16	166	393	529	412	208
kurs rolniczy	3805	54	532	957	1054	752	456
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:							
do 1 roku.....	199	3	25	50	44	39	38
2 - 5.....	2598	65	316	530	617	580	490
6 - 10	3470	79	405	772	776	707	731
11-20	5695	100	720	1385	1530	1122	838
21 lat i więcej	5211	56	658	1293	1470	1124	610
Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:							
ogółem.....	1949	20	165	360	467	495	442
w tym:							
agroturystyki.....	848	11	91	158	223	226	139
przetwórstwa produktów rolnych.....	125	-	11	26	33	38	17
Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:							
ogółem.....	2836	61	327	618	752	596	482

TABL. 6. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha					
		0 - 2	2 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 50	50 i więcej

Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów
w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa z powierzchnią:

ogółem.....	17173	303	2124	4030	4437	3572	2707
użytków rolnych.....	17173	303	2124	4030	4437	3572	2707
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	17173	303	2124	4030	4437	3572	2707
pod zasiewami	13444	131	1471	3235	3709	2876	2022
gruntów ugorowanych.....	8160	44	771	1920	2277	1880	1268
ogrodów przydomowych.....	3005	48	413	818	859	621	246
łąk trwałych	13141	96	1342	3132	3611	2875	2085
pastwisk trwałych	8390	30	633	1804	2452	2079	1392
upraw trwałych.....	8185	233	1421	2132	1962	1403	1034
w tym sadów.....	7967	227	1368	2093	1915	1359	1005
użytków rolnych pozostałych	3083	14	274	642	828	721	604
lasów i gruntów leśnych.....	10642	81	1047	2501	2922	2329	1762
pozostałych gruntów.....	14549	237	1796	3505	3895	3001	2115

w hektarach

Powierzchnia:

ogółem.....	622009	583	9622	35894	73019	123370	379522
użytków rolnych.....	555122	466	7730	29676	63089	110453	343708
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	541648	464	7609	29180	61762	108036	334596
pod zasiewami	214019	111	2439	11243	25980	41584	132662
gruntów ugorowanych.....	54864	18	585	2608	5922	11775	33957
ogrodów przydomowych.....	372	4	47	100	100	81	40
łąk trwałych	138898	65	1828	7989	16381	28972	83663
pastwisk trwałych	70221	11	465	2628	7602	15348	44166
upraw trwałych.....	63274	254	2245	4613	5776	10276	40110
w tym sadów.....	59544	238	2116	4438	5484	9544	37724
użytków rolnych pozostałych	13475	2	121	496	1327	2417	9112
lasów i gruntów leśnych.....	36543	60	1234	4296	6583	7583	16787
pozostałych gruntów.....	30344	57	657	1922	3347	5333	19027

TABL. 6. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha					
		0 - 2	2 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 50	50 i więcej

Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów (dok.)

w hektarach

Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:							
ogółem.....	36,22	1,92	4,53	8,91	16,46	34,54	140,20
użytków rolnych.....	32,33	1,54	3,64	7,36	14,22	30,92	126,97
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	31,54	1,53	3,58	7,24	13,92	30,25	123,60

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa prowadzące uprawę:							
zbóż.....	11257	71	1153	2738	3240	2422	1633
strączkowych jadalnych.....	686	63		145	217	135	126
ziemniaków.....	6447	51	819	1916	1972	1220	469
roślin przemysłowych.....	594	-	32	115	110	117	220
warzyw gruntowych.....	892	21	167	245	255	138	66
warzyw pod osłonami.....	81	16		32	21	9	3
truskawek.....	2880	36	348	823	944	497	232

w hektarach

Powierzchnia uprawy:							
zbóż.....	124501	52	1416	6932	16313	24631	75158
strączkowych jadalnych.....	2745	21		98	277	348	2000
ziemniaków.....	5838	8	190	611	814	788	3427
roślin przemysłowych.....	8541	-	31	119	231	562	7599
warzyw gruntowych.....	1403	7	61	160	260	290	625
warzyw pod osłonami.....	36	3		10	13	7	3
truskawek.....	4696	6	123	500	1046	1027	1993

Zwierzęta gospodarskie

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa utrzymujące:							
bydło.....	6980	24	621	1795	2205	1575	760
w tym krowy.....	6484	21	579	1658	2039	1472	715

TABL. 6. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha					
		0 - 2	2 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 50	50 i więcej

Zwierzęta gospodarskie (dok.)
w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa utrzymujące (dok.):

trzodę chlewną.....	3175	296		874	1094	689	222
w tym lochy.....	1674	113		405	607	416	133
owce.....	666	4	51	134	169	170	138
kozy.....	874	12	116	179	234	213	120
drób kurzy.....	6805	62	936	1992	2041	1343	431
w tym kury nioski.....	6268	55	859	1824	1870	1255	405
konie.....	2252	3	179	470	648	572	380

w sztukach

Pogłowie:

bydła.....	88876	38	2237	8635	17845	25682	34439
w tym krów.....	43982	29	1538	4806	8804	12014	16791
trzody chlewnej.....	75453	1652		8603	17617	15924	31657
w tym loch.....	6698	222		796	1636	1396	2648
owiec.....	38921	20	860	3226	6808	10291	17716
kóz.....	16011	194	1386	2512	2413	3772	5734
drobiu kurzego.....	1606636	1640	50108	96095	188505	475700	794588
w tym kur niosek.....	547282	1201	29770	64772	77517	95920	278102
koni.....	12834	4	356	1204	2593	4016	4661

Ciągniki rolnicze

w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:

ogółem.....	12708	71	1225	3022	3628	2811	1951
do 15 kW	358		196		82	47	33
15 – 25	4640	36	705	1456	1399	759	285
25 – 40	4863	9	318	1082	1535	1270	649
40 – 60	4082	11	142	615	1128	1264	922
60 – 100.....	2422		127		400	798	1097
100 kW i więcej.....	655	-	16		42	94	503

TABL. 6. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha					
		0 - 2	2 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 50	50 i więcej

Ciągniki rolnicze (dok.)
w sztukach

Liczba ciągników o mocy silnika:							
ogółem.....	19514	72	1328	3572	5003	4866	4673
do 15 kW	399		210		88	50	51
15 – 25	4913	36	726	1527	1501	799	324
25 – 40	5427	9	336	1153	1669	1454	806
40 – 60	4880	12	153	652	1255	1540	1268
60 – 100	3039		140		439	914	1546
100 kW i więcej.....	856	-	18		51	109	678

Nawożenie
w liczbach bezwzględnych

Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:							
ogółem.....	2716	31	312	550	592	591	640
Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:							
ogółem.....	7940	71	883	2060	2390	1715	821

w kilogramach

Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:							
ogółem.....	20,7	8,0	7,1	6,7	7,6	8,1	28,8

Pracujący w gospodarstwie rolnym
w tysiącach AWU

Liczba pełnozatrudnionych^{a)}							
ogółem.....	24,0	0,2	2,4	5,3	6,2	5,3	4,6

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzka.

**TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH
DOMOWEGO Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej
				Informacje w liczbach
1	Gospodarstwa ogółem.....	1886888	521088	12687
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:			
2	ogółem.....	773147	315421	6509
3	wyższe	35477	11008	281
4	policealne	3936	1400	32
5	średnie zawodowe	157274	69707	1313
6	zasadnicze zawodowe	204939	112073	1705
7	kurs rolniczy	371521	121233	3178
	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:			
8	do 1 roku.....	38711	7709	244
9	2 - 5.....	221000	48650	1425
10	6 -10	326538	70601	1995
11	11-20	614110	181675	3831
12	21 lat i więcej	686529	212452	5192
	Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:			
13	ogółem.....	54018	10253	610
14	agroturystyki.....	8970	1762	110
15	rękodzieła.....	1298	185	9
16	przetwórstwa produktów rolnych.....	3162	743	49
17	produkcji energii odnawialnej..... przetwarzania surowego drewna w	236	65	3
18	gospodarstwie.....	1997	257	20
19	akwakultury.....	4798	969	62
20	rolniczych prac kontraktowych.....	5611	1727	105
21	nierolniczych prac kontraktowych.....	2432	631	52
22	leśnictwa.....	1257	294	31
23	innych działalności	27907	4780	255

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA DOCHODU GOSPODARSTWA

domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z:					Gospodarstwa pozostałe	Lp.
pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą		

ogólne

bezwzględnych

585970	37078	179608	371766	59384	119307	1
173330	14049	57391	136981	16498	52968	2
12016	707	4663	3196	864	2742	3
1198	76	443	365	119	304	4
39693	2720	14993	14690	3056	11103	5
37669	3022	11262	22053	3735	13419	6
82754	7524	26030	96677	8724	25400	7
16163	792	4653	5350	1771	2029	8
94674	4759	27218	21490	9016	13769	9
135096	7180	43257	34827	12821	20762	10
214880	11761	65195	77906	18929	39933	11
125158	12586	39285	232193	16847	42815	12
4997	1544	24065	2802	697	9049	13
1795	397	2539	828	178	1361	14
187	41	404	217	83	173	15
294	98	927	300	50	700	16
18	3	87	20	3	37	17
96	62	1117	63	14	368	18
420	132	2360	188	33	634	19
372	196	2144	127	23	917	20
134	67	1100	48	16	383	21
208	43	376	116	19	170	22
1810	674	14157	1020	310	4902	23

TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH DOMOWEGO Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej

**Informacje
w liczbach**

24	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego: ogółem.....	223659	74457	1748
25	Gospodarstwa stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej: ogółem.....	17167	7649	230

**Użytkowanie gruntów
w liczbach**

26	Gospodarstwa z powierzchnią: ogółem.....	1885137	520561	12675
27	użytków rolnych.....	1874019	518850	12638
28	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1863488	517483	12612
29	pod zasiewami	1445254	481602	11792
30	gruntów ugorowanych.....	229645	40099	1290
31	ogrodów przydomowych.....	422916	98162	3512
32	łąk trwałych	1164759	365926	9097
33	pastwisk trwałych	265867	127723	2794
34	upraw trwałych.....	313814	101663	2916
35	w tym sadów.....	284120	94846	2681
36	użytków rolnych pozostałych	272960	63576	1675
37	lasów i gruntów leśnych.....	820825	270545	6978
38	pozostałych gruntów.....	1615857	467149	11708

w

39	Powierzchnia: ogółem	15291250	9040845	133270
----	--------------------------------------	----------	---------	--------

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA DOCHODU GOSPODARSTWA

domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z:					Gospodarstwa pozostałe	Lp.
pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą		

**ogólne (dok.)
bezwzględnych**

67187	4390	26017	28140	5278	16441	24
3668	346	1859	1153	376	1886	25

**i powierzchnia zasiewów
bezwzględnych**

585578	37052	179461	371430	59306	119074	26
582722	36965	178287	367233	58813	118510	27
579701	36784	177208	363530	58194	117974	28
416478	31773	123004	242665	37992	99947	29
82268	4889	23821	54909	9091	13279	30
136680	11424	30196	103059	12185	27699	31
341365	24758	105640	206036	33556	78381	32
54809	5699	17167	32500	5738	19437	33
89362	7318	26001	55779	8116	22658	34
79824	6428	23551	49084	7189	20517	35
86328	5665	26629	61073	10767	17247	36
233211	18576	70184	140878	22273	58180	37
492306	34401	141188	319061	44769	105275	38

hektarach

2494478	208996	1081128	1068561	224452	1039520	39
---------	--------	---------	---------	--------	---------	----

**TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH
DOMOWEGO Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia (dok.):				
40	użytków rolnych.....	13378975	8205581	116254
41	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	13055821	8109672	113950
42	pod zasiewami	9168965	6046758	79720
43	gruntów ugorowanych.....	385872	121790	2954
44	ogrodów przydomowych.....	43659	10256	329
45	łąk trwałych	2469582	1291125	22555
46	pastwisk trwałych	600707	414311	4685
47	upraw trwałych.....	387036	225431	3707
48	w tym sadów.....	365786	215768	3558
49	użytków rolnych pozostałych	323153	95909	2304
50	lasów i gruntów leśnych.....	1114870	489419	10694
51	pozostałych gruntów.....	797406	345845	6322
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:				
52	ogółem.....	8,10	17,35	10,50
53	użytków rolnych.....	7,09	15,75	9,16
54	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	6,92	15,56	8,98

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę:				
55	zbóż.....	1293589	455352	11231
56	strączkowych jadalnych.....	28990	13656	292
57	ziemniaków.....	747376	260103	7285
58	roślin przemysłowych.....	132605	80913	1251
59	warzyw gruntowych.....	109988	45972	1004
60	warzyw pod osłonami.....	12395	7512	99
61	truskawek.....	56293	24214	717

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA DOCHODU GOSPODARSTWA

domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z:					Gospodarstwa pozostałe	Lp.
pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą		

i powierzchnia zasiewów (cd.)*hektarach*

2038110	173781	897562	854425	187392	905871	40
1949861	168447	857477	796807	175169	884438	41
1234104	111246	528392	446164	101499	621082	42
109440	6694	49682	57144	12585	25581	43
13567	1044	3511	10539	1500	2913	44
464262	38364	211494	228790	46929	166062	45
66984	6475	35088	29358	7123	36683	46
61503	4624	29309	24812	5533	32117	47
57858	4332	26912	23064	4999	29296	48
88248	5334	40084	57618	12223	21432	49
266352	21961	97682	126727	22095	79938	50
190016	13254	85884	87409	14964	53711	51
4,26	5,64	6,02	2,87	3,78	8,71	52
3,48	4,69	5,00	2,30	3,16	7,59	53
3,33	4,54	4,77	2,14	2,95	7,41	54

bezwzględnych

365364	29117	106630	202682	31636	91576	55
5876	627	1823	3856	560	2300	56
203471	19204	48698	135240	19157	54219	57
21247	1848	7899	8359	1661	9428	58
25252	2526	7404	17534	2332	7964	59
1810	175	820	870	147	963	60
14319	1377	3697	6212	1086	4670	61

**TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH
DOMOWEGO Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia uprawy:				
62	zbóż.....	6902674	4410858	63409
63	strączkowych jadalnych.....	40956	27781	364
64	ziemniaków.....	371917	212414	3382
65	roślin przemysłowych.....	846461	665792	4857
66	warzyw gruntowych.....	132266	102554	847
67	warzyw pod osłonami.....	4740	3825	31
68	truskawek.....	33366	20676	352

Zwierzęta

w liczbach

Gospodarstwa utrzymujące:				
69	bydło.....	524674	284975	6383
70	w tym krowy.....	453183	252243	5607
71	trzodę chlewną.....	397094	207082	5332
72	w tym lochy.....	251426	156237	3487
73	owce.....	12681	3596	164
74	kozy.....	27732	6090	221
75	drób kurzy.....	771809	252079	7812
76	w tym kury nioski.....	671288	218585	6693
77	konie.....	100985	36921	1170

w

Pogłowie:				
78	bydła.....	5418621	4441068	41897
79	w tym krów.....	2510045	2078466	17885
80	trzody chlewnej.....	13132912	10478564	119718
81	w tym loch.....	1228137	959180	11735

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA DOCHODU GOSPODARSTWA

domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z:					Gospodarstwa pozostałe	Lp.
pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą		

i powierzchnia zasiewów (dok.)*hektarach*

1004550	90581	411577	359654	79617	482428	62
4777	460	2483	1676	346	3068	63
64561	6177	20494	33486	6369	25034	64
60148	4987	40395	14503	5379	50400	65
9804	887	5688	3893	1018	7575	66
286	23	190	107	32	248	67
5213	447	2031	1607	387	2653	68

gospodarskie*bezwzględnych*

92418	12082	21940	57636	8429	40810	69
75829	10527	17521	49854	6895	34707	70
79882	9845	17826	38986	5897	32245	71
40971	4846	9252	14290	2569	19772	72
3270	353	1338	2578	362	1020	73
7605	741	1934	7905	1150	2087	74
207836	21580	46384	160978	18320	56820	75
181640	18928	40520	140467	15703	48752	76
23551	2523	8443	17485	2694	8198	77

sztukach

343683	45468	106909	155933	29373	254290	78
147189	21306	42010	81113	13252	108824	79
941876	112796	351855	289395	64307	774401	80
101240	12086	32632	30573	7111	73580	81

**TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH
DOMOWEGO Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej
Zwierzęta				
<i>w</i>				
Pogłowie (dok.):				
82	owiec.....	245836	142595	3919
83	kóz.....	114711	37812	1347
84	drobiu kurzego.....	139584874	101432411	561354
85	w tym kur niosek.....	43383400	28810133	195641
86	koni.....	254534	107393	2808
Ciągniki				
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:				
87	ogółem.....	1011938	441374	10350
88	do 15 kW	43819	8510	314
89	15 – 25	473772	189067	5062
90	25 – 40	409639	217549	4425
91	40 – 60	244796	149001	2398
92	60 – 100.....	112471	86547	849
93	100 kW i więcej.....	21619	17179	135
<i>w</i>				
Liczba ciągników o mocy silnika:				
94	ogółem.....	1443590	762030	14256
95	do 15 kW	46938	9559	341
96	15 – 25	498298	200166	5293
97	25 – 40	453781	248033	4834
98	40 – 60	282500	177279	2682
99	60 – 100.....	134414	104872	941
100	100 kW i więcej.....	27659	22122	165

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA DOCHODU GOSPODARSTWA

domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z:					Gospodarstwa pozostałe	Lp.
pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą		

gospodarskie (dok.)*sztukach*

33002	5286	17141	20858	3464	19571	82
25869	2544	8436	26333	3624	8746	83
7282830	884667	15762787	4129857	1224791	8306177	84
3780970	583706	4248104	2510962	383074	2870811	85
50557	5190	33518	27599	5813	21657	86

rolnicze*bezwzględnych*

246276	23171	72037	121367	19311	78051	87
14433	1283	3744	10912	1489	3134	88
125425	12105	31776	64880	9079	36377	89
81459	8088	25244	35445	6439	30991	90
39155	3694	15375	14483	3029	17661	91
8356	813	5934	2466	934	6572	92
1148	94	1273	362	185	1244	93

sztukach

284229	27422	91815	135552	23338	104947	94
15044	1352	4113	11490	1648	3390	95
130509	12539	33689	67865	9812	38425	96
86029	8567	27728	37540	7119	33931	97
42188	3970	17537	15541	3397	19905	98
9138	883	7081	2700	1124	7676	99
1322	111	1667	416	237	1619	100

TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH DOMOWEGO Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO (dok.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej
Nawożenie <i>w liczbach</i>				
101	Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe: ogółem.....	1252521	452846	10918
102	Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego: ogółem.....	880184	369768	9099
<i>w</i>				
103	Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze: ogółem.....	114,5	136,0	107,6
Dochody gospodarstw domowych <i>w liczbach</i>				
104	Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu: prowadzenia działalności pozarolniczej.....	372487	47586	1681
105	pracy najemnej.....	899598	107971	12687
106	emerytury lub renty	624491	67489	10710
107	innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą i rentą.....	129832	21159	1373
108	Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego: ogółem.....	723573	105131	3878
Pracujący w <i>w tysiącach</i>				
109	Liczba pełnozatrudnionych^{a)} ogółem.....	2052,6	954,5	20,4

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pomocą sąsiedzką.

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA DOCHODU GOSPODARSTWA

domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z:					Gospodarstwa pozostałe	Lp.
pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą		

bezwzględnych

348166	28474	100628	194739	28012	88738	101
212249	21468	54301	130366	17700	65233	102

kilogramach

74,6	84,3	81,9	59,8	58,7	103,4	103
------	------	------	------	------	-------	-----

z użytkownikiem gospodarstwa rolnego*bezwzględnych*

50465	6498	179608	37818	7477	41353	104
585970	37078	8526	78953	5682	62731	105
70082	30243	13342	371766	2237	58622	106
15451	4179	2972	7574	59384	17739	107
256413	17411	62905	208236	27155	42446	108

gospodarstwie rolnym*AWU*

426,6	40,9	286,7	133,0	44,3	146,1	109
-------	------	-------	-------	------	-------	-----

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH ROLNICZEJ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z UŻYTKOWNIKIEM

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe zuży końcowej produkcji rol	
			razem	0%
			Informacje w liczbach	
1	Gospodarstwa ogółem.....	1886888	1163315	331236
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:			
2	ogółem.....	773146	528085	115908
3	wyższe	35477	29153	11364
4	policealne	3936	2947	923
5	średnie zawodowe	157274	120739	29418
6	zasadnicze zawodowe	204939	149920	24386
7	kurs rolniczy	371521	225326	49817
	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:			
8	do 1 roku.....	38711	23451	8806
9	2 - 5.....	221000	143537	52893
10	6 -10	326538	206251	73778
11	11-20	614110	390545	105808
12	21 lat i więcej	686529	399531	89951
	Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:			
13	ogółem.....	54018	37433	10002
14	agroturystyki.....	8970	5644	1724
15	rękodziela.....	1298	776	303
16	przetwórstwa produktów rolnych.....	3162	2174	351
17	produkcji energii odnawialnej..... przetwarzania surowego drewna w	236	197	54
18	gospodarstwie.....	1997	1185	377
19	akwakultury.....	4798	4004	1687
20	rolniczych prac kontraktowych.....	5611	3525	378
21	nierolniczych prac kontraktowych.....	2432	1911	590
22	leśnictwa.....	1257	831	190
23	innych działalności	27907	19880	4850

**DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG ODSETKA ZUŻYCIA WARTOŚCI KOŃCOWEJ PRODUKCJI
GOSPODARSTWA ROLNEGO**

wające 50% i mniej wartości niezależnie gospodarstwa rolnego		Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego				Lp.
1 - 25%	26 - 50%	razem	51 - 75%	76 - 99%	100%	

ogólne
bezwzględnych

582632	249447	723573	74920	184968	463685	1
301785	110392	245062	34196	80322	130544	2
14406	3382	6324	885	1933	3507	3
1530	494	989	188	283	518	4
69098	22223	36535	5807	12304	18424	5
91706	33828	55019	9208	21529	24281	6
125045	50464	146195	18108	44273	83814	7
9546	5099	15260	1100	3062	11098	8
60689	29955	77463	7483	18725	51256	9
91249	41224	120286	11976	29606	78704	10
202374	82363	223565	25716	61363	136486	11
218774	90806	286999	28646	72212	186141	12
19802	7629	16585	2297	6426	7862	13
2392	1528	3327	313	1362	1651	14
310	164	522	64	120	339	15
1217	606	988	165	403	420	16
103	40	39	8	14	17	17
538	270	812	102	300	410	18
1866	452	794	133	380	280	19
2233	914	2086	353	898	835	20
1039	282	521	72	193	256	21
454	186	427	64	176	186	22
11224	3806	8027	1205	3089	3733	23

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH ROLNICZEJ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z UŻYTKOWNIKIEM

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe zuży końcowej produkcji rol	
			razem	0%

**Informacje
w liczbach**

24	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego: ogółem.....	223659	202281	71851
25	Gospodarstwa stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej: ogółem.....	17167	13248	3697

**Użytkowanie gruntów
w liczbach**

26	Gospodarstwa z powierzchnią: ogółem.....	1885137	1162189	330893
27	użytków rolnych.....	1874019	1157196	328233
28	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1863488	1153444	326755
29	pod zasiewami	1445254	878866	201034
30	gruntów ugorowanych.....	229645	137852	51720
31	ogrodów przydomowych.....	422916	202012	-
32	łąk trwałych	1164759	723663	173796
33	pastwisk trwałych	265867	176708	25816
34	upraw trwałych.....	313814	196817	35334
35	w tym sadów.....	284120	181622	32056
36	użytków rolnych pozostałych	272960	143444	39977
37	lasów i gruntów leśnych.....	820825	500714	109519
38	pozostałych gruntów.....	1615857	971928	234467

w

39	Powierzchnia: ogółem	15291250	12499583	2648567
----	--------------------------------------	----------	----------	---------

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG ODSETKA ZUŻYCIA WARTOŚCI KOŃCOWEJ PRODUKCJI GOSPODARSTWA ROLNEGO (cd.)

wające 50% i mniej wartości niczej gospodarstwa rolnego		Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego				Lp.
1 - 25%	26 - 50%	razem	51 - 75%	76 - 99%	100%	

**ogólne (dok.)
bezwzględnych**

111408	19022	21378	10619	10759	-	24
6775	2776	3919	874	2543	502	25

**i powierzchnia zasiewów
bezwzględnych**

582039	249257	722948	74787	184858	463303	26
580093	248870	716823	74518	184150	458155	27
578321	248368	710044	74276	183461	452308	28
514586	163247	566388	69841	168938	327608	29
51589	34543	91793	7620	21678	62494	30
161983	40028	220905	20702	43416	156786	31
362366	187501	441096	52838	141711	246547	32
103514	47378	89159	14387	41193	33578	33
128956	32527	116997	16306	32715	67976	34
119341	30225	102498	14910	29584	58005	35
71531	31936	129515	11321	29459	88736	36
272219	118977	320112	39344	105843	174924	37
521799	215662	643929	67965	167156	408808	38

hektarach

7403912	2447104	2791667	522880	1305974	962813	39
---------	---------	---------	--------	---------	--------	----

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH ROLNICZEJ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z UŻYTKOWNIKIEM

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe zużyły końcowej produkcji rolnej	
			razem	0%

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia (dok.):				
40	użytków rolnych.....	13378975	11122445	2354882
41	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	13055821	10925360	2290686
42	pod zasiewami	9168965	7855658	1588382
43	gruntów ugorowanych.....	385872	289956	108168
44	ogrodów przydomowych.....	43659	20558	-
45	łąk trwałych	2469582	1899223	397915
46	pastwisk trwałych	600707	514069	81628
47	upraw trwałych.....	387036	345897	114592
48	w tym sadów.....	365786	327969	105766
49	użytków rolnych pozostałych	323153	197085	64196
50	lasów i gruntów leśnych.....	1114870	785532	157324
51	pozostałych gruntów.....	797406	591606	136361
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:				
52	ogółem.....	8,10	10,74	8,00
53	użytków rolnych.....	7,09	9,56	7,11
54	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	6,92	9,39	6,92

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę:				
55	zbóż.....	1293589	804735	172508
56	strączkowych jadalnych.....	28990	20390	2096
57	ziemniaków.....	747376	389077	37191
58	roślin przemysłowych.....	132605	114072	23444
59	warzyw gruntowych.....	109988	69150	8184
60	warzyw pod osłonami.....	12395	11124	1513
61	truskawek.....	56293	37589	4072

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG ODSETKA ZUŻYCIA WARTOŚCI KOŃCOWEJ PRODUKCJI GOSPODARSTWA ROLNEGO (cd.)

wające 50% i mniej wartości niż gospodarstwa rolne		Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolne				Lp.
1 - 25%	26 - 50%	razem	51 - 75%	76 - 99%	100%	

i powierzchnia zasiewów (cd.)*hektarach*

6603111	2164452	2256530	444208	1090935	721387	40
6509359	2125316	2130461	433247	1059853	637362	41
4800447	1466830	1313307	311668	676281	325357	42
125413	56374	95917	10201	37711	48004	43
16329	4228	23101	2190	4735	16176	44
1050834	450474	570359	84867	274059	211433	45
312539	119902	86639	15404	52191	19044	46
203796	27508	41140	8915	14877	17347	47
196350	25854	37817	8328	13791	15698	48
93753	39136	126068	10961	31082	84025	49
455485	172723	329337	49651	142472	137215	50
345316	109929	205800	29022	72567	104211	51
12,71	9,81	3,86	6,98	7,06	2,08	52
11,33	8,68	3,12	5,93	5,90	1,56	53
11,17	8,52	2,94	5,78	5,73	1,37	54

bezwzględnych

474837	157390	488854	66579	160865	261410	55
14001	4293	8600	1814	2700	4086	56
254469	97417	358300	44201	107748	206351	57
69213	21416	18534	5407	7754	5373	58
48675	12291	40838	5682	9424	25732	59
8331	1280	1271	277	416	577	60
25592	7926	18704	4422	8114	6168	61

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH ROLNICZEJ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z UŻYTKOWNIKIEM

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe zużyły końcowej produkcji rol	
			razem	0%

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia uprawy:				
62	zbóż.....	6902674	5825520	1134444
63	strączkowych jadalnych.....	40956	37058	7045
64	ziemniaków.....	371917	272190	34180
65	roślin przemysłowych.....	846461	815809	246560
66	warzyw gruntowych.....	132266	122392	21799
67	warzyw pod osłonami.....	4740	4675	756
68	truskawek.....	33366	28074	5203

Zwierzęta

w liczbach

Gospodarstwa utrzymujące:				
69	bydło.....	524674	334155	16991
70	w tym krowy.....	453183	289931	13366
71	trzodę chlewną.....	397094	258854	11435
72	w tym lochy.....	251426	187419	7540
73	owce.....	12681	6210	668
74	kozy.....	27732	11209	1538
75	drób kurzy.....	771809	386452	30873
76	w tym kury nioski.....	671288	334334	26256
77	konie.....	100985	49471	6525

w

Pogłowie:				
78	bydła.....	5418621	4881858	278214
79	w tym krów.....	2510045	2244996	131082
80	trzody chlewnej.....	13132912	11970881	1068638
81	w tym loch.....	1228137	1088702	83468
82	owiec.....	245836	211779	11534
83	kóz.....	114711	64877	7760
84	drobiu kurzego.....	139584874	131158007	51035951
85	w tym kur niosek.....	43383400	37440791	14240221

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG ODSETKA ZUŻYCIA WARTOŚCI KOŃCOWEJ PRODUKCJI GOSPODARSTWA ROLNEGO (cd.)

wające 50% i mniej wartości niczej gospodarstwa rolnego		Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego				Lp.
1 - 25%	26 - 50%	razem	51 - 75%	76 - 99%	100%	

i powierzchnia zasiewów (dok.)
hektarach

3545388	1145689	1077153	257760	570153	249240	62
24760	5253	3898	1403	1792	703	63
180484	57526	99727	17861	38306	43559	64
468794	100455	30651	11528	15562	3562	65
86619	13974	9874	3084	3517	3273	66
3502	417	65	18	25	23	67
18504	4367	5292	1606	2634	1052	68

gospodarskie
bezwzględnych

216742	100423	190519	34587	95996	59936	69
188469	88096	163252	29468	82247	51537	70
171222	76197	138241	29905	68219	40116	71
124337	55542	64007	18385	39138	6484	72
3454	2088	6471	452	2297	3722	73
6907	2764	16523	1445	4125	10953	74
256184	99395	385357	45346	114526	225485	75
221362	86716	336954	39039	99961	197954	76
29589	13356	51515	6690	22062	22763	77

sztukach

3332731	1270913	536763	123074	334570	79119	78
1547776	566138	265049	55140	153667	56242	79
8131296	2770947	1162031	340928	727250	93853	80
737789	267445	139435	41985	87845	9606	81
138982	61263	34057	2743	17700	13614	82
40865	16252	49834	4766	16401	28667	83
69392088	10729968	8426867	1216358	3015306	4195203	84
19769809	3430761	5942610	818131	2073814	3050665	85

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH ROLNICZEJ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z UŻYTKOWNIKIEM

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe zużyły końcowej produkcji rolnej	
			razem	0%
Zwierzęta				
<i>w</i>				
86	Pogłowie (dok.): koni.....	254534	151108	26012
Ciągniki				
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:				
87	ogółem.....	1011938	672740	103550
88	do 15 kW	43819	18353	3948
89	15 – 25	473772	298327	40787
90	25 – 40	409639	302813	40360
91	40 – 60	244796	196533	25752
92	60 – 100.....	112471	103040	13690
93	100 kW i więcej.....	21619	20364	4817
<i>w</i>				
Liczba ciągników o mocy silnika:				
94	ogółem.....	1443590	1055064	146252
95	do 15 kW	46938	20078	4316
96	15 – 25	498298	314558	43095
97	25 – 40	453781	339932	45137
98	40 – 60	282500	230209	29779
99	60 – 100.....	134414	124028	17123
100	100 kW i więcej.....	27659	26259	6801
Nawożenie				
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:				
101	ogółem.....	1252521	808730	173789
Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:				
102	ogółem.....	880184	516053	52030

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG ODSETKA ZUŻYCIA WARTOŚCI KOŃCOWEJ PRODUKCJI GOSPODARSTWA ROLNEGO (cd.)

wające 50% i mniej wartości niczej gospodarstwa rolnego		Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego				Lp.
1 - 25%	26 - 50%	razem	51 - 75%	76 - 99%	100%	

gospodarskie (dok.)
sztukach

86666	38430	103426	14571	51523	37332	86
-------	-------	--------	-------	-------	-------	----

rolnicze
bezwzględnych

417608	151582	339198	55801	136993	146404	87
10129	4276	25466	1959	5539	17968	88
187920	69620	175445	28084	68674	78686	89
192859	69593	106826	21511	49397	35918	90
125601	45180	48263	10020	23806	14437	91
67432	21918	9431	2391	4781	2259	92
12296	3251	1256	243	592	421	93

sztukach

669426	239386	388526	68393	162895	157238	94
11085	4677	26860	2111	5903	18846	95
197738	73725	183741	29402	72011	82328	96
216466	78329	113849	23085	52966	37798	97
147434	52995	52291	10931	26027	15334	98
81092	25813	10386	2598	5312	2476	99
15611	3847	1400	266	677	457	100

bezwzględnych

479313	155629	443791	62607	143654	237530	101
328784	135239	364131	52423	133567	178141	102

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH ROLNICZEJ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z UŻYTKOWNIKIEM

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe zużyły końcowej produkcji rolnej	
			razem	0%
Nawożenie				
<i>w</i>				
103	Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze: ogółem.....	114,5	124,4	117,4
Dochody gospodarstw domowych				
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu:				
104	prowadzenia działalności pozarolniczej.....	372487	233288	85930
105	pracy najemnej.....	899598	519068	164519
106	emerytury lub renty	624491	310724	86069
107	innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą i rentą.....	129832	71839	21087
Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów:				
108	z działalności rolniczej.....	521088	415957	57030
109	z działalności rolniczej i pracy najemnej.....	12687	8809	1007
110	z pracy najemnej.....	585970	329558	126285
111	z pracy najemnej i działalności rolniczej.....	37078	19667	3956
112	z działalności pozarolniczej.....	179608	116704	53065
113	z emerytury i renty.....	371766	163530	59124
114	z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą.....	59384	32230	13595
115	pozostałe.....	119307	76861	17174
Pracujący w				
<i>w tysiącach</i>				
116	Liczba pełnozatrudnionych^{a)} ogółem.....	2052,6	1332,4	221,6

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pomocą sąsiedzką.

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG ODSETKA ZUŻYCIA WARTOŚCI KOŃCOWEJ PRODUKCJI GOSPODARSTWA ROLNEGO (dok.)

wające 50% i mniej wartości niczej gospodarstwa rolnego		Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego				Lp.
1 - 25%	26 - 50%	razem	51 - 75%	76 - 99%	100%	

(dok.)*kilogramach*

131,5	110,3	63,3	86,1	67,7	40,5	103
-------	-------	------	------	------	------	-----

z użytkownikiem gospodarstwa rolnego*bezwzględnych*

100037	47321	139199	12969	34126	92104	104
245524	109025	380531	36301	91349	252881	105
152193	72462	313767	25633	64920	223213	106
34208	16544	57993	5846	14428	37719	107
262520	96408	105131	25743	52628	26760	108
5546	2256	3878	951	1800	1127	109
138918	64354	256413	20549	56071	179793	110
11476	4234	17411	2334	5336	9741	111
43191	20448	62904	5217	15520	42168	112
67068	37337	208236	11569	34317	162350	113
11935	6701	27154	1616	5197	20342	114
41979	17708	42446	6942	14099	21405	115

gospodarstwie rolnym*AWU*

803,4	307,4	720,3	102,7	252,4	365,2	116
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-----

TABL. 9. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Kierujący		
			razem		
			poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej
1	Gospodarstwa ogółem.....	1891065	472125	1210307	208633
	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych:				
2	do 1 ha włącznie.....	406793	78359	243399	85035
3	powyżej 1 ha razem.....	1484272	393766	966908	123598
4	1 - 2 ha.....	300590	67709	189798	43083
5	2 - 3	213300	50154	135781	27365
6	3 - 5	276472	70257	179045	27170
7	5 - 10	346321	97416	230652	18253
8	10 - 15	151517	46203	101261	4053
9	15 - 20	72019	22464	48096	1459
10	20 - 30	61126	19534	40585	1007
11	30 - 50	35903	11546	23812	545
12	50 - 100	17136	5735	11105	296
13	100 ha i więcej	9888	2748	6773	367
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:				
14	ogółem.....	776026	134547	565581	75898
15	wyższe	37020	14431	20253	2336
16	policealne	3968	1494	2343	131
17	średnie zawodowe	158119	49789	102353	5978
18	zasadnicze zawodowe	205067	40073	157610	7384
19	kurs rolniczy	371853	28760	283023	60070
	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:				
20	do 1 roku.....	39030	23726	13828	1476
21	2 - 5.....	221870	145906	71597	4368
22	6 - 10	327393	155535	163105	8752
23	11 - 20	615387	144608	447832	22947
24	21 lat i więcej	687385	2350	513944	171090

Informacje
w liczbach

ROLNICZĄ WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ

według płci i wieku								Lp.
mężczyźni				kobiety				
razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	

ogólne*bezwzględnych*

1264642	327221	829490	107932	626423	144905	380817	100701	1
219614	43637	135156	40822	187179	34723	108243	44213	2
1045028	283584	694334	67110	439244	110182	272574	56488	3
174855	41055	112311	21489	125735	26654	77487	21594	4
131173	32538	84893	13742	82127	17616	50888	13623	5
184104	48055	121348	14701	92368	22202	57697	12469	6
257713	71845	174702	11166	88608	25571	55950	7087	7
124146	36694	84472	2980	27371	9509	16789	1073	8
61809	18662	42000	1147	10210	3802	6096	312	9
54267	16932	36497	838	6859	2602	4088	169	10
32664	10381	21808	475	3239	1165	2004	70	11
15493	5075	10176	242	1643	660	929	54	12
8804	2347	6127	330	1084	401	646	37	13
587538	106055	434974	46510	188489	28493	130608	29388	14
27193	9962	15263	1968	9827	4469	4990	367	15
2409	932	1384	93	1559	562	959	38	16
111474	37516	70113	3846	46645	12273	32240	2132	17
167145	34649	127867	4629	37922	5424	29743	2755	18
279317	22996	220347	35974	92536	5764	62676	24096	19
22930	14902	7532	496	16100	8824	6297	979	20
138138	95721	40318	2099	83732	50185	31279	2269	21
210791	105646	100448	4697	116601	49889	62657	4055	22
427010	108972	306070	11968	188377	35636	141763	10979	23
465773	1979	375122	88671	221612	371	138822	82419	24

TABL. 9. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Kierujący		
			razem		
			poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej

Informacje
w liczbach

Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:					
25	ogółem.....	54729	14864	37584	2281
26	agroturystyki.....	9017	1777	6711	529
27	rękodzieła.....	1301	317	856	129
28	przetwórstwa produktów rolnych.....	3284	726	2304	254
29	produkcji energii odnawialnej.....	244	73	155	16
	przetwarzania surowego drewna				
30	w gospodarstwie.....	2011	537	1410	64
31	akwakultury.....	4859	1165	3480	214
32	rolniczych prac kontraktowych.....	5814	1816	3868	130
33	nierolniczych prac kontraktowych.....	2501	671	1774	56
34	leśnictwa.....	1276	308	903	65
35	innych działalności	28226	8343	18930	954
Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:					
36	ogółem.....	224108	60800	147538	15769
Gospodarstwa stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej:					
37	ogółem.....	17173	5380	11114	679

Użytkowanie gruntów
w liczbach

Gospodarstwa z powierzchnią:					
38	ogółem.....	1889314	471651	1209238	208425
39	użytków rolnych.....	1878109	469639	1202554	205917
40	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1867558	467825	1196058	203675

ROLNICZĄ WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ (cd.)

według płci i wieku								Lp.
mężczyźni				kobiety				
razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	

ogólne (dok.)*bezwzględnych*

41146	11045	28571	1531	13583	3820	9013	751	25
5919	1065	4463	391	3098	712	2248	138	26
861	214	578	69	441	102	278	60	27
2439	567	1729	143	844	159	574	111	28
214	68	132	14	30	5	25		29
1629	439	1134	56	382	98	276	8	30
3942	923	2834	185	917	242	646	29	31
4769	1481	3204	84	1045	335	664	46	32
2070	545	1484	41	431	126	290	15	33
1040	249	753	38	236	59	177		34
21332	6191	14538	604	6894	2152	4392	349	35
159756	43841	106584	9331	64351	16959	40954	6438	36
12950	3993	8490	467	4223	1387	2624	212	37

i powierzchnia zasiewów*bezwzględnych*

1263409	326872	828735	107802	625905	144779	380503	100623	38
1256836	325749	824655	106432	621273	143890	377899	99485	39
1250555	324633	820509	105413	617003	143192	375549	98262	40

TABL. 9. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Kierujący		
			razem		
			poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej

Użytkowanie gruntów
w liczbach

Gospodarstwa z powierzchnią (dok.):					
41	pod zasiewami	1448678	377658	936556	134464
42	gruntów ugorowanych.....	230506	51216	148260	31031
43	ogrodów przydomowych.....	423110	91309	274609	57192
44	łąk trwałych	1167383	296982	754910	115491
45	pastwisk trwałych	267320	70145	178149	19025
46	upraw trwałych.....	314315	78113	205059	31143
47	w tym sadów.....	284556	71229	185850	27477
48	użytków rolnych pozostałych	273994	60765	178674	34555
49	lasów i gruntów leśnych.....	822911	207013	537151	78748
50	pozostałych gruntów.....	1619332	389418	1052719	177195

w

Powierzchnia:					
51	ogółem	17271952	4803817	11613172	854963
52	użytków rolnych.....	15026225	4212417	10124198	689610
53	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	14603244	4115125	9837715	650403
54	pod zasiewami	10427711	2989066	7035545	403100
55	gruntów ugorowanych.....	449849	106587	301579	41683
56	ogrodów przydomowych.....	44190	9251	28996	5943
57	łąk trwałych	2629234	714079	1762162	152993
58	pastwisk trwałych	654295	174686	453112	26497
59	upraw trwałych.....	397965	121456	256321	20188
60	w tym sadów.....	374169	115209	240018	18942
61	użytków rolnych pozostałych	422981	97292	286483	39206
62	lasów i gruntów leśnych.....	1212552	319172	791249	102131
63	pozostałych gruntów.....	1033175	272228	697725	63222
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:					
64	ogółem.....	9,13	10,17	9,60	4,10

ROLNICZĄ WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ (cd.)

według płci i wieku								Lp.
mężczyźni				kobiety				
razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)*bezwzględnych*

1011456	270362	668037	73058	437222	107296	268519	61407	41
143673	33639	94967	15067	86834	17577	53292	15964	42
266696	60525	178571	27600	156414	30784	96038	29592	43
799864	210617	529949	59298	367519	86365	224961	56194	44
200297	52319	136985	10992	67023	17827	41164	8033	45
215530	54641	143372	17516	98785	23472	61686	13627	46
196076	49931	130507	15638	88480	21298	55343	11839	47
178182	41481	120116	16585	95811	19284	58558	17969	48
582184	151038	389289	41857	240728	55974	147862	36891	49
1093753	272267	729506	91981	525579	117151	323214	85214	50

hektarach

14119124	3871389	9665325	582410	3152828	932428	1947847	272553	51
12348626	3402463	8474714	471449	2677599	809955	1649484	218161	52
12042563	3333957	8258296	450309	2560681	781169	1579419	200094	53
8794600	2461401	6036400	296799	1633111	527665	999145	106301	54
324025	75435	223457	25134	125824	31152	78122	16549	55
27759	6026	18788	2945	16431	3225	10208	2998	56
2040640	556298	1391578	92765	588594	157781	370584	60228	57
545176	140479	385993	18704	109119	34206	67119	7794	58
310362	94317	202081	13964	87603	27139	54240	6224	59
291574	89400	189107	13066	82595	25808	50911	5877	60
306063	68506	216418	21139	116918	28786	70065	18067	61
943665	250503	622918	70243	268887	68668	168331	31888	62
826834	218423	567693	40718	206341	53805	130032	22504	63
11,16	11,83	11,65	5,40	5,03	6,43	5,11	2,71	64

TABL. 9. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Kierujący		
			razem		
			poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej

Użytkowanie gruntów

w

Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym (dok.):					
65	użytków rolnych.....	7,95	8,92	8,36	3,31
66	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	7,72	8,72	8,13	3,12

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę:					
67	zbóż.....	1296681	343746	841647	111288
68	strączkowych jadalnych.....	29094	8089	18880	2125
69	ziemniaków.....	747749	184631	487797	75322
70	roślin przemysłowych.....	134430	39934	89051	5446
71	warzyw gruntowych.....	110210	27635	72455	10120
72	warzyw pod osłonami.....	12463	3426	8589	448
73	truskawek.....	56330	16055	37437	2837

w

Powierzchnia uprawy:					
74	zbóż.....	7646399	2211779	5136933	297687
75	strączkowych jadalnych.....	43729	14495	28317	917
76	ziemniaków.....	388273	108083	258940	21250
77	roślin przemysłowych.....	1172375	315977	814363	42035
78	warzyw gruntowych.....	139489	41460	94553	3477
79	warzyw pod osłonami.....	4891	1571	3229	90
80	truskawek.....	33659	10435	22325	900

Zwierzęta

w liczbach

Gospodarstwa utrzymujące:					
81	bydło.....	525472	148228	344658	32586
82	w tym krowy.....	453902	126457	298926	28519

ROLNICZĄ WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ (cd.)

według płci i wieku								Lp.
mężczyźni				kobiety				
razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	

i powierzchnia zasiewów (dok.)*hektarach*

9,76	10,40	10,22	4,37	4,27	5,59	4,33	2,17	65
9,52	10,19	9,96	4,17	4,09	5,39	4,15	1,99	66

bezwzględnych

920540	248869	609669	62003	376141	94878	231978	49285	67
20736	5806	13822	1109	8358	2283	5059	1016	68
520714	132383	348498	39833	227036	52248	139299	35488	69
108443	31910	72994	3539	25987	8024	16057	1907	70
75278	19433	50628	5217	34932	8202	21827	4903	71
9371	2533	6541	297	3092	893	2048	151	72
38546	10911	26044	1591	17784	5144	11394	1246	73

hektarach

6401690	1814076	4372114	215500	1244709	397703	764819	82187	74
36365	11560	24160	646	7363	2935	4157	271	75
305011	85658	206969	12384	83262	22426	51971	8866	76
1046836	269699	739957	37181	125539	46278	74406	4854	77
116565	33934	80290	2340	22925	7526	14262	1136	78
3913	1224	2629	60	978	347	600	30	79
25821	7816	17441	564	7838	2619	4884	336	80

gospodarskie*bezwzględnych*

403406	113436	270221	19750	122066	34792	74438	12836	81
348226	96635	234419	17172	105676	29822	64507	11347	82

TABL. 9. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Kierujący		
			razem		
			poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej
Zwierzęta <i>w liczbach</i>					
Gospodarstwa utrzymujące: (dok.)					
83	trzodę chlewną.....	397676	109648	268834	19194
84	w tym lochy.....	251899	72663	172212	7024
85	owce.....	12771	2719	8480	1571
86	kozy.....	27785	5618	17647	4521
87	drób kurzy.....	771995	177576	504909	89510
88	w tym kury nioski.....	671417	154065	439500	77852
89	konie.....	101256	25140	66252	9864
w					
Pogłowie:					
90	bydła.....	5760585	1751844	3867561	141180
91	w tym krów.....	2657365	782852	1803839	70673
92	trzody chlewnej.....	15278051	4452697	10552989	272365
93	w tym loch.....	1426576	404136	994682	27758
94	owiec.....	267732	56788	188683	22261
95	kóz.....	117268	25179	76991	15098
96	drobiu kurzego.....	155030856	50682882	96775062	7572912
97	w tym kur niosek.....	52373663	18113959	31358436	2901268
98	koni.....	264143	66555	180239	17350
Ciągniki <i>w liczbach</i>					
Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:					
99	ogółem.....	1015052	275465	675952	63634
100	do 15 kW	44043	9264	28676	6103
101	15 – 25	474621	123018	317406	34197
102	25 – 40	411195	110876	281775	18544
103	40 – 60	246681	74299	164080	8302
104	60 – 100.....	114553	38823	73774	1956
105	100 kW i więcej.....	23353	7667	15175	511

ROLNICZĄ WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ (cd.)

według płci i wieku								Lp.
mężczyźni				kobiety				
razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	

gospodarskie (dok.)*bezwzględnych*

310498	84106	213728	12665	87178	25542	55106	6530	83
205019	57007	142952	5060	46880	15656	29260	1963	84
9337	1966	6351	1021	3433	754	2130	550	85
17385	3580	11451	2354	10401	2038	6196	2167	86
526812	125053	354691	47068	245183	52523	150218	42443	87
458448	108667	308868	40913	212969	45398	130632	36939	88
77759	18665	52284	6810	23497	6475	13968	3053	89

sztukach

5040335	1501504	3431213	107618	720250	250340	436348	33562	90
2313821	668403	1593734	51684	343544	114449	210105	18989	91
13676754	3846522	9602499	227734	1601297	606175	950490	44632	92
1260078	341531	894760	23787	166498	62605	99922	3971	93
223420	46284	158758	18379	44311	10504	29925	3882	94
77135	17040	51562	8532	40133	8139	25429	6565	95
126590790	39531262	81391857	5667671	28440066	11151620	15383205	1905241	96
42274006	14295554	25772555	2205897	10099657	3818406	5585881	695371	97
211808	50003	148884	12921	52335	16551	31354	4429	98

rolnicze*bezwzględnych*

780999	211805	526656	42538	234053	63660	149297	21096	99
28653	6307	18757	3589	15390	2957	9919	2514	100
358952	92246	243750	22956	115669	30772	73656	11240	101
332307	87845	231259	13204	78887	23031	50516	5340	102
203562	60917	136819	5826	43119	13382	27261	2476	103
101869	34245	66124	1500	12684	4578	7650	456	104
21004	6830	13726	448	2349	837	1449	63	105

TABL. 9. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Kierujący		
			razem		
			poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej

Ciągniki

w

Liczba ciągników o mocy silnika:					
106	ogółem.....	1466334	405970	984476	75889
107	do 15 kW	47218	10015	30748	6456
108	15 – 25	499666	130069	333554	36043
109	25 – 40	457787	123114	314380	20293
110	40 – 60	287781	86374	191851	9556
111	60 – 100.....	140628	46356	91676	2596
112	100 kW i więcej.....	33254	10041	22268	945

Nawożenie

w liczbach

Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:					
113	ogółem.....	1255591	332730	815677	107185
Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:					
114	ogółem.....	881386	232586	578798	70002

w

Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:					
115	ogółem.....	121,7	122,0	123,4	92,8

Pracujący w

w tysiącach

Liczba pełnozatrudnionych^{a)}					
116	ogółem.....	2101,3	508,7	1429,8	162,9

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz

ROLNICZĄ WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ (dok.)

według płci i wieku								Lp.
mężczyźni				kobiety				
razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	

rolnicze (dok.)*sztukach*

1175934	323486	800049	52398	290400	82484	184426	23490	106
30753	6826	20133	3795	16465	3189	10615	2661	107
377850	97487	256106	24257	121816	32583	77447	11786	108
372197	98003	259634	14560	85590	25111	54746	5733	109
239447	71243	161345	6858	48334	15131	30506	2698	110
125671	41022	82572	2078	14956	5334	9104	518	111
30016	8906	20260	850	3238	1135	2008	95	112

bezwzględnych

894631	241349	592548	60735	360960	91382	223129	46450	113
643243	172471	430566	40206	238143	60115	148232	29796	114

kilogramach

128,9	127,6	130,5	110,0	87,6	98,1	86,7	54,0	115
-------	-------	-------	-------	------	------	------	------	-----

gospodarstwie rolnym*AWU*

1536,2	373,1	1067,0	96,1	565,2	135,6	362,8	66,8	116
--------	-------	--------	------	-------	-------	-------	------	-----

pomocą sąsiedzką.

TABL. 10. PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ

Lp.	Grupy obszarowe użytków rolnych	Ogółem	Gospodarstwa		
			razem	rodzinna siła robocza	pracownicy najemni stali

w tysiącach

1	Ogółem.....	4539,1	4497,0	4449,9	47,1
2	do 1 ha włącznie.....	787,8	786,1	780,5	5,7
	powyżej 1 ha razem.....	3751,3	3710,9	3669,4	41,5
3	1 - 2 ha.....	662,5	662,3	659,2	3,1
4	2 - 3	498,7	498,3	495,9	2,3
5	3 - 5	682,5	682,1	678,6	3,5
6	5 - 10	899,2	897,8	892,3	5,4
7	10 - 15	410,4	409,6	406,6	3,0
8	15 - 20	201,9	200,8	198,7	2,2
9	20 - 30	175,9	175,0	172,6	2,4
10	30 - 50	106,9	105,4	102,1	3,3
11	50 - 100	51,1	48,9	45,4	3,5
12	100 ha i więcej	62,2	30,7	17,9	12,8

w tysiącach

13	Ogółem.....	2101,3	2052,6	1981,9	36,6
14	do 1 ha włącznie.....	211,0	209,6	204,3	3,8
	powyżej 1 ha razem.....	1890,3	1843,0	1777,7	32,7
15	1 - 2.....	220,5	220,3	216,4	1,7
16	2 - 3	192,7	192,3	188,8	1,6
17	3 - 5	305,9	305,5	299,7	2,5
18	5 - 10	484,9	483,7	472,6	3,9
19	10 - 15	253,6	252,7	246,0	2,1
20	15 - 20	132,6	131,6	127,3	1,5
21	20 - 30	120,7	119,8	114,6	1,9
22	30 - 50	76,3	74,9	69,3	2,8
23	50 - 100	38,0	35,8	30,8	2,8
24	100 ha i więcej	65,1	26,4	12,2	11,9

ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

indywidualne			Gospodarstwa osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej					Lp.
pracownicy dorywczy	pracownicy kontraktowi	pomoc sąsiedzka	razem	pracownicy najemni stali	pracownicy dorywczy	pracownicy kontraktowi	pozostałe osoby	

osób

x	x	x	42,1	42,1	x	x	x	1
x	x	x	1,7	1,7	x	x	x	2
			40,4	40,4	x	x	x	
x	x	x	0,3	0,3	x	x	x	3
x	x	x	0,5	0,5	x	x	x	4
x	x	x	0,5	0,5	x	x	x	5
x	x	x	1,4	1,4	x	x	x	6
x	x	x	0,8	0,8	x	x	x	7
x	x	x	1,0	1,0	x	x	x	8
x	x	x	0,9	0,9	x	x	x	9
x	x	x	1,4	1,4	x	x	x	10
x	x	x	2,2	2,2	x	x	x	11
x	x	x	31,5	31,5	x	x	x	12

AWU

25,5	1,8	6,8	48,8	38,7	2,7	0,4	7,0	13
0,8	0,2	0,5	1,5	1,3	0,0	0,0	0,1	14
24,7	1,6	6,3	47,3	37,4	2,7	0,4	6,9	
1,1	0,2	0,8	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	15
1,1	0,2	0,7	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	16
2,1	0,2	1,0	0,4	0,3	0,0	0,0	0,0	17
5,4	0,3	1,4	1,2	1,1	0,1	0,0	0,0	18
3,7	0,2	0,7	0,8	0,6	0,2	0,0	0,0	19
2,2	0,1	0,4	1,0	0,9	0,0	0,0	0,0	20
2,7	0,1	0,5	0,9	0,8	0,0	0,0	0,0	21
2,4	0,1	0,3	1,4	1,3	0,1	0,0	0,0	22
1,8	0,1	0,2	2,3	1,9	0,2	0,0	0,1	23
2,1	0,2	0,2	38,7	29,7	2,1	0,2	6,6	24

**TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
OGÓLEM**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8
					Informacje w liczbach
1	Gospodarstwa ogółem.....	1891065	854261	302506	276631
	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych:				
2	do 1 ha włącznie.....	406793	383116	14851	3165
3	razem powyżej 1 ha.....	1484272	471145	287655	273466
4	1 - 2 ha.....	300590	236795	49559	9523
5	2 - 3	213300	125762	58654	23583
6	3 - 5	276472	86801	97531	70908
7	5 - 10	346321	18979	77718	129679
8	10 - 15	151517	1722	3509	33436
9	15 - 20	72019	477	424	5123
10	20 - 30	61126	282	164	985
11	30 - 50	35903	152	57	170
12	50 - 100	17136	113	28	42
13	100 ha i więcej	9888	62	11	17
	Gospodarstwa o typie rolniczym:				
	specjalizujące się w uprawach				
14	polowych.....	754210	477957	130192	73871
	specjalizujące się w uprawach				
15	ogrodniczych.....	45845	7996	5347	5941
	specjalizujących się w uprawach				
16	trwałych.....	81739	36792	11981	11979
	specjalizujące się w chowie zwierząt				
17	żywionych paszami objętościowymi.....	183971	20833	25928	29237
	specjalizujące się w chowie zwierząt				
18	żywionych paszami treściwymi.....	106062	58732	9038	7902
19	mieszane - różne uprawy.....	77338	29463	16959	13963
20	mieszane - różne zwierzęta.....	131598	7768	23692	33768
21	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	391042	95460	79369	99970
22	nieskasyfikowane.....	119260	119260	-	-

TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8
Informacje w liczbach					
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:					
23	ogółem.....	776026	225890	117856	132283
24	wyższe	37020	10852	4555	4942
25	policealne	3968	1226	577	629
26	średnie zawodowe	158119	40759	20031	24205
27	zasadnicze zawodowe	205067	41157	26470	35422
28	kurs rolniczy	371853	131896	66223	67085
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:					
29	do 1 roku.....	39030	23229	5342	4405
30	2 – 5	221870	115250	31799	28988
31	6 – 10	327393	166584	53689	45082
32	11 – 20	615387	259297	101752	95114
33	21 lat i więcej	687385	289900	109924	103043
Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:					
34	ogółem.....	54729	15452	8868	10000
35	agroturystyki.....	9017	3373	1587	1507
36	rękodzieła.....	1301	677	277	178
37	przetwórstwa produktów rolnych.....	3284	718	507	631
38	produkcji energii odnawialnej.....	244	63	29	32
39	przetwarzania surowego drewna w gospodarstwie.....	2011	808	413	367
40	akwakultury.....	4859	1165	705	789
41	rolniczych prac kontraktowych.....	5814	541	949	1277
42	nierolniczych prac kontraktowych.....	2501	628	319	383
43	leśnictwa.....	1276	373	208	212
44	innych działalności	28226	7587	4309	5253

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

ogólne (cd.)*bezwzględnych*

114166	75768	68854	27406	12139	1049	616	23
4654	3210	3515	2188	2327	446	331	24
613	353	351	122	82	15		25
23483	17748	18558	8729	4165	298	144	26
35703	27169	26398	9750	2850	148		27
49713	27288	20032	6617	2715	182	101	28
2823	1506	1147	340	193	25	20	29
20810	11353	8900	3058	1470	143	99	30
28396	14672	11537	4489	2566	235	143	31
66698	38755	33903	13281	5806	508	273	32
77038	46845	39162	14550	6188	471	265	33
7753	4583	3868	1984	1783	258	180	34
1088	615	484	207	130	12	14	35
83	40	29	10	7		-	36
476	333	284	127	130	45	32	37
25	23	23	15	27	7		38
210	91	69	30		23		39
617	456	436	301	345	24	21	40
1064	620	623	373	286	51	30	41
373	252	250	145	117	21	13	42
218	114	86	36	23	6		43
4270	2519	2052	1028	961	141	105	44

TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8

**Informacje
w liczbach**

	Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosi:				
45	do 10%.....	21187	6546	3027	3256
46	11 - 50%.....	14729	2638	1982	2777
47	powyżej 50%.....	18813	6267	3859	3967
	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:				
48	ogółem.....	224108	79020	43042	40148

**Użytkowanie gruntów
w liczbach**

	Gospodarstwa z powierzchnią:				
49	ogółem.....	1889314	852748	302387	276543
50	użytków rolnych.....	1878109	844276	301641	276150
51	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1867558	835669	300829	275729
52	pod zasiewami	1448678	488988	270964	257984
53	gruntów ugorowanych.....	230506	141466	30974	24595
54	ogrodów przydomowych.....	423110	208238	65578	61820
55	łąk trwałych	1167383	427732	204537	201262
56	pastwisk trwałych	267320	42103	40730	56689
57	upraw trwałych.....	314315	89330	59073	63961
58	w tym sadów.....	284556	76636	53582	58847
59	użytków rolnych pozostałych	273994	135060	46662	37869

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

ogólne (dok.)
bezwzględnych

2652	1856	1789	1005	848	117	91	45
2953	1832	1414	572	436	75	49	46
2148	895	665	407	499	66	40	47
28471	15087	10723	4528	2742	228	120	48

i powierzchnia zasiewów
bezwzględnych

195740	113125	94649	35718	16221	1382	800	49
195489	112915	94377	35537	15710	1289	725	50
195290	112774	94276	35478	15545	1259	708	51
183787	106150	90246	34259	14472	1165	662	52
15289	7997	5958	2405	1511	167	145	53
42200	21542	16482	5436	1690	81	43	54
143591	82904	71141	25471	9481	763	500	55
51039	33721	30037	9497	2879	351	274	56
49047	26015	17663	6132	2824	163	107	57
45851	24604	16600	5672	2533	138	94	58
24298	12750	10355	4133	2451	253	164	59

TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8

Użytkowanie gruntów
w liczbach

	Gospodarstwa z powierzchnią (dok.):				
60	lasów i gruntów leśnych.....	822911	275960	149639	149869
61	pozostałych gruntów.....	1619332	682722	264812	249179

w

	Powierzchnia:				
62	ogółem	17271952	1862701	1460408	2121441
63	użytków rolnych.....	15026225	1351569	1176609	1797521
64	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	14603244	1183456	1127528	1752539
65	pod zasiewami	10427711	552878	725853	1206058
66	gruntów ugorowanych.....	449849	182458	42604	42693
67	ogrodów przydomowych.....	44190	22426	6341	6132
68	łąk trwałych	2629234	376157	288457	377632
69	pastwisk trwałych	654295	30318	36533	68975
70	upraw trwałych.....	397965	19219	27739	51050
71	w tym sadów.....	374169	17572	26069	48774
72	użytków rolnych pozostałych	422981	168113	49080	44981
73	lasów i gruntów leśnych.....	1212552	265643	169927	201919
74	pozostałych gruntów.....	1033175	245488	113873	122002
	Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:				
75	ogółem	9,13	2,18	4,83	7,67
76	użytków rolnych.....	7,95	1,58	3,89	6,50
77	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	7,72	1,39	3,73	6,34

w liczbach

	Gospodarstwa prowadzące uprawę:				
78	zbóż.....	1296681	395313	249055	244456
79	strączkowych jadalnych.....	29094	5406	4837	6903

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)*bezwzględnych*

106121	60574	51643	19241	8581	781	501	60
179322	104858	88196	33230	14963	1291	760	61

hektarach

2319380	1946278	2523295	1675361	1895044	552553	915490	62
2021860	1731609	2287481	1549893	1760998	518938	829748	63
1979605	1711040	2258378	1532553	1727292	512521	818331	64
1411388	1225689	1627409	1162134	1423937	450249	642117	65
35352	25205	31166	22556	26977	11135	29703	66
4293	2171	1612	579	360	91	185	67
360671	292546	393067	229572	161340	31557	118236	68
92540	95868	146388	88932	61580	13586	19575	69
75361	69562	58736	28780	53099	5904	8515	70
72785	67661	56212	26426	48526	4186	5958	71
42255	20569	29103	17340	33705	6417	11417	72
177681	124184	129319	57157	42138	8464	36120	73
119839	90485	106495	68311	91909	25150	49622	74
11,85	17,20	26,66	46,90	116,81	399,82	1144,98	75
10,33	15,31	24,17	43,39	108,55	375,50	1037,75	76
10,11	15,12	23,86	42,91	106,47	370,85	1023,47	77

bezwzględnych

175537	100853	85209	31599	12949	1083	627	78
5757	3015	1998	793	322	37	27	79

TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8

Użytkowanie gruntów
w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę (dok.):					
80	ziemniaków.....	747749	195556	149820	157325
81	roślin przemysłowych.....	134430	12040	13798	22471
82	warzyw gruntowych.....	110210	26448	16435	20785
83	warzyw pod osłonami.....	12463	242	541	1160
84	truskawek.....	56330	7167	9953	14876

w

Powierzchnia uprawy:					
85	zbóż.....	7646399	466773	604448	991891
86	strączkowych jadalnych.....	43729	1607	3295	7108
87	ziemniaków.....	388273	32966	40701	59437
88	roślin przemysłowych.....	1172375	11615	22932	52793
89	warzyw gruntowych.....	139489	2432	3917	10697
90	warzyw pod osłonami.....	4891	3	12	52
91	truskawek.....	33659	868	2471	5423

Zwierzęta
w liczbach

Gospodarstwa utrzymujące:					
92	bydło.....	525472	19914	79964	136618
93	w tym krowy.....	453902	13141	65430	116001
94	trzodę chlewną.....	397676	20287	53188	103353
95	w tym lochy.....	251899	3333	15921	56561
96	owce.....	12771	3861	2746	2573
97	kozy.....	27785	8776	7739	5898
98	drób kurzy.....	771995	218414	154096	158803
99	w tym kury nioski.....	671417	188333	133851	137435
100	konie.....	101256	11628	23464	30450

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (dok.)*bezwzględnych*

116800	64419	47309	13117	3182	141	80	80
25536	19956	22352	11512	5690	684	391	81
19895	12596	9150	3387	1368	91	55	82
2038	2249	2981	2079	1117	36	20	83
12720	6531	3733	988	335	21	6	84

hektarach

1126004	933218	1167431	785301	928980	277453	364900	85
8209	5451	5394	4226	5923	1053	1464	86
66405	52503	52271	27864	33430	6618	16078	87
84538	94854	166121	168332	299419	119655	152117	88
20794	23433	28913	19231	19195	5568	5310	89
176	337	859	1297	1725	222	207	90
7300	6133	5776	2556	2598	386	149	91

gospodarskie*bezwzględnych*

120964	75519	66023	21326	4563	329	253	92
106179	68039	60938	19548	4063	313	249	93
100149	57060	43441	14889	4864	267	179	94
75522	47734	36942	12332	3225	180	149	95
1643	854	629	260	163	18	24	96
3000	1220	736	271	127	14	5	97
113055	60973	46256	14540	5141	436	281	98
98729	54165	42044	13208	3315	186	151	99
18325	8518	5633	2091	976	94	78	100

**TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
OGÓLEM (dok.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8

Zwierzęta

w

Pogłowie:					
101	bydła.....	5760585	26281	140394	426871
102	w tym krów.....	2657365	13458	74490	186875
103	trzody chlewnej.....	15278051	51417	221158	843155
104	w tym loch.....	1426576	4125	24124	105843
105	owiec.....	267732	21170	24667	39120
106	kóz.....	117268	18952	25232	23667
107	drobiu kurzego.....	155030856	3753795	3582724	4254999
108	w tym kur niosek.....	52373663	2704531	2489320	2943393
109	koni.....	264143	15069	36921	62276

Ciągniki

w liczbach

Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:					
110	ogółem.....	1015052	179746	182149	224842
111	do 15 kW	44043	19911	11181	6692
112	15 – 25	474621	92221	94271	109074
113	25 – 40	411195	47916	55767	84111
114	40 – 60	246681	20131	24043	39694
115	60 – 100.....	114553	3625	4067	8206
116	100 kW i więcej.....	23353	595	600	1037

w

Liczba ciągników o mocy silnika:					
117	ogółem.....	1466334	194605	199849	263701
118	do 15 kW	47218	21009	11874	7247
119	15 – 25	499666	96647	98350	114210

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

gospodarskie (dok.)*sztukach*

773048	962198	1672348	993024	418950	103684	243787	101
313123	425076	810041	483686	194747	45604	110264	102
1712167	1879667	2727324	2249977	2609098	477665	2506423	103
198431	194532	264949	203014	186400	40778	204381	104
46520	36095	40521	23587	21614	7565	6873	105
14251	7619	8384	7901	9302	1824	135	106
3480510	2181450	2363957	3653115	48064803	25298089	58397415	107
2430876	1543046	1602656	1285423	8054501	5880677	23439241	108
56767	35318	28054	13961	9956	1741	4080	109

rolnicze*bezwzględnych*

180580	107669	90709	33538	13989	1143	687	110
3101	1469	1018	375	254	17	25	111
80740	46220	36424	11422	3773	288	189	112
85587	59909	52775	18154	6130	520	325	113
47252	41071	47127	19010	7232	698	424	114
14314	18968	34850	20794	8493	764	472	115
1543	2181	4847	5811	5563	720	456	116

sztukach

252075	190566	207148	94902	47210	7623	8655	117
3453	1640	1145	433	322	45	51	118
85080	49144	38763	12266	4398	418	391	119

TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (dok.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8
Ciągniki					
<i>w</i>					
	Liczba ciągników o mocy silnika (dok.):				
120	25 – 40 kW	457787	50607	58733	89240
121	40 – 60	287781	21629	25703	42798
122	60 – 100.....	140628	4039	4490	9035
123	100 kW i więcej.....	33254	675	699	1172
Nawożenie					
<i>w liczbach</i>					
	Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:				
124	ogółem.....	1255591	373970	233225	233706
	Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:				
125	ogółem.....	881386	172908	160152	190539
<i>w</i>					
	Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:				
126	ogółem.....	121,7	45,6	66,5	81,6
Pracujący w					
<i>w tysiącach</i>					
	Liczba pełnozatrudnionych ^{a)}:				
127	ogółem.....	2101,3	481,8	320,1	378,6

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

rolnicze*sztukach*

93529	68595	63297	22578	8611	1239	1358	120
52576	47636	57998	25109	10769	1660	1903	121
15702	21063	40358	27487	13989	2075	2390	122
1735	2488	5587	7029	9121	2186	2562	123

bezwzględnych

174589	103711	88623	33042	13144	1025	557	124
150197	90294	78390	27950	9714	770	472	125

kilogramach

102,6	119,7	138,2	160,2	166,2	193,8	186,9	126
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-----

gospodarstwie rolnym*AWU*

323,5	214,2	199,3	83,1	60,0	15,5	25,4	127
-------	-------	-------	------	------	------	------	-----

pomocą sąsiedzką.

**TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8
					Informacje w liczbach
1	Gospodarstwa ogółem.....	1886888	853880	302281	276380
	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych:				
2	do 1 ha włącznie.....	406661	383087	14847	3160
3	razem powyżej 1 ha.....	1480227	470793	287434	273220
4	1 - 2 ha.....	300515	236751	49548	9520
5	2 - 3	213201	125702	58643	23577
6	3 - 5	276317	86722	97489	70898
7	5 - 10	346062	18930	77614	129616
8	10 - 15	151358	1702	3486	33364
9	15 - 20	71890	463	416	5072
10	20 - 30	60953	266	159	972
11	30 - 50	35660	139	49	157
12	50 - 100	16712	87	24	35
13	100 ha i więcej	7559	31	6	9
	Gospodarstwa o typie rolniczym:				
	specjalizujące się w uprawach polowych.....	751649	477742	130003	73671
14	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych.....	45691	7992	5341	5936
15	specjalizujących się w uprawach trwałych.....	81639	36782	11972	11973
16	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi.....	183714	20826	25918	29223
17	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi.....	105854	58729	9037	7902
18	mieszane - różne uprawy.....	77233	29453	16955	13952
19	mieszane - różne zwierzęta.....	131515	7768	23691	33765
20	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	390461	95456	79364	99958
21	nieskasyfikowane.....	119132	119132	-	-
22					

**TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8
Informacje w liczbach					
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:					
23	ogółem.....	773146	225732	117752	132161
24	wyższe	35477	10793	4512	4894
25	policealne	3936	1224	577	628
26	średnie zawodowe	157274	40704	20000	24175
27	zasadnicze zawodowe	204939	41148	26465	35414
28	kurs rolniczy	371521	131863	66198	67050
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:					
29	do 1 roku.....	38711	23204	5316	4369
30	2 – 5	221000	115150	31741	28928
31	6 – 10	326538	166488	53644	45025
32	11 – 20	614110	259183	101693	95048
33	21 lat i więcej	686529	289854	109887	103011
Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:					
34	ogółem.....	54018	15398	8837	9954
35	agroturystyki.....	8970	3372	1584	1502
36	rękodzieła.....	1298	677	277	178
37	przetwórstwa produktów rolnych.....	3162	715	505	628
38	produkcji energii odnawialnej.....	236	63	28	32
39	przetwarzania surowego drewna w gospodarstwie.....	1997	808	412	367
40	akwakultury.....	4798	1153	698	785
41	rolniczych prac kontraktowych.....	5611	529	940	1268
42	nierolniczych prac kontraktowych.....	2432	623	316	380
43	leśnictwa.....	1257	371	207	211
44	innych działalności	27907	7561	4301	5227

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

ogólne (cd.)

bezwzględnych

114034	75644	68658	27149	11089	634	294	23
4593	3144	3416	2074	1785	179	87	24
611	353	350	117	69	7		25
23449	17711	18504	8648	3821	184	79	26
35692	27165	26388	9739	2795	133		27
49689	27271	20000	6571	2619	166	93	28
2798	1484	1094	308	125	9	4	29
20744	11295	8822	2982	1237	79	22	30
28343	14637	11467	4425	2300	134	75	31
66628	38702	33799	13171	5392	328	166	32
76994	46806	39108	14473	5882	348	167	33
7711	4550	3805	1936	1586	149	92	34
1081	611	480	205	120	10	5	35
83	39	28	9	7		-	36
473	330	278	121	91	12	8	37
25	22	23	15	25	3		38
208	90	67	29		16		39
613	451	428	298	335	21	16	40
1056	614	604	353	225	17	5	41
371	251	238	140	98	9	6	42
216	113	83	35	17	4		43
4250	2505	2028	1008	872	92	62	44

**TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8

**Informacje
w liczbach**

	Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosi:				
45	do 10%.....	20889	6535	3018	3242
46	11 - 50%.....	14545	2631	1979	2770
47	powyżej 50%.....	18584	6231	3840	3942
	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:				
48	ogółem.....	223659	78978	43010	40121

**Użytkowanie gruntów
w liczbach**

	Gospodarstwa z powierzchnią:				
49	ogółem.....	1885137	852367	302162	276292
50	użytków rolnych.....	1874019	843904	301417	275901
51	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1863488	835302	300605	275481
52	pod zasiewami.....	1445254	488837	270796	257794
53	gruntów ugorowanych.....	229645	141348	30935	24551
54	ogrodów przydomowych.....	422916	208212	65564	61812
55	łąk trwałych	1164759	427538	204405	201107
56	pastwisk trwałych	265867	42030	40679	56616
57	upraw trwałych.....	313814	89304	59047	63931
58	w tym sadów.....	284120	76615	53558	58821
59	użytków rolnych pozostałych	272960	134956	46626	37811
60	lasów i gruntów leśnych.....	820825	275841	149570	149786
61	pozostałych gruntów.....	1615857	682443	264668	249017

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

ogólne (dok.)
bezwzględnych

2635	1842	1769	992	757	57	42	45
2945	1826	1399	556	381	37	20	46
2131	882	637	388	448	55	30	47
28444	15053	10667	4483	2616	193	95	48

i powierzchnia zasiewów
bezwzględnych

195482	112918	94290	35359	14934	898	434	49
195232	112709	94022	35183	14449	819	383	50
195034	112568	93922	35124	14289	791	371	51
183599	105985	89963	33955	13282	707	335	52
15240	7955	5874	2327	1294	79	43	53
42178	21532	16468	5423	1639	59	29	54
143420	82778	70901	25259	8692	430	228	55
50952	33660	29922	9382	2425	137	64	56
49007	25979	17604	6073	2679	126	64	57
45814	24572	16544	5623	2412	105	57	58
24237	12698	10246	4049	2126	146	66	59
106025	60514	51499	19082	7791	474	242	60
179140	104712	87924	32936	13792	822	404	61

**TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8
Użytkowanie gruntów					
<i>w</i>					
Powierzchnia:					
62	ogółem.....	15291250	1777249	1432912	2096818
63	użytków rolnych.....	13378975	1313587	1173134	1787475
64	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	13055821	1174428	1125503	1746950
65	pod zasiewami.....	9168965	552530	725083	1204531
66	gruntów ugorowanych.....	385872	176702	42294	40366
67	ogrodów przydomowych.....	43659	22401	6330	6123
68	łąk trwałych	2469582	373881	287714	376407
69	pastwisk trwałych	600707	29701	36361	68506
70	upraw trwałych.....	387036	19212	27720	51017
71	w tym sadów.....	365786	17566	26053	48746
72	użytków rolnych pozostałych	323153	139159	47631	40525
73	lasów i gruntów leśnych.....	1114870	253513	160690	196283
74	pozostałych gruntów.....	797406	210149	99088	113060
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:					
75	ogółem	8,10	2,08	4,74	7,59
76	użytków rolnych.....	7,09	1,54	3,88	6,47
77	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	6,92	1,38	3,72	6,32
<i>w liczbach</i>					
Gospodarstwa prowadzące uprawę:					
78	zbóż.....	1293589	395195	248915	244303
79	strączkowych jadalnych.....	28990	5406	4837	6901
80	ziemniaków.....	747376	195544	149804	157299
81	roślin przemysłowych.....	132605	12033	13787	22457
82	warzyw gruntowych.....	109988	26445	16429	20773
83	warzyw pod osłonami.....	12395	241	541	1159
84	truskawek.....	56293	7167	9952	14874
<i>w</i>					
Powierzchnia uprawy:					
85	zbóż.....	6902674	466515	603854	990800

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

hektarach

2270107	1907097	2452219	1606998	1368956	179410	199485	62
2000801	1720094	2251412	1502622	1291507	169039	169304	63
1972401	1702025	2232101	1489733	1277210	167493	167978	64
1408543	1221518	1613968	1134842	1041945	144839	121167	65
34133	24148	28471	19705	17496	1614	944	66
4277	2162	1580	565	206	11	6	67
358507	290043	385719	221538	124852	12633	38287	68
91629	94710	143902	85287	44784	3644	2182	69
75313	69444	58462	27797	47927	4752	5393	70
72748	67560	55955	25492	44130	3375	4162	71
28399	18069	19311	12889	14297	1547	1326	72
166534	113158	118826	55761	31148	3323	15633	73
102773	73844	81982	48615	46301	7048	14547	74
11,61	16,89	26,01	45,45	91,65	199,79	460,10	75
10,23	15,23	23,88	42,50	86,47	188,24	390,49	76
10,09	15,07	23,67	42,13	85,51	186,52	387,43	77

bezwzględnych

175369	100715	84981	31341	11824	637	309	78
5755	3012	1989	783	287	14	7	79
116770	64399	47271	13081	3079	95	34	80
25522	19921	22289	11390	4825	272	109	81
19880	12583	9126	3368	1305	57	22	82
2033	2242	2973	2070	1097	30	9	83
12719	6527	3731	984	318	17	4	84

hektarach

1123790	930262	1158408	766036	682863	91960	88186	85
---------	--------	---------	--------	--------	-------	-------	----

**TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia uprawy (dok.):					
86	strączkowych jadalnych.....	40956	1607	3295	7107
87	ziemniaków.....	371917	32963	40691	59418
88	roślin przemysłowych.....	846461	11608	22914	52722
89	warzyw gruntowych.....	132266	2431	3914	10688
90	warzyw pod osłonami.....	4740	3	12	52
91	truskawek.....	33366	868	2471	5422

Zwierzęta

w liczbach

Gospodarstwa utrzymujące:					
92	bydło.....	524674	19914	79961	136614
93	w tym krowy.....	453183	13141	65428	115998
94	trzodę chlewną	397094	20285	53186	103342
95	w tym lochy.....	251426	3333	15921	56556
96	owce	12681	3860	2745	2568
97	kozy	27732	8775	7737	5896
98	drób kurzy.....	771809	218409	154087	158795
99	w tym kury nioski.....	671288	188329	133843	137428
100	konie.....	100985	11621	23456	30435

w

Pogłowie:					
101	bydła.....	5418621	26281	140385	426860
102	w tym krów.....	2510045	13458	74488	186869
103	trzody chlewnej.....	13132912	51408	221131	843021
104	w tym loch.....	1228137	4125	24124	105833
105	owiec.....	245836	21168	24663	38980
106	kóz.....	114711	18951	25224	23659
107	drobiu kurzego.....	139584874	3753697	3582436	4254476
108	w tym kur niosek.....	43383400	2704458	2489049	2942975
109	koni.....	254534	15051	36896	62164

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

i powierzchnia zasiewów (dok.)*hektarach*

8209	5443	5365	4129	4907	394	501	86
66366	52478	52195	27707	32139	3305	4655	87
84488	94488	165130	164180	198765	33028	19137	88
20782	23409	28838	19180	17929	3675	1420	89
176	337	857	1292	1705	180	126	90
7300	6130	5767	2527	2416	337	127	91

gospodarskie*bezwzględnych*

120939	75505	65989	21289	4295	116	53	92
106159	68034	60917	19518	3828	109	50	93
100124	57049	43408	14849	4639	143	70	94
75514	47727	36921	12301	3034	69	50	95
1635	851	619	252	140	4	7	96
2994	1213	728	263	118	6	3	97
113038	60965	46245	14535	5105	399	231	98
98714	54159	42034	13205	3293	164	119	99
18303	8504	5595	2076	901	62	33	100

sztukach

772917	962004	1671450	990750	369336	31436	27202	101
313066	425060	809797	482864	174941	14982	14519	102
1711887	1879205	2725168	2243153	2476576	291196	690167	103
198412	194483	264699	202382	173616	17322	43142	104
46462	36074	39942	22326	14763	1400	58	105
14221	7571	8287	7735	8910	131	21	106
3479623	2180063	2362412	3642270	47526993	23685349	45117556	107
2430209	1542712	1601408	1284888	7831010	5280924	15275768	108
56516	35156	27583	13600	6671	520	377	109

**TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8
Ciągniki					
<i>w liczbach</i>					
Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:					
110	ogółem.....	1011938	179579	182043	224715
111	do 15 kW	43819	19874	11148	6666
112	15 – 25	473772	92187	94248	109048
113	25 – 40	409639	47833	55709	84037
114	40 – 60	244796	20070	24007	39652
115	60 – 100.....	112471	3558	4025	8163
116	100 kW i więcej.....	21619	582	590	1025
<i>w</i>					
Liczba ciągników o mocy silnika:					
117	ogółem.....	1443590	194162	199585	263386
118	do 15 kW	46938	20969	11841	7218
119	15 – 25	498298	96594	98315	114180
120	25 – 40	453781	50470	58649	89136
121	40 – 60	282500	21520	25660	42720
122	60 – 100.....	134414	3952	4433	8975
123	100 kW i więcej.....	27659	658	687	1158
Nawożenie					
<i>w liczbach</i>					
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:					
124	ogółem.....	1252521	373830	233080	233553
Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:					
125	ogółem.....	880184	172892	160130	190507
<i>w</i>					
Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:					
126	ogółem.....	114,5	45,8	66,5	81,5

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

rolnicze*bezwzględnych*

180422	107532	90475	33269	12860	694	349	110
3073	1450	1003	361	230	7	7	111
80708	46186	36365	11348	3468	147	68	112
85503	59829	52665	18025	5626	276	135	113
47186	41005	46985	18837	6509	381	165	114
14248	18909	34729	20617	7633	403	186	115
1530	2166	4794	5714	4732	324	162	116

sztukach

251683	190112	206370	93773	39833	3027	1659	117
3424	1621	1125	418	290	22	11	118
85039	49094	38687	12167	3930	187	106	119
93413	68461	63105	22367	7422	471	287	120
52464	47521	57759	24783	9055	696	322	121
15622	20951	40178	27165	11849	836	453	122
1721	2464	5516	6873	7287	815	480	123

bezwzględnych

174438	103577	88417	32787	12015	584	241	124
150158	90265	78321	27872	9284	501	254	125

kilogramach

102,8	120,0	139,2	162,0	165,2	185,0	133,3	126
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-----

**TABL. 11. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8
Dochody gospodarstw domowych <i>w liczbach</i>					
Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu:					
127	prowadzenia działalności pozarolniczej ...	372487	189514	63087	52298
128	pracy najemnej.....	899598	459326	162240	134625
129	emerytury lub renty	624491	346341	110668	83913
130	innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą i rentą.....	129832	66739	23199	19203
Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów:					
131	z działalności rolniczej.....	521088	49940	51179	92297
132	z działalności rolniczej i pracy najemnej..	12687	1530	2100	3704
133	z pracy najemnej.....	585970	352036	109432	78652
134	z pracy najemnej i działalności rolniczej..	37078	13715	9291	8578
135	z działalności pozarolniczej.....	179608	103287	32946	24345
136	z emerytury i renty.....	371766	257860	65135	35483
137	z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą.....	59384	39847	9866	6217
138	pozostałe.....	119307	35664	22332	27104
Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego:					
139	ogółem.....	723573	403845	149401	112148
Pracujący w <i>w tysiącach</i>					
Liczba pełnozatrudnionych ^{b)}:					
140	ogółem.....	2052,6	480,9	319,4	378,0

b) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pomocą sąsiedzką.

ROLNICZĄ WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ (dok.)

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	

z użytkownikiem gospodarstwa rolnego*bezwzględnych*

31673	15714	11739	4955	3099	254	155	127
78283	34740	21207	6401	2556	146	74	128
44593	20024	13371	4060	1442	57	22	129
10779	5057	3509	937	376	23	11	130
111911	86675	83222	32047	12746	728	342	131
3127	1401	613	138		74		132
33131	8665	2927	724	379	18	7	133
3954	1079	357	76		28		134
11203	3846	2144	895	829	66	46	135
9949	2217	798	190	128	5		136
2240	687	331	121	65	9		137
19991	8353	3898	1168	694	71	33	138
49658	8089	433		-	-	-	139

gospodarstwie rolnym*AWU*

322,9	213,4	197,9	81,6	46,1	6,5	6,0	140
-------	-------	-------	------	------	-----	-----	-----

TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓŁEM

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych
				Informacje w liczbach
1	Gospodarstwa ogółem.....	1891065	754210	45845
	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych:			
2	do 1 ha włącznie.....	406793	153140	14321
3	razem powyżej 1 ha.....	1484272	601070	31524
4	1 - 2 ha.....	300590	157006	8262
5	2 - 3	213300	106618	5416
6	3 - 5	276472	122639	6453
7	5 - 10	346321	120822	7079
8	10 - 15	151517	38943	2337
9	15 - 20	72019	16452	759
10	20 - 30	61126	14151	607
11	30 - 50	35903	10418	322
12	50 - 100	17136	7818	166
13	100 ha i więcej	9888	6203	123
	Gospodarstwa o klasie wielkości ekonomicznej:			
14	0 - 2 tys. euro.....	854261	477957	7996
15	2 - 4	302506	130192	5347
16	4 - 8.....	276631	73871	5941
17	8 - 15.....	195765	34513	6652
18	15 - 25.....	113130	16216	5835
19	25 - 50	94649	12220	6520
20	50 - 100	35718	5397	4396
21	100 - 500	16223	3421	2917
22	500 - 1000	1382	313	152
23	1000 tys. euro i więcej	800	110	89

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

ogólne*bezwzględnych*

81739	183971	106062	77338	131598	391042	119260	1
27317	10842	48473	12595	6024	56015	78066	2
54422	173129	57589	64743	125574	335027	41194	3
14178	13102	14785	14938	10817	45901	21601	4
9041	12946	7816	10963	12250	39392	8858	5
11005	20941	8248	14233	22310	64302	6341	6
12962	39218	10642	15444	39376	97584	3194	7
4205	31052	5907	4892	20828	42748	605	8
1313	20229	3344	1782	9517	18407	216	9
806	20078	3199	1240	6871	14004	170	10
367	11092	2180	632	2801	7999	92	11
309	3512	1024	357	644	3235	71	12
236	959	444	262	160	1455	46	13
36792	20833	58732	29463	7768	95460	119260	14
11981	25928	9038	16959	23692	79369	-	15
11979	29237	7902	13963	33768	99970	-	16
10833	30244	7091	9360	31272	65801	-	17
6296	29116	5658	4275	18301	27433	-	18
2934	35099	6598	2287	12858	16133	-	19
534	11532	4697	701	3410	5051	-	20
384	1904	5371	302	467	1457	-	21
6	48	594	17	36	216	-	22
-	30	381	11	26	153	-	23

TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych
Informacje <i>w tysiącach</i>				
24	Średnia wielkość ekonomiczna jednego gospodarstwa rolnego: ogółem	10,1	5,0	34,7
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:				
25	ogółem.....	776026	269381	20978
26	wyższe	37020	17397	2163
27	policealne	3968	1690	193
28	średnie zawodowe	158119	60224	5741
29	zasadnicze zawodowe	205067	59309	4778
30	kurs rolniczy	371853	130761	8103
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:				
31	do 1 roku.....	39030	17360	764
32	2 – 5	221870	99462	5523
33	6 – 10	327393	149835	7978
34	11 – 20	615387	247851	15332
35	21 lat i więcej	687385	239703	16247
Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie:				
36	ogółem.....	54729	21397	1924
37	agroturystyki.....	9017	3532	164
38	rękodziela.....	1301	374	32
39	przetwórstwa produktów rolnych.....	3284	1070	168

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

ogólne (cd.)

euro

7,0	19,2	33,7	7,3	13,9	9,6	-	24
-----	------	------	-----	------	-----	---	----

bezwzględnych

33082	99108	43506	33217	70210	183501	23043	25
3412	2966	1588	1931	1143	4779	1642	26
299	393	163	191	171	699	169	27
7665	19465	9079	7165	11780	32643	4356	28
7161	33067	11691	7679	24106	53675	3601	29
14546	43218	20986	16250	33010	91704	13275	30
1791	2872	2188	1451	1981	6390	4234	31
10374	17833	10025	8144	12221	38620	19669	32
14681	26221	14773	12656	18161	57680	25407	33
27497	62625	31446	26435	43966	126288	33947	34
27396	74420	47631	28653	55269	162064	36002	35
1834	7352	3071	2161	3558	11558	1874	36
296	2366	282	289	491	1206	393	37
237	109	61	99	56	242	92	38
158	664	181	149	211	652	30	39

TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych

**Informacje
w liczbach**

	Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie (dok.):			
40	produkcji energii odnawialnej.....	244	129	9
	przetwarzania surowego drewna			
41	w gospodarstwie.....	2011	979	42
42	akwakultury.....	4859	3209	166
43	rolniczych prac kontraktowych.....	5814	1583	86
44	nierolniczych prac kontraktowych.....	2501	1293	81
45	leśnictwa.....	1276	424	32
46	innych działalności	28226	10099	1240
	Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosi:			
47	do 10%.....	21187	7879	615
48	11 - 50%.....	14729	5115	487
49	powyżej 50%.....	18813	8402	822
	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:			
50	ogółem.....	224108	120539	14491

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

ogólne (dok.)

bezwzględnych

8	23	14	7	6	37	11	40
56	200	113	59	106	365	92	41
147	309	104	194	128	443	159	42
50	898	379	212	637	1952	18	43
71	259	87	94	135	375	105	44
39	224	42	48	128	295	43	45
866	3075	1983	1147	1951	6890	974	46
787	3265	1228	797	1484	4409	722	47
487	2259	743	589	1104	3475	470	48
560	1828	1099	775	970	3674	681	49
14268	10068	6337	13214	9058	33686	2448	50

TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych

Użytkowanie gruntów
w liczbach

Gospodarstwa z powierzchnią:				
51	ogółem.....	1889314	754210	45845
52	użytków rolnych.....	1878109	754210	45148
53	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1867558	754210	45068
54	pod zasiewami.....	1448678	621717	38543
55	gruntów ugorowanych.....	230506	71177	6094
56	ogrodów przydomowych.....	423110	130616	7371
57	łąk trwałych	1167383	452114	16601
58	pastwisk trwałych	267320	60726	1874
59	upraw trwałych.....	314315	49578	17162
60	w tym sadów.....	284556	42474	14199
61	użytków rolnych pozostałych	273994	107919	6563
62	lasów i gruntów leśnych.....	822911	288642	12371
63	pozostałych gruntów.....	1619332	598827	38402

w

Powierzchnia:				
64	ogółem.....	17271952	6792542	250613
65	użytków rolnych.....	15026225	5925968	214238
66	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	14603244	5737279	205340
67	pod zasiewami.....	10427711	4549567	138552
68	gruntów ugorowanych.....	449849	176015	10632
69	ogrodów przydomowych.....	44190	12583	925
70	łąk trwałych	2629234	859495	21686
71	pastwisk trwałych	654295	124355	2962

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

i powierzchnia zasiewów*bezwzględnych*

81739	183971	106062	77338	131598	389291	119260	51
81739	182654	98935	77338	131126	388130	118829	52
81739	180819	91706	77338	130555	387636	118488	53
20410	151331	56242	72278	127264	360894	-	54
14346	12950	16111	11129	10664	35460	52576	55
18536	29044	33022	21636	31001	109648	42236	56
21580	164209	39715	42278	114898	272818	43169	57
2086	77244	4719	6823	40026	71761	2063	58
81739	12956	5761	60214	14353	72551	-	59
76893	11983	4840	55629	13046	65493	-	60
12016	23436	20293	12423	17239	55582	18522	61
27624	122605	35910	33623	77502	194352	30282	62
66638	168250	100284	68544	124342	366483	87562	63

hektarach

414938	2881753	750237	535119	1408928	3919153	318668	64
357929	2517590	652790	467630	1230420	3472676	186983	65
343830	2470856	620839	455384	1211227	3417744	140745	66
37908	1214954	531051	317761	868018	2769900	-	67
23843	45469	28984	16071	20413	48268	80154	68
2143	3017	3691	2108	3191	9629	6904	69
22258	856274	48025	52437	255706	462557	50795	70
2993	347636	6932	7892	60397	98235	2893	71

TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia (dok.):				
72	upraw trwałych.....	397965	15264	30582
73	w tym sadów.....	374169	14175	21776
74	użytków rolnych pozostałych	422981	188690	8898
75	lasów i gruntów leśnych.....	1212552	426595	14841
76	pozostałych gruntów.....	1033175	439979	21533
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:				
77	ogółem	9,13	9,01	5,47
78	użytków rolnych.....	7,95	7,86	4,67
79	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	7,72	7,61	4,48

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę:				
80	zbóż.....	1296681	539705	19255
81	strączkowych jadalnych.....	29094	12826	1301
82	ziemniaków.....	747749	257884	10698
83	roślin przemysłowych.....	134430	68566	1112
84	warzyw gruntowych.....	110210	31783	18718
85	warzyw pod osłonami.....	12463	121	10150
86	truskawek.....	56330	12394	4967

w

Powierzchnia uprawy:				
87	zbóż.....	7646399	3219046	60297
88	strączkowych jadalnych.....	43729	25933	1219
89	ziemniaków.....	388273	179912	4773

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

i powierzchnia zasiewów (cd.)

hektarach

254685	3506	2156	59115	3502	29155	-	72
246745	3380	1970	55340	3302	27481	-	73
14098	46734	31951	12247	19194	54932	46238	74
28102	243146	41354	35619	111504	251422	59968	75
28907	121018	56092	31870	67003	195056	71717	76
5,08	15,66	7,07	6,92	10,71	10,02	2,67	77
4,38	13,68	6,15	6,05	9,35	8,88	1,57	78
4,21	13,43	5,85	5,89	9,20	8,74	1,18	79

bezwzględnych

14015	141488	52489	58122	124985	346622	-	80
274	682	513	3496	1124	8877	-	81
4888	78081	18921	42549	85352	249376	-	82
487	6672	4023	5411	8133	40026	-	83
1803	2968	1702	22763	3800	26674	-	84
26	31	28	1496	29	582	-	85
2352	2223	693	12014	3226	18461	-	86

hektarach

26651	808654	466411	207262	717600	2140478	-	87
375	704	777	3443	780	10498	-	88
1121	27316	6767	20156	32417	115811	-	89

TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia uprawy (dok.):				
90	roślin przemysłowych.....	1172375	749071	4892
91	warzyw gruntowych.....	139489	52951	42616
92	warzyw pod osłonami.....	4891	14	4652
93	truskawek.....	33659	9065	6757

Zwierzęta

w liczbach

Gospodarstwa utrzymujące:				
94	bydło.....	525472	20843	2548
95	w tym krowy.....	453902	12817	1936
96	trzodę chlewną	397676	38831	1941
97	w tym lochy.....	251899	19411	1166
98	owce	12771	827	82
99	kozy	27785	1594	192
100	drób kurzy.....	771995	156649	6830
101	w tym kury nioski.....	671417	133100	5638
102	konie.....	101256	3683	614

w

Pogłowie:				
103	bydła.....	5760585	121916	11702
104	w tym krów.....	2657365	37787	4472
105	trzody chlewnej.....	15278051	454650	26546
106	w tym loch.....	1426576	52128	3745
107	owiec.....	267732	18412	1338

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

i powierzchnia zasiewów (dok.)*hektarach*

1598	27425	40867	26644	35553	286326	-	90
830	952	1130	24773	954	15284	-	91
1	1	5	167	1	51	-	92
1136	575	250	8666	762	6447	-	93

gospodarskie*bezwzględnych*

1038	163479	7425	9896	119516	200728	-	94
857	155881	4679	7330	105750	164652	-	95
761	27805	39433	11844	96145	180917	-	96
235	14881	28022	5823	68626	113735	-	97
84	5284	478	299	2263	3454	-	98
173	7018	1214	826	6542	10227	-	99
7438	88300	83626	34612	107863	286677	-	100
5722	78751	71805	28236	97263	250901	-	101
372	34364	1310	1749	22910	36254	-	102

sztukach

2879	3286701	49373	41342	972139	1274533	-	103
1202	1750949	12480	14764	358889	476822	-	104
3988	247881	7308966	111734	2921459	4202827	-	105
456	29941	579946	14104	297154	449103	-	106
1497	130575	3625	6054	33682	72549	-	107

**TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
OGÓLEM (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych

**Zwierzęta
w liczbach**

Pogłowie (dok.):				
108	kóz.....	117268	4133	660
109	drobiu kurzego.....	155030856	3303393	166004
110	w tym kur niosek.....	52373663	2323432	111807
111	koni.....	264143	9986	1583

**Ciągniki
w liczbach**

Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:				
112	ogółem.....	1015052	305794	21864
113	do 15 kW	44043	15277	1362
114	15 – 25	474621	132395	10266
115	25 – 40	411195	109542	8497
116	40 – 60	246681	67517	5107
117	60 – 100.....	114553	33757	1999
118	100 kW i więcej.....	23353	11281	323

w

Liczba ciągników o mocy silnika:				
119	ogółem.....	1466334	411112	31006
120	do 15 kW	47218	16275	1563
121	15 – 25	499666	138938	11112
122	25 – 40.....	457787	119280	9606
123	40 – 60	287781	77513	5968

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

gospodarskie (dok.)*bezwzględnych*

596	53033	2850	2306	22471	31219	-	108
148812	1852511	135476450	863316	4201520	9018850	-	109
95020	1402454	39472773	570655	2606068	5791454	-	110
919	121660	3415	3336	47127	76117	-	111

rolnicze*bezwzględnych*

37768	149980	50027	44114	112505	284213	8786	112
1632	4560	2630	2268	3703	11460	1152	113
18775	68829	21072	22724	57212	139247	4102	114
16553	70046	21044	16078	50850	116083	2503	115
6275	54174	13951	8013	27807	62740	1097	116
938	30687	8623	2523	10735	24996	295	117
171	3138	1950	492	1296	4649	53	118

sztukach

51247	264864	78011	57002	167385	395834	9873	119
1812	4862	2840	2466	3968	12219	1214	120
20460	72470	22123	24011	60127	146092	4334	121
20299	79690	23626	17757	56945	127915	2669	122
7360	65976	16304	9119	32191	72128	1222	123

TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ OGÓLEM (dok.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych
Ciągniki				
<i>w</i>				
	Liczba ciągników o mocy silnika (dok.):			
124	60 – 100 kW.....	140628	42295	2346
125	100 kW i więcej.....	33254	16812	411
Nawożenie				
<i>w liczbach</i>				
	Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:			
126	ogółem.....	1255591	486630	30258
	Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:			
127	ogółem.....	881386	188138	11681
<i>w</i>				
	Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:			
128	ogółem.....	121,7	129,5	121,4
Pracujący w				
<i>w tysiącach</i>				
	Liczba pełnozatrudnionych^{a)}:			
129	ogółem.....	2101,3	599,3	73,9

a) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

rolnicze (dok.)*sztukach*

1106	38003	10523	2940	12463	30582	370	124
211	3863	2595	708	1690	6898	66	125

bezwzględnych

43298	134644	55907	58379	116291	321390	8793	126
8335	160451	51889	31864	123309	300228	5492	127

kilogramach

72,4	113,7	139,8	105,8	114,8	125,2	8,0	128
------	-------	-------	-------	-------	-------	-----	-----

w gospodarstwie rolnym*AWU*

85,9	316,3	117,0	92,8	223,4	552,6	40,3	129
------	-------	-------	------	-------	-------	------	-----

pomocą sąsiedzka.

**TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych
				Informacje w liczbach
1	Gospodarstwa ogółem.....	1886888	751649	45691
	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych:			
2	do 1 ha włącznie.....	406661	153129	14301
3	razem powyżej 1 ha.....	1480227	598520	31390
4	1 - 2 ha.....	300515	156973	8245
5	2 - 3	213201	106564	5398
6	3 - 5	276317	122543	6440
7	5 - 10	346062	120649	7067
8	10 - 15	151358	38834	2330
9	15 - 20	71890	16362	754
10	20 - 30	60953	14031	597
11	30 - 50	35660	10261	307
12	50 - 100	16712	7545	152
13	100 ha i więcej	7559	4758	100
	Gospodarstwa o klasie wielkości ekonomicznej:			
14	0 - 2 tys. euro.....	853880	477742	7992
15	2 - 4	302281	130003	5341
16	4 - 8.....	276380	73671	5936
17	8 - 15.....	195507	34322	6645
18	15 - 25.....	112923	16062	5823
19	25 - 50	94290	11965	6505
20	50 - 100	35359	5159	4372
21	100 - 500	14936	2618	2867
22	500 - 1000	898	90	138
23	1000 tys. euro i więcej	434	17	72

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

ogólne

bezwzględnych

81639	183714	105854	77233	131515	390461	119132	1
27316	10822	48410	12595	6022	56010	78056	2
54323	172892	57444	64638	125493	334451	41076	3
14175	13102	14781	14934	10817	45899	21589	4
9038	12941	7810	10958	12248	39391	8853	5
10999	20934	8241	14226	22309	64297	6328	6
12951	39204	10636	15435	39373	97567	3180	7
4199	31044	5904	4885	20826	42741	595	8
1311	20222	3341	1781	9512	18401	206	9
801	20071	3194	1238	6868	13993	160	10
354	11075	2172	626	2796	7984	85	11
280	3488	1005	345	640	3201	56	12
215	811	360	210	104	977	24	13
36782	20826	58729	29453	7768	95456	119132	14
11972	25918	9037	16955	23691	79364	-	15
11973	29223	7902	13952	33765	99958	-	16
10828	30221	7087	9354	31269	65782	-	17
6287	29106	5656	4270	18296	27423	-	18
2924	35070	6592	2277	12853	16104	-	19
515	11498	4691	695	3406	5023	-	20
353	1825	5308	263	448	1254	-	21
5	21	546	11	13	74	-	22
-	6	306	3	6	24	-	23

**TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych
Informacje <i>w tysiącach</i>				
24	Średnia wielkość ekonomiczna jednego gospodarstwa rolnego: ogółem	9,2	4,2	33,5
<i>w liczbach</i>				
25	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze: ogółem.....	773146	267636	20879
26	wyższe	35477	16513	2103
27	policealne	3936	1670	193
28	średnie zawodowe	157274	59710	5715
29	zasadnicze zawodowe	204939	59228	4772
30	kurs rolniczy	371521	130515	8096
31	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres: do 1 roku.....	38711	17137	754
32	2 – 5	221000	98919	5487
33	6 – 10	326538	149328	7939
34	11 – 20	614110	247077	15292
35	21 lat i więcej	686529	239189	16218
36	Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie: ogółem.....	54018	21011	1896
37	agroturystyki.....	8970	3517	163
38	rękodzieła.....	1298	373	32

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

ogólne (cd.)

euro

6,9	18,8	28,6	6,8	13,1	8,5	-	24
-----	------	------	-----	------	-----	---	----

bezwzględnych

33042	98935	43358	33150	70147	183005	22994	25
3389	2864	1504	1895	1104	4485	1621	26
299	391	161	191	170	693	168	27
7655	19414	9032	7144	11764	32497	4342	28
7160	33061	11690	7674	24103	53653	3598	29
14540	43206	20972	16245	33006	91676	13265	30
1782	2841	2181	1443	1979	6370	4225	31
10330	17779	9970	8128	12207	38542	19639	32
14668	26164	14735	12631	18144	57559	25369	33
27476	62545	31376	26396	43946	126095	33907	34
27383	74385	47593	28636	55239	161895	35991	35
1823	7285	3033	2148	3539	11430	1853	36
295	2347	282	289	490	1196	393	37
236	109	61	99	56	241	92	38

**TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych

**Informacje
w liczbach**

	Gospodarstwa prowadzące zarobkową działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym w zakresie (dok.):			
39	przetwórstwa produktów rolnych.....	3162	1017	166
40	produkcji energii odnawialnej..... przetwarzania surowego drewna	236	124	9
41	w gospodarstwie.....	1997	971	41
42	akwakultury.....	4798	3173	165
43	rolniczych prac kontraktowych.....	5611	1440	83
44	nierolniczych prac kontraktowych.....	2432	1240	78
45	leśnictwa.....	1257	415	30
46	innych działalności	27907	9939	1223
	Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosi:			
47	do 10%.....	20889	7719	604
48	11 - 50%.....	14545	5024	481
49	powyżej 50%.....	18584	8267	811
	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi więcej niż 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:			
50	ogółem.....	223659	120253	14452

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

ogólne (dok.)*bezwzględnych*

155	660	164	145	206	618	30	39
8	22	14	7	6	35	11	40
56	199	113	59	105	362	92	41
146	306	104	194	128	433	149	42
49	893	370	209	634	1918	16	43
71	257	86	94	134	368	103	44
38	221	42	48	128	291	43	45
862	3038	1964	1141	1940	6835	964	46
783	3233	1215	795	1476	4342	721	47
485	2243	736	586	1096	3427	467	48
555	1809	1081	767	967	3661	664	49
14259	10049	6312	13204	9050	33643	2438	50

**TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych

**Użytkowanie gruntów
w liczbach**

Gospodarstwa z powierzchnią:				
51	ogółem.....	1885137	751649	45691
52	użytków rolnych.....	1874019	751649	44996
53	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1863488	751649	44916
54	pod zasiewami.....	1445254	619485	38422
55	gruntów ugorowanych.....	229645	70666	6050
56	ogrodów przydomowych.....	422916	130536	7360
57	łąk trwałych	1164759	450529	16557
58	pastwisk trwałych	265867	59953	1845
59	upraw trwałych.....	313814	49434	17088
60	w tym sadów.....	284120	42334	14162
61	użytków rolnych pozostałych	272960	107236	6532
62	lasów i gruntów leśnych.....	820825	287429	12336
63	pozostałych gruntów.....	1615857	596843	38275

w

Powierzchnia:				
64	ogółem.....	15291250	5607388	236019
65	użytków rolnych.....	13378975	4970179	206195
66	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	13055821	4837748	198387
67	pod zasiewami.....	9168965	3816597	135823
68	gruntów ugorowanych.....	385872	128125	9783
69	ogrodów przydomowych.....	43659	12455	883
70	łąk trwałych	2469582	764525	21092
71	pastwisk trwałych	600707	101473	2515
72	upraw trwałych.....	387036	14573	28292
73	w tym sadów.....	365786	13600	20982
74	użytków rolnych pozostałych	323153	132431	7807

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

i powierzchnia zasiewów

bezwzględnych

81639	183714	105854	77233	131515	388710	119132	51
81639	182417	98783	77233	131045	387550	118707	52
81639	180586	91566	77233	130474	387057	118369	53
20380	151159	56119	72183	127187	360320	-	54
14319	12907	16081	11099	10645	35372	52507	55
18534	29035	33015	21623	30994	109590	42229	56
21546	164015	39631	42212	114821	272335	43112	57
2072	77094	4668	6789	39978	71437	2033	58
81639	12940	5748	60128	14340	72496	-	59
76803	11967	4827	55553	13033	65442	-	60
11995	23381	20251	12390	17221	55475	18478	61
27584	122453	35821	33568	77445	193958	30231	62
66551	168017	100082	68446	124263	365917	87463	63

hektarach

401928	2787132	686019	493346	1347221	3478582	253615	64
350134	2436636	594575	431722	1173572	3062176	153786	65
336788	2396632	565138	420504	1155202	3010755	134666	66
37282	1175408	481934	289754	822312	2409856	-	67
22349	41077	28030	15525	19778	45239	75967	68
2137	3005	3680	2078	3099	9430	6893	69
21919	837385	44608	49881	248418	432359	49394	70
2944	336321	4831	6826	58207	85179	2413	71
250158	3437	2056	56441	3388	28692	-	72
242925	3312	1870	52888	3188	27023	-	73
13345	40004	29436	11218	18370	51421	19120	74

**TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych

Użytkowanie gruntów

w

Powierzchnia (dok.):				
75	lasów i gruntów leśnych.....	1114870	350901	13696
76	pozostałych gruntów.....	797406	286308	16128
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym:				
77	ogółem	8,10	7,46	5,17
78	użytków rolnych.....	7,09	6,61	4,51
79	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	6,92	6,44	4,34

w liczbach

Gospodarstwa prowadzące uprawę:				
80	zbóż.....	1293589	537668	19211
81	strączkowych jadalnych.....	28990	12767	1297
82	ziemniaków.....	747376	257661	10692
83	roślin przemysłowych.....	132605	67410	1105
84	warzyw gruntowych.....	109988	31684	18684
85	warzyw pod osłonami.....	12395	114	10108
86	truskawek.....	56293	12381	4962

w

Powierzchnia uprawy:				
87	zbóż.....	6902674	2772821	58993
88	strączkowych jadalnych.....	40956	24475	1199
89	ziemniaków.....	371917	166861	4756
90	roślin przemysłowych.....	846461	553008	4730
91	warzyw gruntowych.....	132266	48183	42110
92	warzyw pod osłonami.....	4740	8	4515
93	truskawek.....	33366	8945	6732

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

i powierzchnia zasiewów (dok.)

hektarach

27919	237177	40191	34966	110332	245292	54395	75
23875	113318	51254	26658	63317	171114	45434	76
4,92	15,17	6,48	6,39	10,24	8,91	2,13	77
4,29	13,26	5,62	5,59	8,92	7,84	1,29	78
4,13	13,05	5,34	5,44	8,78	7,71	1,13	79

bezwzględnych

13996	141343	52370	58040	124908	346053	-	80
273	679	511	3486	1124	8852	-	81
4883	78071	18918	42520	85341	249290	-	82
484	6614	3958	5374	8086	39574	-	83
1802	2965	1699	22719	3797	26639	-	84
26	31	28	1485	28	575	-	85
2349	2223	693	12002	3226	18457	-	86

hektarach

26303	792658	431644	191074	693387	1935793	-	87
216	637	758	3167	780	9725	-	88
1112	27287	6761	19901	32362	112877	-	89
1563	23654	30856	19568	22770	190312	-	90
829	943	1096	23585	914	14606	-	91
1	1	5	159	1	49	-	92
1129	575	250	8530	762	6442	-	93

**TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych

Zwierzęta
w liczbach

Gospodarstwa utrzymujące:				
94	bydło.....	524674	20705	2547
95	w tym krowy.....	453183	12701	1935
96	trzodę chlewną	397094	38718	1940
97	w tym lochy.....	251426	19317	1165
98	owce	12681	815	82
99	kozy	27732	1587	191
100	drób kurzy.....	771809	156635	6829
101	w tym kury nioski.....	671288	133087	5637
102	konie.....	100985	3649	610

w

Pogłowie:				
103	bydła.....	5418621	94646	11614
104	w tym krów.....	2510045	26436	4432
105	trzody chlewnej.....	13132912	410981	26516
106	w tym loch.....	1228137	47698	3744
107	owiec.....	245836	15225	1338
108	kóz.....	114711	3998	656
109	drobiu kurzego.....	139584874	3292984	165998
110	w tym kur niosek.....	43383400	2313057	111802
111	koni.....	254534	9471	1544

Ciągniki
w liczbach

Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika:				
112	ogółem.....	1011938	303987	21756
113	do 15 kW	43819	15147	1346

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

gospodarskie
bezwzględnych

1037	163303	7413	9881	119441	200348	-	94
857	155733	4669	7318	105678	164292	-	95
761	27797	39330	11832	96068	180649	-	96
235	14876	27936	5815	68564	113518	-	97
84	5265	473	296	2250	3416	-	98
173	6994	1211	825	6536	10216	-	99
7438	88291	83532	34604	107848	286632	-	100
5722	78744	71752	28229	97250	250866	-	101
371	34264	1304	1740	22895	36152	-	102

sztukach

2559	3209961	45245	33908	930316	1090372	-	103
1202	1715517	10670	11452	341162	399174	-	104
3988	247263	5696385	109145	2753080	3885554	-	105
456	29880	436912	13735	278841	416872	-	106
1497	128611	3573	5808	29298	60486	-	107
596	50915	2840	2303	22326	31077	-	108
148812	1851205	121303312	862493	3387375	8572695	-	109
95020	1401672	30957662	570024	2377581	5556582	-	110
916	116794	3377	3253	47004	72175	-	111

rolnicze
bezwzględnych

37719	149774	49881	44026	112426	283646	8722	112
1624	4547	2623	2258	3698	11441	1136	113

**TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych
Ciągniki <i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa posiadające ciągniki o mocy silnika (dok.):				
114	15 – 25 kW	473772	132013	10218
115	25 – 40	409639	108718	8443
116	40 – 60	244796	66508	5059
117	60 – 100.....	112471	32571	1961
118	100 kW i więcej.....	21619	10230	309
<i>w</i>				
Liczba ciągników o mocy silnika:				
119	ogółem.....	1443590	400285	30627
120	do 15 kW	46938	16131	1547
121	15 – 25	498298	138368	11038
122	25 – 40	453781	117573	9482
123	40 – 60	282500	75186	5888
124	60 – 100.....	134414	39300	2292
125	100 kW i więcej.....	27659	13728	380
Nawożenie <i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe:				
126	ogółem.....	1252521	484707	30137
Gospodarstwa stosujące nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego:				
127	ogółem.....	880184	187795	11659
<i>w</i>				
Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:				
128	ogółem.....	114,5	120,5	122,9

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

rolnicze (dok.)*bezwzględnych*

18755	68773	21027	22692	57176	139029	4090	114
16524	69958	20964	16026	50791	115745	2471	115
6248	54045	13860	7954	27748	62295	1079	116
916	30551	8533	2472	10678	24526	263	117
166	3038	1881	458	1253	4238	46	118

sztukach

51038	263442	77068	56301	166206	388926	9697	119
1802	4846	2817	2449	3956	12193	1198	120
20420	72369	22059	23945	60058	145733	4309	121
20225	79470	23456	17607	56669	126679	2620	122
7306	65592	16095	8905	31884	70454	1190	123
1080	37579	10276	2801	12170	28591	325	124
206	3586	2365	593	1468	5276	57	125

bezwzględnych

43265	134495	55794	58292	116216	320836	8778	126
8332	160296	51788	31832	123241	299751	5491	127

kilogramach

73,3	113,0	138,0	101,0	109,2	114,2	7,9	128
------	-------	-------	-------	-------	-------	-----	-----

**TABL. 12. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)**

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych

**Dochody gospodarstw domowych
w liczbach**

Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu:				
129	prowadzenia działalności pozarolniczej	372487	172558	10104
130	pracy najemnej.....	899598	388879	17768
131	emerytury lub renty	624491	232822	11721
132	innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą i rentą.....	129832	50972	2630
Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów:				
133	z działalności rolniczej.....	521088	132857	18251
134	z działalności rolniczej i pracy najemnej.....	12687	3430	272
135	z pracy najemnej.....	585970	282056	10517
136	z pracy najemnej i działalności rolniczej.....	37078	13399	645
137	z działalności pozarolniczej.....	179608	96937	4847
138	z emerytury i renty.....	371766	151340	6545
139	z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą.....	59384	27997	1291
140	pozostałe.....	119307	43634	3322
Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego:				
141	ogółem.....	723573	249607	10081
Pracujący w w tysiącach				
Liczba pełnozatrudnionych ^{b)}:				
142	ogółem.....	2052,6	582,1	70,7

b) Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych oraz pomocą

ROLNICZĄ WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (dok.)

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	

z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

bezwzględnych

16571	28583	18875	14918	18457	63279	29142	129
37773	61298	47858	37827	57781	186460	63955	130
24856	48599	45405	26759	43692	143357	47280	131
4833	12492	7263	5468	9297	27172	9706	132
21802	105852	26022	20274	61381	131867	2781	133
466	1566	503	602	1745	4066	38	134
25946	27895	30176	24093	27750	105801	51736	135
1266	2856	1751	1804	3480	10798	1080	136
8299	9520	7223	7173	5846	24291	15473	138
16481	21102	30760	15587	18230	74377	37345	137
2609	3275	3488	2291	2421	9379	6633	139
4772	11648	5930	5409	10663	29883	4046	140
25795	56783	57413	32826	57534	198866	34668	141

w gospodarstwie rolnym

AWU

85,5	313,2	111,4	91,2	220,2	538,5	39,8	142
------	-------	-------	------	-------	-------	------	-----

sąsiedzką .

TABL. 13. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI I REGIONÓW

Regiony	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	

Liczba gospodarstw

Polska.....	2277613	2276693	2273284	920
Centralny.....	445625	445496	445132	129
Południowy.....	446803	446721	446475	82
Wschodni.....	764625	764411	764097	214
Północno-Zachodni.....	253700	253473	252332	227
Południowo-Zachodni.....	152171	152078	151379	93
Północny.....	214688	214513	213868	175

Liczba gospodarstw prowadzących działalność rolniczą

Polska.....	1891065	1890237	1886888	828
Centralny.....	391485	391367	391021	118
Południowy.....	324072	324002	323765	70
Wschodni.....	664008	663809	663499	199
Północno-Zachodni.....	213387	213187	212058	200
Południowo-Zachodni.....	120816	120734	120042	82
Północny.....	177298	177139	176504	159

Liczba gospodarstw prowadzących działalność gospodarczą inną niż rolnicza

Polska.....	54729	54614	54018	115
Centralny.....	10401	10382	10322	19
Południowy.....	10502	10487	10437	15
Wschodni.....	14041	14013	13939	28
Północno-Zachodni.....	8124	8097	7906	27
Południowo-Zachodni.....	3861	3849	3746	12
Północny.....	7800	7786	7668	14

TABL. 13. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI WŁASNOŚCI I REGIONÓW (cd.)

Regiony	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	

Liczba gospodarstw, w których kierujący posiada wykształcenie rolnicze

Polska.....	776026	775511	773146	515
Centralny.....	174825	174745	174539	80
Południowy.....	103267	103223	103091	44
Wschodni.....	244349	244233	244042	116
Północno-Zachodni.....	108429	108301	107451	128
Południowo-Zachodni.....	53655	53603	53080	52
Północny.....	91502	91407	90944	95

Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą
w hektarach

Polska.....	7,95	7,75	7,09	450,89
Centralny.....	7,51	7,45	7,36	195,43
Południowy.....	3,19	3,15	3,04	196,42
Wschodni.....	5,47	5,42	5,33	191,75
Północno-Zachodni.....	14,69	13,93	11,52	827,34
Południowo-Zachodni.....	11,96	11,60	9,27	548,75
Północny.....	16,02	15,53	13,75	552,82

Obsada zwierząt gospodarskich w sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych

Polska.....	67,4	69,3	69,0	17,4
Centralny.....	78,6	79,6	79,1	16,3
Południowy.....	59,2	59,5	57,1	30,3
Wschodni.....	59,4	60,1	60,2	13,7
Północno-Zachodni.....	83,6	87,8	85,3	21,9
Południowo-Zachodni.....	36,7	37,3	39,9	25,5
Północny.....	67,0	70,6	72,3	9,6

TABL. 13. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI WŁASNOŚCI I REGIONÓW (dok.)

Regiony	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	

Liczba ciągników na 100 gospodarstw
w sztukach

Polska.....	64,4	64,2	63,5	524,3
Centralny.....	76,3	76,2	76,0	496,9
Południowy.....	37,7	37,6	37,5	475,6
Wschodni.....	61,2	61,1	61,0	340,7
Północno-Zachodni.....	80,7	80,2	78,1	685,5
Południowo-Zachodni.....	63,8	63,5	61,0	676,3
Północny.....	87,5	87,2	85,4	502,3

Liczba pełnozatrudnionych^{a)}
w AWU

Polska.....	2101,3	2089,4	2052,6	12,0
Centralny.....	469,9	468,3	466,2	1,6
Południowy.....	312,0	310,8	308,3	1,2
Wschodni.....	703,2	701,5	698,8	1,7
Północno-Zachodni.....	122,9	121,5	113,6	1,4
Południowo-Zachodni.....	265,9	261,8	247,5	4,2
Północny.....	227,5	225,5	218,1	2,0

Średnia wielkość ekonomiczna gospodarstwa prowadzącego działalność rolniczą
w tys. euro

Polska.....	10,1	10,0	9,2	299,5
Centralny.....	11,0	10,9	10,8	194,6
Południowy.....	4,3	4,2	4,0	170,9
Wschodni.....	6,2	6,2	6,1	102,2
Północno-Zachodni.....	20,7	20,2	16,7	524,2
Południowo-Zachodni.....	12,4	12,1	9,8	469,4
Północny.....	19,4	19,2	17,2	310,6

a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzką.

TABL. 14. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI I WOJEWÓDZTW

Województwa	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	

w liczbach bezwzględnych

Ogółem

Polska.....	2277613	2276693	2273284	920
Dolnośląskie.....	107344	107271	106791	73
Kujawsko-pomorskie.....	88605	88548	88285	57
Lubelskie.....	257250	257184	257061	66
Lubuskie.....	42972	42927	42718	45
Łódzkie.....	168098	168044	167929	54
Małopolskie.....	283513	283456	283335	57
Mazowieckie.....	277528	277453	277204	75
Opolskie.....	44828	44808	44589	20
Podkarpackie.....	261436	261368	261262	68
Podlaskie.....	104020	103969	103916	51
Pomorskie.....	60933	60880	60686	53
Śląskie.....	163290	163265	163140	25
Świętokrzyskie.....	141919	141890	141858	29
Warmińsko-mazurskie.....	65150	65085	64897	65
Wielkopolskie.....	162672	162561	162041	111
Zachodniopomorskie.....	48056	47985	47573	71

w tym prowadzące działalność rolniczą

Polska.....	1891065	1890237	1886888	828
Dolnośląskie.....	83997	83933	83458	64
Kujawsko-pomorskie.....	77905	77855	77595	50
Lubelskie.....	233559	233493	233372	66
Lubuskie.....	30853	30812	30605	41
Łódzkie.....	143521	143469	143359	52
Małopolskie.....	221377	221328	221211	49
Mazowieckie.....	247963	247897	247661	66
Opolskie.....	36820	36802	36585	18
Podkarpackie.....	223295	223229	223123	66
Podlaskie.....	92291	92247	92195	44
Pomorskie.....	47149	47103	46912	46
Śląskie.....	102694	102673	102553	21
Świętokrzyskie.....	114863	114840	114809	23
Warmińsko-mazurskie.....	52245	52182	51998	63
Wielkopolskie.....	144201	144095	143579	106
Zachodniopomorskie.....	38333	38280	37874	53

TABL. 15. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA OGÓLNEGO OSOBY KIERUJĄCEJ I WOJEWÓDZTW

Województwa	Ogółem	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne						
		wyższe	po- licealne	średnie zawo- dowe	średnie ogólno- kształ- cące	zasad- nicze zawodo- we	gimna- zjalne, podsta- wowe	podstawa- we nieukoń- czone i bez wykształ- cenia szkolnego

w liczbach bezwzględnych

Ogółem

Polska.....	1891065	195245	27010	453807	115035	729826	330463	39681
Dolnośląskie.....	83997	10174	1248	23916	6110	29962	11088	1499
Kujawsko-pomorskie...	77905	7515	803	18642	3573	33341	13277	755
Lubelskie.....	233559	26175	4401	60557	14065	81157	41937	5266
Lubuskie.....	30853	3632	445	8745	1952	10648	4716	714
Łódzkie.....	143521	13391	1743	32667	8533	56685	27880	2623
Małopolskie.....	221377	18016	3137	46610	13226	92990	41559	5840
Mazowieckie.....	247963	27886	3323	58861	15177	96615	41158	4945
Opolskie.....	36820	3348	579	9016	1823	16957	4610	488
Podkarpackie.....	223295	20997	3804	50764	15630	81831	43500	6770
Podlaskie.....	92291	10720	1484	23496	5772	29499	19488	1832
Pomorskie.....	47149	5487	476	10076	2965	19447	7822	877
Śląskie.....	102694	11300	1315	25918	6945	42248	13268	1700
Świętokrzyskie.....	114863	11160	1761	25949	7325	43309	22223	3135
Warmińsko-mazurskie.	52245	6422	746	12491	2900	17564	11235	887
Wielkopolskie.....	144201	13187	1221	36263	6315	65180	20612	1422
Zachodniopomorskie....	38333	5835	525	9837	2722	12393	6091	929

w tym gospodarstwa indywidualne

Polska.....	1886888	192757	26950	452638	114863	729585	330422	39675
Dolnośląskie.....	83458	9885	1237	23724	6095	29933	11085	1499
Kujawsko-pomorskie...	77595	7355	798	18547	3547	33321	13275	753
Lubelskie.....	233372	26058	4401	60510	14058	81145	41933	5266
Lubuskie.....	30605	3495	439	8680	1934	10628	4714	714
Łódzkie.....	143359	13299	1742	32613	8530	56676	27877	2623
Małopolskie.....	221211	17908	3136	46580	13217	92973	41558	5840
Mazowieckie.....	247661	27703	3319	58794	15159	96590	41153	4945
Opolskie.....	36585	3213	574	8940	1815	16947	4609	488
Podkarpackie.....	223123	20889	3800	50719	15626	81822	43498	6770
Podlaskie.....	92195	10653	1480	23478	5769	29495	19488	1832
Pomorskie.....	46912	5329	475	10018	2956	19437	7821	877
Śląskie.....	102553	11232	1313	25866	6939	42237	13266	1700
Świętokrzyskie.....	114809	11121	1761	25939	7324	43305	22223	3135
Warmińsko-mazurskie.	51998	6255	744	12442	2888	17551	11233	885
Wielkopolskie.....	143579	12828	1211	36066	6294	65150	20608	1421
Zachodniopomorskie....	37874	5534	521	9723	2710	12375	6082	928

TABL. 16. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ROLNICZEGO OSOBY KIERUJĄCEJ I WOJEWÓDZTWA

Województwa	Ogółem	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze					Gospodarstwa, w których osoba kierująca nie posiada wykształcenia rolniczego
		wyższe	policealne	średnie zawodowe	zasadnicze zawodowe	kurs rolniczy	

w liczbach bezwzględnych

Ogółem

Polska.....	1891065	37020	3968	158119	205067	371853	1115039
Dolnośląskie.....	83997	1970	259	7938	7041	19028	47761
Kujawsko-pomorskie...	77905	2219	180	10730	16145	14368	34263
Lubelskie.....	233559	5481	508	19117	18898	51468	138087
Lubuskie.....	30853	857	82	3398	2786	5528	18202
Łódzkie.....	143521	2413	319	12590	19878	29809	78512
Małopolskie.....	221377	2267	214	10324	17804	40921	149848
Mazowieckie.....	247963	5399	609	21726	36108	45974	138147
Opolskie.....	36820	737	182	4057	4074	8369	19400
Podkarpackie.....	223295	2206	255	10378	12298	41866	156292
Podlaskie.....	92291	2097	302	10667	12423	18581	48221
Pomorskie.....	47149	1288	141	4839	8139	9309	23433
Śląskie.....	102694	1033	144	5265	6541	18754	70957
Świętokrzyskie.....	114863	1295	241	6946	7013	22309	77059
Warmińsko-mazurskie.	52245	1768	111	5688	5944	10635	28100
Wielkopolskie.....	144201	4192	345	20067	26350	27100	66147
Zachodniopomorskie....	38333	1798	76	4390	3626	7834	20609

w tym gospodarstwa indywidualne

Polska.....	1886888	35477	3936	157274	204939	371521	1113742
Dolnośląskie.....	83458	1801	251	7818	7022	18974	47592
Kujawsko-pomorskie...	77595	2099	178	10662	16136	14335	34185
Lubelskie.....	233372	5409	508	19091	18892	51451	138021
Lubuskie.....	30605	780	79	3355	2775	5503	18113
Łódzkie.....	143359	2366	318	12552	19873	29793	78457
Małopolskie.....	221211	2223	214	10301	17797	40911	149766
Mazowieckie.....	247661	5307	607	21676	36097	45950	138024
Opolskie.....	36585	621	177	3995	4062	8359	19370
Podkarpackie.....	223123	2159	253	10357	12295	41843	156216
Podlaskie.....	92195	2059	301	10653	12422	18572	48188
Pomorskie.....	46912	1181	141	4796	8132	9296	23366
Śląskie.....	102553	991	143	5234	6536	18741	70908
Świętokrzyskie.....	114809	1281	240	6937	7013	22306	77032
Warmińsko-mazurskie.	51998	1674	110	5658	5939	10609	28009
Wielkopolskie.....	143579	3936	341	19904	26333	27069	65996
Zachodniopomorskie....	37874	1590	75	4286	3616	7809	20498

TABL. 17. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG LAT PROWADZENIA GOSPODARSTWA PRZEZ OSOBĘ KIERUJĄCĄ I WOJEWÓDZTW

Województwa	Ogółem	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres				
		do 1 roku	2 - 5	6 - 10	11 - 20	21 lat i więcej

w liczbach bezwzględnych

Ogółem

Polska.....	1891065	39030	221870	327393	615387	687385
Dolnośląskie.....	83997	1736	10816	15700	24804	30941
Kujawsko-pomorskie.....	77905	1672	9481	12138	24782	29833
Lubelskie.....	233559	4205	26065	40229	83294	79765
Lubuskie.....	30853	876	3927	5919	8597	11534
Łódzkie.....	143521	2943	16684	24869	48035	50990
Małopolskie.....	221377	4947	24541	37199	70897	83793
Mazowieckie.....	247963	4582	28653	43012	86786	84931
Opolskie.....	36820	799	3971	5928	11710	14411
Podkarpackie.....	223295	4860	26789	39611	67028	85007
Podlaskie.....	92291	1594	10505	17550	32980	29664
Pomorskie.....	47149	822	5847	8475	14286	17718
Śląskie.....	102694	2483	12310	16460	30316	41126
Świętokrzyskie.....	114863	2293	12490	19595	37960	42524
Warmińsko-mazurskie....	52245	974	6744	9969	16350	18208
Wielkopolskie.....	144201	3399	17219	22797	45938	54848
Zachodniopomorskie.....	38333	846	5828	7943	11623	12092

w tym gospodarstwa indywidualne

Polska.....	1886888	38711	221000	326538	614110	686529
Dolnośląskie.....	83458	1675	10715	15603	24623	30842
Kujawsko-pomorskie.....	77595	1643	9421	12067	24686	29779
Lubelskie.....	233372	4193	26024	40176	83248	79730
Lubuskie.....	30605	856	3855	5861	8534	11499
Łódzkie.....	143359	2929	16656	24829	47989	50956
Małopolskie.....	221211	4938	24510	37161	70843	83759
Mazowieckie.....	247661	4561	28568	42949	86701	84883
Opolskie.....	36585	788	3945	5891	11632	14328
Podkarpackie.....	223123	4847	26752	39576	66975	84973
Podlaskie.....	92195	1590	10489	17523	32952	29643
Pomorskie.....	46912	808	5804	8434	14205	17660
Śląskie.....	102553	2478	12287	16435	30262	41092
Świętokrzyskie.....	114809	2289	12476	19586	37949	42508
Warmińsko-mazurskie....	51998	942	6685	9927	16280	18164
Wielkopolskie.....	143579	3353	17099	22681	45755	54691
Zachodniopomorskie.....	37874	822	5714	7840	11475	12022

**TABL. 18. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ
WEDŁUG OSOBY KIERUJĄCEJ I WOJEWÓDZTW**

Województwa	Ogółem	Gospodarstwa, w których osobą kierującą jest			
		użytkownik	pozostali członkowie rodzinnej siły roboczej		osoba spoza rodziny (kierujący pracownik najemny)
			współmałżonek użytkownika	inny członek rodziny użytkownika	

w liczbach bezwzględnych

Polska.....	1886888	1798410	53330	30506	4643
Dolnośląskie.....	83458	79430	2508	1315	204
Kujawsko-pomorskie.....	77595	75397	1472	566	159
Lubelskie.....	233372	222796	6578	3544	453
Lubuskie.....	30605	29372	733	397	104
Łódzkie.....	143359	136914	4233	1937	275
Małopolskie.....	221211	209699	6737	4379	396
Mazowieckie.....	247661	238155	6274	2634	598
Opolskie.....	36585	35039	890	594	62
Podkarpackie.....	223123	207610	8326	6752	435
Podlaskie.....	92195	89384	1575	1041	196
Pomorskie.....	46912	44865	1140	520	387
Śląskie.....	102553	96096	3806	2154	498
Świętokrzyskie.....	114809	109181	3481	1857	291
Warmińsko-mazurskie.....	51998	50384	1015	441	158
Wielkopolskie.....	143579	138159	3449	1688	283
Zachodniopomorskie.....	37874	35929	1113	687	145

w odsetkach

Polska.....	100,0	95,3	2,8	1,6	0,2
Dolnośląskie.....	100,0	95,2	3,0	1,6	0,2
Kujawsko-pomorskie.....	100,0	97,2	1,9	0,7	0,2
Lubelskie.....	100,0	95,5	2,8	1,5	0,2
Lubuskie.....	100,0	96,0	2,4	1,3	0,3
Łódzkie.....	100,0	95,5	3,0	1,4	0,2
Małopolskie.....	100,0	94,8	3,0	2,0	0,2
Mazowieckie.....	100,0	96,2	2,5	1,1	0,2
Opolskie.....	100,0	95,8	2,4	1,6	0,2
Podkarpackie.....	100,0	93,0	3,7	3,0	0,2
Podlaskie.....	100,0	97,0	1,7	1,1	0,2
Pomorskie.....	100,0	95,6	2,4	1,1	0,8
Śląskie.....	100,0	93,7	3,7	2,1	0,5
Świętokrzyskie.....	100,0	95,1	3,0	1,6	0,3
Warmińsko-mazurskie.....	100,0	96,9	2,0	0,8	0,3
Wielkopolskie.....	100,0	96,2	2,4	1,2	0,2
Zachodniopomorskie.....	100,0	94,9	2,9	1,8	0,4

TABL. 19. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ I INNĄ NIŻ

Lp.	Województwa	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3

Ogółem

1	Polska.....	54729	5789	48940	6214	5271
2	Dolnośląskie.....	2326	304	2022	251	206
3	Kujawsko-pomorskie.....	2781	159	2622	192	188
4	Lubelskie.....	4803	311	4492	472	418
5	Lubuskie.....	1051	117	934	94	75
6	Łódzkie.....	3952	214	3738	319	287
7	Małopolskie.....	7630	1156	6474	1508	1253
8	Mazowieckie.....	6449	422	6027	443	550
9	Opolskie.....	1535	124	1411	134	117
10	Podkarpackie.....	4813	1039	3774	924	656
11	Podlaskie.....	2236	183	2053	126	136
12	Pomorskie.....	2548	137	2411	213	164
13	Śląskie.....	2872	593	2279	505	353
14	Świętokrzyskie.....	2188	176	2012	247	239
15	Warmińsko-mazurskie.....	2471	197	2274	180	156
16	Wielkopolskie.....	5168	459	4709	451	355
17	Zachodniopomorskie.....	1905	197	1708	155	118

w tym gospodarstwa

18	Polska.....	54018	5772	48246	6208	5257
19	Dolnośląskie.....	2246	303	1943	251	204
20	Kujawsko-pomorskie.....	2708	157	2551	192	187
21	Lubelskie.....	4760	310	4450	470	418
22	Lubuskie.....	1009	116	893	94	75
23	Łódzkie.....	3926	212	3714	319	284
24	Małopolskie.....	7594	1155	6439	1506	1251
25	Mazowieckie.....	6396	420	5976	443	549
26	Opolskie.....	1500	124	1376	134	117
27	Podkarpackie.....	4774	1039	3735	924	656
28	Podlaskie.....	2225	183	2042	126	136
29	Pomorskie.....	2524	136	2388	213	164
30	Śląskie.....	2843	592	2251	505	352
31	Świętokrzyskie.....	2179	176	2003	247	239
32	Warmińsko-mazurskie.....	2436	196	2240	179	156
33	Wielkopolskie.....	5055	456	4599	450	351
34	Zachodniopomorskie.....	1842	196	1646	155	118

ROLNICZA WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I WOJEWÓDZTW

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	
bezwzględnych								

8158	11641	5867	3058	3120	2314	1681	1616	1
281	407	206	130	138	122	123	158	2
308	590	388	216	252	232	130	126	3
730	1299	602	306	283	187	113	82	4
98	164	103	72	78	78	85	87	5
581	1199	557	277	239	144	78	57	6
1730	1359	312	102	81	46	48	35	7
918	1757	934	445	433	264	176	107	8
232	332	194	106	96	78	46	76	9
821	765	223	96	97	71	57	64	10
277	431	350	226	245	154	67	41	11
292	563	379	209	218	164	94	115	12
419	487	175	99	79	60	54	48	13
479	544	224	89	69	65	37	19	14
230	395	321	200	250	208	193	141	15
563	1075	700	381	392	296	249	247	16
199	274	199	104	170	145	131	213	17

indywidualne

8139	11600	5839	3030	3096	2262	1610	1205	18
278	401	204	127	133	116	117	112	19
305	586	388	214	252	226	127	74	20
728	1296	600	304	281	183	110	60	21
96	160	101	69	76	76	82	64	22
581	1195	557	276	239	139	75	49	23
1729	1356	310	99	80	43	41	24	24
917	1753	930	443	430	260	165	86	25
232	332	192	105	96	76	46	46	26
817	763	220	93	94	70	51	47	27
277	430	350	226	242	154	65	36	28
292	563	378	207	218	162	91	100	29
416	486	173	98	78	60	50	33	30
479	542	223	89	68	65	36	15	31
230	392	318	198	250	205	190	122	32
563	1072	698	378	390	290	239	168	33
199	273	197	104	169	137	125	169	34

TABL. 20. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH OGÓŁEM

Lp.	Województwa <i>l</i> - liczba gospodarstw <i>p</i> - powierzchnia użytków rolnych w ha	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3
1	Polska..... <i>l</i>	2277613	715008	1562605	342270	230816
2		15502975	256351	15246624	500380	564950
3	Dolnośląskie.....	107344	43882	63462	14171	8787
4		967524	13852	953672	20702	21368
5	Kujawsko-pomorskie.....	88605	20691	67914	8290	5736
6		1087295	6167	1081128	12132	13920
7	Lubelskie.....	257250	67376	189874	34193	27027
8		1416614	24558	1392057	50522	66610
9	Lubuskie.....	42972	19456	23516	5551	3307
10		450993	6091	444902	8095	8025
11	Łódzkie.....	168098	33650	134448	21679	17154
12		1004448	10993	993455	32098	42078
13	Małopolskie.....	283513	121238	162275	62786	37893
14		663518	46813	616704	91314	92584
15	Mazowieckie.....	277528	39870	237658	37309	30021
16		2016840	16277	2000563	55069	73728
17	Opolskie.....	44828	16349	28479	5293	3629
18		518752	4547	514205	7772	8911
19	Podkarpackie.....	261436	116264	145172	53471	32828
20		693081	47936	645144	77763	80301
21	Podlaskie.....	104020	18007	86013	8106	7060
22		1070353	5881	1064472	11914	17339
23	Pomorskie.....	60933	18093	42840	6296	4341
24		807540	5024	802516	9227	10557
25	Śląskie.....	163290	85663	77627	31034	15195
26		454596	30495	424101	44546	36859
27	Świętokrzyskie.....	141919	38789	103130	24482	18325
28		550560	15914	534646	35889	45238
29	Warmińsko-mazurskie.....	65150	20747	44403	5533	3618
30		1055675	5393	1050281	8098	8792
31	Wielkopolskie.....	162672	38779	123893	18720	12285
32		1789875	11336	1778539	27354	29920
33	Zachodniopomorskie.....	48056	16155	31901	5356	3610
34		955313	5073	950240	7886	8721

I WOJEWÓDZTW

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	
288705	351742	152343	72302	61281	35996	17208	9942	1
1123503	2503068	1849496	1244552	1478839	1357489	1170022	3454325	2
10084	13594	6156	2960	2783	2135	1569	1223	3
39078	98081	74639	50976	67451	81990	108575	390813	4
7795	16506	10721	6379	6114	3983	1662	728	5
30627	121991	131627	109887	148527	150765	110873	250780	6
41322	52787	18107	7026	5233	2724	1053	402	7
162270	372786	218122	120650	125774	102236	70404	102683	8
3410	4319	2234	1191	1188	890	781	645	9
13199	31190	27200	20523	28765	34275	54724	218905	10
27120	41060	15307	5920	3941	1609	454	204	11
106975	292743	183985	101608	94216	59608	30526	49618	12
35905	19879	3330	1018	734	366	218	146	13
136918	132119	39567	17479	17705	13966	15134	59918	14
44720	67615	29127	12860	9657	4422	1369	558	15
175552	484262	352405	220886	231460	164450	89895	152857	16
4122	5851	3044	1832	1804	1491	885	528	17
15988	42340	36967	31658	43904	56886	59691	210088	18
32939	19506	3248	1081	860	568	399	272	19
126330	129580	38692	18639	20764	21764	27242	104069	20
10762	22006	15808	9090	8035	3914	939	293	21
42470	162641	193595	156658	193483	144386	60492	81495	22
5506	9527	6343	3507	3162	2118	1258	782	23
21489	70274	77801	60427	76372	80744	87343	308281	24
13930	10798	3091	1206	1001	717	397	258	25
53473	74355	37187	20726	24294	27510	26901	78252	26
25969	24629	5844	1862	1190	525	224	80	27
101149	169022	69879	31882	28659	19685	15244	17998	28
4510	7653	6841	4509	4971	3634	2067	1067	29
17513	56899	84587	77988	121066	137432	140979	396929	30
16512	30312	19366	9747	8401	4995	2255	1300	31
64706	223030	237094	167991	202602	188439	152677	484725	32
4099	5700	3776	2114	2207	1905	1678	1456	33
15765	41754	46149	36576	53796	73353	119322	546916	34

**TABL. 20. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE**

Lp.	Województwa <i>l</i> - liczba gospodarstw <i>p</i> - powierzchnia użytków rolnych w ha	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3
1	Polska..... <i>l</i>	2273284	714871	1558413	342189	230712
2		13660413	256324	13404089	500256	564695
3	Dolnośląskie.....	106791	43871	62920	14163	8777
4		755236	13849	741387	20690	21344
5	Kujawsko-pomorskie.....	88285	20679	67606	8286	5729
6		948162	6165	941997	12126	13904
7	Lubelskie.....	257061	67370	189691	34188	27021
8		1374777	24557	1350219	50514	66594
9	Lubuskie.....	42718	19450	23268	5550	3304
10		339618	6091	333528	8094	8017
11	Łódzkie.....	167929	33645	134284	21671	17144
12		983226	10991	972235	32084	42055
13	Małopolskie.....	283335	121230	162105	62771	37884
14		643128	46810	596318	91291	92563
15	Mazowieckie.....	277204	39855	237349	37303	30009
16		1952906	16270	1936636	55060	73698
17	Opolskie.....	44589	16343	28246	5291	3627
18		373386	4547	368839	7769	8905
19	Podkarpackie.....	261262	116260	145002	53471	32822
20		639083	47935	591148	77763	80286
21	Podlaskie.....	103916	18004	85912	8104	7058
22		1050769	5881	1044888	11910	17334
23	Pomorskie.....	60686	18085	42601	6293	4338
24		628881	5023	623858	9223	10550
25	Śląskie.....	163140	85652	77488	31028	15193
26		425800	30493	395307	44536	36854
27	Świętokrzyskie.....	141858	38789	103069	24481	18323
28		543481	15914	527567	35887	45234
29	Warmińsko-mazurskie.....	64897	20738	44159	5529	3616
30		873109	5392	867717	8092	8787
31	Wielkopolskie.....	162041	38757	123284	18706	12262
32		1496631	11334	1485297	27334	29862
33	Zachodniopomorskie.....	47573	16144	31429	5354	3605
34		632221	5071	627150	7884	8709

I WOJEWÓDZTW (dok.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	
288539	351462	152173	72162	61100	35737	16764	7575	1
1122852	2501041	1847423	1242121	1474371	1347510	1137378	1666443	2
10062	13548	6139	2944	2758	2107	1511	911	3
38992	97740	74440	50707	66824	80901	104430	185319	4
7783	16483	10710	6370	6102	3969	1637	537	5
30582	121832	131489	109729	148228	150176	108980	114952	6
41305	52775	18101	7022	5224	2709	1026	320	7
162201	372706	218045	120583	125535	101637	68282	64123	8
3405	4302	2222	1184	1173	871	758	499	9
13179	31056	27060	20403	28406	33504	53093	110715	10
27105	41037	15298	5913	3936	1595	433	152	11
106919	292585	183869	101484	94092	59091	29038	31018	12
35891	19860	3322	1007	721	351	196	102	13
136864	131991	39471	17290	17384	13430	13516	42518	14
44697	67582	29103	12841	9637	4390	1329	458	15
175462	484022	352098	220549	230963	163163	87056	94565	16
4122	5847	3042	1827	1800	1485	875	330	17
15988	42308	36939	31574	43802	56637	58946	65970	18
32932	19494	3233	1076	847	558	374	195	19
126302	129490	38518	18553	20460	21396	25342	53039	20
10757	21999	15804	9086	8024	3904	926	250	21
42450	162594	193544	156593	193210	144023	59577	63653	22
5505	9515	6335	3500	3157	2105	1239	614	23
21485	70180	77707	60312	76241	80271	85975	131915	24
13918	10793	3082	1201	993	706	380	194	25
53427	74313	37080	20632	24099	27064	25663	51638	26
25963	24626	5838	1859	1188	522	211	58	27
101126	169000	69800	31831	28613	19585	14315	12175	28
4506	7645	6834	4500	4961	3620	2036	912	29
17497	56832	84507	77833	120816	136917	138670	217766	30
16498	30270	19342	9724	8386	4967	2202	927	31
64651	222747	236799	167576	202235	187384	148551	198159	32
4090	5686	3768	2108	2193	1878	1631	1116	33
15730	41644	46057	36471	53463	72331	115945	228917	34

TABL. 21. ŚREDNIA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCI

Lp.	Województwa	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3

Ogółem

1	Polska.....	6,81	0,36	9,76	1,46	2,45
2	Dolnośląskie.....	9,01	0,32	15,03	1,46	2,43
3	Kujawsko-pomorskie.....	12,27	0,30	15,92	1,46	2,43
4	Lubelskie.....	5,51	0,36	7,33	1,48	2,46
5	Lubuskie.....	10,50	0,31	18,92	1,46	2,43
6	Łódzkie.....	5,98	0,33	7,39	1,48	2,45
7	Małopolskie.....	2,34	0,39	3,80	1,45	2,44
8	Mazowieckie.....	7,27	0,41	8,42	1,48	2,46
9	Opolskie.....	11,57	0,28	18,06	1,47	2,46
10	Podkarpackie.....	2,65	0,41	4,44	1,45	2,45
11	Podlaskie.....	10,29	0,33	12,38	1,47	2,46
12	Pomorskie.....	13,25	0,28	18,73	1,47	2,43
13	Śląskie.....	2,78	0,36	5,46	1,44	2,43
14	Świętokrzyskie.....	3,88	0,41	5,18	1,47	2,47
15	Warmińsko-mazurskie.....	16,20	0,26	23,65	1,46	2,43
16	Wielkopolskie.....	11,00	0,29	14,36	1,46	2,44
17	Zachodniopomorskie.....	19,88	0,31	29,79	1,47	2,42

w tym gospodarstwa

18	Polska.....	6,01	0,36	8,60	1,46	2,45
19	Dolnośląskie.....	7,07	0,32	11,78	1,46	2,43
20	Kujawsko-pomorskie.....	10,74	0,30	13,93	1,46	2,43
21	Lubelskie.....	5,35	0,36	7,12	1,48	2,46
22	Lubuskie.....	7,95	0,31	14,33	1,46	2,43
23	Łódzkie.....	5,86	0,33	7,24	1,48	2,45
24	Małopolskie.....	2,27	0,39	3,68	1,45	2,44
25	Mazowieckie.....	7,05	0,41	8,16	1,48	2,46
26	Opolskie.....	8,37	0,28	13,06	1,47	2,46
27	Podkarpackie.....	2,45	0,41	4,08	1,45	2,45
28	Podlaskie.....	10,11	0,33	12,16	1,47	2,46
29	Pomorskie.....	10,36	0,28	14,64	1,47	2,43
30	Śląskie.....	2,61	0,36	5,10	1,44	2,43
31	Świętokrzyskie.....	3,83	0,41	5,12	1,47	2,47
32	Warmińsko-mazurskie.....	13,45	0,26	19,65	1,46	2,43
33	Wielkopolskie.....	9,24	0,29	12,05	1,46	2,44
34	Zachodniopomorskie.....	13,29	0,31	19,95	1,47	2,42

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I WOJEWÓDZTW

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

hektarach

3,89	7,12	12,14	17,21	24,13	37,71	67,99	347,45	1
3,88	7,22	12,12	17,22	24,24	38,40	69,20	319,55	2
3,93	7,39	12,28	17,23	24,29	37,85	66,71	344,48	3
3,93	7,06	12,05	17,17	24,03	37,53	66,86	255,43	4
3,87	7,22	12,18	17,23	24,21	38,51	70,07	339,39	5
3,94	7,13	12,02	17,16	23,91	37,05	67,24	243,23	6
3,81	6,65	11,88	17,17	24,12	38,16	69,42	410,40	7
3,93	7,16	12,10	17,18	23,97	37,19	65,66	273,94	8
3,88	7,24	12,14	17,28	24,34	38,15	67,45	397,89	9
3,84	6,64	11,91	17,24	24,14	38,32	68,28	382,61	10
3,95	7,39	12,25	17,23	24,08	36,89	64,42	278,14	11
3,90	7,38	12,27	17,23	24,15	38,12	69,43	394,22	12
3,84	6,89	12,03	17,19	24,27	38,37	67,76	303,30	13
3,89	6,86	11,96	17,12	24,08	37,50	68,05	224,98	14
3,88	7,43	12,36	17,30	24,35	37,82	68,20	372,00	15
3,92	7,36	12,24	17,24	24,12	37,73	67,71	372,87	16
3,85	7,33	12,22	17,30	24,38	38,51	71,11	375,63	17

indywidualne

3,89	7,12	12,14	17,21	24,13	37,71	67,85	219,99	18
3,88	7,21	12,13	17,22	24,23	38,40	69,11	203,42	19
3,93	7,39	12,28	17,23	24,29	37,84	66,57	214,06	20
3,93	7,06	12,05	17,17	24,03	37,52	66,55	200,38	21
3,87	7,22	12,18	17,23	24,22	38,47	70,04	221,87	22
3,94	7,13	12,02	17,16	23,91	37,05	67,06	204,07	23
3,81	6,65	11,88	17,17	24,11	38,26	68,96	416,84	24
3,93	7,16	12,10	17,18	23,97	37,17	65,50	206,47	25
3,88	7,24	12,14	17,28	24,33	38,14	67,37	199,91	26
3,84	6,64	11,91	17,24	24,16	38,34	67,76	271,99	27
3,95	7,39	12,25	17,23	24,08	36,89	64,34	254,61	28
3,90	7,38	12,27	17,23	24,15	38,13	69,39	214,85	29
3,84	6,89	12,03	17,18	24,27	38,33	67,53	266,18	30
3,90	6,86	11,96	17,12	24,09	37,52	67,84	209,91	31
3,88	7,43	12,37	17,30	24,35	37,82	68,11	238,78	32
3,92	7,36	12,24	17,23	24,12	37,73	67,46	213,76	33
3,85	7,32	12,22	17,30	24,38	38,51	71,09	205,12	34

TABL. 22. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG OGÓLEM

Lp.	Województwa <i>l</i> - liczba gospodarstw <i>p</i> - powierzchnia użytków rolnych w ha	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3
1	Polska..... <i>l</i>	1891065	406793	1484272	300590	213300
2		15026225	185042	14841182	441364	522725
3	Dolnośląskie.....	83997	23552	60445	12754	8138
4		928651	10139	918511	18671	19803
5	Kujawsko-pomorskie.....	77905	10846	67059	7915	5552
6		1082783	4842	1077942	11600	13482
7	Lubelskie.....	233559	47735	185824	32168	26126
8		1401499	20295	1381204	47637	64423
9	Lubuskie.....	30853	9263	21590	4674	2898
10		441197	3880	437317	6854	7049
11	Łódzkie.....	143521	14365	129156	19021	15962
12		985670	7084	978587	28348	39205
13	Małopolskie.....	221377	70722	150655	55512	35305
14		626797	34397	592400	81087	86350
15	Mazowieckie.....	247963	22011	225952	32004	27315
16		1953415	11498	1941917	47466	67180
17	Opolskie.....	36820	8820	28000	5019	3514
18		516314	3466	512848	7386	8631
19	Podkarpackie.....	223295	85300	137995	49453	31189
20		647187	39711	607475	72098	76367
21	Podlaskie.....	92291	8658	83633	7120	6505
22		1060538	3942	1056596	10499	15979
23	Pomorskie.....	47149	6768	40381	5188	3828
24		752646	2958	749688	7656	9321
25	Śląskie.....	102694	40053	62641	21946	11853
26		406862	17196	389666	31724	28821
27	Świętokrzyskie.....	114863	19641	95222	20023	16521
28		524874	9782	515092	29587	40888
29	Warmińsko-mazurskie.....	52245	9153	43092	5028	3374
30		1004098	3508	1000590	7380	8204
31	Wielkopolskie.....	144201	21520	122681	18164	12035
32		1780787	8931	1771856	26572	29314
33	Zachodniopomorskie.....	38333	8387	29946	4601	3185
34		912908	3414	909494	6798	7709

GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I WOJEWÓDZTW

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	
276472	346321	151517	72019	61126	35903	17136	9888	1
1077391	2467389	1839710	1239680	1475126	1353888	1165190	3258720	2
9595	13259	6092	2929	2772	2129	1560	1217	3
37227	95836	73871	50450	67208	81775	107989	365682	4
7637	16410	10702	6367	6109	3982	1657	728	5
30026	121329	131399	109690	148409	150720	110508	250780	6
40568	52455	18078	7022	5230	2723	1053	401	7
159421	370569	217789	120582	125697	102196	70404	102486	8
3085	4095	2184	1175	1177	883	778	641	9
11958	29700	26592	20239	28490	34013	54500	217922	10
26206	40603	15256	5910	3936	1607	454	201	11
103488	289718	183386	101439	94104	59522	30526	48850	12
34502	19568	3302	1010	730	363	217	146	13
131734	130172	39255	17349	17598	13860	15078	59918	14
42446	66427	28995	12809	9642	4405	1360	549	15
166939	476495	350844	220000	231090	163788	89227	128887	16
4067	5831	3036	1830	1801	1491	883	528	17
15783	42202	36866	31626	43839	56886	59540	210088	18
31844	19128	3219	1075	857	567	394	269	19
122183	127181	38359	18532	20701	21729	26917	83408	20
10287	21720	15758	9078	8028	3907	937	293	21
40635	160733	193010	156449	193320	144105	60371	81495	22
5100	9248	6256	3477	3141	2111	1253	779	23
19946	68352	76764	59914	75880	80475	87042	264338	24
12031	10244	3037	1190	993	706	387	254	25
46396	70786	36555	20450	24103	27119	26223	77489	26
24744	24272	5816	1855	1184	515	215	77	27
96558	166770	69554	31759	28518	19295	14631	17532	28
4300	7444	6767	4475	4948	3627	2063	1066	29
16714	55440	83704	77398	120486	137132	140722	353411	30
16313	30171	19331	9737	8391	4990	2252	1297	31
63943	222096	236677	167813	202361	188225	152508	482348	32
3747	5446	3688	2080	2187	1897	1673	1442	33
14441	40011	45086	35990	53324	73047	119001	514086	34

**TABL. 22. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE**

Lp.	Województwa <i>l</i> - liczba gospodarstw <i>p</i> - powierzchnia użytków rolnych w ha	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3
1	Polska..... <i>l</i>	1886888	406661	1480227	300515	213201
2		13378975	185020	13193955	441249	522482
3	Dolnośląskie.....	83458	23543	59915	12746	8128
4		741415	10138	731278	18659	19779
5	Kujawsko-pomorskie.....	77595	10834	66761	7913	5546
6		943851	4839	939012	11598	13468
7	Lubelskie.....	233372	47729	185643	32163	26120
8		1359883	20294	1339588	47629	64408
9	Lubuskie.....	30605	9257	21348	4673	2895
10		330431	3880	326551	6853	7041
11	Łódzkie.....	143359	14362	128997	19013	15952
12		964821	7083	957738	28334	39182
13	Małopolskie.....	221211	70714	150497	55498	35297
14		606555	34393	572162	81065	86331
15	Mazowieckie.....	247661	21997	225664	31999	27305
16		1913331	11492	1901838	47459	67155
17	Opolskie.....	36585	8814	27771	5017	3512
18		371123	3466	367656	7383	8625
19	Podkarpackie.....	223123	85296	137827	49453	31183
20		613534	39710	573824	72098	76352
21	Podlaskie.....	92195	8655	83540	7118	6503
22		1041211	3942	1037270	10495	15974
23	Pomorskie.....	46912	6760	40152	5185	3825
24		618227	2957	615270	7652	9313
25	Śląskie.....	102553	40042	62511	21940	11852
26		378602	17194	361408	31715	28818
27	Świętokrzyskie.....	114809	19641	95168	20022	16519
28		518568	9782	508787	29586	40883
29	Warmińsko-mazurskie.....	51998	9144	42854	5024	3372
30		865139	3507	861632	7374	8199
31	Wielkopolskie.....	143579	21498	122081	18150	12012
32		1490018	8929	1481089	26551	29257
33	Zachodniopomorskie.....	37874	8376	29498	4601	3180
34		622265	3412	618852	6798	7697

GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I WOJEWÓDZTW (dok.)

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	
276317	346062	151358	71890	60953	35660	16712	7559	1
1076782	2465515	1837768	1237433	1470864	1344568	1133889	1663406	2
9574	13217	6076	2913	2747	2101	1503	910	3
37144	95522	73685	50181	66580	80686	103899	185142	4
7625	16387	10695	6359	6097	3969	1633	537	5
29980	121169	131313	109547	148110	150176	108700	114952	6
40551	52443	18072	7018	5222	2708	1026	320	7
159352	370489	217712	120515	125482	101596	68282	64123	8
3080	4079	2172	1168	1163	866	755	497	9
11938	29571	26452	20119	28156	33322	52869	110229	10
26191	40582	15247	5904	3931	1594	433	150	11
103432	289571	183270	101334	93980	59054	29038	30544	12
34493	19550	3294	1000	718	350	195	102	13
131699	130053	39158	17177	17305	13395	13461	42518	14
42424	66399	28971	12792	9624	4375	1320	455	15
166852	476296	350538	219697	230651	162591	86388	94211	16
4067	5828	3034	1826	1797	1485	875	330	17
15783	42179	36839	31557	43737	56637	58946	65970	18
31837	19116	3205	1070	844	557	369	193	19
122155	127091	38196	18446	20396	21361	25016	52712	20
10284	21713	15754	9075	8017	3900	926	250	21
40623	160686	192959	156401	193047	143855	59577	63653	22
5099	9236	6250	3470	3137	2098	1238	614	23
19942	68257	76691	59800	75777	80003	85920	131915	24
12020	10239	3029	1186	985	696	373	191	25
46353	70745	36460	20376	23908	26706	25159	51168	26
24738	24269	5810	1852	1182	512	206	58	27
96534	166748	69475	31708	28472	19196	14009	12175	28
4296	7438	6761	4467	4938	3614	2032	912	29
16698	55389	83635	77261	120235	136662	138413	217766	30
16299	30132	19308	9714	8377	4963	2199	927	31
63888	221834	236392	167397	202014	187214	148382	198159	32
3739	5434	3680	2076	2174	1872	1629	1113	33
14409	39914	44994	35917	53011	72115	115830	228168	34

TABL. 23. ŚREDNIA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCI ROLNYCH I WOJEWÓDZTW

Lp.	Województwa	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie	razem	1 - 2	2 - 3

Ogółem

1	Polska.....	7,95	0,45	10,00	1,47	2,45
2	Dolnośląskie.....	11,06	0,43	15,20	1,46	2,43
3	Kujawsko-pomorskie.....	13,90	0,45	16,07	1,47	2,43
4	Lubelskie.....	6,00	0,43	7,43	1,48	2,47
5	Lubuskie.....	14,30	0,42	20,26	1,47	2,43
6	Łódzkie.....	6,87	0,49	7,58	1,49	2,46
7	Małopolskie.....	2,83	0,49	3,93	1,46	2,45
8	Mazowieckie.....	7,88	0,52	8,59	1,48	2,46
9	Opolskie.....	14,02	0,39	18,32	1,47	2,46
10	Podkarpackie.....	2,90	0,47	4,40	1,46	2,45
11	Podlaskie.....	11,49	0,46	12,63	1,47	2,46
12	Pomorskie.....	15,96	0,44	18,57	1,48	2,43
13	Śląskie.....	3,96	0,43	6,22	1,45	2,43
14	Świętokrzyskie.....	4,57	0,50	5,41	1,48	2,47
15	Warmińsko-mazurskie.....	19,22	0,38	23,22	1,47	2,43
16	Wielkopolskie.....	12,35	0,42	14,44	1,46	2,44
17	Zachodniopomorskie.....	23,82	0,41	30,37	1,48	2,42

w tym gospodarstwa

18	Polska.....	7,09	0,45	8,91	1,47	2,45
19	Dolnośląskie.....	8,88	0,43	12,21	1,46	2,43
20	Kujawsko-pomorskie.....	12,16	0,45	14,07	1,47	2,43
21	Lubelskie.....	5,83	0,43	7,22	1,48	2,47
22	Lubuskie.....	10,80	0,42	15,30	1,47	2,43
23	Łódzkie.....	6,73	0,49	7,42	1,49	2,46
24	Małopolskie.....	2,74	0,49	3,80	1,46	2,45
25	Mazowieckie.....	7,73	0,52	8,43	1,48	2,46
26	Opolskie.....	10,14	0,39	13,24	1,47	2,46
27	Podkarpackie.....	2,75	0,47	4,16	1,46	2,45
28	Podlaskie.....	11,29	0,46	12,42	1,47	2,46
29	Pomorskie.....	13,18	0,44	15,32	1,48	2,43
30	Śląskie.....	3,69	0,43	5,78	1,45	2,43
31	Świętokrzyskie.....	4,52	0,50	5,35	1,48	2,47
32	Warmińsko-mazurskie.....	16,64	0,38	20,11	1,47	2,43
33	Wielkopolskie.....	10,38	0,42	12,13	1,46	2,44
34	Zachodniopomorskie.....	16,43	0,41	20,98	1,48	2,42

PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

hektarach

3,90	7,12	12,14	17,21	24,13	37,71	68,00	329,56	1
3,88	7,23	12,13	17,22	24,25	38,41	69,22	300,48	2
3,93	7,39	12,28	17,23	24,29	37,85	66,69	344,48	3
3,93	7,06	12,05	17,17	24,03	37,53	66,86	255,58	4
3,88	7,25	12,18	17,22	24,21	38,52	70,05	339,97	5
3,95	7,14	12,02	17,16	23,91	37,04	67,24	243,03	6
3,82	6,65	11,89	17,18	24,11	38,18	69,48	410,40	7
3,93	7,17	12,10	17,18	23,97	37,18	65,61	234,77	8
3,88	7,24	12,14	17,28	24,34	38,15	67,43	397,89	9
3,84	6,65	11,92	17,24	24,16	38,32	68,32	310,07	10
3,95	7,40	12,25	17,23	24,08	36,88	64,43	278,14	11
3,91	7,39	12,27	17,23	24,16	38,12	69,47	339,33	12
3,86	6,91	12,04	17,18	24,27	38,41	67,76	305,07	13
3,90	6,87	11,96	17,12	24,09	37,47	68,05	227,69	14
3,89	7,45	12,37	17,30	24,35	37,81	68,21	331,53	15
3,92	7,36	12,24	17,23	24,12	37,72	67,72	371,90	16
3,85	7,35	12,23	17,30	24,38	38,51	71,13	356,51	17

indywidualne

3,90	7,12	12,14	17,21	24,13	37,71	67,85	220,06	18
3,88	7,23	12,13	17,23	24,24	38,40	69,13	203,45	19
3,93	7,39	12,28	17,23	24,29	37,84	66,56	214,06	20
3,93	7,06	12,05	17,17	24,03	37,52	66,55	200,38	21
3,88	7,25	12,18	17,23	24,21	38,48	70,03	221,79	22
3,95	7,14	12,02	17,16	23,91	37,05	67,06	203,63	23
3,82	6,65	11,89	17,18	24,10	38,27	69,03	416,84	24
3,93	7,17	12,10	17,17	23,97	37,16	65,45	207,06	25
3,88	7,24	12,14	17,28	24,34	38,14	67,37	199,91	26
3,84	6,65	11,92	17,24	24,17	38,35	67,79	273,12	27
3,95	7,40	12,25	17,23	24,08	36,89	64,34	254,61	28
3,91	7,39	12,27	17,23	24,16	38,13	69,40	214,85	29
3,86	6,91	12,04	17,18	24,27	38,37	67,45	267,90	30
3,90	6,87	11,96	17,12	24,09	37,49	68,00	209,91	31
3,89	7,45	12,37	17,30	24,35	37,81	68,12	238,78	32
3,92	7,36	12,24	17,23	24,12	37,72	67,48	213,76	33
3,85	7,35	12,23	17,30	24,38	38,52	71,10	205,00	34

TABL. 24. GOSPODARSTWA DOMOWE Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG DOCHODÓW I WOJEWÓDZTW

Województwa	Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu:			
	działalności pozarolniczej	pracy najemnej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania ^{a)}
<i>w liczbach bezwzględnych</i>				
Polska	372487	899598	624491	129832
Dolnośląskie.....	16803	41348	26225	4813
Kujawsko-pomorskie.....	14712	27560	15619	3839
Lubelskie.....	37738	111534	80072	17603
Lubuskie.....	7187	14073	10538	2315
Łódzkie.....	26229	70167	40687	8422
Małopolskie.....	48377	121233	94233	16222
Mazowieckie.....	47050	113482	57120	13722
Opolskie.....	8769	16597	10232	1675
Podkarpackie.....	47347	123402	108832	22407
Podlaskie.....	17406	34206	23579	6302
Pomorskie.....	9325	19696	11216	3631
Śląskie.....	24851	56292	42844	6513
Świętokrzyskie.....	21696	51939	40908	9754
Warmińsko-mazurskie.....	10187	19040	11552	3032
Wielkopolskie.....	25849	62301	40494	6862
Zachodniopomorskie.....	8962	16727	10340	2720
<i>w odsetkach</i>				
Polska	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie.....	4,5	4,6	4,2	3,7
Kujawsko-pomorskie.....	3,9	3,1	2,5	3,0
Lubelskie.....	10,1	12,4	12,8	13,6
Lubuskie.....	1,9	1,6	1,7	1,8
Łódzkie.....	7,0	7,8	6,5	6,5
Małopolskie.....	13,0	13,5	15,1	12,5
Mazowieckie.....	12,6	12,6	9,1	10,6
Opolskie.....	2,4	1,8	1,6	1,3
Podkarpackie.....	12,7	13,7	17,4	17,3
Podlaskie.....	4,7	3,8	3,8	4,9
Pomorskie.....	2,5	2,2	1,8	2,8
Śląskie.....	6,7	6,3	6,9	5,0
Świętokrzyskie.....	5,8	5,8	6,6	7,5
Warmińsko-mazurskie.....	2,7	2,1	1,8	2,3
Wielkopolskie.....	6,9	6,9	6,5	5,3
Zachodniopomorskie.....	2,4	1,9	1,7	2,1

a) Poza emeryturą i rentą.

TABL. 25. GOSPODARSTWA DOMOWE Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA DOCHODU I WOJEWÓDZTW

Województwa	Ogółem	Gospodarstwa domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z:							Gospodarstwa pozostałe
		działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej	pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania ^{a)}	

w liczbach bezwzględnych

Polska.....	1886888	521088	12687	585970	37078	179608	371766	59384	119307
Dolnośląskie.....	83458	18766	388	27967	1151	9654	17588	2971	4972
Kujawsko-pomorskie..	77595	40505	449	15424	806	6638	7630	1706	4436
Lubelskie.....	233372	66981	2105	71815	5441	16620	47490	6659	16261
Lubuskie.....	30605	6287	159	9617	452	3750	7419	1444	1478
Łódzkie.....	143359	46349	1168	45269	3180	13141	20942	3295	10016
Małopolskie.....	221211	29141	1362	81789	5727	24088	57977	6605	14523
Mazowieckie.....	247661	88453	1528	74244	3466	25397	32248	6358	15968
Opolskie.....	36585	11306	161	10861	491	4347	6311	1073	2034
Podkarpackie.....	223123	18520	1123	83650	6822	17608	71310	10777	13313
Podlaskie.....	92195	43079	772	21343	1140	8215	10400	1736	5511
Pomorskie.....	46912	18339	371	12082	602	5138	5815	1610	2954
Śląskie.....	102553	10577	368	39286	1661	10210	30854	4157	5440
Świętokrzyskie.....	114809	29154	963	33438	2535	11100	24801	5080	7739
Warmińsko-mazurskie..	51998	22846	234	11948	448	5248	6801	1761	2714
Wielkopolskie.....	143579	59719	1317	36123	2649	14060	17698	2636	9378
Zachodniopomorskie...	37874	11068	219	11112	510	4394	6484	1517	2571

w odsetkach

Polska.....	100,0	27,6	0,7	31,1	2,0	9,5	19,7	3,1	6,3
Dolnośląskie.....	100,0	22,5	0,5	33,5	1,4	11,6	21,1	3,6	6,0
Kujawsko-pomorskie..	100,0	52,2	0,6	19,9	1,0	8,6	9,8	2,2	5,7
Lubelskie.....	100,0	28,7	0,9	30,8	2,3	7,1	20,3	2,9	7,0
Lubuskie.....	100,0	20,5	0,5	31,4	1,5	12,3	24,2	4,7	4,8
Łódzkie.....	100,0	32,3	0,8	31,6	2,2	9,2	14,6	2,3	7,0
Małopolskie.....	100,0	13,2	0,6	37,0	2,6	10,9	26,2	3,0	6,6
Mazowieckie.....	100,0	35,7	0,6	30,0	1,4	10,3	13,0	2,6	6,4
Opolskie.....	100,0	30,9	0,4	29,7	1,3	11,9	17,3	2,9	5,6
Podkarpackie.....	100,0	8,3	0,5	37,5	3,1	7,9	32,0	4,8	6,0
Podlaskie.....	100,0	46,7	0,8	23,1	1,2	8,9	11,3	1,9	6,0
Pomorskie.....	100,0	39,1	0,8	25,8	1,3	11,0	12,4	3,4	6,3
Śląskie.....	100,0	10,3	0,4	38,3	1,6	10,0	30,1	4,1	5,3
Świętokrzyskie.....	100,0	25,4	0,8	29,1	2,2	9,7	21,6	4,4	6,7
Warmińsko-mazurskie..	100,0	43,9	0,5	23,0	0,9	10,1	13,1	3,4	5,2
Wielkopolskie.....	100,0	41,6	0,9	25,2	1,8	9,8	12,3	1,8	6,5
Zachodniopomorskie...	100,0	29,2	0,6	29,3	1,3	11,6	17,1	4,0	6,8

a) Poza emeryturą i rentą.

TABL. 26. GOSPODARSTWA DOMOWE Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO KOŃCOWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ I WOJEWÓDZTW

Lp.	Województwa	Ogółem	Gospodarstwa domowe zużyły końcowej produkcji rol	
			razem	0%

w liczbach

1	Polska.....	1886888	1163315	331236
2	Dolnośląskie.....	83458	57042	24290
3	Kujawsko-pomorskie.....	77595	62236	17688
4	Lubelskie.....	233372	162280	28064
5	Lubuskie.....	30605	18495	6787
6	Łódzkie.....	143359	99476	27251
7	Małopolskie.....	221211	84978	20643
8	Mazowieckie.....	247661	183137	59691
9	Opolskie.....	36585	24331	6959
10	Podkarpackie.....	223123	67013	18682
11	Podlaskie.....	92195	73066	17318
12	Pomorskie.....	46912	34365	11059
13	Śląskie.....	102553	52820	18896
14	Świętokrzyskie.....	114809	62272	13806
15	Warmińsko-mazurskie.....	51998	40201	13653
16	Wielkopolskie.....	143579	112768	34655
17	Zachodniopomorskie.....	37874	28835	11796

w

18	Polska.....	100,0	61,7	17,6
19	Dolnośląskie.....	100,0	68,3	29,1
20	Kujawsko-pomorskie.....	100,0	80,2	22,8
21	Lubelskie.....	100,0	69,5	12,0
22	Lubuskie.....	100,0	60,4	22,2
23	Łódzkie.....	100,0	69,4	19,0
24	Małopolskie.....	100,0	38,4	9,3
25	Mazowieckie.....	100,0	73,9	24,1
26	Opolskie.....	100,0	66,5	19,0
27	Podkarpackie.....	100,0	30,0	8,4
28	Podlaskie.....	100,0	79,3	18,8
29	Pomorskie.....	100,0	73,3	23,6
30	Śląskie.....	100,0	51,5	18,4
31	Świętokrzyskie.....	100,0	54,2	12,0
32	Warmińsko-mazurskie.....	100,0	77,3	26,3
33	Wielkopolskie.....	100,0	78,5	24,1
34	Zachodniopomorskie.....	100,0	76,1	31,1

PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG ODSETKA ZUŻYCIA WARTOŚCI

wające 50% i mniej wartości niczej gospodarstwa rolnego		Gospodarstwa domowe zużywające więcej niż 50% wartości końcowej produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego				Lp.
1 - 25%	26 - 50%	razem	51 - 75%	76 - 99%	100%	

bezwzględnych

582632	249447	723573	74920	184968	463685	1
24010	8742	26415	2233	5376	18807	2
33038	11510	15359	2531	5792	7036	3
108183	26033	71092	13368	21659	36066	4
8050	3658	12110	903	2359	8848	5
53052	19173	43883	7417	17723	18743	6
29145	35191	136234	8355	25510	102369	7
90294	33152	64524	10044	26049	28432	8
12774	4597	12254	1018	2962	8274	9
21720	26611	156110	7355	23726	125029	10
42801	12947	19129	3646	8087	7396	11
17038	6268	12547	1843	4683	6021	12
17755	16170	49733	2837	7809	39087	13
32509	15958	52536	6938	15691	29907	14
19144	7404	11797	1190	4084	6523	15
59644	18469	30811	4376	11103	15332	16
13475	3564	9039	867	2355	5817	17

odsetkach

30,9	13,2	38,3	4,0	9,8	24,6	18
28,8	10,5	31,7	2,7	6,4	22,5	19
42,6	14,8	19,8	3,3	7,5	9,1	20
46,4	11,2	30,5	5,7	9,3	15,5	21
26,3	12,0	39,6	3,0	7,7	28,9	22
37,0	13,4	30,6	5,2	12,4	13,1	23
13,2	15,9	61,6	3,8	11,5	46,3	24
36,5	13,4	26,1	4,1	10,5	11,5	25
34,9	12,6	33,5	2,8	8,1	22,6	26
9,7	11,9	70,0	3,3	10,6	56,0	27
46,4	14,0	20,7	4,0	8,8	8,0	28
36,3	13,4	26,7	3,9	10,0	12,8	29
17,3	15,8	48,5	2,8	7,6	38,1	30
28,3	13,9	45,8	6,0	13,7	26,0	31
36,8	14,2	22,7	2,3	7,9	12,5	32
41,5	12,9	21,5	3,0	7,7	10,7	33
35,6	9,4	23,9	2,3	6,2	15,4	34

TABL. 27. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG PŁCI

Lp.	Województwa	Ogółem	Kierujący		
			razem		
			poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej

w liczbach

1	Polska.....	1891065	472125	1210307	208633
2	Dolnośląskie.....	83997	18184	56144	9669
3	Kujawsko-pomorskie.....	77905	22254	51502	4148
4	Lubelskie.....	233559	62180	146409	24970
5	Lubuskie.....	30853	6639	20106	4108
6	Łódzkie.....	143521	40309	92004	11208
7	Małopolskie.....	221377	51191	137139	33047
8	Mazowieckie.....	247963	66410	161838	19715
9	Opolskie.....	36820	8924	23964	3932
10	Podkarpackie.....	223295	46830	135786	40678
11	Podlaskie.....	92291	26003	59405	6883
12	Pomorskie.....	47149	12098	31424	3626
13	Śląskie.....	102694	20102	66627	15965
14	Świętokrzyskie.....	114863	28015	72990	13858
15	Warmińsko-mazurskie.....	52245	13711	34565	3969
16	Wielkopolskie.....	144201	40347	94739	9115
17	Zachodniopomorskie.....	38333	8926	25664	3743

w

18	Polska.....	100,0	25,0	64,0	11,0
19	Dolnośląskie.....	100,0	21,6	66,8	11,5
20	Kujawsko-pomorskie.....	100,0	28,6	66,1	5,3
21	Lubelskie.....	100,0	26,6	62,7	10,7
22	Lubuskie.....	100,0	21,5	65,2	13,3
23	Łódzkie.....	100,0	28,1	64,1	7,8
24	Małopolskie.....	100,0	23,1	61,9	14,9
25	Mazowieckie.....	100,0	26,8	65,3	8,0
26	Opolskie.....	100,0	24,2	65,1	10,7
27	Podkarpackie.....	100,0	21,0	60,8	18,2
28	Podlaskie.....	100,0	28,2	64,4	7,5
29	Pomorskie.....	100,0	25,7	66,6	7,7
30	Śląskie.....	100,0	19,6	64,9	15,5
31	Świętokrzyskie.....	100,0	24,4	63,5	12,1
32	Warmińsko-mazurskie.....	100,0	26,2	66,2	7,6
33	Wielkopolskie.....	100,0	28,0	65,7	6,3
34	Zachodniopomorskie.....	100,0	23,3	67,0	9,8

I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ ORAZ WOJEWÓDZTW

według płci i wieku								Lp.
mężczyźni				kobiety				
razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	razem	poniżej 40 lat	40 - 64 lata	65 lat i więcej	

bezwzględnych

1264642	327221	829490	107932	626423	144905	380817	100701	1
55192	12532	37847	4812	28805	5652	18296	4857	2
59270	16649	40075	2546	18634	5605	11427	1602	3
156531	42980	100358	13193	77028	19199	46052	11777	4
20310	4358	13862	2091	10543	2282	6244	2017	5
99808	28092	65514	6202	43714	12217	26490	5006	6
130108	32078	82563	15467	91269	19114	54576	17580	7
176076	47925	117033	11118	71887	18486	44804	8597	8
25954	6413	17304	2237	10866	2511	6660	1695	9
129611	29181	81422	19008	93684	17649	54365	21670	10
71143	20531	46443	4169	21149	5473	12963	2713	11
35084	9028	23627	2428	12065	3070	7797	1198	12
61236	12860	40458	7919	41458	7243	26169	8046	13
74398	18917	48343	7138	40465	9098	24647	6720	14
38141	9887	25973	2280	14104	3824	8593	1688	15
105498	29707	70464	5328	38702	10640	24275	3787	16
26283	6083	18204	1996	12050	2843	7460	1747	17

odsetkach

66,9	17,3	43,9	5,7	33,1	7,7	20,1	5,3	18
65,7	14,9	45,1	5,7	34,3	6,7	21,8	5,8	19
76,1	21,4	51,4	3,3	23,9	7,2	14,7	2,1	20
67,0	18,4	43,0	5,6	33,0	8,2	19,7	5,0	21
65,8	14,1	44,9	6,8	34,2	7,4	20,2	6,5	22
69,5	19,6	45,6	4,3	30,5	8,5	18,5	3,5	23
58,8	14,5	37,3	7,0	41,2	8,6	24,7	7,9	24
71,0	19,3	47,2	4,5	29,0	7,5	18,1	3,5	25
70,5	17,4	47,0	6,1	29,5	6,8	18,1	4,6	26
58,0	13,1	36,5	8,5	42,0	7,9	24,3	9,7	27
77,1	22,2	50,3	4,5	22,9	5,9	14,0	2,9	28
74,4	19,1	50,1	5,1	25,6	6,5	16,5	2,5	29
59,6	12,5	39,4	7,7	40,4	7,1	25,5	7,8	30
64,8	16,5	42,1	6,2	35,2	7,9	21,5	5,9	31
73,0	18,9	49,7	4,4	27,0	7,3	16,4	3,2	32
73,2	20,6	48,9	3,7	26,8	7,4	16,8	2,6	33
68,6	15,9	47,5	5,2	31,4	7,4	19,5	4,6	34

TABL. 28. PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ

Lp.	Województwa	Ogółem	Gospodarstwa		
			razem	rodzinna siła robocza	pracownicy najemni stali

w tysiącach

1	Polska.....	4539,1	4497,0	4449,9	47,1
2	Dolnośląskie.....	181,4	177,1	175,0	2,1
3	Kujawsko-pomorskie.....	179,2	175,9	172,8	3,1
4	Lubelskie.....	569,2	567,3	564,8	2,6
5	Lubuskie.....	67,5	65,6	63,6	2,0
6	Łódzkie.....	347,6	346,1	342,8	3,3
7	Małopolskie.....	562,0	560,4	558,3	2,1
8	Mazowieckie.....	576,1	574,2	567,4	6,8
9	Opolskie.....	88,9	85,9	85,2	0,7
10	Podkarpackie.....	564,3	563,2	561,8	1,4
11	Podlaskie.....	214,7	214,0	213,1	0,9
12	Pomorskie.....	113,1	110,5	107,3	3,2
13	Śląskie.....	235,5	234,4	231,0	3,4
14	Świętokrzyskie.....	285,7	285,4	284,3	1,1
15	Warmińsko-mazurskie.....	114,7	111,9	108,1	3,7
16	Wielkopolskie.....	356,4	347,2	338,8	8,4
17	Zachodniopomorskie.....	82,7	78,1	75,7	2,4

w tysiącach

18	Polska.....	2101,3	2052,6	1981,9	36,6
19	Dolnośląskie.....	79,8	75,2	72,1	1,5
20	Kujawsko-pomorskie.....	103,6	99,9	94,9	2,6
21	Lubelskie.....	257,6	255,6	248,8	1,7
22	Lubuskie.....	29,4	27,5	25,1	1,7
23	Łódzkie.....	172,6	170,8	165,4	2,9
24	Małopolskie.....	227,5	225,8	223,0	1,5
25	Mazowieckie.....	297,3	295,4	282,6	5,1
26	Opolskie.....	43,1	38,4	37,5	0,5
27	Podkarpackie.....	196,0	194,9	192,9	0,8
28	Podlaskie.....	114,9	114,0	111,9	0,7
29	Pomorskie.....	59,6	57,0	53,5	2,5
30	Śląskie.....	84,5	82,5	79,3	2,6
31	Świętokrzyskie.....	134,7	134,3	132,0	0,7
32	Warmińsko-mazurskie.....	64,2	61,2	56,9	3,2
33	Wielkopolskie.....	195,1	183,4	172,6	6,8
34	Zachodniopomorskie.....	41,3	36,5	33,5	1,9

ROLNICZĄ WEDŁUG WOJEWÓDZTW

indywidualne			Gospodarstwa osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej					Lp.
pracownicy dorywczy	pracownicy kontraktowi	pomoc sąsiedzka	razem	pracownicy najemni stali	pracownicy dorywczy	pracownicy kontraktowi	pozostałe osoby	

osób

x	x	x	42,1	42,1	x	x	x	1
x	x	x	4,3	4,3	x	x	x	2
x	x	x	3,3	3,3	x	x	x	3
x	x	x	1,8	1,8	x	x	x	4
x	x	x	1,9	1,9	x	x	x	5
x	x	x	1,6	1,6	x	x	x	6
x	x	x	1,7	1,7	x	x	x	7
x	x	x	1,9	1,9	x	x	x	8
x	x	x	3,0	3,0	x	x	x	9
x	x	x	1,1	1,1	x	x	x	10
x	x	x	0,7	0,7	x	x	x	11
x	x	x	2,6	2,6	x	x	x	12
x	x	x	1,2	1,2	x	x	x	13
x	x	x	0,3	0,3	x	x	x	14
x	x	x	2,8	2,8	x	x	x	15
x	x	x	9,2	9,2	x	x	x	16
x	x	x	4,6	4,6	x	x	x	17

AWU

25,5	1,8	6,8	48,8	38,7	2,7	0,4	7,0	18
1,3	0,1	0,3	4,5	3,9	0,2	0,0	0,4	19
1,9	0,1	0,4	3,7	3,0	0,2	0,0	0,4	20
3,9	0,2	1,1	2,0	1,7	0,1	0,0	0,2	21
0,6	0,0	0,2	1,9	1,7	0,2	0,0	0,0	22
1,9	0,1	0,5	1,8	1,4	0,1	0,0	0,3	23
0,8	0,1	0,4	1,8	1,5	0,1	0,0	0,2	24
6,5	0,3	0,9	1,9	1,7	0,1	0,0	0,1	25
0,2	0,1	0,1	4,7	2,9	0,2	0,0	1,6	26
0,6	0,1	0,4	1,2	1,0	0,1	0,0	0,1	27
0,8	0,1	0,6	0,9	0,6	0,1	0,0	0,1	28
0,7	0,0	0,2	2,7	2,5	0,1	0,0	0,0	29
0,4	0,1	0,2	1,9	0,9	0,0	0,0	1,0	30
1,2	0,1	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	31
0,8	0,1	0,2	3,0	2,7	0,2	0,0	0,0	32
3,0	0,3	0,8	11,7	8,7	0,6	0,0	2,4	33
0,9	0,0	0,1	4,8	4,3	0,4	0,0	0,1	34

**TABL. 29. CZŁONKOWIE RODZINY UŻYTKOWNIKA PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH
OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH I WOJEWÓDZTW**

Lp.	Województwa	Ogółem	Grupy			
			do 1 ha włącznie			
				razem	1 - 2	2 - 3

w tysiącach

1	Polska.....	4449,9	780,5	3669,4	659,2	495,9
2	Dolnośląskie.....	175,0	41,1	133,9	24,9	16,5
3	Kujawsko-pomorskie.....	172,8	18,4	154,4	14,5	10,5
4	Lubelskie.....	564,8	90,4	474,3	69,3	60,3
5	Lubuskie.....	63,6	16,6	47,0	9,2	5,8
6	Łódzkie.....	342,8	25,1	317,7	38,4	34,8
7	Małopolskie.....	558,3	147,2	411,1	139,1	95,6
8	Mazowieckie.....	567,4	37,3	530,1	60,3	55,3
9	Opolskie.....	85,2	16,2	69,0	10,7	7,9
10	Podkarpackie.....	561,8	182,0	379,8	125,5	85,2
11	Podlaskie.....	213,1	13,9	199,2	12,5	12,1
12	Pomorskie.....	107,3	11,3	96,0	9,6	7,4
13	Śląskie.....	231,0	75,8	155,2	48,8	28,0
14	Świętokrzyskie.....	284,3	37,2	247,1	44,3	39,9
15	Warmińsko-mazurskie.....	108,1	15,9	92,3	8,7	6,0
16	Wielkopolskie.....	338,8	38,2	300,6	35,4	25,1
17	Zachodniopomorskie.....	75,7	14,0	61,7	8,2	5,7

w tysiącach

18	Polska.....	1981,9	204,3	1777,7	216,4	188,8
19	Dolnośląskie.....	72,1	11,1	61,0	8,1	5,8
20	Kujawsko-pomorskie.....	94,9	5,3	89,6	5,0	4,0
21	Lubelskie.....	248,8	23,6	225,2	22,5	22,8
22	Lubuskie.....	25,1	4,4	20,7	2,8	1,9
23	Łódzkie.....	165,4	7,3	158,1	12,2	12,8
24	Małopolskie.....	223,0	40,2	182,8	50,4	40,5
25	Mazowieckie.....	282,6	10,1	272,5	19,3	20,8
26	Opolskie.....	37,5	4,0	33,4	3,2	2,7
27	Podkarpackie.....	192,9	44,6	148,4	39,7	31,2
28	Podlaskie.....	111,9	3,5	108,4	3,4	3,8
29	Pomorskie.....	53,5	3,0	50,5	3,1	2,7
30	Śląskie.....	79,3	17,6	61,7	14,3	9,6
31	Świętokrzyskie.....	132,0	10,5	121,5	15,8	16,9
32	Warmińsko-mazurskie.....	56,9	4,4	52,6	2,7	2,1
33	Wielkopolskie.....	172,6	11,2	161,4	11,5	9,3
34	Zachodniopomorskie.....	33,5	3,6	29,9	2,5	1,9

INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG GRUP

obszarowe użytków rolnych								Lp.
powyżej 1 ha								
3 - 5	5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 i więcej	

osób

678,6	892,3	406,6	198,7	172,6	102,1	45,4	17,9	1
20,5	30,8	15,2	7,4	7,1	5,5	3,8	2,2	2
15,7	37,5	26,5	16,2	16,6	11,1	4,6	1,3	3
101,3	143,1	52,1	20,9	15,6	8,1	2,9	0,8	4
6,4	9,2	5,3	2,9	3,0	2,2	1,8	1,1	5
61,4	105,1	42,6	17,3	11,8	4,8	1,2	0,3	6
99,0	59,5	10,5	3,2	2,3	1,1	0,6	0,3	7
93,7	163,5	76,9	35,5	27,5	12,8	3,6	1,0	8
9,7	14,8	8,1	5,0	5,2	4,3	2,6	0,9	9
92,3	57,9	10,0	3,3	2,5	1,6	1,0	0,5	10
20,6	49,3	40,4	25,1	23,5	12,1	3,0	0,6	11
10,8	22,8	16,7	9,4	8,8	5,8	3,3	1,5	12
30,4	28,5	9,0	3,6	3,1	2,2	1,1	0,6	13
64,8	68,6	17,7	5,9	3,8	1,6	0,6	0,2	14
8,0	15,0	15,2	10,6	12,3	9,4	5,1	2,1	15
37,0	75,5	52,2	27,6	24,3	14,9	6,4	2,2	16
7,1	11,3	8,3	4,9	5,2	4,5	3,9	2,5	17

AWU

299,7	472,6	246,0	127,3	114,6	69,3	30,8	12,2	18
8,2	14,8	8,3	4,2	4,3	3,4	2,5	1,5	19
7,2	21,7	17,1	11,1	11,5	7,9	3,3	0,9	20
44,9	74,7	30,2	12,6	9,8	5,2	1,9	0,5	21
2,4	4,1	2,7	1,6	1,8	1,4	1,1	0,8	22
26,7	56,6	26,3	11,2	7,9	3,3	0,8	0,2	23
47,9	33,0	6,4	2,0	1,4	0,7	0,3	0,2	24
41,8	88,9	47,8	23,4	18,6	8,9	2,4	0,6	25
3,8	7,3	4,6	3,1	3,4	2,9	1,8	0,6	26
38,7	28,1	5,4	1,8	1,5	1,0	0,6	0,3	27
7,8	25,0	24,8	16,4	16,1	8,5	2,1	0,4	28
4,5	11,9	9,8	5,8	5,6	3,8	2,2	1,0	29
12,1	13,9	5,2	2,2	1,9	1,4	0,7	0,4	30
31,6	38,7	10,9	3,7	2,4	1,0	0,4	0,1	31
3,3	7,7	9,4	7,0	8,5	6,8	3,7	1,5	32
16,2	41,0	32,5	18,2	16,6	10,3	4,4	1,5	33
2,7	5,2	4,5	2,8	3,2	2,9	2,6	1,6	34

TABL. 30. CZŁONKOWIE RODZINY UŻYTKOWNIKA PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG WIEKU I WOJEWÓDZTW

Województwa	Ogółem	Osoby w wieku					
		15 - 24 lata	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 lat i więcej

w tysiącach osób

Polska.....	4449,9	637,4	711,2	851,2	1021,2	754,8	474,1
Dolnośląskie.....	175,0	19,6	26,2	30,2	43,8	37,0	18,3
Kujawsko-pomorskie.....	172,8	25,7	29,5	35,6	44,9	27,1	10,0
Lubelskie.....	564,8	86,0	92,1	107,6	124,9	94,1	60,1
Lubuskie.....	63,6	7,0	9,5	10,9	15,6	13,6	7,0
Łódzkie.....	342,8	49,4	58,0	69,1	78,8	57,1	30,3
Małopolskie.....	558,3	82,8	89,6	103,3	116,7	91,4	74,5
Mazowieckie.....	567,4	86,2	92,3	113,3	136,0	91,7	47,7
Opolskie.....	85,2	11,6	12,7	16,3	20,7	14,2	9,6
Podkarpackie.....	561,8	78,4	86,3	101,6	115,5	95,6	84,4
Podlaskie.....	213,1	33,3	33,4	43,4	52,0	30,9	20,0
Pomorskie.....	107,3	17,5	17,0	20,6	26,3	18,1	7,9
Śląskie.....	231,0	26,2	32,8	41,2	54,0	44,7	32,2
Świętokrzyskie.....	284,3	41,4	45,0	52,4	62,2	50,2	33,1
Warmińsko-mazurskie.....	108,1	14,8	16,7	23,2	28,3	17,4	7,8
Wielkopolskie.....	338,8	49,2	58,8	68,4	81,0	56,9	24,6
Zachodniopomorskie.....	75,7	8,5	11,3	14,0	20,6	14,7	6,6

w tysiącach AWU

Polska.....	1981,9	166,4	299,6	430,9	553,1	361,2	170,7
Dolnośląskie.....	72,1	4,8	9,8	13,1	21,6	16,4	6,4
Kujawsko-pomorskie.....	94,9	7,6	15,7	23,0	30,1	15,2	3,3
Lubelskie.....	248,8	21,8	38,9	55,7	67,9	44,0	20,4
Lubuskie.....	25,1	1,7	3,5	4,5	7,3	5,8	2,4
Łódzkie.....	165,4	13,4	26,0	37,8	47,2	29,7	11,3
Małopolskie.....	223,0	20,0	31,9	45,6	55,0	41,7	28,8
Mazowieckie.....	282,6	24,0	43,8	65,2	82,9	48,7	18,1
Opolskie.....	37,5	3,1	5,4	8,2	11,2	6,3	3,2
Podkarpackie.....	192,9	16,5	25,4	36,2	45,9	38,8	30,0
Podlaskie.....	111,9	10,5	18,7	27,1	32,1	16,2	7,3
Pomorskie.....	53,5	5,1	8,3	12,0	16,0	9,4	2,7
Śląskie.....	79,3	5,9	9,9	14,6	21,4	16,9	10,6
Świętokrzyskie.....	132,0	10,8	19,6	27,8	35,2	25,7	12,9
Warmińsko-mazurskie.....	56,9	4,6	8,8	13,6	18,0	9,3	2,7
Wielkopolskie.....	172,6	14,3	29,2	40,1	50,7	29,8	8,4
Zachodniopomorskie.....	33,5	2,3	4,8	6,5	10,7	7,1	2,2

TABL. 31. CZŁONKOWIE RODZINY UŻYTKOWNIKA PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG CZASU PRACY I WOJEWÓDZTW

Województwa	Ogółem	Wymiar rocznego czasu pracy w godzinach				
		0-530	531-1060	1061-1590	1591-2119	2120 i więcej

w tysiącach osób

Polska.....	4449,9	2038,2	769,5	407,0	407,9	827,3
Dolnośląskie.....	175,0	88,5	28,9	14,9	15,1	27,7
Kujawsko-pomorskie.....	172,8	64,2	23,2	14,0	16,1	55,3
Lubelskie.....	564,8	258,1	101,1	53,5	55,5	96,6
Lubuskie.....	63,6	33,5	10,6	5,0	4,9	9,5
Łódzkie.....	342,8	138,9	62,4	33,2	35,0	73,3
Małopolskie.....	558,3	276,8	105,9	55,0	50,7	70,0
Mazowieckie.....	567,4	226,8	95,1	52,9	56,6	136,0
Opolskie.....	85,2	40,2	14,2	7,3	7,3	16,1
Podkarpackie.....	561,8	315,6	109,2	51,8	40,0	45,1
Podlaskie.....	213,1	82,1	31,7	18,0	23,2	58,2
Pomorskie.....	107,3	45,1	15,7	8,7	10,2	27,7
Śląskie.....	231,0	136,1	38,8	17,5	14,6	24,0
Świętokrzyskie.....	284,3	117,6	53,8	31,7	31,1	50,1
Warmińsko-mazurskie.....	108,1	43,1	14,5	8,7	9,3	32,5
Wielkopolskie.....	338,8	135,6	52,6	28,6	32,0	90,0
Zachodniopomorskie.....	75,7	36,2	11,9	6,2	6,3	15,2

w tysiącach AWU

Polska.....	1981,9	254,8	288,6	254,4	356,9	827,3
Dolnośląskie.....	72,1	11,1	10,8	9,3	13,2	27,7
Kujawsko-pomorskie.....	94,9	8,0	8,7	8,7	14,1	55,3
Lubelskie.....	248,8	32,3	37,9	33,4	48,6	96,6
Lubuskie.....	25,1	4,2	4,0	3,1	4,3	9,5
Łódzkie.....	165,4	17,4	23,4	20,8	30,6	73,3
Małopolskie.....	223,0	34,6	39,7	34,4	44,4	70,0
Mazowieckie.....	282,6	28,3	35,6	33,1	49,5	136,0
Opolskie.....	37,5	5,0	5,3	4,6	6,4	16,1
Podkarpackie.....	192,9	39,4	40,9	32,4	35,0	45,1
Podlaskie.....	111,9	10,3	11,9	11,2	20,3	58,2
Pomorskie.....	53,5	5,6	5,9	5,4	8,9	27,7
Śląskie.....	79,3	17,0	14,5	10,9	12,8	24,0
Świętokrzyskie.....	132,0	14,7	20,2	19,8	27,2	50,1
Warmińsko-mazurskie.....	56,9	5,4	5,4	5,5	8,1	32,5
Wielkopolskie.....	172,6	17,0	19,7	17,9	28,0	90,0
Zachodniopomorskie.....	33,5	4,5	4,5	3,9	5,5	15,2

TABL. 32. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG

Lp.	Województwa	Ogółem	Klasy wielkości		
			0 - 2	2 - 4	4 - 8

w liczbach

Ogółem

1	POLSKA.....	1891065	854261	302506	276631
2	Dolnośląskie.....	83127	41989	11963	11320
3	Kujawsko-Pomorskie.....	78016	21925	8539	10627
4	Lubelskie.....	235782	102493	41627	42193
5	Lubuskie.....	31130	16941	4120	3463
6	Łódzkie.....	144696	52252	24775	25897
7	Małopolskie.....	222079	131887	43452	27946
8	Mazowieckie.....	244577	82613	40111	43271
9	Opolskie.....	36738	15453	5125	4797
10	Podkarpackie.....	224210	147902	40133	23688
11	Podlaskie.....	93128	27930	12912	14907
12	Pomorskie.....	46359	15307	5804	6781
13	Śląskie.....	97958	66057	12875	8216
14	Świętokrzyskie.....	117397	49511	22645	22840
15	Warmińsko-Mazurskie.....	53699	18756	5867	6764
16	Wielkopolskie.....	143831	46691	17669	19018
17	Zachodniopomorskie.....	38339	16553	4887	4905

w tym gospodarstwa

18	POLSKA.....	1886888	853880	302281	276380
19	Dolnośląskie.....	82588	41952	11925	11284
20	Kujawsko-Pomorskie.....	77719	21896	8532	10613
21	Lubelskie.....	235595	102474	41609	42182
22	Lubuskie.....	30880	16920	4107	3444
23	Łódzkie.....	144534	52224	24751	25887
24	Małopolskie.....	221916	131847	43436	27934
25	Mazowieckie.....	244314	82574	40092	43243
26	Opolskie.....	36499	15447	5122	4793
27	Podkarpackie.....	224038	147881	40125	23667
28	Podlaskie.....	93036	27919	12904	14901
29	Pomorskie.....	46107	15297	5794	6769
30	Śląskie.....	97821	66040	12871	8204
31	Świętokrzyskie.....	117341	49505	22642	22834
32	Warmińsko-Mazurskie.....	53417	18731	5861	6751
33	Wielkopolskie.....	143221	46642	17632	18984
34	Zachodniopomorskie.....	37863	16530	4876	4892

KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ I WOJEWÓDZTW

ekonomicznej w tys. euro							Lp.
8 - 15	15 - 25	25 - 50	50 - 100	100 - 500	500 - 1000	1000 i więcej	
bezwzględnych							

195765	113130	94649	35718	16223	1382	800	1
8017	4081	3165	1396	1031	105	60	2
11540	9539	9982	4255	1444	104	61	3
28159	11871	6648	1829	878	51	33	4
2606	1437	1260	626	558	80	40	5
20097	11167	7300	2063	1039	69	37	6
11550	3989	2064	776	382	21	13	7
33363	21227	16367	5162	2213	163	86	8
3960	2622	2659	1386	605	92	39	9
8067	2388	1202	475	319	23	13	10
12940	9386	10956	3286	757	35	19	11
7144	4752	3955	1607	888	82	39	12
4863	2573	1913	856	517	55	32	13
13687	5441	2442	557	246	15	12	14
6646	5225	6171	2757	1305	148	60	15
18823	14714	16162	7295	3069	222	168	16
4303	2718	2403	1392	972	117	88	17

indywidualne

195507	112923	94290	35359	14936	898	434	18
7989	4053	3129	1354	836	49	17	19
11526	9524	9955	4231	1356	59	27	20
28146	11858	6631	1814	822	39	20	21
2590	1419	1231	614	473	56	27	22
20079	11159	7287	2043	1015	59	30	23
11536	3982	2042	764	352	14	10	24
33334	21203	16335	5138	2170	146	78	25
3955	2618	2649	1378	497	27	13	26
8043	2382	1178	456	281	14	11	27
12928	9381	10949	3270	738	31	15	28
7133	4746	3940	1583	784	45	16	29
4860	2564	1897	839	485	40	20	30
13679	5435	2437	548	240	13	7	31
6626	5217	6142	2729	1214	116	30	32
18801	14695	16121	7259	2872	137	78	33
4282	2687	2367	1339	801	53	35	34

TABL. 33. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG

Lp.	Województwa	Ogółem	Gospodarstwa	
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodnich

*w liczbach**Ogółem*

1	POLSKA.....	1891065	754210	45845
2	Dolnośląskie.....	83127	48275	1861
3	Kujawsko-Pomorskie.....	78016	30846	2606
4	Lubelskie.....	235782	91411	4365
5	Lubuskie.....	31130	14806	880
6	Łódzkie.....	144696	55950	3761
7	Małopolskie.....	222079	85520	5665
8	Mazowieckie.....	244577	89379	8169
9	Opolskie.....	36738	17190	577
10	Podkarpackie.....	224210	90965	3180
11	Podlaskie.....	93128	34895	710
12	Pomorskie.....	46359	18540	1170
13	Śląskie.....	97958	37877	2523
14	Świętokrzyskie.....	117397	42748	2980
15	Warmińsko-Mazurskie.....	53699	21687	805
16	Wielkopolskie.....	143831	54414	5521
17	Zachodniopomorskie.....	38339	19707	1071

w tym gospodarstwa

18	POLSKA.....	1886888	751649	45691
19	Dolnośląskie.....	82588	47858	1850
20	Kujawsko-Pomorskie.....	77719	30686	2597
21	Lubelskie.....	235595	91293	4358
22	Lubuskie.....	30880	14627	874
23	Łódzkie.....	144534	55859	3749
24	Małopolskie.....	221916	85440	5652
25	Mazowieckie.....	244314	89237	8153
26	Opolskie.....	36499	17018	574
27	Podkarpackie.....	224038	90863	3173
28	Podlaskie.....	93036	34839	709
29	Pomorskie.....	46107	18378	1161
30	Śląskie.....	97821	37808	2513
31	Świętokrzyskie.....	117341	42719	2976
32	Warmińsko-Mazurskie.....	53417	21533	799
33	Wielkopolskie.....	143221	54154	5493
34	Zachodniopomorskie.....	37863	19337	1059

TYPÓW ROLNICZYCH I WOJEWÓDZTW

o typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w uprawach trwałych	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	nie-sklasyfikowane	
<i>bezwzględnych</i>							

81739	183971	106062	77338	131598	391042	119260	1
2062	3447	4034	2218	1906	12292	7032	2
1415	7594	5077	2109	6985	19152	2233	3
19964	10741	10191	18488	13892	54804	11926	4
1012	1878	2368	868	1118	5216	2985	5
6137	14366	8422	4984	13623	32872	4582	6
6171	24918	12496	9406	13937	46375	17591	7
18007	40605	8963	9683	18915	41506	9350	8
501	1303	3547	753	2388	8708	1771	9
8086	8261	13726	11253	11366	51892	25481	10
978	28645	2297	1147	8073	12774	3609	11
776	3851	2663	915	4964	10646	2834	12
2168	6436	9688	1890	4603	19619	13154	13
8946	5938	4792	8280	7177	30468	6068	14
813	13076	2829	654	3307	7087	3440	15
3286	10878	12900	3544	18158	31540	3588	16
1419	2034	2070	1146	1185	6092	3615	17

indywidualne

81639	183714	105854	77233	131515	390461	119132	18
2049	3424	4023	2206	1905	12250	7023	19
1413	7572	5064	2102	6980	19076	2230	20
19957	10725	10183	18478	13889	54787	11925	21
1005	1863	2357	864	1116	5200	2975	22
6133	14358	8411	4974	13618	32855	4578	23
6164	24904	12488	9401	13934	46359	17574	24
17996	40591	8947	9675	18909	41472	9334	25
500	1298	3540	753	2386	8662	1768	26
8084	8240	13719	11249	11361	51875	25474	27
977	28638	2291	1146	8070	12762	3604	28
766	3836	2653	909	4962	10613	2829	29
2164	6430	9668	1889	4600	19600	13149	30
8944	5934	4788	8277	7175	30461	6067	31
803	13044	2810	650	3303	7048	3426	32
3278	10844	12858	3522	18123	31375	3572	33
1408	2013	2055	1138	1183	6067	3603	34

SKRÓTY

p.p	= punkt procentowy
tys.	= tysiąc
mln	= milion
zł	= złoty
szt	= sztuka
ha	= hektar
r.	= rok
cd.	= ciąg dalszy
dok.	= dokończenie
tabl.	= tablica

ZNAKI UMOWNE

Kreska (-)	- zjawisko nie wystąpiło
Zero: (0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka (.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak x	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym”	- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła.